

Consilier editorial: CORNEL SIMIONESCU

**General-locotenent ION MIHAI PACEPA**

# ORIZONTURI ROȘII

**Amințirile unui general de securitate**

în românește de HORIA GANESCU și AUREL ȘTEFĂNESCU

Ediția de față reprezintă traducerea în limba română a volumului Lieutenant General Ion Mihai Pacepa, *Red Horizons, Chronicles of a Communist Spy Chief*, Regnery Gateway, Washington D.C. (f.a.), Copyright © 1987 by Ion Mihai Pacepa. Toate drepturile asupra acestei versiuni sînt rezervate Editurii Venus.

**București — 1992**

*Guița cavat lapidem, non vi sed saepe cadendo*

[ *Picătura găurește piatra nu prin forjă, ci căzînd des.* ]

Convorbirile din această carte au fost scrise din memorie de general-locotenent Ion Mihai Pacepa. Ele sînt tot atît de exacte pe cît pot fi orice convorbiri neînregistrate, reamintite.

## INTRODUCERE

Pe cînd eram încă unul dintre principalii săi consilieri, președintelui român Nicolae Ceaușescu îi plăcea deseori să vizioneze un film care arăta o demonstrație favorabilă Bucureștiului, avînd loc la Washington, D.C. Începutul filmului arăta o slujbă religioasă oferită de preoți emigranți români, făcînd parte din confesiuni diferite, în fața unei mulțimi de cîteva sute de persoane adunate în jurul monumentului lui Washington. Printre cei prezenți erau oameni îmbrăcați în costume naționale românești și cu banderole tricolore, 'purțînd lozinci ce salutau favorabil politica internă și externă a Bucureștiului, independența României și înțelepciunea lui Ceaușescu. Filmul îi arăta apoi pe demonștrânți sfînd în picioare pe treptele Capitoliului american și, mai tîrziu, defilînd în jurul Casei Albe, însoțiți de îndemnuri rostite prin megafoane portabile pe tema reînnoirii clauzei națiunii celei mai favorizate pentru România. întreaga demonstrație fusese organizată de către Departamentul de Informații Externe din România, cu ajutorul cîtorva agenți de influență bine plasați. Mulțimea de emigranți, în majoritate veniți pentru prima dată la Washington, fuseseră special transportați aici de către bisericele și organizațiile sociale, care erau finanțate și controlate în secret de la București. Placardele fuseseră confecționate la Ambasada Română, de unde proveneau și casetele transmise prin difuzoare, însuși, filmul fusese realizat de către doi tehnicieni, agenți secreți, trimiși special în Statele Unite cu această ocazie; comentariul fusese redactat de către soția ambasadorului român din Washington, ea lucrînd tot pentru Departamentul de Informații Externe.

Demonstrația era de fapt un eveniment minor în comparație cu amplexarea operațiunilor secrete de influență inițiate în decursul anilor de către Departamentul de Informații Externe pentru a obține sprijinul politic și economic occidental de care Bucureștiul avea atîta nevoie ca să-și mențină funcționarea sistemului său marxist ultraortodox. Pentru Ceaușescu, totuși, a simbolizat o nouă victorie asupra Washingtonului; cîteva săptămîni mai tîrziu Statele Unite reînnoiau clauza națiunii celei mai favorizate pentru România, în ciuda binecunoscutelor sale încălcări ale drepturilor omului.

De cînd mi s-a acordat azil politic în Statele Unite, am relatat deseori împliniri de acest fel pentru a atrage atenția asupra pericolelor acțiunilor de contrainformații comuniste. Pe vremea cînd am rupt-o cu Bucureștiul, operațiunile secrete ajunseseră să joace un rol de primă importanță în programul Departamentului de Informații Externe din România, al cărui număr de agenți secreți depășea cu mult pe cel al agenților angajați în spionajul „clasic” pentru a obține informații confidentiale din Vest. Sprijinul politic, avantajele tehnologice, și asistența financiară pe care agenții secreți ai Bucureștiului au reușit să le obțină din Vest au fost principalii factori vitali pentru o economie de altfel stagnantă și un sistem de guvernămînt asemănător.

Odată cu trecerea timpului, totuși, am reușit să înțeleg că natura și scopul complicatelor operațiuni secrete comuniste sînt deseori de neînțeles pentru mentalitatea occidentală. Am reușit de asemenea să înțeleg că, din fericire sau din nefericire, occidentalii pe care cei din blocul sovietic îi răsplătesc cu generozitate cînd lucrează pentru ei ca agenți secreți nu devin obiectul urmăririi juridice declanșate de legile țărilor occidentale referitoare la spionaj, chiar atunci cînd, datorită lor, țările comuniste primesc importante beneficii politice, comerciale, tehnologice și financiare.

Mi-au trebuit mulți ani pînă să pot privi retrospectiv spre fostul meu șef și spre sistemul său

comunist cu ochii unui american. Mi-a trebuit însă și mai mult timp pentru a-mi da seama că operațiunile individuale secrete comuniste nu-l îngrijorează în mod special pe un occidental, dacă acesta nu poate vizualiza întregul, fundalul tridimensional unde se desfășoară toate acestea. Cartea de față reprezintă o încercare de a schița acel fundal, sub forma unui jurnal cuprinzând cele câteva săptămîni ale anului 1978 cînd am fost constant alături de Ceaușescu. Ea cuprinde povestea vieții mele de zi cu zi alături de un conducător comunist care, de-a lungul a peste 20 de ani de putere absolută, a construit cea mai ortodoxă politică internă marxistă din Europa de Est, desemnînd cu claritate capitalismul ca fiind dușmanul său numărul unu. Un conducător care, folosind în mod inteligent diferite operațiuni secrete, a fost capabil în mod simultan să obțină sprijin politic occidental și bani lichizi, pentru a menține în viață regimul său muribund și care îl servea ca o slugă, edi-ficînd prima adevărată dinastie comunistă din istorie.

## CAPITOLUL I

Era o după-amiază rece și cenușie de martie, în 1978, tipică pentru acea perioadă a anului în București. Luminile erau deja aprinse. În biroul meu neînscris de la Departamentul de Informații Externe (DIE). Chiar dacă avea două uși cu canaturi de sticlă ce se deschideau într-un balcon, camera era întotdeauna relativ întunecoasă, deoarece avea pereții lambrisați cu mahon de jos pînă sus. Puneam cîteva marcaje noi pe o imensă hartă albastră a lumii, care acoperea tot peretele din spatele biroului meu de mahon, supradimensionat. Fixată pe o placă metalică invizibilă, harta înfățișa o multitudine de marcaje magnetice avînd diferite forme și culori, răspîndite de-a lungul lumii, fără nici o logică aparentă. Ele erau cele mai secrete canale de comunicare cu ambasadatele române și alte reprezentanțe oficiale de peste hotare, cu stațiile DIE din toată lumea și cu centrele de contactare a ofițerilor ilegali DIE din Occident. Reprezentau de asemenea diferite operațiuni secrete individuale, cum ar fi supravegherea electronică a celei de-a Șasea Flote a Statelor Unite din Mediterana.

Șapte telefoane erau amplasate pe o masă aflată la dreapta biroului meu, deasupra altor cinci sisteme cifrate radio-telefonice, ascunse pe două rafturi dedesubt. Două dintre acestea erau linii de c,oa mai mare importanță, conectate direct la cabinetul președintelui Nicolae Ceaușescu. Proiectat și instalat de KGB-ul sovietic drept un canal de comunicare extrem de sigur, telefonul cu două linii era parte dintr-un sistem integrat stabilind legătura reciprocă dintre guvernele Tratatului de la Varșovia. O linie, numită S de la *scurt* pentru că avea doar trei cifre, era numai pentru București. Era instalată în birourile și reședințele lui Ceaușescu, ale primului-ministru, ale celorlalți membri ai Comitetului Politic Executiv care locuiau în București, la membrii guvernului, la șeful și reprezentantul DIE, la comandamentul general de la cadre și la ambasadorul sovietic din România. Cealaltă linie, denumită TO, deoarece funcționa printr-un operator telefonic, era pentru distanțe lungi. Făcea legătura între aceleași persoane din București și reședințele de primăvară, vară, toamnă și iarnă ale lui Ceaușescu, precum și cu membrii Comitetului Politic Executiv din cele 39 de județe românești, cu primii-secrete-tari ai comitetelor județene de partid și cu șefii inspectoratelor locale ale serviciului intern de Securitate. Sistemul telefonic românesc TO era conectat — via Moscova — la celelalte țări membre ale Tratatului de la Varșovia.

Era puțin după ora cinci după-amiază cînd a sunat telefonul. Am recunoscut sunetul liniei S, conectată la biroul lui Ceaușescu.

— General Pacepa la telefon, am răspuns.

— Aici servitorul dumneavoastră, șefule. Constantin Manea. Tovarășul te cheamă la el imediat, îmi pare rău că am dat de dumneata. Vremea e groaznică aici. Voi spune o rugăciune pentru dumneata.

— în regulă, profesore.

Obisnuiam să-i spun lui Constantin Manea „profesorul”, deoarece era doctor în istorie. În cei aproape 15 ani cît fusese șeful cancelariei lui Ceaușescu, Manea nu-i spusese practic niciodată pe nume. Întotdeauna cînd se referea la el îi spunea „Tovarășul”. M-am împrietenit cu Manea în timpul zilelor frămîntate de la începutul anilor '70, cînd am început să organizez vizitele lui Ceaușescu peste hotare. Bun cunoscător al psihologiei umane, Manea era probabil singura persoană capabilă într-adevăr să descifreze natura labilă a lui Ceaușescu și reacțiile sale imprevizibile, „în public, Tovarășul este amabil, zîmbitor, chiar cald și afectuos”, obișnuia să spună Manea despre personalitatea de tip Je-kyl și Hyde a lui Ceaușescu. „Deși cel de care trebuie să mă ocup în fiecare zi, cînd nu e furios la culme, e în cea mai mare măsură nervos, întunecat, neliniștit și nepăsător față de alții”.

În timpul ultimilor șase ani, cînd eram chemat în el de Ceaușescu aproape zilnic, nu numai în legătură cu probleme de spionaj sau în calitate de consilier prezidențial, dar și pentru cele mai

neasteptate probleme de familie, cum ar fi cadouri pentru soția sa, ori momente dificile în viața particulară a copiilor săi. Manea m-a ferit de nenumărate dureri de cap. Sfaturile sale referitoare la momentul oportun încercării de a rezolva o problemă pentru Ceaușescu sau când nu trebuia, când să fiu îndrăzneț și când să-mi țin gura, au fost de neprețuit, îmi telefona deseori numai ca să zică : „Vremea e teribilă aici. Cum e acolo ?” Voia să spună că Ceaușescu este extrem de furios și că ar fi mai înțelept digpparta mea să plec din București tot restul zilei. Sau obișnuia să zică: „De ce nu-ți umpli servieta cu câteva dosare și apoi să vii aici ?”, ceea ce însemna că Ceaușescu e foarte bine dispus și că el, Manea, îmi rezervă un moment liber în program pentru a mă strecura înăuntru. Deschizându-mi în grabă seiful și scoțînd carnețelul pe care îl foloseam la întîlnirile cu Ceaușescu, am plecat spre biroul său de la Comitetul Central al Partidului Comunist Român, unde ocupa toată partea centrală a etajului doi. Cum am intrat, l-am văzut pe Manea în capul scărilor.

„ROMERO” TREBUIE RECRUTAT

— Tovarășul e cu ministrul de interne și cu Plesîță, a spus. Ministrul de interne era Teodor Coman. Generalul Nicolae

Plesîță fusese mulți ani șeful serviciului de pază a lui Ceaușescu si fusese promovat recent în funcția de adjunct al ministrului de interne.

— Chiar dacă pereții sînt groși de un lat de palmă, l-am auzit pe Tovarășul strigînd la ei, a adăugat Manea.

Cînd am deschis ușa, Ceaușescu era la biroul său, iar Coman și Plesîță stăteau atenți în picioare în mijlocul camerei.

— Intră. Țtia nu-și mai amintesc nimic. Cine era diplomatul ăla occidental care a fost prins de „soț” în apartamentul „amantei” sale din București, atunci ?

Ceaușescu însuși are o memorie de elefant, dar în ultimii zece ani căpătase de asemenea încredere în memoria mea neobișnuit de bună. Cînd am început școala elementară, tata mă obliga să memorez o pagină întreagă din cartea „de telefon în fiecare zi. „Nimic nu-ți va folosi mai mult în viitor decît o mc morîe excelentă”, obișnuia să spună, ori de cîte ori încercam să protestez. Singura modalitate găsită de mine pentru a face față pretențiilor sale era să memorez fiecare pagină ca pe o fotografie și curînd am fost în stare să-mi amintesc paginile ori de cîte ori era nevoie. De exemplu, puteam de obicei preciza că un anume număr de telefon se afla în partea stîngă a paginii 183. Această capacitate mi-a fost extrem de folositoare mai tîrziu, cînd am început să studiez ingineria chimică si trebuia să memorez mii de formule chimice, sau cînd am devenit efectiv conducător al DIE si trebuia să memorez dosare întregi. Ceaușescu învățase de-acum că, pentru a-mi stimula memoria, trebuia să-mi descrie o scenă.

— Amintește-ți, m-a îmboldit Ceaușescu, cum „soțul” l-a apucat pe individ de boase si l-a aruncat în plină stradă, unde se desfășura o mare petrecere cu o mulțime de bețivani care aproape că l-au omorît. Știi, diplomatul ăla din Occident care vorbea românește și ne dădea atîtea dureri de cap ?

— Consilierul grec, tovarășe, am răspuns imediat.

— Așa e. Și „soțul” care l-a prins ?

— Colonelul Marinescu, directorul adjunct al Direcției de Contrainformații militare a Securității, am replicat.

— Așa e. Consilierul grec. Așa e. Ceaușescu s-a ridicat de la birou si a început să se plimbe prin cameră. „Romero” trebuie recrutat. Sînt sigur că va ceda. La urma urmelor, el e cel care a făcut primul pas. Dar dacă dă cumva înapoi, atunci va trebui să te ocupi de el așa cum ai făcut-o cu consilierul grec. Instruiește-o pe amanta sa romîncă să-l invite din nou la ea acasă. Cînd vor fi chiar în toiul regulatului, „soțul” furios va năvăli peste ei. Marinescu ar trebui să-l prindă în pielea goală în patul ei, să-l apuce de fudulii si să-l arunce în stradă, strigînd în gura mare că i-a violat soția. Ofițeri deghizați în civil vor aștepta afară si-l vor pedepsi pe individ. Tu, Plesîță, te vei ocupa de asta, așa cum ai procedat cu Goma. Cînd te-ai ocupat-de Goma ai folosit un lip care era boxer la Dinamo\*\*. N-a fost așa, Plesîță ?

\*în ediția engleză se mai menționează : „Paul Goma esle un disident român care a evocat frecvent mînia lui Ceaușescu”.

' Idem : „Dinamo era clubul sportiv al Ministerului de Interne”.

— Căpitanul Horst Stumpf. Acum a fost numit milițian în București.

— Foarte bine ! Îmbracă-l în chip de măturător de stradă sau altceva, să stea pe acolo la lucru în seara respectivă si să-i ardă o bătaie zdravănă lui „Romero”, să-i toarne niște coniac pe gît si să-l lase acolo pe stradă în zori, a spus Ceaușescu, examinîndu-ne fețele în parte să vadă

dacă am înțeles. Privindu-mă în ochi a continuat:

— Serviciul tău de dezinformare, Pacepa, ar trebui atunci să împrăstie zvonul că „Romero” nu e nimic altceva decât un bețivan ordinar, un afemeiat și așa mai departe. Ei știu să-și facă meseria. Ai înțeles ?

— Da, tovarășe președinte.

— Și tu, Coman ?

— Da, tovarășe Ceaușescu.

— Asta-i tot, a spus, ridicându-și brațele ca semn înconfundabil că întâlnirea s-a terminat.

— La birou, i-am ordonat șoferului câteva minute mai târziu. „Romero” al lui Ceaușescu era un agent secret funcționând

ca atașat militar la Ambasada Italiei din București. Recent se îndrăgostise până peste cap de o româncă, o femeie de moravuri ușoare, care era agentă a Securității. Cu două luni în urmă, soția lui „Romero” a trebuit să se întoarcă la Roma din motive familiale, iar el a început să-și petreacă aproape toate nopțile în apartamentul amantei sale. În timpul ultimelor săptămâni ea devenise tot mai insistentă, amenințând că va scrie ambasadorului italian despre legătura lor, dacă „Romero” nu va fi de acord să stea mai mult timp cu ea și să-i împărtășească mai multe secrete. După o mișcare neașteptată, cu o săptămână în urmă, „Romero” a cerut o întrevedere urgentă cu ministrul român de interne pentru a discuta „o problemă secretă, extrem de delicată”.

„Romero” a povestit o întâmplare lungă și obositoare despre un agent secret occidental, funcționând ca diplomat la București, care întreținea o relație amoroasă cu o româncă. Ea a început să-l șantajeze, amenințând că îl va informa pe ambasadorul lui, dacă nu-i va cumpăra un apartament cu valută forte. Apelul lui confuz a fost ca ministrul de interne să se ocupe personal de acest caz și să o oprească pe fată. „Un agent secret occidental necompromis ar putea fi mult mai folositor României decât unui „compromis”, a sugerat „Romero” cu șiretenie. Totuși, după numai patru ore a izbucnit în lacrimi, mărturisind că el este subiectul cazului de față, dar accentuând că, dacă ambasadorul său ar fi informat de această relație amoroasă, și-ar pierde atât postul din România, cât și cariera în cadrul serviciului de spionaj militar italian. Aflând despre rezultatul întâlnirii cu „Romero”, Ceaușescu a dat ordin să fie recrutat. Răbufnirea din furie a lui Ceaușescu de astăzi se datorează faptului că „Romero” se răzgândise, hotărând că nu vrea să fie agent.

#### Operațiunea „ORIZONT”

Recrutarea de agenți pentru țările NATO este una dintre cele mai mari priorități ale lui Ceaușescu, nu numai pentru a-și onora obligațiile față de Tratatul de la Varșovia, dar mai ales pentru a-și proteja cea mai secretă operațiune a sa, denumită codificat „Orizont”. Aceasta era o vastă operațiune de spionaj condusă de el în persoană, pentru a obține sprijin politic, bani și tehnologii din Occident.

Total a început în seara zilei de 22 februarie 1972, când Ceaușescu personal a preluat conducerea DIE. „Experiența noastră demonstrează că astăzi Occidentul este deosebit de dornic să încurajeze cel mai mic semn de independență în cadrul blocului sovietic. Să profităm de dorința lui”, a spus Ceaușescu cinic în memorabila-i cuvântare ținută în seara aceea în biroul său în fața comisiei de directori ai DIE. „Trebuie să facem din inteligență trăsătura noastră națională... încetați să mai arătați Occidentului o față posacă, încruntată și pumnii încleștați, începeți să-l faceți să simtă compasiune pentru noi și veți vedea cât de repede se vor transforma în mărinimie boicoturile din Occident. Să prezentăm România ca pe o insulă latină în marea slavă... Tradițiile noastre milenare de independență sînt astăzi împotriva politicii de centralizare a Moscovei... Un pion între două superputeri...”

După cum îi sta în obicei, Ceaușescu și-a continuat lecția de filosofie cu ordine pentru a o pune în aplicare: DIE trebuie să înceapă o acțiune ofensivă organizată împotriva Occidentului. Trebuie să implanteze cu grijă câteva aluzii la independență — fără să afecteze bazele comunismului — și apoi să acționeze pe mai departe, cu scopul de a trezi simpatia Occidentului pentru România și de a câștiga ajutorul său politic și economic. Agenții secreți ai DIE trebuie să ajute România să obțină avantaje politice și economice din Occident, să transforme guvernele țărilor din lumea a treia în aliați politici, iar pe emigranții ostili în susținători, să manipuleze mass-media internațională. Acești agenți trebuie de asemenea să facă uz de noul prestigiu al României pentru a deschide ușile spre tehnologiile strict secrete interzise țărilor comuniste. România trebuie să-și mărească sub-

stanțial contribuția nu numai pentru apărarea Tratatului de la Varșovia, dar și pentru susținerea Beijingului și a întregii lumi comuniste.

A doua zi după această cuvîntare istorică, Ceausescu a lărgit schema de organizare de la aproximativ 700 la peste 2800 de agenți secreți, sporindu-i de asemenea bugetul, plătit în valută forte, de peste opt ori. Apoi a pus pe planul doi activități secrete pentru străinătate, stabilind operațiunile de spionaj ca principala sarcină a DIE.

„Orizont” era numele codificat pe care Ceausescu însuși l-a dat acestei acțiuni, una dintre numeroasele operațiuni de spionaj cauzînd mari decepții tot de el construită, cărămidă cu cărămidă, începînd din 1972. Scopul său era să dea Occidentului iluzia că România ceausistă este un nou tip de țară comunistă, independentă față de toată lumea, inclusiv față de Moscova, și care merită să fie sprijinită de Occident, cu scopul de a face breșe în zidurile ce înconjoară blocul sovietic. „Orizontul” lui Ceausescu avea totul: propagandă fățișă și deschisă în Occident, microfoane ascunse, descoperite în ambasadele române din Occident și ținute pe loc, pentru a transmite anumite mesaje cu piste false; documente „semnate” de conducători de guvern străini, contrafăcute la București și pierdute întîmplător în hoteluri de lux sau strecurate în Occident pe alte căi; agenți secreți operînd deghizați în ambadori sau arhiepiscopi, conturi în bănci elvețiene răsplătindu-i pe occidentalii corupți, cu funcții înalte, care acceptau să prezinte România în chip de țară liberă și independentă; agenți secreți deghizați în amanți, recrutînd personalități occidentale ca agenți de influență. „Orizont”, cuprins în cîteva dosare voluminoase aranjate pe zone geografice, era singurul loc unde puteai afla în rezumat scopurile generale ale lui Ceausescu și obiectivele concrete pentru fiecare țară ne-comunistă de interes, începînd cu Statele Unite și terminînd cu Republica Centrafricană, precum și date referitoare la cei mai importanți agenți secreți creați de DIE în decursul anilor.

### COMPROMITEREA SOȚIEI AMBASADORULUI

— 62, prezintă-te la 01. Repet: 62, prezintă-te imediat la 01, s-a auzit deodată la radio-telefonul din mașina mea. (62 era codul meu, iar 01 codul lui Ceausescu).

Fără nici o vorbă, șoferul a făcut o întoarcere bruscă, în timp ce cauciucurile scrișneau deoarece apăsase pe accelerator la maximum.

— 62 este în drum spre 01, a răspuns atunci șoferul la aparat.

Manea mă aștepta în capul scărilor.

— Veste bună, șefule : furtuna a trecut, iar Tovarășul se uită împreună cu Andrei la unul din filmele pornografice ale lui Moga.

Generalul-locotenent Gheorghe Moga era șeful Direcției de Contraspionaj a Securității, iar Ștefan Andrei fusese numit recent ministru al afacerilor externe.

— Vestea rea este că tovarășa Elena este cu ei.

În biroul lui Ceausescu draperiile grele de catifea fuseseră trase. Așezat la masa de conferințe între soția sa și Andrei, Ceausescu se uita la un film în culori pe care Moga îl proiecta pe un ecran portabil, îmi era extrem de cunoscut acest soi de filme compromițătoare-făcute de Direcția de Contraspionaj cu ajutorul unor aparate de filmat și microfoane ascunse.

Văzîndu-mă că intru, Ceausescu s-a ridicat brusc și a pornit spre ușă. Fiind încă în felul său un țaran reținut, Ceausescu detesta perversiunile sexuale. „Să mergem”, a șoptit, luîndu-mi-o înainte. L-am urmat. A părăsit cabinetul de lucru, fără să-și pună în ordine hîrțile aflate vraise pe birou. Asta era sarcina lui Manea. Ceilalți au rămas la locurile lor să vadă spectacolul pînă la capăt. Mercedesul 600 prezidențial, care, împreună cu întreaga escortă de mașini și motociclete ale Securității, aștepta întotdeauna afară, a pornit în viteză vreo 15-20 de metri de la locul de parcare pînă la ușă. „Vino cu mine acasă”.

Șoferul, un colonel de securitate care lucra pentru el de peste zece ani, nu trebuia să mai întrebe unde mergem. A luat-o brusc din loc cu viteză mare pe străzile pustii, circulația fiind întotdeauna oprită complet ori de cîte ori Ceausescu își părăsea reședința sau biroul. Cîteva sute de ofițeri de securitate în civil deghizați în pietoni obișnuiți, care patrolau cu regularitate pe ruta dintre biroul și reședința lui Ceausescu, se arătau discret de-a lungul drumului, unul cîte unul, semnalizînd că totul este sub control.

Așezat pe locul din față, Ceausescu era, ca de obicei, încruntat și taciturn, absorbit de propriile sale gînduri. În mod normal el nu privea afară prin geamul mașinii, deoarece oamenii de pe stradă nu-l interesau cîtuși de puțin. După zece minute de goană pe străzile necirculate, mașina lui Ceausescu a ajuns la destinație. Reședința prezidențială, situată pe Bulevardul Primăverii, este în totalitate înconjurată de un gard înalt din cărămidă și beton. Ușa din oțel masiv s-a deschis

automat, iar mașina a intrat fără să reducă viteza.

— Să mergem pe jos, a spus Ceausescu.

Aceasta însemna întotdeauna că avea de discutat cu mine o problemă delicată. El preferă să discute chestiuni foarte deosebite în aer liber, nu la birou sau acasă. Fiind unul care a dispus instalarea microfoanelor în multe case și birouri, este foarte conștient de capacitatea acestora de a pătrunde chiar și în cele mai intime gânduri ale oamenilor. Grădina sa de trandafiri este locul unde se iau cele mai confidentiale decizii cu privire la spionajul românesc și politica externă.

Imediat a luat-o din loc, atât cât îi permiteau picioarele sale scurte, prin grădina imensă, întinsă pe o suprafață de câțiva acri și plină cu tufe de trandafiri și fântâni arteziene, totul iluminat • *a giomo*. „Stinge toate luminile. Lasă-mi aprinși doar piticii”, i-a ordonat unuia dintre paznicii săi, care mișunau pretutindeni.

Când discută secrete în grădină, este întotdeauna iritat de luminile indiscrete ale neonului răspîndind o strălucire albă, cadaverică, peste tot. Deodată sute de felinare ascunse printre tufișuri au început să licărească ușor luminînd cărarea.

— Ce e' nou ? a întrebat Ceausescu.

Întotdeauna își începea astfel discuțiile cu mine, chiar dacă mă vedea de zece ori pe zi.

Deseori spunea că serviciul său de spionaj extern trebuie să aibă mereu ceva nou de raportat.

— Tocmai am primit un mesaj de la Washington, am răspuns. Stația a obținut o copie a unei telegrame abia sosită de la ambasadorul american din București pentru Departamentul de Stat.

— De la „W-12” ?

Acesta era numele codificat al unui agent din Departamentul de Stat.

— Da, tovarășe. El ne-a dat o telegramă decodificată care tocmai sosise de la ambasadorul lor din București.

— Ce spune idiotul ?

Ceausescu îl ura pe Rudolph Aggrey, crezînd că Departamentul de Stat îl umilise trimițîndu-i un negru în calitate de ambasador la București.

— Face propuneri referitoare la vizita dumneavoastră la Washington.

— Sînt semne că suspectează „Orizont” ?

— Nici un indiciu.

— Trimite-mi-o mîine. Ce mai e nou ?

— Washingtonul raportează de asemenea că „Richard” a furnizat la CIA un raport despre România.

„Richard” era o persoană oficială de rang înalt în Departamentul Agriculturii al Statelor Unite, care fusese de asemenea recrutat de DIE ca agent.

— Nimic despre „Orizont” în raport ?

— Nimic.

— În altă ordine de idei, Nicolae a început deja să recruteze agenți secreți ?

— Are două cazuri la Departamentul de Stat, am răspuns. Nicolae M. Nicolae era un inginer strălucit, care-și petrecuse

mult timp din viață în Ministerul Comerțului Exterior, în 1972

Ceausescu i-a dat în secret gradul de colonel în serviciul de spionaj, iar în mai 1976 l-a trimis în Statele Unite ca ambasador.

— Ține-i picioarele pe foc. Ai recunoscut pe cineva din filmul lui Moga ?

— Nu cred, Tovarășe Ceausescu.

— Soția ambasadorului american.

— Cei actual ?

— Predecesorul lui. Ăla de care îmi plăcea. Moga a reușit să-i bage sub fustă pe unul dintre agenții săi, care este șofer la ambasada lor. Acum vrea să-l trimită pe șofer în America, mai întîi în vizită, apoi definitiv. Ia legătură cu Moga, Poate într-o zi va trebui s-o manevrezi cu ajutorul DIE.

— Noi n-am acționat niciodată pînă acum împotriva unui ambasador american, tovarășe Ceausescu. Și cred că nimeni altcineva n-a mai făcut așa ceva.

— Noi n-am avut niciodată pînă acum vreun ambasador cu soție curviștină. Ce slujbă are el acum ?

— Șef de personal la Foggy Bottom.

— Nici că se putea mai bine.

#### MEDIATOR ÎN ORIENTUL MIJLOCIU ?

— Poveslește-mi din nou ce a spus Sadat.

Cu două zile în urmă, mă întorsesem dintr-o scurtă călătorie la Cairo, unde Ceausescu mă trimisese în calitate de mesager al său personal la președintele Egiptului, Anwar Sadat.

— A spus că s-a hotărât să-l accepte pe Carter ca mediator între Egipt și Israel, am răspuns.

Președintele Jimmy Carter se înghesuia să obțină acest rol.

— Doar cu câteva săptămîni în urmă Sadat a fost de acord să se întâlnească cu Begin aici, în România.

Ceausescu făcuse eforturi mari să medieze între Sadat și pri-mul-ministru israelian, Menahem Begin.

— Acum, după părerea lui Sadat, Carter poate exercita o influență personală mai mare asupra lui Begin, am spus. El speră de asemenea că președintele Carter %a antrena CIA în acest joc.

— Totuși nu-mi vine să cred. Și nici Brejnev. Ieri i-am trimis raportul tău, iar astăzi Drozdenko a și sosit aici cu un mesaj personal de la Brejnev ccrîndu-mi să dejoc planul lui Carter.

(Ambasadorul la București al secretarului general Leonid Brejnev era V.L Drozdenko.) Dacă nu vom putea menține România ca loc de înfîlnire, vrea să transfere procesul de pace din Orientul Mijlociu la Conferința de la Geneva și să-l convingă pe Carter să recunoască OEP sau măcar să accepte discuții cu această organizație.

Știam că nu va fi ușor ca Yasser Arafat și Organizația sa pentru Eliberarea Palestinei să fie antrenati în "vreun proces de pace.

— Arafat nu e destul de flexibil ca să trateze cu Carter.

— O să-l fac eu să fie! Tot ce ai de făcut e să-l aduci aici cît poți de repede.

Ceausescu s-a cufundat din nou în tăcere.

În timp ce treceam prin fața reședinței sale, auzeam muzica rock zgomotoasă, pusă la maximum, întreruptă de explozii mici, repetate. Pe cînd treceam pe lîngă ușa glisantă deschisă, l-am zărit pentru o clipă pe Nicu, fiul lui Ceausescu, aruncînd în perete cu sticle de whisky nedesfăcute. Cînd se spargeau, alcoolul se împrăștia peste tot pe mobilă, iar rîsetele lui Nicu răsunau în toată camera. Nicu era băutor zdravăn încă din adolescență, cînd obișnuia să dispară deseori de acasă, fiind găsit peste cîteva zile, beat pulbere, în casa vreunui prieten sau în vreun restaurant prăpădit. Pe vremea aceea el obișnuia să bea orice, de la țuică, un coniac tare din prune asemănător șliboviței (băutură națională românească), la vodcă, Cointreau sau șampanie. Acum avea 27 de ani și bea numai whisky Johnny Walker, Black Label.

Depart, în spatele nostru, am văzut-o pe Elena, la ușa din față. Zărindu-si soțul, a trimis un paznic din garda personală să-l cheme la cină. Înainte de a pleca, Ceausescu mi-a spus să vedem un film *Kojak* după aceea. „Voi fi în sala de proiecție la ora zece", i-am auzit vocea propagîndu-se prin întuneric.

Cu toate că Ceausescu n-a fost niciodată la un cinematograful public, este un amator fanatic de filme. Fiecare reședință a sa are o cameră de proiecție echipată cu tot ce este necesar. Filmele sale preferate sînt cele despre Napoleon, care este modelul său.

și filmele polițiste americane. „Ei înfîi trag, și după aceea pun întrebări", obișnuia să spună despre poliștii americani. Obținerea acestor filme din străinătate pentru el făcea parte din sarcinile mele de serviciu. Ca toate celelalte de la reședința sa, nici cinematograful nu este mic. Totul este tapetat cu catifea de culoare gr deschis. Pe rîndul din față se află doar două scaune mari, de fapt niște fotolii adînci, care te înghit cînd te așezi în ele, avînd cîte o măsută joasă în față.

La ora zece fix Ceausescu a intrat în cinematograful îmbrăcat cu un pulover alb pe gît, urmat peste zece minute de Elena, ce purta un halat de casă lung, din catifea gri, descheiat pe jumătate.

Ceausescu era întotdeauna punctual; Elena niciodată. Un chelner l-a servit pe Ceausescu cu vinul său galben preferat din Moldova, făcut numai pentru el, și a deschis o sticlă de șampanie Cordon Rouge, de la gheață, băutura preferată a Elenei.

În timpul vizionării unui film la reședința sa particulară, Ceausescu este relaxat și total diferit de imaginea sa publică. Adoră să vizioneze filmele *Kojak*, nu numai pentru că au o acțiune trepidantă, dar mai ales pentru că, datorită minții sale agere, nu are probleme cu anticiparea deznodămîntului.

La sfîrșitul acestui episod luminile au arătat-o pe Elena dormind buștean, cu gura și halatul căscate indecent. Elena nu a fost niciodată capabilă să stea trează pînă la sfîrșitul vreunui film. Pe de altă

parte, îmi amintesc că numai o singură dată a adormit Ceausescu în timpul unui spectacol. Era la un spectacol de gală dat în onoarea sa de președintele costarican José Figueres, în 1973, iar Ceausescu a adormit nu numai datorită întârzierii avionului său, dar și din pricina baletului. *Kojak* era pe gustul său, nicidecum baletul.

După ce a golit încă un pahar cu vin, Ceausescu a plecat cu pasul său vioi obișnuit, făcându-mi semn să-l urmez. Biroul său particular este încărcat cu mobilă de mahon încrustat cu fildeș. Pe rafturile bibliotecii se află operele complete ale lui Marx și Lenin, legate în piele albastră, precum și operele lui Ceausescu, legate în piele roșie.

— Arafat deține cheia acum! a început ci. Dacă vof fi în stare să le spun lui Carter, Sadat și Begin că pot transforma OEP-ul într-un guvern de exil si să-l conving să accepte cumva rezoluțiile 242 și 338, as putea fi eu mediatorul.

Rezoluțiile 242 și 338 ale ONU, despre care era vorba, confirmau existența statului Israel.

— îl vreau pe Arafat aici, a continuat. Trimite-mi avionul la Beirut si însărcinează-l pe Olcescu să vină cu el.

Colonelul Constantin Olcescu era însărcinat cu afaceri externe române si șeful stației DIE din Liban.

— îl vreau si pe „Annette” aici, a adăugat Ceausescu. *El* are mai multă influență decât oricare altul asupra lui Arafat.

„Annette” era numele codificat de DIE pentru un om foarte apropiat de Arafat. Când se adîncea în gînduri, Ceausescu uita deseori că trebuia să spună *ca* cînd vorbea despre „Annette”, chiar dacă era agentul său preferat din OEP.

Pe cînd Ceausescu vorbea, ușa grea de la birou s-a deschis cu o izbitură bruscă, în pragul ușii a apărut Elena, avînd halatul complet descheiat, părul în dezordine, iar ochii roșii și umflați.

— Te-am căutat peste tot, Nicule. Unde ai fost ?

— Discut cu Pacepa. Vreau să-l aducă pe Arafat aici. Elena s-a întors spre mine.

— Ar f i mai bine dacă l-ai convinge să facă ceea ce vrem noi. Trebuie să facem în așa fel încît Tovarășul să primească Premiul Nobel pentru Pace. Ca ăla dat idiotului de von Kissinger. Ai înțeles ?

Titlul onorific „von”, pe care Elena îl dădea fostului consilier american al securității naționale, Henry Kissinger, nu se dorea a fi un compliment. Ea îl urîsc pe Kissinger încă din prima clipă cînd a auzit că acesta luase Premiul Nobel pentru Pace.

întorcîndu-se pentru a se adresa soțului său a spus:

— Vreau ca ambasadoarea sa să fie agentul meu personal acolo, în America, iar cu o să trag sforile de-aici.

— Putoarea ?

— Cățeaua. I-ai spus lui Pacepa să ia legătura cu Moga ?

— îhî.

— D-aia te iubesc eu așa de mult.

Strecurîndu-și mîna pe sub puloverul lui Ceausescu, a gîngurit:

— Am nevoie de tine, Nicule. Hai să mergem la culcare.

— Hi atent la ceea ce ți-am spus, Facepa, a spus C'eauescu peste umăr, în timp ce era tras de către Elena.

Era după miezul nopții cînd am părăsit reședința lui Ceausescu plecînd spre casă. Drumul scurt spre casa mea trecea pe sub teii care tocmai începuseră să înflorească. Mireasma lor îmi amintea întotdeauna de copilărie și de teiul uriaș din fața casei părintești.

„ANNETTE” : LEGĂTURA CU OEP

„Annette” era de fapt Hani Hassan, cel mai bun prieten al lui Arafat. Făcusem cunoștință cu Hassan în octombrie 1972, cînd a venit pentru prima oară în România, însoțindu-l pe Arafat. Mă aflam în biroul lui Ceausescu împreună cu Nicolae Doi-caru, pe atunci șeful DIE, și cu un interpret al DIE.

— Acesta este fratele meu Hani el-Hassan, a deschis discuția Arafat, punîndu-și pistolul pe masă si arătînd spre un bărbat bine făcut, de vîrstă mijlocie, cu părul negru și mustața de aceeași culoare, care era îmbrăcat în haine europene elegante, avînd o înfățișare ce inspira tot alîta calm cît și frică.

Avea figura distinsă a unui doctor sau avocat, dar ochii săi sticloși, mîinile sale grosolane și gesturile mă făceau cumva să mă gîndesc la un măcelar.

— El-Hassan este prietenul meu personal cel mai devotat si colaboratorul meu cel mai apropiat,



deși este cunoscut numai ca unul din consilierii mei, a spus Arafat. Totuși, puțini oameni știu că el conduce o întreagă rețea de spionaj internațional. Dar și mai puțini încă știu despre rolul său extrem de secret în revoluția palestiniană. Mai puțini oameni decât degetele de la mîna asta, a accentuat Arafat, ridicîndu-și mîna dreaptă cu degetele răsfrînte la maximum. El-Hassan joacă unul dintre cele mai importante roluri în lupta noastră. Mai important decât tine, sau decât tine, a continuat arătînd spre Doicaru și spre mine, deoarece noi ne aflăm într-o permanentă stare de război. El e acela care, doar cu cîteva luni în urmă, a pregătit răspunsul nostru la decizia Comitetului Olimpic de a nu permite unei echipe de atleți palestinieni să participe la olimpiada de la Mîinchen. El e creîui care a pus numele organizației noastre pe prima pagină a ziare'-», de pretutindeni.

Arafat se referea la masacrarea a 11 atleți israelieni în ziua de 5 septembrie 1972 de către o echipă de teroriști ai OEP la Jocurile Olimpice de la Mîhchen.

Arafat a detectat o undă de scepticism în rîndurile asistenței sale.

— Nu vă lăsați induși în eroare de aparența sa elegantă, a strigat. Fratele el-Hassan nu e trăgător cu arma. El e o minte. E un creier. E creierul nostru, a încheiat Arafat cu emfază.

L-am privit pe Hassan și n-am mai văzut în el pe distinsul doctor sau avocat. Fața îi era neclintită ca stîncă. Cînd i-am întîlnit ochii, erau răi, pătrunzători.

După acea întîlnire din octombrie 1972, o legătură intensă de schimb s-a stabilit între OEP și DIE. Hassan trimitea rapoartele secrete ale DIE despre Israel și Iordania, care erau de departe cele mai bune informații pe care blocul sovietic le-a obținut din acele zone. Ceaușescu a aprobat — cu generozitate excesivă — toate cererile făcute de Hassan. Cînd DIE a început să-i furnizeze cantități enorme de echipament tehnic de spionaj, de la aparatură electronică de ascultare la rețeaua de supraveghere secretă a instituțiilor guvernamentale din Israel, Iordania și alte țări, de aruncare în aer a emițătoarelor, de materiale scrise secrete și alte instrumente de spionaj.

— Moscova ajută OEP-ul să facă mușchi. Eu îi hrănesc creierul, spunea Ceaușescu.

În ianuarie 1975, Arafat și Hassan au venit la București cu scopul de a-l convinge pe Ceaușescu să le dea sprijinul său personal pentru o operațiune de spionaj extrem de importantă a OEP-ului, avînd menirea de a-l răsturna și asasina pe regele Hussein al Iordaniei, făcînd astfel din Iordania casa viitoare a națiunii palestinienilor condusă de OEP. Cel mai înverșunat împotriva lui Hussein era Hassan. „Mai mult de jumătate din populația Iordaniei este palestiniană”, spunea el, iar în conformitate cu statutul Conferinței Naționale Palestiniene, OEP poartă răspunderea pentru ea. Palestina a devenit Iordania, totuși, iar regele îi înghite pe palestinieni. Concluzia lui Hassan era: „Hussein trebuie să moară. Nu e mai puțin periculos decât Israelul pentru cauza palestiniană.”

La care Ceaușescu a replicat filosofic:

— Monarhiile și dinastiile sînt potrivnice revoluțiilor.

#### COMLOT ÎMPOTRIVA REGELUI HUSSEIN

După acea întîlnire, Ceaușescu mi-a ordonat să-i pregătesc o scurtă vizită în Iordania, iar în aprilie 1975 i-am însoțit pe el și pe Elena în vizita lor oficială de la Amman. Mergînd' de la aeroport la Palatul Regal, am fost înconjurați de cea mai formidabilă escortă pe care o văzusem vreodată. Aruncătoare mobile de rachete în fața mașinii prezidențiale, tancuri în jurul acestora și artilerie antiaeriană în spate erau numai o parte din paza de care am beneficiat.

— A primit Majestatea Voastră informații referitoare la vizita mea ? a întrebat Ceaușescu.

Prima sa grijă era întotdeauna pentru propria-i piele.

— O, nu, domnule președinte. Acesta-i obiceiul nostru. E mai bine să fii în siguranță decît să-ți pară rău.

A doua zi după sosirea noastră la Amman, Hussein însuși a pilotat unul dintre avioanele sale care ne-a dus în Golful Aqaba. Era sfîrșit de săptămînă și regele voia nu numai să le ofere Ceaușescilor două zile de relaxare, dar să le și arate partea antică a Iordaniei pe care el în persoană încerca s-o modernizeze. Pasagerii săi pentru acest zbor erau: Alya, soția sa de atunci, Ceaușescu și soția, Gheorghe Șerbănescu, un agent DIE, fost coleg de facultate cu Hussein, acum interpretul lui Ceaușescu, și eu. Ziua senină și frumoasă ne-a oferit o incredibilă panoramă asupra acestei părți a Iordaniei. Regina ne-a fost ghid, descriindu-ne semnele de hotar ale ținutului Aqaba și festivalul sportiv internațional ce se ținea acolo anual la mijlocul lui noiembrie, pentru a coincide cu ziua de naștere a regelui.

La vila lor retrasă din Aqaba, de unde puteai privi aproape tot drumul ce mărginea Marea Roșie, totul era foarte firesc, fără protocol. Hussein și Alya i-au invitat pe Ceaușesci să facă o plimbare pe mare cu un vapor, avînd fundul de sticlă, ca să vadă? una din cele mai frumoase recife de

corali din lume, iar *în* cele din urrnă i-nu invitat pe Ceausești pe unul dintre iahturile lor cu motor. După cina care a avut loc devreme, comandată individual și mîncată separat — „îmi plac cîrnații, laco și coca-cola. Dumneavoastră puteți "Servi orice doriți" — regele a propus vizionarea unui film, distracția sa de seară favorită.

Totuși, Ceaușescu avea alte idei pentru a-si petrece restul zilei. Cînd s-a reîntîlnit cu Hussein după cină, Ceausescu a început să pună în acțiune planul lui Arafat. S-a exprimat violent împotriva terorismului internațional practicat de OEP, con-damnînd cu fermitate recentele atacuri ale OEP-ului împotriva independenței Iordaniei și a vieții lui Hussein. După o discuție care a durat mai puțin de două ore, Ceausescu a pus pe masă un dosar conținînd date biografice ale teroriștilor OEP-ului, precum și fotografiile acestora. Inutil de precizat că nu menționase proveniența dosarului, Hani Hassan, și nici că fusese special întocmit pentru Hussein. Apoi, Ceausescu a propus o legătură „extrem de confidențială" între serviciile de spionaj din România și Iordania, cu scopul de a le apăra propriile vieți, precum și independența celor două țări. Cînd Ceausescu și-a terminat de spus pledoaria, sinceră după toate aparențele, regele a tăcut cîteva minute. Lungul istoric al problemelor sale cu OEP făcuse din aceaslea o chestiune de viață și de moarte pentru el. De aceea, Hussein i-a strîns mîna lui Ceausescu, cu forța unui expert în karate, și l-a îmbrățișat, tot fără să spună un cuvînt.

În ziua următoare, Hussein l-a informat pe Ceausescu despre acordul său cu privire la o „legătură frățească între cele două servicii de spionaj ale noastre." Cîteva ore mai tîrziu am avut prima întrevvedere cu șeful serviciului de spionaj extern iordanian și cu subalternii săi cei mai apropiați. A devenit evident imediat pentru mine faptul că OEP-ul era o țintă aproape tot atît de importantă pentru ei ca și Israelul, și că posedau de asemenea surse valoroase la niveluri variate și în diferite fracțiuni ale OEP-ului.

Pînă în clipa cînd Ceausescu a plecat din Iordania, strînsesem cîteva dosare despre OEP, întocmite în grabă de serviciul de spionaj extern iordanian, fără ca acesta să-și în răgazul necesar protejării adecvate a surselor sale. În sinceritatea sa, Hussein a ordonat ca un dosar special, detaliind măsurile instituite de forțele militare și de securitate iordaniene pentru a-i proteja viața de terorismul internațional, să-i fie de asemenea dat lui Ceausescu, ca ajutor frătesc pentru forțele de securitate românești, cu scopul de a proteja viața președintelui lor. La comanda personală a lui Hussein, un sistem confidențial de relații a fost stabilit între cele două servicii de spionaj, incluzînd o legătură specială, bilaterală, de comunicare radio codificată. Cîteva zile mai tîrziu, Hani Hassan primea chiar din mîinile lui Ceausescu o copie a fiecărui document obținut de la regele iordanian și-de la serviciul său de spionaj. După aceea, Hassan furniza periodic informații care trebuiau oferite serviciului iordanian ca rapoarte românești în aparență, continuînd să primească toate informațiile furnizate în secret de serviciul de spionaj al lui Hussein, transmise în timpul următoarelor întîlniri personale de la Amman și București, precum și prin sistemul codificat de comunicare radio.

În 1976, Ceausescu i-a propus lui Arafat să facă schimb de consilieri în probleme de spionaj. Primirea cîtorva agenți OEP a adus o creștere dramatică a componenței teroriste din cadrul DIE, numită „Planul Z", Z fiind ultima literă din alfabet, reprezentînd „soluția finală."

Pentru acest plan, Arafat și Hassan au desemnat două echipe de teroriști profesioniști ai OEP-ului, care fuseseră special antrenați pentru operațiuni pe teritoriul României și care au fost folosiți mai tîrziu în acțiuni de răpire și asasinat, în Occident, din ordinul lui Ceausescu. Un general DIE, Constantin Muntea-nu, a fost transferat la Beirut ca șef al unui grup de consilieri care urmau să învețe OEP-ul cum să desfășoare operațiuni de spionaj și dezinformare, pentru a le asigura o acoperire perfectă în Occident.

„ANNETTE" ESTE RECRUTAT

Pînă la sfîrșitul anului 1976, Hani Hassan a fost recrutat formai ca agent român, pe baza rapoartelor consilierilor revclîndu-i-se slăbiciunea pentru banii occidentali. La indicația personală a lui Ceausescu, a primit un nume codificat feminin, „Annette".

Dosarul său de la DIE arată că a încasat periodic sume mari de bani, între 2 500 și 10 000 \$ bani gheață, și că informațiile sale au fost deosebit de interesante. Analiștii de la DIE, de exemplu, au găsit o bogăție de date în cantitățile imense de benzi înregistrate, rezultînd din continua interceptare de către OEP a liniilor telefonice care străbăteau estul Beirutului. După

spusele lui „An-nelte”, centrul de supraveghere al OEP-ului — construit pentru ci de KGB-ul sovietic — a fost montat în secret și în interiorul ambasadei sovietice, oferind OEP-ului o dublă operație de spio-’naj. „Annette” a furnizat de asemenea informații semnificative despre bazele și taberele secrete de antrenament organizate pentru teroriștii OEP-ului din Bulgaria. Rapoartele sale despre centrele de antrenament OEP din munții Iugoslaviei erau savurate în cel mai înalt grad de Ceausescu și păstrate ca dovadă a duplicității lui Tito. Cu toate acestea, cea mai importantă contribuție a lui „Annette” a fost enorma cantitate de arme occidentale furnizate DIE, mergând de la puști automate până la tancuri. Majoritatea acestora au fost capturate în Liban, dar unele au fost obținute prin valorificarea colaborării dintre OEP și Armata Roșie Japoneză, Brigăzile Roșii Italiene, organizația vest-ger-mană Baader-Meinhof și alte grupări similare.

Din spate abia îmi ajungea la urechi zgomotul slab al mașinii mele. Ori de câte ori mergeam pe jos spre casă noaptea, șoferul obișnuia să mă urmeze discret până când mă vedea înăuntrul. Locuința mea era într-o clădire compusă din două apartamente, construită cu puțin timp înaintea celui de-al doilea război mondial de către faimosul arhitect de atunci, Iulius Prager, pentru cele două surori ale sale. Ceausescu a dat dispoziție să mă mul acolo, pe Bulevardul Zoia nr. 28, astfel încât să fiu aproape de reședința sa. Stăteam la parter, într-un apartament luxos și dispuneam de o grădina mare cu piscină. Etajul, cu o grădină pe terasă, era locuit de fiul cel mai vîrstnic al defunctului dr. Petru Groza, care, în martie 1945, devenise cel dintîi prim-ministru pro-comunist și mai tîrziu președinte al Marii Adunări Naționale.

Cum am ajuns acasă în scara aceea, milițianul ce păzea Ambasada Poloniei, de peste drum, a ieșit din gheretă și m-a salutat ceremonios.

Cînd am descuiat poarta grea de metal, am văzut o perdea mișcîndu-se ușor la etajul întîi al casei mele. Era soția lui Groza. Stătea întotdeauna să mă urmărească, oricît de tîrziu ar fi fost. Soțul ei devenise alcoolic, iar eu devenisem singura ci distracție. Cu cîteva luni mai devreme îmi mărturisise, precipitîndu-se necontrolat, că îi plăcea de mine și că era fascinată de tot ce reprezenta persoana mea : călătoriile mele în străinătate, aparițiile mele la televizor împreună cu Ceausescu, coloana limuzinelor negre ce soseau acasă la mine.

Apartamentul meu era cufundat în beznă. Din hol am trecut direct în birou, unde veioza lumina blînd cei doi pereți mari acoperiți în întregime cu fotografii color mărite și înrămate. Mă arătau plimbîndu-mă cu Charles de Gaulle la Paris, servind cina cu Willy Brandt la Bonn, pescuind în Caraibe cu Răul Castro, însoțindu-i pe Richard Nixon și Henry Kissinger la plecarea de la Ambasada României din Washington, discutînd cu Gerald Ford, dînd mîna cu Hirohito, dezbătînd tot felul de probleme cu Ferdinand Marcos și dansînd cu soția sa, Imelda, pe iahtul lor, ascultîndu-l pe Moammar el Gadhafi în cortul său pestriț, întîlnindu-mă cu Yasser Arafat în cartierul său general din Liban, discutînd cu Anwar Sadat în grădina palatului său, vizitîndu-l pe Hafez Assad la reședința sa de vară, și însoțindu-l pe Ceausescu în peste 30 de vizite în America de Nord și de Sud, Europa occidentală, Asia și Africa. La stînga, pe peretele mare, iluminat discret, se înfățișau ostentativ privirii cele 39 de medalii românești și străine pe care le-am primit în decursul anilor. Medaliile din America Latină erau cele mai mari și cele mai spectaculoase, cu fețele emailate, strălucitoare și lanțuri masive. Medaliile din aur masiv încrustate cu diamante mari de la șahișabui iranului și din Republica Centrafricană, de la Jean-Bedel Bokassa, erau cele mai valoroase. Alături de medalii slăbțv vioara Steiner, pe care o promisem cadou în copilărie, la ziua mea de naștere, de la nasul meu, istoricul Nicolae Iorga, puțin timp înainte- de a fi asasinat de către organizația fascistă Garda de Fier, în 1940.

Am ciugulit puțin din mîncarea rece de pe masa din sufragerie, pregătită pentru mine de fiica mea, Dana. Dormitorul avea jaluzelele grele, trase ermetic pe afară, nelăsînd deloc lumina să intre. Dormind cam patru-cinci ore pe noapte de aproape 30 de ani, învățasem să ațipesc în mai puțin de un minut, dar numai dacă în cameră era un întuneric să-l lai cu cuțitul.

## **CAPITOLUL II**

— Amîndoi vrem să influențăm America în favoarea noastră. Cu toate acestea, metodele noastre sînt diferite. Tu, Frate Arafat, folosești armele. Eu folosesc cuvintele.

— Lupta, frate Ceausescu! Lupta înarmată și teroarea sînt singurele lucruri pe care le respectă America.

— Tu, frate Yasser, ai fost aici în 1972 și ești aici și acum. Vezi cu ochiul liber că nimic nu s-a schimbat în România între timp. Sîntem tot aceeași țară comunistă, unde proprietatea privată nu numai că e interzisă — e o rușine. Dar Occidentul mă iubește acum. Doi președinți americani au venit în România de cînd am început operațiunea „Orizont”, nici unul înainte. Acum, numai în ultimii șase ani, am primit douăsprezece miliarde de \$ în credite occidentale — două miliarde pe an. Cu zece ani în urmă, cea mai importantă operațiune de spionaj tehnologic a României a fost scoaterea ilegală din America a porumbului hibrid. Acum Bucureștiul ocupă un loc de frunte în cadrul Tratatului de la Varșovia în privința achiziționării de înaltă tehnologie prin spionaj din America.

— Chiar așa e ?

— Nu e numai ce cred *eu*, e și ce mi-a spus de curînd Brejnev.

— Uimitor.

— Înainte de a-mi începe operațiunea „Orizont”, nu puteam exporta nimic în America. Tot ce făceam era să import tehnica lor avansată. Acum exporturile mele aproape îmi egalează importurile și peste zece ani balanța va fi de zece la unu în favoarea mea. Cu cinci ani în urmă, abia aveam o duzină de agenți secreți în America. Acum am de cinci ori pe atît, incluzîndu-l pe ambasador, iar peste doi ani voi avea de zece ori pe atît. Și ce-a obținut *America* din toate astea ? Rahat, nimic altceva decît rahat.

Folosindu-si amîndouă mîinile, Ceausescu a început să înfulece felii de roșii, ceapă și brînză, meniul său preferat. Cînd se află cu prieteni apropiați, preferă întotdeauna să-si folosească degetele în locul unei furculițe. Așa făcu și Arafat, care a profilat de pauză ca să înghită o baclava din care se scurgea sosul după ce o înmuiase într-un borcan cu miere. Mîncatul mierii direct din borcan este una din plăcerile sale de căpetenie.

FRATELE CEAUȘESCU, FRATELE ARAFAT

Yasser Arafat, însoțit de Hani Hassan, sosise la București cu o oră mai devreme, cu avionul prezidențial al lui Ceaușescu. La masa lungă de 24 de persoane din sala mare de ședințe stăteau doar cinci oameni îmbrăcați ușor. De o parte erau Arafat și Hassan, iar între ei Gheorghe Șerbănescu, interpretul D1E. Singura limbă străină vorbită de Ceausescu este rusa, pe care Arafat n-o vorbește. Ceausescu ședea în partea cealaltă a mesei, iar eu eram așezat lîngă el, parțicipînd în dubla mea calitate de consilier personal și de șef în funcție al Serviciului român de spionaj extern.

Asemănarea dintre Ceausescu și Arafat era extrem de izbitoare. Nu numai din motive politice sau ca un corolar natural față de antisemitismul său avea Ceausescu încredere în Arafat. Fără barba lui Arafat și pielea sa puțin mai închisă la culoare, ar fi greu să-i deosebești. Au aceeași formă a feței, aceeași expresie în jurul gurii, același zîmbet, aceiași ochi care te străpungeau. Amîndoi gîndesc și acționează la fel. Sînt la fel de vorbăreți, irascibili, impulsivi, violenți și isterici. Această asemănare puternică i-a izbit din prima zi în care s-au cunoscut și a jucat un rol semnificativ în prietenia lor continuă.

Ceausescu înfulecase tot din farfurie, iar acum o ștergea cu o bucată de pîine.

— Peste două săptămîni voi fi din nou la Washington și pot să-ți jur că și Carter va aprecia România ca pe o țară mare, iar pe mine mă va numi „un distins conducător internațional”.

— Asta datorită „Orizontului”, nu-i așa ? a vorbit Hassan pentru prima dată în seara aceea.

— Te poți gîndi la altceva mai bun ? a întreat Ceausescu, privindu-l cu afecțiune. Ceausescu îl consideră pe Arafat cel mai bun prieten al său și îi spune „vulpea mea deșteaptă”, dar în mod vizibil îl admiră pe Hassan pentru perfidia sa și sîngele său rece.

Ceausescu a luat o roșie întreagă și a muscat din ea ca dintr-un măr, improșcînd suc și semințe. Apoi si-a îndesat în gură ceapă și brînză, ștergîndu-și degetele pe fața de masă de damasc alb, în tot acest timp studiindu-l pe Arafat cu ochii săi vioi, de viezure.

— Cum stai cu operațiunile de spionaj ? a spus, schimbînd subiectul.

— Consilierii pe care i-a primit Hassan de la fratele Pacea sînt adevărați artiști.

Ceausescu a preluat ideea.

— Spionajul este, într-adevăr, o artă, o meserie practică.

—, Chiar în acest moment avem ceva în curs de desfășurare la Viena, a intervenit Hassan, iar rezultatele ar putea fi un premiu pentru pace de la Kreisky. (Bruno Kreisky era cancelarul Austriei la vremea aceea.)

Arafat a izbucnit într-un hohot de râs:

- Un cadou de la un evreu pentru OEP. Nu-i așa că ar fi minunat ?
- Mai avem o altă operațiune, în care îl folosim pe Abu Nidal, a adăugat Hassan.
- Cine ar bănuî vreodată că Nidal, dușmanul meu cel mai de temut, chiar individul care-mi omoară oam'enii, ar putea de fapt să-mi facă si servicii ? a izbucnit Arafat.
- Felicitări, a spus Ceausescu. Dar ce-ai zice să pretinzi că ai rupt-o cu terorismul ?

Occidentului i-ar plăcea asta.

- Numai să pretindem, ca și cu independența voastră ?
- Exact. Dar să pretindeți fără încetare. Influența politică, asemenea materialismului dialectic, e construită pe același principiu de bază: acumularea cantitativă generează transformarea calitativă.

- Nu sînt expert în marxism ca tine, frate Ceausescu.
- Materialismul dialectic acționează ca și cocaina, să zicem. Dacă o inhalezi o dată sau de două ori, e posibil să nu-ți schimbe viața. Dar dacă o folosești zi de zi, te va transforma într-un om vicios, diferit. Asta-i transformarea calitativă.
- Sforăitul unui Arafat pașnic, zi de zi... ?
- Exact, frate Yasser. Occidentul se va consacra poate ție si OEP-ului tău.

Discuția prietenească a continuat în același fel timp de cel puțin încă o oră. În timpul ultimelor cîteva luni, Ceaușescu și Arafat fuseseră extrem de preocupați de recunoașterea OEP-ului în Europa occidentală prin crearea unei imagini moderate pentru Arafat.

Ceaușescu a fost acela care a atins primul miezul problemei:

- Voi fi la Washington peste mai puțin de două săptămîni. De-aia v-am invitat aici.
- Pune cărțile pe masă, frate Ceaușescu.
- Nu cu mult timp în urmă ți-am povestit despre planul meu de a-i aduce pe Sadat și pe Begin la aceeași masă a tratativelor, aici, în România. Sinaia e locul pe care l-am ales și le-am ținut o predică asupra faptului că nimic în lume nu putea fi mai însuflețitor și sigur decît acest oraș montan izolat si pitoresc. E locul unde fostul rege își avea palatul de vară.
- Știu. Mi-ai spus.
- Cu cîteva zile în urmă l-am trimis pe Pacepa la Cairo să discute detaliile cu Sadat și, cînd s-a întors, nu-mi puteam crede urechilor. Sadat schimbase totul! Spunea că intrase în joc Carter si oferise nu numai Câmp David, ca loc de întîlnire, si Influența sa personală asupra lui Begin, dar si sprijinul CIA.
- Sadat n-a suflat o vorbă despre asta.
- I-a spus lui Pacepa că nimic nu e mai secret decît chestia asta.
- Interesant. Degetele lui Arafat se mișcau nervos încoace și încolo.
- L-am informat imediat pe Brejnev. Știi, nu-mi place de el ca om, dar cauza noastră comună a prevalat întotdeauna.

Fiind amîndoi teribil de răzbunători din fire, Leonid Brejnev si Nicolae Ceaușescu începuseră să se urască reciproc cu mult timp în urmă. În 1953, Brejnev a devenit general cu două stele si adjunctul șefului de la Departamentul Politic al Armatei Roșii. Cu un an înainte fusese prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Moldova — odinioară o regiune românească, pe care sovieticii o ocupaseră la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial. De aceea era considerat expert în problemele românești si i s-a dat sarcina de a supraveghea îndocrinarea politică a armatei României. Criticile aspre ale lui Brejnev referitoare la armata română l-au rănit adînc pe Ceaușescu, care era și el, la vremea aceea, general cu două stele și responsabil cu departamentele politice ale forțelor militare si de securitate ale României. Ceaușescu nu-l putea ierta pentru aceasta. Cînd Ceaușescu a venit la putere, a dat ordin ca DIE să facă un studiu detaliat cu privire la activitatea lui Brejnev în calitate de conducător al Moldovei. Un an mai tîrziu, în mai 1966, cînd Brejnev a vizitat Bucureștiul, Ceaușescu i-a prezentat acestuia documente demonstrînd că în perioada de rusificare a Moldovei dintre anii 1950-1952, Brejnev deportase în Siberia mai mult de un milion de români, înlocuindu-i cu ruși și ucranieni. Discuția a fost foarte dură și a 'cauzat o ruptură în relația lor personală. Aceasta s-a întîmplat cu zece ani înainte de revenirea lui Brejnev în România.

- Ce a spus Brejnev ? a întrebat Arafat, cu ochii săi de viezure mișcîndu-se rapid de la Ceaușescu la mine și înapoi.
- În mai puțin de 24 de ore, Drozdenko era în biroul meu cu mesajul Kremlinului, îmi cercau să fac tot ce e posibil pentru a diminua rolul lui Carter și să ajut la transferul întregului proces de pace

din Orientul Mijlociu la Conferința de la Geneva.

— Asta nu numai că ar pune automat Moscova în mijlocul scenei, dar și întreaga poveste ar ieși la suprafață pentru totdeauna. Geneva e renumită pentru chestii d-astea. (Uniunea Sovietică și Statele Unite dețin copreședinția Conferinței de la Geneva.)

— Acum Carter trebuie să intre în joc, a spus Ceaușescu nerăbdător.

— N-are nici o influență asupra mea, iar fără Arafat nu va fi pace deloc.

— Asta vreau de la tine, frate Yasser. Ajută-mă să demonstrez că sînt singurul care are o oarecare influență asupra la.

— E și-n interesul meu ca tu să primești Premiul Nobel, frate Ceausescu.

— Când voi ajunge la Washington, vreau să-i pun pe tapet lui Carter că eu, și numai eu, pot schimba OEP-ul și că sînt dornic să fac asta, dacă va fi de acord să transfere negocierile de la Câmp David la Geneva.

— Ce să schimbi ? I-a întrerupt Arafat cu suspiciune.

— Nimic serios, doar cîteva schimbări cosmetice. Cum ar fi transformarea OEP-ului într-un guvern palestinian în exil. Asta n-ar însemna nimic pentru tine, dar ar putea eradica dintr-o lovitură toate pretextele americanilor de a te izola și ți-ar deschide ușa Genevei, frate.

Arafat s-a oprit cu mîna în aer, ncobservînd că mierea începea să-i picure din lingură pe costum. Ceausescu a continuat:

— Ar fi mult mai ușor să convingem Occidentul să negocieze cu un guvern în exil, decît cu o organizație teroristă.

Arafat m-a privit scurt, apoi a început să-l sfredească pe Ceausescu, cu ochii săi neliniștiți și încruntați, în timp ce lîngea mecanic lingura goală. -.

— Nu vorbești serios, nu-i așa ?

— Crezi că-i ușor pentru mine să mă strecor pe ascuns la • Moscova, unde obișnuiam să fiu primit în sunet de fanfară și cu defilarea gărzii ?

— Nu mă supăr că vin aici în secret, frate Ceausescu. E pentru cauza noastră. Dar noi sîntem o revoluție, nu un guvern. Ne-am născut ca revoluție și ar trebui să rămînem o revoluție neîncătușată.

— Și veți rămîne o revoluție. Singurul lucru pe care vreau să-l schimb e plăcuța cu numele de pe ușa voastră.

După o scurtă pauză, Arafat s-a lansat într-o lungă perorație. Spunea că palestinienilor le lipsesc tradiția, unitatea și disciplina de a deveni un stat oficial. Că un stat palestinian ar fi un eșec chiar din prima zi. Că toate acestea puteau fi ceva numai pentru generația următoare. Că toate guvernele, chiar și cele comuniste, erau limitate de Icej și acorduri internaționale. Că nu puica pune nici legi, nici alic obstacole m calea luptei palestinienilor împotriva Israelului.

— Nu-i nici o îndoială în mintea mea, a spus Ceausescu din simpatie, că un război al leroarei este singura voastră armă reală. La umbra guvernului vostru în exil poți păstra cîte grupări operaționale vrei, atîta timp cît nu sînt legate public de numele tău. Ele ar putea organiza operațiuni la ncsfirsit pretutindeni în lume, în timp ce numele tău și al guvernului tău ar rămîne sfînte și nepătate, pregătite pentru negocieri și recunoașterea ulterioară.

— Ce capital politic aș cîștiga din chestia asta ? I-a întrerupt nervos Arafat, rupînd în fișii o foaie albă de hîrtie din carnețelul său.

— Ai putea beneficia de același credit ca și mine, a replicat Ceausescu, pocnind din degete să mai fie adusă o sticlă cu vin pentru el și un borcan cu miere pentru Arafat.

Sub presiunea lui Ceausescu, Arafat a căzut de acord în cele din urmă să parcurgă aceste propuneri împreună cu colaboratorii săi cei mai apropiați și să trimită un răspuns prin Constantin Olcescu, însărcinatul român cu afaceri externe din Beirut, care era și șeful stației DIE.

— Cu cît primesc mai repede răspunsul tău, cu atît mai mari sînt șansele de a fi apărătorul tău la Washington, a stăruit Ceausescu.

— E puțin 24 de ore, a răspuns agitatul\* Arafat.

— Dacă nu în 24, atunci în 48. Te poți gîndi și la cîteva sugestii conciliante pentru Occident referitoare la 242 și 338. (Acestea erau cele două rezoluții ale ONU pe care OEP refuza să le accepte).

— Așa o să fac, a spus Arafat, clipind din ochi la Ceausescu, înainte de a schimba subiectul. Am nevoie de mai multe pașapoarte în alb de la tine, frate Ceausescu. De o sută. Israeliene, iordanice, vest-europene. Și de cîteva americane, dacă poți.

— Ce-i al meu e si al tău, a spus Ceausescu, îndreptându-se , spre Arafat și sărutându-l afectuos pe amândoi obraji.

Pe când plecau braț la braț, singurul sunet ce se auzea era cadența rapidă făcută de tocurile înalte ale lui Arafat și a pantofilor cu talpă groasă de piele ai lui Ceausescu mergând cu pași mărunți în lungul podelei de marmură. Ceausescu arc doar aproximativ 1,60 m înălțime, iar Arafat este cu foarte puțin mai înalt. După ce ușa automată glisantă se închisese în urma lor: Has-san a venit la mine:

— Cîhd putem sta de vorbă ? a spus în germană.

În anii '60, Hassan a studiat ingineria în Germania de Vest și a devenit președinte al Uniunii Studenților Palestinieni din Europa și al câtorva syndicate muncitorești afiliate. Numai în Germania de Vest erau peste 3000 de studenți și 65000 de muncitori palestinieni. Vasta rețea clandestină de spionaj pe care a format-o în Europa occidentală era de neprețuit în lupta lui Arafat de a-și consolida poziția de conducător al OEP-ului. Era de asemenea un pas decisiv spre o relație foarte apropiată între ei doi și mîna cu desăvîrșire liberă pe care Hassan a primit-o de la Arafat.

— Olcescu va veni să te ia de îndată ce vor putea pleca șefii noștri, am propus, în regulă, „Annette” ?

Hassan a avut o tresărire aproape imperceptibilă cînd i-am menționat numele codificat.

Odată^ ajunsă afară, i-am văzut pe cei doi conducători plimbîndu'-se prin grădină, semănînd din spate exact cu Twe-cdledum și Tweedledce.

Purtau aceleași pulovere și aceiași pantaloni kaki, îmbrăcăminte făcută în România pentru OEP. Felul în care mergeau era identic, legănîndu-si brațele în același mod. Îmbrăcați în stil militar, păreau nelalocul lor printre statuile de marmură, fîmîinile arteziene și plantațiile de arbuști exotici, toate acestea iluminate blînd, ca în țara basmelor. Grădina aparținea unui palat aflat pe malul lacului, clădire construită cu 15 ani în urmă ca reședință personală pentru fostul conducător român Gheorghe Gheorghiu-Dej. Enorma reședință prezidențială și birourile particulare erau înconjurate de numeroase alte locuri de delectare cum ar fi: un cinematograf, o seră, o sală de gimnastică, piscine împrejmuite, un debarcader mare pentru vapoare și apartamente luxoase pentru amanta de mulți ani a lui Dej și pentru fiecare , dintre cele două fete ale lui și familiile lor. După moartea lui Dej, în 1965, Ceausescu l-a atacat pentru excesele sale personale, i-a calificat reședința ca fiind „neproletară” și a transformat-o într-o casă de oaspeți a sa pentru vizitatorii de la cei mai înalt nivel. Noua reședință pe care Ceausescu însuși a construit-o pentru sine, cu zece ani mai tîrziu, avea să fie și mai luxoasă, Hassan și cu mine i-am urmat la o oarecare distanță pe Ceausescu și pe Arafat. După cîteva minute, cei doi conducători și-au cîrîns mîinile, s-au sărutat cu efuziune, s-au bătut reciproc pe spate, s-au sărutat iar și și-au strîns mîinile încă o dată.

#### PRELUAREA LUI „IUNIE NEGRU” DE LA ABU NIDAL

Am plecat cu Ceausescu pe jos, reședința sa fiind doar la cîteva minute de mers. Ștefan Andrei aștepta la poartă.

— Nici o întîlnire oficială cu Arafat, nici un comunicat de presă. Pleacă în zori ca să fie la biroul său de dimineață. Tot atît de secret cum a venit astă-seară, a spus Ceausescu *en pas-sant* fără să răspundă la salutul lui Andrei „Trăiască președintele Ceausescu”, cea mai obișnuită formulă de salut adresată lui și folosită numai de subordonații săi cei mai apropiați.

— Te poți întoarce, Pacepa, mi-a spus Ceausescu. Vorbește cu Hassan. Și nu uita, îi place „Chivas Regal.”

Andrei aștepta încă la poartă. Pentru această seară aranjase o cină elaborată pentru a-și sărbători numirea în funcția de ministru al afacerilor externe și voia să mergă cu el. I-am explicat că Ceausescu îmi mai dăduse un ordin de îndeplinit, dar l-am asigurat că voi fi acolo mai tîrziu. Trecuse o jumătate de oră cînd am plecat de la reședința lui Ceausescu. „La Roma”, i-am spus șoferului meu. „Roma” era porecla neoficială a unei case sigure, vechi și elegante aparținînd DIE, pe care o rezervam pentru cazuri speciale. Era numită astfel pentru că se afla pe strada Roma. Cînd am ajuns acolo, Hassan, Munteanu și Olcescu se instalaseră deja confortabil în niște fotolii drapate în catifea albastră. Pe masa neagră pentru cocteiluri, din mijlocul încăperii elegante, se înălțau două pahare de whisky cu gheață și o ceașcă de „ceai”. Conspirația era așa de adînc înrădăcinată în sîngele lui Hassan încît chiar și aia whisky-ul său marca Chivas <T>) uobub să fie deghizat.

— Îți amintești de planul „Shuqaîry”, Abu Munteau 7 a început Hassan.

— Cum să nu !

Întorcîndu-se spre mine, Munteanu a explicat:

— E vorba despre o operațiune de spionaj pe care am înce-pul-o împreună, generale. E numele codificat al lui Ahmad Shuqairy, primul președinte al OEP-ului, care a elaborat planul Convenției Naționale și Constituția și care, în timpul războiului de șase zile, a scăpat din Ierusalim travestit în femeie.

— Operațiunea „Shuqairy” este preferata președintelui, a continuat Hassan. E desemnată cu scopul de a-l face să pară un moderat. El însuși l-a recrutat *pe primul agent secret*, „Solomon”. Îți amintești de el, nu-i așa, Abu Munteanu ?

— Doctorul care a organizat atacul asupra autobuzului El Al la aeroportul din Munchen în 1970 ? Cel care a fost instruit în secret de către președinte să pretindă reconcilierea și să-i abordeze pe israelieni — dar a fost apoi denunțat public de către el?

— Da. Îți amintești și de „Helmuth” ?

— Agentul ăla austriac de-al vostru ?

— Ei bine, atunci am noutăți pentru voi toți. Președintele l-a „despachetat” pe „Solomon” la Viena, unde, cu ajutorul lui „Helmuth”, a contactat niște politicieni de stînga israelieni și a început să le fluture pe sub nas „planul de reconciliere”. Privin-du-mă a explicat: Cel pe care l-am „lucrat” împreună cu Abu Munteanu. Apoi „Helmuth” a început să răspîndească povestea în jur. Iar acum, vestea cea mare: „Solomon” și partenerii săi israelieni vor primi Premiul Kreisky, acordat pentru pace și drepturile omului, sau cam așa, ceva. Nu-i așa că e interesant?

— Care e cîștigul vostru politic? a întrebat Olcescu, cu o undă de suspiciune în glas.

— I-am instruit pe oamenii noștri de forță din OEP să ceară insistent ca „Solomon” să fie dojenit și să i se spună să renunțe la premiu, sau, în caz contrar, să-și dea demisia din Congresul Național Palestinian. Apoi, fratele Kaddoumi și președintele îl vor apăra public și-l vor aprecia pe Kreisky, chiar dacă e evreu.

Asta s-ar cuveni să clarifice în Austria că președintele e un moderat, dornic să negocieze.

— Elevul e pe cale să-și întrecă profesorul, a spus Munteanu, privindu-l pe Hassan cu mîndrie profesională.

— Operațiunea „Shuqairy” e cea menționată de președintele Arafat mai adineauri în seara asta, mi-a explicat Hassan.

— Care-i următorul pas ?

— Următorul pas e misiunea ta. Agenții tăi secreți din guvernul austriac ar trebui să șoptească la urechea lui Kreisky în fiecare zi că el e primul conducător occidental care face un pas înainte pentru reconcilierea dintre palestinieni și Israel și că ar trebui de asemenea să fie primul care să recunoască OEP în mod oficial. Că un asemenea gest l-ar face pe Arafat și mai moderat. Și că numai cineva care întreține relații oficiale bune cu ambele părți ar putea media acest conflict, a spus Hassan dezvăluindu-și planurile.

— Tovarășului îi va plăcea, a replicat Munteanu. E exact stilul său.

— Mai lucrez și la o altă operațiune, Abu Munteanu, a continuat Hassan. Are bătaie lungă, dar pare foarte promițătoare, îți amintești de „Sabry al-Bana” ?

— «Tipul care avea întotdeauna probleme cu inima ? „Tatăl bălăiei” ?

— Da. Are ca *nom de giterre* acela de Abu Nidal. E cel care a vrut mereu să bombardăm Israelul șapte zile pe săptămîină din șapte. Nu exista nici o posibilitate să facem așa ceva, deci în 1974 s-a hotărît s-o facă singur. A fost o dată la București cu președintele.

— îl cunosc bine, a spus Olcescu.

— După ce a plecat de la noi, Abu Nidal a contactat Bagdadul. A obținut peste zece milioane de dolari de la irakieni și i-a folosit pentru crearea Comitetului Revoluționar Fatah, pe care cîteva cercuri din Bagdad au început imediat să-l numească „adevăratul Fatah”. Cu cîteva luni în urmă, Abu Nidal și-a format propria sa grupare teroristă, pe care o numește „Iunie Negru”, datorită intrării trupelor siriene în Libia, în iunie 1976. În ianuarie trecut l-air omorî! pe reprezentantul nostru la biroul său din Green Street de la Londra și au arțunțal ca sunt pregătiți să asasineze și pe aîți reprezentanți ai OEP-ului.

— Era un prieten de-al meu, a spus Olcescu.

— Aia n-a fost operațiunea lui Nidal. A fost a noastră.

— L-ați omorît pe propriul vostru reprezentant de la Londra ? a întrebat Olcescu.

— Într-o revoluție unii oameni mor și-asa, a spus Hassan, cu o licărire vicleană în ochi. Însuși



Nidal își petrece acum mai mult timp în spitalele din Germania de Est și Irak', decât stînd pe propriile-i picioare. Dar noi am preluat controlul asupra organizației sale „Iunie Negru” prin agenții pe care eu i-am avut acolo. Toate misiunile importante ale lui Nidal sînt făcute de oamenii mei. Noi sîntem cei care conducem de fapt „Iunie Negru” acum, nu Nidal. Noi, nu Nidal, avem acum ultimul cuvînt în planificarea operațiunilor sale teroriste.

— Noi, nu Nidal, furnizăm sprijinul pentru acțiunile de spionaj și pașapoartele necesare pentru operațiile sale, a adăugat Munteanu.

— Noi, nu Nidal, hotărîm unde să omorîm, unde să acționăm, a continuat Hassan, și, mai presus de toate, Irak și Libia vor plăti nota, cum zice președintele. Ei finanțează „Iunie Negru” al lui Nidal. Președintele mi-a dat numele cîtorva dintre oamenii noștri din străinătate fără de care am putea trăi și i-am pasat oamenilor mei din „Iunie Negru”.

— De ce vă omorîți proprii voștri oameni ? a insistat cu încăpăținare Olcescu.

— Vrem să organizăm cîteva operațiuni spectaculoase împotriva OEP-ului, făcîndu-le să pară ca și cum ar fi fost organizate de grupurile extremiste palestiniene, care îl acuză pe președinte că devine prea conciliant și moderat.

— Nu-i un procedeu clasic ? l-a întrerupt Munteanu.

— Președintele a cerut Consiliului Executiv al OEP-ului să-l condamne la moarte pe Nidal ca trădător.

— Înțeleg, a remarcat Olcescu.

— Am nevoie de ajutorul vostru, fraților. Am nevoie de cîteva pașapoarte pentru „Iunie Negru”. De-aia președintele i-a cerut fratelui Ceaușescu pașapoarte în alb.

— „Ce-i al meu e și al tău”, așa a spus Tovarășul, am subliniat.

— Vă mulțumesc anticipat, fraților. Președintele e acum întradevăr prins cu problemele de spionaj. Nu va mai trece mult timp pînă voi fi capabil să-i creez o imagine pozitivă în Occident.

În cursul anului 1985, numele lui Abu Nidal apărea în presa occidentală legat de un nou val de teroare palestiniană, după deturnarea, în noiembrie 1985, a avionului Boeing 737, aparținînd liniilor aeriene egiptene cu destinația Malta, soldat cu moartea a șaizeci de oameni. La începutul lui decembrie, mijloacele de informare în masă americane au relatat de asemenea că OEP declanșase o acțiune publică împotriva lui Abu Nidal: „La începutul acestei luni, comandantul adjunct al lui Arafat, Khalil Wazir, a adoptat... linia că Abu Nidal e o unealtă în mîinile serviciilor de spionaj arabe... S-a aflat cîndva în mîinile irakienilor, iar acum e în mîinile sirienilor și libienilor”.

După numai cîteva zile de la această declarație publică a OEP-ului împotriva lui Abu Nidal, pe 27 decembrie 1985, au avut loc două atacuri simultane împotriva pasagerilor din Roma și Viena care urmau să zboare cu avioane ale companiei aeriene israeliene El Al, soldate cu 18 morți și 121 răniți. Descriind aceste operațiuni teroriste, revista *Time* menționa : „Vinerea trecută, în doar zece minute pline de teroare, lumii civilizate i s-a reamintit astfel încă o dată despre vulnerabilitatea sa în mîinile teroriștilor sinucigași, despre instabilitatea periculoasă care emană din Orientul Mijlociu și, în final, despre fragilitatea terifiantă a vieții.

Responsabilitatea pentru aceste atacuri a fost asumată de o grupare disidentă desprinsă din Organizația pentru Eliberarea Palestinei... După cîteva ore de la asalturi, un bărbat vorbind într-o spaniolă cu accent arab a chemat o stație de radio din Malaga, Spania și a pretins că ambele atacuri fuseseră înfăptuite de organizația „Abu Nidal”,... Abu Nidal e numele codificat folosit de Sabry Khalil Bana, în vîrstă de 45 de ani, care a părăsit Organizația pentru Eliberarea Palestinei a lui Arafat în 1973, susținînd că Arafat își îmblînzise opoziția față de Israel. Abu Nidal, la rîndul său, a fost condamnat la moarte de OEP. Intervievat de către reporterii arabi recent în Libia, unde după spusele unora a stabilit sediul Consiliului Revoluționar Fatah, cu cîteva luni în urmă, Abu Nidal vizitase frecvent fraku! și Siria.”

După numai trei zile de la aceste operațiuni sîngeroase, presa occidentală scria că ministrul de externe austriac, Karl Blecha, a spus că el „scoate din cauză” orice amestec al grupării Al Fatah, o ramură aparținînd Organizației pentru Eliberarea Palestinei a lui Yasser Arafat, în atacul terorist de pe aeroportul vicne:/., din 27 decembrie 1985.

Discuția cu Hassan a continuat încă o oră. Cînd întrunirea s-a terminat, Olcescu a scos la iveală o sticlă plină de Chivas Regal.

— Ceva nou despre prietena mea „Monique” ? a întrebat Hassan.  
— S-a întors la lucru, criticându-l violent pe Tovarășul, ca de obicei. Sînt sigur că în curînd îţi va cere „să ai grijă de ea” din nou, a răspuns Olcescu, care răspundea de acest caz.

„Monique” era o referire la Monica Lovinescu, o intelectuală respectată care locuieşte la Paris şi care lucra ca angajată a guvernului Statelor Unite pentru postul de radio Europa Liberă. Luase atitudine în mod public şi cu forţă împotriva cultului personalităţii fără precedent al lui Ceauşescu şi împotriva eforturilor sale de a-şi construi propria dinastie, într-o zi răcoroasă de octombrie, în 1977, Ceauşescu a chemat simultan pe ministrul de interne, pe şeful DIE şi pe mine la o plimbare prin grădina sa cu trandafiri.

— Monica Lovinescu trebuie redusă la tăcere, a început. Nu omorîta. N-am nevoie de investigaţii neplăcute din partea francezilor şi americanilor... Vreau să devină un cadavru viu. Folosiţi mîna de lucru străină, astfel încît să nu existe dovezi că ar fi vorba de vreun amestec românesc.

Ceauşescu a fost acela care a hotărît să fie folosit „Annette” pentru a duce la capăt această operaţiune. Hassan a încredinţat misiunea la trei agenţi OEP, unul dintre ei, deghizat în poştas francez, urmînd să-i „înmîneze o telegramă” Monicăi. Într-o zi rece de noiembrie, Bucureştiul a primit un mesaj codificat, prin cablu, de la Beirut, avînd următorul conţinut: „*Telegrama a fost înmînată*”. În conformitate cu un raport trimis mai tîrziu de „Annette”, „Monique” fusese bătută în mod sălbatic, dar nu îndeajuns de rău ca să devină un cadavru viu. Oamenii săi trebuiseră s-o şteargă în cea mai mare grabă cînd au sosit la faţa locului cuiva vecini.

Pe cînd părăsea casa conspirativă, Hassan mi-a pus mîna pe umăr şi, vorbind nemţeşte, şi-a exprimat reala plăcere de a mă reîntîlni, după atîţia ani. Apoi a întrebat încet:

— Am înţeles' că fratele Doicaru nu mai lucrează la DIE. Asta ar putea'fi un pericol pentru mine ? (Nicolac Doicaru, care făcuse contactul oficial între Hassan şi DIE lîngă de la acea primă întîlnire în biroul lui Ceauşescu, din octombrie 1972, fusese înlocuit recent din funcţia sa de şef al DIE.)

Am replicat:

— Ştii cît de mult le respectă fratele Ceauşescu. Eşti pe mîini bune.

— Cîte mîini ? Sînt şi alţii care ştiu despre mine ?

— Sigur că nu ! am minţit, înţelegînd reproşul indirect pentru întîlnirca neobişnuită de astăzi cu trei agenţi secreţi români de faţă.

' De fapt, mica mea minciună nu era prea departe de adevăr, fiindcă numai alţi patru români cunoşteau adevărata identitate a lui „Annette”.

Cînd m-am întors de la uşă, după ce i-am condus pe Hassan şi Olcescu, Munteanu vorbea la telefon. Cînd a pus receptorul în furcă, chipul său exprima dezgust.

— Tocmai am telefonat la centrul de supraveghere cu microfoane ca să întreb de „Fedayce” ! a spus. (Acela fusese numele codificat al lui Arafat timp de mulţi ani.) După ce s-a întîlnit cu Tovarășul, s-a dus direct la casa de oaspeţi şi a servit cina. Chiar în acest moment, „Fedayee” e în dormitorul său şi face dragoste cu paznicul său personal. Cel despre care ştiam că e amantul său cel mai recent. Se joacă din nou de-a tigru. Agentul care supraveghează microfoanele mi-a făcut legătura pe viu cu dormitorul, iar strigătele stridente aproape că mi-au spart timpanul. Arafat răgea la un tigr, iar amantul său lătra ca o hienă. (Folosindu-se de şerveţelul său, Munteanu şi-a şters mîinile, apoi urechea dreaptă.) N-am văzut nicicînd atîta isleţime, sînge şi murdărie într-un om. Țoale laolaltă.

Aceasta devenise definiţia-standard a lui Munteanu despre Araia. Cu cîliwa ani în urmă, Munteanu petrecuse Unu de zile pentru a sîrînge la un loc toate informaţiile pe care D I E le acumulasă despre acesta. Adunase nu numai rapoartele servicii lor secrete române şi înregistrările microfoanelor ascunse cu scopul de a-l urmări pe Arafat în timpul vizitelor sale la Bucureşti, dar şi rapoartele secrete despre el furnizate de către serviciile de spionaj egiptene, iordaniene şi siriene. „Obişnuiam să cred că ştiu aproape tot ce e de ştiut despre Rahmam al-Qudwa, numele adevărat al lui Arafat, despre inginerul constructor care a făcut avere în Kuweit, despre colecţionarul pasionat de maşini de curse, despre Abu Amman, (*/iom de guerre* al lui Arafat”), şi despre prietenul meu Yasser, cu toate istericalele sale. Dar trebuie să admit că de fapt n-am ştiut nimic despre el”, a spus Munteanu, cînd mi-a adus studiul pe care-l încheiasă despre Arafat. Raportul era într-adevăr o dezvăluire incredibilă de fanatism, de devotament pentru cauza sa, de manevre întortocheate ale

politicii sale orientale, de minciuni, de delapidare a fondurilor OEP-ului depozitate în băncile elvețiene și de relații homosexuale, începînd cu profesorul său cînd era adolescent, și terminînd cu actualii săi paznici personali. După citirea acelui raport, am simțit obli-, gația de a face duș ori de cîte ori eram sărutat de Arafat sau chiar cînd dădeam mîna cu ci.

#### STRIDIILE LUI NICU

Cînd am părăsit casa de oaspeți, eram obosit ca un cîine și nu prea mai aveam chef de cina lui Andrei. Aceste orgii bahice nu durau niciodată mai puțin de cinci-sase ore, timpul de care avea nevoie Andrei să-si transforme înfățișarea sa athletică obișnuită într-o alta împleticită, șovăielnică, de avorton, în calitate de secretar cu relațiile internaționale al Comitetului Central, din 1972, Andrei avea principalul cuvînt de spus, după Ceausescu și Elena, în crearea și reînnoirea de posturi oficiale în străinătate și nu-si precupețea nici un efort de a face cunoscut acest lucru pe la ambasadele României. Biroul lui Andrei a devenit o Mecca

pentru membrii serviciului din străinătate. Toți încearcă cu disperare să fie numiți într-un post peste hotare și să stea acolo cît mai multe mandate cu puțință, în orice loc fiind mai bine decît în România, iar Andrei începea să solicite favoruri în schimbul ajutorului său. Mai întîi cravate, apoi stilouri, ceasuri și costume. Toată această pradă stătea strînsă talmes-balmes în spatele biroului său. Se îmbrăca într-un costum nou-nouț sau măcar își punea o cravată nouă în fiecare zi și nu purta același ceas mai mult de o săptămînă, cu excepția celor din aur. Ambasadorii și alți diplomați îi trimiteau de asemenea delicatese în valize diplomatice, cutii de gheață pline cu homari, stridii și alte produse alimentare marine, precum și lăzi cu vin. S-a ajuns pînă într-acolo încît primea anumite delicatese în fiecare zi de la cutare sau cutare ambasadă. Și astfel a început Andrei să ofere dineuri exotice pentru cîteva prieteni, cam din două în două seri, într-una din casele de oaspeți oficiale.

În această seară cina era diferită, deoarece Andrei sărbătorea îndeplinirea celui mai drag vis al său, acela de a deveni ministru de externe, îi invitasă pe fiul lui Ceausescu, Nicu, pe cel mai vechi prieten al său, Cornel Burtică, acesta devenise ministrul comerțului exterior în aceeași zi în care ci a fost promovat la externe, pe Dumitru Popescu, secretar cu propaganda la Comitetul Central, și pe cel mîi apropiat prieten al său, Cornel Pacoste, adjunctul ministrului de externe.

Petrecerea se ținea la casa de oaspeți a partidului pentru partidele comuniste din străinătate, o clădire enormă din cărămidă în mijlocul unui parc foarte bine întreținut pe șoseaua Kiseleff. Am ajuns acolo la puțin timp după miezul nopții. Cînd a venit să mă îmbrățișeze, Andrei era cam instabil pe picioare, semn bun că petrecerea nu va mai dura prea mult. Instinctul de autoconservare îl face întotdeauna să plece de la dineurile sale pe propriile-i picioare. Nicu încerca să toșne whisky dintr-o sticlă într-una din urechile lui Pacoste. Cînd este beat, Nicu este întotdeauna fie extravagant, fie agresiv.

— Un spion printre noi! a strigat Nicu atunci cînd m-â văzut. A luat cîteva înghițituri în timp ce încerca să-si facă loc spre mine.

— Ia să-l pup pe spionul nostru șef. Aide, generale.

Nicii s-a năpustit spre mine, încercînd fără succes să-l împingă pe Andrei la perele. Deși sînt de aceeași înălțime, Andrei e mult mai bine clădit.

Popescu nti-a făcut semn. Neobișnuit de inteligent, era considerat de către Ceaușescu geniul propagandei. De la descoperirea sa, în 1968, Popescu scrisese majoritatea cuvîntărilor lui Ceaușescu, și de aceea fusese păstrat în funcție încă de atunci. Semeț și arogant, era renumit prin modul de a fi disprețuitor și dur cu subordonații săi. „Nu întreba de ce”, obișnuia să spună cînd dădea un ordin. „Fă doar ce-ți spun. Eu sînt dumnezeul tău”. De aceea, în rîndul activiștilor de partid, numele său a devenit Popescu-Dumnezeu, iar el era foarte mîndru de aceasta. Prima dată cînd l-a invitat Andrei la unul dintre dineurile sale. Popescu a acceptat „numai dacă ai Maieus ros6”. Andrei a făcut rost de vin, iar de atunci au devenit apropiați.

— Discutam cu Burtică despre vizita Tovarășului la Washington. Vrem sfatul tău, mi-a spus Popescu.

— Sînt terminat, Dumnezeu. Mi-e foame.

— Stridii pentru general, a țipat Nicu, spărgînd zgomotos o farfurie de marginea mesei ca să atragă atenția chelnerului. Patru duzine pe gheață. Unde ești, lepădătură ? s-a adresat chelnerului, aruncînd cu un pahar care abia l-a ocolit, făcîndu-se cioburi de perete.

Alt chelner a intrat aducîndu-mi ceva de băut.

— Vreau să beau în onoarea noului ministru de externe, am spus, încercînd să captez atenția lui Andrei.

— Uraaa ! Uraaa! Pentru cel mai bun ministru de externe al nostru. Și cel mai bun prieten al meu, a strigat Nicu, ridicându-se acum în picioare și clătînându-se nesigur. S-a dus în spatele scaunului pe care stătea Andrei și a început să cînte: „Mulți ani trăiască ! Mulți ani trăiască ! La mulți ani!", în timp ce turna cu generozitate whisky în capul lui Andrei.

— Când babacu' ți să dea colțul, iar babacă o să crape și ea, te voi face prim-ministru, iar pe tine Pacepa, ministru de externe. Sînteți cu toții prietenii mei.

Sprijinindu-se cu o mîna de masă, iar cu cealaltă ștergîndu-și whisky-ul de pe față, Andrei s-a ridicat în picioare.

— în primul rînd, vreau să-i mulțumesc tovarășului Ceaușescu pentru încrederea ce mi-a acordat-o și să-l asigur, prin intermediul fiului său și al vostru, tovarăși, că nu-i voi înșela încrederea, în al doilea rînd, vreau să mulțumesc Partidului nostru Comunist pentru ajutorul pe care mi l-a dat ca să ajung pe această culme.

Buhăit de alcool, cu whisky-ul picurîndu-i din păr și pe față, Andrei arăta jalnic — total diferit de persoana care este la biroul său.

Un chelner a venit cu o tavă de argint plină cu stridii.

— Pune-o aici, în mijloc, a ordonat Nicu, arătînd spre masă. Sînt ceva condimente pe ele ?

— Sînt doar proaspete și crude, tovarășe Nicu, a replicat chelnerul.

— Au nevoie de condimente, bă, idiotule. Asta nu-i casă de pisici, e un club VIP\*.

Apoi s-a cățărât cu greu pe masă și a început să urineze pe ele, atent să „condimenteze" fiecare stridie.

— Haideți, tovarăși. Să servim cîte o stridie, i-a îndemnat pe musafiri, în timp ce încerca fără succes să ia o stridie pentru el.

Le-a trebuit ceva timp lui Andrei și lui Pacoste ca să-l așeze pe Nicu înapoi pe scaun.

— Nimeni nu mănîncă ? Cui nu-i place condimentarea mea ? Nimănui ? Atunci le voi spăla.

Și Nicu a început să stropească cu un sifon peste stridii și peste noi, cei așezați în jurul mesei.

Andrei și Pacoste, pe jumătate beți, se amuzau copios. Burtică și Dumnezeu, pe jumătate treji, încercau să se apere pe cît posibil.

Pe la ora trei, petrecerea s-a spart în cele din urmă. Doi chelneri și trei șoferi se luptau din greu să-i ajute pe Andrei și pe Pacoste să intre în mașinile lor. Am plecat cu Burtică și cu Dumnezeu care, deși cîntau amîndoi, mai puteau încă să meargă.

L-am lăsat pe Nicu împingînd o chelneriță spre marginea mesei în timp ce îi sfîșia bluza.

— Vreau să te regulez aici. Chiar aici pe masa asta, fă, curvo.

VIP (Very Important Person) — persoană foarte importantă (engl.), n.tr.

## CAPITOLULUI

Era ora 8.30 dimineața cînd am intrat în biroul lui Ceausescu să-l iau pentru a vizita IPRS/II, versiunea românească a „orașului microelectronicii" sovietic. Chiar înainte de a-mi putea deschide gura, ușa dublă grea s-a deschis cu zgomot, pe neașteptate, iar Elena s-a năpustit înăuntru ca un uragan, ținînd în mîna un dosar subțire.

— Am această scrisoare, a început pe un ton agresiv. Tocmai a sosit.

— Ce scrisoare ?

— O femeie oarecare din Germania mi-a scris spunînd că aș putea înțelege mai bine decît tine. Că el e spion și ea intenționează să' meargă la poliție și lui or să-i putrezească oasele în pușcărie, dacă nu fac ceva să-i dea drumul din gheare curva aia.

'— Calmează-te, Elena, calmează-te. Cine e spionul ?

— Soțul ei. Cine altul ?

— Și cine e curva ?

— Nu mă întreba pe mine. Întreabă-l pe Pacepa. Tu și cu el trageți sforile, în spatele ușilor voastre închise.

— Dă-mi scrisoarea, Elena, vrei ?

Ceausescu a citit scrisoarea, apoi mi-a dat-o mie.

— Nu-i vorba despre „Savantul" ? a întrebat.

— Sigur că da, am răspuns, după ce am aruncat o privire asupra scrisorii.

„Savantul" era porecla dată de Ceausescu unui agent DIE, un vest-german al cărui nume codificat era „Malek". Scrisoarea era de la soția sa vest-germană și de la fiica sa, de profesie avocat, și era adresată personal Elenei. Era scrisă într-un mod îngrijit dar ferm și afirma că „Malck" fusese prins în capcana unei legături amoroase în România și era folosit de către serviciul de spionaj român.

Scrisoarea sublinia că ambele semnatare aveau dovezi clare despre activitatea lui de spionaj

pentru România, dar că nu vor informa serviciul de securitate vest-german, *Bun-desamt für Verfassungsschutz*, dacă doamna Ceausescu va ordona serviciului de spionaj român să rupă orice legătură cu „Malek” și să-i retragă viza de intrare permanentă în România.

— Astea-s vești proaste. L-ai întâlnit vreodată personal ?

— Nu, tovarășe Ceausescu.

— Studiază bine problema și aranjează o întâlnire cu „Savantul”.

Ceausescu mi-a ordonat să-i arăt scrisoarea „Savantului” și r\*-l întreb care ar fi cea mai bună soluție după el.

— S-ar cuveni să aibă un fler mai bun decât noi în privința asta. Trebuie să-l salvăm — e prea important pentru noi.

— Da, tovarășe.

#### ORAȘUL TEHNOLOGIC AL ROMÂNIEI

— Să mergem, a ordonat Ceausescu, părăsind camera brusc, urmat de Elena cu mersul ei de rață. Până ce ea a coborât toate treptele scării, Ceausescu era deja instalat în scaunul din față al Mercedesului său. Elena s-a așezat singură pe scaunul din spate. Am plecat înainte cu propria mea mașină.

Ceausescu hotărâse să viziteze IPRS/II cu câteva săptămâni în urmă, la întoarcerea dintr-o vizită secretă la Moscova. Acolo, Leonid Brejnev îl dusesse să viziteze „orașul microelectronicii”, situat nu departe de Moscova, dar atât de secret încât limuzina lor avusese și perdelele laterale trase.

— Acum — îmi povestea ce spusese Brejnev — când capacitatea noastră nucleară poate distruge emisfera vestică de multe ori, prima noastră prioritate e să construim rachete capabile să ajungă la rachetele americane chiar înaintea lansării acestora... Cea mai modernă microelectronică e ceea ce ne trebuie pentru asta.

Ceaușcă mi-a spus că Brejnev și șeful KGB-ului său, Iuri Andropov, îi apreciaseră pentru pătrunderea în România și pierderea Texas Instruments, zicând că Moscova o consideră una dintre cele mai valoroase contribuții la puterea militară a Tratatului de la Varșovia. Conform celor spuse de Ceausescu, primul spionaj tehnologic efectuat cu câteva familii de circuite integrale de la Texas Instruments, pentru folosință militară, trimise de către București la Moscova, fusese reprodus cu exactitate și i se dăduse numele de „Logika”, înrîurind o îmbunătățire majoră a noului echipament militar folosit în cadrul Tratatului de la Varșovia.

— Știam că electronica e știința viitorului, dar n-am putut crede că acele particule aproape invizibile pot fi atât de hotărâtoare pentru existența însăși a comunismului, și-a terminat expunerea Ceausescu.

Chiar în aceea zi a aprobat includerea unei vizite la Texas Instruments în programul oficial al vizitei sale în Statele Unite.

„Orașul microelectronicii” sovietic face parte dintr-un sistem foarte secret de „orașe tehnologice” numite GNT, însemnând *go-rod nauki i tekhniki*. Scopul lor este să creeze noi tehnologii militare și sisteme de armament bazate pe spionajul efectuat în Occident de către KGB și GRU și serviciile lor surori vest-germane. GNT sînt într-adevăr orașe mici, dar nu figurează nicăieri, nici chiar pe hărțile militare cele mai bine clasificate ale sovieticilor. Sînt construite și conduse de către KGB, iar întreaga lor populație, formată în special din oameni de știință și ingineri, este pe statul de plată al KGB-ului, deși cîțiva dintre ei sînt roțiți de la Ministerul Apărării și de la diferite organizații de cercetare științifică. Pînă în 1978, populația lor combinată depășise 20 000 de locuitori.

Iosif Stalin însuși ordonase construirea primului oraș tehnologic, după ce spionii Julius și Ethel Rosenberg furnizaseră informații referitoare la bomba atomică. Acel „oraș nuclear”, care a pus capăt monopolului nuclear occidental, a fost în curînd urmat de altele. „Orașul cosmic” a devenit celebru pe 12 aprilie 1961, o dată cu lansarea lui Vostok I, care l-a făcut pe Iuri Gagarin primul om lansat în spațiul cosmic. Brejnev a creat „orașul microelectronicii” pentru a transforma puterea nucleară sovietică într-un sistem de arme de primă mîna avînd precizie americană. Ultima din serie a fost GND pentru *strategičeskaia oborona*, însărcinată cu dezvoltarea sistemului de rachete antibalistice, în conformitate cu filozofia Kremlinului potrivit căreia cel care controlează spațiul conduce lumea.

Vizita de astăzi la perechea sa românească avea scopul de a-i arăta lui Ceausescu noul și importantul echipament pentru producerea circuitelor militare, șterpelite recent din Statele Unite: furnale cu difuzie, reactoare epitaxiale, aliniamente cu mască, generatoare-șablon, emițătoare cu fotografie.

De pe tot acest echipament, DIE înlăturase cu grijă însemnele marcate și oricare alte indicii ale provenienței sale. Membrii guvernului român prezenți cu această ocazie au fost primul-mi-nistru Manea Mănescu, primul său adjunct, Gheorghe Oprea, și miniștrii apărării naționale și de interne, Ion și Teodor Coman. Ion Avram, ministrul industriei constructoare de mașini, care includea industria electronică, și generalul Teodor Sîrbu, directorul secției cu probleme de spionaj tehnologic din cadrul DIE, au fost gazdele. Toți se aliniaseră în fața așa-numitului „Pavilion TI”, numit astfel după una din glumele specifice ale lui Sîrbu. Fiind el însuși inginer electronist, Sîrbu făcuse din pătrunderea dispozitivelor, Texas Instruments, un motiv de mîndrie personală. Cînd mașina prezidențială s-a oprit, Ceausescu a coborît sprinten, a dat mîna cu cîțiva și a intrat imediat în clădire.

— E suficient de curat p-aici ? m-a întrebat Elena cînd a coborît din mașină. Rochia sa de mătase înflorată, culoarea oului de rață, se asorta cu pantofii cu tocuri înalte, fiind una dintre ținutele sale preferate.

Cînd Elena l-a ajuns din urmă pe Ceausescu, el se uita printr-un microscop urcat pe o masă în fața a două dispozitive cu circuite integrate pe scară largă, nou-nouțe.

— Uite, Elena. E pur și simplu fabulos.

Elena s-a apropiat de microscop și a privit cu atenție prin el gră să potrivească lentilele.

„Fascinant!” a exclamat, deși cu siguranță nu văzuse nimic, deoarece vederea sa este foarte diferită de cea a lui Ceausescu.

„Texas Instruments” ? a întrebat, arătînd spre dispozitive. Aflase numele de la programul apropiatei vizite în Statele Unite și era nerăbdătoare să-și arate cunoștințele științifice.

— Fairchild Corporation, a corectat în mod automat Sîrbu, înainte de a-și da seama de greșeala lui.

Lîngă dispozitive erau expuse diferite mostre produse în acea secțiune.

— Avem tot felul de mostre aici, a răsunat fără avertizare vocea stridentă de tenor a lui Avram, de la cele care vor fi folosite la viitoarele noastre rachete, pînă la cele care vor moderniza bucătăriile soților noastre. Noile mașini de spălat și uscătoare vor pune capăt sforilor urîte cu rufe agățate în balcoanele din noile și înaltele noastre blocuri socialiste.

Demagogia lui Avram era secretul longevității sale în calitate de ministru.

— Ascultă la el, dragule, a intervenit Elena. De ce mașini de spălat, Avrame ? Numai ca să-i protejezi manichiura bașoldinei de nevastă-ta ?

— R-România e-e în r-război cu capitalismul, a întrerupt Ceausescu. Se bîlbîie cînd spune ceva important, ca și atunci cînd este nervos. N-noi n-nu p-putem cîștiga cu mașini de spălat, tovarăși. D-dolari ne trebuie nouă, să apărăm libertatea poporului nostru, iar n-noi p-putem face mult mai mulți d-dolari v-vînzînd arme decît mașini de spălat și uscătoare.

— Fii atent la tovarăsu', grasule! a subliniat Elena.

Vizita a mai continuat timp de o oră sau cam așa ceva. Ceausescu a pus mîna pe toate piesele semnificative ale echipamentului sau le-a mîngîiat cu ochii, a discutat cu inginerii și chiar a spus cîteva glume. Atenția Elenei a fost îndreptată mai mult spre a-și păstra pantofii curați.

După ce au parcurs toate secțiile desemnate pentru vizită, Ceaușeștii au fost invitați într-o sală de expoziție care era foarte bine păzită și protejată de cîteva sisteme de alarmă. Organizată de DIE, expoziția conținea cele mai noi mostre ale spionajului tehnologic și o nouă generație de produse ale microelectronicii pentru folosință militară, *înseși* circuitele integrate .toiosite pe. scară largă. Toate acestea fuseseră obținute din Occident.

Cînd ușa de la intrare a fost încuiată din nou pe dinăuntru, Sîrbu a explodat:

— Tovarășe președinte al Republicii Socialiste România, comandant suprem al forțelor armate române și mult stimată tovarășă Elena Ceausescu, aceasta este expoziția „România 1984”, arătînd-o pe iubita noastră patrie la sfîrșitul viitorului plan cincinal.

Ceausescu, acum zîmbind larg, s-a îndreptat către un rînd de mese aranjate în mijlocul încăperii.

— Avem aici o expunere tridimensională a procesului de bază pentru producerea circuitelor integrate pe scară largă, cu mostre pentru fiecare stadiu intermediar, a început Sîrbu.

Avram fusese vioara în lîi în timpul vizitei din interiorul fabricii. Sîrbu a dirijat spectacolul aici, în spatele ușilor închise, deoarece spionajul din Occident, nu cercetarea lui Avram, reprezenta nucleul noii dezvoltări a microelectronicii care urma să devină, pînă în 1984, o industrie militară puternică.

**CUM SE FURĂ TEHNOLOGIA AMERICANĂ**

După ce a terminat cu prezentarea obiectelor expuse, Sîrbu i-a invitat pe Ceaușești să privească

peretele din față, unde erau fotografii ale celor mai semnificative mostre de echipament pe care Bucureștiul era în curs de a-l obține pentru producerea circuitelor integrate pe scară largă.

— Fără nici o excepție, tot acest echipament de producție microeletronică e american, si-a început Sîrbu noua temă 'de discuție, si totul a fost obținut de DIE si DIA, fără știința producătorilor. (DIA era Direcția de Informații a Armatei.) Urmînd valoroasele indicații date de comandantul nostru suprem, tovarășul Ceausescu, folosim pe scară largă comercianți corupți si coruptibili de pe ruta Est-Vest, precum si propriile noastre firme din Occident pentru a smulge echipamentul din Statele Unite.

Apoi, Sîrbi: a prezentat cîteva din principalele scenarii de a scoate echipamentul prin contrabandă, folosind firme sau birouri fictive create în Germania de Vest, Austria sau Japonia, furai de către agenți ai DIE avînd pașapoarte occidentale. Aceste companii importau, chipurile, echipamentul american pentru cîteva țări nccomuniste. Undeva, în timpul transportului, etichetele si documentele însoțitoare erau schimbate cu altele false, pre-zentînd echipamentul ca pe ceva nesemnificativ, cum ar fi articole fotografice sau de laborator, iar lăzile erau apoi încărcate în avioane sau pe nave comerciale românești. Din motive de securitate, firmele fictive, care erau folosite si pentru obținerea de echipament ilegal, cerut de Moscova, erau dizolvate după cîteva operațiuni importante si înlocuite cu altele noi. Sîrbu a subliniat că ase'menea firme erau folosite pe scară largă pentru a obține pe cale ilegală orice fel de echipament occidental, de la robotică pînă la aparatură aviatică militară.

După aceea, Sîrbu i-a invitat pe Ceaușesti la un rînd de mese încărcate cu mostre ale celor mai importante circuite integrate produse la IPRS/II precum si cu echipamentul militar în care erau sau vor fi folosite. Pe zidul din spate se afla statistica referitoare la documentele tehnice și piesele de metal obținute de către DIE si DIA pentru fiecare tip de mostră, precum si la numărul de ani-cercetare economisiți prin folosirea lor si economiile totale în valută forte și monedă națională.

— Să ne așezăm un moment, a spus Ceaușescu, care, contrar obiceiului său, nu l-a întrerupt nici măcar o dată pe Sîrbu.

După ce a aspirat de cîteva ori aerul printre dinți, a luat cuvîntul cu vizibilă emoție :

— S-Secolul XX e s-secolul p-proletariatului și revoluțiilor din lumea a t-treia, a spus, începînd ca de obicei cu o predică marxistă, dezvoltînd-o pînă ajungea tot la aceeași veche concluzie că vînzarea de arme este afacerea cea mai profitabilă în lumea de astăzi.

Apoi a continuat:

— N-ar trebui să ne îndreptăm potențialul industrial spre producerea hîrtiei igienice si articolelor de bucătărie, așa cum tocmai a sugerat Avram. Asta să fie sarcina generațiilor viitoare.

Acum bătea cu pumnul în masă.

— Instalațiile de radar spațiale și armele cu laser extrem de puternice trebuie să fie în centrul preocupărilor noastre. Azi avem destulă putere în ale spionajului pentru a obține aceste secrete americane. Asta ne-ar face, mîine, partenerul cel mai important și cel mai respectat din blocul sovietic în cadrul Tratatului de la Varșovia, a precizat Ceaușescu.

Cu cîțiva ani în urmă, Brejnev îl trimisese pe ministrul său de interne, Nikolai Șciolokov,, la București ca mesager al său personal. Pe lîngă ajutorul tovarășesc cerut pentru a sprijini „înghețarea armelor nucleare" și mișcarea internațională pentru pace, ambele fiind „căi pentru dezarmarea Occidentului", Brejnev a vrut spionaj tehnologic la sistemele antibalistice americane, instalații cu radar spațiale și cu laser. Mai tîrziu, Iuri Andropov, în calitate de șef al KGB-ului, trimisese Bucureștiului numeroase cereri de spionaj în acest domeniu, iar Ceaușescu devenise un pionier zelos si aici.

Ceausescu a continuat expunerea vederilor sale referitoare la instalațiile cu laser spațiale și alt echipament militar pentru viitor, pînă cînd i-a răgușit vocea:

— N-noi a-avem aici în a-accastă cameră un tablou al viitorului luminos și strălucitor al României. O Românie care, după 2050 de ani de luptă, va deveni, chiar sub ochii noștri, una dintre cele mai importante zece țări producătoare de arme din lume. Puterea n-nucleară invizibilă și această piesă m-mică, nesemnificativă la prima vedere, sînt c-cărămizi care vor fi folosite pentru construirea noii noastre orînduiri comuniste, a spus, fluturînd în aer'o mostră pe care o luase de pe masă. Armele, tovarăși, sînt cele mai dorite articole comerciale în lumea

de azi.

— Ce sensibil! Păcat că nu sîntem la o adunare populară, mi-a șoptit la ureche Oprea.

— Asta nu înseamnă că nu trebuie să aducem prin contrabandă și componente de pe piața occidentală ca fiind produse americane, a adăugat Ceaușescu, făcîndu-ne cu ochiul.

— N-am cheltuit deloc bani pentru cercetare, a scris Mănescu. N-am plătit licența. Nu trebuie să plătim nici un drept de inventator. Iar costurile muncii noastre sînt o fracțiune a celor din Occident. Nu ne-ar surprinde pe nici unul dintre noi dacă am vedea *curmă* cîteva firme occidentale în dificultate. Mai ales Texas Instruments.

— Ivînescu parcă mi-a luat vorba din gură, a spus Ceaușescu, dar n-a mers destul de departe. Ceaușescu trebuie să aibă întotdeauna ultimul cuvînt.

— El ar fi trebuit să mai spună că a fura de la dușmanul nostru de moarte c' nu numai rentabil, e o datorie proletară, pentru că s-ar cuveni să învingem capitalismul cu propriile sale arme, tovarăși.

Apoi a început să dea ordine. Voia o legătură mult mai apropiată între spionaj și producție, pentru soluționarea rapidă a oricăror dificultăți tehnice viitoare. După aceea a urmat concentrarea exclusivă asupra microelectronicii pentru folosință militară. DIE a fost atunci direcțional cu fermitate să schimbe întreaga pondere a operațiunilor sale de la Europa Occidentală și Japonia la Statele Unite, care deveneau din ce în ce mai vulnerabile față de pătrunderea spionajului. Au fost date ordine ca experiența IPRS/II să fie extinsă și direcțională considerabil spre viitorul microelectronicii, circuitele integrate pe scară largă, care vor schimba în curînd fața pămîntului.

— Dacă ar fi să folosesc o alegoric, aş spune că însăși această cameră e locul unde s-a născut azi viitorul României. Ar trebui să continuăm să furăm din tot ce are capitalismul mai bun și să-l folosim pentru comunism. Să nu mă înțelegeți greșit, tovarăși. A fura din capitalism nu e același lucru cu a fura din propriile noastre buzunare. Marx și Lenin ne-au învățat că orice este etic atîta timp cît e în interesul clasei proletare și a revoluției sale mondiale, a spus în concluzie Ceaușescu.

Pe cînd Ceaușescu începea să-și șteargă fruntea și ceafa, Mănescu a luat cuvîntul elogiîndu-l pe „vizionarul conducător român”, „gînditorul umanist și învățat”, „suprema personalitate” și vederile sale pentru viitor. Lingușirea conducătorului suprem este o trăsătură comună în toate țările blocului sovietic, dar slugărnicia românească este excesiv de exuberantă, în conformitate cu comportamentul latin al românilor.

Cînd a plecat, Ceaușescu s-a așezat ca de obicei pe scaunul din față al Mercedesului său, forțîndu-ne pe Avram și pe mine să ne înghesuim pe scaunele din spate cu Elena. Era euforic.

— Ce cîntărește mai mult, Avrame, un kilogram de aur ; -au un kilogram de mostre ? a întrebat Ceaușescu.

— Un kilogram din creierul dumneavoastră, tovarășe Ceaușescu, a replicat cu promptitudine Avram.

— Nu ești atît de prost pe cît pari, Avrame, a ciripit Elena. De ce nu ești mai înalt și mai slab

— Dacă as putea serie legi, a răspuns Avram întorcîndu-se către ea, aş face una ca nimeni să nu fie mai înalt decît Tovarășul. Punct:

— Ți l-ai putea imagina pe Napoleon avînd 1,85 metri înălțime ? ne-a aruncat Ceaușescu de pe locul său din față, întorcîndu-se spre noi. Sau pe Ștefan cel Mare înalt de 1,90 m ?

Ambii sînt idoli lui Ceaușescu. Cel de-al doilea a fost un erou român care nu avea nici măcar 1,50 m înălțime și care a domnit în secolul al XV-lea, purtînd 47 de războaie și cîști'gîndu-le, cu excepția unuia dintre ele, pe toate.

Cînd ne-am înapoiat la biroul său, Ceaușescu mi-a făcut semn să-l urmez. „Acolo”, mi-a spus, înțelegînd prin asta la IPRS/II, „am văzut o mulțime de ingineri străluciți de la Ministerul Apărării. Ar trebui să-i mutăm în liniște la DIE, unul cîte unul. Îți voi da încă 500 de colaboratori pentru spionajul tehnologic. Dar numai pentru microelectronica militară”. După o pauză a adăugat: „Hai să punem cîteva mostre de la «Texas Instruments» în capetele agenților noștri de la DIE, Pacepa. Asta i-ar putea face mai deștepți cînd fură tehnologie americană !” Și a izbucnit într-un hohot de rîs.

Ușa dublă și grea de la biroul lui Ceaușescu s-a deschis cu putere, iar înaltul și zveltul Nicu, fiul cel mic al lui Ceaușescu a dat buzna înăuntru, rotindu-și brațele ca o moară de vînt, în



— timp ce Elena se legăna în spatele său.

— Pană e idiot! a explodat Nicu. Complet idiot; numai dacă n-a făcut-o cu intenție !

S-a aruncat într-un fotoliu, atârându-și un picior peste brațul acestuia și cuprinzând cu brațele celălalt genunchi, în timp ce cu totul întâmplător se vedeau ceasul său nou Rolex la o încheietură și o brățară grea de aur la cealaltă. După ce a dat din cap ca să-și aranjeze cu grație părul lung pe umeri, s-a deschis?: neglijent la jachetă astfel încât se vedea cu ușurință pe căptușeală eticheta aurie franțuzescă. Toi ce poartă Nicu este făcut pe comandă la Paris sau Londra.

— De ce nu-l închizi pe Pană într-o casă de nebuni, tată ? Sau să mă faci șeful lui pentru o săptămână, a scuipat Nicu în felul său de a vorbi foarte rapid, aproape de neînțeles. (Gheorghe Pană era ministrul muncii și președintele Uniunii Generale a Sindicatelor.)

— Ce i-a făcut iubitului meu ? a exclamat Elena, ținându-și buzele.

— Am fost la ședința lui azi — tata mi-a spus că trebuie. I-am spus că am întâlnire cu o gagică la zece, iar nemernicul ce-a făcut ? Nici pe dracu' să-l pieptene. Ședința lui timpită s-a prelungit până adineuri.

— De câte ori ți-am spus s-o termini cu dobitocul ăla, Nicule. Îți amintești cum mi-a spus să-mi țin fleanca în ziua aia la aeroport ?

— Asta-i tot pentru azi, Pacepa, a spus Ceaușescu, între-rupînd-o pe Elena. Ai grijă de lucrurile pe care le-am discutat.

— Vreau și cu să-ți spun ceva, mi-a spus Elena. Ne întâlnim la institut cu dosarul lui Pană. „Institutul” era Institutul Central pentru Cercetare Chimică, care fusese special creat pentru Elena. De fapt s-a format din vechiul Institut pentru Cercetare Chimică, cunoscut sub numele de ICECHIM, dar apoi a primit un nume nou, responsabilități mai mari pe plan național și două clădiri anexe noi.

#### AMBIȚIILE ELENEI

Cînd Ceaușescu a venit la putere în 1965, nimeni nu auzise de soția sa, dar nu i-a luat prea mult timp acesteia să-și dezvolte gustul pentru faimă, în calitate de soție a mult iubitului președinte român, a fost o joacă de copil pentru ambițioasa Elena să acumuleze rapid titluri științifice: director al Secțiunii pentru Chimie din cadrul Consiliului Suprem pentru Dezvoltare Economică și Socială a României, avîndu-l în frunte pe Ceaușescu însuși; vicepreședinte al Consiliului Național pentru Știință și

Tehnologie, care a fost special creat pentru ea; membru titular al Academiei Române, cel mai înalt titlu științific din orice țară a blocului sovietic. >

În 1973, am fost cu Elena la Buenos Aires cînd, fascinată de ambițiile politice ale Isabellei Peron, s-a notat că se lansează în viața politică activă, în cadrul nemăitîlnitului cult al personalității creat în jurul lui Ceaușescu, Elena a promovat rapid pe scena politică: membră a Marii Adunări Naționale, membră a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, membră a Comitetului Politic Executiv (biroul politic român) și, doar cu un an în urmă, membră a Biroului Permanent, invenția lui Ceaușescu pentru a concentra puterea în mâinile sale și ale soției sale. Astăzi Elena este numărul doi într-o ierarhie în care numai numele Ceaușescu are un loc sigur, restul companiei nefiind altceva decît flori decorative schimbate în mod constant dintr-un loc într-altul, împiedicîndu-le să prindă rădăcini.

În ciuda noilor dimensiuni politice ale Elenei, și-a păstrat întotdeauna primul titlu, acela de director al ICECHIM-ului. Principalele decorațiuni din cabinetul ei erau portretul lui Ceaușescu atîrnînd în spatele biroului și volumele operelor lui, legate în pînjle roșii și așezate frumos, ocupînd rafturile bibliotecii de pe un perete. Ceilalți doi pereți erau acoperiți de multe diplome științifice românești și străine ale Elenei, împreună cu numeroase certificate aparținînd medaliilor pentru merite științifice, tehnice sau educaționale. Majoritatea dintre ele îmi erau cunoscute, deoarece în ultimii zece ani DIE fusese adînc implicat în obținerea lor din străinătate pentru ea. Elena colecționează cu lăcomie toate diplomele științifice cu putință, de la titluri onorifice pînă la calitatea de membru în societăți științifice străine.

— Ia uite colea cine-i acilea și m-asteaptă, a spus cu veselie Elena, pe tonul cel mai amabil, pe cînd își arunca pe birou noua sa poșetă din piele de crocodil. Se asorta cu pantofii eleganți cu vîrfurile ascuțite ce păreau să-i strîngă oasele mari ale picioarelor ei de țărăncă'.

— Să mergem în spate, a spus, luîndu-mă de braț.

„în spate” însemna de fapt camera din dreapta cabinetului Elenei, în spatele unei uși ascunse. Ceva mai mică decât principalul său cabinet, camera era puțin mobilată și avea doar un telefon, linia 5, făcând legătura cu Ceausescu și cu puține alte persoane „privilegiate”, induzându-mă și pe mine. Acesta era locul unde Elena își petrecea majoritatea timpului când era la institut, încercând să stea la distanță de oamenii de știință profesioniști. „Tovarășa este ocupată cu studiul în spate”, era formula inevitabilă a șefului ei de cabinet, ori de câte ori cineva din institut încerca să ajungă la ea. Acolo, „în spate”, Elena obișnuia fie să privească plictisită îndelung pe geam, fie să dormiteze în fotoliul său favorit cu un exemplar din *Scînteia*, ziarul oficial al Partidului Comunist Român, căzîndu-i din poală.

— Ai adus dosarul lui Pană ?

— Da, am răspuns, punînd dosarul ministrului Gheorghe Pană pe birou.

Dosarul voluminos conținea transcrierile din săptămîna curentă de la supravegherea telefonului și pînă la microfoanele instalate în casa și birourile lui Pană. Era un om plin de viață și energie. Cuvîntările sale strălucitoare și laudative cu privire la Ceausescu îl transformaseră dintr-un activist de partid provincial într-un membru de frunte al ierarhiei. Cînd a venit la București, promovat brusc ca unul dintre cei 11 secretari ai Comitetului Central al Partidului Comunist Român, avea un singur defect în ochii Elenei — era căsătorit cu o evreică. Soții Pană au supraviețuit, totuși, iar mai tîrziu Elena a făcut pace și le-a dat o casă mai drăguță în cea mai elegantă zonă din București. Toate colțurile noii sale case aveau microfoane, dar acestea n-au dezvăluit nicicînd altceva, decât loialitatea lui Pană față de Ceausescu și devotamentul soției sale pentru marxismul pe care îl predă la universitate. Pînă la urmă, Elena s-a plictisit de soții Pană.

— Bă, ai face mai bine să-i strecuri sub fustă pe' unul dintre senzualii tăi agenți secreți, mi-a spus. M-am săturat de ea cum face pe Fecioara Măria.

Aceasta nu a mers, totuși, iar relațiile Elenei cu soții Pană s-au înăsprit iar. În cele din urmă, Pană a început să bea, iar soția sa a început să-și arate discret nemulțumirea cu privire la cunoștințele de marxism ale Elenei.

Elena a deschis dosarul și a început să-l răsfoiască.

— A muscat din măr ? m-a întrebat.

— Nu încă, am încercat să las toc unor speranțe.

— M-am săturat de ea. Ai trei luni s-o faci să-și ridice fusta. Trei luni, în care o vreau înregistrată pe bandă, fotografiată și filmată. Vreau tofcul chiar aici, în dosarul ăsta. S-o văd culcată în pielea goală sub omul tău. Miscînd din fundul ei grozav pînă la orgasm, a spus Elena nervoasă, lovind dosarul cu mîna sa grea, osoasă. Trei luni, a continuat. Auzi ? În trei luni îl vreau pe Pană afară. Dacă tu nu poți s-o prinzi pe *madame*, îl voi prinde eu pe Pană însuși.

Începea să zbiere, își poate schimba dispoziția mai repede decât oricare din cei pe care i-am cunoscut vreodată, chiar decât Ceausescu sau Arafat.

„VREAU VIZON AMERICAN”

Telefonul S a sunat, iar fața Elenei s-a luminat cînd a răspuns.

— Adu-l aici -chiar acum. Și două farfurii, întorcîndu-se către mine a spus :

— Am o surpriză pentru ti-i-ine. Cînd am plecat de-acasă am comandat un pateu cu trufe. Eram sigură că idioții au uitat.

; Nu mai mîncasem trufe pînă atunci și eram sigur că Elena mă va face să plătesc foarte scump pentru ele acum. Într-adevăr, nota de plată a fost exorbitantă.

— Mi s-a spus că în America sînt cele mai bune haine de vizon din toată lumea. Nu-i așa, dragă ? Am priceput unde vrea să bată. De fiecare dată cînd pregăteam vreuna din vizitele lui Ceausescu peste hotare, Elena obișnuia să-mi ceară să fac astfel încît să primească niște „cadouri drăguțe”. Pentru Japonia cuvîntul de ordine fusese „perle”. Și le-a primit, multe coliere de perle foarte scumpe. Negrul era pe atunci culoarea sa preferată. Toate acele șiraguri de perle negre au fost plătite de către firme japoneze interesate să facă afaceri cu România.

— Vreau cîteva haine de vizon americane, a spus Elena cu o voce autoritară. Haine lungi și cape. Ai o armată întreagă de oameni pe acolo, dragă, care nu fac altceva decât să meargă de la o recepție diplomatică la alta. Acum hai să-i punem la treaba. Sînt sigură că doamna *Peanitt* n-arc nici cea mai vagă noțiune despre ce poți face cu o blană de vizon. Nu mă pol aștepta s;;; primesc altceva de la ca decât un cos cu arahide, nu-i așa. dragă ? Elena a întrebat, sperînd evident că o voi contrazice.

— După cum știi, Jimmy Carter vrea să vă dea cartea lui. *Why Noi thc Best ?* și un volum-satclit de fotografii reprezentînd România, a fost replica mea modestă.

— E așa cum ți-am spus, dragă. Țăranii încearcă să pretindă că-s intelectuali. Care-i cea mai mare companie particulară pe care o vom vizita acolo ?

— Texas Instruments. Dar știu că Tovarășul are niște gânduri speciale cu privire la vizita de acolo.

— N-ar trebui să fie nici o legătură între faptul că Tovarășul primește ce n-are și faptul că eu primesc ce n-am, dacă „instrumentul” tău e destul de mare.

În particular, glumele Elenei puteau fi destul de crude.

Timp de câteva momente am fost cu gândul departe, încercînd să redactez telegrame către stațiile din Washington și New York dîndu-le vestea cea bună cum că fuseseră blagoslovite cu cuvintele magice „haine de vizon” pentru puținele zile rămase pînă la vizită, în cele din urmă, am auzit-o pe Elena spunînd :

— Ești indispus, dragă ?

— Doar gînditor, tovarășă.

— Nu-ți plac hainele de vizon ? Și fără să mai aștepte vreun răspuns, a continuat: Hai să spunem lucrurilor pe nume. Azi România e mai bine cunoscută în Occident decît Turnul Eiffel și mai respectată decît regina Angliei. Și toate acestea datorită Tovarășului și mie. Oriunde mergem, gazdele noastre încearcă să ne ofere o primire cu toate onorurile, dar, dacă noi nu-i învățăm, ei nu știu cum să facă. Îți aduci aminte de germani ? A fost suficient să le strecuri cuvîntul „mașină” ca aluzie și toți ne-au dat mașini. Cîte am primit ?

Arahidă (în engleză). „Doamna Arahidă” era porecla pe care Elena Ceaușescu i-o dăduse soției lui Jimmy Carter, Rosalyn *n.tr.* „De ce nu cel mai bun ?” *n.tr.*

— Limuzina Mercedes 600 pentru Tovarășul, Mercedesul 450

pentru dumneavoastră, un coupe pentru Zoia, două Audi pentru Nicu; si casa mobilă de zece metri amenajată ca birou pe roți pentru Tovarășul.

Nici una dintre acestea nu fusese vreodată folosită, din moment ce întreaga familie avea destule mașini de la guvernul român.

— Sau gîndește-te la idiotul ăla de Hussein, dragă. Nu-ți amintești cum a fost cu iahtul ? Sigur că îmi aminteam! Se întîmplase în iunie 1975, cînd eram cu Ceaușescu și Elena la reședința de vară din Golful Aqaba a regelui Hussein, iar el ne-a invitat pe iahtul său privat. Era pentru prima oară\* cînd Elena era pe un iaht. După cină, Ceaușescu și Elena mi-au cerut să merg cu ei la o plimbare pe plajă.

— Vreau iahtul ăla, a fost tot ce a putut trînti printre lacrimi Elena, repetînd iar și iar. Nu vreau să plec fără el.

Ceaușescu, vizibil atras de ideea ei, a intervenit:

— Șerbănescu e un bun prieten de-al lui Hussein. (Șerbănescu era agentul DIE pe care îl folosea întotdeauna ca interpret la întîlnirile cu arabii.) Spune-i doar cum să-i pună problema lui Hussein.

În dimineața următoare, cînd regele Hussein a întrebat de mine, era cu Șerbănescu.

— Trebuie să înțelegi că acest iaht particular a fost cadoul meu personal pentru Alya, a spus Hussein, cîrîndu-și scuze. Dar voi comanda imediat unul nou din Statele Unite. Propun să fie numit *Prietenia*.

Un an mai tîrziu, am fost informat de regele Hussein că iahtul era gata de expediere. A fost dorința lui Ceaușescu ca Hussein să-l scoată din Statele Unite și să mi-l expedieze la Istanbul. După încă trei luni, am fost în stare să scot *Prietenia* din Istanbul și să-l ancoriez, sub pază atentă, la o bază navală secretă din Mangalia, la Marea Neagră. Soții Ceaușescu nu l-au folosit niciodată încă.

— Știi ce, mi-a întrerupt Elena din nou reveriile. Nu uita de expozițiile mele de bijuterii. Vreau una la Blair House, dar și una la Waldorf Astoria. New York-ul a fost întotdeauna mai bun pentru bijuterii.

— Nu voi uita,

...  
în timpul vizitelor peste hotare, ale Elenei., stațiile DIE trebuiau de obicei să convingă faimoasele case de bijuterii să-si expună cele mai frumoase colecții pentru ea. Nu era o sarcină dificilă, totuși; Elena cumpăra de obicei cantități incredibile, toate plătite de către DIE.

— Se pare că-o să avem o vizită fructuoasă în America, Pa-cepa.

— Voi face totul, tovarășă Elena.

— Ce drăguț ești.

Într-un articol pentru *The New York Times New Service* din 12 septembrie 1978, David Binder scria: „Pacea fusese consilierul de securitate personal al lui Ceaușescu și îl ajutase să-și pregătească vizita oficială de stat în S.U.A din primăvara trecută. Oficialitățile americane și-au amintit că partea română a făcut numeroase „cereri imposibile”. Una dintre ele a fost ca atunci când Președintele și soția sa Elena vizitează sediul Texas Instruments din Dallas, românii „se așteaptă” ca din partea companiei să i se facă o haină de blană cadou doamnei Ceaușescu.”

AVIND DE-A FACE CU UN AMANT NEDORIT

— Ce-i nou cu Mihai ? m-a întrebat Elena, schimbând brusc subiectul.

— Ocupat, ca de obicei, am replicat.

Mihai era un tânăr corespondent de la *Lumea*, o revistă românească de politică externă. Cu câteva luni în urmă, supravegherea cu microfoane pe care Elena îmi ordonase s-o fac asupra fiicei sale, Zoia, dezvăluisese că Mihai devenise prietenul ei favorit.

Elena îl respinsese cu mult timp înainte ca Zoia să înceapă să vorbească despre el. Dintr-un singur motiv: părinții lui erau prea ne semnificativi, necducați și lipsiți de stil. „Uită-te numai la felul cum merg. Uită-te la picioarele ei arcuite și la fundul gras, precum și la picioarele lui de porumbel”, obișnuia să spună

Elena cercetînd fotografiile și filmele clandestine făcute despre părinții lui Mihai. Totuși, în ziua cînd a văzut pentru prima oară o fotografie a lui Mihai purtînd *bine jeans*, a început cu adevărat să-l deteste. „Dezgustător”, a fost verdictul ei, după care și Mihai a fost pus sub supraveghere continuă. Ura Elenei creștea tot mai mult, hrănită de pasaje din interceptările telefonice, transcripțiile microfoanelor și filmele făcute în secret cu privire la întîlnirile lui sexuale cu Zoia. Acum, Elena se enerva numai la auzul numelui de Mihai.

— Pur și simplu nu mai vreau să mai aud de ticălosul ăsta

nici măcar o zi în plus. L-aș putea omorî ca pe un vierme. Un accident de mașină, sau cam așa ceva. Dar fiică-mea cu minte de găină ar putea face din asta o mare dramă. Vreau să fie trimis peste hotare și lăsat acolo pînă putrezește, a spus Elena, a cărei voce devenise brusc caustică. M-am săturat să tot am coșmaruri noapte de noapte din cauza lui.

Guineea era locul unde voia Elena să fie deportat Mihai.

— Îți aduci aminte cînd am fost la Conakry ? a întrebat. Ambasadorul ne-a povestit despre unul din tehnicienii noștri de tractoare al cărui cap tocmai crăpase ca un pepene, în tîrîtuța lui s-au găsit larve și viermi din belșug, îți amintești cum ambasadorul spunea că ei au un fel de gîndac care-și depune ouăle prin piele în capul tău ? Vreau o fotografie a capului lui Mihai crăpat ca un pepene.

Monologul Elenei cu privire la Mihai, caracterizat prin proastă dispoziție, a fost întrerujn în cele din urmă de fîrîitul telefonului S. Auzeam vocea lui Ceaușescu întrebînd-o dacă dorește un film în seara asta.

— Nu vreau nici un film. Vreau să vorbesc cu tine diseară, *mon chei*: Chiar acum. Acasă, a răspuns o Elenă turbată, înainte de a trînti violent receptorul, înhățîndu-si poșeta de pe birou, a ieșit cu mers țănoș, fără nici un cuvînt, continuîndu-și drumul de-a lungul parchetului lăcuit și apoi pe podeaua de marmură a coridorului, tocurele ei zăngănind ca o mitralieră.

Abia mă întorsesem la biroul meu, cînd un zgomot discordant a întrerupt tăcerea. Era telefonul special care-mi făcea legătura cu Ministerul Afacerilor Externe.

— Salut, Misuîe. Ce mai faci ? am auzit vocea lui Andrei, mai voioasă ca oricînd. Tocmai am primit o telegramă de la Beirut. Ceva despre o afirmație publică în legătură cu 242 pe care Arafat a făcut-o azi. Doi ambasadori occidentali de acolo o interpretează ca semn de moderație în politica lui Arafat. Ce deștept ești ! M-ai sunat adineauri ?

— Am încercat să dau de tine în dimineața asta. A fost primul lucru pe care am vrut să-l fac, am spus. Voiam doar să te felicit pentru petrecerea din noaptea trecută.

— Regret că n-ai putut veni mai devreme. Am avut somon afumat de-la Londra, homari de la Paris, miel la grătar de la Atena, friptură Kobe de la Tokyo, cantalupi de la Istanbul, banane și portocale de la Tel Aviv și Sachertorte de la Viena. Cum a rezolvat-o Arafat cu Tovarășul ? Trecerea de la un subiect la altul, fără nici o legătură aparentă, este specifică lui Andrei. Pare

incoerent, dar o face intenționat ca să-si țină interlocutorul în priză.

— Ca de obicei, Andrei. Nu se va schimba niciodată.

— Nicu a fost în formă bună ieri noapte, nu-i așa ? Modul cum a condimentat stridiile! Și mai târziu când l-a împroșcat pe scorțosul de Dumnezeu! Era să fac în pantaloni.

— N-a fost chiar pe gustul meu.

— Ce naiba, Misuie, nu fi atât de îngust. Nicu e un adevărat aristocrat, îți poți imagina ce-o să ne mai distrăm când va fi el șeful ? Tocmai ți-am trimis un curier cu tot ce am referitor la vizita tovarășului de la Washington. Spunea c-o să mergi acolo în curînd ca să pui totul la punct. Când, Misuie ?

— Pînă la sfîrșitul săptămînii viitoare, sau cam așa ceva.

— O să ne distrăm copios acolo. La revedere.

Abia închisese telefonul cînd m-a și sunat Manea pe linia S. Tovarășul dorea să mă vadă imediat.

Cînd am intrat în biroul imens al lui Ceausescu, acesta își pusese deja haina și evident se pregătea să plece acasă. Stătea în picioare în fața mesei sale mari încrustată cu fildeș și privea tabloul agățat în spatele ei. Intitulat în mod patriotic *România Mare*, acesta reprezenta o țărăncă tînă și frumoasă mergînd pe jos, într-un peisaj rustic spre cel ce o privea. Deasupra "era agățată stema României. Dedesubt era scaunul lui Ceausescu, ridicat puțin mîi'sus decît în mod normal ca să-l facă să pară mai înalt. Văzîndu-mă, a început să se plimbe cu pas mărunț între masa de conferințe pentru 12 persoane și un perete întreg pe care se aflau expuse operele lui Marx, Lenin și Ceausescu, trecînd pe sub stema Partidului Comunist Român agățată deasupra ușii de la intrare, întorcîndu-se și așezîndu-se brusc pe măsuta joasă flancată de două fotolii care stăteau în fața mesei sale.

— Vreo veste de la Arafat ? a întrebai.

— Am o linie deschisă timp de 24 de ore cu Beirutul, am început, și-l trimit pe Olcescu la locuința lui Arafat din sase în șase ore, dar răspunsul e mereu „nu încă". Punctualitatea nu a fost niciodată principala calitate a lui Arafat.

— Dacă afli ceva, sună-mă acasă. Dacă peste cîteva zile tot n-am primit nici un răspuns, trimite-l pe Muntcanu la Beirut. Poate că propunerile mele s-au izbit de colaboratorii lui Arafat. S-ar cuveni să-l folosească pe „Annette" ca să le rezolve. Muntcanu va trebui numai să-l lovească peste degete dacă se va împotrivi.

Ceausescu a terminat, sculîndu-se și ieșind pe ușa laterală a camerei.

#### UNICUL MEU PRIETEN

Cînd am ajuns acasă, era foarte lîrziu. Milițianul care păzea Ambasada Poloniei de peste drum n-a ieșit din cabină pentru obișnuitul salut oficial. Cu siguranță că adormise. Dar perdelele de la etajul al doilea se mișcau discret.

Am mers direct în camera de zi. Totul era încă în întuneric, "cu excepția unui tablou agățat deasupra căminului, care era iluminat de o luminiță agățată de ramă. Acea luminiță ardea zi și noapte, precum lumina unei icoane. Din ramă, un bătrîn mă privea cu ochii săi negri, mari, calzi, prietenoși. Avea pe cap o căciulă țărănească și era îmbrăcat cu costumul său negru, de sărbătoare. Pe fața sa brăzdată de riduri puteam citi tristețe și suferință, dar și viclenie. Era un tablou pictat în 1937 de către Camil Rossu, un pictor clasic român, care devenise mai lîrziu profesorul de desen al fiicei mele Dana și care era încă în viață. Bătrînul avusese un loc în casa mea de mulți ani, printre multe alte tablouri care acoperau pereții. Iubisem întotdeauna arta, Cînd eram copil, obișnuiam să fac peisaje și portrete în acuarelă și ulei. Visul meu era să devin pictor, dar tatăl meu, care nu făcuse facultate, deoarece trebuise să ajute la creșterea a șapte frați și surori mai mici, vruse să devină inginer, în liceu, dragostea mea pentru desen a găsit o porțiță de scăpare într-un ziar școlar pe care am început să-l editez. Se numea *Porcul-țepos* și cuprindea desene satirice. La Institutul Politehnic, *Porcul-țepos* s-a transformat dintr-o gazetă de perete într-un ziar de succes. Personajul principal, un porc-țepos, a devenit celebru pentru felul său pocit și dezarmant de a exprima gîndurile și simțămintele omenești. Cînd în cele din urmă am început să muncesc, nu mai aveam timp pentru desenat, iar interesul meu pentru artă s-a transformat în colecționare. Cu timpul, pereții mei s-au acoperit de tablouri colecționate de aproape 30 de ani, aducînd în atenție și pe acelea pe care le promisem de la Dana, recent absolventă a Institutului de Artă și care era acum pictor profesionist. Pînă în 1960, bătrînul meu prieten țăran a fost numai unul dintre numeroasele mele tablouri.

în vara anului 1960, Dana și cu mine am fost în vacanță la Marea Neagră, unde am aflat despre o colonie de artiști dintr-un sătuc mizerabil de țară lângă granița cu Bulgaria. Satul se numea 9 Mai, după ziua victoriei aliaților în cel de-al doilea război mondial, dar cu siguranță că nu avea nimic victorios în această privință. Scriitori, pictori, sculptori și poeți închiriau camere de la țăranii localnici în timpul verii și duceau o viață boemă, închi-puindu-și că erau mai liberi de supravegherea guvernului decât la oraș, chiar dacă trebuiau să se acomodeze cu absența unor asemenea plăceri ale civilizației precum apa curentă și camera de baie. La insistența Danei am mers acolo cu mașina și am petrecut o zi pe plaja cea mai apropiată. După-amiază, când ni se făcea foame, mergeam în sat la un restaurant murdar, proprietate de stat și ne așezam în grădină.

L-a o masă din apropiere arh observat un om foarte bălân stînd de unu) singur, care îmi părea cunoscut. Mă tot căzneau să aflu ce-i cu el, când deodată ochii lui m-au atins la coarda sensibilă. M-am dus la masa lui și l-am întrebat dacă îi pot cumpăra ceva să mănînce. Mi-a răspuns că poate ar fi în stare să bea ceva, deși probabil că n-ar reuși să mănînce nimic, din moment ce nu mai avea dinți. Apoi l-am întrebat dacă numele de Camil Rescu înseamnă ceva pentru ei.

— Cum să nu-l știu pe domnul Rescu, Dumnezeu să-l aibă în pază! a izbucnit. El m-a pictat, iar după aia a fugit cu ne-vastă-mea!

De-acum eram sigur că îl am pe bălân în tablou. Eram curios să aflu mai multe despre el, dar era complet senil, și numai cu mare răbdare am fost capabil în cele din urmă să aflu cîteva detalii. Se numea Fedot Lily și fusese morar în satul acela în anii '30. Timp de cîteva veri închinase o cameră lînărului pictor Rescu, care venise acolo ca să picteze peisajul local și țăranii din zonă. Rescu petrecuse multe zile pictîndu-l pe Fedot și pînă la urmă s-a încurcat cu tînăra soție a acestuia, convingînd-o să fugă cu ei.

Acum că știam despre cine este vorba, bălînul din tablou mi-a devenit cel mai bun prieten. Cînd mă întorceam acasă seara tîrziu, numai Fedot mă mai aștepta. Obisnuiam să-i povestesc despre ziua respectivă — despre gîndurile, neliniștile și speranțele mele. Obisnuia să mă asculte în liniște, dar ochii săi strălucitori voiau să-mi spună că a înțeles și mi-a promis să nu sufle un cuvînt! din ceea ce-i spusese. Mă gîndeam că ar fi bine ca orice agent secret din lume să-l aibă pe al său Fedot Lily, căruia să-i împărtășească urcușurile și coborîșurile zilnice ale unei meserii care nu putea fi discutată cu nimeni altcineva. De fapt, Fedot Lily a devenit unica persoană din lumea întreagă care mă cunoștea cu adevărat.

Desfăcută pe masa mare pentru cocteil de lîngă Fedot, se afla o invitație tipărită pentru vernisajul unei expoziții a Danei. „Iubitului meu tătîc” fusese scris cu stiloul pe rîndul destinat numelui, cu mîna ei feminină, dar totuși fermă.

„Voi îi vreodată în stare să-l văd pe Dana cu mine într-o excursie peste hotare?” l-am întrebat în liniște pe bălînul meu prieten. „Doar o dată, Fedot”. Ochii săi negri, mari, calzi și prietenoși s-au încărcat cu tristețe.

## CAPITOLUL IV

— Mihai trebuie să dispară simplu, fără urmă, a ordonat. Cea-usescu, de îndată ce m-a văzut. Era puțin după ora șase dimineața, iar el se plimba cu Elena prin grădină. Mi-a ordonat nervos să-l trimit pe prietenul Zoiei imediat în străinătate pe o perioadă de timp nedefinită. Fără să afle Zoia, fără să spun altcuiva, fără să vorbesc cu șefii săi de la *Lumea*.

— Recrutează-l pe Mihai ca agent DIE și trimite-l cu primul avion la Tunis.

— Să-l trimitem în Guineea, Nicule. Fă asta pentru mine, l-a implorat Elena.

— Deocamdată la Tunis. Nu e șeful departamentului tău însărcinatul cu afaceri externe acolo

— Ba da, tovarășe.

— în regulă. Să-ți raporteze numai ție. Iar tu, mie și Elenei. Nimic la Ministerul Afacerilor Externe.

— Voi muri dacă nu-l voi vedea pe domnul *Blue Jeans* la Conakry, Nicule!

— Toate la timpul lor, Elena. Nu vreau ca porcii ăia de la Europa Liberă sau vreun ziarist cretin să-și bage nasul unde nu-i fierbe oala.

El urăște în mod special postul de radio Europa Liberă.

— Și dacă mai continuă să-i sucească mințile Zoiei, chiar și de-acolo ?

— în Africa se poate întâmpla orice. Vreun criminal l-av putea lăsa pe jumătate mort pe stradă sau o mașină l-ar putea... Vom vedea noi ce.

— Răbdarea mea are limite, Nicule. Elena era calmă, dar autoritară.

### DEZAMĂGIND-UȘI COPIII

Intervenția personală a lui Ceaușescu în viața copiilor săi, doi fii și o fiică, a fost excesiv de rară. Ca regulă generală, nu își asuma responsabilitățile unui tată. După 1965, l-a dat pe fiul său cel mare, Valentin, pe atunci un adolescent, în grija ambasadorului său din Anglia, Vasile Pungan. Educat la Londra, Valentin n-a învățat nimic despre marxism, iar atunci când s-a întors acasă a fost o mare dezamăgire pentru părinții săi. Tatăl său l-a îndemnat să studieze marxismul, dar Valentin a preferat știința. Lovitura de grație a fost atunci când Valentin, împotriva voinței părinților săi, s-a căsătorit cu fiica unui rival decedat al lui Ceaușescu și a fost imediat renegat. Vizitele lui Valentin și ale soției sale la reședința prezidențială au loc acum mai ales atunci când Ceaușescu însuși nu este acolo.

Când Zoia, cea de-a doua născută, a împlinit 15 ani, a fost dată în grija lui Mircea Malița, care a devenit ministru adjunct al educației și învățământului iar mai târziu ministru adjunct al afacerilor externe, fiindcă Ceaușescu plănuise ca fiica lui să devină ambasadoare. Malița, un profesor distrat care deseori uita să deschidă ușa de la garaj și intra cu mașina prin ea, a reușit s-o facă pe Zoia să devină licențiată în matematică, să-i dea gustul pentru logică și gândire independentă, lăsând-o să petreacă în compania celorlalți studenți câteva ore pe săptămână. Unul dintre colegii ei studenți, care i-a devenit amant, a scos-o pe Zoia din colivia pe care Elena i-o construise cu grijă pentru a o izola de muritorii de rând. Cozile interminabile la care stăteau oamenii încă din zori pentru mîncarea lor zilnică și diferența de nedescris dintre mîncarea sa de la reședința prezidențială și cea de la mizerabilele cantine studențești au uimit-o. Asemenea lucruri i-au zdruncinat încrederea în cuvîntările publice ale tatălui ei, dar nu putea să facă o breșă în programul lui zilnic, încărcat, ca să-i spună ce văzuse. Reușea să vorbească doar cu mama ei, care imediat îi eticheta amantul drept anarhist și reacționar. Zoia și-a schimbat amantul, dar cozile erau tot acolo în fața magazinelor. Când amantul ei a fost operat de apendicită, Zoia a pus piciorul pentru prima dată într-un Spital pentru oameni obișnuiți, unde lînărul trebuia să stea în pat cu un alt pacient. Mizeria pe care a văzut-o acolo era chiar mai cumplită decît cea din dormitoarele căminelor studențești, unde fiecare student avea totuși un pat al său. A încercat din nou să ajungă la tatăl ei. Nereușind, pedestalul pe care se afla acesta a început să se prăbușească, iar idealurile ei referitoare la societatea pe care Ceaușescu o construia în România au început să se erodeze.

Spre sfîrșitul anului 1975, Zoia a fost atrasă de un grup de studenți disidenți. Când Securitatea a început să-i aresteze, ea însăși a devenit un critic sincer al cultului personalității practicat de tatăl ei și al masinațiunilor pentru acapararea puterii practicate de mama ei. În cele din urmă, a refuzat să mai poarte numele tatălui său și obișnuia să răspundă numai la apelativul *Mademoiselle*.

„Numele de Ceaușescu a devenit -un cuvînt murdar”, le tot repeta Zoia prietenilor săi. Cel mai mare păcat, însă, a fost refuzul ei încăpățînat de a se mărita cu oricare dintre „pretendenții” aleși cu grijă de mama ei. Zoia era hotărîtă să-si găsească un soț de una singură, dar orice nume pe care îl propunea se izbea de respingerea mîndră că nu era suficient de nobil pentru viitoarea dinastie Ceaușescu. Acesta a fost începutul unei lupte acerbe cu Elena, care pînă la urmă a hotărît să urmărească pas cu pas viața personală a Zoiei. Microfoanele au fost instalate pretutindeni, de la dormitoare și camerele de baie ale apartamentelor sale și biroului pînă la Mercedesul său alb, coupé — a cărui staționare devenise familiară la întrunirile tinerilor din lumea bună în București — tot acest arsenal fiind completat cu o minuțioasă supraveghere fizică de 24 de ore. În 1977 mi-a fost dată mie în grijă.

Deziluzionat de primii săi doi copii, Ceaușescu și-a pus toate speranțele de viitor în numele celui mai tînăr. L-a dat pe Nicu în grija lui Ștefan Andrei și a lui Cornel Pacoste — „două exemple stălucite ale intelectualului nou, comunist”, așa cum îi plăcea să le spună.

— Vreau ca Nicu să devină ministru de externe, a ordonat Ceaușescu.

— Nicu trebuie să fie viitorul președinte al României, erau instrucțiunile date de Elena mentorilor lui.

Nicu este totalmente diferit de fratele său și sora sa mai mare. Când era copil, nu-i plăcea la școală. Era mult mai amuzant să-si petreacă timpul cu gărziile de corp și ofițerii de securitate ce mișunau în jurul reședinței prezidențiale și să le imite manierele și vocabularul. Tot în copilărie era luat în zeflemea de Valentin și Zoia, care nu-l văzuseră niciodată citind o carte. Părinții lui și-au legat speranțele de el, totuși. Abia deschizînd gura, Nicu putea să aibă tot ce-și dorea, chiar și mai mult.

La vârsta de 14 ani, a fost apreciat pentru că a devenit bărbat violînd o colegă de clasă, dîndu-i-se prin urmare prima lui mașină. cînd a împlinit 15 ani, a primit primul său vapor. Iar la vârsta de 16 ani, a devenit un huligan bețiv, scandalizînd tot Bucureștiul cu accidente de mașină și violurile sale. Zvonurile despre „boala” sa au ajuns la urechile lui Ceaușescu. „Trebuie să muncim mai mult și mai bine”, este medicamentul prescris de obicei de către Ceaușescu pentru vindecarea bolilor societății românești. „Lasă bău’jira și apucă-te de muncă”, a fost singurul ajutor pe care Ceaușescu i l-a dat lui Nicu, atunci cînd a găsit cîteva minute pentru ci.

### AMBASADOAREA DEVINE „BERTHA”

Cînd m-am întors la birou, generalul Gheorghe Moga sosise deja pentru discuția noastră săptămînală cu privire la cazuri de interes comun.

Moga fusese agent DIE timp de 15 ani. Era cunoscut ca fiind lipsit de tact și nu saluta niciodată cînd intra pe ușă. Prost, nesimțitor, brutal și teribil de încăpățînat, așa i l-am descris lui Ceaușescu cu cinci ani în urmă cînd căuta un agent DIE ca să-l facă șeful secției de contraspionaj, cu scopul ca acest departament să lucreze mai aproape de DIE și să recruteze agenți secreți. „Chiar așa ceva îmi doresc”, a holărit Ceaușescu. În ziua următoare, Moga a fost racolat. După ce Moga și-a terminat rapoartele referitoare la cazurile sale, l-am întrebat despre soția ambasadorului.

— Cînd ambasadoarea face dragoste cu „Teodorescu”, nimeni n-ar recunoaște-o vreodată. Devine o altă femeie, a început Moga.

— Cine-i „Teodorescu”? l-am întrebat.

— Agentul meu. Cel mai bun curtezan pe care l-a\*am avut vreodată. Lucrează în secret ca șofer al ambasadorului american.

— Dar ambasadorul ?

— E cît se poate de naiv. Cunoaște tot atîtea despre nevastă-sa, cît știe despre politica României. A înghițit chestia cu „Orizontul” ca pe o gogoasă.

În conformitate cu cele spuse de Moga, Direcția de Contraspionaj îl supraveghease pe ambasadorul american mult mai bine decît pe oricare dintre predecesorii săi. Vorbea românește, avea mulți prieteni printre români și a arătat multă simpatie față de trîmbițata independență a Bucureștiului. Implicarea sa personală în scoaterea din țară prin contrabandă a manuscriselor disidenților în genți diplomatice, precum și relațiile sale strînse cu agenții CIA care lucrau la ambasadă, creaseră suspiciuni cum că ar putea fi un agent CIA camuflat, tot așa cum ambasadorul Nicolae Nicolac din Washington era agent secret camuflat. Moga . pusese pe urmele ambasadorului american cîteva femei-agent atrăgătoare și binecrescute, dar fără succes. Rezultatul uimitor al „filajului” a fost că soția sa, nu ambasadorul, era trimisă special ca agent secret. Acest fapt l-a ajutat pe Moga să-l bage pe „Teodorescu” în patul soției ambasadorului, iar apoi să transforme ceea ce fusese un flirt oarecare într-o adevărată poveste de dragoste.

Moga aștepta acum aprobarea lui Ceaușescu să-l trimită pe „Teodorescu” în Statele Unite pentru a reîmprospăta legătura dintre ei și pentru a folosi influența ambasadoare! asupra soțului său ca să faciliteze emigrarea „șoferului” în Statele Unite. Misiunea cu bătaie lungă a lui „Teodorescu” era să continue legătura cu soția ambasadorului american pînă la recrutarea acesteia ca agent secret. Sarcina ei inițială era să-și manipuleze soțul în conformitate cu interesele Bucureștiului.

— De la a face amor pînă la a deveni agent e cale lungă. Știi asta, Moga, i-am spus după ce terminase.

— Nu și în cazul unei curve. Ambasadoarea e îndrăgostită pînă peste cap de „Teodorescu”, care i-a smuls deja multe secrete aflate de la soțul ei. Am totuși înregistrat pe bandă.

După ce a plecat Moga, l-am chemat pe generalul Gheorghe Angelescu, directorul brigăzii DIE care răspunde de Statele Unite, și l-am informat pe scurt despre cazul soției ambasadorului american, înainte de a pleca, Angelescu i-a dat ambasadoarei numele codificat „Bertha”.

### „FETELE” LUI SCORNEA

După ce am citit telegramele nou-venite, i-am telefonat colonelului Cristian Scornea să-mi aducă dosarul lui „Malek”, individul ale cărui soție și fiică îi scriseseră Elenei, în adolescență, Scornea fusese adoptat de o unitate militară și fusese crescut de soldați. Acolo a învățat partea urîtă a vieții de cazarmă : fumatul, băutura și muierlîcul. Avînd mama germană și tatăl român, vorbea ambele limbi, în timpul celui de-al doilea război mondial, a servit sub arme ca traducător al unității sale militare în discuțiile purtate cu germanii. După război, cînd comuniștii au pus mina pe serviciul de spionaj extern românesc și i-a înlăturat pe foștii lui agenți, Scornea a făcut parte din primul grup de noi recruți, selecționat din armată pentru memoria sa bună și pentru germana sa fluentă. De atunci, lucrase în permanență pentru Spațiul Germano-Austriac al DIE, petrecîndu-și mai mulți ani



din viață în Austria decât în România.

Femeile au reprezentat scopul preferat al recrutărilor lui Scornea, iar relațiile sexuale, metoda de bază în recrutarea lor. Curînd a devenit celebru pentru femeile sale care spionau guvernul țării gazdă, obișnuind să-i aducă documentele scoase din birouri, ascunse în compartimentele false ale poșetelor. Secția DIE responsabilă cu fabricarea poșetelor cu pereți dubli a fost cunoscută în cele din urmă sub numele de „Secția lui Scornea”. Acum el lucra în Ministerul Comerțului Exterior din București și avea misiunea să recruteze vizitatori străini.

Ca și Moscova, Budapesta, Praga, Varșovia, Sofia sau Berlinul de Est, Bucureștiul a fost transformat de către comuniști într-o piață a spionajului, în fiecare hotel destinat turiștilor, telefoanele au o derivație care permite interceptarea convorbirilor, microfoanele sînt ascunse în toate camerele și activate de îndată ce intră în cameră un străin, iar circuitul închis de televiziune asigură supravegherea continuă a locurilor unde se ia masa, a coridoarelor și chiar a holurilor de odihnă publice. Camerele de luat vederi instalate în fața celor mai importante hoteluri, precum Intercontinentalul, Athenaeum Palace, Lido și Nord, ca și echipamentul cu raze infraroșii sînt folosite pentru a urmări mișcările străinilor în afara hotelului. Agenții care fac „filajul” pozează în chelneri sau șefi ai celor mai importante restaurante, activînd microfoanele ascunse în scrumierele de ceramică pe mesele străinilor. O armată de prostituate lucrînd ca spioane se etalează în fiecare zi în cluburi de noapte, holuri de hotel, restaurante, teatre, săli de concert și operă, arene de circ, teatre de revistă, parcuri și străzi. Străinii studiind la universitățile din România care au fost recrutați ca agenți de securitate — în majoritate africani negri — sînt direcționali să solicite schimburi ilegale de bani sau relații homosexuale. Scornea avusese un rol important în acest întreg sistem diabolic.

#### RECRUTAREA LUI „MALEK” PRIN „ANDREEA”

. — Informează-mă pe scurt cu privire la „Malek”, am spus, cînd Scornea a intrat în biroul meu. Gîfția puțin sub povara dosarului voluminos. Patruzeci de ani în care a fumat ca un șarpe și aproape treizeci de ani de „filaj” prin baruri, restaurante și dormitoare își puseseră amprenta asupra sa.

„Savantul”, cum îl numea Ceaușescu, era unul dintre cele mai recente cazuri ale lui Scornea astfel încît mi-a putut face o dare de seamă orală fără să mai verifice dosarul. „Malek” se născuse în Germania, unde ajunsese inginer chimist. Cercetările făcute au dezvăluit că fusese ofițer nazist cu rang înalt în trupele chimice din timpul celui de-al doilea război mondial, iar după război, și-a ascuns chipurile, activitatea de nazist mutîndu-se în Portugalia. Acolo, și-a început propriile afaceri în calitate de „consilier militar” și „inginer de arme”, ocupîndu-se de numeroase țări din Africa și Asia. Mai tîrziu, a construit o fabrică de armament la Cascais, în Portugalia, care fabrica bombe incendiare aer-sol și grenade. Acestea erau exportate, atît legal cît și ilegal, în anumite țări din Asia și Africa.

După ani, păstrîndu-și pașaportul portughez și fabrica de armament, s-a întors în Germania de Vest și la puțin timp după aceea a început să elibereze certificate de afaceri care-l prezentau ca fiind „consilier tehnic NATO”. Un asemenea certificat era în dosar. Cercetările au mai dezvăluit că „Malek” se bucură de o situație materială solidă și deci nu putea fi cumpărat cu bani, dar părea susceptibil să fie abordat folosind o femeie. Ca să-l poată observa mai îndeaproape, Scornea l-a invitat pe „Malek” să facă mai multe vizite de afaceri în București. Probele furnizate de microfoanele și camerele de luat vederi ascunse au dus la analiza psihologică ce arăta că ajunsese la „vîrsta critică” de la jumătatea vieții și că ar putea fi interesat de o legătură romantică de durată. Cu ajutorul Securității înlocuite, Scornea a ales-o pe „Andreea”, o lînă ce locuia la Brașov și care părea să fie perechea ideală a lui „Malek”. Ea avea pe atunci 21 de ani, fiind o cocotă și o agentă a securității locale, care lucra pe post de chelneriță într-un restaurant de lux, unde angajatele participau la spectacole „îndrăznețe”, în prealabil, fusese folosită cu succes în alte operațiuni împotriva vizitatorilor vest-germani.

Avea de asemenea avantajul operațional că tatăl fusese deținut politic al comuniștilor și îi fusese ră naționalizate proprietățile, ca asigurîndu-se astfel trecere în ochii occidentalilor. Scornea a informat-o pe „Andreea” în special cu privire la „Malek”, a instruit-o cum să devină amanta lui și i-a spus cum să construiască o relație de lungă durată cu el. O cameră echipată cu aparate de filmat și microfoane ascunse era pregătită și aștepta la holul de lux Aro din Brașov, cînd Scornea l-a adus pe „Malek” acolo pentru o vacanță de o săptămînă ca oaspete al Ministerului Comerțului Exterior.

„Andreea” a devenit o poveste de dragoste pasionată pentru Malek”, iar Scornea cel mai bun

prieten și confident al lui. El i-a obținut lui „Malek” viza de intrare permanentă în România și avea grijă de „Andreea” când acea din urmă irebuia să plece din țară cu afaceri, în schimb, Scornea i-a cerut lui „Malek” să-i dea mostre din produsele militare fabricate de acesta. Mai târziu, a cerut și tehnologia lor de fabricare. Până în 1977, recrutarea a fost totală.

— Poți să-mi spui ceva despre rezultatele obținute de pe urma agentului „Malek” ? am continuat să-l întreb.

Scornea, care a fost întotdeauna îndrăgostit de agenții săi, mi-a spus că „Malek” avusese o contribuție importantă în privința modernizării trupelor chimice din România. Bazată pe spionajul său tehnologic, care fusese verificat de către Institutul Central de Cercetare Chimică al Elenei, o mare fabrică de napalm a fost construită la București. „Malek” transportase în secret numeroase bombe americane aer-sol, grenade și mine în România, via Africa, unde au fost expuse timp de câteva săptămâni într-o încăpă de lângă biroul lui Ceaușescu. Aceste arme se produceau acum în masă în România, cu asistența tehnică a lui „Malek”. El ajutase de asemenea la fabricarea ploii de napalm și a ailor subsulanți incendiari care erau luate de comandantul trupelor chimice, generalul Mihai Chițac.

— O expoziție secretă de echipament militar produs în România bazat pe materialele lui „Malek” a fost prezentată Tovarășului doar cu două săptămâni în urmă, când i s-a făcut și o demonstrație. Și asta e abia începutul colaborării noastre cu „Malek”. Laserele militare și radarele pentru altitudini joase sînt numai cîteva din proiectele la care lucrează acum. Nu trebuie să-o lăsăm pe idioata de nevastă-sa, de care lui nu-i mai pasă, să distrugă o asemenea bijuterie de agent, a spus cu patos Scornea, punînd capăt raportului.

— Ai aranjat întîlnirea cu el așa cum ți-am spus ?

— Da, să trăiți, domnule general. Aștepla să-l sun la hotel.

— La ora zece în celălalt birou al meu. Și lasă dosarul lui „Malek” aici. Vreau să-l mai răsfoiesc puțin.

Celălalt birou al meu, corespunzător celeilalte funcții, noel-sificate, pe care o dețineam, aceea de secretar de stat în Ministerul de Interne, era în clădirea principală a ministerului. Era situat într-o zonă foarte bine păzită, la etajul al doilea, alături de biroul ministrului și al celorlalți trei adjuncți ai săi. Individul care intra acum împreună cu Scornea arăta exact cu cel pe care îl descriesese, fiind persoana din numeroasele fotografii clandestine reprezentîndu-l pe „Malek”— îmbrăcat sau dezbrăcat— pe care le văzusem în dosar. Astăzi era elegant îmbrăcat cu costumul său gri-închis, cămașa albă și cravata argintie. Un ac de cravată cu diamant și butoni de manșetă din aur cu diamante îi completau aspectul *soigne*.

Am clarificat imediat că ne întîlnim în sediul Ministerului de Interne la indicația personală a Președintelui Ceaușescu pentru a discuta o chestiune importantă referitoare la colaborarea secretă a lui „Malek” cu serviciul român de spionaj. După ce am așteptat ca Malek să-și desfășoare lungă-i perorație afirmînd cît era de mîndru să fie de folos României și președintelui său și cît era de recunoscător pentru noua lui viață în România cu o tînără doamnă încîntătoare, i-am dat scrisoarea pe care o primise Elena de la soția vest-germană a lui „Malek” cerînd României să nu-l mai folosească drept spion.

De îndată ce a înțeles despre ce era vorba în scrisoare, Malek s-a făcut alb ca varul. A citit-o în continuare, cu venele umflate gata-gata să-i plesnească, cu pumnii încheștați, fiind evident cuprins de o furie teribilă. Conflictul puternic, adînc, dintre el și soție părea să-l amuțească.

Cînd a fost în stare să vorbească din nou, Malek era calm și rațional. Cu disciplina și pedanteria germană, a prezentat un plan referitor la rezolvarea situației. Ideea de bază era că devotamentul său față de guvernul lui Ceaușescu era nemărginit și că nici o amenințare nu putea pune capăt acestei colaborări. A convenit că mai multă discreție în relațiile sale cu România, totuși, ar fi mai potrivită. „Malek” s-a oferit să deschidă un birou la Viena și să-l folosească pentru „acoperirea” activității sale în numele României. Ideea lui era ca biroul din Viena să fie o firmă de import-export încheind tranzacții legale, care ar putea furniza acoperire pentru aducerea prin contrabandă a materialelor militare și tehnologice occidentale în România. „Malek” a cerut permisiunea ca „Andreea” să poată pleca la Viena, unde să-și continue viața lor împreună. El a acceptat ca, în această situație, viza lui de intrare permanentă în România să fie anulată în pașaport. Astfel, credea că soția și fiica lui se vor liniști și el va avea timp să obțină un divorț legal.

— Domnule secretar de stat, viața mea e acum cu ea și pentru ea, a spus despre Andreea,

scotînd o fotografie de-a ci din portofel. Iar acum e gravidă !

În mod deliberat am cerut să fiu primit de Ceaușescu înainte de prînz, cu cîteva minute. Era momentul cel mai prielnic pentru a rezolva ceva repede și, de obicei, fără complicații, deoarece el servea întotdeauna masa de prînz cu exactitate la 12,30,

— Ce-i nou ? i-am auzit întrebarea obișnuită, venind din spatele biroului imens încrustat cu fildeș.

În cîteva cuvinte l-am informat pe Ceaușescu referitor la ceea ce găsisem în dosarul lui

„Malek” și la propunerile pe care acesta le făcuse în timpul întîlnirii.

— S-ar putea să împușcăm doi iepuri dintr-o lovitură, a cugetat vesel Ceaușescu, făcîndu-mi conspirativ cu ochiul. Am putea rezolva încurcătura cu nevestă-sa, precum și nevoia noastră de firme de import-export bine „acoperite” în terțe țări — ca aia pe care am făcut-o în Japonia, astfel încît să putem aduce prin contrabandă echipament pentru circuite integrate și alte drăcii din astea tocmai din Statele Unite. Nu ți-am spus mereu că „Savantul” are mintea unui german? Cam greoaie, dar bine organizată.

Ceaușescu a aprobat planul lui „Malek” pe loc, inclusiv viza de ieșire pentru „Andreea” și 100 000 de S pentru a deschide biroul din Viena, care, a decretat el, trebuie să folosească numele lui „Malek”, dar de fapt trebuie să fie proprietate a DIE.

— Ai grijă și de „Andreea”. S-ar putea să fie suspectată acolo. Ce rude apropiate își lasă aici ?

— Mama și un frate, cred.

— După ce pleacă, arestează-i, hărțuiește-i, dă-i afară de la serviciu, fă-le orice. „Savantul” reprezintă un caz prea important și trebuie să-l ajutăm să plece în America după cîtva timp, a zis Ceaușescu.

Apoi a furnizat mai multe detalii referitoare la cum să fie ajutată „Andreea” să-și dezamăgească posibili urmăritori occi-dentali, încît să stîrnească milă și lacrimi în loc de neîncredere.

#### ÎMPĂRATUL BOKASSA I IA DE SOȚIE O AGENTĂ ROMÂNĂ

Mă aflu la ușă, gata să plec, cînd vocea lui Ceaușescu m-a ajuns din urmă.

— Primul lucru din programul de după-amiază e să fac o vizită la uzina de „Stele”.

„Stele” era eufemismul pe care Ceaușescu și Elena îl foloseau pentru diamante. Amîndoi erau atît de fascinați de diamante încît ei înșiși au pus la cale și au condus o operațiune împotriva dictatorului centrafrican Jean Bedel Bokassa cu scopul de a obține de la el terenuri concesionate cu minereuri prețioase, în 1975, ei l-au invitat pe Bokassa să facă o vizită oficială la București, unde au remarcat că acesta era văzut deseori în compania unei românce splendide, Gabriela, pe care ei o aleseseră în acest scop. După cîteva săptămîni, la rugămintea lui Bokassa, Gabriela a fost trimisă la Bangui cu unul din avioanele personale aparținînd lui Ceaușescu, fiind însoțită de către consilierul-sef al lui Ceaușescu, Vasile Pungan. Gabriela Bokassa, soția română a împăratului Bokassa I al Imperiului Centrafrican (actualmente Republica Centrafricană), a devenit unul din exemplele preferate ale lui Ceaușescu, arătînd cum un agent secret poate fi infiltrat într-o țară-scop la cel mai înalt nivel. Din cauza ei, Bokassa a acceptat, în secret, 10% din profituri, plătite în contul unei bănci elvețiene, provenind din minele de diamant descoperite de România pe terenurile avantajoase sugerate de acesta. Timp de doi ani, Gabriela a fost o agentă model, pînă cînd s-a speriat atît de tare de Bokassa încît a reușit să fugă de la el, plecînd la Pafis Valizele pe care le-a luat cu ea au ajutat-o să înceapă o viață nouă, anonimă, în Franța.

Cînd anumite zvonuri referitoare la dispariția Gabrielei de la Bangui au început să circule prin Franța, Ceaușescu a dat ordin ca DIE să răspîndească zvonul că Gabriela fusese trimisă înapoi în România de către împărat. Ceaușescu voia să-i descurajeze pe ziariștii francezi s-o mai caute.

Această operațiune de dezinformare a dat roade, în noiembrie 1977, un ziar francez publica următoarele: „Soția română, pe care Bokassa I a adus-o cîndva în haremul său din trupa de balet bucureștean, a dezamăgit pe Majestatea Sa (Dumnezeule!) cu un paznic din garda sa personală : gardianul (sic!) a fost ucis, iar Lady Chatterley a fost încuiată pe partea cealaltă a cortinei de fier, datorită amabilității Aeroflot-ului”. Această știre a fost răspîndită mai tîrziu în alte publicații franceze, inclusiv într-o biografie despre Bokassa, dovedindu-se temporar de folos în protejarea anonimatului Gabrielei în Franța și secretului cu privire la activitatea ei ca agent DIE.

#### „STELE” PENTRU TOVARĂȘI

În 1975, Ceaușescu mi-a ordonat să obțin tehnologia și echipamentul pentru producerea diamantelor sintetice. Operațiunile de spionaj pe scară largă conduse de către DIE au dat rezultate,

iar după doi ani i-am prezentat mostre de diamante obținute experimental, folosind acea tehnologie într-o mică instalație-pi-lot. Pe neașteptate, Ceausescu mi-a ordonat să construiesc o „ta-brică” pentru a produce în secret diamante sintetice în România.

— Asta nu e meseria ta, a spus, dar mă tem că nimeni altul n-ar putea s-o facă și în același timp să păstreze secretul.

Am construit uzina așa cum ar fi făcut-o un capitalist, folo-sindu-mă de o clădire veche, abandonată, în loc să construiesc alta uriașă, bătătoare la ochi și nouă, după cum este moda în blocul sovietic, și am dotat-o cu o mulțime de computere în locul muncitorilor, în toamna anului 1977, uzina era în stadiul testării tehnologice, iar la începutul lui ianuarie 1978 a început producția industrială pe scară largă.

Când Elena a văzut primele mostre de diamante foarte transparente, a holbat ochii cât cepele și a cerut imediat ca un borcan „uite-alît de mare” să fie umplut cu diamante sintetice la pregătirea aniversării a șaiszeci de ani de la nașterea lui Ceaușescu, pe 26 ianuarie 1978. La inițiativa Elenei, tuturor instituțiilor din România, de la biroul primului-ministru pînă la cele mai mici C.A.P.-uri, li s-a cerut și chiar li s-a impus să pregătească neprețuite cadouri pentru Comandantul Suprem, neprecupețind nici o cheltuială. Ea a instruit DIE să-și folosească puterea de convingere pentru a determina companiile occidentale să trimită cadouri scumpe. Pentru a încuraja belșugul, un muzeu național adăpostind cadourile primite de către soții Ceaușescu a fost deschis în grabă — deși conținea numai copiile sau fotografiile celor mai valoroase piese.

Rezultatele „zilei de naștere” au fost uluitoare, iar valoarea și cantitatea cadourilor primite de către Ceaușescu, incredibile. Ministerul Minelor a fabricat un lingou de aur enorm, de 24 uc carate, avînd gravate următoarele cuvinte: „CEAUȘESCU ȘI POPORUL”, în basorelief.

Ministerul Agriculturii a oferit spice de porumb hibrid din aur masiv. Ministerul de Interne i-a dat un televizor și o combină stereo hi-fi cu dispozitiv de telecomandă din platină. DIE i-a oferit o pușcă făcută pe comandă la celebra firmă britanică producătoare de arme Holland and Holland, iar în plus borcanul, cîntărind peste zece kilograme, cu diamante sintetice.

Borcanul a rămas expus în biroul lui Ceaușescu doar cîteva zile. Începînd cu acea zi de naștere, Ceaușescu a fost foarte dornic să viziteze uzina de „stele”.

Abia trecuse de ora două cînd Ceaușescu, odihnit după siesta lui zilnică, a plecat cu mine în mașina mea, urmat doar de un vehicul de pază. Uzina de „stele” era pe atunci unul dintre cele mai secrete obiective industriale din România. Ceaușescu și-a petrecut toată după-amiaza plimbîndu-se în jurul instalațiilor gigantice care produc temperatura și presiunea extrem de înaltă necesară transformării grafitului special importat și cobaltului chimic pur în cristale de diamant. Era impresionat de tot ce vedea, însă nu-i pot uita expresia absolut uimită ce i se citea pe față eînd am deschis bolta și i-am arătat primele cincizeci de kilograme de diamante produse acolo.

Ceaușescu n-a zis nimic la uzină.

— Îmi place creația ta, a spus cînd ne-am întors la biroul

său. Acum hai să intrăm în afaceri cu diamante pe picior mare. DIE al tău trebuie să vîndă „stelele” în secret pe piața occidentală — tot așa cum procedează și cu cocaina aflată în tranzit din Asia spre Europa și pe care o confiscăm la graniță.

România și Bulgaria au făcut mult timp contrabandă cu droguri pentru Occident.

Contrabandiștii au început acum să vîndă diamantele în Europa Occidentală.

„PETROLUL, EVREII ȘI GERMANII, MĂRFURILE NOASTRE CELE MAI BUNE LA EXPORT”

Deodată Ceaușescu a lansat o întrebare. — Cîți bani avem în contul TA-78 ?

Citind în carnetul de buzunar, i-am spus suma exactă : era în jur de 400 de milioane de S.

— Depune banii pe carc-i cîșligăm cu „stelele” în același cont TA. înțeles?

— Da, tovarășe.

— Trebuie de asemenea să mărim prețurile pe -care Tel Avivul și Bonnul le plătesc pentru evrei și germani. (Aceasta se referea la prețul vizelor de ieșire.) Petrolul, evreii și germanii sînt mărfurile noastre cele mai importante la export, a adăugat Ceaușescu, dînd glas sloganului său preferat.

Timp de încă o oră sau cam așa ceva, pînă cînd Elena a venit să-l ia acasă, Ceaușescu a

continuat să mă instruiască în legătură cu modul cum s-ar putea storce mai mulți bani din Israel și Germania de Vest.

Emigrarea evreilor a fost multă vreme o povară pentru București, iar numărul mare de evrei care cereau să părăsească România comunistă a reprezentat o pată neagră pe reputația ei. La sfîrșitul anilor '50, un om de afaceri britanic, Henry Jacober, care avusese legături comerciale cu România timp de mulți ani și fusese recrutat de către DIE, a cerut o întrevvedere urgentă. I-a spus agentului care se ocupa de el, Gheorghe Marcu, că a informat serviciul de spionaj extern israelian referitor la contactul său cu rețeaua de spionaj român și că aceștia voiau să-l folosească într-o operațiune specială, foarte secretă. Mesajul său consta în faptul că serviciul israelian era gata să plătească guvernului român o anumită sumă de bani, confidențială, pentru fiecare evreu lăsat să emigreze, totul fiind bazat pe o înțelegere nescrisă, amiabilă între Jacober și Marcu. Bucureștii au respins această propunere, considerînd că este o provocare, dar Jacober a insistat. Cîteva luni mai tîrziu, el a propus construirea unei ferme de pui, automatizată, în România, pe gratis, dacă 500 de familii de evrei vor avea permisiunea să plece. Conducătorul român de atunci, Gheorghe Gheorghiu-Dej, a aprobat în cele din urmă propunerea ca experiment unic. Înainte de sfîrșitul anului, o fermă de pui modernă a fost instalată cu discreție la Periș, un orașel situat la nord de București, pe proprietatea deținută de Ministerul de Interne. Cînd Gheorghiu-Dej a făcut o vizită acolo după cîteva zile, i-a plăcut, a aprobat 500 de vize de ieșire pentru evrei și a dat ordin să se mai construiască încă cinci ferme de pui.

Pînă la sfîrșitul anului 1964, Ministerul de Interne devenise cel mai mare producător de carne din România. Poseda ferme de pui, ferme de curcani și ferme de porci, producînd zeci de mii de animale pe an, cîteva ferme de vite și alte ferme numărînd aproximativ 100 000 de oi — toate prevăzute cu abatoare automatizate, congelatoare și instalații de împachetare a cărnii. Pentru transportul cărnii ambalate avea de asemenea un parc de autocamioane TIR frigorifice marca Mercedes. Pe la începutul anului 1965, o fabrică de fulgi de porumb făcută de Kellogg s-a adăugat sectorului alimentar al ministerului.

Toate aceste ferme și uzine de produse alimentare au fost plătite de către Henry Jacober, în schimbul vizelor de ieșire pentru evreii români. Ele au fost construite în aceeași zonă a Pe-risului și conduse de deținuții politici, un rezervor în care ministerul putea găsi de obicei veterinarii și inginerii necesari. „Dacă nu poți găsi în închisoare oamenii <Je care ai nevoie, atunci arestează-i pe cei de care ai nevoie și apoi folosește-i”, era răspunsul obișnuit dat de Gheorghiu-Dej, atunci cînd ministrul de interne, Alexandru Drăghici, se plîngea că fermele reclamă mai multă forță de muncă decît putea el să asigure. Unui adjunct al ministrului de interne, Alexandru Dănescu, i s-a dat exclusiv sarcina de a se ocupa de ferme, a căror producție era destinată numai exportului în Occident. Henry Jacober a ajutat acest export atît direct cît și indirect, începînd cu anii '60, numărul anual de vize pentru emigrare date evreilor români depindea în întregime de ouăle, puii, curcanii, porcii, vitele și fulgii de porumb ce se exportau în Occident.

An de an, DIE s-a implicat tot mai mult în emigrarea evreilor. Trebuia nu numai să mențină „înțelegerea amiabilă Jacober-Marcu”, dar să și obțină cele mai bune rase de animale și să le transporte în România cu avioane închiriate, plătite tot de Jacober. Valiza diplomatică transporta mai multă spermă de taur, obținută cu ajutorul și banii lui Jacober, decît informații secrete. Totuși, de departe cea mai spectaculoasă tranzacție cu vite condusă de către DIE s-a întîmplat între anii 1958 și 1965 prin care se scoteau prin contrabandă din Danemarca, cu ajutorul lui Jacober, porci danezi Landrace, vii, necastrați. Porcul Landrace alb, cu urechile pleoștite, ce putea fi întîlnit în Europa Centrală și de Est, fusese transformat, în Danemarca, într-un porc superior prin încrucișare selecționată. Porcii Landrace erau comercializați în Anglia la Wiltshire. Din aceștia se făcea șuncă, aceasta fiind cheia comerțului exterior danez. Danemarca și-a menținut monopolul și prețurile extrem de mari interzicînd cu strictețe exportul de porci Landrace pentru creștere. Totuși, timp de șapte ani, DIE a adus prin contrabandă mii de porci din Danemarca. Aceștia erau aneșteziați și transportați, la început în automobile diplomatice, apoi în valize diplomatice speciale, iar în cele din urmă în camionete TIR mari protejate de sigilii diplomatice. Pînă la începutul anului 1965, România producea 50 000 de porci Landrace pe an, toți exportați în Occident în chip de șuncă și slănină cu ajutorul lui Jacober.

„Înțelegerea confidențială Jacober-Marcu” a fost ținută în cel mai mare secret. Primul-ministru, Ion Gheorghe Maurer, care era de asemenea cel mai bun prieten al lui Gheorghiu-Dej, nu știa absolut nimic despre aceasta afacere. Ceaușescu însuși a aflat despre operațiune abia în 1965, cînd a venit la putere după moartea lui Gheorghiu-Dej. El a denunțat-o ca fiind

„scandaloasă”, a desființat-o, a transferat fermele de animale în cadrul Ministerului Agriculturii, l-a concediat pe Marcu din DIE și a redus drastic emigrarea evreilor. Doi ani mai târziu, lui Ceaușescu i-au venit alte gânduri — așa cum i se întâmplă de obicei — și a întrebat dacă Jacober mai trăiește. La puțin timp, Marcu a fost reinstalat în DIE, promovat în grad și funcție, dându-i-se ordin în secret să ia din nou legătura cu Jacober. De această dată, totuși, schimbul nu mai consta în ferme de animale, ci în valută-forte, dolari. Acum operațiunea a devenit mai secretă ca oricând. Datorită funcției pe care o aveam, eram printre cei foarte puțini care știau de ea.

După ce Jacober a murit de cancer, directorul adjunct al agenției de informații israeliene pentru imigrare, un individ născut în România, având pașaport diplomatic israelian pe numele Yitzhak Yesahanu, a devenit noul partener în „înțelegerea confidențială”. Ceaușescu a fost fericit în cele din urmă să aibă o legătură directă cu guvernul israelian, dar a dat ordin să fie menținută doar ca o relație personală între doi oameni și să fie făcută chiar și mai secretă decât înainte, în 1972, după ce a pus mina pe serviciul de spionaj, supraveghindu-l îndeaproape, Ceaușescu a hotărât să înlăture numele DIE din noua înțelegere confidențială Yesahanu-Marcu. O poveste menită să dezinformeze a fost împrăștiată cum că Marcu fusese scos din DIE, iar curând a fost numit oficial director general adjunct al „Institutului de Economie Mondială”, o instituție-paravan susținută de agenți DIE.

Noua și încă nescrisă înțelegere confidențială Yesahanu-Marcu prevedea că Bucureștiul va fi plătit cu o anumită sumă de bani gheață pentru fiecare individ în funcție de vîrstă, nivel de instruire, profesie, slujbă și statut familial, pentru fiecare evreu cărui i se va permite să emigreze, în iulie 1978 suma de plată a fost între 2 000 și 50 000 de S de persoană, în câteva cazuri individuale, i s-a cerut lui Yesahanu să plătească pînă la 250 000 S. Întîlnirile dintre Marcu și Yesahanu aveau loc lunar la ambasadele României din Germania de Vest, Austria sau Elveția, unde

Marcu aducea listele cu numele evreilor cărora li se dăduse aprobare să emigreze, iar Yesahanu răsturna valize întregi cu dolari S U A. În 1974, una dintre aceste valize s-a pierdut la aeroportul din Zurich, unde a fost găsită pînă la urmă, după două zile. Era încă intactă, conținînd peste 1 milion de S. În decursul anilor, înțelegerea Yesahanu-Marcu a adus Bucureștiului un venit net de milioane de dolari, precum și numeroase credite avantajoase pe termen lung emise de către diferite bănci occidentale, cu dobînda în procente plătită de Yesahanu.

Încurajat de rezultate, Ceaușescu a ordonat ca DIE să inițieze

0 operațiune similară pentru vînzarea etnicilor germani. Aceasta l-a părut potențial chiar mai avantajoasă, România avînd aproximativ un milion de etnici germani în interiorul granițelor sale. Vînzarea cetățenilor români de etnie germană a fost aranjată în cadrul acelorași parametri, totul bazîndu-se pe o înțelegere personală între același Marcu și „Eduard”, care se înfățișa ca agent de spionaj infiltrat și ca reprezentant personal al lui Hans Dietrich Genscher, ministrul de interne vest-german, care a fost implicat direct în facilitarea operațiunii de emigrare a germanilor din Europa de Est. „Eduard” a jucat în continuare acest rol secret chiar după 1977, cînd a spus că fusese ales în Bundestag. Valize pline cu dolari S.T.J.A. erau transportate lunar la București cu liniile aeriene române TAROM, iar credite speciale, cu o parte din dobînda plătită de „Eduard”, erau acordate periodic pentru a menține sau stimula entuziasmul lui Ceaușescu referitor la emigrarea *Volksdeutsche* -lor în patria-mamă.

În februarie 1972, Ceaușescu a hotărât că venituri suplimentare s-ar putea obține din această vînzare oribilă de ființe omenești, unică în istoria modernă. „Nici unui cetățean român de origine evreiască sau germană — a ordonat el — să nu i se dea viză de emigrare pînă cînd nu semnează o înțelegere secretă cu forțele de securitate, fiind de acord să acționeze ca agent secret peste hotare”. Astfel au fost adăugate două noi componente la DIE, una pentru recrutarea evreilor doritori să emigreze, iar alta pentru germani, dar pînă în 1978 numai cîteva mii fuseseră de fapt recrutați. Majoritatea evreilor și mulți dintre germanii care au emigrat n-au folosit nicicînd sistemele lor secrete de cornii. Nicare, dispărînd pur și simplu ca agenți. De la unii dintre ei totuși, s-au mai aflat vești. Reflectînd această nouă operațiune ordonată de către Ceaușescu, rapoartele anuale referitoare la spionaj publicate de ministrul de interne

vest-german au arălat că, după 1972, cel mai mare număr de agenți infiltrați în Germania de Vest fusese trimis de România.

La sfârșitul lui 1977, Ceausescu s-a hotărât să mai stoarcă un profit din comerțul său cu ființe omenești: i-a dat ordin lui Marcu să-i ceară lui Yitzhak Yesahanu să-i furnizeze arme occidentale în schimbul unei creșteri a emigrației evreilor. Un tanc american sau britanic era prima sa prioritate.

#### FONDURILE SECRETE ALE LUI CEAUSESCU

Ceausescu n-a primit niciodată vreun ban în timpul întregii sale vieți de adult, înaintea celui de-al doilea război mondial fusese ucenic la un cizmar, care i-a dat casă, masă și îndoctrinare marxistă, în timpul războiului a stat în închisoare, iar în libertate, în calitate de comunist, a devenit activist de partid imediat după sfârșitul războiului. De când este conducătorul suprem al României, este o chestiune de mândrie pentru el să accentueze că niciodată nu a fost plătit pentru ceea ce a făcut. „Mi-am dedicat întreaga viață revoluției mondiale a proletariatului”, este definiția preferată a lui Ceausescu despre el însuși.

Ceausescu este de asemenea mândru de faptul că niciodată n-a cumpărat nimic pentru el dintr-un magazin. De fapt, abia în octombrie 1970, Ceausescu, datorită în primul rând insistențelor Elenei, a pus pentru prima dată piciorul într-un magazin. Aceasta s-a întâmplat cu prilejul unei vizite oficiale la New York, când a acceptat invitația din partea conducerii magazinelor „Macy” de a le vizita principalul magazin din Herald Square. Ceausescu a fost uluit.

— Cît timp le-a luat să amenajeze expoziția asta ? a întrebat, când s-a întors la Misiunea Română de pe lângă O.N.U.

— Macy este cel mai mare magazin universal din, lume, s-a eschivai de la un răspuns precis un ambasador nedumerit.

— Mă refer la umplerea magazinului cu toate mărfurile pe care le-am văzut acolo.

În cele din urmă ambasadorul a început să înțeleagă că Ceausescu își închipuia că tot magazinul fusese umplut cu mărfuri în cinstea lui, iar apoi a început să-i explice tot ce știa despre Macy.

— *Monsieur*, ești abonat la *Sdnteia* ? l-a întrerupt cu suspiciune Elena.

— Desigur, tovarășă. Ca toată lumea.

— Atunci s-ar cuveni s-o citești. Citește-o, *monsieur*, și învață ceva despre America. Scrie acolo negru pe alb că magazinele americane nu sînt altceva decît praf aruncat în ochii altora, că americanii nu pot cumpăra nimic, dacă nu împrumută bani. Și că după ce cumpără ceva sînt concediați și li se ia totul din nou. Panoramă, *monsieur*. Totul e panoramă, ca să ascundă sărăcia, ca să ascundă cum dorm în stradă oamenii. Citește *Sdnteia*, bă, țărane, *mascakonc!*

— Tot ce știu c din *Sdnteia*, a spus ambasadorul, încercînd să se scuze.

— Cînd vorbești cu mine, ține-ți fleanca!

— Lasă-l să vorbească, Elena. Trăiește aici.

— Nu mai asculta la tot ce trîncănește asta, Nicule. S-ar cuveni să fie trimis înapoi la București și să i se țină un curs de învățămînt politic.

În dimineața următoare Ceausescu mi-a spus să achit nota de plată de la Macy și să-i aduc la cunoștință adevărul. După un an a deschis primul — și singurul — magazin universal din București, în ziua inaugurării, făcută de Ceausescu însuși, magazinul era ticsit de mărfuri adunate de pe tot cuprinsul țării. După cîteva zile, rafturile sale erau de fapt goale. Periodic magazinul era „pregătit” pentru vizitele înalților oaspeți străini sau ale lui Ceausescu însuși. Atunci era închis publicului și era umplut cu marfă, în ceea ce îl privește pe Ceausescu, el n-a crezut niciodată cu adevărat că magazinul Macy nu a fost aranjat special pentru vizitele sale. În 1971, Ceausescu a început să strîngă bani pentru ci, grijuliu, „pentru zile negre”, în acel an, vechiul său prieten Juan Peron, care trăia pe atunci în exil în Spania, a venit la București să ceară insistent ajutor financiar. Peron avea mare nevoie de fonduri pentru a-și mobiliza bastioanele de syndicate ale muncitorilor din Argentina cu scopul de a-și pregăti întoarcerea la putere, de a-și menține eleganta reședință într-una dintre cele mai moderne suburbii ale Madridului și de a susține financiar pretențiile soției sale. O valiză diplomatică pe care am pregătit-o cu însumi a început să transporte lunar bani gheață la Madrid pentru prietenul din exil al lui Ceausescu. În semn de recunoștință, după două săptămîni de la reînviețirea lui Peron în funcția de președinte al Argentinei, el i-a invitat pe Ceausescu și pe Elena să vină la

Buenos Aires într-o vizită oficială. Mă aflu acolo în palatul prezidențial când Peron i-a spus lui Ceausescu: „Prima dată când am fost președinte, am crezut că va fi pentru totdeauna. Acum am aflat că totul este efemer, cu excepția banilor.”

Pînă la sfîrșitul anului 1973 Ceausescu își deschisese propriul său cont, foarte secret, codificat prozaic „TA”. Conținea fiecare bănuț obținut de către DIE din operațiunile sale speciale „OV” („OV” înseamnă în românește *Operațiuni valutare*, adică operațiunile cu monedă străină.) Contul „TA” pentru 1973 a fost numit „TA-73”. Astfel, pentru anul în curs a fost numit „TA-78”. Banii pe care DIE îi obținea din Occident sub formă de cecuri sau transferuri bancare, care puteau fi controlate legal, au fost depuși imediat la Banca Română de Comerț Exterior, BRCE, și creditați bugetului național. Dar banii obținuți de către DIE în valută-forte, proveniți mai ales din exportul evreilor și germanilor, au fost depuși numai în contul TA aparținînd lui Ceausescu. Banii primiți în altă monedă erau schimbați în dolari, de obicei la Ziirich. Notele de plată în dolari primite de la Bonn și Tel Aviv erau mai întîi „spălate și călcate” în altele noi, în caz că numerele fuseseră înregistrate, iar apoi erau păstrate într-o bancă secretă a DIE. Acesta constituia fondul secret murdar al lui Ceausescu, iar el scotea bani de acolo ocazional, pentru a le cumpăra copiilor săi automobile occidentale sau pentru a comanda un Mercedes blindat, făcut pe comandă specială pentru el, cheltuieli care erau ținute în secret în România. Folosea de aserrienca banii pentru colecția de diamante a Elenei și pentru bijuteriile pe care ea și le cumpăra în timpul vizitelor sale oficiale peste hotare. Pînă acum, el n-a cheltuit decît patru milioane de dolari din acest fond, sumă neglijabilă, dacă o comparăm cu totalul acumulat, care era de circa 400 milioane de dolari.

„Ăștia-s bani albi pentru zile negre”, obișnuia să murmure.

În 1977 a ordonat ca DIE să deschidă mai multe conturi bancare secrete și casete de depozitare în siguranță a banilor în Elveția.

Numai Ceausescu putea folosi aceste conturi, dar după cîte știu nu scosese bani de acolo. Erau păstrați doar pentru „zile negre”.

*întîmplările care au „transpirat” după înlăturarea fostului președinte al Filipinelor; Ferdinand Marcos, mi-au amintit de zilele petrecute alături de Ceausescu și de lăcomia pentru profit occidental care creștea în el pe la mijlocul anilor 70. După ce Marcos și camarila sa au plecat în mod precipitat din Manila în februarie 1986, prima lor oprire la Guam a fost ca simpli muritori. Dar cînd au părăsit depozitul Bazei Forțelor Aeriene de la Andersen cu bunuri în valoare de peste 12 000 de dolari fără să le plătească, nu se mai purtau ca simpli muritori. Este dificil, dacă nu imposibil, pentru cineva care a fost dictator absolut timp de douăzeci de ani să devină din nou o ființă omenească normală. De asemenea, Ceausescu și familia sa n-au plătit nimic, niciodată, în decursul ultimilor douăzeci de ani. Valoarea totală a averii pe care Marcos a reușit s-o sustragă din Filipine nu va fi poate aflată niciodată, dar probabil că nu este prea departe de ceea ce a „pus deoparte” pînă acum Ceausescu. Singura diferență aparentă este că Marcos a avut un salariu în calitate de președinte al Filipinelor, chiar dacă a fost de numai 5 700 de dolari pe an. Ceausescu nu are.*

Seara tîrziu l-am sunat pe Ceausescu acasă pentru a-i raporta că încă nu primise nici un mesaj de la Arafat și că Munteanu era pregătit să plece la Beirut, așa cum dăduse el ordin.

— Vino aici, a comandat el închizînd telefonul.

Cînd am ajuns acolo, Ceausescu se plimba în grădina sa cu trandafiri și am început și eu să mă plimb cu el.

— Ia unu! dintre avoianele mele și du-te la Beirut cu Mu!>-teanu. Dă-i lui Arafat un exemplar al ultimelor mesaje dintre mine, Carter și Begin. (Ceausescu se pune întotdeauna primu în orice companie.) Și pașapoartele în alb pe care le-a cerut, Dă-i o sută întreagă, incluzîndu-le și pe cele americane. Aiînt facsimilele făcute de către DIE, cît și pașapoartele autentice pe care le-am primit de la Gadhafi.

Oprindu-se brusc și apucîndu-mă de un nasture de la haină, dar privindu-mă țintă în ochi, Ceaușescu a adăugat:

— S-ar cuveni ca eu să fiu mediatorul în Orientul Mijlociu. Eu. înțelegi asta ?

Nu eram fericit în legătură cu această vizită. Orientul Mijlociu nu era pentru mine locul de vizită preferat, deși călătoria cu Munteanu o va face atît plăcută, cît și productivă. Fusesse timp



de mulți ani șeful Brigăzii DIE pentru Orientul Mijlociu și un prieten apropiat al lui Arafat. În 1977 Ceaușescu îi aprobase retragerea din funcție, dar îl păstrase pe post de „consilier special DIE pentru Orientul Mijlociu”, pentru contacte foarte importante cu Arafat.

Abia trecuse de miezul nopții când am ajuns acasă. Totul era ca de obicei acolo. Milițianul de la Ambasada Poloniei a ieșit din cabină pentru salutul său formal, casa era întunecată, iar doamna Groza mă pîdea după perdelele de la fereastră, în apartamentul meu, numai lampa lui Fcdot Lily ardea.

## CAPITOLUL V

Era înainte de ora șapte dimineața când telefonul S a sunat. Elena tocmai aflase de la Ceaușescu despre vizita mea la Beirut. Dorea ca Olccescu să-i cumpere 12 seturi complete de față de masă damascată din pînză de in din Siria pentru 24 de persoane și cîteva „stele” mari de la Beirut. După ce am pus receptorul în furcă, adjunctul meu, Vasile Pop, a raportat că generalul Munteanu a sosit.

— Poftește-l înăuntru și adu-i o ceașcă cu ceai, am ordonat.

### PORTRETUL UNUI EXPERT ÎN ORIENTUL MIJLOCIU

Munteanu a intrat val-vîrtej, exuberant și plin de energie ca întotdeauna.

— Trăiască generalul! Spionul tău gras, bătrîn, semideblocat este^ pregătit și” așteaptă o nouă misiune murdară.

Înalt și corpolent, Munteanu era îmbrăcat elegant într-un costum închis, cu dungi, iar un ceas de aur atîrna de un lanț ce stătea de-a curmezișul vestei sale, făcîndu-l să arate ca un om de afaceri american demodat. Ochii săi mari, mișcîndu-se continuu în spatele ochelarilor cu sase dioptrii, avînd o ramă neagră, masivă, trădau o vitalitate înnăscută și concentrarea unei minți mobile, dinamice, într-o permanentă încordare.

— Azi-noapte, a spus, Radio Erevan a dat în cele din urmă răspunsul la două întrebări puse de ascultători de mult: Ce-ar trebui să facem în cazul unui atac nuclear și dacă putem conduce o Volga în curbă cu 125 de kilometri pe oră ? Poate că nu le-ai prins. Ești un general ocupat. Glumele eterne cu Radio Erevan, difuzate prin supoziție din capitala-Armeniei sovietice, sînt ultimul strigăt al modei în Europa răsăriteană.

— Spune-mi, l-am încurajat.

— În cazul unui atac nuclear american, absolut toți locuitorii Erevanului trebuie să-și pună un cearșaf maro, alb, în jurul capului și s-o pornească în liniște spre cimitirul cel mai apropiat, fiind atenți să nu provoace panică.

— Și Volga ? l-am îndemnat. Una dintre mașinile mele de la serviciu era o Volga fabricată în Uniunea Sovietică.

— Răspunsul este că poți conduce o Volga în curbă cu 125 de kilometri pe oră, dar numai o dată! a rîs Munteanu.

Pop a intrat și a spus că pusese cele o sută de pașapoarte pentru Arafat în două genți deghizate în valize diplomatice, pe care le va transporta în avion. Punîndu-mi valiza de călătorie pe canapea, a adăugat:

— Are același cifru ca de obicei. Aveți tot ce vă trebuie aici: pașapoartele, banii, documentele pentru valiză. V-am pus și Wal-ther-ul. Doar mergeți la Beirut. (Se referea la pistolul meu din dotare, pe care un înalt oficial nazist îl folosisese pentru a se sinucide la București în 1944.)

Mi-am întors privirea spre Munteanu.

— Când am un pistol în mînă e mai dezgustător pentru mine decît dacă aș ține în palmă un șobolan mort, urît mirositor, mi-a spus cîndva Munteanu, și atunci am crezut că într-adevăr acele cuvinte îi descriau natura benignă.

Cu toate acestea, după cîțiva ani, s-a întîmplat să merg la poligonul de trageri al DIE, într-o noapte, foarte tîrziu și l-am găsit acolo singur, exersînd cu un Colt 45. Când m-am uitat la ținta lui, am văzut toate găurile de glonț în plin centru. „Cînd la Roma...,” mi-a șoptit, vizibil stîmjenit. Totuși, cea mai bună armă a sa era fără îndoială capacitatea de a-i judeca pe oameni, își dedica întotdeauna o perioadă de timp nemăsurată în scopul studierii oamenilor, țintele sale umane, urmărindu-le gesturile, cercetîndu-le suferințele.

Farmacist ca pregătire, Munteanu avea numai 22 de ani cînd a devenit agent secret. Primii nouă ani i-a petrecut la New York

și Washington. Moartea, la începutul anilor '60, a unuia dintre experții DIE în problemele Orientului Mijlociu, l-a propulsat pe Munteanu șeful departamentului din Giuro. Recrutările

efectuate de către departamentul său la cele mai înalte niveluri ale societății egiptene, precum și relațiile sale personale cu conducătorii Egiptului, în special cu Gamal Abdul Nasser și Anwar el Sadat, au făcut din el timp îndelungat cel mai competent expert român în problemele Egiptului, în timpul orelor confuze, nebuloase care au urmat morții neașteptate a lui Nasser, Munteanu s-a mutat efectiv în palatul prezidențial, deplîngînd moartea lui Nasser, tînguind destinul Egiptului și încercînd să facă ceva folositor pentru a ajuta pe oricine putea, cărînd chiar mese și scaune pentru delegațiile străine ce soseau la Cairo pentru funeralii. „A fost ocazia pe care o ai o singură dată în viață de a-i spiona pe energicii conducători”, mi-a spus cînd s-a întors.

La numai o zi după întoarcerea delegației oficiale române de la funeraliile lui Nasser, ambasadorul sovietic de la București i-a înaintat lui Ceausescu o rugămintă personală de la conducătorul sovietic Leonid Brejnev pentru o „evaluare tovarășească, frățească a noului conducător egiptean.” „Consilierul de la ambasadă, Munteanu” a fost menționat nu numai oral de către ambasadorul sovietic, care a comentat că observatori atenți din Cairo fuseseră uimiți de familiaritățile dintre el și președintele Sadat.

— Ce dracu' mai caută și Munteanu ăsta al tău la Cairo ? m-a întrebat după o oră Ceausescu, vizibil deranjat că numele altcuiva fusese interpus între el și Brejnev. Dacă e atît de omnipotent, spune-i să-l aducă pe Arafat aici să mă vadă. Individul ăla care pretinde că-i reprezintă pe palestinieni.

Spre sfîrșitul anului 1970, Munteanu l-a adus într-adevăr pe Yasser Arafat, noul președinte al OEP, la București. Pe atunci OEP nu fusese recunoscută oficial de nici o țară comunistă. Faptul că putea vorbi direct cu Ceausescu, primul conducător comunist pe care-l cunoscuse personal pînă atunci, l-a făcut pe Munteanu să crească în ochii lui Arafat.

#### ZBOR LA BEIRUT

M-am întors spre adjunctul meu:

— Fă-mi legătura cu comandantul „Flotilei 50”, am ordonat. Un minut mai tîrziu, comandantul „Flotilei 50”, generalul Calomfirescu, era în persoană la telefon.

— Cu consimțămîntul tău, generale, a raportat cu vocea lui înaltă și afectată, dar totuși caldă și politicoasă, voi fi căpitanul tău de zbor astăzi.

„Flotila 50” era numele codificat pentru flota specială de avioane a lui Ceaușescu, care, după modelul sovietic, era subordonată Ministerului de Interne. Ca și în celelalte țări din Europa răsăriteană, flota prezidențială era formată din avioane construite în Uniunea Sovietică, printre care se aflau două IL-62 nou-nouțe — la vremea aceea cele mai mari avioane de pasageri sovietice — și două IL-18 mai vechi, dotate cu dormitoare și saloane pentru zboruri lungi, precum și două AN-24 și două elicoptere pentru vizite scurte în interiorul României. Recent „Flotila 50” primise de asemenea un Boeing 707 construit pe comandă. Eu mă ocupam să-l înzestrez, să-l dotez cu echipament de zbor și comunicații american, obținut legal sau ilegal, pentru a-l face copia fidelă a avionului Air Force One al președintelui Statelor Unite.

Am pornit spre aeroport pe la 7.30 a.m. După ce mașina a părăsit sediul, Munteanu a remarcat profetic:

— N-o să fie de nici un folos.

— în ordine, Abu, am spus, folosind numele pe care i-l dăduse Arafat. Dă-mi raportul.

— Ceea ce nu le trebuie palestinienilor este un Arafat cu ochelari cocoțați savant pe vîrfurile nasului prezidînd ședințele guvernului. Terorismul este modul de viață al palestinienilor. Ei vor un conducător răzbnător, însetat de sînge, fără scrupule, care să-i ucidă pe dușmani cu măiestrie. Cînd Arafat va înceta să mai aibă această imagine, va fi omorît. Dar fratele Yasser este mai viclean decît o vulpe. El știe toate acestea mult prea bine ca să-și schimbe repertoriul acum. exact cum i-o cere Tovarășul. Asta-i predica mea.

Sediul „Flotilei 50” este în partea sudică a Aeroportului Internațional București-Otopeni, neobservat de pasagerii obișnuiți. Hangarele ce adăpostesc avioanele și elicopterele sale par a fi chiar o parte din aeroportul comercial. Numai un IL-18 alb cu emblema României pe coadă stătea afară ncpăzît.

— Echipajul avionului prezidențial IL-18 este gala de a-si începe misiunea. Sînt comandantul „Flotilei 50”, a anunțat generalul Calomfirescu, salutînd de la scara avionului.

Cu Calomfirescu pe scaunul pilotului, avionul cvadrimotor greoi a decolat ușor și era acum la altitudinea de croazieră. Doi stewarzi, îmbrăcați în uniforme gri — culoarea decorativă prefe-

rată a Elenei în acel moment — și purtînd mănuși albe, serveau micul dejun.

— Ce-avem pentru Yasser ? a întrebat Munteanu.

— Un mesaj de la Tovarășul și pașapoartele pe care le-a cerut — fix o sută.

— Astea îi vor fi folositoare nu numai pentru operațiunea „Shuqairy”, dar și pentru relațiile lor cu Baader-Meinhof și Brigăzile Roșii. Sînt și americane ?

— Unu.

— în sfîrșit. Una dintre ambițiile cele mai mari ale lui Arafat este să reușească o operațiune antiisraeliană cu ajutorul americanilor. Asta ne-ar ajuta să creștem în ochii lui, dacă am reuși într-adevăr cumva. Dar încă nu văd nici o speranță în sprijinul ideii Tovarășului de a transforma OEP într-un guvern în exil, tot așa cum nu poți face o mumie să danseze. Generalul Munteanu a făcut o pauză în timp ce o stewardesă i-a umplut din nou ceașca cu ceai.

— în calitate de conducător al unui guvern, chiar și în exil, Arafat va trebui să adere la acordurile internaționale și să facă cunoscute un minimum de legi, iar asia va fi o sinucidere penru el.

Calomfirescu a servit împreună cu noi masa de prînz.

— O să-l luăm cu noi pe Președintele ? a întrebat Munleacu, referindu-se conspirativ la Yasser Arafat.

— Fără drame astăzi. Doar noi doi. Îți amintești primul nostru zbor cu Bărbosul', la întoarcere în '70 ?

Calomfirescu a zîmbit timid.

— Voi și echipajul erați singurele ființe omeneste civilizate la bord atunci. Cînd m-am întors să vizitez pasagerii, ca acum, am fost literalmente încolțit de zdrahonii din garda lui personală, vreo două duzini de exemplare feroce, înarmați pînă-n dinți, cu puștile îndreptate chiar spre mine.

— Doar eram și eu tot acolo, l-a întrerupt Munteanu. Fratele Yasser ședea undeva în mijlocul cabinei, înconjurat de aceste două duzini de arăboi, care și-au ținut puștile pe genunchi tot timpul zborului. Nu mă puteam apropia de el decît la vreo trei metri.

— A fost un zbor de noapte, a continuat reamintindu-și Calomfirescu. După decolare, am servit cina, dar nimeni nici măcar nu s-a atins de mîncare. Își aduseseră mîncărurile și băuturile lor.

După aceea, ne-a trebuit o zi întregă ca să facem curat în avion și să scăpăm de duhoare.

Munteanu, care evident că aștepta cu nerăbdare să se întâlnească din nou cu Arafat și Hassan și să-i revadă pe ceilalți prieteni ai săi din OEP, era foarte bine dispus și spunea multe bancuri. Spre sfîrșitul dejunului, cînd tocmai începusem să atacăm platoul cu brînzeturi franțuzești,

Calomfirescu s-a scuzat:

— Vseau să îndrum aterizarea avionului eu însumi. Probabil că știu Beirutul mai bine ca oricare altul.

Avionul a aterizat ușor și a rulat pînă la clădirea principală. Prin fereastră l-am reperat pe Olcescu, înconjurat de un grup de oameni cărora nu mai conținea să le dea ordine.

## REȚEAUA DE CONTRABANDĂ

La 1,60 m, bine clădit dar nu gras, cu părul închis la culoare și pielea foarte bronzată, îmbrăcat ca de obicei cu haine de cea mai bună calitate, dar frizînd neglijența, colonelul Constantin Olcescu începea să semene tot mai mult cu un palestinian. Mulți ani fusese însărcinatul cu afaceri externe al României în Liban orecum și șef de secție în cadrul DIE și agentul de legătură al lui Ceaușescu pe lîngă conducătorul druz Kamal Jumblatt și la reședința lui Yasser Arafat. Fiind un om plin de energie și întreprinzător, s-a obișnuit atît de curînd cu atmosfera de front a Beirutului încît, atunci cînd într-o zi o rachetă a căzut pe ambasadă, mai întîi s-a bărbierit, iar apoi i-a cerut lui Jumblatt ca milițienii săi druzi să strîngă documentele împrăștiate și să păzească clădirea, și numai după aceea a catadicsit să raporteze la București.

Pășind în interiorul avionului, Olcescu a spus:

— Bine ați venit în Parisul distrus — aluzie la epitetul „Micul Paris” acordat cu generozitate în trecut atît Beirutului cît și Bucureștiului. Totul e pregătît ca -la carte. Formalitățile de graniță au fost făcute, vama, de asemenea. Arafat are o escortă pentru dumneata, generale. Iar Jumblatt are una pentru avion. Doar băgăm destui bani în fundul lor. Mergem ?

Beirutul îmi era destul de cunoscut, deși constituia totuși mereu o surpriză să văd cum, după fiecare distrugere, cu clădirile încă fumegînde, viața de afaceri și cea socială erau în stare să o ia din nou de la capăt revenind aproape la cursul firesc și vitalitatea obișnuită. Totuși, de această

dată, lucrurile stăteau altfel. Pretutindeni se găseau baricade, blocuri în mijlocul drumului și puncte de control, toate înșesate cu arăboi nebărbieriți, îmbrăcați cu un fel de uniformă și cu prosopul tradițional în jurul capului. Pe străzi, palestinieni și copii sleampeți, care țineau neglijent în mâini puști-mitraliere Kalașnikov hărțuiau pietonii. Mașini fără plăcile de înmatriculare se plimbau haotic prin zonă sau erau parcate oriunde, în dezordine.

— Arată altfel, nu-i așa ? a întrebat Olcescu, văzându-mi surprinderea. Asta-i din cauza prietenilor noștri din OEP. Ei sînt o revoluție, nu un guvern. Ei pot distruge, dar nu pot reconstrui. Nu mai avem nici curier postai în permanență, electricitatea și apa funcționează la întâmplare, iar cu regulile de circulație și polițiștii s-a terminat. Magazinele sînt mai mult închise decît deschise, din moment ce prietenii noștri tocmai au început să se autoservească cu tot ce vor.

— Dar Mercedesurile astea noi pe care le vezi pretutindeni?

— Au fost aduse prin contrabandă din Germania. Nu există vamă prin care să treacă OEP în Liban.

În drum spre ambasadă, Olcescu ne-a spus că întrevvedereea cu „Annette” fusese stabilită la ora patru după-amiază la Ambasada României, pe care o vizita regulat în calitate de consilier politic al lui Arafat și de ajutor al lui Farouk Kaddoumi. Arafat plecase în secret cu mașina deunăzi pentru a se întâlni cu președintele Hafez el Assad la Damasc, dar acolo fusese informat în legătură cu sosirea mea și căzuse de acord să se întoarcă pînă seara, dacă noi am trimite avionul acolo să-l aducă. Mun-teanu s-a oferit imediat să zboare la Damasc pentru a-l lua pe Arafat.

— Dacă nu mă duc după el, avionul ar putea sta acolo zile întregi așteptîndu-l să-și facă apariția. Am aprobat.

Întrevvedereea cu Hani Hassan s-a desfășurat la ambasadă, așa cum fusese prevăzut. Raportul său a fost scurt și fără echivoc. Propunerea lui Ceaușescu era respinsă ferm de către Arafat, fiind considerată nerealistă și absurdă, atît din motive de principiu cît și de pragmatism, dar mai ales pentru că era periculoasă pentru acesta din urmă. Transformarea OEP-ului într-un guvern în exil ar trebui să fie aprobată de Congresul Național, împreună cu o nouă constituție. Cu toate că existau fracțiuni diferite în sînul OEP-ului, Arafat a considerat propunerea ca fiind prea riscantă și s-a hotărît să nu intre în horă. Pînă atunci discutase propunerile lui Ceaușescu numai cu Farouk Kaddoumi, principalul său consilier politic și se hotărîse să nu împrăștie vestea, astfel încît să nu afle și ceilalți colaboratori. Acesta nu era un subiect de discuție cu Assad pentru astăzi, în conformitate cu cele spuse de Hassan, Arafat ar-face orice ca să fie recunoscut de Occident dar jiu era dispus să riște actuala sa poziție.

Înainte de a pleca, Hassan a raportat că tocmai primise ultimul transport de arme din Germania occidentală și că avea acum destule arme și suficient echipament militar să mai umple un camion-de zece tone.

Imediat după întrevvedere am expediat o telegramă în care am dat ordin ca DIE să trimită un camion TIR la Beirut în maximum 48 de ore. Astfel muniția colectată de „Annette” putea fi transportată în secret în România sub protecția acordurilor internaționale cu privire la TIR, bucurîndu-se de imunitate diplomatică.

TIR este numele dat unei organizații de comerț exterior din România care se ocupă cu transportul în alte țări, cu autocamioane, al mărfurilor pentru export. Numele provine de la o organizație internațională — Transportul Internațional Ru-tier — care îi reglementează activitatea. DIE a preluat controlul direct asupra întregului sistem de transport pe uscat TIR din România, sistem bazat pe modelul Bulgariei, care posedă unul dintre cele mai mari parcuri TIR din Europa. Parcul TIR al Bulgariei, oficial responsabil cu transportarea rapidă a fructelor și legumelor exportate, este adînc implicat în traficul de droguri și arme din Bulgaria în Occident.

Pînă în 1974, majoritatea șoferilor de pe camioanele TIR românești erau de asemenea agenți secreți ai DIE. Ca și xolegii lor bulgari fuseseră instruiți să transporte clandestin oameni, arme și droguri, precum și să descarce lăzile încărcate cu materiale de spionaj de către agenții străini ai DIE și ofițerii deghizați de-a lungul autostrăzilor occidentale. Pînă în 1978, DIE a folosit din plin camioanele TIR pentru aducerea de materiale de înaltă tehnologie și echipament militar în România, precum și pentru contrabanda cu arme nemarcate și droguri în Occident. Majoritatea acestor mișcări erau înfăptuite sub protecția acordurilor internaționale TIR și a sigiliilor de la vămile străine, în decursul anilor toate sigiliile și formularele de hîrtie

folosite de către autoritățile vamale occidentale au fost multiplicat de DIE și păstrate la îndemână cu scopul de a înlocui orice sigiliu vamal original distrus pe drum în scopuri operaționale.

— Poate Munteanu să mai rămână aici vreo câteva zile și să se întoarcă la București cu camionul TIR ? a întrebat Olcescu, după ce a citit telegrama pe care o scrisesem. Pot să-i dau o mașină și un șofer de la ambasadă ca să meargă în fața camionului. Tupeul lui Munteanu, adăugat la pașaportul său diplomatic și la înaltul titlu de consilier politic, i-ar putea asigura o protecție suplimentară la granița turcă.

Era adevărat. „Annette” se va ocupa cu siguranță de plecarea ta liniște a camionului din Liban, iar granița bulgară nu va prezenta nici o dificultate, deoarece, românii aveau parole secrete pe care Ic puteau folosi acolo. Valul actual de măsuri antiteroriste prezenta riscul că putea fi controlat camionul la granița turcă, totuși, și că aceasta ar putea provoca un scandal în presa occidentală. Am aprobat propunerea și am ordonat ca măsură suplimentară de protecție folosirea valizelor cu sigiliul ambasadei și documentele diplomatice semnate personal de către Olcescu în calitatea sa de însărcinat cu afaceri externe.

După ce am avut grijă de camion, i-am trimis lui Ceausescu o telegramă scurtă:

„ÎNȚĂLNIREA CU ANNETTE NEGATIVĂ.”

În scurt timp am primit un răspuns: „TOVARĂȘE PODEANU : Î. RAPORTUL

DUMNEAVOASTRĂ A FOST PREZENTAT COMANDANTULUI SUPREM. ORDINUL SĂU E SĂ PERSEVERAȚI CU FEDAYEE, ÎN CONFORMITATE CU INSTRUCȚIUNILE PE CARE VI LE-A DAT PERSONAL. 2. DUPĂ ÎNȚĂLNIREA DUMNEAVOASTRĂ CU FEDAYEE VA TREBUI SĂ MERGEȚI LA TULCEA PENTRU A ÎNMÎNA BEDUINULUI UN MESAJ SCRIS DE LA COMANDANTUL SUPREM. TREBUIE SĂ MERGEȚI SINGUR, REPET SINGUR, FĂRĂ DECAN, CA SĂ-L VEDEȚI PE BEDUIN. 3. TRIMITEȚI AVIONUL LA BAZĂ. SE VA ÎNTOARCE IMEDIAT LA BACĂU CU MESAJUL SCRIS PENTRU BEDUIN. CAROL.”

Conform codului de substituire, ce se schimba periodic, folosit în telegrame pentru o cifrare suplimentară, la vremea aceea Comandantul Suprem era Ceausescu, Carol era ministrul de interne Coman, Podeanu era numele meu codificat, iar decanul era ambasadorul. Fedayee și Beduinul erau folosite pentru Arafat și Gadhafi de câțiva timp. Numele orașelor străine erau de obicei codificate folosindu-se nume de orașe românești care începeau cu aceeași literă a alfabetului, precum Tulcea pentru Tripoli și Bacău pentru Beirut. -

ÎNTREVEDEREA CU „FEDAYEE”

Cînd Munteanu s-a întors, a mers împreună cu Arafat direct la sediul OEP-ului. Eu am plecat cu Olcescu de la ambasadă într-unul din automobilele Mercedes ale lui Arafat, care demarau foarte repede, fiind escortați de alte patru mașini pline de arăboi și mitraliere Kalasnikov care ieșeau pe geamuri. Mașinile au gonit printre blocurile din mijlocul drumului și printre punctele de control fără ca măcar să-și încetinească viteza, făcînd dovada eficienței sistemului radio al OEP-ului și a unui neașteptat semn de disciplină altminteri într-un Beirut de Vest total haotic. Neam oprit în fața unei clădiri care avea ferestrele și ușile protejate de blocuri masive de piatră și saci de nisip. Trotuarele și străzile erau pline de tineri palestinieni nerași, îmbrăcați neglijent, cu degetele pe trăgaciul puștilor-mitraliere gata de funcționare. De la ușă, totuși, am fost însoțiți de doi ofițeri bine crescuți.

Arafat, care bea ceai cu Munteanu, s-a ridicat și a venit spre noi, etalîndu-și zîmbetul fix.

— Sînt foarte fericit să primesc mesagerii fratelui Ceausescu, a început, vorbind repede în engleza lui ritmată și improvizînd uneori cu scuipat în jur, după ce m-a îmbrățișat și după ce a lăsat două urme lipicioase de salivă pe obrajii lui Olcescu. Sîntem în război. Cînd vom reuși în sfîrșit să alungăm sionismul din Palestina vom avea un cămin adevărat. Pînă atunci, sînt nevoit să vă primesc pe unde se poate, s-a vîitat cu o scuză prefăcută, ofe-rindu-ne un scaun.

— Am înțeles de la Abu Munteanu că fratele Ceausescu a trimis pașapoartele pe care le-am cerut, a început Arafat, fără nici o altă introducere.

— Da, domnule președinte, le-a trimis, împreună cu cele mai bune urări de succes în lupta dumnevoastră. Sînt acolo, am răspuns, arătînd spre cele două valize pe care Olcescu le pusese pe biroul său și le deschisese.

Arafat și-a întors ochii lunecosi, de viezure, ca să arunce o privire înăuntru, apoi a început să scotocească prin pașapoarte.

— Qte sînt ?

— O sută, domnule președinte.

— Câtă generozitate. Aceste valize vor ajuta să se scrie o nouă pagină în istoria glorioasă a Palestinei, a rostit cu emfază, în timp ce continua să scoțosească printre pașapoarte. Iată-! Abu Munteanu mi-a spus că o să primesc și un pașaport american. N-am mai avut pînă acum vreun pașaport american în alb.

—• Aveți unul acolo, domnule președinte. Dar nu-i puteți utj. liza singuri. *Noi* trebuie să scriem numele si toate celelalte cu o mașină de scris specială pe care o folosesc americanii, iar noi avem doar o mașină din asta. Dacă nu vă supără să ne spuneij identitatea viitorilor deținători, puteți avea oricîte pasapoano americane doriți. Dacă vă supără, o lăsăm baltă.

— Fratele Ceaușescu c cel mai bun prieten al meu, a răspuns Arafat, admirînd pașaportul american. N-am secrete față de el.

— Mai am ceva pentru dumneavoastră, domnule președinte, am spus, schimbînd subiectul și punînd un plic pe biroul său. Aveți aici textul englezesc al celor mai recente mesaje dintre tovarășul Ceaușescu, Carter și Begin.

— Asta-i foarte folositor, a replicat Arafat arborîndu-si zîmbetul studiat. Le vom studia cu foarte mare atenție.

A frunzărit documentele, evident fără să le citească, apoi a închis cele două valize cu pașapoartele și deodată a izbucnit teatral :

— Știu, știu, a exclamat, tuguindu-si din cînd în cînd buzele si gesticulînd cu ambele brațe. Știu că am întîrziat cu răspunsul, dar a trebuit să discut cu toți colaboratorii mei. Și cu Assan. De aceea m-am dus la Damasc — să discut propunerea fratelui Ceaușescu.

— Arafat spune cîte o minciună în fiecare propoziție, obișnuia să descrie Munteanu discuțiile sale frecvente cu președintele OEP-ului.

— încă de cînd am părăsit Bucureștiul, a continuat Arafat, am susținut propunerile fratelui Ceaușescu de a transforma OEP într-un guvern în exil. Toți colaboratorii mei cei mai apropiați sînt de acord că trebuie să avem propria noastră țară si cu siguranță propriul nostru guvern, de asemenea, dar ei nu pot spune cît de curînd se vor întîmpla toate astea. Știu că fratele meu Ceaușescu e mereu foarte grăbit. Dar noi sîntem în război aici si nu putem acționa atît de repede, vă dați seama de asta. Tot ce pot spune e că sînt de acord pe de-a-ntregul cu ideea fratelui meu de a avea un guvern. Asta e ceea ce ar trebui să-i spuneți.

— Dar în legătură cu un guvern în exil ? am îndrăznit.

— Pînă cînd nu vom izgoni sionismul din Palestina, vom fi mereu în exil. Asta ar trebui să i-o spuneți fratelui meu.

Era clar că Arafat făcea pe prostul și încerca să-l mențină . Ceaușescu favorabil în privința persoanei sale, datorită vizitei acestuia la Washington peste numai cîteva zile.

— Lăsați-mă doar să văd dacă am înțeles ce-ați spus, dom- \* nule pședinte. Să-i spun tovarășului Ceaușescu că n-a sosit încă vremea pentru transformarea OEP-ului într-un guvern în exil ?

— Așa c cum spui iu, a replicat, trecînd în partea cealaltă a biroului pentru a da un telefon.

— Tocmai i-am telefonat lui Abu Lutf, a spus cînd s-a întors. E cel mai înverșunat față de propunerea mea și a fratelui Ceaușescu. Ascultă-l pînă la capăt.

Abu Lutf era *nom de guetre-ul* lui Farouk Kaddoumi, unul din „grupul celor opt” care pe la începutul anilor '60 a creat Mișcarea pentru Eliberarea Palestinei, pe care o conducea Yasser Arafat. Cînd a sosit, îmbrăcat în costumul tradițional palestinian, l-am recunoscut cu greutate pe „ministrul de externe” al OEP-ului care purta de obicei numai costume occidentale perfect croite. În stilul său demagogic, Kaddoumi l-a ridicat în slăvi pe Ceaușescu.

— Nu vreau să vorbesc astăzi despre sprijinul său politic nemărginit pentru cauza palestiniană. Vreau să vorbesc acum despre ajutorul său umanitar, despre avioanele românești pline cu medicamente trimise în secret la Beirut în fiecare lună, despre asistența profesională si materială a fratelui Ceaușescu, despre specialiștii si tehnicienii români trimiși aici pentru a aduce îmbunătățiri celor peste patruzeci de fabrici și ateliere Samid ale noastre, despre primul nostru grup de cincizeci de palestinieni trimiși deja la București pentru a fi învățați cum să conducă afacerile „Samid”.

După aceea, fără nici o legătură aparentă, unul dintre șiretlicurile sale stilistice preferate, Kaddoumi a rostit o lungă disertație referitoare la faptul că între palestinieni și existența Israelului acolo există un antagonism ireconciliabil, care va putea fi depășit numai prin distrugerea Israelului ca stat.

— Palestinienii au trei lozinci: unitatea națională, mobilizarea națională și eliberarea. Nimeni nu-i poate schimba — nici președintele Arafat, nici Comitetul Executiv, nici măcar Congresul Național. Și nici unul dintre noi nu poate adăuga a patru lozincă: compromisul, a încheiat Kaddoumi patetic.

— Nu voi face nicicând compromisuri, a intervenit Arafat. Nu pot și nu vreau. Sînt revoluționar. Mi-am dedicat toată viața cauzei palestinienilor și distrugerii Israelului. Nu mă voi schimba și nu voi face compromisuri. Nu voi fi de acord cu orice ar recunoaște Israelul ca stat. Niciodată.

Arafat începea să ridice tonul. Ca și Ceausescu, se înfuria din te miri ce.

— Nimeni, nici prieten, nici dușman, nu mă poate forța să fac compromisuri.

Arafat devenise într-adevăr violent, iar Kaddoumi încerca să-l calmeze.

— Știm că fratele Ceausescu nu vrea compromisuri. Știm adevăratele sale sentimente față de Israel. Știm că-i îndepărtează pe toți evreii din toate posturile de conducere din guvern. Știm că vrea numai să-i dăm apă la moară, ceva care să-l facă pe Carter să se încline în direcția noastră. Dar pur și simplu nu putem transforma revoluția noastră într-o birocrație.

— Asta-i situația delicată în care mă aflu, a spus Arafat, devenit brusc din nou rațional. Dar vreau întotdeauna să fac Occidentul să creadă că eu vreau ceea ce fratele Ceausescu vrea să fac eu. Vei duce acest mesaj la București ca răspuns ?

— De aceea sînt aici, domnule președinte.

— Din moment ce totul s-a aranjat, haideți să mîncăm ceva, a spus Arafat, ridicîndu-se în picioare și invitîndu-ne la masă.

Ne-a dus într-o încăpere alăturată, mobilată ca o baracă militară. Acolo ne aștepta Hani Hassan, împreună cu un bărbat a cărui figură îmi era foarte cunoscută, dar nu știam de unde să-l iau.

— S-ar cuveni să-l cunoști, a spus Arafat punîndu-mi mîna pe umăr. Este eroul nostru național, Abu Daoud. Mi-a spus că atunci cînd a fost în vizită la București ultima dată i s-a oferit o masă pe cinste. De aceea i-am cerut să pregătească cina pentru rioi acum. Ai aici toată crema OEP-ului: purtătorul de cuvînt, Abu Lutf, creierul, Abu Hassan, mîna forte, Abu Daoud. Și președintele.

— Știți povestea cu cei patru papagali care erau de vânzare ? a intervenit Munteanu.

— Nu, a răspuns Arafat.

— Un arab bătrîn s-a dus la bazar să-si vîndă cei patru papagali, care erau cu toții niște păsări drăguțe, cu pene frumoase, colorate. „Cît vrei pentru acesta ?” a întrebat un cumpărător, arătînd spre papagalul roșu. „Două mii de lire sterline”, a răspuns arabul. „Ce spui ? E făcut din aur ?” „Nu, frate, dar știe să vorbească araba și engleza.” „Și cît ceri pentru cel albastru ?” „Patru mii de lire sterline, frate. Vorbește și germana. Cel galben costă șase mii, deoarece vorbește șase limbi.” „Înțeleg”, a spus cumpărătorul. „Și cît costă acela de-acolo, cu pene de toate culorile ?” „Acela costă douăsprezece mii de lire sterline, frate.”

„Ce spui ? Cîte limbi știe ?” „Nici una. El este comandantul grupului.”

— Dați-mi o pușcă, a strigat Arafat cu pretinsă furie, pe cînd înfuleca din mîncare.

Trecuse de miezul nopții cînd am plecat de la sediul OEP-ului. O dată întors în salonul ambasadei, am scris o scurtă telegramă Bucureștiului raportînd că discuția cu „Fedayee” avusese loc într-o „atmosferă prietenească” și că „Podeanu” va pleca la Tripoli dimineța. „Atmosfera prietenească” era denumirea codificată pentru insucces.

— Ce-ar fi ca la discuțiile noastre cu Arafat să-l aducem pe Kaddoumi, nu pe „Annette” ? a rupt tăcerea Olcescu.

— Nu sînt surprins, a intervenit Munteanu. Una dintre principalele preocupări ale lui Arafat este să țină în secret de oamenii săi ocupația reală a lui „Annette”.

El apărea numai la protocol, la dineu — și atunci în calitate de adjunct al lui Kaddoumi.

*Yasser Arafat a dorit întotdeauna să-l protejeze pe Hani Hassan ca fiind unul dintre consilierii săi politici și să-i țină numele departe de orice operațiune teroristă palestiniană pregătită în secret de Hassan. Abia în timpul lunii octombrie a anului 1985 cînd a fost deturnat avionul italian Achille Lauro, cu cei 123 de pasageri ai săi și 315 oameni la bord, numele lui Hani Hassan a fost pentru prima oară pus în legătura cu o operațiune teroristă a OEP-ului. Prezența sa la Cairo, după cum s-a scris în presă, demonstrează în totalitate că operațiunile secrete formează încă apanajul său. În conformitate cu revista Time, președintele egiptean Hosni Mubarak era „dornic, pocite prea dornic, să demonstreze că Arafat este un moderat ce se opune terorismului, implicîndu-l în rezolvarea problemelor oșiaecilor. Arafat a fost tot alît de dornic să consientă. Luni seara, unul dintre cei mai apropiați consilieri ai săi, Hani el-Has-san, se afla deja în Egipt.”*

## ATENTATUL OEP-ULUI ASUPRA GOLDEI MEIR

— Mor după un pahar cu whisky, s-a lamentat Olcescu. Mă crezi că nu l-am văzut niciodată pînă acum pe Abu Daoud ? în toți acești ani petrecuți de mine la Beirut.

A luat o sticjă cif whisky din bufet.

— îți amintești de telegrama referitoare la el pe care am trimis-o împreună cu Munteanu în timpul vizitei Goldei Meir la București ? a continuat. A fost o zi dificilă pentru noi toți si aveam nevoie de puțin whisky si de o scurtă discuție.

Evenimentele avuseseră loc în mai 1972. Munteanu era la Beirut ca să înmîncze lui Arafat un mesaj foarte confidențial din partea lui Ceaușescu. Mesajul conținea detalii referitoare la discuțiile purtate în aprilie de Ceaușescu si președintele egiptean Anwar el Sadat la Cairo, incluzînd propunerea acestuia din urmă ca el, Sadat, să se întâlnească personal cu israelienii ca un prim pas pe calea păcii. La sfîrșitul mesajului său, Ceaușescu l-a informat pe Arafat că lui i se ceruse să acționeze în secret ca mediator între Egipt si Israel, și că peste cîteva zile va avea convorbiri secrete la București' cu primul-ministru israelian Gol-da Meir. Această știre a făcut ca la reședința lui Arafat toți să clocotească de furie.

La 5 mai 1972, eram în funcția de șef al DIE. Pe la patru și jumătate după-amiaza am primit o telegramă de avertizare de la Beirut în care se spunea că patru arabi pleaseră de la Cairo cu destinația București cu scopul de a o asasina pe Golda Meir cînd urma să meargă, pe jos, la sinagoga corală, unde fusese programat că va asista la o slujbă religioasă în seara aceea. Doar cu cîteva minute înainte, Ceaușescu mă chemase ca să-mi spună ca terminase a doua întrevedere cu Meir — durata totală a discuțiilor dintre ei, cu ușile închise, urcînd la 14 ore — si că ea se pregătea să pornească spre sinagogă. Ceaușescu era entuziasmat, probabil că se și închipuia deja mediator în Orientul Mijlociu, primind eventual Premiul Nobel pentru Pace. Dacă informația de la Beirut era corectă, era aproape prea tîrziu să se mai poată face ceva. Am verificat imediat cu ajutorul centrului electronic de supraveghere pentru a obține orice informație suplimentară datorată microfoanelor' implantate copios de către Securitate peste tot în jurul Goldei Meir, precum și în casa rabinului-șef, dr. Moses Roscn, chiar si în' sinagogă și în curte, dar nimic suspect n-a fost sesizat. Nu mai era suficient timp să fie alertate Securitatea si armata, care se ocupau formal de protecția Goldei Meir. Lanțul birocratic de comandă si slugărnicia sistemului militar român nu erau compatibile cu reacția rapidă. Am holărit să folosesc întregul arsenal uman al unității antiteroriste a DIE, care era ținută într-o alertă continuă pentru a preveni atacurile potențiale asupra sediului DIE, ambasadelor române de peste hotare sau avioanelor comerciale. Pe la cinci și jumătate, patru arabi, surprinși si copleșiți, au fost arestați pe o stradă în apropiere de sinagogă, fără să fi fost în stare să-și folosească puștile mitraliere și grenadele de mîna. Toți aveau pașapoarte egiptene. Cîteva minute mai tîrziu mă găseam în biroul lui Ceaușescu. S-a făcut alb ca varul, temîndu-se că visul său se va sfîrși brusc si a ordonat:

— Omoară-! Spune că au opus rezistență armată.

Dar înainte de plecarea mea din birou Ceaușescu își schimbase părerea. Nu voia publicitate gratuită care să compromită Bucureștiul ca viitor loc de întîlnire între Golda Meir și Anwar el Sadat. În seara aceea, pe la ora opt, arabii au fost fotografiați în secret în timp ce serveau o cină copioasă, completată cu icre negre și șampanie, într-o casă de oaspeți a guvernului, în dimineața următoare au părăsit Bucureștiul la bordul unui avion comercial român. Totul s-a petrecut cu-luni de zile înainte ca DiE să-l poată identifica pe conducătorul grupării teroriste în operațiunea Meir din fotografii secrete, acesta fiind Abu Daoud, comandantul activ al atacului terorist din 1972 asupra echipei olimpice a Israelului la Miinchen. Abia atunci a înțeles pe deplin DIE că încercarea de asasinare a Goldei Meir fusese complotată de către OEP.

În acea zi de mai 1972, totuși, pașapoartele găsite în posesia teroriștilor arestați l-au convins pe Ceaușescu că instigatorul atentatului asupra Goldei Meir fusese Cairo, dar a hotărît ca ea să nu știe. M-a trimis s-o însoțesc pe Meir în drumul de la ambasada israeliană la sinagogă. După slujba religioasă, ea a văzut miile de oameni adunați în fața sinagogii, în spatele gardurilor de pază. Tăceau cu toții, de teamă să nu fie îndepărtați brutal dacă ar deschide gura. În timp ce Meir se apropia de ei, au început să-și scoată yarmulk-urile ascunse și, privind cu prudență în jur, le-au pus pe cap. Deși yarmulk-urile nu sînt interzise prin lege în România, portul lor este privit cu ochi răi. Meir a îndrăznit un „Shalom”. „Shalom!” a fost răspunsul entuziast din pieptul cîtorva mii de



oameni. Cîntece ebraice au răsunat într-o demonstrație spontană de afecțiune. Cînd Meir a intrat în mașină, avea lacrimi în ochi.

Înainte ca Meir să părăsească Bucureștiul, primul-ministru Ion Gheorghe Maurer, un vîntor pasionat, i-a oferit o imensă blană de urs neagră la ceremonia de rămas-bun. Făcîndu-i cu ochiul, Ceaușescu a sugerat cu prudență că acest trofeu ar putea simboliza de asemenea pielea pe care „Ursul” stătea s-o piardă în conflictul din Orientul Mijlociu, în acea zi Ceaușescu a lansat ceea ce avea să devină una dintre strategiile sale preferate cu care va cîștiga în ochii conducătorilor occidentali: folosirea glumei inofensive antisovietice.

— în 1972, a declarat Olcescu, Bărbosu' a scos scînteii cînd a aflat pentru prima oară că Sadat s-ar putea întîlni cu Meir.

— Ura față de Israel o are în sînge, a adăugat Munteanu. După ce i-am dat lui Arafat mesajul Tovarășului referitor la o posibilă întîlnire Sadat-Meir, mai întîi a explodat de furie. Iar apoi s-a îmbolnăvit fizic.

— Ce crezi despre mesajul lui Arafat pentru Tovarășul ? a întrebă curios Olcescu, privindu-l pe Munteanu.

— Cred că vom vedea politica OEP-ului față de Occident devenind jocul „uite-o, nu e” pentru momentul de față, a încheiat profetic Munteanu.

*Arafat continuă să nege și astăzi ceea ce a dat de înțeles cuiva abia ieri. Descriind discuțiile de pace în Orientul Mijlociu din ianuarie 1986 dintre regele Hussein al Iordaniei și Yasser Arafat, care a fost însoțit la Amman de către „ajutonil” său Hani Hassan, presa americană' scria că „Arafat și-a făcut apariția de la întrunirea de dimineață lăsînd să se înțeleagă că este gata pregătit să accepte cele două rezoluții ONU considerate cheia eforturilor de pace în Orientul Mijlociu, dacă Israelul este mai întîi de acord cu o conferință multinațională pentru a supraveghea discuțiile. Arafat a mers în 'mod repetat pînă la marginea prăpastiei, iar apoi s-a tras în direcție opusă, acceptînd cele două rezoluții ONU.”*

## CAPITOLUL VI

— Vă vorbește căpitanul dumneavoastră, a spus generalul Calomfirescu, folosind megafoanele avionului. La stînga noastră se vede Canalul Suez. Peste cîteva minute vom ajunge în Delta Nilului și în orașul Alexandria.

Deși nu era încă ora opt dimineața, serveam micul dejun, înainte de a pleca din Beirut, Calomfirescu promisese să zboare jos, de-a lungul coastei, pentru a-mi face o privire de ansamblu asupra Egiptului și a Libiei de asemenea, care nu făceau parte din călătoriile mele obișnuite.

### CURTÎNDU-L PE GADHAFI

• Ceaușescu a fost fascinat de Gadhafi încă de cînd acesta a luat puterea în Libia, în 1969, la vîrsla de 27 de ani. Interesul lui Ceaușescu provenea în parte din faptul că el însuși fusese considerat tînăr cînd a ajuns la putere în 1965, la vîrsla de 47 de ani — o vîrstă de-a dreptul fragedă în comparație cu a conducătorilor de la Kremlin. Mai mult decît atît, și el își începuse cariera politică în armată, avînd aceeași fire nestatornică asemenea lui Gadhafi. Totuși, cea mai importantă asemănare dintre ei constă în visurile lor. Gadhafi are planuri gigantice de a face din Libia o putere internațională, iar din el, conducătorul necontestat al lumii Islamului. Ceaușescu vrea să-și plaseze țara în centrul politicii mondiale, să devină el însuși o personalitate internațională și să ajungă conducătorul lumii a treia. Rezervele vaste de bani ale Libiei, proveniți din petrol, au reprezentat de asemenea unul dintre punctele forte ale calităților admirabile avute de Gadhafi în ochii lui Ceaușescu. La începutul anilor șaptezeci, Ceaușescu s-a hotărît în cele din urmă să-l întîlnească pe Gadhafi în persoană, dar cu mult timp înainte de prima sa vizită la Tripoli a trebuit să tripleze numărul agenților DIE de acolo, pentru a-i furniza rapoartele săptămînale asupra lui Gadhafi pe care mi le cerea.

Pe Ceaușescu l-a preocupat întotdeauna studiul caracterului conducătorilor străini. L-a studiat îndelung și cu atenție pe Richard Nixon înainte de a se hotărî să-l primească în România cu surle și trîmbițe în 1967, după prima retragere din politică a lui Nixon, cînd nu era altceva decît un simplu cetățean. Pe cînd era doar un procuror obișnuit în New York, Nixon fusese umilit cu prilejul unei vizite la Moscova, nefiind primit la nivel oficial, în august 1969, la numai cîteva luni de la instalarea sa în funcția de președinte, Richard Nixon l-a onorat pe Ceaușescu, fiind primul președinte al Statelor Unite care a vizitat România. Vizita a fost un prilej de mare mîndrie pentru București.

*În memoriile sale, Henry Kissinger, consilierul lui Nixon în probleme de securitate națională, spune că „Președintele își amintea cu mare plăcere de întîlnirile sale cu conducătorii români, care i-au făcut o*

*primire călduroasă, deși era simplu cetățean... Nixon n-a uitat' niciemd amabilitățile de acest fel." în conformitate cu cele spuse de Kissinger, în 1969 Nixon însuși „a sugerat ca România să fie inclusă în turneul său de vizite... Pentru prima oară un președinte american vizita o țară comunistă din Europa răsăriteană."*

Vizita lui Nixon în România a fost urmată de o avalanșă de vizite ale lui Ceaușescu la-Washington — în 1970, 1973, 1975 și 1978 — și de vizita președintelui Gerald Ford la București, la numai trei săptămîni după ce îl primise pe Ceaușescu la Casa Albă.

Într-un mod similar, Ceaușescu ceruse ca DIE să-l studieze cu minuțiozitate pe președintele francez Charles de Gaulle înainte de a-l invita la București. La sosire, de Gaulle a găsit aceeași limuzină neagră marca Citroen cu care era obișnuit în Franța, un pat identic cu cel făcut pe comandă, de la Palatul Elyse'e din Paris, și aceleași mîncăruri pe care le servea de la micul dejun dimineața devreme pînă la cină seara tîrziu. De Gaulle a fost foarte impresionat. Pînă la sfîrșitul vizitei sale, căzuse cu discreție de acord ca industria occidentală a microelectronicii și a computerelor să pătrundă și în România. Cu altă ocazie, o disecare psihologică amănunțită a președintelui pakistanez Zulfikar Ali Bhutto l-a ajutat pe Ceaușescu să obțină acordul confidențial al lui Bhutto cu privire la colaborarea secretă dintre serviciile de spionaj extern ale celor două țări pentru a obține din Occident informații referitoare la armele nucleare.

Cmd Ceaușescu a ajuns în cele din urmă la concluzia că are o imagine clară asupra lui Gadhafi, i-a dat ordin ministrului afacerilor externe să-i aranjeze o vizită în Libia. Prima discuție oficială cu Gadhafi urma să aibă loc imediat după sosirea lui Ceaușescu la Tripoli, dar colonelul Gadhafi dispăruse pur și simplu, fiind de negăsit. Cînd s-a întors în cele din urmă, aflîndu-se în sala de conferințe, neprietenosul și suspiciosul Gadhafi s-a ridicat brusc și, fără să spună vreun cuvînt, s-a îndreptat spre celălalt capăt al mării săli, unde a căzut în genunchi și a început să se roage.

Miniștrilor români și ambasadorului nostru le-a înghețat sîngele în vine, așteptîndu-se la o reacție violentă din partea lui Ceaușescu. Totuși, el a zîmbit larg și a spus cu seninătate că va aștepta cît va fi nevoie.

Cînd Gadhafi s-a întors în cele din urmă la masa tratativelor, Ceaușescu a spus:

— Am o mare admirație pentru credincioși. Dumneavoastră credeți în Coran, eu cred în marxism. Amîndoi credem în independența propriilor noastre țări. Dumneavoastră v-ați lepădat de influența americană, eu de cea sovietică. Dumneavoastră construiți o țară musulmană independentă, eu una marxistă independentă. Ar trebui să ne ajutăm reciproc.

Gadhafi l-a privit în ochi pe Ceaușescu minute bune. După aceea, restul întîlnirii a continuat fără incidente, Gadhafi pe-trecîndu-și toată ziua cu oaspetele său român. Spre deosebire de alte dați, Ceaușescu n-a vorbit deloc tot restul zilei. Doar îl asculta cu atenție și cu admirație pe Gadhafi. După terminarea înlîlnirii, Ceaușescu l-a informat pe Gadhafi că aghiotantul său a trebuit să zboare cu avionul prezidențial înapoi în România și va înapoi în timpul nopții ca să-i aducă un document important.

În dimineața următoare, Gadhafi a sosit cu punctualitate, fapt neobișnuit pe atunci. Cînd cei doi conducători au apărut împreună, Ceaușescu avea în mînă o cutie de argint mare, antică, frumos ornamentată. Deschizînd-o, a scos la iveală o carte foarte veche, scrisă de mînă.

— Acesta este manuscrisul original al primei traduceri în limba română a *Comtiului*, făcută în urmă cu sute de ani. Avem numai un singur exemplar, dar și eu am un singur frate adevărat.

Păstrează-l, frate.

Colonelul Gadhafi a răsfoit cu nesaț vechea și frumoasa carte. Vizibil emoționat, nu mai era în stare să vorbească. Pînă la urmă, a reușit să îngaime:

— 'Fratele meu ! Ești fratele meu pentru tot restul vieții mele.

-În același timp, l-a îmbrățișat cu putere pe Ceaușescu.

Manuscrisul *Coranului* era cadoul pe care Ceaușescu îl plănuise de multă vreme pentru Gadhafi.

— Cunoscîndu-l bine pe Gadhafi, nimic nu l-ar putea atrage mai mult decît manuscrisul nostru antic al *Coranului*, a explicat el lui Nicolae Doicaru și mie (Doicaru era șeful DIE pe atunci și se ocupa personal de această operațiune). Și nimic, a continuat Ceaușescu, nu-l va impresiona mai mult decît dacă i-l voi înmîna eu personal, spontan, ca o reacție la forța personalității lui.

Scenariul transportării *Coranului* la Tripoli în timpul nopții fusese pus la cale cu mult timp înainte de plecarea lui Ceaușescu din România.

După acea zi, Ceaușescu n-a precupețit nici un efort pentru a-l copleși pe Gadhafi. A deschis larg porțile României pentru ca libienii să frecventeze cursurile universităților române și a trimis mii de profesori în Libia pentru a-l ajuta pe Gadhafi să-și realizeze ambiția de a eradică analfabetismul și

de a crea o nouă intelectualitate devotată lui. Un spital mare și modern a fost construit, echipat și dotat cu personal medical român. Maxima lui Ceaușescu — „Banii cheltuiți cu Gadhafi vor plăti curînd dividende grase” — s-a dovedit a fi corectă. Gadhafi a devenit unul dintre cei mai apropiați prieteni și aliați ai lui Ceaușescu. După aceea, l-a rugat pe Ceaușescu să i se alăture în „Revoluția Verde”, ce avea ca scop transformarea deserturilor libiene în terenuri agricole, așa cum fusese pe vremea vechii Cartagine, cînd Libia era un important grînar pentru Imperiul Roman. Revoluția Verde a avut în vedere nu doar o campanie națională de a fertili/a pămîntul dar și transformarea beduinilor nomazi în fermieri. Cu dolarii lui Gadhafi, România a construit ferme pe tot cuprinsul Libiei și a făcut o avere.

#### PAȘAPOARTE AMERICANE PENTRU LIBIA

Anul 1974 a marcat începutul colaborării intense dintre cele două forțe de securitate, iar schimbul de pașapoarte străine a devenit aspectul său cel mai important. Penru punerea în scenă în străinătate a unor acte teroriste fără implicarea Libiei, forțele de securitate libiene strînseseră o vastă colecție de pașapoarte care fuseseră confiscate sau furate de la străinii ce lucrau sau călătoreau în Libia, precum și altele luate de la muncitori arabi indigeni care muriseră în Libia. DIE a primit multe asemenea pașapoarte, care au fost folosite în operațiuni teroriste conduse de OEP sau chiar de DIE. În schimb, DIE a oferit Libiei pașapoarte americane și occidentale, contrafăcute de DIE.

*Pînă în ziua de astăzi Hbieni organizează misiuni teroriste cu ajutorul acestei colecții de pașapoarte. Teroriștii care au atacat avionul El Al pe aeroportul din Viena, în ziua de 27 decembrie 1985, călătoreau cu pașapoarte tunisiene furate. Conform celor afirmate în presă, „ministrul de interne tunisian a spus la Tunis că două dintre pașapoartele folosite de teroriști pentm a intra în Austria au fost confiscate vara trecută de autoritățile libiene de la muncitori tunisieni din Libia care au fost expulzați. Cel de-al treilea pașaport a fost dat dispărut de către un muncitor tunisian din Libia, în 1977. Ministrul a mai spus că, recent, cîteva sute de pașapoarte tunisiene au fost confiscate de libieni de la muncitori titnisiene trimiși acasă.”*

Vă vorbește căpitanul dumneavoastră, s-a auzit din nou la difuzor vocea lui Calomfirescu. La stînga dumneavoastră vedeți Golful Sidra și portul Bengazi. Am informat turnul de control cu privire la ora exactă a sosirii noastre la Tripoli și le-am cerut să fie transmisă ambasadei noastre.

Cînd am sosit, un individ scund, gras și mustăcios, „Riyad” — acesta era numele codificat pentru DIE al ministrului adjunct de interne libian — se afla în incinta aeroportului ca să mă întîmpi-ne ca de obicei. Lîngă el stătea ambasadorul român Nicolae Ve'res, șeful de secție DIE Anton Anton și „Jarnea”, translatorul de arabă al ambasadei. Ambasadorul nu știa că „Jarnea” este agent secret al DIE, cu gradul de locotenent-colonel. Împreună cu ei era generalul Romeo Popescu, un vechi lucrător al DIE, care fusese șeful secției din Belgia, iar apoi directorul Brigăzii Ilegale de la sediu. Era încă agent DIE, funcționînd acum ca director general pentru vize și pașapoarte \ Ministerului de Interne român. Popescu sosise la Tripoli cu o oră înaintea mea, într-o vizită de rutină cu scopul de a-i ajuta pe libieni să falsifice pașapoarte pentru operațiunile lor teroriste din Occident și ca să obțină noi mostre de pașapoarte pentru ei. „Riyad” nc-a dus cu mașina pe mine și pe Popescu pînă la biroul său. Ca întotdeauna, biroul lui „Riyad” era acoperit cu dosare și hîrtii împrăștiate.

— Cred că trebuie să vă tulbur ordinea, a început Popescu, făcîndu-i cu ochiul lui „Riyad”, în timp ce căuta un locșor să-și deschidă valiza enormă, tip acordeon. Asta e pentru dumneavoastră, a spus, golind un plic mare plin cu pașapoarte occidentale în alb fabricate de către DIE și selectate pentru libieni ca răspuns la cererile lor.

Fața lui „Riyad” s-a luminat brusc:

— Asta îl va face pe Colonel mai mult decît fericit. Știți, un pașaport în alb este ca un cec în alb — valoarea sa nu are limită.

— Mai aveți aici niște cadouri. Ceva asemenea cecurilor în alb, a continuat Popescu, expunînd ce pedanterie un set întreg de ștampile de cauciuc pe biroul lui „Riyad”. Nu puteți folosi un cec în alb dacă nu-l completați, iar aici -aveți unelte de scris pentru pașapoartele dumneavoastră, *mon cher ministre*.

Erau ștampile mari pentru vize de intrare turistice sau diplomatice pentru diferite țări ale lumii, precum și altele mai mici folosite la punctele de frontieră pentru a marca data intrării sau ieșirii.

— În această cutie aveți cîteva zeci de feluri de cerneală folosită de toate țările pentru orice fel de

stampilă și semnătură, iar în acest plic sînt instrucțiunile de folosire. Unele țări folosesc cerneală roșie lunea, altele poate că folosesc alta albastră fluorescentă vinerea, a adăugat ci, cu o undă de superioritate în glas, înainte de a încheia cu emfază: agenții secreți ai Colonelului nu vor mai trebui să viziteze Statele Unite sau Europa Occidentală ca libieni.

#### SOCIETĂȚILE MIXTE ALE LUI GADHAFI ÎMPOTRIVA „IMPERIALISMULUI AMERICAN”

În timpul mesei de prînz, lui „Riyad” i s-a transmis că Ghadhafi dorește să-și vadă „oaspetele” la ora trei. După ce ne-am terminat în grabă masa, un elicopter ne-a dus pe mine și pe „Jarnea” la elicopterul unei unități militare, undeva lângă Tripoli. Acolo ne aștepta un Mercedes negru escortat de mai multe mașini ale lui „Riyad”. După un drum scurt, am încetinit și am intrat într-o zonă militară. Am fost imediat luați în primire de două *jeep-uri*, care ne însoțeau printr-o unitate militară aflată în stare de alertă. Toți purtau căști și erau dotați cu arme Kalasnikov, drumul era păzit de *jeep-uri* cu mitraliere, iar tancuri camuflate erau pregătite să intre în funcțiune la cel mai mic semn. După aceea am fost opriți la o poartă de fier înaltă și verde, singura intrare într-un perete de beton întărit cu Saci de nisip fără număr. Numai Mercedesul negru a avut voie să treacă prin poarta verde, fiind escortat acum de cîțiva soldați infanteriști înarmați cu pistoale automate. Am ajuns într-o curte mare, înconjurată cu ziduri, în mijlocul căreia, departe, am zărit o clădire pătrată înconjurată de corturi militare. Drumul pînă acolo era blocat din loc în loc de tancuri cu motoarele în mers. Tancurile stăteau în expectativă de-a curmezișul drumului cam la 500 de metri unele de altele.

Mașina noastră era oprită în fața fiecărui tanc și verificată de un ofițer, pînă cînd am ajuns la ușa clădirii.

Înăuntru, totul era verde, chiar și îmbrăcămintea majorității oamenilor. „Simbolizează Revoluția Verde a lui Ghadhafi”, m-a lămurit Jarnea, cînd am fost invitați în cele din urmă într-o sală de așteptare verde, decorată numai cu un portret color al lui Ghadhafi îmbrăcat într-o uniformă militară verde. Am așteptat mai puțin de o oră pînă cînd un bărbat în uniformă verde a intrat și ne-a escortat la Colonel, care era singur într-o cameră imensă. Stătea în picioare și privea pe fereastră, pozînd cu ostentație și scoțîndu-și în relief profilul. Am auzit ușa închizîndu-se în spatele nostru, dar n-am detectat nici un semn ca Ghadhafi să fie conștient de prezența noastră. Asemenea corturilor sale, pereții camerei erau acoperiți cu bucăți cusute de piele colorată care formau un înveliș pestriț, în cameră mai erau canapele de un verde strălucitor și fotolii. Am așteptat mult timp înainte de a mă hotărî să încerc a-l avertiza cu o tuse. Ca și cum ar fi fost luat prin surprindere, Ghadhafi și-a întors capul încet spre noi, pîrînd că ne studiază cîțva timp, iar apoi a început să vorbească în arabă.

— Sînt întotdeauna însetat de înțelepciunea excelenței sale, fratele meu. Ce mai face ? „Jarnea” îmi șoptea traducerea la ureche. Ghadhafi purta o uniformă verde extravagantă, făcută pe comandă, cu multe galoane aurii pe piept, precum și pantofi și tocuri înalte. Ochelarii lui de soare fumurii, parțial acoperiți de borurile largi pline de „ouă jumări” ale unei șepci militare în stil italian, nu-i ascundeau ci mai degrabă îi scoteau în evidență fața asemănătoare cu o clătită. După formulele de salut obișnuite, am încercat să-i dau mesajul scris din partea lui Ceaușescu, dar am fost oprit de un gest ferm pe care Ghadhafi l-a făcut cu mîinile, etalînd inele de aur cu smaralde mari, pe majoritatea degetelor.

— Spune-mi ce scrie, a ordonat pe un ton Autoritar. Ca și lui Ceaușescu, nu-i place să citească singur.

— Președintele Ceaușescu mi-a lăsat onoarea de a vă raporta, Excelență, acceptarea sa deplină a uneia din propunerile dumneavoastră mai vechi, am început eu. Încercînd să mă apropiu de tonul său formal.

Ghadhafi mi-a aruncat o privire încreșătoare. I-am reamintit politicianului că, în urmă cu cîteva săptămîni, îi oferise lui Ceaușescu 400 de milioane de dolari pentru importul unei rafinării moderne care va fi amplasată la Marea Neagră.

— Sigur că știu, a întrerupt Ghadhafi, cu ochii scînteind triumfător. M-am oferit să plătesc o rafinărie modernă importată din Occident pentru prelucrarea petrolului brut libian — produsele urmînd a fi exportate ca și cum ar fi românești — ca supapă de siguranță pentru mine, în cazul că Occidentul ar boicota petrolul libian. I-am mai spus fratelui Ceaușescu că doresc să finanțez imediat o a doua și apoi o treia rafinărie.

Am dat din cap și am continuat cu mesajul lui Ceaușescu.

— Exprimînd solidaritatea sa deplină cu revoluția și cauza Libiei, președintele român nu

numai că este de acord cu propunerea Colonelului Gadhafi, dar a găsit de asemenea un mod de a reduce substanțial timpul necesar construirii acesteia. Președintele Ceaușescu este pregătit să pună imediat la dispoziția Libiei o rafinărie deja existentă, care a fost importată recent din Occident, dacă Colonelul Gadhafi poate livra prompt cei 400 de milioane de dolari.

— E adevărat ? a întrebat Gadhafi. Sigur că o voi plăti, dacă oamenii mei vor considera că rafinăria este mulțumitoare. Știi că am bani, nu-i așa ?

Ignorînd întreruperea sa, am continuat cu mesajul lui Ceaușescu explicîndu-i că el i-a cerut de asemenea lui Gadhafi să trimită neapărat României necesarul de petrol brut pentru ca rafinăria să funcționeze la capacitatea maximă, în același timp, Ceaușescu l-a informat pe fratele său că profiturile în valută forte ale rafinăriei trebuie să fie împărțite, pentru a plăti forța de muncă română.

— Nu se pune problema să nu fiu de acord cu tot ce-mi cerc fratele Ceaușescu, a spus Gadhafi, devenind pe neașteptate mai puțin suspicios aflînd că va trebui să plătească în valută forte în schimbul protecției lui Ceaușescu. Evident încîntat de vesti și aducîndu-si brusc aminte că stă tot în picioare, Gadhafi si-a tras un fotoliu și a făcut semn spre „Jarnea” și spre mine să facem

/1 Un soldat în uniformă verde a intrat aducîndu-ne la i\*-l" note bătut. '•' \_\_\_\_\_ QJ mai conține mesajul fratelui meu ? a întrebat Gadhafi, na ce soldatul în uniformă verde a plecat.

Am raportat că Ceaușescu dorea de asemenea să știe dacă Gadhafi fusese în stare să ia o hotărîre cu privire la propunerea : Ceaușescu ca acesta să finanțeze o industrie de tancuri în România.

— E vorba de cel german, nu-i așa ? a întrebat el. Cel despre care fratele meu mi-a spus că aveți destule rețele de spionaj pentru a-l copia și a-l produce în România. Care-i diferența între el și noul tanc sovietic ?

' — Președintele Ceaușescu consideră că tancul vest-german Leopard II e mai bun decît cele sovietice — mai puternic, mai ușor, mai rapid și substanțial mai sigur la trecerea printr-o apă. Dar motivul său adevărat ca noi să construim un tanc al nostru e că ar putea fi exportat fără nici o restricție.

— Are dreptate în privința asta. Am plătit bani buni pentru tancurile mele sovietice, dar Kremlinul încearcă mereu să mă oprească să fac ceea ce vreau cu ele. Care era propunerea fratelui meu ?

— O societate mixtă pentru a produce tancuri Leopard II. România va colabora cu toate rețelele de spionaj pe care le are precum și cu asistența confidențială vest-germană oferită pentru a sprijini politica externă independentă a Bucureștiului. România va dota de asemenea societatea mixtă româno-germană cu toate construcțiile, cu forța de muncă și toate celelalte mijloace logistice. Președintele Ceaușescu vă cere, Excelență, să finanțați importul din Occident al echipamentului și al tuturor uneltelor necesare pentru noua fabrică precum și costul licenței, al oțelului special și al celorlalte materiale importate.

— Care licență ? Am înțeles că tancul este proprietatea NATO și nu trebuie cumpărată nici o licență. Greșesc ?

— Nu, Excelență, aveți dreptate. Timp de mulți ani Președinte Ceaușescu a avut o operațiune de spionaj prioritară cu sco-Pul de a reproduce tancul Leopard II, deoarece nu putea fi "nportat. În timpul acelor ani, el a acumulat tone de schițe și tehnice. Tehnicienii români au acum aproape tot ce au avut colegii lor vest-germani cînd au început să construiască tancul Leopard II, și altele pe deasupra. Chiar și un model original.

— Atunci de ce aveți nevoie de licență ?

— Problema-cheie pentru tancul Leopard II este motorul său, Excelență. Recent am obținut prin contrabandă o mostră de motor suplimentară, pe care am desfăcut-o în bucăți și am studiat-o. Concluzia a fost că motorul din aluminiu ușor, compact, era un instrument de o asemenea precizie încît era mult prea complicat pentru nivelul tehnologic obișnuit al României. De aceea Președintele Ceaușescu a hotărît să găsească o modalitate de colaborare cu fabricantul vest-german.

— Și aprobarea NATO ?

— Președintele a găsit o modalitate de a se lipsi de așa ceva. Mi-a dat un mesaj personal pentru

fabricant, o prestigioasă firmă vest-germană, cerînd în termeni ambigui ajutor în sprijinul independenței României și promițînd, în schimb, mai multe afaceri împreună în viitor. Cu acest mesaj în mîna l-am contactat pe unul dintre șefii firmei, directorul fabricii de motoare. Acest bărbat, căruia i s-a dat numele codificat „Leopold” fusese evaluat în rapoartele noastre informative ca fiind un adept al politicii externe a României.

— „Leopold” de la „Leopard” ?

— Da, Excelență. „Leopold”, după ce l-am pus la curent în cele mai mici detalii în această privință, a fost de acord să colaboreze la rezolvarea a ceea ce el a numit „această chestiune delicată”. După cîteva zile — adică în ianuarie trecut, pe la începutul lunii — , am plecat împreună cu avionul companiei sale la București, unde urma să se alăture cancelarului Schmidt, ca membru al delegației sale oficiale. Președintele Ceaușescu v-a trimis un mesaj personal referitor la discuțiile pe care le-a avut atunci cu Schmidt.

— Acum o lună, sau cam așa ceva.

— Da, Excelență, în timpul zborului spre București, am fost numai noi în avion, iar „Leopold” mi-a explicat că Leopard II fusese produs pentru NATO cu fondurile federale germane, și că de aceea nu era posibil să fie obiectul direct al unei tranzacții comerciale fără aprobarea guvernului federal, care nu va fi dată

încînd unei țări comuniste. Recent, totuși, firma lui a proiectat nou motor Diesel bazat în totalitate pe motorul Leopard II. Singura diferență fundamentală o constituia sistemul de ungere, deoarece era proiectat să fie folosit numai în poziție orizontală, mai ales în cadrul unităților de armată mobile. Dar noul motor nu mai aparține guvernului vest-german. „Leopold” ar putea să-i vîndă licența și o linie de producție României.

— Dacă motorul e bun pentru unitățile de armată mobile, îl pot folosi pentru întregul arsenal de care dispun.

— Sigur. Totuși, asta ar trebui să fie un aranjament separat.

— Dar aș vrea să te întreb: Cum ar putea fi folosit un asemenea motor la un tanc care urcă pe o suprafață înclinată într-un unghi de 25° sau mai mult ?

— Pe lîngă contractul oficial, „Leopold” va semna un acord confidențial, care stipulează că o firmă elvețiană, construită de el special pentru acest contract unic, va proiecta și va furniza sistemul special de ungere, necesar să transforme acest motor într-unul de tanc. Va fi în secret o secție a firmei sale. Toți angajații acestei secții vor fi pensionarii lui, cu experiență calificată în privința motorului Leopard II și a sistemului său de ungere, selecționați pe sprincenă de el însuși. Ei vor primi toată documentația tehnică originală de la el. După cum spune „Leopold” singurul lucru diferit va fi macheta proiectului.

— Există garanții pentru realizarea acestui acord secret ?

— Acum zece zile am fost în Germania Occidentală ca să încheiem contractul secret. „Leopold” m-a dus cu mașina pînă la Ambasada Română din Koln, iar cînd am ajuns acolo m-a rugat să-l ajut la descărcarea bagajelor. Erau multe cutii grele, pe care le-a deschis în incinta ambasadei. Conțineau sistemul original de ungere al motorului Leopard II și un prototip al unui sistem similar de ungere pentru noul motor.

— A reușit!

— Da, Excelență. După cele afirmate de „Leopold”, așa-nu-mita versiune civilă a motorului Leopard II a fost concepută încă din start nu doar pentru unitățile de armată mobile dar și pentru vehiculele blindate, încă n-are dreptul să-l vîndă pe față în scop militar, deci firma elvețiană nu va fi altceva decît un paravan pentru autoritățile NATO.

— Ajung 300 de milioane de dolari, generale ?

— De fapt, Președintele Ceaușescu are nevoie de 350 de milioane de dolari pentru a începe operațiunea. Bani gheață.

— În regulă. Vreau, totuși, să împărțim producția pe jumătate chiar din prima zi.

— Voi raporta cu exactitate acest lucru, Excelență.

— Era vorba și de o societate mixtă pentru industria aeronautică militară într-unul din primele mesaje ale fratelui meu. Ce fel de avioane ?

— Sînt două. Primul este un avion comercial Fokker, FK-614, proiectat pentru distanță medie, capabil să aterizeze oriunde, chiar și pe nisip. Sînt mai multe versiuni militare Fokker în stadiu de proiect: de recunoaștere, de bombardament și de lansat parașute.

— Îmi sună cît se poate de bine. Și al doilea ?

— Fokker-ul a perfecționat decolarea și aterizarea verticală. Președintele Ceaușescu crede că

o societate mixtă cu Fokker pentru a produce avionul comercial 614 ar deschide României porțile pentru a fura proiectele referitoare la decolarea și aterizarea verticală.

— Ajung încă 350 de milioane de dolari ?

— Președintele Ceausescu n-a făcut o estimare precisă. Dar pot raporta că Excelența voastră dorește să finanțeze proiectul cu cel puțin 350 de milioane de dolari ?

— Da. Ministrul meu al apărării ar putea discuta această chestiune cu ocazia următoarei sale vizite la București.

•— Nu'cred că Președintele Ceausescu va fi pregătit pentru asta decît după vizita sa în Statele Unite, de la mijlocul lui aprilie. Am un mesaj de la el în legătură cu această vizită.

— Ascult.

„NU VREAU PACE ÎN ORIENTUL MIJLOCIU”

— Vizita președintelui Ceausescu în S.U.A. are trei obiective majore. Primul este să consolideze clauza națiunii celei mai favorizate, pe care România tocmai a primit-o. Al doilea are scopul să deschidă noi uși spre tehnologia americană, interzisă țărilor comuniste și dumneavoastră, Excelență.

— În regulă. Care este prioritatea lui acolo ?

— Microelectronica și computerele.

— Sînt sătul pînă peste cap, dar asta e doar furia mea de acum.

— Președintele vă va povesti totul pe scurt, după vizită, ca de obicei. Al treilea, și cel mai important obiectiv al său, este pacea în Orientul Mijlociu.

— De ce pacea ? Nu va fi niciodată pace, atîta timp cît Israelul continuă să existe, iar eu mai sînt în viață.

— Președintele Ceausescu consideră că pacea este mai la modă decît războiul și vrea să fie mediatorul ei. El îi va propune președintelui Carter un plan amănunțit. Mai întîi, retragerea Israelului din teritoriile ocupate după războiul din 1967 și, de asemenea, din teritoriile Libanului de Sud. În al doilea rînd,

dreptul poporului palestinian la autodeterminare, precum și dreptul de a avea un stat independent propriu. Președintele Ceausescu/ va insista la Casa Albă că, fără o soluție de lungă durată în această problemă, nu va putea exista nici o înțelegere de pace în Orientul Mijlociu și nici o garanție pentru independența și securitatea vreunui stat din regiune, inclusiv Israelul, am continuat cu emfază.

— Nu va exista niciodată independență teritorială și securitate pentru Israel. Asta trebuie să-i fie clar fratelui meu Ceausescu.

— În ultimul rînd, președintele Ceausescu vrea să-l folosească pe Carter pentru a convinge guvernul israelian să arate mai multă receptivitate față de inițiativa președintelui Sadat.

— Sadat e nebun. Ar trebui să renunțe sau să fie înlăturat.

— De asemenea, problema ar trebui pusă la conferința de pace de la Geneva, unde sovieticii dețin funcția permanentă de codirector. El va insista ca această conferință să includă Siria, Libia și OEP-ul ca reprezentanți autentici ai palestinienilor. Trebuie să vă mai informez că președintele Ceaușescu mai dorește să distrugă manevrele lui Carter de a fi mediator între Begin și Sadat.

— Begin ar trebui să fie asasinat. Iar nebunul acela de Sadat va trebui sau să renunțe, sau să fie înlăturat.

— Fratele Ceaușescu vrea să rămîna mediatorul lor, am continuat, ignorînd întreruperea lui Gadhafi. Atuul său, după cum știți, e că el este singurul conducător al lumii care are relații diplomatice și personale atît cu Israelul, cît și cu Egiptul, fiind și prieten personal cu președintele Arafat.

— Arafat e un nebun stupid.

— Fratele Ceaușescu vrea să-l convingă pe președintele Arafat să fie conciliant față de rezoluțiile 242 și 338; să schimbe plăcuța de pe ușă cu numele OEP-ului cu alta, purlînd numele de guvern în exil, dar întîmpină dificultăți. L-ați putea ajuta, Excelență ?

— Eu nu sprijin pacea în Orientul Mijlociu. Și nu-l sprijin nici pe Arafat. E un nebun stupid și incompetent.

— L-ați sprijinit cîndva, nu-i așa, Excelență ?

— Nebunul acesta stupid este fanatic, un războinic, dar unul deștept, însă nu duce nimic la

bun sfârșit.

— Ce să-i raportezi președintelui meu ?

— Spune-i fratelui Ceaușescu că părerea noastră referitoare la Orientul Mijlociu și Arafat sînt diferite. Și că vreau să-mi dea un pașaport sud-american, perfect curat. Va trebui să fie atît de curat, încît însuși fratele meu să aibă încredere să-l folosească. Știi pentru cine am nevoie, pentru „Carlos”. Și vreau ca fratele meu să-mi indice un aeroport occidental pe care „Carlos” să-l poată folosi în siguranță, ca să ajungă în Occident.

— Ce altceva trebuie să-i mai spun președintelui Ceaușescu ?

— Spune-i că, în ciuda căilor noastre total diferite de luptă împotriva imperialismului american, are tot sprijinul meu. Atîta timp cît „Orizontul” său stupid funcționează, va avea banii mei a-l finanța, în ziua în care n-o să mai meargă șmecheria, poate conta pe armele mele.

Gadhafi s-a ridicat brusc de pe scaun și a scos din buzunar o batistă, cu care și-a șters fruntea și ceafa.

— Care-i statutul lui „Brutus” al nostru, generale ? a întrebat Colonelul cîteva minute mai tîrziu.

„Brutus” este numele codificat pentru armele bacteriologice. La o zi după lansarea unui apel internațional pentru interzicerea tuturor armelor chimice, Ceaușescu l-a chemat la el pe generalul Mihai Chițac, comandantul trupelor chimice, și pe mine și ne-a ordonat ca o componentă ultrasecretă pentru arme bacteriologice să fie creată imediat în cadrul trupelor chimice, și dezvoltată cu ajutorul DIE. Mai tîrziu acestei componente i s-a dat numele codificat de „Brutus” de la *bmcellosis*, prima armă bacteriologică pe care aceasta a produs-o și care a devenit favorita lui Ceaușescu. Promițînd să împartă produsul cu Libia, el l-a convins pe Gadhafi să investească sume mari de bani ca să dezvolte operațiunea „Brutus”, deși, în realitate, n-a fost necesară valută foarte în acest proiect.

— Nu există nici un cuvînt despre „Brutus” în mesajul președintelui Ceaușescu, m-am aventurat să răspund.

• Gadhafi s-a întors spre mine fulgerîndu-mă din priviri. Fața sa transfigurată s-a făcut tare ca granitul, iar ochii lui îmi aruncau priviri tăioase.

— Nu le juca cu mine, generale, sînt bani libieni în chestia asta și... vreau să știu ce se întîmplă.

În timp ce „Jarnea” îmi traducea la ureche, mi-a șoptit că vocea lui Gadhafi trăda un tremur nervos. Deși Gadhafi vorbea în arabă, mi-am dat seama cu ușurință ce răbufnea din el.

— Să-i spui asta fratelui Ceaușescu, a zis Gadhafi cu aceeași voce.

Apoi s-a îndreptat spre fereastră și, întorcîndu-se spre noi cu profilul, a rămas acolo fără să mai zică nimic, privind doar afară în noapte. Am înțeles că întrevederea luase sfîrșit.

De la biroul lui Gadhafi am plecat la ambasadă, unde șeful stației, Anton Anton, mă aștepta în salonul principal.

— Bucureștiul întreabă mereu dacă te-ai întors, a spus. Tovarășul așteaptă raportul tău.

La cîteva minute după ce am scris-o telegramă spunînd doar atît „*BEDUIN BINE DISPUS*”, Anton a raportat că „Riyad” era jos, așteptînd să mă ducă la un dîneu oficial dat în onoarea mea și a generalului Popescu.

AJUTÎNDU-L PE „CARLOS”

Dîneul lui „Riyad” a avut loc în clubul Ministerului de Interne, care este rece ca o cazemată. Au participat adjuncții lui și cîteva ofițeri de rang înalt. Pe masa lungă de lemn erau patru miei fripiți, înconjuțați de castroane de argint pline cu pilaf de orez verde, și numeroase sticle cu limonada verde. Dîneul a început într-o atmosferă tăcută, posomorită. Cele cîteva glume pe care a încercat să le spună Popescu au fost urmate numai de propriul său rîs. După două ore, buna dispoziție și-a făcut simțită prezența, dar atunci „Riyad” m-a condus la mașină.

— Să-i lăsăm să se simtă bine ei între ei, fără șefi, mi-a spus. Mașina s-a oprit în fața unui hotel luxos, unde portarul în uniformă care a venit să ne deschidă ușa a rămas ca lovit de trăsnet cînd l-a zărit pe „Riyad”.

— Asta e un alt rezultat al legăturii noastre, mi-a spus „Riyad”. Ministerul nostru a preluat acest hotel și altele, care sînt folosite de străinii cu rang. Fiecare telefon este urmărit, am pus microfoane în fiecare cameră și la aproape toate mesele din restaurant, iar personalul este



format din agenți secreți. Este exact ceea ce am văzut la voi, la hotelurile Alhambra Palace și la Intercontinental.

Am petrecut restul serii discutînd la o masă retrasă și îndepărtată, unde, fără să i se spună, chelnerul ne-a umplut ceștile de ceai cu whisky, servit dintr-un ceainic de aramă. În proporție cu numărul de cești băute, adevăratul „Riyad” a început să iasă din carapacea sa de tăcitură monosilabică, care vorbea rar și niciodată nu spunea ce gîndea. Fanaticul antisemit și delirantul antiamerican pe care l-am întîlnit numai o singură dată înainte, într-un club de noapte din București, în vara anului 1977, a început iar să revină la viață.

Secretul care guvernează orice serviciu de spionaj, fie în lumea liberă, fie într-o țară totalitară, interzice ca agenții să discute despre munca lor cu un neprofesionist. Dar există și o lege nescrisă : cînd agenții secreți se întîlnesc, singurul lucru pe care îl pot discuta sînt afacerile lor clandestine. Terorismul a fost principala preocupare a lui „Riyad” în ultimii cinci ani. Acesta este subiectul despre care a vorbit la București cu cîteva luni în urmă, iar operațiunile teroriste erau tema despre care el a început acum să-și depene amintirile. Astăzi a vorbit despre acel terorist dezgustător, „Carlos”, care este cunoscut și sub numele de „Șacalul”. Pe numele său adevărat Ilici Ramirez Sanchez, el era fiul unui venezuelean bogat. A devenit revoluționar, iar apoi un activ susținător al Frontului Popular pentru Eliberarea Palestinei, o grupare teroristă și marxistă, iar în final prieten intim cu Gadhafi.

— Atîta vreme cît „Carlos” continuă să trăiască aici, a spus „Riyad”, dispun de fonduri nelimitate ca să-i acopăr toate cheltuielile pentru tot restul vieții.

Abia după ce a băut tot din ceașcă a continuat:

— Carlos e nervos, fără astîmpăr, nu poate sta liniștit. Acum vrea să organizeze o nouă operațiune în Occident. Ți-a cerut Colonelul un pașaport ?

— Da.

— Am cerut de la prietenii noștri bulgari un pașaport sud-american pentru „Carlos”, dar Colonelul vrea și ajutor românesc. Știi că noi avem relații excelente cu Sofia, dar Ceaușescu este fratele Colonelului.

Trecuse de miezul nopții cînd am plecat la aeroport. De îndată ce avionul a atins altitudinea de zbor, Calomfirescu a revenit în salon.

— Încearcă să dormi cîteva ore, generale. Patul prezidențial te așteaptă, mi-a recomandat, după ce am terminat cina intimă pregătită de el.

Ca întotdeauna, de îndată ce m-am băgat în pat, mi-am spus rugăciunea. Am fost un creștin devotat toată viața și niciodată n-am adormit înainte de a mă ruga lui Dumnezeu. De cînd religia a fost interzisă, îmi spuneam rugăciunile numai în gînd. În decursul anilor am învățat să mă concentrez pînă ce vedeam clar imaginea lui Hristos răstignit pe cruce. Aceea a fost biserica mea, altarul meu, icoana mea, timp de aproape 30 de ani. Acestui Hristos, pe care-L vedeam atît de clar cu ochii minții mele, pînă la ultimul detaliu al feței Sale și corpului Său, mă rugam.

Era aproape ora șase dimineața cînd am ajuns la București, întorcîndu-mă din călătoriile mele efectuate în Occident, Aeroportul Internațional București-Otopeni mă frapa mereu ca un loc straniu și amenințător, aparținînd unei lumi primitive, diferite. De sus se vedeau artileria antiaeriană și mitralierele de calibru mare instalate de Ceaușescu ca să împiedice ca avioanele deturnate să părăsească țara. Clădirea aeroportului, cufundată în beznă pentru a se economisi curentul electric, este mereu plină de ofițeri de securitate și milițieni înarmați cu automate. Oficialii, de la grăniceri și vameși pînă la portari, sînt la fel de neprietenoși și suspicioși. Pasagerii timizi și speriați încearcă să aștepte sau să se plimbe fără să le dea atenție, în această zi rece și ploioasă, aeroportul mi s-a părut totuși ospitalier, în comparație cu lumea de unde abia plecasem. Pop, adjunctul meu, era acolo ca să-mi prezinte un scurt raport asupra celor întîmplate în timpul absenței mele. După terminarea raportului, mi-a spus că „Profesorul” mi-a telefonat de cîteva ori cu o zi în urmă — Ceaușescu voia vesti de la mine. Îmi lăsase vorbă să fiu în biroul său „la prima oră în dimineața aceea”. Aceasta însemna ora 8,30, atunci cînd Ceaușescu sosea acolo cu punctualitatea unui ceas elvețian. I-am dat servieta lui Pop și am plecat acasă. Pe drum, șoferul meu, Paraschiv, mi-a vorbit în special despre Dana și despre Radu, logodnicul ei. Ieri avusese loc vernisajul expoziției ei la București. Multă lume venise acolo. Ea era atît de emoționată... După-amiază, Paraschiv a dus-o la expoziția de sculptură a lui Radu. Și acolo erau mulți vizitatori... Erau atît de drăguți împreună.

## CAPITOLUL VII

— Bine ai venit acasă, șefule !

— Sînt atît de bucuros să văd, în sfîrsit, o ființă omenească, profesore! am replicat, ca răspuns la îmbrățișarea exuberantă a lui Constantin Manea.

Birourile și sălile de conferință ale lui Ceausescu erau goale la acea oră matinală. Era prezentă acolo numai echipa de tehnicieni avînd sarcina de a verifica zilnic securitatea cabinetului lui Ceausescu. O regulă, introdusă cu mulți ani în urmă de către KGB-ul sovietic, cere ca biroul conducătorului partidului comunist și reședința acestuia să fie verificate sistematic și cu regularitate pentru descoperirea sistemelor de observare sau a altor operațiuni de spionaj, în fiecare dimineață, toate telefoanele sînt înlocuite cu altele, identice, care au fost verificate în prealabil, iar apoi sigilate. Liniile telefonice sînt verificate zilnic pentru a detecta orice legătură sau posibilă interceptare străină. Sistemul de detectare a radiațiilor, ascuns în tocul ușii, este testat în fiecare dimineață, așa cum este cazul controlului Geiger-Muller și al celorlalte instalații ascunse în interiorul biroului. O dată pe săptămînă, pereții, tavanul și podeaua sînt cercetate încă o dată cu ajutorul razelor X cu scopul de a depista microfoane ostile.

— Hai să intrăm, șefule. Nu există pe lume alt loc mai sigur pentru a sta de vorbă ca biroul Tovarășului, a spus Manea, clipind în direcția ofițerilor care făceau verificarea.

M-a împins în cabinetul prezidențial, unde a început să scoată și să-și aranjeze, pe biroul lui Ceausescu, lucrurile cu care el își începe de obicei ziua, într-o ordine invariabilă, specifică: rapoartele zilnice de spionaj ale DIE deasupra, dosarul conținînd telegramele de la ambasade selecționate de ministrul afacerilor externe dedesubt, raportul cu privire la emisiunile postului de radio Europa Liberă în limba română imediat sub ele, iar la sfîrșii buletinele de știri Agerpres pregătite special pentru el, conținînd informații din presa occidentală care n-au fost publicate în România.

— N-am prea avut mult de lucru zilele trecute, șefule, a spus Manea. Tovarășul a avut o întrevedere cu ministrul apărării și cadrele superioare, ca să-i felicite pentru manevrele lor recente. Știi cine a fost cel mai bun dintre oamenii noștri ? Generalul Militaru a cîștigat toate medaliile! Îți amintești de apariția lui spectaculoasă cînd a deschis parada militară la ultima sărbătoare națională ? Era acolo, ca Făt-Frumos, în mașina sa decapotabilă, salutînd unitate după unitate și apoi dîndu-i raportul Tovarășului. Toate fetele erau înnebunite după el, nu-i așa ?

Nicolae Militaru, unul din generalii favoriți ai lui Ceausescu, era comandantul celui mai important regiment românesc din garnizoana București.

— Ce noutăți sînt în legătură cu vizita în Statele Unite ?

— Începe la 12 aprilie, după cum știi, și nu s-a schimbat nimic în programul pe care l-ai propus Tovarășului.

— Tovarășul tocmai a plecat de la reședința sa, a raportat un ofițer de securitate din pragul ușii. Și este bine dispus, după cele spuse de ofițerul de serviciu de la reședință.

Dispoziția și furia imprevizibile ale lui Ceausescu erau proverbiale.

### AUSTRIA E LOCUL POTRIVIT

Manea stătea în picioare în pragul ușii deschise, cu fața spre scări, cînd, după zece minute, Ceausescu a trecut pe lîngă el înmînîndu-i pălăria- neagră pe care o poartă de la începutul primăverii pînă la lăsatul iernii.

— Iată-te în sfîrsit acasă, Pacepa. Hai înăuntru, a exclamat Ceausescu evident bine dispus.

Ce-i nou ? a început ca întotdeauna, după ce s-a instalat pe scaunul înalt din spatele biroului și a pus mîna pe stiloul său favorit, îmbrăcat într-un material negru, fin.

I-am dat raportul cu privire la misiunea mea la Beirut, încercînd să fiu scurt și la obiect, în ciuda cuvîntărilor lungi ale lui Ceausescu și a înclinației sale spre logoree, n-avea răbdare să-i asculte pe alții vorbind.

Ceausescu a tăcut mult timp după ce am terminat. Cînd și-a ridicat ochii ageri spre mine, carnețelul de însemnări din fata lui era plin cu figuri geometrice indescifrabile, desenate cu cerneală groasă, neagră.

— De cinci ani tot încerc să-l fac pe Arafat să nu mai mintă,

dar vulpea mea bătrînă pur și simplu nu poate trăi fără asta. Dacă nu spune măcar o minciună, nu-i tihnește ziua, a spus Ceausescu, vizibil stînjenit. A pierde e ceea ce urăște cel mai

mult. 'Adevărul e că Arafat este curajos față de Israel și americani, dar las față de lumea arabă. Mai are multe de făcut pentru OEP-ul său înainte de a începe măcar să se gândească la o transformare.

Ceaușescu s-a ridicat de pe scaun. Nu-i stă în obicei să se plîngă de ceva. A luat din seiful personal un carnetel cu însemnări legat în piele neagră, unul dintre puținele documente pe care obișnuia să le țină acolo.

— Dacă nu~ putem avea un guvern în exil, ar trebui să încercăm ca OEP-ul lui Arafat să fie recunoscut în Occident ca atare. După cum a spus „Annette”, pentru moment în Austria pare a fi locul cel mai potrivit. Să vedem ce spune „Biblia”.

„Biblia” era numele pe care l-a dat unei cărți scrise de mînă făcută de către DIE într-un singur exemplar, doar pentru el, care conținea descrierile cifrate ale celor mai importanți agenți din Occident.

— Să vedem Austria. Iată-o. Cancelaria Federală. Nu e asta biroul lui Kreisky ?

— Ba da.

— La Cancelaria Federală sînt dați trei agenți : „Bodor” — Ministerialrat — bani; „Berthold”

— Ministerialrat — bani; și „Stumpf” — Hofrat — bani. Vorbeste-mi despre ei.

— Aceștia sînt trei dintre consilierii personali ai lui Kreisky. Au aceeași funcție cu a mea.

— Sper că mai mult decît atît, a clipit Ceaușescu.

— Și eu, tovarășe. *Rât* este cuvîntul german pentru consilier. *Ministerialrat* și *Hofrat* sînt două posturi birocratice austriece.

— Nu l-ar putea „lucra” pe Kreisky ?

— „Stumpf” nc-a furnizat numai documente secrete de la Cancelaria Federală. Atît de bune pe cît ne putem aștepta de la Austria. „Bodor” și „Berthold” s-au ocupat și de informații și de spionaj, pentru dolarii din Elveția. Ei nu vor șilingii austrieci din Viena.

— Notează-i. Mai e un nume aici, „Orlando” — *referent în biroul personal al lui Kreisky* — bani.

— Un birocrat. Perfect pentru informații. A făcut fotocopii pentru fiecare foiță de hîrtie care a intrat în biroul său de la, sau pentru Kreisky și ne-a dat lot. Cincizeci de dolari bucata, tot teancul. Iugoslavii sînt înnebuniți după el.

— Primul nume de la Vicecancelarie este „Daniel” — *ofițer executiv — ceasuri de aur, garnituri de birou de aur*. Cine e vicecancelarul ?

— Androsch este vicecancelarul și ministrul de finanțe. „Daniel” este în ultimele stadii ale procesului de recrutare, răsplătii cu daruri, dar încă nu cu bani.

— Unde ar trebui să mă mai uit ?

— Ministerul Afacerilor Externe ?

— Iată-l. Sînt mai multe nume decît ar fi nevoie pentru alcăluirea unei echipe de folbal.

Alege doi-trei, care să plaseze un microfon în urechea ministrului lor. Ei ar trebui să fie capabili să ajungă la ei de trei ori pe zi și încă o dată seara.

Ceausescu a început să răsfoiască nervos paginile, evident plictisii de „Biblie”.

— Bine, a exclamat după o pauză.

Acesta era un semn sigur că e pregătit să dicteze ordine, pe care le va însoți de cîte o lovitură cu pumnul în masă. Și așa s-a întîmplat.

— Toate la timpul lor, a început. Am puica organiza acum o operațiune secretă, desemnată să-l convingă pe Kreisky că recunoașterea OEP-ului ar consiliului cea mai bună proiecție penru Austria lui nealinială și neînarmată împotriva aiacurilor lerorisle. Ai o întreagă armată de agenți în jurul lui și o experiență suficientă ca să faci asta. Cere și ajutorul Belgradului. Din cele ce mi-a spus Tito, el poate face orice dorește cu Kreisky. Viena trebuie nu doar să-l recunoască pe Arafat, dar și să stabilească relații diplomatice cu OEP. așa cum am făcut noi. 'Apoi Ceausescu a cerut ca unele zvonuri să fie răspîndite cu inteligență în Occident, sugerînd că Arafat devine tot mai moderat și chiar făcînd aluzie că abordează „mai realist” problema Israelului și rezoluțiile Națiunilor Unite cu privire la Orientul Mijlociu.

— Nu vreau zvonuri bazate pe bîrfă. Vreau documente serioase, făcute penru sau de către conducători de stat. Spune-i lui Ilie ce are de făcut. El e expertul. (Generalul Mihai Ilie era șeful Serviciului de Dezinformare al DIE.) El va găsi metoda cea mai bună să rezolve problema, îți mai aminiești de diplomaatul occidental care a vizitat Bucureștiul timp de două

zile și a găsit o servietă în camera lui de la hotel ?

— Asia s-a înlîmplat anul iredul.

— A înțial servieia în bagajul său, a coborîl la recepție și a aflai că un general sirian, care plecase chiar în acea dimineață, slălușe în camera lui.

Ceausescu a rîș.

— Spune-i lui Ilie să organizeze o alia operațiune ineligenlă. Deghizați-l pe unul dinire agenții voștri în demnitar egiptean care călătorește prin Auslria și făceți-l să-si „uite” documentul înlr-un hotel din Viena. Banii nu fac obiect de discuție.

ARME ROMANEȘTI PENTRU LUMEA A TREIA

Ceausescu a schimbat subiectul.

— Ce-mi poți spune despre Libia ?

După ce am lerminal de relaial discuția pe care o avusesem cu Gadhafi, a conlinal să deseneze în liniște linii geomeirice negre pe carnețelul lui, ca și cum nimeni n-ar fi fosl în birou. Cînd, în cele din urmă, s-a uilai la mine, ochii săi luceau, iar fața-i radia:

— Veștile sînl bu-u-une. Și 750 de milioane de dolari care iniră numai înlr-o zi!

Și-a strîns palma dreaptă, ca și cum literalmente ar fi ținut în mînă milioanele de care vorbea.

— Rafinăria nu e treaba ta. O să am grijă de asta mai tîrziu, a încheiat, dîndu-i apoi ordin lui Manea ca ministrul petrolului și ministrul industriei chimice să vină în biroul său la ora două.

Dar industria militară îți aparține cu totul. Asta e sarcina ta, pînă cînd primul tanc iese din fabrică. Și pînă cînd primul Fokker construit în România își ia zborul, a decretat el. Cîți dintre dolarii lui Gadhafi trebuie într-adevăr să-i cheltuim pentru tancuri ?

— Mai nimic. Dacă vom cumpăra licența germană pentru unitățile armate mobile, „Leopard” nu ne va cere mare lucru pentru adaptarea motorului.

— întotdeauna îmi place să împușc doi iepuri dintr-un foc, a spus Ceaușescu zîmbind. E scump să menții azi comunismul în viață. Am deja o uriașă datorie externă, care mă privește drept în față, și n-o pot reduce exportînd roșii sau hîrtie igienică. Trebuie să facem dolari prin orice mijloace. Și trebuie să exportăm arme oricum, pe față sau în secret, legal sau prin contrabandă, nu-mi pasă cum.

Ceaușescu punea din nou placa spartă.

— Îți aduci aminte de ultima expoziție pe care Serviciul Secret a organizat-o pentru mine la Blair House ? N-au avut expusă nici măcar o puscă-mitralieră americană. Toți agenții lor au pusti-mitraliere „Uzi”, deoarece corespund mai bine nevoilor lor. „Uzi” este acum un sistem al antiterorismului, iar israelienii au făcut din asta alît un nume, cît și o avere. Ar trebui să fabricăm și noi „Uzi”.

S-a ridicat și a început să se plimbe de la un capăt la altul al biroului, iar eu făceam același lucru alături de el.

— Lumea a treia e împărțită de fapt între doi mari producători de arme, dar e riscant să te bazezi fie pe armele americane, fie pe cele sovietice. Trebuie să inițiem operațiuni secrete pentru a spori răspîndirea sentimentelor antisovietice precum și antiamericane. Și atunci pac! ar trebui să scoatem „Uzi”-urile noastre. Un tanc Leopard modern fabricat într-o Românie independentă. Un avion militar Fokker cu scopuri multiple fabricat într-o Românie independentă. Un avion de luptă creat de România independentă și Iugoslavia. Iar în spatele scenei, în secret, o rachetă bacteriologică construită de o Românie independentă. „Uzi”-urile israeliene au devenit un simbol al antiterorismului. „Uzi”-urile noastre ar trebui să devină un simbol al independenței.

Ceausescu s-a oprit în mijlocul camerei, s-a întors spre mine și m-a prins de nasturele de la haină.

— Ce-ai zice ca noului nostru tanc să-i zicem „Cega” ?

— De la Ceaușescu-Gadhafi ?

— Gîndește-te la asta.

Ceausescu a începu\* din nou să deseneze simboluri geometrice în carnețel, uitînd de prezența mea. Acesta era modul lui de a se concentra.

— Avem cîteva pașapoarte sud-americane, nu-i așa ? a spus în cele din urmă. Mă refer la ale noastre, nu la cele primite de la Moscova sau de altundeva.

— Da, avem.

— Atît de sigure pe cît le vrea Gadhafi ?

— N-âm avut probleme cu ele pînă acum.

— Avem și cîteva pașapoarte originale spaniole, nu-i așa ? Cele pe care le-a dat Santiago Carillo ?

— Da, tovarășe. Avem cinci sute de pașapoarte în alb. Originale, obținute de comuniștii lui care lucrează în poliția spaniolă. Ne-a spus că sînt foarte sigure.

— Dă-i lui Gadhafi și două din alea. Avem aeroportul sigur din Europa occidentală pe care-l vrea Gadhafi ? E pentru „Carr los”, ca să ajungă în Europa, nu-i așa ?

— Da, tovarășe. Avem cîteva. Unul este la Frankfurt, în Germania occidentală. Acolo îl avem pe „Rudy”, un ofițer *Bundes-Mmiiwlamt*, recrutat ca agent. Acum este șeful unui schimb de grăniceri, al unor oameni care controlează pașapoarte. Ultima lui achiziție de marcă a fost o duzină de filme conținînd lista persoanelor căutate de Germania occidentală și Interpol, listă aflată la punctele de frontieră.

— Mai există altă cale pentru „Carlos” ca să ajungă în Europa ?

— „Rolf”

— Ala care ne ajută la negocierile pentri' Fokker ?

— Da. Are cîteva avioane și ar putea duce pe cineva în Germania occidentală, folosind un aeroport particular sau o secțiune a-unui aeroport mare rezervat pentru avioane particulare. Controlarele de graniță și vămile sînt foarte ușoare acolo.

Ușa dublă și grea de la biroul lui Ceausescu s-a deschis brusc, iar apoi s-a închis trîntită și Elena a dat buzna ca un ciclon.

— Unde ai fost, Nicule ? Te-am căutat peste tot, a întrebat, numai ca să spună ceva.

De îndată ce m-a văzut, a început să țipe I

— O să te strivesc ca pe un păduche. O să o blestem pe mă-ta că te-a adus pe lumea asta.

— Ce s-a întîmplat, Elena ? a intervenit Ceausescu.

— Trebuie să clarific ceva cu păduchele ăsta, a urlat ea către mine. Am un milion de lucruri pe care să le facă. Și el, viermele mizerabil ? Pleacă să înoate în Mediterana.

, — Lasă-l în pace, Elena. Tocmai a sosit și e obosit ca un cîine.

— în cazul ăsta, fă-l să latre. Am o mulțime de lucruri pentru tine săptămîna asta, Pacepa, a continuat ea. Întîlnirea cu ambasadorul venezuelean, de exemplu. Ai aranjat totul, dar apoi ai plecat înainte de a obține medalia pentru mine. Nimeni n-a știut nimic. A fost un dezastru.

— Haide, Elena. A fost perfect. Ce-ai fi vrut mai mult ? Deodată, ea a schimbat subiectul.

— Măcar mi-ai adus ceva frumos din călătorie ?

I-am raportat că Olcescu pur și simplu nu avusese timp să meargă la Damasc să cumpere garniturile de fețe de masă, dar va trimite totul peste o zi sau două.

— Olcescu n-are niciodată timp pentru mine, a mieunat Elena, afectată. Dar cu *stelele* ce se aude ?

— Olcescu a stat de vorbă cu oamenii lui — indivizii aceia pe care îi constrînge să ia cocaină. I-au promis cîteva diamante extraordinar de mari pînă mîine. Le voi aduce în geanta mea diplomatică.

— Cred că asta e tot pentru azi, Pacepa, a spus Ceausescu, întrerupînd-o pe Elena.

#### SERVICIUL D PENTRU DEZINFORMARE

Abia după-amiază tîrziu am reușit să ajung la Serviciul de Dezinformare, așa cum mi-a ordonat Ceausescu. Dezinformarea este una dintre cele mai importante activități a oricărei țări est-europene, unde fiecare cuvînt este tabu. Astfel, Serviciul D este cunoscut în cadrul Securității ca o mică unitate de „Arhivă Documentară”, iar sediul acesteia era ascuns la etajul patru al clădirii izolate a Ministerului de Interne. Ofițerii de securitate obișnuiți credeau că Serviciul D este doar un birou cu trei ghișee, pentru primirea cererilor de documentare de la diferite unități de spionaj și pentru oferirea de informații găsite în arhivele sale secrete — ceea ce se făcea, de fapt, din motive de acoperire. Cînd am ajuns acolo, ofițerul de serviciu m-a dus înăuntru pririrl-o ușă discretă, folosind o combinație pentru a descuia lacătul electronic. Trecînd printr-o zonă-tampon, care arăta ca o cameră de arhivă, am intrat în adevăratul Serviciu de Dezinformare.

• — Tovarășe general, serviciul își îndeplinește programul de rutină. Sînt colonelul Valentin Leonte, director adjunct al Serviciului D, a raportat stîngaci cineva nefamiliarizat cu convențiile militare. Știi, generale, am două picioare stîngi cînd vine rîndul etichetei militare. Ilie a sunat adineauri să spună că va întîrzia cîteva minute. Iarăși nu s-a simțit bine.

Valentin Leonte era numele codificat pentru colonelul Valentin Lipatti, un vechi agent DIE, care

și-a desfășurat aproape toată cariera lucrând ca ambasador în Ministerul Afacerilor Externe. Deși burghez la origine și frate cu Dinu Lipatti, un binecunoscut pianist care și-a petrecut toată viața în Elveția, Leonte a fost recrutat și păstrat în DIE ca unică excepție, datorită devotamentului său pentru comunism, talentului pentru diplomatie, francezei perfecte și deosebitei înțelegeri a Occidentului.

— Până vine Ilie, hai să-ți arăt noul meu sistem computerizat, a sugerat Leonte. Fără să aștepte răspuns, a deschis o ușă din apropiere și m-a invitat înăuntru.

Principalul scop al serviciilor de dezinformare din blocul sovietic este de a ascunde puterea militară reală a țărilor componente, de a deforma adevăratele dimensiuni ale cantităților de arme, pentru a deruta guvernele și mass-media occidentală cu privire la intențiile comuniștilor, punând în circulație povești închipuite și lansând zvonuri în anumite scopuri tactice. Treptat, Ceaușescu a transformat dezinformarea românească în propriul său mareșal Potiomkin. Exact ca mareșalul Ecaterinei cea Marc, care a trebuit să creeze sate de carton pentru ea, făcând ca Rusia să arate așa cum dorea ea, tot așa Serviciul D trebuia să creeze documente secrete occidentale false pentru Ceaușescu, pre-zentînd România ca țară independentă în cadrul blocului sovietic.

În decursul anilor, Serviciul D a colecționat sute de mii de semnături false, din tot Occidentul.

Bazată pe procurarea directă de către DIE, prin schimburi cu alte servicii ale Pactului de la Varșovia, precum și cu iugoslavii și libienii, colecția conține acum semnăturile celor mai mulți șefi de state necomuniste, conducători de guvern, miniștri și figuri importante din serviciile secrete, partide politice, ziare și reviste, firme particulare și chiar instituții caritabile. Chiar și Vaticanul era reprezentat. Există, de asemenea, o mare colecție conținând copii de chei folosite la mașinile de scris ale acestor instituții occidentale în anumite perioade specifice de timp. Ca într-un muzeu de artă, fiecare exemplar este verificat cu grijă, evaluat și conservat. Colecția este considerată o comoară de spionaj foarte importantă și nu s-a precupețit nici un efort material pentru a o reactualiza și com-plela cu cele mai rare articole existente.

Aceste materiale sînt folosite pentru crearea documentelor „originale” occidentale conținînd texte false, care sînt multiplicare și manipulate cu pricepere pentru un efect cît mai bun. În ultimii opt ani, de exemplu, Serviciul de Dezinformare a creat cu succes documente semnate de diverși conducători occidentali. Toate aceste documente ating diferite probleme inofensive și conțin, de asemenea, referințe întocmite cu grijă, care „confirmă” independența României față de Moscova, caracterul autentic al apropierei ei de Occident, dificultățile ei economice și politice cauzate de afirmarea independenței în cadrul blocului sovietic și importanța ajutorului occidental pentru România, încurajîndu-se crearea altor breșe în blocul sovietic. Purlînd diferite niveluri de clasificare, astfel de documente „originale” au apărut la suprafață cu pricepere în alte țări decît cele în care se zice că ar fi apărut. Ele erau „uite” într-o servietă lăsată într-un hotel de lux de o presupusă oficialitate guvernamentală de nivel înalt, sau „văzute” pe masa vreunei oficialități occidentale, care era, de fapt, agent secret român, sau discret transmise unui ziarist de către un civil occidental, care era de fapt agent DIE.

Dintre cele mai recente făcea parte un material folosit în vizita oficială a cancelarului vest-german Helmut Schmidt la București, în ianuarie trecut, la întoarcerea sa de la Cairo spre Bonn. Serviciul D a creat cu grijă un dosar despre Ceaușescu ce părea alcătuit de BND —

*Bundesnachrichtendienst*, serviciul secret extern vest-german — ca material în rezumat pentru Schmidl. Pe lîngă datele personale despre Ceaușescu și familia lui, dosarul conținea comentarii critice cu privire la cultul personalității promovat de el, politica internă marxistă, ortodoxă, atitudinea lui față de emigranții germani din România și politica lui cu privire la comerțul exterior. Dar el sublinia, de asemenea, independența autentică a lui Ceaușescu față de Moscova și dificultățile economice ale României, generate de reacția sovietică în această privință. Scrisă pe o hîrtie cu antetul BND, clasificată *streng gelieim*, cu fiecare pagină numerotată, stampilată și înregistrată, dosarul putea fi luat cu ușurință drept real de cineva din afara BND. Pe 8 ianuarie 1978, la numai cîteva ore după plecarea lui Schmidt din București, un occidental, în tranzit prin capitală, a găsit o copie *uitată* a acestui dosar cu aspect oficial vest-german, în camera lui din Hotelul Athón6e Palace. O altă copie a aceluiași dosar, împodobită cu propriile notații marginale ale lui Schmidt, a fost *uitată* într-un hotel din Cairo, unde au stat membrii delegației vest-germane. Colecția lui Leonte a ajutat România să-și reducă importurile pe valută forte din Occident. Prima operațiune de succes de acest fel s-a bazat pe îndelungata, și acerba rivalitate dintre firma franceză Schneider-Creusot și un grup industrial vest-german, compus din AEG, Siemens și Schlomann A.G., rivalitate legată de exportul de echipament metalurgic în România. Fiecare document adus

în București de către reprezentanții francezi și vest-germani în timpul multelor luni de negocieri a fost fotografiat pe ascuns, iar convorbirile telefonice și telexurile au fost ținute sub observație continuă. Spre sfîrșitul discuțiilor tehnice și începutul negocierilor financiare, o ofertă făcută de grupul vest-german a fost lăsată inteligent să *transpire* la Schneider-Creusot, care a aflat astfel că prețurile acesteia erau cu peste 20% mai mari. Firma franceză a coborît prețurile în mod drastic, iar noua ofertă, cu prețuri mult mai mici decît cele actuale, a fost aflată de vest-germani. Acest gambit a continuat timp de cîteva luni, iar Bucureștiul a obținut o reducere de prețuri de cîteva milioane de dolari, în consecință, respectiva operațiune a fost reluată în zeci de cazuri, făcînd posibil ca Bucureștiul să se aleagă cu importante beneficii financiare.

— Acesta e copilul meu, a spus Leonte, așezîndu-se în fața terminalului de la un computer conectat cu un lector de microfilm. Să zicem că vrem semnătura lui Chirac, o pagină cu antetul său și mașina de scris folosită pentru el în 1974. Luăm codurile pentru el din acest catalog, a continuat el, bătîndu-le pe clapele computerului său, și totul începe să apară pe ecran, incluzînd o indicație referitoare la raftul unde putem găsi originalul.

Încîntat de spectacol, Leonte s-a întors spre mine și apoi a încercat numele lui Cyrus Vance, secretarul de stat al SUA.

— Uite, -generale. Aici avem o scrisoare semnată de Vance pe o hîrtie cu antetul Departamentului de Stat.

Leonte a bătut apoi un alt cod, iar imaginea de pe ecran s-a schimbat.

— Iar aici, generale, este alta, semnată de ci pe o hîrtie cu antetul său personal. Ambele sînt de anul acesta. Cînd avem nevoie de ceva de la el, tot ce am de făcut este să furnizez textul într-o engleză-americană fluentă, cu accentul pe limbajul Departamentului de Stat. Tipografia noastră va produce aceste pagini cu antet și va bate la mașină scrisoarea, iar laboratorul grafologic va avea grijă de semnătură.

Ofițerul de serviciu a raportat că mașina generalului Ilie tocmai sosise. Minai Ilie avusese o lungă și bogată carieră în Securitatea română. După război, împreună cu consilierii sovietici ai KGB-ului, a organizat spectacolul unui proces de spionaj rușinos, în care Vaticanul a fost prezentat ca rețea de spionaj, fiind obligat să-și retragă reprezentanții de la București. După cîteva ani, a devenit adjunctul șef al Direcției de Contraspionaj u Securității, răspunzînd de țările de limbă engleză. El era creierul aflai în spatele oricărei operațiuni importante împotriva SUA și a ambasadei britanice. Cariera lui în spionajul extern a început ca agent într-o stație din Londra și s-a sfîrșit ca director adjunct al pIE. Un diabet avansat i-a făcut pe doctori să nu-i dea mai mult de doi ani de trăit, cînd, pe la mijlocul anilor '60, a fost trimis ca șef al stației din Paris, mai ales ca să poată beneficia de tratament medical francez. Rezultatele lui de acolo, ca și cele ale adjunctului său, Mihai Caraman, au depășit toate așteptările. Două recrutări spectaculoase la sediul NATO au furnizat zeci de mii de documente militare occidentale dintre cele mai secrete, care au fost transportate din România direct la Moscova cu un avion miliiar special și au fost plătite cu monede de aur de către Kremlin. Unul dintre funcționarii recrutați a furnizat sistemul codificat francez, de asemenea trimis imediat la Moscova.

Cariera externă a lui Ilie s-a terminat brusc, prin dezertarea agentului său preferat, Ion Iacobescu, care lucra la Paris sub acoperire UNESCO și care a fugit în SUA, în 1969. Un an mai târziu, Ceausescu l-a numit pe Ilie șef al Serviciului de Dezinformare și a ordonat ca DIE să-i plătească medicamentele și doctorii din străinătate. Acum nu lucra mai mult de patru ore pe zi; dar prezența sa la conducerea Serviciului de Dezinformare i-a sporit evident eficiența.

— Regret că am întîrziat, șefule, a spus Ilie, intrînd încet în cameră.

Ca de obicei, purta o haină neagră, aruncată pe umeri, și o pălărie împinsă neglijent pe ceafă.

— Trebuia să fii mort de mult, nu să continui să-mi torturez prietenii și pe mine însumi, a continuat, cu un hîrîit straniu, cauzat de o angină avansată de care suferea.

Singur cu Ilie în biroul lui, în spatele ușii masive, capitonate, l-am informat pe scurt despre discuțiile mele cu Arafat și despre ordinul lui Ceausescu de a organiza o operațiune de dezinformare ingenioasă, „la Ilie”, pentru a-l convinge pe cancelarul Kreisky să recunoască oficial OEP-ul și pe Arafat.

— Am înțeles, Mihai, a spus după ce am terminat.

A rămas tăcut pentru multă vreme și aproape că am auzit roțile minții sale agere funcționînd.

— Voi găsi ceva. Poate un raport al serviciului de spionaj iordanian pentru Hussein. Rivalitatea amară dintre Hussein și Arafat va adăuga o greutate specială fiecărui cuvânt pozitiv scris acolo despre liderul OEP-ului.

A mai făcut o pauză lungă, înainte de a continua.

— Mă gândesc că voi avea de asemenea comentariile scrise ale lui Arafat pe marginea raportului confidențial despre OEP de la Ministerul de Externe. Și cele ale lui Andreotti pe raportul ministrului său de interne despre răpirea lui Aldo Moro. Pot răspîndi cu ușurință ideile Tovarășului despre Arafat prin ei și să le las să „transpire” la Kreisky, ca provenind din diverse colțuri ale lumii.

Eficiența lui Ilie era proverbială în rîndurile puținilor oameni care știau adevărata lui misiune.

— Peste cîteva zile, a schimbat subiectul Ilie, voi avea și altceva pentru tine, Mihai. Un nou raport de la „Ovidiu”. Peste 150 de pagini savuroase conținînd informații despre acțiunile și operațiunile planificate împotriva vizitei din iunie a Tovarășului Ceausescu în Marea Britanic. Și multe date biografice despre

. diferiți indivizi vizăți, fie pentru recrutare, fie pentru neutralizare. Le-am obținut prin „Ana”, ca de obicei.

După cele spuse de Ilie, „Ovidiu”, scriitor și emigrant român anticomunist de vază, a fost recrutat chiar de el la Paris. Pentru propria lui siguranță, „Ovidiu” a refuzat să se înînlncască cu agenții DIE din Occident, iar singurul contact cu DIE în Franța se făcea prin sora lui, „Ana”, care trăia în România și care îl vizita o dată sau de două ori pe an. „Ovidiu” a publicat o carte în Occident, care i-a făcut un nume datorită descrierii impresionante a „gulagului” românesc.

— Eu l-am ajutat s-o scrie, a continuat Ilie. Acum, „Ovidiu” a devenit un fel de Soljenițin român. Pare un anticomunist înrăit, autentic. Conservatorii și scepticii au încredere în cuvintele lui mai mult decît în ale oricărui altuia, a continuat Ilie cu voce monotonă. Acum îl voi face să afirme numai una dintre ideile Tovarășului — că România este independentă în cadrul blocului sovietic. Cu multă grijă. Ca și cu „Titus” la Londra. Cine ar putea bănuși că acești duri anticomuniști sînt oamenii noștri ?

## **CAPITOLUL VIII**

Ceaușescu fixase cu mult timp în urmă data vizitei la expoziția organizată pentru el și Elena de către DGTO (Direcția Generală de Tehnică Operativă) a Securității. Aceasta a fost amenajată în două încăperi mari de lîngă biroul lui Ceaușescu, la sediul Comitetului Central al Partidului Comunist Român din București.

DGTO este o unitate imensă. Ea conduce interceptarea telefoanelor și microfoanelor, precum și cenzura poștei din toată țara și organizează intrarea clandestină în case particulare și în instituții publice. Se ocupă, de asemenea, de toate ambasadele și celelalte reprezentanțe occidentale din România, inclusiv comunicațiile lor prin radio și telex, ținînd sub observație comunicațiile NATO din zonă.

’Creată la începutul anilor '50 de către KGB, DGTO a crescut enorm în ultimii zece ani.

Ceaușescu o consideră cea mai importantă armă a lui pentru supravegherea populației civile, mult mai eficientă decît grupurile de agenți ale Securității create în cadrul fiecărei organizații și decît informatorii de „bloc” și de „stradă”, acoperind toate ariile sociale, economice și rezidențiale. El a fost întotdeauna foarte interesat de toate activitățile DGTO, dar mai ales de cele în care se foloseau microfoanele.

### **PUTERE DATORATĂ MICROFOANELOR**

• Fascinația lui Ceaușescu pentru microfoane s-a născut la începutul anilor '50, cînd era comisarul politic al forțelor armate, responsabil cu înlocuirea armatei capitaliste române cu alta „ouă, comunistă, după modelul Armatei Roșii sovietice. Direcția pentru Contrainformații Militare, cunoscută sub numele de Direcția a IV-a, a fost printre primele unități de spionaj pe care KGB-ul le-a inițiat în România. Microfoanele erau, atunci, cele mai eficiente arme pe care le avea Direcția a IV-a, fiind încă și astăzi, cînd peste 90% dintre ofițerii români au locuințele și birourile supravegheate electronic, cel puțin periodic. Cînd în anul 1954, generalul Ceausescu, educat la Moscova, a devenit secretar al Partidului Comunist Român răspunzînd de forțele militare și de securitate, el a fost instruit intensiv de mai multe ori, de către Nikita Hrușciiov însuși, în folosirea microfoanelor.



Funcția mea din cadrul Ministerului de Interne mi-a permis să văd cum instrucțiunile date de Hrușciiov lui Ceausescu erau puse treptat în aplicare, în 1965, când Ceausescu a devenit conducătorul suprem, supravegherea populației a devenit o operațiune de masă, fără precedent. Sute de mii de noi microfoane au fost puse tacit la lucru, din locurile unde erau ascunse, în dormitoare și birouri, începând cu cele din Biroul Politic. Ca și în Uniunea Sovietică sau în oricare altă țară comunistă, corupția și prostituția domneau la cel mai înalt nivel în România, iar microfoanele înregistrau totul, fără întrerupere. Ca și Hrușciiov, Ceausescu a ordonat să fie construită o cameră de supraveghere în spatele biroului său, încât să poată verifica personal funcționarea microfoanelor. Erau cheia puterii sale.

Omul numărul doi din ierarhia română, Gheorghe Apostol, care fusese cândva secretar general al partidului, era principalul rival al lui Ceausescu. Microfoanele care-l supravegheau arătau că Apostol era un marxist-leninist devotat, neputându-i-se reproșa nimic în afara lipsei de considerație față de Ceausescu. Ce coincidență, totuși; ele au relevat de asemenea că soția lui Apostol, o tânără actriță, organiza frecvent petreceri cu colegii ei, la care Apostol participa foarte rar. Noul ministru de interne al lui Ceausescu i-a prezentat acestuia fotografii clandestine de la aceste petreceri. Atunci, Ceausescu în persoană a dictat o scrisoare „anonimă”, trimisă ca din partea unui prieten de-al lui Apostol, în care Apostol era descris ca fiind un burghez al cărui comportament este incompatibil cu poziția sa de număr doi din partid. Ceausescu a ordonat ca scrisoarea să fie scrisă de mână, pusă într-un plic împreună cu câteva fotografii clandestine, pe care le-a-selectat personal, și să fie „expediată” primului-secretar la Partidului Comunist Român — lui Ceausescu însuși. Pe 10 decembrie 1976, în timpul unei pauze la Conferința Națională a Partidului Comunist Român, Ceausescu l-a confruntat pe Apostol cu scrisoarea „anonimă” și i-a cerut să demisioneze din Biroul Politic. Temându-se de un refuz categoric, Ceausescu a convocat imediat o ședință urgentă a Biroului Politic. După o dezbatere de 20 de minute, Biroul Politic, derutat de agresivitatea lui Ceausescu și de neobișnuita „dovadă”, a fost de acord\* să-l îndeparteze temporar pe Apostol din funcție și să-l numească președinte al Uniunii Generale a Sindicatelor. Nemaifiind numărul doi, Apostol era terminat ca om. În mai 1977, a fost retrogradat din cauza „modului său de viață burghez” și numit ambasador în Argentina. Când Ceausescu mi-a dat ordin să instalez microfoane în toate camerele sale de acolo, a remarcat în treacăt: „Apostol ne-ar putea salva de multe neplăceri dacă ar cădea victimă valului de terorism”, care copleșise Buenos Aires-ul pe atunci.

De îndată ce Apostol a fost înlocuit în Biroul Politic cu un susținător de-al lui Ceausescu, restul n-a fost lucru greu pentru noul conducător ambițios. El l-a convins pe omul numărul trei din ierarhia partidului, Chivu Stoica, fost prim-secretar și prim-ministru, că problemele sale datorate excesului de alcool ar putea cauza neplăceri partidului. Stoica a demisionat la promisiunea lui Ceausescu că va rămâne o figură onorabilă pentru tot restul vieții. Totuși, pe 18 februarie 1975, Stoica a fost chemat la Comitetul Central și acuzat că întreține relații sexuale cu o nepoată în vârstă de 22 de ani. El a înțeles brusc că are microfoane instalate acasă, în aceeași noapte, Stoica s-a sinucis împușcându-se în gură cu pușca, lui de vînătoare. O scrisoare a sinucigașului adresată lui Ceausescu a fost găsită pe biroul lui și înmînată destinatarului. Conținutul ei nu a fost dezvăluit niciodată; totuși, se spune că după ce a citit-o, Ceausescu a cerut mai întâi spirt pentru a se spăla pe mâini, iar apoi șampanie.

Alți câțiva conducători din „vechea gardă” au fost șantajați, prelucrați și în cele din urmă recrutați în „noua gardă”. Materiale compromițătoare și microfoane le-au fost afișate deasupra capului ca sabia lui Damocles, pentru a li se asigura loialitatea. Cel mai important dintre ei era un general cu patru stele, Emil Bodnăras, membru al Biroului Politic, fost ministru al apărării naționale și mentor al lui Ceausescu. Șantajat pentru admirația sa personală față de Stalin și pentru că fusese membru secret în aparatul de securitate al statului sovietic al lui Lavrentie Beria, Bodnăras a fost de acord să-și transfere loialitatea către fostul său subordonat. Microfoanele instalate peste tot în jurul său au dovedit că i-a rămas într-adevăr credincios pentru tot restul vieții.

În 1967, Ceausescu a înlocuit fostele 17 regiuni administrative cu 39 de județe mai mici, lovind astfel trei iepuri dintr-o singură lovitură: noi conducători au fost numiți la nivel județean, fiecare dintre ei avea mult mai puțină putere personală, iar România, ca țară, părea mai mare ca oricând. Tot grupul vechilor comandanți de armată a fost de asemenea înlocuit. A fost cea mai dramatică schimbare de putere de la primul guvern comunist. Adevăratul și unicul motiv pentru aceste schimbări a fost politica lui Ceausescu de a-și instala oamenii lui

propriu peste tot, strategie menită să dureze pînă la sfîrșitul vieții sale și pînă cînd se va hotărî să predea sceptrul unui alt membru al dinastiei.

În martie 1974, Ceausescu l-a îndepărtat, în cele din urmă, și pe ultimul pion din vechea gardă. El l-a șantajat pe primul-ministru, Ion Gheorghe Maurer, cu scrisori „anonime” condamnînd vederile lui liberale și comportamentul soției sale, convingîndu-l să demisioneze din motive de sănătate.

Curînd după ce a venit la putere, Ceausescu a hotărît ca fiecare membru din vechea gardă, indiferent dacă a fost înlocuit sau menținut în slujbă, să fie pus sub observație electronică pentru tot restul vieții. De asemenea, a ordonat în secret ca noii membri ai Biroului Politic și miniștrii din guvern să fie supravegheați cu microfoane instalate acasă și la birou chiar din prima zi și pînă la înlocuirea lor, cînd vor fi tratați ca și vechea gardă. „Nu trebuie să avem încredere în nimeni, nici măcar în membrii familiei, pînă cînd nu le verificăm gîndurile”, mi-a spus Ceausescu în 1972, cînd m-a numit să îndrum unitatea de supraveghere a Biroului Politic și a „vechii gărzi”.

*Bazîndu-mă pe cunoștințele acumulate din experiență, nu pot găsi deosebiri substanțiale între modul cum Ceausescu a devenit conducător pe viață și modul cum același lucru a fost realizat de Leonid Brejnev, Todor Jivkov, János Kádár și alți conducători din blocul sovietic. Dar modul cum a procedat Mihail Gorbaciov pentru a obține puterea absolută în Uniunea Sovietică de astăzi îl face într-adevăr să arate ca un alter ego al lui Ceausescu. Ca și Ceausescu, cînd Gorbaciov a devenit conducător suprem, era cel mai tînăr membru din Biroul Politic, avînd doar o experiență limitată. Singura experiență a lui Ceausescu era în probleme militare și de securitate, ca general improvizat; experiența lui Gorbaciov era în agricultură, ca inginer fără experiență în muncă. Vederile lor cu privire la politica externă erau necunoscute. Curînd după numirea lui Gorbaciov, s-au auzit zvonuri la Moscova că Grigori Romanov, principalul său rival la puterea supremă și numărul doi din ierarhie, avea înclinații spre viața ușoară, și că serviciul de masă al Ecaterinei cea Mare, împrumutat de la Muzeul Ermitage, fusese spart la nunta fiicei lui. Atunci Romanov a fost demis tacit din Biroul Politic și de atunci a dispărut din viața publică.*

*Premierul Nikolai Tihonov „și-a dat demisia” din motive de sănătate, iar Andrei Gromîko, al cărui nume era mult mai cunoscut peste hotare decît cel al noului conducător, a fost „promovat” într-o funcție onorifică, fără putere executivă. Aproape jumătate din membrii cabinetului au fost înlocuiți de către Gorbaciov în primul an. O nouă generație de comandanți militari și comandanți navali a preluat ștafeta, constituind cea mai rapidă schimbare din frînța armatei sovietice din 1945 pînă astăzi. Peste 40% dintre primii secretari de partid la nivel de regiune și ținut au fost înlocuiți în perioada martie-decembrie 1985. Explicațiile pentru aceste schimbări au fost exact aceleași ca ale lui Ceausescu : vîrstă înaintată, sănătate șubredă, nevoia de a stopa corupția, dorința de a face economia mai eficientă. De asemenea, există o asemănare uluitoare în privința modului în care cei doi dictatori s-au autoprezentat în ochii Occidentului. Alît românescul „Orizont” cît și sovieticul „glasnost” descriu un așa-zis dictator comunist liberal și rezonabil, cu care Occidentul să aibă impresia că poate face afaceri.*

Supravegherea gîndurilor întregii populații românești este scopul major al politicii interne a lui Ceausescu, pentru care nu precupește nici un efort material sau uman. Cînd a venit la putere în 1965, forțele de securitate române aveau o centrală și 11 centre regionale de supraveghere electronică proiectate de KGB și cinci unități centrale de cenzură a corespondenței în toată țara. Noua expoziție a arătat că DGTO avea, pînă în martie 1978, zece centrale și 248 de centre periferice de supraveghere electronică automată, plus peste 1000 de unități „portabile” pentru orașele mici, stațiunile de vacanță și monumentele istorice pitorești, preferate de turiștii occidentali, precum și 48 de unități de cenzură a corespondenței.

Cînd am ajuns la expoziție, numai generalii Ovidiu Diaconescu și Istichie Geartu erau acolo. Amîndoi ingineri electroniști, primul era comandantul DGTO, iar al doilea șeful imensului institut de cercetare. Geartu era om de știință, trăind cu și pentru invențiile sale; Diaconescu era, în schimb, o vulpe bătrînă, vicleană, care și-a petrecut întreaga viață în meseria de supraveghere electronică. Ajunsesem să-l cunosc mai bine pe Diaconescu în februarie 1972, cînd am fost amîndoi la Moscova pentru niște discuții cu KGB-ul. Programul nostru în Uniunea Sovietică a cuprins o vizită împreună la Leningrad, incluzînd o vizită la Muzeul Ermitage și o seară la Teatrul „Kirov”, ca s-o vedem pe însăși Ulanova în *Lacul lebedelor*. Cînd am ajuns la Moscova, am primit vestea neplăcută că vizita la Leningrad a fost contramandată și înlocuită cu o altă în cîteva colhozuri. La sfîrșitul primei zile în Moscova,

ne-am întors la luxoasa casă de oaspeți a KGB-ului și am comandat coniac armenesc. Timp de peste două ore am pretins că sîntem într-o avansată stare de ebrietate, în timp ce făceam speculații cu voce tare cu privire la motivul care a dus la contramandarea călătoriei la Leningrad, terminînd cu strălucita concluzie a unor bețivani că este vorba de ura lui Brejnev pentru tot ce reprezintă cultură și ne-ar putea sta în cale. În dimineața următoare, am fost chemați pe neașteptate la o scurtă întrunire cu șeful KGB-ului, Iuri Andropov, care ne-a spus că s-a revenit asupra vizitării Leningradului, scuizîndu-se pentru faptele unor birocrați stupizi. Diaconescu era în al nouălea cer. „Microfoanele reprezintă arma cea mai eficientă a spionajului”, a spus el, repetînd maxima lui preferată.

#### CUM SE SUPRAVEGHEAZĂ O NAȚIUNE ÎNTREAGĂ

Ceausescu a venit la ora zece, ca întotdeauna, împreună cu Elena. Arătînd dizgrațios în uniforma militară pe care o purta rar, din cauza caracterului secret al serviciului său, Diaconescu a făcut un pas înainte și a spus, dintr-o suflare:

— Tovarășe comandant suprem al forțelor armate române, expoziția „DGTO în 1984”, organizată conform ordinului dumneavoastră personal, este gata să vă fie prezentată. Sînt comandantul DGTO, genral-locotenent Ovidiu Diaconescu.

Deși lui Ceausescu îi plăcea enorm să audă aceste rapoarte militare și titlul său de comandant suprem, omisiune care i-ar putea strica toată ziua, a făcut un semn scurt din mîină, ca și cum ar fi zis că toate acestea nu sînt necesare.

— Timpul e prețios. Să lăsăm vorbăria și să trecem la fapte, a spus.

Diaconescu, care era un tot atît de bun judecător al naturii umane pe cît era de bun ca inginer, a continuat netulburat:

— Tovarășe comandant suprem și mult stimată tovarășă Elena, tema expoziției noastre este dezvoltarea viitoare a DGTO, pentru a îndeplini ordinele dumneavoastră de a supraveghea întreaga populație a scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România.

— Îmi place accentul tău. De unde ești ? a întrebat Elena, zîmbind larg cu toți dinții ei galbeni.

— Din Oltenia. Nu departe de locul unde v-ați născut Tovarășul și dumneavoastră, a răspuns Diaconescu, stergîndu-și discret transpirația de pe ceafă, după tot efortul pe care l-a depus în primele lui cuvinte cu tot accentul oltenesc pe care-l putea avea.

— Generalul tău e dulce, mi-a șoptit Elena.

— Acesta este un aparat telefonic care a fost perfectat de către DGTO după zece ani de muncă, a început Geartu încet și metodic, în adînc contrast cu modul rapid de a vorbi al lui Diaconescu. Ținea în mîină un telefon bej, cu aspect inofensiv. Acesta nu este numai un telefon obișnuit. Servește și ca microfon foarte sensibil, capabil să înregistreze toate convorbirile din camera unde a fost instalat. Dacă acest telefon este aprobat ca fiind unicul tip legal permis în România, va deschide o nouă eră în supravegherea electronică pe scară largă, fără nevoia obositoare de a intra clandestin în case particulare pentru a instala microfoane.

— Ar putea fi modele diferite?

— Avem trei modele, și cinci culori, dar putem avea oricîte doriți dumneavoastră să comandați.

— Asta-i ceea ce aștept. Cît de bun e ?

— Excelent, a intervenit Diaconescu, cel iute la vorbă. Mult mai bun decît tot ce am văzut pînă acum. Avem mostre de aparate similare descoperite în ambasadele noastre de peste hotare — de fabricație americană, britanică și vest-germană. Ale noastre sînt mai clare. Vă rog să ascultați ca termen de comparație aceste benzi.

— Îl putem folosi pe scară largă ? a întrebat Ceaușescu, ignorînd invitația de a asculta benzile.

— Așteptăm numai comanda dumneavoastră, Tovarășe comandant suprem.

— Aprobat, începînd de azi, 28 martie 1978, acesta e unicul și singurul telefon aprobat pentru folosință în România. Punct. Cîte telefoane vechi avem în folosință azi ?

— Peste trei milioane, a răspuns prompt Diaconescu.

— Înlocuiește-le cu cele noi, a ordonat Ceausescu.

— Io nu înțeleg, Nicule. Care-i diferența dintre ăsta și ăla negru din biroul meu ? a întrebat Elena, puțin stînjcnită.

Ea nu știe nimic despre modul cum se fac înregistrările pe care le ascultă cu atîta lăcomie în camera din spatele biroului ei.

— D-diferența e c-că *tu* nu-l vei avea niciodată pe ăsta nou, nici la birou, nici acasă, a răspuns Ceausescu, clipind spre noi.

El se bîlbîie și cînd este plăcut impresionat.

— Putem face o demonstrație, Tovarășe comandant suprem ? a întrebat Diaconescu.

— Dați-i drumul, a aprobat Ceausescu, cu un zîmbet larg pe față și o strălucire în ochi.

Formula de adresare „Comandant suprem” este pentru el chiar mai plăcută decît a avea relații sexuale, sau cel puțin așa — îmi spusese Diaconescu în urmă cu cîteva zile.

--- La acest centru de supraveghere portabil am eonea.ai patru telefoane care sînt instalate în patru apartamente diferite, alese la înlîmplare. Două sînt de tipul pe care-l folosim acum, iar două sînt noul model. Centrul de supraveghere este activat de vocea umană, deci va începe automat să înregistreze atunci cînd oricare telefon este în folosință, înregistrează o convorbire chiar acum, a spus Diaconescu, arătînd spre un magnetofon care funcționa.

Conversația putea fi ușor auzită în camera de expoziție cînd el apăsa pe un buton.

— Magnetofonul se oprește cînd se termină convorbirea, ca acum. Asta-i tot ce putem înregistra cu vechile telefoane. Dar acum să-l ascultăm pe cel nou.

Diaconescu a format un număr și a întrebat dacă este Teatrul Național. „Ați greșit numărul,” a venit de la celălalt capăt al firului, dar magnetofonul nu s-a oprit după ce receptorul a fost pus în furcă. O voce de femeie se auzea întrebînd cine a telefonat.

— Un idiot care a format numărul greșit. Lasă-mă să termin de ascultat Europa Liberă cu privire la vizita dictatorului cu baba de nevastă-sa în Statele Unite, a răspuns o voce de bărbat, înainte, de a fi oprit brusc.

Mîna lui Diaconescu, năpustindu-se mai rapid decît un șarpe, apăsase pe buton. Avea întotdeauna reflexe bune.

Liniștea mormîntală a fost întreruptă atunci cînd Diaconescu a apăsă pe alt buton. Un zgomot înfundat însoțit de o respirație grea și strigăte scurte au ieșit brusc din difuzor, dar mîna iute a lui Diaconescu le-a întrerupt imediat.

— Dă-i drumul iar, a ordonat Elena, cu voce înțepată. Urechea ei experimentată era aproape la fel de bună ca a lui Diaconescu.

— Țștia ar trebui arestați, a ordonat ea, după ce a mai ascultat cîteva minute. La unspc dimineața, oamenii muncii trebuie să muncească, nu să facă dragoste.

Ceausescu a mai făcut cîteva pași. Geartu ținea în mîna o priză de telefon normală, explicînd că în interiorul carcasei de plastic se află ascuns un mini-microfon, care nu putea fi găsit fără distrugerea completă a prizei. Urma să fie folosită în alte camere care nu aveau aparat telefonic, astfel încît tot apartamentul să fie sub observație. Tot acolo mai erau expuse alte cîteva piese noi de echipament, creat de către DGTO pentru a fi folosit la sate, unde adeseori oamenii nu aveau telefon. Atenția lui Cca-usescu a ,fost atrasă de un televizor cu transmițător încorporat în carcasă, care putea fi activat prin comandă de la distanță fo-losindu-se același cod.

— Propunem introducerea acestui microtransmițător în toate aparatele TV care urmează a fi vîndute în zonele rurale. Un avantaj al acestuia este că ar fi alimentat în permanență la o sursă de curent, eliminînd necesitatea bateriilor. Și în afară de asta, televizorul stă închis 80% din timp. (Programul Televiziunii Române este de numai cîteva ore pe zi.)

— Dacă o să folosim această șmecherie, am putea chiar să mai scurtăm programul zilnic. Cîteva știri și un film despre partid e tot ce le trebuie oamenilor, nu-i așa, Nicule ? a întrebat Elena.

— Aprobat, a spus Ceaușescu, deplasîndu-se la un exponat reprezentînd echipament de supraveghere pentru restaurante.

Scrumierele și vasele de ceramică i-au atras atenția. Geartu a raportat că, pînă la sfîrșitul următorului plan cincinal, toate restaurantele vor fi dotate numai cu scrumiere și vase de ceramică, ce vor conține microreceptoare subțiri, activate de baterii. Ele vor putea fi pornite de orice agent secret sau chelneriță-agenlă, care le pot declanșa foarte ușor.

Pentru prima oară inventate de către KGB-ul sovietic, scrumierele și vasele de ceramică, ce conțin microtransmițătoare sînt folosite acum în secret de către toate serviciile de securitate est-europene pentru a supraveghea discuțiile din restaurante și holurile hotelurilor. Ziaristul american Hedrick Smith a descris cu umor o scenă la care a fost martor într-un hotel sovietic de la malul Mării Caspice, cînd s-a anunțat că o delegație de ambasadori străini urma să facă o vizită acolo. „Ca

birocrații provinciali din satira spumoasă a lui Gogol, *Revizorul*, personalul hotelului alerga agitat pentru a face hotelul cât mai prezentabil... Obişnuitele scrumiere de sticlă au dispărut de pe mese, iar altele noi, mai decorative, au apărut în locul lor. Garoafe albe, mari, au fost puse pe fiecare masă. Evident că Smith nu si-a dat seama că noile scrumiere si vase nu erau doar ca fason. Folosirea lor ca aparate de supraveghere portabile este încă unul dintre secretele cele mai bine păstrate în cadrul blocului sovietic.

Ceausescu şi soţia lui se plimbau încet de la un exponat la altul, ascultînd cu interes sporit explicațiile referitoare la noile modalități de realizare a supravegherii electronice, fotografierea clandestină în timpul zilei şi al nopții, filmarea înăuntru şi afară, precum şi o cenzură a corespondenței mai rapidă şi mai completă. Apoi soții Ceausescu au ajuns la un exponat, un echipament desemnat utilizării peste hotare. Geartu şi Diaconescu au început prezentarea prototipului unui nou centru electronic de supraveghere pentru folosință în ambasadele române, precum şi sisteme pasive, laser şi transmițătoare codificate cu frecvență ultrascurtă pentru a fi instalate în obiective din Occident, cum ar fi instituții guvernamentale, unități militare şi case particulare.

— Arată-le lui Arafat şi lui „Annette”. Şi lui GadhaŃi, mi-a şoptit la ureche. Şi dă-le cîte vor.

#### O VIAȚĂ NOUĂ, MINUNATĂ

Era la amiază cînd Ceausescu a terminat vizitarea expoziției. Resp'irînd adînc, zgomotos, Ceausescu a privit în jur şi a întrebant:

— Cîți oameni vor putea fi supravegheați simultan pînă la sfîrsitul viitorului plan cincinal ?

— Pot numai să vă raporteze, tovarăşe comandant suprem şi stimată tovarăşă Elena, a replicat Diaconescu, că, dacă propunerile noastre vor fi aprobate azi, atunci, începînd cu 1 ianuarie 1984, vom fi în stare să supraveghem zece milioane de microfoane simultan. Presupunînd că populația noastră va păstra acelaşi ritm de creştere în următorii cinci ani ca şi în ultimii cinci, estimarea noastră e că fiecare familie va putea fi supravegheată periodic în timpul unui an calendaristic, iar cei suspecti vor fi urmăriți continuu.

— Cîți copii ai, tovarăşe ? l-a întrebant Elena pe Diaconescu.

— Unu, tovarăşă Elena. Un soldat pentru partid.

— D-aia nu creşte populația noastră. Ar trebui să ai cel puțin patru soldați pentru partid, dragă tovarăşe. Aduă un procentaj de creştere a populației de 10-15%, generale. Pînă. în 1984, România ar trebui să aibă cel puțin treizeci de milioane de locuitori, Voi avea cu grijă de asta, iar tu ai grijă de microfoanele tale.

Ceauşescu a tras aer printre dinți de cîteva ori, apoi a începui:

— Făurim acum o viață minunată pentru poporul român, tovarăşi. O viață nouă şi independentă, pe care poporul nostru o merită, după 2050 de ani de luptă şi umilință.

Elena a dat tonul la aplauze.

— în ultimul deceniu, fiecare an a marcat ceva nou în istoria noastră comunistă. Să facem din anul 1984 un alt moment- de referință. Să fim din nou unici în cadrul Tratatului de la Varşovia. Să fim primii din întreaga lume, tovarăşi, într-un timp foarte scurt vom fi singura țară de pe pămînt capabilă să ştie ce gîndeşte fiecare cetățean al său. Cinci ani reprezintă tot ce ne separă azi de o formă de guvernămînt nouă, mult mai științifică.

S-a uitat cu subînțeles la auditoriu, înainte de a continua.

— De ce este imperialismul american atît de nepopular ? Pentru că nu ştie ce gîndeşte.e poporul, pentru că nu este științific. Ceea ce faceți voi aici, tovarăşi, este adevărata știință a guvernării. Este o adevărată trecere în revistă a opiniei publice. Sistemul comunist pe care-l înfăptuim împreună este cel mai științific cu putință, repet, tovarăşi, *cu putință, în folosul umanității*.

Diaconescu a începui aplauzele. Ceausescu şi-a ridicat brațele, cerînd linişte.

— Păcat că nu putem spune oamenilor muncii de la noi cum are grijă de ei partidul comunist, tovarăşi. Nu s-ar duce minerii să scoată mai mult cărbune dacă ar fi siguri că partidul ştie ce fac soțiile lor în fiecare clipă ? Ba da, tovarăşi, dar nu putem vorbi despre sistemul nostru azi. Presa occidentală ne-ar putea acuza că sîntem stat polițienesc. Asta-i propagandă imperialistă, tovarăşi. Nu avem stat polițienesc şi nu vom avea niciodată stal polițienesc. Sîntem o dictatură a proletariatului, care ne apără puritatea ideologică. Comunismul este unica democrație reală, iar istoria va atesta acest lucru pentru generațiile care vor urma. - Aplauze.

— Dar într-o zi *vom fi* capabili, să vorbim despre ce facem aici: într-o zi, cînd revoluția

proletariatului nostru va învinge hidra capitalistă, iar steagul nostru roșu va flutura pretutindeni pe • pământ,' a încheiat dramatic Ceausescu.

#### BOTNIȚE PENTRU SECRETE

Înainte de a pleca, Ceausescu mi-a făcut semn să vin la ci.

— Vreau „botnița” pentru vizita noastră la Washington. „Botnița” era o piesă ciudată, creată pentru Ceausescu, cu scopul de a putea efectua convorbiri secrete peste hotare, în locurile unde „baloanele”, sau camerele izolate acustic, nu erau disponibile. Ca unul care știe prea bine performanțele microfoanelor ascunse, Ceausescu are oroare să fie supravegheat el însuși. Când am plecat de la sediul Comitetului Central, era deja după-amiază târziu.

— La LM, am ordonat, închizînd ușa mașinii.

— Generalul dorește să fie dus la sediul de pe Bulevardul I Mai, a repetat șoferul, conducînd mașina în afara zonei bine păzite.

„LM” era denumirea Direcției Tehnice a DIE, o unitate specială care lucra tot timpul, șapte zile pe săptămînă, ca să dezvolte și să aplice tot felul de accesorii de spionaj, de la aparate de fotografii ascunse într-un nasture de la haină pînă la emițătoare în minialură capabile să transmită mesaje codificate la distanțe de mii de kilometri doar în cîteva fracțiuni de secundă.

— Cine e directorul de serviciu ? l-am întrebat pe ofițerul de scurilaie care mi-a deschis ușa de la clădirea principală.

— Colonelul Aurel Sandu, mi-a răspuns, în timp ce a încuiat automat din nou ușa.

Ca inginer electronist, Sandu își făcuse un nume prin descoperirea microfoanelor amplasate la ambasadele române, precum și prin instalarea lor în obiectivele DIE din Occident. Când Ceausescu a ordonat ca spionajul și dezinformarea să devină o parte mai importantă a activității DIE, Sandu a organizat cîteva operațiuni spectaculoase. Folosind echipament de înaltă tehnicitate, a fost capabil să localizeze aparatura ostilă de ascultare din ambasadele și reședințele de peste hotare fără să atingă pereții, astfel încît „ascultătorii” n-au știut că microfoanele lor fuseseră descoperite. Koln, Bruxelles, Ankara, Atena, Cairo și Budapesta au fost doar cîteva din locurile unde avusese succes. Aceasta a permis DIE să însceneze convorbiri speciale pentru a furniza „ascultătorilor” materiale de dezinformare pregătite cu grijă.

Camera lui Sandu, plină cu echipament electronic, părea mai degrabă un laborator științific decît biroul unui director. Când am intrat, stătea așezat la masa de lucru, absorbit cu totul de un osciloscop, în halatul său gri deschis, cu ochelarii cocoțați pe vîrfurile nasului în timp ce era preocupat de echipamentul său, Sandu părea mai curînd un savant căruia nu-i pasă de nimic altceva decît de munca sa de cercetare. Numai cînd începe să vorbească, agentul secret autentic din el iese la iveală.

— Regret, generale, a spus Sandu, sărînd în picioare ca un arc, cînd în cele din urmă și-a dat seama că eram acolo de cîtva timp. Încercam să filtrez zgomotele străzii de pe înregistrările făcute la sediul spionajului militar turc din Ankara, îți amintești de operațiune ?

— Da, Sandule, dar acum mă aflu aici să văd ce-i cu „botnița” ta. Tovarășul vrea s-o folosească în timpul vizitei sale la Washington.

— Am înțeles ! a spus Sandu, fața sa brunetă luminîndu-se. AZ-11 e supus unui test de rezistență 24 de ore pe zi. Vino cu mine, generale.

M-a dus într-o sală de ședințe din apropiere, unde zece agenți stăteau așezați cu niște aparate pe gură ce semănau cu niște măști de gaze supradimensionate, iar căști neobișnuite le acopereau în totalitate urechile. Discutau în contradictoriu, într-o liniște perfectă.

— Fă o încercare, generale.

Sandu mi-a dat un scaun în timp ce îmi întindea o mască și niște căști. A luat un alt set pentru el. Am fost în stare să comunic perfect cu toți ceilalți din jurul mesei. Totuși era cam incomod să port masca și căștile.

— Vezi aceste microfoane ? a spus Sandu, arătînd spre șase microfoane diferite de pe masă. Nici unul dintre ele nu poate recepționa vreun sunet inteligibil din conversația noastră. Chiar și cu amplificatoare foarte puternice. Totul e explicat aici, a spus, mîngîind un dosar gros pe care-l adusese cu el.

Pe cînd îmi scoteam masca și căștile, Sandu a luat două serviete.

— Am două AZ-11 în serviete, gata de drum, a zis. Sînt pregătite să funcționeze la

Washington sau oriunde altundeva.

Observându-mi reproșul cu care examinam servietele ponosite a explicat:

— Sînt noi, generale. Le-am făcut să arate vechi și murdare intenționat. De parcă ar fi cărat lenjeria intimă veche a cuiva timp de cinci ani, nu echipament electronic nou-nouț.

— Voi lua unul pentru Tovarășul, am spus intenționînd să fac un compliment.

— E pus deja unul în portbagajul mașinii tale, a intervenit energicul Sandu, încercînd mereu să fie cu un pas înainte. Mă bucur nespus să-l văd pe general zîmbind, a continuat, iar mie mi s-a părut că sesizez o undă de ironie în vocea lui.

Probabil se gîndea la același lucru ca și mine — imaginea lui Ceașescu stînd la Blair House din Washington cu „botnița de cîine” pe față.

## CAPITOLUL IX

— C-cînd ați devenit voi agenți CIA ? a explodat Ceașescu, bîlbîiala lui fiind acum semnul unei mîinii teribile. Luați foaia asta de hîrtie si scrieți tot, chiar în clipa- asta. Toți! a urlat trîntind pe jos un pachet de coli albe.

Ministrul de interne, Teodor Coman, primul său adjunct, Ni-colae Pleșiță si eu stăteam muți în mijlocul biroului lui Ceașescu. Plimbîndu-se dintr-o parte în alta a camerei, ca un tigrul în cușcă, Ceașescu a izbucnit furios:

— V-am dat ordin să instalați microfoane în toate camerele lui Király, chiar si în fundul lui si să-l supravegheați zi și noapte. Cu cît v-a plătit CIA ca să-l lăsați pe Király să trimită această nouă scrisoare în străinătate ?

S-a aplecat asupra lui Coman, care stătea zăpăcit și nemișcat ca o stană de piatră.

— Cum a reușit să trimită apelul ăsta în Occident ? a zăbierat, uitînd pe moment cu totul de gîtul lui sensibil si de coardele sale vocale fragile. Cu cît te-a plătit CIA ca să nu confiști scrisoarea lui ?

Ca s-o lași să cadă în mîinile unui ziarist ? și-a revărsat mînia, acum, asupra mea.

Ceașescu a început să se calmeze după un timp, dar nu înainte de a fi hotărît că miniștrii afacerilor externe si de justiție, care au fost chemați mai tîrziu în locul nostru, erau de asemenea agenți CIA. A făcut cîțiva pași pînă în fața lui Coman:

— Király c'un idiot! a decretat solemn. Trecuseră bîlbîielile si urletele.

— Un idiot care n-a învățat nimic. Am încercat să fiu generos, păstrîndu-l ca membru al Marii Adunări Naționale, lăsîndu-i libertate de mișcare, dar bestia asta pur si simplu n-a înțeles că răbdarea mea are o limită.

Ceașescu a ordonat ca Király să fie mutat imediat în cîlălak capăt al țării, la granița cu Iugoslavia, departe de unghurii lui. Urma să fie supravegheat 24 de ore pe zi „fățî și brutal”. Urma să fie speriat la culme și ținut sub presiune constantă, astfel încît să înțeleagă să nu se mai joace cu dictatura proletariului.

— Și bătut pînă la moarte dacă încearcă să fugă sau să mai trimită altă scrisoare în străinătate. În cele din urmă, Ceașescu a ordonat ca Securitatea să găsească un pretext nepolitic ca să-l aresteze pe Király.

— Trimite-i-l pe „Radu” în prima zi de pușcărie, l-a instruit Ceașescu pe ministrul său de interne.

„Radu” era numele codificat pentru un procedeu fatal xle reducere la tăcere a opozanților cînd ajungeau la închisoare.

Cînd am plecat din biroul lui Ceașescu peste o oră, nici Coman, nici Pleșiță n-au scos o vorbă.

— Unde dorește tovarășul general să-l duc ? m-a întrebat șoferul meu, Paraschiv.

— Oriunde vrei. Simt nevoia să iau puțin aer!

## URA FAȚĂ DE UNGURI

Ceașescu a fost întotdeauna un naționalist fanatic, dar nicăieri acest lucru nu este mai evident decît în politica lui de cadre. Numai etnicii români de două generații și născuți în cadrul granițelor române au voie să dețină funcții în partid si guvern cu privire la securitatea națională. Pentru serviciul pe care l-am avut în cadrul DIE, cerința era originea română pură de trei generații.

Românilor de alte origini etnice, chiar dacă familiile lor au trăit în România timp de generații, li se interzice cu strictețe să dețină funcții în sectoarele de apărare națională din cadrul Comitetului Central al Partidului Comunist Român, în DIE, în cadrul Securității sau în Statul Major din cadrul forțelor armate. Chiar și românii căsătoriți cu persoane aparținînd altor origini etnice au fost înlăturați tacit după venirea la putere a lui Ceașescu. Doar cîțiva evrei, unguri și germani sînt menținuți în funcții înalte, din motive de propagandă, dar, cu toate acestea, nu au acces la adevăratele secrete ale lui Ceașescu. Eforturile sale susținute de a purifica sîngele guvernului

român amintesc, în mod sinistru, de încercările lui Hitler de a crea o rasă ariană pură. Ungurii care trăiesc în România formează grupul etnic cel mai disprețuit de Ceaușescu, din cauza numărului și a coeziunii lor. După prăbușirea sistemului monarhic austro-ungar, mulți unguri au ajuns sub stăpânire străină, în conformitate cu rapoartele ungurești, pe atunci erau 15 milioane de unguri care trăiau între Munții Alpi și Munții Carpați, dintre care numai 10 milioane trăiau de fapt în Ungaria. Această estimare ar putea fi totuși exagerată, dar cert este că două milioane de unguri trăiau în Transilvania românească. La sfârșitul anilor '60, Ceaușescu a început să-i ia pe ungurii concentrați în Transilvania și să-i disperseze, în liniște, pe tot cuprinsul României. „De ce să nu facem exact ca Brejnev ?” a întrebat el, referindu-se la perioada când Leonid Brejnev dispersase în Siberia peste un milion de români care trăiau în Republica Socialistă Sovietică Moldovenească, în același timp, fiind preocupat să creeze iluzia unui echilibru de reprezentanți unguri în organele politice românești, Ceaușescu a fost preocupat, chiar de când a venit la putere, de a găsi români de origine maghiară care să-i fie loiali.

Károly Király a fost una dintre propriile descoperiri ale lui Ceaușescu. Vânător avid, Király a acumulat credit politic organizând partide de vânzare exclusive, de unde Ceaușescu s-a ales cu irofee impresionanțe. Când cele 17 regiuni ale României au fost înlocuite cu 39 de județe, Ceaușescu l-a numit pe Király prim-secretar al partidului la Covasna, un județ cu o populație aproape exclusiv maghiară. Curând după aceea, în Covasna, Ceaușescu a împușcat cei mai mari urși pe care îi vînase vreodată, iar la puțin timp Király a devenit membru suplimentar în Comitetul Politic Executiv. S-a întâmplat să fie în biroul lui Ceaușescu împreună cu ministrul de interne într-o zi din anul 1972, când ministrul i-a dat o scrisoare în care Király se opunea discriminării minorității maghiare, dându-și demisia din toate funcțiile deținute în partid și guvern, eveniment fără precedent în istoria României comuniste.

Nu voi uita nicicând stupefacția lui Ceaușescu, minutele lungi de tăcere apăsătoare în timp ce ne privea fix, cu ochii holbați, iar apoi explozia unei furii nemăsurate. Când s-a calmat, a ordonat ca scrisoarea să fie păstrată în cel mai strict secret, ca microfoane să fie instalate imediat în fiecare colț al casei lui Király, inclusiv în baie, iar materialele incriminatoare să fie strânse cu privire la el. Ceaușescu a ordonat de asemenea compromiterea publică a lui Király în viitorul apropiat, arestarea lui din motive nepolitice și eventual lichidarea lui în liniște, în pușcărie.

În Uniunea Sovietică, arestarea opozițivilor politici din motive nepolitice era un lucru obișnuit după moartea lui Stalin, când Moscova a refuzat să admită existența oricărei opoziții politice. Residul blocului sovietic a urmat curând exemplul Moscovei. „Toți deținuții noștri sunt numai deținuți de drept comun”, este ceea ce a afirmat Ceaușescu în loamna anului 1967, când s-a hoiărât să răspundă în Occident informația că România nu mai are deținuți politici. După câteva zile, în timpul unei plimbări foarte confidențiale în grădina sa cu Ion Stănescu, care tocmai fusese numit președinte al nou-creatului Consiliu al Securității Slatului. Ceaușescu a afirmat cu tărie că nimic nu s-a schimbat. „Fiecare opozant politic suspectat”, mi-a spus Stănescu, entuziasmat după întâlnirea cu Ceaușescu, „trebuie neutralizat cu tot atâta forță ca și înainte. Cu inventivitate și creativitate, a spus Tovarășul, putem găsi nenumărate căi de a scăpa de opoziții politici, fără a da mass-mediei occidentale vreun motiv să vorbească verzi și uscate despre noi. Îi putem aresta ca delapidatori sau speculanți, îi putem acuza de neglijarea sarcinilor profesionale, sau de orice altceva s-ar potrivi mai bine după caz. Odaia ce individul e în pușcărie, e al vostru”. Tovarășul a vorbit ca un profesionist adevărat, s-a minunat Stănescu. Apoi a continuat cu o voce joasă, conspirativă. „Ascultă, Stănescule”, mi-a spus Tovarășul aseară. „Nu numai pe stradă se pot întâmpla accidente. Nu numai oamenii liberi se îmbolnăvesc și mor”. Imaginație și creativitate, asta așteaptă de la mine Tovarășul, a încheiat Stănescu. De atunci înainte, „imaginație și creativitate” au devenit cuvintele magice ale Securității.

#### RADIAȚII FATALE ÎN CELULELE ÎNCHISORILOR

Pentru a-i lichida pe câțiva dintre opoziții săi în timpul detenției lor din motive nepolitice, Ceaușescu folosește serviciul de Securitate K, o componentă relativ redusă, răspunzătoare de activitatea de contraspionaj din cadrul sistemului penitenciar național, în România, această componentă este subordonată Ministerului de Interne, sau Ministerului Justiției. Creat de către sovietici în 1950, după modelul KGB-ului, Serviciul Român K are misiunea cea mai murdară împotriva deținuților, supraveghinându-i cu microfoane și „porumbei informatori” în celule, cu scopul de a obține date compromițătoare și a-i determina apoi să facă declarații incriminatoare, în unele cazuri, acesta îi lichidează în secret, înscenând pretense sinucideri sau folosind otrăvă care produce o moarte aparent naturală, în primăvara anului 1970, Serviciul K



a adăugat substanțe radioactive furnizate de KGB pentru arsenalul său mortal. Ceausescu însuși i-a dat acestui procedeu numele codificat „Radu”, obișnuind să dea ordinul: „Tri-mite-l pe «Radu» la Popescu”. Dozajul radiațiilor urma să genereze o formă mortală de cancer. — „Radu” va trebui trimis la Király din prima zi de închisoare, a spus Ceausescu în acea zi din anul 1972, terminînd de dat ordine și făcîndu-i cu ochiul, conspirativ, ministrului de interne.

Multă vreme, microfoanele care-l supravegheau pe Király n-au relevat nimic semnificativ. Nici un fel de discuții politice, nici un fel de activități compromițătoare, nimic. Pînă la sfîrșitul lui septembrie 1977, cînd supravegherea intensivă a furnizat cîteva informații referitoare la profunda preocupare a lui Király de a nu fi fost în stare încă să ajungă la Ceausescu și să discute despre discriminarea ungarilor în România. Din această cauză, Király începuse să schițeze un memoriu documentat cu privire la abuzurile anterioare și măsurile represive ale guvernului împotriva etnicilor unguri, germani, evrei. Ministrul de interne Coman și cu mine am fost din nou martori ai furiei lui Ceausescu, cînd a fost inform.:! despre acest lucru. L-a chemat imediat pe primul viceprim-mini-stru, Ilie Verdeț, și i-a ordonat să-l vadă pe Király și să-l calmeze.

— Încearcă să-i afli planurile de viitor și promile-i orice îl poate calma pentru moment. Mai lîrziu, cine știe ? Chiar și oamenii folositori pot muri într-un accident de vînațoare. Sau, a adăugat, s-ar putea îmbolnăvi de cancer.

La 4 octombrie 1977, Király a fost primit de Verdeț, precum și de Petre Lupu, membru al Comitetului Politic Executiv, ministrul Teodor Coman și Ion Vințe, vechi membru de partid de origine maghiară, care era vicepreședinte al Consiliului Oamenilor Muncii de Naționalitate Maghiară, în timpul acelei întîlniri, care a fost înregistrată pe bandă, Király a fost convins să-i dea lui Verdeț schița memoriului său cu privire la situația ungarilor din România.

— Partidul va face demersuri ca să remedieze greșelile comise, a promis Verdeț, pentru a-l face pe Király să tacă, dar nu s-a făcut nici o încercare în acest sens.

În ianuarie 1978, microfoanele care-l supravegheau pe Király au „murit” brusc. Cînd pe 24 ianuarie agenții ai Securității l-au găsit ascunzîndu-se într-un hotel obscur din București, era prea tîrziu. În aceeași zi, ziarul londonez *Times* și cel din Manchester, *Guardian*, au publicat simultan un raport de la Belgrad care spunea că, într-o scrisoare sosită clandestin din România, Károly Király pretinde că Partidul Comunist Român și guvernul practică o politică discriminatorie împotriva ungarilor și a celorlalte minorități din România. A doua zi toată presa occidentală a publicat articole despre aceasta, iar postul de radio Europa Liberă a citit fragmente din scrisoarea lui Király în repetate rînduri. Ministrul de interne Teodor Coman și cei șapte adjuncți ai lui, incluzîndu-mă și pe mine, au fost chemați la Ceausescu în momentul în care a aflat despre aceasta. Chiar astăzi, Ceausescu aflase că scrisoarea lui Király a ajuns integral la Congresul Statelor Unite, care votase acordarea pentru România a clauzei națiunii celei mai favorizate și că membrii săi au reacționat cu, stupefacție sau repulsie, în funcție de modul cum votaseră.

Deodată, radiotelefonul mi-a întrerupt visarea.

— 62, prezintă-te imediat la 01. Repci : 62 prezintă-u-. b 01.

Dumitru Popescu, secretarul cu probleme de presă și propagandă al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, mă aștepta în fața ușii de la biroul lui Ceaușescu. Cînd am intrat în birou, Ceaușescu se uita îndelung la strada pustie, la bulevardul Larg de pe partea de vizavi de cabinetul său, închis traficului. Intorcîndu-se spre noi, a ordonat ca presa română să fie imediat invadată de articole referitoare la drepturile egale pentru minoritățile din România, la reprezentarea lor proporțională în toate organizațiile politice și guvernamentale, de la Comitetul Central și Marca Adunare Națională pînă la gospodăriile agricole colective.

— Folosiți datele pe care i le-am dat ieri lui Wallach, a spus Ceaușescu, luînd de pe birou un dosar cu textul unui interviu pe care tocmai îl dăduse ziaristului american John Wallach de la *Hearst Newspapers* și încercînd să dicteze din el: componența Marii Adunări Naționale este concludentă în acesta privință : din cei 349 de membri ai săi, 29, respectiv 8,2 % sînt maghiari, 8, respectiv 2,21 % sînt germani și 3, respectiv 0,9 % aparțin celorlalte naționalități. Ceaușescu a subliniat că aceste cifre reflectă foarte exact procentajele populației din aceste grupuri. A continuat să dicteze alte cifre, umflate grosolan, pe care le răspîndise în tot timpul

interviului.

— Asigură-te că presa americană va tipări interviul lui Wallach, mi-a spus la sfîrsit Ceaușescu.

După plecarea lui Popescu, Ceaușescu m-a apucat de braț și a început să se plimbe agale în jurul biroului.

— Nu Király e cel care mă deranjează, îl pot strivi oricînd ca pe un păduche. E vorba de Kádár. Știu că porcul ăsta de jidan cî în spatele chestiei ăsteia. Îi simt respirația în ceafă. Vrea ca Transilvania să fie retrocedată Ungariei. Asta nu se va întîmpla niciodată fără un război, în primul și al doilea război mondial românii au ocupat Budapesta și o vom face iar și iar. Cînd Ceaușescu este furios, folosește cuvintele peiorative pentru unguri și evrei, în loc să-i zică lui Király *ungur*, îi spune *boanghen*, iar Kádár nu era *evreu*, ci *jidan*. Este ca și cum s-ar folosi în engleză *hunkie* și *kike*, dacă nu și mai rău.

Cînd și-a potolit mînia, Ceaușescu s-a oprit și m-a luat de un nasture de la haină.

— Înaintea vizitei mele la Washington, s-ar cuveni să organizăm o expoziție de cărți românești care au fost traduse în maghiară, germană și alte limbi ale minorităților, ca să demonstrăm drepturile egale pe care le au minoritățile de aici. Ocupă-te de chestia asta. Apoi a vrut ~ca DIE să obțină aprobare pentru o expoziție fotografică avînd tema „România astăzi”, la Departamentul de Stat, prezentîndu-se grafic „activitatea sa internă și internațională neobosită”, încă agățat de nasturele meu, Ceaușescu a continuat:

— între timp, noi trebuie să-i supraveghem cu atenție pe porcii de *boangheni* dc-acasă. *Faptele care au ieșit la iveală mai tîrziu subliniază seriozitatea cazului Király. În ziua de joi, 5 iunie, 1980, congressman-ul de Pennsylvania, Richard T. Schitzl, a adus în discuția Camerei Re-prezentanților cazul Károly Király. „În ianuarie trecut, am vizitat România și am intenționat să mă întîlnesc cu domnul Király pentru a obține în primul rînd părerea lui. Totuși, autoritățile române mi-au refuzat ocazia de a-l întîlni, invocînd cele mai stupide pretexte. Cu toate acestea, vocea lui de protest n-a putut fi redusă la tăcere. În februarie trecut, el a trimis o altă scrisoare extraordinară de protest primului-ministru al României, Ilie Verdeș. Scrisoarea amintește promisiunile pe care le-a primit de la conducerea română într-o încercare evidentă de a-l reduce la tăcere după prima lui scrisoare din 1977. Toate aceste promisiuni n-au fost respectate, iar campania genocidului cultural continuă neabătut.”*

*În octombrie 1984, un luptător occidental pentru drepturile omului l-a văzut, în cele din urmă, pe Király în persoană. În intențiul său Király a declarat: „Atmosfera de teroare este mai presus de orice închipuire. Se infiltrează în fiecare aspect al vieții de zi cu zi... Neîncrederea este atît de dominantă încît nimeni nu îndrăznește să comunice cu altcineva.”*

#### • DISPREȚ FAȚĂ DE JIMMY CARTER

Era după ora sase seara tînd zbîrnîitul amenințător al telefonului S a întrerupt o ședință pe care o prezidam în biroul meu.

— Generalul Pacepa la telefon.

— Sînt servitorul tău, șefule, am auzit vocea inconfundabilă a lui Manea. Ce mat faci ?

— Trăiesc!

— Și eu. Dar acum sînt liber. Marea ședință cu președinții consiliilor populare s-a întrerupt pînă mîine dimineață. Tovarășul tocmai a plecat de-aici și ghici ce a ordonat ?

— Oh, nu!

— Oh, da! Dar vremea e mult mai frumoasă acum.

Cînd am ajuns la reședința lui, Ceausescu se plimba prin curte. În grădină era întuneric, numai aleile erau iluminate de felinarele din labirintul tufișurilor.

— Ce-i nou ? a întrebat Ceausescu, cînd am iritat în ritmul său.

— Mihai a sosit la Alger.

— Cine ?

— Prietenul Zoiei, Mihai.

— Oh. Ține-l departe de aici, viu sau mort. Și dă-i Zoiei pe altcineva. Nu-i dccît o fetiță prostituată care se joacă dc-a independența. Altceva ?

— Muncanu a plecat de la Beirut cu un camion TIR plin cu arme occidentale.

— Cele de la „Annette” ?

— Da, tovarășe.

— Ține-mă la curent. Avem vreun răspuns la cercarea noastră de a vizita Texas Instruments ?

— Da, tovarășe. Unul afirmativ.

— Excelent. Voi fi primul președinte comunist care a pus vreodată piciorul în acest imperiu al electronicii.

Cînd am ajuns în dreptul unei bănci goale din fața unei clădiri cu parter și etaj, Ceausescu a spus în mod automat:

— Bună seara.

Timp de ani de zile, o femeie octogenară obișnuia să șadă acolo în fiecare seară de primăvară, vară și toamnă, singură, purtînd un sal mare pe umeri și un batic negru pe cap. Era mama lui Ceausescu, care se mutase acolo după moartea soțului. O casă nouă fusese construită pentru ea, elegant mobilată și plină de servitori, dar ea părea întotdeauna o străină acolo. Petrecea ore în șir asteptînd pe acea bancă să-l zărească pe fiul ei plimbîndu-se cu cineva prin grădină, deși, înainte ca ea să fi murit, Ceausescu, absorbit de propriile sale gînduri, n-a salutat-o niciodată. Abia după moartea ei, cu cîteva luni în urmă, el începuse să observe absența mamei sale.

— Am citit dosarul pe care mi l-ai dat despre Carter și familia lui. De două ori. Văd că, în ciuda zîmbetului său inocent, a vocii plăcute și a purtării sfioase, Carter nu e un om previzibil. Dar nu e nici atît de contradictoriu pe cît îl descrii tu.

Ceausescu a subliniat că, deși Carter absolvise Academia Navală numai pe locul 60, avea evident o minte strălucită, o memorie fantastică și o capacitate neobișnuită de a absorbi mari cantități de informații, fiind de asemenea un interlocutor atent și un om de acțiune. Ceausescu, care nu absolvise niciodată vreo facultate înainte de a deveni conducător politic, nu vedea nici o contradicție aici. Mai mult decît atît, rivalii lui Carter l-au acuzat că în el zace o încăpățînare și o sete de răzbunare de un înalt grad, ascunse în spatele zîmbetului său, dar Ceausescu a considerat și acest lucru perfect natural.

— După părerea mea, a spus Ceausescu, ajungînd în miezul analizei, punctele slabe ale lui Carter sînt altele. Unul este religiozitatea sa ridicolă, care îl face să acționeze ca o ființă superioară moral și îl împiedică să-si facă prieteni, mai ales în Congres. Nu e oare semnificativ că Tip O'Neill, vulpoiul ăla bătrîn din propriul său partid, nu-si ascunde disprețul față de Carter ? O altă slăbiciune este viața lui lăuntrică intensă, care îl distrage de la dinamismul de care un președinte are nevoie. Apoi e vorba de lipsa de pragmatism, care-i îngreunează trecerea de la scopurile abstracte la cele constructive, la prioritățile zilnice ale conducerii. Iar în final, modestia și lipsa de încredere în sine însuși. Un președinte nu trebuie să fie modest. După aceea, Ceaușescu și-a exprimat opinia sa de bază:

— Cel mai mare dezavantaj al lui Carter e lipsa totală de experiență. La ce te poți aștepta de la cineva care și-a petrecut \_ viața cultivînd arahide?

Pentru Ceausescu, aceasta era una din cele mai proaste părți ale sistemului de guvernămînt american. Oricine cu bani și zîmbet amabil poate deveni președinte, dar apoi, cînd începe să învețe meseria, trebuie să părăsească biroul.

— Americanii pur și simplu nu pot înțelege că a fi șef de stat e o profesie. Oricum, asta-i treaba lor, nu-i așa ? Una peste alta aș putea spune că Jimmy Carter pare un individ prietenos, nepretențios, cu care voi fi în stare să stau de vorbă, tot așa cum am făcut cu Nixon și Ford. Numai că trebuie să ne mișcăm repede. Cu lipsa de experiență și naivitatea lui, Carter ar putea să intre de unul singur în apele învolburate ale politicii.

Ceausescu și-a continuat plimbarea multă vreme înainte de a întreba brusc:

— Cînd te-ai rugat lui Dumnezeu ultima dată ?

Luat prin surprindere, n-am știut ce să răspund. N-avea cum să afle despre ritualul meu secret de dimineață și seară, cînd mă concentram pînă cînd vedeam clar fața lui Hristos răstignit pe cruce și mi spuneam rugăciunile nerostite către El.

— Haide, nu știi cînd ai fost ultima dată la biserică ? l-am auzit spunînd pe Ceausescu.

— Oh, ba da, tovarășe. Cînd eram la școala elementară, am răspuns.

— Bine, bine. La fel ca și mine, a replicat Ceausescu. Acum s-ar putea să mergem din nou la biserică dacă e nevoie. Nu aici — în America, a rîs Ceausescu. Am citit în dosarul tău despre Carter că e bun prieten cu predicatorul baptist. Nu-mi pasă cum faci, dar trebuie să găsești o modalitate de a rezolva problema asta.

Ceausescu a subliniat că predicatorul trebuie convins să-i vorbească lui Carter despre România în fiecare zi — că în România nu sînt bogați și săraci, nici regi și cerșetori, ci numai oameni

liberi ale căror educație, loc de muncă, asistență medicală și pensii sînt garantate de stat.

— Da, tovarășe. Stația din Washington se ocupă de problema asta printr-un agent secret despre care se spune că e președinte onorific al organizației Convenția Bisericii Baptiste din Statele Unite și Canada.

— Forțează-i mîna! a ordonat Ceausescu, iar apoi a continuat să mă instruiască referitor la cum ar putea fi folosit agentul ca să-l influențeze pe predicatorul lui Carter și ce altceva ar trebui să mai șoptească la urechea lui Carter, „zi de zi, zi de zi și iar zi de zi ?” îți amintești motto-ul „Orizontului ” nostru ?

— *Gutta cavat lapidem, non vi sed saepe cadendo* ?

— Exact. Picătura găurește piatra nu prin forță, ci căzînd des. Să-l facem pe predicatorul lui Carter să fie picătura care-i face o gaură în cap. înțeles ?

— Da, tovarășe.

Brusc, a schimbat subiectul:

— Cînd a fost ales Carter, ți-am spus să deschizi un birou comercial în Atlanta.

— Așa am făcut.

— N-au fost probleme cu obținerea aprobării de la americani ?

— Nici una.

— Vom cumpăra arahide de la Carter și o să avem nevoie de niște oameni acolo. Cîțiva oameni inteligenți de-ai tăi, ca să trateze cu ferma lui Carter.

Ceausescu a făcut o pauză lungă înainte de a începe să vorbească iar, fără nici o legătură aparentă cu ceea ce spusese înainte.

— L-ai văzut pe Coman azi ?

— Da, tovarășe.

— A rămas același tractorist dintotdeauna. Un zero tăiat. Dacă l-aș înlocui pe ministrul meu de interne, Occidentul s-ar putea gândi la probleme de politică internă. Așa că o să-l menținem în continuare, dar o să-i iau puterea din mînă.

Ceausescu a spus că se hotărîse să grupeze toată securitatea internă într-un singur departament, să-i pună un om nou în frunte și să subordoneze totul Elenei.

— îl știi pe Postelnicu ? a întrebat brusc.

— Tudor Postelnicu, primul-secretar din Buzău ?

— Nu strîmba din nas. Postelnicu se înțelege foarte bine cu tovarășa Elena și, în mod special, cu Nicu. Ei trei vor trebui să fie în stare să se ocupe de securitatea internă. Postelnicu va lua legătura cu tine mîine. Dă-i o mînă de ajutor să scrie un decret pentru noul departament, ca ăla pe care l-ai făcut pentru DIE.

— îl pot folosi pe Luchian ? A lucrai la decretul pentru DIE. Generalul Eugen Luchian avea funcția de ministru adjunct de interne și era de asemenea consilierul juridic al primului-ministru.

— Bună idee.

— Te-am căutat peste tot, Nicule. Unde ai fost ? a întrebat Elena, grăbindu-se să ni se alăture cînd am trecut de intrarea principală.

— Pacepa tocmai mi-a spus niște lucruri interesante despre președintele american, a spus Ceausescu, făcîndu-mi cu ochiul. Carter pare neașteptat de amabil, chiar distins, cu multă stimă față de soție și devotament față de familie.

— Du-te și bagă-ți capul sub apă, Nicule ! Ai văzut tu vreodată un *distinguished American* \* ? a mîrîit Elena, încercînd să-și concentreze toate cunoștințele ei de engleză în ultimile două cuvinte. Arată-mi numai un singur film unde ai văzut un american dintr-ăsta și îl mănînc, Nicule. Iar tu, a continuat, sărind la mine, nu-i mai băga în cap Tovarășului tot felul de- intrigă și fantezii de-alc tale!

Apoi, întorcîndu-se spre Ceausescu :

— Hai să mergem la culcare, Nicule. Nu-ți pierde noaptea cu brașoave.

— În regulă, Pacepa. Ar trebui să pleci la Washington cît de curînd cu putință. Ai grijă de ultimele pregătiri din programul meu și așteaptă-mă acolo. Să mergem pe urmele lui Carter! înainte de a-l părăsi pe Ceausescu, am sunat la biroul meu.

— Spune-i lui Bădescu să-mi obțină viza americană, i-am spus lui Pop.

Colonelul Gheorghe Bădescu lucra ca șef al Direcției Consulare a Ministerului Afacerilor Externe.

— Și spune-i lui Luchian să vină în biroul meu mâine dimineată la ora nouă. Când am plecat de la reședință, i-am spus șoferului să mă ducă la Tunari, la clubul ofițerilor de frunte ai Ministerului de Interne, cunoscut sub numele de „Clubul generalilor”, în seara aceea, urma să fie un dineu intim dat de ministrul de interne Teodor Coman pentru a sărbători cea de-a cincizeci și doua aniversare a ministrului apărării, Ion Coman. Ascuns în mijlocul pădurii Băneasa, Clubul Tunari era la vreo 15 minute de mers cu mașina de la reședința lui Ceausescu. În timp ce mașina alerga cu viteză, tot așa făceau și gândurile melc. În opinia lui Ceausescu, un președinte american era cineva pentru care nu trebuie precupețit nici un efort de investiție.

— Tot ce vreau e o întrevedere personală cu Carter, a hotărât Ceausescu, după alegerile din Statele Unite, din 1976. A ordonat ministrului afacerilor externe și DIE să întreprindă o serie complexă de acțiuni culminând cu o vizită oficială în Statele Unite cât de curând posibil. Totuși, la nouă zile după instalarea în funcție a lui Carter, aceste operațiuni au fost brusc deranjate de un apel deschis către semnatarii Acordului de la Helsinki, făcut de Paul Goma și alți opt disidenți români. Ceausescu a dat ordin ca Goma să fie imediat arestat și bătut în mod sălbatic în celula din închisoare, în aceeași zi, am participat la o ședință extraordinară a Comite-ului Politic Executiv, la care, în mai puțin de o jumătate de oră, au fost aprobate propunerile lui Ceausescu referitoare la cenzurarea pe scară națională a corespondenței și a legăturilor telefonice cu Occidentul, precum și împiedicarea oricărui contact dintre disidenți și diplomații străini din România. Pe scurt, președintele Carter i-a transmis lui Ceausescu îngrijorarea sa cu privire la situația drepturilor omului din România. Acesta a fost primul contact dintre cei doi, iar lui Ceausescu pur și simplu nu i-a venit să creadă că noul președinte american, care după părerea sa nu era altceva decât un fermier, a putut lua o poziție alăt de tranșantă.

La propunerea Elenei, Ceausescu s-a hotărât să-l scoată pe Vasile Pungan de la naftalină. Pungan fusese cândva diplomat în Statele Unite și ambasador la Londra, în Anglia, el a-aranjat studiile speciale, extensive, ale fiului celui mare al lui Ceausescu, Valentin, iar apoi o invitație pentru celălalt fiu, Nicu, și fiica lui, Zoia. Conform celor spuse de șeful DIE din Londra, se zvonea că, în timpul numeroaselor călătorii ale Elenei la Londra ca să-și viziteze copiii, Pungan, care era văduv, devenise amantul ei.

Ceausescu l-a eliberat temporar pe Paul Goma, iar pe 24 februarie 1977, președintele Jimmy Carter l-a primit pe trimisul special Vasile Pungan, care a explicat că liderii români îi înțeleg preocuparea cu privire la respectarea drepturilor omului și că președintele român Nicolae Ceausescu, în special, îi împărtășește opiniile. De asemenea, Pungan a afirmat că zvonurile referitoare la arestarea disidenților din România sînt minciuni sfruntate și că scriitorul Paul Goma nu este nicidecum arestat. Când i-am arătat lui Ceausescu textul decodificat al telegramei lui Pungan de la Washington, care afirma în mod confidențial că președintele Carter crezuse mesajul lui Ceausescu, l-a chemat imediat la el pe Pleșiță.

— Vreau ca Goma să fie bătut zdravăn azi. Să fie bătut pînă n-o să mai știe ce-i cu el. În dimineața următoare, Pleșiță mi-a descris lovitură cu lovitură cum ofițerul de miliție Horst Stumpf, fost boxer, îl bătuse crunt pe Goma, la el acasă. Acum Ceausescu era extrem de nerăbdător să intre în grațiile noului președinte american.

• *în aprilie 1982, Matei Haiducii, cetățean francez naturalizat, a recunoscut în fața autorităților franceze că este agent secret român. El a mărturisit că Bucureștiul îi dăduse sarcina de „a-i elimina prin orice mijloc” pe Paul Goma și pe Virgil Tănase, doi scriitori disidenți, emigranți, care trăiesc în Franța și care ridiculizează cultul personalității promovat de Ceausescu și familia lui. Singura instrucțiune importantă primită de Haiducii de la București a fost ca guvernul român să nu fie compromis de asasinarea lor. El le-a predat francezilor un stilou încărcat cu o substanță chimică toxică, pe care-l primise la București de la generalul Nicolae Pleșiță, în numele președintelui român. Era un fel de otrăvă extrem de puternică, fabricată la Moscova, care cauzează moartea prin stop cardiac, fără să lase vreo urmă. Scenariul operațional al lui Haiducii, demn de un roman senzațional, este minuțios detaliat în cartea lui intitulată J'ai refusé de tuer, publicată în 1984. Faptele încon-*  
Am refuzat să ucid (fr.) —n.tr.

*testabile prezentate de către Haiducii l-ai determinat pe președintele francez Francois Mitterrand să acuze Bucureștiul și să amine o vizită oficială planificată în România.*

**TOVARĂȘII SE DISTREAZĂ**

Mașina mea n-a încetinit pînă cînd am ajuns în apropiere de Grădina zoologică, un marc punct de atracție pentru locuitorii Bucureștiului, care nu sînt răsfațați de prea multe distracții publice. Acum era oră de vîrf, iar autobuzele care soseau si plecau semănau eu ciorchini se struguri, deoarece călătorii stăteau atîrnați din toate părțile.

Grupuri de oameni transpirați mișunau în jurul grătarelor de mititei, care erau apoi înecați în bere. La cîteva minute după ce am trecut de Grădina zoologică, am ajuns în cîmp deschis. Terenuri agricole vaste se întindeau la dreapta, unde țărani munceau din greu la lumina lămpii. La stînga se aflau case țărănești, care deveneau tot mai sărăcăcioase cu cît erau mai departe de București. Ca pretutindeni în Rpmânia, la țară, drumurile zăceau în beznă totală, ca să se economisească electricitatea.

După încă vreo cîțiva kilometri, mașina mea s-a oprit în fața unei porți de lemn masiv, care era întotdeauna încuiată si păzită de santinele în uniformă militară, întinzîndu-se pe o suprafață de vreo zece pogoane si învecinîndu-se cu o gospodărie agricolă colectivă și o pădure, clubul ofițerilor de frunte ai Ministerului de Interne era încercuit complet de un gard de lemn înalt, oarecare. Nici un muritor nu putea zări nici măcar o frîntură din ceea ce era înăuntru. La prima vedere, clubul părea o copie fidelă, bine întreținută a grădinilor de la Versailles, cu un labirint de poteci împodobite cu statui și bănci de fier forjat așezate lîngă tufișuri si straturi de flori, totul fiind de cel mai bun gust. Lacuri artificiale, fîntîni arteziene si pavilioane grațioase puteau fi întîlnite la tot pasul. Totuși, ascunse cu discreție în spatele gardului viu si al copacilor ornamentali, se aflau cîteva clădiri si alte dependințe utile. Pentru filmele special importate exista o sală de cinema intimă, unde chelneri aproape invizibili îmbrăcați în negru serveau torturi, înghețată si băuturi, în alt colț era un teren de *bowling* cu o cafenea mică, pitorească, adăpostită între niște pereți se sticlă, tot acolo aflîndu-se palmieri si plante tropicale, în spatele altui gard viu era un poligon de trageri închis, elegant, prevăzut cu un bar ai cărui pereți erau învcșmîntați în catifea de culoare albastră — culoarea Ministerului, de Interne — unde te puteai relaxa în timpul tragerii, stînd confortabil în fotolii mari, tot de catifea albastră. Pentru ocazii speciale, mai era o sală de banchet si alta de dans. Terenurile de tenis si de volei, precum si grajdurile cu cai de curse completau tabloul.

Se aflau presărate prin grădini vreo zece vile cochete, unde ofițerii de frunte își puteau aduce familiile pentru o noapte, o săptămînă sau o lună de relaxare. Totuși, cea mai mare atracție a clubului era restaurantul cu sălile .de mese mici unde serveai masa la lumina luminărilor, echipat cu o armată de chelneri îmbrăcați în alb, purtînd mănuși de mătase albă si garoafe roșii la rever. Două ansambluri muzicale, unul de cameră, iar celălalt de muzică populară, însuflețeau atmosfera în timpul dineului ales dintr-un meniu ce cuprinde o bogăție nemaiîntîlnită în țară, unde icrele negre, malosolul, pateul din ficat de gîscă și trufele glasate erau ofertele cele mai palide. Accesul era strict limitat la membrii clubului și rudele lor apropiate. Serile de sîmbătă și duminicile erau ocaziile cele mai frecvente, dar numai în zile speciale, cum ar fi 1 Mai, 23 August si mai ales de Anul Nou era arhiplin. Nicu Ceaușescu era unul dintre vizitatorii cei mai frecvenți ai clubului, nu pentru mobilierul de lux sau mesele elegante, ci pentru poligonul de trageri si marile cantități de whisky Johnny Walker Black Label. „Să tragi cu pușca si să bei whisky sînt chestii chiar mai amuzante decît să regulezi q femeie," spunea el avînd mitraliera într-o mînă, în timp ce cu cealaltă își turna pe gît whisky. Vizitele lui Nicu se terminau invariabil cu bețiile crunte ale acestuia.

Petrecerea se ținea într-o clădire separată, formată dintr-o sală de banchet încăpătoare și din cîteva încăperi mai mici la fiecare capăt, despărțite între ele de uși glisante de lemn. La stingă, imediat ce intrai pe ușă, era un hol mare, după care urma o încăpăre ce avea o scenă pentru orchestră si un ring de dans circular cu podeaua de marmură. La dreapta sălii de banchet era o altă încăpăre, aceasta avînd măsuțe joase pentru *cocktail*- uri si fotolii de catifea albastră, unde le puteai retrace la o cafea, un coniac sau o bîrfă. Dineul fusese stabilit pentru ora șapte, iar acum era aproape unsprezece, dar, cînd mașina mea a ajuns la intrare și am numărat Mercedesurile negre parcate în față, ai căror șoferi dormeau tun la volan, am văzul dintr-o privire că toți oaspeții de vază erau încă prezenți.

Holul era plin de chelneri si chelnerițe care serveau mîncare si bălură. în camera vecină, cîțiva oaspeți stăteau la o șuetă, cu paharul în mînă. Generalul Constantin Olteanu, șeful secției militare a Comitetului Central, cînta la pian cu o mînă, iar ceilalți se uilau cu insisiență sub fusta unei chelnerițe care-i ședea pe genunchi. Olteanu este consătean cu Elena si datorită ei a ajuns el ceea ce esie aslăzi. Poreclit „Generalul Coniac", nu rata nici o petrecere, îmbătîndu-se criță. Pe ringul

de dans, generalul Va-sile Milca abia își mai puica menține echilibrul, deoarece țopăia cu una dintre solistele ansamblului artistic al Ministerului de Interne, iar mîna lui dreaptă se afla în interiorul bluzei acesieia. Era bine „uns”, ca de obicei. Milea, comandantul mililar al organizației paramilitare Gărzile patriotice, pulea fi văzut de obicei mai degrabă beat decît ireaz. Cînd l-am vizitat ultima dată la b'irou, cu două săptămîni în urmă, își umpluse pe jumălale ceașca de cafea cu coniac deși era abia nouă dimineața. El era, totuși, cea mai bună sursă de informații a Elenei din cadrul Minislerului Apărării si principalul ei protejat acolo.

Sala de banchet era învăluită în fum de țigară. Ministerul de Interne si cel al Apărării Naționale erau singurele instituții guvernamentale române care aveau voie să cheltuiască valută forte în numerar, si atunci numai în scopuri legate de spionaj. Cadourile pentru Ceaușescu în persoană, țigările americane si whisky-ul scoțian pentru cei doi miniștri făceau parte dinlre puținele alte articole pentru care puteau fi folosiți dolari, în timpul unei petreceri deosebite ca aceasla, țigările americane se aflau de obicei pe țoale mesele, iar toți cei prezenți, indiferent că fumau sau nu, pufăiau non-stop. În România, țigările americane sînt o curiozitate tot atît de mare ca si speluncile unde se fumează opiu în Occident.

Prin ceață am văzut-o pe soția ministrului apărării făcîndu-mi semn cu mîna.

— Vino aici, nene spionule. Ți-am păstrat un loc liber.

Cu un fin simț al umorului, soția lui Coman începuse să mi se adreseze cu formula „nene spionule” cu ani în urmă, după ce soțul ei îi interzisese să-mi spună „generale”, aceasta fiind funcția mea secretă în cadrul DIE.

O zarvă teribilă venea din stînga, de la o distanță de cîteva scaune. Generalul Plesită juca jocul său preferat de salon cu un grup de miniștri adjuncți ai apărării si de interne. Prezentat de Plesită însuși după o vizită la Ministerul de Interne al Ungariei, acest joc stupid trebuia să amuze prin faptul că participanții se îmbătau. Fiecare participant trebuia să bea un pahar plin cu vin în timp ce stătea în picioare și spunea: „Sînt căpitanul vinului si voi goli acest pahar din trei înghițituri.” Înaintea celei de-a doua înghițituri, trebuia să spună : „Sînt căpitanul vinului-vinului și voi goli acest pahar-pahar din trei-trei înghițituri.” Dacă sărea, vreun cuvînt sau uita să repete cuvintele *vin, pahar si trei*, trebuia să golească pe loc conținutul paharului și s-o ia de la început cu altul plin. Înaintea celei de-a treia înghițituri, cuvintele trebuiau spuse de trei ori. La sfîrșit, dacă era în stare .să ajungă pînă acolo, trebuia să spună fraza invers: „Din trei-trei-trei înghițituri acest pahar-pahar-pahar îl voi goli si căpitanul vinului-vinului-vinului sînt.” Acest joc devenise o distracție frecventă în timpul petrecerilor de la club, dar recent fusese puțin modificat. Vinul era înlocuit cu whisky, iar jocul se termina cu intoxicații grave, în acel momem, victima lui Plesită era Tudor Postelnicu, care vizita clubul pentru prima dată.

Vecinul meu de masă era viceprimministrul Gheorghe Oprea, unul dintre oamenii de încredere cei mai apropiați ai lui Cca-ușescu.

— Ce petrecere grozavă, Mihai! a exclamat.

Trăgîndu-si scaunul lîngă mine, Oprea a început să-mi șoptească folosind tonul său cel mai conspirativ. După-amiază avusese o discuție foarte confidențială cu Ceaușescu si Elena referitoare la schimbările de personal, dar totul era încă foarte secret. Ministrul apărării, Ion Coman, urma să fie promovai în funcția ție secretar al Comitetului Centra), pentru forțele armate, securitate si justiție (problemele speciale). Constantin Olteanu ii va înlocui ca ministru al apărării. Vasile Milea va deveni șeful Statului Major. Iar eu urma să fiu numit șeful palatului prezidențial, o nouă funcție întrucîtva similară cu aceea de șef de personal la Casa Albă americană, dar cu mai multă substanță. Aftî întreaga DIE, cît și Direcția a V-a a Securității, responsabilă cu protecția președintelui, vor fi scoase din Ministerul de Interne și vor aparține de palatul prezidențial. Totul va fi subordonat direct lui Ceaușescu, eu fiind administratorul în funcție.

— Tovarășul are tot atîta încredere în tine cît are si în el însuși, Mihai, a încheiat Oprea, sărutîndu-mă cu efuziune pe ambii obraji.

Cîteva minute mai tîrziu, Emil Bobu, viceprimministru al României, a bătut cu un cuțit în pahar cerînd liniște.

— Tovarăși, în calitate de coordonator al Departamentului Cultelor, mi s-a spus că preoții și rabinii trebuie să se roage Dumnezeului lor, oricare ar fi el, dimineața, seara și cel puțin o dată în timpul zilei. Noi, totuși, sîntem atei, tovarăși. Noi credem numai în cei mai iubiți, stimați si iluștri fii ai poporului român, tovarășul Ceaușescu si tovarășa Elena.

Bobu îl portretiza pe Ceaușescu ca fiind un cavaler care, în locul *Biblici* si crucii, ținea în mîna *Capitalul* lui Marx si sabia lui Ștefan cel Marc. Elena era Minerva, zeița înțelepciunii, puterea

personificată a rațiunii. Peste numai câteva zile, ei vor trebui să se lupte chiar în bîrlogul imperialismului sălbatic, la Washington, unde Tovarășul va trebui să se confrunte cu dușmanul numărul unu al proletariatului. Cînd zece minute mai tîrziu, Bobu și-a terminat discursul, cei prezenți în cameră au izbucnit în aplauze, urmate de cîntecul „Ceașescu și poporul!” însoțit de bătaia din palme ritmice. Generalul Olteanu plîngea în liniște pe pian, în timp ce generalul Milea se clătina pe un scaun, încercînd să sărute portretul Elenei atîrnat pe perete. Bobu a fost întotdeauna un maestru în a-l linguși pe Ceașescu. Ministrul de interne Teodor Coman, abia mai ținîndu-se pe picioare, și-a scos haina și cravata și a încercat să pornească o horă, la care în curînd au participat majoritatea celor prezenți, prinzîndu-se în cerc. Dansurile populare sînt singurele pe care Ceașescu le știe și care îi plac, iar în ultimii ani devenise un act patriotic și aproape obligatoriu să joci o horă în asemenea ocazii.

Jocul „căpitanului vinului” capta atenția generală, ca de obicei. Postelnicu, complet amețit, zăcea întins pe masă, urlînd și plîngînd în același timp. Generalii Vasile Ionel și Vasile Moise, de asemenea beți turtă, discutau în contradictoriu cu voce tare despre echipele de fotbal ale celor două ministere. Generalul Marin Nicolescu, comandantul forțelor aeriene și de artilerie, căruia îi venise rîndul acum, trebuia s-o ia mereu de la început și înjura ca un birjar.

Cînd dineul s-a terminat, pe la ora două noaptea, șoferilor le-a fost greu să-și ajute șefii să părăsească încăperea și să ajungă la mașinile lor. Au reușit, totuși, deoarece erau cu toții bine antrenați în această privință. Numai șoferul lui Olteanu a avut nevoie de ajutor, deoarece șeful lui îl bătea acum zdravăn pe un chelner.

## CAPITOLUL X

— Am un s-spion pe o c-caselă p-pentru tine. A-adu un c-casetofon aici chiar acum, a spus generalul Ghorghe Moga, intrînd ncanunțat în biroul meu.

Se bîlbîie cînd are de anunțat atît vești foarte bune cît și foarte proaste, astfel încît nu știam ce hram poartă vizita lui neașteptată.

Cinci minute mai tîrziu eram amîndoi în camera din spate, ascultînd caseta lui Moga. Aparatul indicator arăta că înregistrarea fusese făcută în noaptea precedentă, pe la miezul nopții. Zgomotul tare de fond demonstra fără putință de tăgadă că înregistrarea fusese făcută într-un restaurant. O voce caldă de femeie vorbea rusește cu un bărbat despre care am tras concluzia, chiar în ciuda cunoștințelor mele foarte limitate de limba rusă, că este un român care vorbește foarte bine rusește, în conformitate cu traducerea scrisă pe care Moga o adusese cu el, discuția consta în evocarea legăturii lor pasionate cînd el fusese student la Academia Militară Sovietică din Moscova.

— Punctul unu, a replicat prompt Moga, cînd s-a terminat banda: ăsta e începutul recrutării unui ofițer român de către KGB sau GRU. Doi: ieri n-a fost nici o rusoaică și nici un ofițer din armata română la Hotelul Athenae Palace, unde se află restaurantul. Trei: acolo a fost un dineu oferit de Ministerul Apărării Naționale în onoarea atașatilor militari din cadrul Tratatului de la Varșovia. Patru: singurii participanți români au fost generali cu funcții foarte înalte, dintre care unul e acum spion, sau o să fie pînă mîine. Cinci: misiunea de a-l prinde îți revine ție nu mie, deoarece nu mă ocup eu de ofițerii superiori. Șase: am făcut un raport pentru ministrul de interne, care îl va avea la dispoziție pînă mîine dimineață. Deci nu mușamaliza cazul.

Moga a plecat tot atît de neașteptat pe cît venise. Am dat drumul la casetofon din nou și am avut sentimentul straniu că știam a cui era vocea de bărbat, cu toate că nu-l puteam numi încă. Din camera din spate am dat telefon colonelului Iosif, spunîndu-i că vreau să mă întîlnesc cu el, în biroul lui, după-amiază.

— Și eu am ceva important pentru tine, a spus el.

## REDUCEREA LA TĂCERE A UNUI COMENTATOR RADIO

Cînd m-am întors la birou, Eugen Luchian era acolo, studiind un dosar, în timp ce sorbea din băutura lui preferată, nesc „răcit” cu două lingurițe de Chivas' Regal, pe care Pop tocmai i-o pregătise. Generalul-maior Luchian era singurul ofițer ce nu făcea parte din DIE căruia i se dădea voie să pătrundă în sediul acesteia. Funcția lui oficială era aceea de secretar permanent al Comisiei guvernamentale pentru vize și pașapoarte, fiind ministru adjunct la interne și consilier juridic șef al primului-mi-nistru. În afară de Ceașescu și de ministrul Coman, Luchian era singura persoană care cunoștea întreaga structură a DIE. El era cel care elabora decretele prezidențiale cu privire la reorganizarea serviciului, pe care Ceașescu le-a semnat în 1972 cînd l-a luat sub supravegherea lui personală.



— Tocmai am avut o altă convorbire telefonică cu Emil Georgescu din Munchen, a început Luchian, în timp ce-mi strîngea mîna cu laba lui enormă de urs. Curînd o să-l îngenunchez pe Georgescu.

A lovit un dosar voluminos, gri, cu palma lui uriașă.

Emil Georgescu lucra pentru guvernul Statelor Unite ca editor supraveghetor al Departamentului Român din cadrul postului de radio Europa Liberă, din ianuarie 1974, la scurt timp după plecarea sa din România în Germania Federală. Denunțurile sale publice ale cultului personalității din România și ale abuzurilor comise de forțele de securitate române i-au adus pieirea. În seara zilei de 22 august 1976, în ajunul sărbătorii naționale a României, ministrul de interne, pe atunci șef al DIE, și cu fuseserăm chemați la o plimbare prin grădina cu trandafiri a lui Ceausescu.

— Emil Georgescu trebuie redus la tăcere pentru totdeauna, a ordonat Ceausescu. Trebuie să aibă fălcile, dinții și brațele rupte, ca să nu mai fie niciodată în stare să scrie sau să vorbească. A adăugat că misiunea trebuie să fie dusă la bun sfîrșit de mercenari criminali străini, fără nici o legătură posibilă cu autoritățile române, și că nici o dovadă scrisă nu trebuie păstrată în privința acestei conversații și a operațiunii împotriva lui Emil Georgescu.

Ceausescu poate fi extrem de violent, atunci cînd are pică pe cineva. Curînd după ce a venit la putere, a simțit pentru prima dată gustul amar al oprobiului public, prin vocea unei personalități din emigrația română, iar prima sa reacție a fost: „Omorîți-l fără să vă faceți probleme.” Cel care-l criticase, Gheorghe Zăpîrțan, era un preot emigrant care trăia în Germania Federală; el denunțase cultul personalității practicat de Ceausescu, atît în cuvîntări publice, cît și în predicile bisericești. La scurt timp după ce preotul a murit într-un accident de automobil, primul-ministru român de atunci, Ion Gheorghe Maurer, care era expert în dreptul internațional, s-a dus la Ceausescu.

— Nicule, i-a spus, în calitate de conducător suprem al României poți face orice. Bine sau rău. Dar nu poți face un singur lucru: nu da ordin să se ucidă. Asta e omor calificat, premeditat. Nu contează dacă cel care dă ordinul e cerșetor sau rege.

Ceausescu a înțeles mesajul. Din acea zi, el preferă să dea ordin ca opoziții săi politici să fie bătuți pînă ce devin cadavre vii, deși uneori uită sfatul lui Maurer și dă ordin să fie uciși.

Pe 19 octombrie 1976, Emil Georgescu a fost serios lovit într-un accident de automobil înscenat de niște contrabandiști francezi care făceau trafic de stupefiante și lucrau pentru DIE. N-au fost în stare să-l bată, deoarece două mașini vest-germane au sosit pe neașteptate la fața locului, unde s-a produs accidentul. De aceea, sase luni mai tîrziu, Georgescu s-a putut întoarce refăcut la postul de radio Europa Liberă, criticînd din nou guvernul de la București. Ceausescu a ordonat imediat să fie pusă în practică o operațiune de dezinformare pentru a compromite integritatea profesională a lui Georgescu. Prin intermediul filialelor DIE din Franța, Germania Federală și Statele Unite, precum și cu ajutorul unor scrisori semnate și anonime trimise la postul de radio Europa Liberă, DIE a insinuat că Georgescu primise sume ilegale de bani de la emigranții români și fusese implicat în afaceri necinstite cu blănuri și bijuterii. Cîteva scrisori de amenințare i-au fost trimise lui Georgescu însuși, în care se spunea că va li omprîi, iar casa îi va fi arsă din temelii dacă își va relua activitatea de la radio pentru „stăpînii lui evrei”. Aceste scrisori au fost scrise ca din partea unei organizații teroriste și fasciste române, aripa ilegală din exil intitulată Garda de Fier și erau semnate „grupul V.” Grupul V era în totalitate creația DIE. Pentru a da mai multă credibilitate grupului, scrisori de amenințare purtînd aceeași semnătură au fost trimise și altor anticomuniști care trăiau în Occident, cum ar fi: defunctul Noe'l Bernard, fost director al Departamentului Român din cadrul postului de radio Europa Liberă, care devenise extrem de cunoscut în România datorită criticilor sale caustice cu privire la cultul personalității promovat de Ceaușescu; Paul Goma și Virgil Tănase, doi disidenți activi care trăiau în Franța; fostul rege al României, Mihai de Hohenzollern, care trăiește în „Elveția” și proeminentul dramaturg Eugene Ionesco, membru al Academiei Franceze. O operațiune de șantaj a fost îndreptată de asemenea împotriva lui Georgescu, încercînd să-l forțeze să demisioneze „voluntar” din slujba sa, în schimbul unei vize de ieșire pentru bătrîna lui mamă care trăia la București. Eugen Luchian, ca secretar permanent al Comisiei naționale pentru vize și pașapoarte, s-a ocupat personal de această operațiune de șantaj.

*Bucureșliul n-a fost evident în stare să-! compromită pe Emil Georgescu, care si-a continuat criticile vehemente adresate lui Ceausescu de la postul de radio Europa Liberă. In dimineața zilei de 28 iulie 1981, Georgescu a fost înjunghiat de 22 ac ori de către doi contrabandiști francezi în timp ce se pregătea să părăsească locuința sa din Miinchen. Raportul oficial anual publicat în 1983 de către Ministerul de Interne vest-german cu privire la cele mai semnificative activități ale Bundcsamt filr Vcrfassungsschutz comen-*

*tează următoarele: „Numai datorită unei intervenții prompte a putut fi salvată victima aflată în stare foarte gravă. Făptașii au fost arestați si 'condamnați la cîțiva ani de închisoare. Ei au refuzat cu încăpățănare să furnizeze vreo informație referitoare la cine îi angajase. După eșecul acestei încercări de asasinare, se spune că altor persoane din serviciul de spionaj român li s-a dat misiunea de a-l lichida pe emigrantul român o dată pentru totdeauna.”*

Ridicîndu-se cu greu de pe scaun, Luchian a venit la biroul unde ședeam.

— Să nu uit, as vrea să-te invit acasă la mine sîmbătă seară. Oprea si Voicu vin și ei cu soțiile.

— Oprea nu e la Belgrad acum ?

— Ba da, Mihai, dar se va întoarce pînă sîmbătă seară.

Gheorghe Oprea, primviceprimminislr, era șeful lui Luchian, iar violonistul Ion Voicu, directorul Filarmonicii bucu-reștene, era un prieten de-al meu.

— Am o misiune pentru tine din partea Tovarășului, am schimbat subiectul.

Apoi i-am vorbit lui Luchian despre noul decret pe care trebuia să-l elaboreze și despre Tudor Postelnicu.

— Avortonul ăla ? Piticul ăla ? Bețivul ăla ?

— Ia-o încet, Luchian. E noul tău șef.

— Nici o problemă. Știu cum să-l iau. Ori de cîte ori mă duceam la Buzău, mă opream la el la birou și îi lăsam un cartuș de Kent sau o sticlă de whisky pe masă. Atunci devenea numai miere și nu plecam niciodată fără portbagajul de la mașină plin cu vin. Vinul e lot ce au ci la Buzău, iar el nici nu știe akceva.

Am petrecut două ore pînă să definim structura noului Departament al Securității Statului si am notat tot ceea ce era necesar pentru a fi specificat în decretul prezidențial. Era misiunea lui Luchian să redacteze forma finală, iar el era expert în problemă.

UN TANC ÎN VALIZA DIPLOMATICĂ

Cînd a plecat Luchian, Pop mi-a spus că generalul Constantin Munteanu si colonelul Constantin Olcescu trecuseră granița bulgară întorcîndu-se în țară nu cu mult timp în urmă si că vor fi în biroul meu peste mai puțin de o oră. Tocmai cînd începusem „ă rr,ă uit prin telegramele nou-sosite, a sunat telefonul S.

— General-locotenent Pacepa, am răspuns.

— Aici e servitorul tău, șefule, am recunoscut vocea lui Manea, îmi pare rău că te deranjez, dar Tovarășul vrea să-i dai telefon.

I-am telefonat lui Ceausescu.

— A ajuns deja Munteanu la graniță, Pacepa ?

— Da, tovarășe. A trecut-o de vreo jumătate de oră.

— Fără nici un incident *en route* ?

— Din cîte știu, nu. Va fi la mine în birou peste mai puțin de o oră. Pot să vă raporteze după aceea ?

— Da.

Am auzit țcănitul telefonului cînd a închis. După un scurt timp, Pop a intrat si mi-a spus:

— Generalul Munteanu și colonelul Olcescu au sosit. M-am dus în celălalt birou, am dat mîna cu ei și i-am însoțit în biroul meu.

— Bine ați venit acasă, am spus, după ce s-au așezat în fotolii.

— Tocmai ne-am întors de la Beirut, a început Munteanu. Camioanele sînt parcate în afara Bucurestiului, păzite de doi ofițeri în civil.

— Vrei să spui *camionul* TIR, am specificat.

— Vreau să spun cele *două* camioane cu care am venit, a răspuns Munteanu.

— V-am trimis numai un camion, am insistat.

— De-asta am mers si eu, a intervenit Olcescu, cu vocea lui profundă, de bas.

— Voi explica totul, a spus Munteanu, După cum știi, la Beirut ni s-au dat cîteva zeci de cutii de lemn pline cu echipament militar furnizai de „Annette". Tocmai le încărcaserăm; în

camion, pînă sus de tot. Acum poți să-i spui tu restul.

Munteanu s-a oprit, punîndu-și mîinile la piept și i-a dai cuvîntul lui Olcescu.

— Chiar cînd ne pregăleam de plecare, a începui să povestească Olcescu, „Annelte” a solicitai o nouă învedere. Spunea că locmai capturaseră un nou tanc francez și că făcuseră în așa fel încît să pară că acesta se făcuse țandări izbindu-se de zidul unei case, dar lantul ne așiepta de fapl înlr-o groapă, acoperit cu frunze. Ne-a spus că e al nostru, dacă îl putem lua în limpul nopții. Oficiul Comercial a spus că avem un camion TIR acolo, în tranzit, în calitalc de însărcinai cu afacerile externe, am ordonat să fie descărcat camionul, i-am spus șoferului să pornească, si curînd după miezul nopții am găsit casa lîngă care era ascuns tancul. Am înlîmpinal ceva greulăli cînd am urcai lantul în camion, dar în cele din urmă lotul a mers bine.

Și-a cerut voie să-și aprindă o țigară și am făcui o mică pauză alunei cînd Pop a inlral cu cafeaua.

— La Beirul, a conlinal să poveșlească Munleanu, Jumblatt ne-a pus la dispoziție o escortă armată. Am pornit la drum, în mașina noaslră, iar documnlclc din valiza diplomatică, împreună cu funcția lui Olcescu de însărcinai cu afacerile exlcrne, ne-au facilal trecerea frontierei..

— „Annelle” m-a rugat să-ți transmil din pârlea lui cele mai călduroase salulări, a zis Olcescu, începînd să soarbă din cafea. Mi-a dai un mesaj oral de la Arafai peniru tovarășul Ceausescu, adăugîndu-se celui irimis prin line. În esență se sugerează ca Willy Brandt să fie folosii în scopul de a convinge Occidenlul să recunoască OEP.

Pe alunei, fosiul cancelar Brandi era președinielc Partidului Social-Dcmocrat din Germania Federală.

— Arafai vrea ca Brandi să facă uz de funcția sa de președinte al Inlernaționalei Socialisle peniru a face ca OEP să fie recunoscută. El vrea de asemenea ca Brandt să-l convingă pe Kreisky să sprijine operațiunea „Shuqairy”. „Annelle” a insisla pe ajutorul tău personal. Știe că le înțelegi bine cu Brandt.

Am văzut că Munteanu pica de oboseală după două nopți si o zi de mers continuu cu mașina.

— Vă mulțumesc. Ați făcut o treabă bună, am încheiat întrevederea. Acum, Munteanu, du-te acasă si odihnește-te. Olcescu, dacă mai poți rezista cîteva ore, as vrea să duci camioanele la școala DIE din Brănesti si să descarci marfa acolo. Voi fi acolo diseară.

— Abia aștept să văd cum arată tancul la lumina zilei. După ce au plecat, am ridicat receptorul telefonului S și am format numărul 105.

— Să trăiți, tovarășe Ceausescu. Aici e Pacepa.

— Dă-i drumul.

— Munteanu și. Olcescu tocmai au plecat din biroul meu. Totul a mers bine la întoarcere".

Există doar un lucru...

— Oh, nu !

— Eu le-am trimis un camion, iar ei s-au întors cu două. Se parc că în cel dc-al doilea e un tanc.

— Despre ce dracu' vorbești ?

— Nu l-am văzut încă. Am dat ordin ca ambele camioane să fie duse la școala DIE din Brănesti. Voi fi acolo astă-seară.

— Cred c-aș vrea un *Kojak* diseară. Acasă. Să fii acolo la nouă și jumătate. Cu noutățile.

Țăcănitul telefonului mi-a spus că discuția se terminase.

Abia trecuse de ora trei după-amiază cînd am plecat de la birou ca să mă duc la Iosif.

Răspundea de unitatea cea mai secretă din România, despre care știau doar o mînă de oameni. Ea se ocupa de supravegherea vîrfurilor nomenclaturii din România, 24 de ore din 24, începînd cu propria familie a lui Ceausescu și membrii Comitetului Politic Executiv. Unitatea lui Iosif era într-atît de secretă încît nici un șofer DIE n-avca voie să știe de existența ei.

— Acasă, i-am ordonat lui Marcel. Cînd am ajuns, i-am spus că poate pleca.

— Să te întorci la sase.

Am străbătut casa de la un capăt la altul si am ieșit pe ușa apartamentului micuț al Danei.

Casa mea era situată între două străzi, intrarea principală fiind pe strada Alexandru 28, iar intrarea în apartamentul Danei, pe strada Zoia. Cu geanta sub braț, mă plimbam pe stradă,

holărît să mă bucur cît mai mult de parfumul florilor de tei. Situată lîngă ambasada vest-germană, unitatea lui Iosif era doar la 15 minute de mers pe jos de la mine de acasă.

#### O DOAMNĂ PE NUME OLGA

Ministerul de Interne român, asemeni celorlalte servicii de securitate și de spionaj din blocul sovietic, este învăluit într-un nor de discreție, deși în ultimii ani oamenii si-au cam dat seama cu ce se ocupă. Au existat întotdeauna trei departamente în structura de securitate și de spionaj, toate trei aprobate personal de Ceaușescu. Primul, folosit în scopuri publice, este cunoscut sub numele de Serviciul de Dezinformare și are în sarcină activități ce contravin Constituției României, cum ar fi violarea corespondenței și supravegherea telefoanelor, numărul celor ce se ocupă de așa ceva fiind foarte mare în Securitate. Secretul corespondenței și caracterul privai al conversațiilor telefonice sînt stipulate în Constituție. Mai departe, în articolul 17 din Constituție se afirmă următoarele: „Cetățenii Republicii Socialiste România, indiferent de origine etnică, rasă, sex sau religie, au drepturi egale...” Așadar, unitățile de contraspionaj ale Securității care se ocupă de minoritățile maghiară, germană și evreiască și de biserici trebuie de asemenea să lucreze din umbră. Al doilea departament este considerat ultrasecret și însumează toate unitățile Securității care sînt în subordinea conducerii Ministerului de Interne, formată din ministru și adjuncții săi. Al treilea departament, considerat ultrasecret și de cel mai mare interes, este cunoscut numai de cîteva persoane: Ceaușescu, ministrul de interne, șeful și adjunctul serviciului de spionaj extern. Față de DIE și de unitatea lui Iosif, are în componență alte două departamente foarte clandestine: unul pentru activitatea de contraspionaj în cadrul Comitetului Central al Partidului Comunist Român și în cadrul Consiliului de Miniștri, iar celălalt pentru activitatea de contraspionaj în cadrul Securității înseși.

Unitatea lui Iosif avea aproximativ 1 000 de ofițeri și era folosită de soții Ceaușescu pentru testarea loialității membrilor de familie și colaboratorilor celor mai apropiați. Adevărata forță a unității se afla în faptul că avea propriul său centru electronic de supraveghere, ultrasecret, propriul său serviciu de violare a corespondenței și propria sa secție de supraveghere, astfel încît putea păstra identitatea subiecților numai pentru ea. Nici o altă unitate de securitate sau miliție n-are asemenea capacitate, toate celelalte folosindu-se de serviciile Direcției Generale pentru Operațiuni Tehnice din cadrul Ministerului de Interne. Capacitatea tehnică a unității lui Iosif era de 600 de ținte pentru interceptarea telefonică, 400 de ținte pentru supravegherea cu microfoane și practic -nenumărate ținte pentru violarea corespondenței.

Iosif în persoană mă aștepta în holul clădirii. Avea aproape 1,80 m înălțime, era bine făcut, purta număr mare la pantofi și avea capul rotund ca o minge de biliard, cu șuvițe de păr numai în jurul urechilor sale proeminente.

S-a îndreptat către mine cu mersul lui șchiopătat, deoarece suferea de un acut reumatism, fiind obligat să facă băi de nămol în fiecare vară în Tekirghiolul său natal, un sătuc de pescari situat pe malul Mării Negre, în spatele ochelarilor săi cu rame mari, doi ochi negri, pătrunzători se mișcau continuu, încercînd să-și dea seama în ce dispoziție mă aflam.

— S-aveți viață lungă și sănătoasă, tovarășe general, dumneavoastră și familia dumneavoastră, m-a salutat Iosif.

Se exprima cu oarecare dificultate. Cei 25 de ani petrecuți în Securitate și DIE nu puteau compensa în totalitate lipsa de educație și anii petrecuți ca tractorist la o gospodărie agricolă.

— Cred că am un nou caz, a continuat cu precauție, închizînd ușa capitonată în urma noastră și am intrat într-o cămăruță blindată cu instalații de supraveghere electronică.

— Și eu am un caz, am spus, dîndu-i caseta pe care o promisem de la Moga.

Echipamentul din cameră o făcea să pară un studio de radiodifuziune.

— Vreau să ascultați banda asta, a spus. A fost înregistrată aseară. Un autocar cu turiști sovietici a sosit în București acum două seri și, ca de obicei, l-am supravegheat ca să vedem dacă nu cumva cineva încearcă să intre în contact cu vreuna din țintele noastre. O doamnă elegant îmbrăcată, căreia îi vom spune Olga, a părăsit discret grupul ieri dimineață, devreme, înainte de ora șapte, a dat un telefon de la o cabină publică, dar l-am ratat. Apoi și-a petrecut restul zilei prin magazine. Pe la nouă și jumătate seara, a intrat în Hotelul Athenée Palace și a luat cina, plătind în lei românești, chiar dacă n-a schimbat deloc bani aici. Echipa care a urmărit-o pusese un microfon în scrumiera de pe masa ei, „pentru orice eventualitate”. După

ce Olga s-a întors la hotel, echipa s-a întors la sediu și banda a fost ascultată. Era înregistrată și vocea unui bărbat. Din păcate, nu se știe despre cine e vorba.

Banda, lui Iosif era identică cu cea pe care mi-o dăduse Moga de dimineață. Iosif mi-a spus că Olga își petrecuse ziua de astăzi cu grupul. El a propus ca întâlnirea ei de mâine seară cu acel bărbat, la restaurantul Lido, să fie înregistrată atât de microfoane, cât și de aparate de filmat.

Xpoi Iosif m-a informat pe scurt cu privire la cazurile lui prioritare. Fiica lui Ceausescu, Zoia, nu se mutase încă în apartamentul pe care i-l pregătise Elena, de teamă să nu fie înțesat cu microfoane. Când a aflat de dispariția subită a lui Mihai, a început să bea tot mai multă vodcă și să se culce cu un alt amant în Mercedesul ei alb coupé. Nicu se îmbătase iar noaptea trecută și apoi a distrus un bar. Primul-ministru dăduse o petrecere acasă care a ținut până la trei noaptea. Doi dintre oaspeți, unul fiind rudă cu el, făcuse glume pe seama Elenei. Cornel Burtică, ministrul comerțului exterior se culcase din nou cu una din secretarele sale.

Cu puțin timp înainte de ora șase, am oprit „recitalul” lui Iosif. Mi-am încărcat servietă cu dosarele pentru întrevederea mea de mâine cu Elena, iar apoi am telefonat la birou.

#### SUPRAVEGHIND NOMENCLATURA ROMÂNĂ

— Nimic important aici, a raportat Pop. Am plecat însoțit de Iosif până la ușa de la intrarea principală.

— La școala Brănești, i-am ordonat șoferului care aștepta în fața casei mele.

Din servietă am scos dosarul conținând fragmente scrise de mână, provenite din urmărirea cu microfoane și telefonică a lui Ion Gheorghe Maurer, a soției acestuia și a prietenilor. Timp de peste 20 de ani, Maurer fusese prim-ministru al României. Totuși, îi stătuse în cale lui Ceaușescu și s-a pensionat în 1974 din motive de sănătate. Numai datorită prestigiului său internațional și popularității sale neștirbite i s-a dat voie lui Maurer — contrar regulii generale — să-și păstreze reședința imensă cu piscină interioară, două mașini cu șoferi și gardă de corp; totuși fuseseră instalate microfoane în fiecare cameră și în vasta grădină. Deși aflat la pensie, Maurer continua să fie considerat numărul doi în nomenclatura română.

Pentru românul obișnuit, cuvântul nomenclatură înseamnă elita, suprastructura socială care se poate recunoaște datorită privilegiilor de care se bucură. Nomenclaturiștii nu călătoresc cu autobuzul sau cu tramvaiul. Ei folosesc mașinile guvernului. Culoarea și marca mașinii indică statutul proprietarului în ierarhie: cu cât este mai închisă culoarea, cu atât este mai mare funcția. Daciile albe sînt pentru directori, culorile pastelate pentru miniștrii adjuncți, culoarea neagră pentru miniștri; mașinile negre Audi pentru Nicu; mașinile Mercedes pentru primul-ministru și adjuncții lui, iar mașinile negre Mercedes 600, Cadillac și Rolls-Royce pentru Ceausescu. Nomenclaturiștii nu locuiesc în apartamente construite în timpul regimului comunist. Ca și mine, au primit vile naționalizate sau apartamente de lux care aparținuseră înainte capitaliștilor. Nomenclaturiștii nu pot fi văzuți stînd la coadă ca să cumpere mîncare sau alte bunuri. Ei au magazinele lor proprii, iar cei care posedă mașină neagră pot chiar comanda prin telefon să li se aducă acasă. Nomenclaturiștii nu pot fi văzuți în restaurante obișnuite luptîndu-se pentru o masă sau ascultînd replica unui chelner prostxrescut: „Dacă nu-ți place, stai acasă.” Ei au restaurantele-lor speciale, și le pot frecventa chiar pe cele pentru turiștii occidentali, în timpul verii, nomenclaturistii nu pot fi văzuți la ștrandurile publice aglomerate, murdare, din București. Ei merg fie în zone special amenajate în acest scop, fie la Snagov, o stațiune situată la vreo 40 de kilometri de București unde au vile pentru sfîrșitul de săplămîină. Nomenclaturiștii nu-si petrec concediile înghesuiți ca sardelele în colonii de vacanță, în stil sovietic. Ei au propriile lor case de vacanță.

Cu cât este mai închisă culoarea mașinii, cu atât este mai aproape casa de reședința de vacanță a lui Ceausescu, iar cei care posedă mașină neagră primesc de asemenea bucătări și servitori. Ei nu stau la coadă în fața policlinicilor de tip sovietic, unde asistența medicală este gratuită, dar toți strigă la line, de la portar până la director, iar medicul nu poate să stea mai mult de 15 minute cu tine, pentru că trebuie să vadă cel puțin 30 de pacienți în cadrul programului său de opt ore. Ei nu merg la spitale obișnuite, unde bolnavii trebuie să stea cîte doi în pat. Ei au spitalul luxos, în stil occidental, Elias, construit ca fundație particulară în epoca premergătoare comunismului.

Supravegherea cu microfoane a celor mai reprezentativi membri din nomenclatură este fără îndoială secretul cel mai bine păstrat în cadrul blocului sovietic.

— Penru noi, numai lovarășul Brejnev e labu, mi-a spus Iuri Andropov, șeful KGB-ului, când am fost în vizită la Moscova în 1972. Supravegherea cu mare atenție a nomenclurii noastre e sarcina cea mai delicată a KGB-ului. Să luăm cazul lui Șciolokov, de exemplu. (Generalul Nikolai Șciolokov era ministrul de interne sovietic.) Îl respectăm cu toții, dar cu ajutorul microfoanelor am aflat că bea prea mult. Am raportat asta, iar tovarășul Brejnev încearcă acum să-l ajute. Același lucru s-a întâmplat cu Ustinov. (Mareșalul Dimitri Ustinov era ministrul sovietic al apărării.)

Supravegherea nomenclurii cu metodele KGB-ului este imitată peste tot în cadrul blocului sovietic. Toate țările est-euro-pene au propria lor unitate ultrasecretă de tipul celei „a lui Iosif”, unde o armată nevăzută de securiști înregistrează totul pentru conducătorul suprem, chiar modul cum un nomenclaturist geme de plăcere alune când face dragoste.

Eram sigur că dosarul lui Maurer o va încânta pe Elena. De patru ani se ocupa de supravegherea electronică a nomenclaturii și devenise o adevărată profesionistă în manevrarea și ascultarea echipamentului folosit în acest scop, amplasat în camera din spate a biroului ei de la Comitetul Central.

Dosarul referitor la ceea ce făcuse Maurer în ultimele două săptămâni n-a dezvăluit nimic în legătură cu problemele de securitate națională. Maurer era încă un comunist loial. Totuși, dosarul conținea noi date referitoare la *Istoria contemporană a României*, pe care o scria atunci Maurer, în care a furnizat versiunea lui la ceea ce a numit deformarea istoriei de către Ceaușescu. Dosarul avea pasaje întregi din carte, așa cum Maurer le-a citit cu voce tare soției sale. Una dintre ele mi-a reținut atenția în mod deosebit.

„Luni 19 martie 1965, i-am făcut vizita zilnică lui Gheorghiu-Dej. Nu mai putea vorbi, din cauza cancerului la gât de care suferea, dar a scris la repezeală câteva cuvinte pe un carnetel, cu creionul său violet preferat și mi-a dat notița. Am citit: «Ultima mea dorință este ca tovarășul Maurer să fie succesorul meu». După ce am citit-o, am încercat să-i spun ceea ce simt. Ochii lui erau închiși. Dej murise”. Urma o pauză pe bandă, în care se auzea cum întorcea paginile, asta potrivit înregistrării lui Iosif. Apoi vocea lui Maurer a continuat: „Ședința Biroului Politic Executiv din ”dimineața următoare a fost scurtă. Am arătat notița lui Gheorghiu-Dej, dar am declinat funcția de conducător, încercând să preîntâmpin o criză violentă de succesiune, am propus numirea temporară a „celui mai tânăr dintre noi”, până la viitorul congres al partidului, care trebuia să-l aleagă pe conducătorul partidului. Propunerea mea a fost sprijinită de Emil Bodnăraș și apoi acceptată. La înmormântare, Nicolae Ceaușescu, „cel mai tânăr dintre noi”, a depus jurământ public, afirmându-și fidelitatea față de politica defunctului.

Vocea doamnei Maurer a intervenit, conform înregistrării:

— De ce-mi citești asta acum ?

— Pentru că azi e 20 martie — a explicat el — azi se împlinesc treisprezece ani de la numirea lui Nicu.

— Ar fi fost mai bine dacă ai fi mirosit urât două zile după ce ai fi mâncat o găleată cu fecale acum treisprezece ani, în loc să-l propui pe dictator. Acum o să mirosi urât pentru tot restul vieții. Am continuat să răsfoiesc dosarul. Două dintre glumele obișnuite ale lui Maurer referitoare la cultul personalității promovat de Ceaușescu. Ceva din bîrfele soției sale. Ceva despre snobismul Elenei și incompetența ei politică. O încercare nereușită a celor doi de a face dragoste, îmi puteam imagina rînjetul încrezut al Elenei citind dosarul, întotdeauna murea de plăcere să audă întâmplări palpitate.

#### ȘCOALA DE SPIONI DIN BRĂNEȘTI

Mașina a părăsit Bucureștiul în viteză. Gata cu blocurile monotone, uniforme, de pe marginea străzilor, gata cu cozile interminabile din fața magazinelor și cu oamenii cărînd sacoșele pentru cumpărături, unde îndesaseră tot ce reușiseră să cumpere în acea zi. Acum eram la țară, unde căsuțe sărăcicioase se înălțau de o parte și de alta a drumului, iar oameni obosiți își țirau picioarele pe trotuarele noroioase. Din cînd în cînd, puteai vedea o bodegă, de care se sprijineau tot felul de bețiți.

— 62B, comunică poziția ta, te rog, pentru bază, s-a auzit vocea lui Pop la radiotelefonul DIE.

Codul meu era 62, iar 62B era pentru șoferul meu.

— 62B e la cinci minute de 805.

— 62B, te rog spune-i lui 62 să telefoneze la 102 de la 805, a terminat Pop, spunându-mi să-i telefonez Elenei după ce ajung la școală.

Curînd, mașina a luat-o pe un drum cu un indicator rotund, *fluorescent* „*NU INTRAȚI*”. La capătul acestui drum era un grup de clădiri înconjurată de antene cu frecvență scurtă, gigantic omnidirecționale și logaritmice periodice, fiecare avînd în vîrf o lumină roșie. Școala DIE funcționa sub masca unui centru de radiocomunicații civile. Antenele dimprejur aparțineau, totuși, de noul Centru Național pentru Comunicații Cifrate din cadrul DIE, care erau folosite de asemenea de către Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Comerțului Exterior și Ministerul Apărării Naționale, precum și de către Comitetul Central al Partidului Comunist Român, întinzîndu-se pînă la cele mai îndepărtate ambasade din străinătate.

Școala era un alt proiect la care am petrecut ani în șir. Pînă la mijlocul anilor '60, DIE, asemeni oricărui alt serviciu de spionaj extern din cadrul blocului sovietic, își trimitea ofițerii la o școală specială de doi ani din Moscova, în cursuri separate pentru fiecare țară, învățau două limbi străine, tainele de bază ale spionajului în stil sovietic și folosirea echipamentului de spionaj fabricat în URSS. În 1964, conducătorul român de atunci, Gheorghe Gheorghiu-Dej, mi-a cerut să creez o școală similară în România. La început, a fost amplasată la Snagov. Cîțiva ani mai tîrziu, cînd Bucureștiul s-a hotărît să brueze posturile de radio occidentale, școala DIE a fost mutată în uriașul centru național de bruiaj de la Brănești, unde erau satisfăcute toate condițiile, în decursul anilor, noua școală a fost considerată mai degrabă o stațiune decît un campus universitar. Acolo, studenții trăiesc exact ca americanii, francezii, germanii, și așa mai departe. Aveau la dispoziție terenuri de golf și de tenis, cluburi de înot, săli de cinema unde rulau filme în limbi străine, precum și restaurante cu autoservire, totul ca în Occident. Studenții trebuiau să se identifice cu această atmosferă și să trăiască exact ca într-o țară străină, îmbrăcîndu-se și vorbind ca băștinașii.

Cînd mașina mea s-a apropiat, poarta masivă de metal s-a deschis automat. Evident, școala urmărise mașina noastră prin intermediul camerelor video ascunse, instalate pretutindeni. Am fost întâmpinat de către directorul adjunct al școlii, un colonel, la intrarea în clădirea principală.

— Tovarășe general, profesorii și studenții școlii DIE lucrează după programul stabilit! a raportat formal.

Din biroul directorului i-am telefonat Elenei.

— Bună, scumpule, am auzit-o spunînd cu drăgălășenie, Mîine ai vrea tu să-mi aduci dosarul încuiatei ălcia de bașoldine, aia pe care ai ajutat-o să mai trăiască atunci cînd a venit acilea ultima dată ?

— Da, tovarășă Elena. Am înțeles.

Știa că am înțeles că se referă la Golda Meir.

— Și să n-o uiți nici pe hoașca bătrînă. Aceasta .era doamna Maurer.

— E în servietă, am răspuns.

— Bun. Ne vedem mîine. Pa.

Înainte de a pleca împreună cu Olcescu, ca să mă uit la „bomboanele” lui, i-am telefonat lui Pop și i-am spus să pregătească pentru dimineața următoare dosarul Goldei Meir. Nu era de aceeași factură ca Elena. Modestia și modul de viață cumpătat al Goldei Meir nu i se potriveau. Dar ascensiunea Goldei Meir la funcția de putere supremă în Israel o fascina totuși, încă de cînd Elena a cunoscut-o pe Isabel Peron în timpul unei vizite în Argentina, în 1973, a fost fascinată de liderii politici femei. Cînd Isabel a devenit președintă a Argentinei, am auzit-o spunînd pe Elena, ca și cum ar fi spus pentru sine: „Dacă o curvă dintr-un bar de noapte din Caracas a reușit s-o facă, de ce nu și o savantă ?”

#### • TESTIND TANCUL FURAT

— Am scos aproape totul din cutii și am depus pe mesele din muzeul militar, m-a informat Olcescu, atunci cînd, în cele din urmă, l-am întîlnit.

„Muzeul militar” conținea totul despre forța militară a NATO, de la modelele de serie ale avioanelor militare occidentale și portavioanele vîndute în Occident ca jucării pentru copii, pînă la ultimele noutăți de aparatură tehnică militară, pe care DIE reușise să le achiziționeze prin contrabandă.

Principală încăpere a muzeului era acum plină cu mesele pe care Olcescu le aranjase într-o ordine desăvîrșită. Erau cîteva zeci de pistoale, puști, mitraliere și puști-mitraliere din Germania Federală, Belgia, Franța, Italia, Anglia, Japonia și Statele Unite, pe care le despachetase din cutiile de la „Armene”. Totuși, erau multe exemplare și din Israel. Alte mese erau pline cu echipament de amplificare cu infraroșii pe timp de noapte pentru infanterie, artilerie și mașini blindate. Era, de asemenea, o pușcă de precizie înzestrată cu echipament vizual pentru uz nocturn. Ceaușescu vrusese una ca aceasta pentru zilele cînd mergea la vînătoare dis-de-dimineață, cînd își fac apariția ursii, dar nu pot fi văzuți din cauza întunericului, într-un colț, era o instalație radar mobilă de fabricație americană. În celălalt, un aparat laser american pentru tancuri, într-o cameră separată, era împrăștiat un centru complet de comandă computerizată pentru artilerie.

— Tancul e lîngă poligonul de trageri, mi-a spus Olcescu. În exterior era plin de sînge — ăștia nu se predau cu una cu două ! Dar acum e spălat și curat. Poate că e tocmai ce caută Tovarășul ca să exporte în lumea a treia — e de mărime potrivită, rapid și construit pentru zonele cu climă caldă. Tancul era într-adevăr „cald” încă, așa cum spusese „Annet-te”. O pereche de ochelari zăcea pe jos, evident pierdută atunci cînd șoferul a fost ucis. O mînușă se odihnea pe un raft; cealaltă era probabil pe mînă. Mitraliera era încărcată cu muniții. Pe un transportor, cîteva grenade așteptau să explodeze. Am pornit motorul și am început să conduc tancul prin împrejurimi. Mergea mult mai repede decît m-am așteptat. Am încercat să văd cum funcționează mitraliera, dar n-am priceput o iotă din ce aveam în fața ochilor.

— Cheamă tehnicianul, am ordonat, oprind motorul. Sandvișuri și bere mă așteptau în biroul directorului. Pe cînd mă pregăteam să plec, tehnicianul a venit în fugă. Arăta neobișnuit de palid.

— Mitraliera era încărcată ! a raportat.

Înainte de nouă și jumătate am ajuns la reședința lui Cea-ușescu. Era în curte, plimbîndu-se cu pași repezi pe .potecile iluminate numai de felinare. M-am alăturat potrivit mi pașii cu ai lui și i-am raportat tot ce aflasem.

— în regulă. „Annette” muncește pe brînci. Mă răsplătește pentru tot ce-am făcut pentru el. Ceaușescu are o fire conspirativă, dar nu dă prea multă atenție detaliilor — fiind exact genul lui „Annelte”.

— Vreau să organizez o expoziție militară pentru cînd o să ne întoarcem din America, a continuat. Pe de o parte să se vadă toate echipamentele militare pe care le-am produs, bazate pe spionaj tehnologic. Pe de altă parte să se vadă toate mostrele de echipament militar pe care le-am obținut de la „Annette” și toate celelalte, nefolosite încă la fabricarea de noi arme, astfel încît să ne putem hotărî asupra celor care merită. S-ar cuveni să inoculăm în mintea tuturor că armele trebuie să devină produsul nostru numărul unu și că spionajul trebuie să fie principală lui sursă de inspirație, înțelegeți ce-ți spun ?

— Da, tovarășe.

— Cînd pleci la Washington ?

— în prima zi din săptămîna viitoare.

— în drumul tău, fă o escală la Bonn și vezi dacă nu cumva poți să-l convingi pe Brandt să-i dea lui Arafat o mînă de ajutor. Îți voi da un mesaj din partea mea, prin care îl invit pe Brandt la București ca oaspete particular. S-ar putea să ajute.

Brusc și fără vreo legătură aparentă, Ceaușescu a izbucnit:

— Banii evreilor cuceresc America tot mai mult. Dacă nu vor fi opriți, conspirația sionistă va cuceri în curînd toată lumea capitalistă.

După un moment de pauză, a continuat:

— M-am săturat de toate tertipurile astea pentru a-i lăsa pe evrei să emigreze din România.

Ei — sînt — cetățenii — mei. Nu — sînt — americani! a rostit intenționat cu emfază, însoțind fiecare cuvînt cu cîte un gest făcut cu mînă dreaptă.

Știu că în acea după-amiază, Ceaușescu avusese o întîlnire confidențială cu președintele Congresului Mondial al Evreilor, Nahum Goldmann.

— E o întreagă conspirație împotriva independenței României și a prestigiului meu personal. Nu mă pot lupta cu sionista pe față — Arafat și „Annette” trebuie să se ocupe de treaba asta. Dar trebuie să-i ajutăm mai mult decît pînă acum.

întorcîndu-se pe călcîie, a plecat brusc la cinematograful său.

Noua izbucnire antisemită a lui Ceaușescu nu m-a surprins. După cum aflasem de la Teodor Coman, în preziua întoarcerii mele de la Tripoli, Ceaușescu îi instruisese ferm atît pe ministrul



apărării, cât și pe ministrul de interne:

— Toți evreii pînă la ultimul trebuie înlăturați discret și secret din funcțiile de comandă ce le dețin în cadrul forțelor militare și de securitate, pînă la sfîrșitul anului. Dacă aveți întrebări, înseamnă că nu trebuie să mai rămîneți în funcție.

Toți evreii au fost dați afară din cadrul DIE, începînd cu anul 1972. '

Cînd *Kojak* s-a terminat și luminile s-au aprins din nou, Elena s-a ridicat din fotoliu. Cu ochii somnoroși și fata umflată de somn, a privit uimită în jur și apoi l-a apucat brusc de braț pe Ceausescu și a început să-l tragă după ea.

— Hai să ne culcăm, Nicule.

Era tîrziu cînd Paraschiv m-a lăsat în fața casei, iar milițianul care păzea Ambasada Poloniei m-a salutat militărește. În timp ce deschideam poarta de fier, simțeam o pereche de ochi urmărindu-mi mișcările. Mi-am înălțat privirea spre etajul întîi. Sînt aproape sigur că ea era acolo.

## CAPITOLUL XI

— Ia te uită cine mă așteaptă, am auzit-o spunînd pe Elena, cu vocea înmuiată în sirop. Cu geanta plină de bunătații.

Cînd a apărut în cadrul ușii, a rostit tărăgănat „Bu-ună-di-imineța”, etalîndu-și toți dinții găunoși și întinzîndu-mi mîna dreaptă ca să i-o sărut. Era îmbrăcată cu un *deux pieces* liliachiu, din mătase înflorată, iar în picioarele ei osoase purta pantofi nou-nouți, tot din mătase liliachie. Hainele ei tocmai sosiseră de la Paris.

### O ÎNTREVEDERE CU TOVARĂȘA ELENA

Vinerea dimineața mi-o rezerva întotdeauna mie Elena, ca să-i spun ultimele noutăți furnizate de microfoanele instalate în birourile și locuințele vîrfurilor nomenclaturii. Biroul ei, doar cu puțin mai mic decît al lui Ceausescu, avea stema Partidului Comunist Român în locul celei a României. Pe peretele din față era un portret al lui Ceausescu, în mărime naturală. Pe unul din pereți erau cîteva rafturi de cărți -pline cu operele lui Ceausescu, legate în piele roșie și cîteva exemplare ale cărții ei despre chimie. Pe birou era numai fotografia lui, într-o ramă de aur. Nu se aflau nici dosare, nici alte hîrtii. Elenei nu-i place să citească. Singura excepție pe care am remarcat-o vreodată a fost dosarul lui Iosif. Îi plăcea la nebunie, chiar dacă pentru a-l citi trebuia să-și pună pe furiș ochelarii, cu care nu se afișa niciodată în public.

— Arată-mi, a spus Elena încercînd să găsească o poziție confortabilă în fotoliul său uriaș. Ce noutăți ai despre Violeta ?

Violeta era soția lui Ștefan Andrei, ministrul afacerilor externe. Era o pupușică pictată, o tînră actriță afectată, care întotdeauna mergea țănoșă de parcă ar fi fost pe scenă. De îndată ce Elena a hotărît ca Violeta să fie supravegheată cu microfoane, cu cîteva ani în urmă, prima înregistrare a uneia dintre primele sale relații extraconjugale a și fost făcută. A fost cu un student. Au mai fost mulți alții de atunci, întotdeauna tineri chipeși, cu alură athletică.

— Uită-te la curva asta ! a izbucnit atunci Elena. Partidul i-a dat ca soț unul din oamenii săi de valoare, iar ea își ridică poa-lele-n cap în fața oricărui Tarzan care-i zîmbeste.

Pe la mijlocul anilor '70, Elena a cugetat:

— Cum crezi că reacționează Violeta atunci cînd face dragoste ?

Săptămîna următoare am pus un casetofon pe biroul Elenei, iar ea a ascultat înregistrarea de nenumărate ori.

— Ascultă la curva asta, scumpule, a spus ea, respirînd cu greutate. Cînd ajunge în -punctul ăsta, întotdeauna şuieră din vîrfurile limbii și spune lucrurilor pe șleau, dar e suficient ca banda să-ți spargă timpanele cu urletele și gemetele ei.

Din acea zi de iarnă, trebuia să am întotdeauna în servietă cîteva casete cu Violeta, în aprilie, Elena a cerut să i se instaleze echipament de ascultare profesionist "în camera din spate, iar după aceea a început să păstreze casetele cu Violeta. Și altele.

— N-ai nimic cu Violeta azi ? a exclamat Elena, privin-du-mă îndelung. A murit ?

— Violeta a plecat la Berlin, unde urmează să joace într-o coproducție cu actori est-germani. Am văzut-o cum se enervează. S-a înroșit la față, ochii ei căprui s-au micșorat a răutate, iar gura i s-a schimonosit brusc.

— Și ce dacă ? La Berlin sau la Londra, e tot nevasta ministrului de externe și trebuie să știm ce face 'mneaei.

De atunci Elena mi-a dat ordine stricte ca Violeta să fie supravegheată 24 de ore din 24, în România sau peste hotare, oriunde s-ar afla.

Elena a răsfoit în continuare dosarele fără interesul ei obișnuit. Numai dosarul lui Maurer i-a atras atenția. După ce l-a terminat de răsfoit, a ridicat receptorul telefonului S.

— Mi-e dor de tine, dragă. Ce mai faci ? a rostit cu blîndețe

Elena, cînd doamna Maurer a răspuns la telefon. Da, pricepui<sup>1</sup>. Sună-mă după ce-ți pleacă musafirii. Vreau să mai bîrfim olecuță. Cînd ne-am văzut ultima dată n-am prea putut sta de vorbă, că mai erau și alții pe-acolo. Scumpo, erai așa de frumoasă în ziua aia. Ca o fată mare, drăguț. Da. Toată plină de coșuri. Cred că nu te mai regulezi, nu-i așa ? La 75 de ani nu mai e nici o sflîială, nu ? 55 ? Oh, n-am știut.

Am auzit un țâcăni. Evident, doamna Maurer îi închisese telefonul în nas.

— Am aici dosarul Goldei, am spus, scoțînd dosarul Goldei Meir în încercarea de a evita o nouă criză de isterie din partea ei. Mi l-ați cerut aseară.

— Dă-mi-l, și a înhățat dosarul. S-a îmbogățit ?

— Nu cred că o interesează banii.

— Dar Indira ? a întrebat, referindu-se la primul-ministru Gandhi.

— Asta-i altă poveste.

— Vreau să văd dosarul Indirei, a continuat Elena, înainte ca tu să pleci la Washington.

— Îl veți avea. Iată dosarul referitor la vizita în Statele Unite. Conține tot programul dumneavoastră acolo.

— Mare scofală ! O săptămîină pierdută cu domnu' și doamna Arahidă.

Apoi și-a îndulcit vocea.

— O să mai obții niște diplome pentru mine pe-acolo, scumpule ?

— Da, tovarășă. Un certificat de membru onorific al Academiei de Științe din Illinois, i-am spus, sperînd s-o mai îmbunez.

— Illi-ce ? a țipat, bătînd din picior. Ce crede ei că-s io ? Maica Tereza ? Vreau o academie din Washington. Sau New York. Așa să-i spui lui domnu' Arahidă.

Am încercat din răspuț să-i explic că președintele Americii n-are aceeași putere ca acela al României. Singurul rezultat, cu toate acestea, a fost mînia Elenei.

— Hai scutește-mă ! Nu mă poți face să cred că domnu' Arahidă poa' să-mi dea o diplomă din Illi-cum dracu i-o zice, dar nu una din Washington. *Nu vreau să mă duc la Illi-dracu sfi-i pieptene.* Nu vreau î

— Diploma o să vă fie înmînată la Blair House, la Washington, de către Profesorul Merdinger, ca reprezentant al consiliului de conducere al Academiei de Științe din Illinois, am încercat s-o liniștesc.

— Cine ?

— Profesorul Emanuel Merdinger, născut în România.

— Da de ce nu tot consiliu' de conducere, scumpule ? N-a avut ei niciodată și n-o să aibă un savant de talie internațională și un conducător politic într-una s'aceeasi femeie. Haide, scumpule, io vreau tot consiliul ăla.

Tăcerea ei de aur, mi-am spus în sinea mea, aducîndu-mi aminte de telegramele anterioare, atît de la stația din Washington, cît și de la cea din New York, în care se spunea că e pur și simplu nerealist să încerc să obțin un titlu academic pentru ea.

— Profesorul ăla" al tău e evrei ? a întrebat Elena, cu o undă de suspiciune strecurîndu-i-se în glas, după care vocea i s-a îndulcit din nou. Nu e Merdinger nume evreiesc, scumpule ?

— Profesorul Merdinger e un prieten al României, tovarășă Elena.

— Noi n-avem prieteni evrei. Nu vreau ca diploma mea să fie murdărită de dește evreiești.

— Tovarășul Ceaușescu l-a primit în 1972 și a avut de spus numai cuvinte frumoase despre el, am încercat să-mi joc ultima carte.

— Aia era politică. Acu' vorbim de știință.

Avusesem discuții similare de fiecare dată cînd DIE reușea — și nu era ușor deloc — să aranjeze ca Elena să primească o nouă diplomă. Și de îndată ce o ținea în mînă, uita imediat cît de greu îmi fusese s-o obțin pentru ea. Odată, în avionul cu care ne întorceam din Filipine, s-a destăinuit cu un aer de o naivitate absolută.

— Nu cred că știi, scumpule, da' universitatea lor a insistat să-mi dea titlu' de *doctor honoris causa*. Io am tot refuzat, da' știi ce-a făcut ei ? O fi ei oameni mici și galbeni, da' știe să-si folosească capu'. I-au spus Iu Imelda să mă ducă acolo. Io ce m'ai puteam face, scumpule ? Ce

suflet bun are.

Numai șeful stației DIE din Manila și cu mine știam că fusese imposibil să influențăm consiliul de conducere al universității, pînă am primit ajutor de la generalul Fabian Ver, omul de încredere al președintelui Ferdinand Marcos. Numai promisiunea lui Ver că Imelda o va însoți pe Elena la ceremonie și faptul că va oferi o donație substanțială universității i-au făcut pe cei din consiliul de conducere să se răzgîndească'. Altă dată, cînd ne-am întors dintr-o vizită efectuată în Asia și America de Sud, unde fusese împodobită cu o salbă de titluri onorifice, obținute de către DIE cu un efort considerabil și bani mulți, Elena s-a năpustit ca o furtună asupra soției primului-ministru:

— Știi ceva, dragă ? Era expoziții cu lucrările mele științifice peste tot. Toți vroia să-mi dea o diplomă. Pînă la urmă, a trebuit să cedez io, dragă. La urma urmei, aveam de îndeplinit și anlimite obligații politice.

— Am niște vesti pentru tine, a spus Elena dîndu-se jos din fotoliu cu sîngăcie și bocănind pînă la rafturile cu cărți. Eram la institut, unde scriu o nouă carte, cînd un bărbat foarte distins, un străin, a insistat să mă vadă. Era președintele Universității din Leipzig în persoană !

— Leipzig sau Darmstadt ? am întrebat, știind că se întâlnește cu rectorul Institutului Tehnic din Darmstadt.

Elena are întotdeauna dificultăți în acest sens, confundînd Germania de Est cu cea de Vest.

— N-are a face. A făcut tot drumu' ăsta — știi de ce ? Ca să-mi aducă traducerea în germană a cărții mele.

„Cartea ei” fusese scrisă de un grup de cercetători și ingineri, unii total necunoscuți Elenei și se baza pe cele mai noi informații tehnologice obținute prin spionaj de către DIE referitoare la mecanismul de sinteză al numeroaselor componente macromo-locale.

Elena a pălăvrăgit cîte-n lună și-n stele despre întrevvedereea ci, într-un mod neobișnuit de emoționant, pînă cînd a spus-o de la obraz:

— Scumpule, atîția oameni din toată lumea e atît de recunoscători pentru efortu' meu științific. Io' crez că mintea științifică cu care îs înzestrată nu trebe folosită numa pentru bunăstarea țării mele, da' și pentru a întregii omeniri. Trebe să inventez io ceva care să dureze mereu, ca focu' sau energia nucleară.

Elena m-a îndemnat să pun la treabă toată rețeaua de spionaj tehnologic din Occident a DIE, formată din sute de savanți și ingineri străini care fuseseră recrutați ca agenți, ca să se ocupe de această problemă. Dorea informații despre cea mai importantă muncă de cercetare științifică din Occident pe cale de a fi brevetată. Va alege cîteva dintre aceste proiecte pentru ea și Io va brevetă în România, înainte ca ele să fie înregistrate în Occident. După aceea, Elena va folosi aceste brevete românești pentru a obține altele străine.

'— DIE va trebui să facă asta pînă cînd o să mă ocup io de sistemul român de brevetare, clasificare și standardizare.

*În conformitate cu cele afirmate în presa romînă, în decembrie 1984, Elena a devenit președinta aparent nesemnificativului și noului „Consiliu de Clasificare, Standardizare, Normare și Control de Calitate”. A urmărit întotdeauna realizarea ambițiilor sale personale.*

#### NERESPECTÎND CONSTITUȚIA

Era miezul zilei -cînd am plecat de la Elena și m-am dus la biroul generalului Luchian, de la etajul superior. De peste un an stătea acolo în fiecare vineri și aștepta să mă vadă după întrevvedereea mea săptămînală cu Elena.

— Încerc să măresc cifrele emigranților, a început Luchian, pentru discuțiile voastre de la Washington. Nu stăm rău cu germanii — limita prevăzută de Tovarășul pentru acest an e de 10000. Problema presantă e cu evreii. Tovarășul a aprobat să plece numai 1200 pentru tot anul 1978, iar pentru primul trimestru n-o să aveți mai mult de trei sute.

În calitate de secretar permanent al Comisiei guvernamentale pentru vize și pașapoarte, Luchian era expertul cu probleme de , emigrare. Incredibil de pedant, era respectat pentru corectitudinea cifrelor, în ciuda presiunilor făcute din toate părțile, inclusiv de Ceausescu, pentru a arăta doar fața însoțită a tabloului.

— Vreau să-ți povestesc ceva extraordinar, a început din nou Luchian: Ieri i-am telefonat lui Postelnicu și l-am invitat pe la mine să lucrăm la decret împreună. „De cînd vine muntele la Mahomed ?”, a întrebat și mi-a închis telefonul. Mihai, la Buzău mă conducea întotdeauna pînă la mașină și stătea în preajma mea, neștiind ce să-mi mai facă. Imediat m-am dus la el la birou să văd

despre ce e vorba, si ce crezi că mi-a spus ? „De azi înainte, să vii aicea numai cînd te chem. Să vii mîine dimineață la șapte, cu decretul gata. Și să fii scurt, pentru că la opt iau' micul dejun cu primul-minisiru." Poți să crezi așa ceva ?

— Fii atent, Luchian. O să-ți fie șef.

— Aș prefera să fiu chelner în nu știu ce restaurant de mîna a treia, decît să-i fiu subaltern, a răspuns, dînd cu pumnul în masă. Am muncit toată noaptea și toată dimineața, iar la șapte fix i-am pus dosarul pe birou. Nici măcar nu l-a deschis. La ora zece m-a chemat iar și mi-a spus că e totul vraiste. Pe scurt, voia să menționez si DGTO și alte unități .de securitate ale căror nume nu mai fuseseră scrise pe hîrtic pînă atunci.

— într-un decret public?

— I-am spus că un decret public nu poate conține vreun paragraf care nu respectă Constituția și că ce dorea el să adaug îl va face pe Tovarășul să explodeze pur și simplu. Știi cc-a spus ? A spus că Tovarășul e prea ocupat ca să-l mai citească și doar îl va semna. Idiotul. Cu siguranță că nu-l cunoaște pe Tovarășul.

. După o scurtă pauză, Luchian a continuat:

— Am încercat, Mihai. Am încercat să-l ajut pe Postelnicu, ca pe un prieten. Atîta cît am putut. Și ce crezi că mi-a spus ? •„Hai, pleacă, tovarășe. Fă decretul așa cum ți-am spus eu, pune-l într-un plic sigilat și să-l găsești pe birou înainte de opt diseară." Poți oare concepe, chiar în visurile cele mai negre, să scrii funcțiile DGTO pe hîrtie ?

Mereu calm si calculat, Luchian se enervase si se înroșise acum.

— Aveam bănuielele mele, ^ spus, dar acum tocmai am primii confirmarea că vulpoiul ăla bătrîn si șmecher, generalul Diaco-nescu, e în spatele chestiei ăsteia.

Se referea la șeful DGTO, generalul Ovidiu Diaconescu.

— încercă de multă vreme să aibă semnătura Tovarășului pe orice foiță de hîrtie care să aprobe violarea corespondenței si interceptarea convorbirilor telefonice. El și miile de ofițeri din slujba lui fac un lucru contrar Constituției, *fără nici o acoperire*, știu asta. Dacă într-o zi Europa Liberă sau altcineva o să pună în discuție chestia asta, atunci n-am să-l văd bine pe Diaconescu.

La plecare, Luchian m-a condus pînă la ușa principală.

— Nu uita, mi-a reamintit. Mîine seară. Acasă la mine. Cu Oprea și Voicu.

SCRISORI DE PRIETENIE DE LA GENERALUL VER

— La birou ! i-am ordonat șoferului.'

Cîteva minute mai tîrziu, Paraschiv a redus viteza cînd am trecut pe lîngă Ambasada Statelor Unite, permițînd porții de fier forjat din vecinătatea sediului DIE să se deschidă automat și astfel să putem intra. Ne-am oprit în fața unei clădiri cenușii, impunătoare. Cîteva trepte, duceau la o ușă de sticlă pictată, de modă veche. De cealaltă parte a acestei uși totul era încuiat și supravegheat de către un circuit închis de televiziune. Cartea mea de vizită magnetică, de plastic, similară unei cărți de credit obișnuite din Occident, cu un desen complicat pe o parte și cu semnătura mea, Mihai Podeanu, numele meu conspirativ, pe cealaltă, a pus în mișcare o poartă de fier uriașă, circulară, singura modalitate de a intra în clădire. (Mihai Podeanu era de asemenea semnătura mea oficială. Toți ceilalți 3 000 de ofițeri DIE aveau și ei nume conspirative.) Ascensorul pentru ofițerii DIE era la stînga ușii circulare.

La dreapta, o scară largă acoperită de un covor roșu ducea la etajul al treilea, rezervat șefului și șefului adjunct ai DIE. Ofițerul de serviciu a făcut cîțiva pași de defilare spre mine, s-a oprit la o distanță de doi metri și a raportat ca de obicei:

\_\_\_ Tovarășe general, în timpul serviciului meu nu s-a

întîmplat nimic deosebit. Sînt ofițcrul-sef de serviciu al Departamentului pentru Spionaj Extern, colonelul Victor Dobrin.

Numele său adevărat era Victor Daisa, dar după cum spuneam toți cei care lucrează în serviciul de spionaj român au un nume conspirativ secret pe care îl folosesc la sediu și în tot ce ține de această meserie, astfel încît colegii de serviciu să nu-i afle adevărata identitate. Cu toate acestea, în străinătate, ofițerii folosesc de obicei numele lor real.

Cînd am deschis ușa în fața scării, colonelul Vasile Pop, subalternul meu si adjunctul acestuia, căpitanul Popescu, au sărit ca dracul din cutie. Se aflau într-o cameră lixită cu telefoane speciale, stații radio, telexuri, radiotransmițătoare foto si seifuri.

— Aici sînt telegramele tovarășului general, a spus Pop. Iar aici este curierul diplomatic de astăzi pentru dumneavoastră. Include un raport foarte confidențial din Tel Aviv, tovarășe general. Și un plic și această cutie de carton de la Manila, ambele cu sigiliul președintelui filipinez, adresate

dumneavoastră personal.

Raportul din Tel Aviv era de la șeful echipei criptografice trimise acolo cu câteva luni în urmă, care spunea că fusese aflat codul israelian care supraveghea Ambasada Română și personalul acesteia și că acum stația se ocupa din nou cu operațiuni de 'dezinformare'. Plicul din Manila conținea o scrisoare de prietenie de la generalul Fabian Ver. Ca de obicei, la început el își amintea de vremurile când lucra cu noi. De data aceasta a evocat călătoria cu avionul pe care o făcuse împreună cu mine la monumentul american de război din Bataan. Totuși, scopul scrisorii sale era să mă invite în vacanță, în calitate de prieten al său, la Palatul Malacanang. Plicul mai conținea o fotografie mare cu autograful Imeldei, în care eu mă plimbam la braț cu ea și Elena Ceaușescu la Palatul Malacanang. În cutie se afla o uniformă de pilot de mătase bleu; era identică cu cele pe care Ver și cu mine le purtaserăm în timpul călătoriei spre Bataan.

L-am cunoscut pe generalul Ver în iarna anului 1975, când am plecat la Manila ca să pregătesc vizita de stat a lui Ceaușescu. La sosirea mea, șeful stației DIE, care era în același timp însărcinatul cu afaceri externe, a raportat că echipa tehnică a DIE din București descoperise microfoane în toate încăperile Ambasadei Române. De la București tocmai sosiseră instrucțiuni ca problema să fie discutată personal cu președintele Ferdinand Marcos cât mai repede cu putință.

La întrevvedere din ziua următoare cu Marcos, la care a participat și Ver, i-am pus pe birou câteva dintre microfoanele găsite și i-am citit o notă de protest. După ce a vorbit în șoaptă cu Ver timp de câteva momente, Marcos a replicat că acestea fuseseră instalate de către americanii de la CIA.

— Ei sînt cei care fac asemenea lucruri aici. N-avem pe nimeni care să vorbească românește în Filipine, a spus Marcos, rugîndu-mă să-i transmit scuzele sale personale prietenului său Ceaușescu. Generalul Ver îți va spune mai multe în această privință.

Ver chiar mi-a spus mai multe, în seara aceea m-a invitat la palat, la cină. A vorbit aproape tot timpul, mai ales în legătură cu acordurile secrete pe care Filipinele trebuiseră să le semneze cu guvernul Statelor Unite, cu scopul de a primi ajutor financiar, și mai ales cu privire la operațiunile CIA din Filipine. În seara aceea am auzit mai multe despre CIA decît auzisem pînă atunci toată viața, iar comentariile n-au fost dintre cele mai favorabile. Abia după miezul nopții m-am întors în camera mea de la palat. Două fele drăguțe, aproape goale, se hîrjoneau 'în pat, așieplîndu-mă. I-am telefonic însărcinalului cu afacerile externe, iar accesia m-a dus la un holel.

În dimineața următoare, când am coborît în hol, l-am găsit pe Ver. Din acea zi, a fost cunoscut de amabil cu mine. A stat aproape tot timpul cu mine acolo, în Filipine, iar programul pe care l-a întocmit pentru vizita de slal a lui Ceaușescu era impecabil, depășind toate așteptările. Cel mai impresionant lucru pentru soții Ceaușescu era să primească amîndoi medaliile prețioase și cadouri fabulos de scumpe; Ver aranjase ca toate acestea să le fie oferite de către soții Marcos, inclusiv diplome onorifice pentru colecția Elenei.

Cînd m-am întors în Filipine, în aprilie, împreună cu soții Ceaușescu, Ver a încercat din nou să facă imposibilul ca vizita să fie încununată de succes. Către sfîrșit, lolsi, excesul său de zel aproape că a disruls lolul. Aranjase un mic dejun pentru soții Ceaușescu la bordul iahluului soților Marcos, ce urma să se transforme într-o petrecere pînă a doua zi dimineața, cu spectacole de icalru, muzică, dans, jocuri de societate, numere de *se-mi-strip-tease* cu Imelda, focuri de artificii și munți de mîncare și bălură. Ceaușescu a fost într-adevăr copleșii. Totuși, Elena a făcut crize de isterie ori de cîte ori Imelda apărea cu cîte o rochie nouă, în timp ce ea era nevoită să slea acolo fără să-și poată schimba îmbrăcămînlea.

De la acea vizita, l-am mai văzut pe Ver doar o singură dată, dar mi-a trimis scrisori de prietenie în fiecare lună. Iar eu i-am răspuns.

„TREBUIE SĂ-L RECRUTĂM PE BILLY CARTER”

Cînd Pop s-a întors în biroul meu era irecut de ora sase.

— Tovarășul locmai a plecat de la birou și a irimis un mesaj radio din mașină ca să îrețeți pe acasă pe la dumnealui.

La reședința lui Ceaușescu, ofițerul de serviciu a raportat:

— Tovarășul vă așteaptă în grădina cu trandafiri.

— Ce mai e nou ? a întreat fără să mă privească Ceaușescu, cînd am ajuns lîngă el.

Fără să mai asleple răspunsul meu, a conlinual:

— în dosarul lău referitor la familia lui Carter, văd că fraiele lui, Billy, e un fel de bețivan, un lip corupt, mereu în goană după bișlari.

Pe Ceausescu îl obseda ideea de a-l recruta pe Billy Carter ca agent secret.

— De asemenea, văd că DIE are pe cineva care să intre în legătură cu Billy. Nu e liberianul ăla care are o firmă de import-export la Londra, patronată de frate-su ?

— Ba da, tovarășe.

Ceausescu s-a oprii, m-a prins de un nasluc de la haină și, privindu-mă drept în ochi, a conlinal pe un ion conspirativ:

— Trebuie să-l recrutăm pe Billy, folosind un „sleag slrăin”. Ceausescu a dai dispoziție ca agentul liberian să-l facă pe Billy reprezentantul lui oficial pentru afaceri de import-export în și din America de Nord și de Sud și să-l plătească cu pcu/ roziiate.

— O să dăm noi banii. Fă în așa fel încât Billy să prindă gustul banilor noștri, iar apoi, ha! — îl recrutăm, spunându-i că banii nu sînt nici de la englezi, nici de la liberieni, ci da la noi.

Trebuie să ne grăbim ca să nu ne-o ia alții înainte.

Ceausescu mi-a lăsat în pace nasturele și a început să se plimbe iar, legănându-și brațele.

— Ti-l mai amintești pe fratele șahului ? a conlinal. L-am reperat în timpul vizitei noastre în Iran și l-am făcut reprezentantul nostru cu importul petrolului din Iran. Apoi i-ai dat un anumit procentaj din valoarea produselor românești exportate în Iran. Iar apoi, hă! — l-ai recrutat și acum îți mănîncă din palmă. Vrei să afli ceva cu privire la relațiile iranienilor cu americanii, cu sovieticii sau cu israelienii ? Cine altcineva le știe mai bine decît șahul și frate-su ? Vrei să știi ceva despre armata lor sau despre Savak ? Fratele șahului e comandantul lor suprem. Vrem să cîstigăm piețele de desfacere din Iran ? Frate-su îți spune care e cererea și care e oferta și hă! — dăm lovitură. Așa că vreau să construiesc o fabrică de tractoare acolo. Ce-ar fi dacă i-as plăti lui frate-su 10% ? Ce înseamnă două milioane de dolari pentru mine ? O zecime din valoarea tractoarelor pe care le asamblăm și le vindem anual în Iran. Desigur, trebuie să-i mai plătești două milioane pentru locomotivele pe care le vindem acolo, cu ajutorul său, și mai mult pentru locomotivele și echipamentul de cercetare geologică, sau pentru orice altceva, dar noi lot cîsligăm o groază da bani. Zece sau cincisprezece milioane de dolari pe an, plătiți lui în Elveția, înseamnă destul ca să-l faci să-și dorească mai mult. Nu-i așa ?

— Ba da, tovarășe. Așa e.

— Sau uite-l pe Rifaat Assad. Hafez e unul dintre cei mai buni prieteni de-ai mei. Nici măcar nu mi-ar trece prin gînd să-l recrutez. Dar frate-su e dintr-un aluat cu totul diferit. L-am reperat în timpul unei vizite în Siria. Am urmat același scenariu ca în cazul fratelui șahului, iar acum Rifaat mănîncă și el din palma noastră. Am nevoie de exporturi avantajoase în Siria ? Rifaat se va ocupa de asta, deoarece a prins gustul dolarilor mei și vrea să-i depui tot mai mulți în contul său personal din Elveția.

Acum e omul nostru. Am nevoie de o altă pistă pentru o întrevvedere politică secretă ? Un mod de-l informa pe Hafez, în secret, cu privire la discuțiile mele viitoare cu Carter ? E nevoie să fac pe cineva să dispară în Occident ? Rifaat se va ocupa de asta. Acum nu mai poate face nimic fără banii mei.

Ceausescu s-a oprii pcniru puțin limp, și, brăzdînd aerul cu mîinile, â conlinal:

— în relațiile noastre cu lumea nccomunistă, politica fără spionaj e ca marxismul fără Lenin. Nimeni nu-ți da nimic dacă nu-i ungi palma.

#### ORDINE CRIMINALE

Ceausescu s-a plimbat în liniște cîtva timp. Apoi a spus:

— Ce mai e nou ?

De dala aceasia vorbea serios.

— E o problemă cu Stan.

— Ce fel de problemă ? a întreat, iscodindu-mă. Generalul Nicolac Stan era șeful Direcției a V-a a Securității,

responsabil cu asigurarea protecției lui Ceausescu.

— Sora lui Stan e măritată cu un activist de partid pe care DIE l-a pregătii cu scopul de a-i da o misiune în Israel, ca agent secret.

— Nu șliam că Stan are rude în Israel.

— Cumnalul său si-a schimbat numele din Schwartz în Negru.

— Trimile-l să lucreze cu Partidul Comunist din Israel, ca agent infiltrai „X”.

— Problema e că alunei cînd Stan a aflat asta, i-a cerul sec ministrului de interne să conlramandezc operațiunea. Conian așa a făcui, dar acum Negru și sora lui Stan vor să meargă în Israel pe cont propriu.

— Ce face-e-e ?

— Au găsit o modalitate de a comunica ambasadei israeliene cum Stan le-a contramandat viza de ieșire. De asemenea, Negru a adresat o scrisoare postului de radio Europa Liberă în care vă

cerc să le aprobați emigrarea în Israel, ca respectare a drepturilor omului.

— „R-R-Radu” ! S-spune-i lui Comăn s-să li-l d-dea p-pe „R-Radu”. A-arestează-i pentru c-cîteva o-ore și d-dă-li-l p-pe R-Radu, a urlat disperat, bîlbîindu-se la tot pasul si s-a oprit în mijlocul potecii. A-asta e t-trădare, iar t-trădătorii trebuie s-să f-fie o-omorîți t-toți; b-bătuți la sînge si omorîți c-ca n-niște animale î-înainte de-a î-începe s-să f-facă v-vreo -m-miscare.

Deși era o seară răcoroasă, de pe fruntea lui a început să curgă transpirația.

Nimic altceva nu-l sperie mai mult pe Ceaușescu decît emigranții. Nu faptul în sine i se părea cel mai periculos lucru. Pentru ci, ca si pentru ceilalți conducători din blocul sovietic, cea mai mare consecință rezidă de departe în efectele cu bătaie lungă ale faptului că unul dintre oamenii lor cei mai de încredere poate emigra în Occident, spunînd public lumii întregi cum este de fapt comunismul, îmi amintesc că informațiile furnizate pentru CIA de către agentul secret român Ion Iacobescu, care a emigrat în Franța în 1969, au cauzat arestarea unor agenți români importanți, infiltrați în NATO și în guvernul francez, dar adevărata valoare în Occident a emigrării lui a depășit acest prag. O carte publicată în Franța despre cazul său, îmbinată cu măsurile ingenioase luate de către serviciul de securitate francez, a subminat într-atît credibilitatea Bucureștiului, încît timp de nouă ani după aceea România n-a mai reușit să recruteze agenți în NATO sau în guvernul francez, în 1972, emigrarea în Statele Unite a lui Constantin Dumilrăchescu, șeful stației din Tel Aviv, exploatată magnific de către israelieni, a cauzat o știrbire alî de mare a prestigiului DIE în Israel, încît nici acolo, timp de șase ani, n-a mai putut fi recrutat nici un agent.

Un timp, am mers în liniște alături de Ceaușescu. Cînd a reluat conversația era calm.

— Trebuie să-i omorîm pe toți trădătorii ăștia, fără să lăsăm vreo urmă. „Mafiotul” a plecat la Washington ?

— „Felix” ?

— Da.

— A plecat. Săptămîna trecută.

„Mafiotul” era un cetățean american activ în Mafia, care fusese recrutat de către DIE si'avea numele codificat de „Felix”.

— Spune-i să-l omoare pe Răuță. Face prea mult zgomot la Washington chiar acum și trebuie omorît primul. Apoi pe Goma. Și mai spune-i să arunce în aer, cît mai sus cu putință, postul de radio Europa Liberă. Cu bombe.

Constantin Răuță era inginer în cadrul DIE cînd a fugit în „Statele Unite si începuse vizibil să influențeze Congresul Statelor Unite ca să-i sprijine eforturile de a-și scoate soția si fiica din România.

După ce a terminat de dat ordinele, Ceaușescu a început să le lămurească dînd instrucțiuni foarte detaliate, după cum îi era obiceiul, în cele din urmă, a fost întrerupt de un membru din garda de corp trimis de Elena ca să-l cheme la cină.

— Cînd pleci la Washington, Pacea ?

— N-am încă viza.

— Presează-i. Am nevoie de tine acolo.

Afară era liniște, dar rece.

— Unde dorește tovarășul general să fie dus ? a întreat Paraschiv.

--. La Pescăruș.

Acesta era un restaurant pitoresc pe malul lacului, foarte aproape de reședința lui Ceaușescu, frecventat exclusiv de către DIE și Securitate, datorită atracției pe care o exercita asupra turiștilor occidentali.

în timpul cinei, nu reușeam să mă mai gîndesc la altceva, decît la Ceaușescu. După 13 ani de putere absolută privea România ca pe ceva aflat literalmente în proprietatea lui sau a familiei. Soția lui, Elena, era pe un drum ascendent, iar nimeni din țară nu putea fi numit într-o funcție mai mare

sau mai mică fără „binecuvîntarca” ci. Frații lui Ceausescu, Ilie, Nicolae și Ion, controlau forțele armate, DIE si agricultura. Fratele Elenei controla Uniunea Genarală a Sindicatelor, care avea control asupra tuturor oamenilor muncii din România. Fiul lor Nicu era secretarul general al Uniunii Tineretului Comunist. Și acesta era doar începutul. Nu există sistem de guvernare mai impregnat de nepotism ca cel comunist.

Tocmai ajunsesem la desert cînd șoferul a dat buzna în restaurant, alarmat: -

— Am recepționat un mesaj radio care spune să vă prezentați imediat la Ol.

Păcat de desertul meu.

Ceaușescu se plimba de colo-colo în birou ca un tigru în cușcă.

— Nu vreau să-l omori pe Răuță înaintea vizitei mele la Washington. Nici pe Goma. Trebuie să fie eliminați după aia, împreună cu Europa Liberă. M-ai înțeles ?

— Da, tovarășe.

— Asta-i tot pe ziua de azi.

Ofițerul de serviciu de la intrarea în reședința lui Ceausescu mi-a deschis în liniște ușa, salutîndu-mă militărest.

— La birou, i-am spus lui Paraschiv.

## CAPITOLUL XII

Nu era încă ora șapte dimineață cînd a sosit Iosif. Avea costumul șifonat, fața pămîntie, iar ochii îi erau bulbucați din cauza lipsei de somn.

### OLGA ÎN CARNE ȘI OASE

— Am un film pentru tovarășul general, a spus cu un aer obosit Iosif, scoțînd un rolfilm de 16 milimetri din servietă. Cînd au dat drumul la aparatul de proiecție din camera din spate, am văzut-o pe Olga în carne și oase. Tocmai pleca de la hotel dis-de-dimineață. Deși a trecut de vîrsta tinereții, este o micuță femeie atrăgătoare, cu părul blond si lung, fluturînd ca o coamă dd cal si cu buze foarte sexy.

Aparatul de filmat ascuns o urmărise cu tenacitate pe Olga toată ziua, iar filmul ne arăta cîteva fragmente. Se plimba pe jos, mergea cu tramvaiul, chema cîte un taxi, vizita muzee și magazine, încercînd tot timpul să se poarte cît mai firesc: Am remarcat, totuși, încercările ei de a se debarasa de agenții secreți sovietici, aflați și ei pe urmele sale.

Cînd Olga a intrat în restaurantul Lido, era aproape ora opt. Și-a ales un colț întunecat, de unde putea urmări cu ușurință ușa de la intrare. Deodată, sonorul bandei s-a făcut auzit, deoarece microfonul aflat în vaza de ceramică de pe masă a început să funcționeze. La puțin timp după opt si jumătate, un bărbat a venit spre ea, i-a sărutat mîna afectuos și s-a așezat alături, întrucît aparatul de filmat ascuns era îndreptat spre Olga, bărbatul nu se vedea decît din spate. Era cam de talia mea, iar ceva din gesturile si comportarea lui mi se păreau cunoscute. Olga devenea din ce în ce mai afectuoasă pe măsură ce-și amînîea de zilele fabuloase si nopțile pasionate ale trecutului lor. Mai întîi cu un picior, iar apoi cu amîndouă a început să facă manevre pe sub masă.

Olga povestește cum a renunțat la postul de profesoară de la Academia Militară pentru altul la Ministerul de Externe. Tocmai fusese numită în funcție la Ambasada Sovietică din Sofia, unde va începe să lucreze peste două săptămîni. S-ar putea înlîni din nou la sfîrsit de săptămînă. „Sînt numai cinci ore de mers cu automobilul”. Nu vrea să-i telefoneze; n-ar fi înțelept din partea ei. Dar un vechi prieten de la ambasada lor din București, „tot militar”, ar putea fi intermediar. „O să-l recunoști. Ți-a fost prieten si ție. L-am rugat să vină aici pe la zece, ca amîndoi să puteți stabili un aranjament”. Olga spune că va trebui să plece mîine dimineață cu grupul de turiști sovietici.

Cînd prietenul sovietic al Olgăi a sosit, era chiar ora zece. Românul s-a ridicat să dea mîna cu el. „Mii de bombe!”, am spus încet. Aparatul de filmat se apropiase si cînd am văzut zîmbetul larg de pe fața aceea cunoscută mie, imediat am căutat să opresc aparatul de proiecție. Cu ochii minții mele vedeam acea față suprapusă pe alta care avea șapcă militară. O vedeam conducînd un Gaz decapotabil, de fabricație sovietică-, mergînd de la o unitate militară la alta în Piața Slalin pentru salutul militar, iar apoi oprindu-se în fața tribunei oficiale în timpul paradei pentru 23 August: „Tovarășe secretar general al Partidului Comunist Român, sînt comandantul paradei pentru 23 August, general-locotenent Nicolae Militaru”.

Am pornit din nou aparatul de proiecție. Imaginea era acum normală, arătîndu-l pe Militaru plăcut surprins si oferindu-i noului venit o strîngere de mînă prietenească. Au început imediat să vorbească despre vremurile cînd fuseseră amîndoi studenți la Academia Militară Sovietică.

Sovieticul „Vania” tocmai fusese numit în funcție la București. „Da”, a spus el, „sînt atașat militar



aici acum. Avem motive foarte bine întemeiate să ne întîlnim din cînd în cînd."

Militaru i-a lăsat numărul său direct de telefon de la birou, "ca să n-ai de-a face cu tot Statul Major. Dacă nu sînt acolo, să revii, că nu e nici o problemă".

Au mai comandat un rînd de coniac.

— Cînd Olga va mai pleca în excursie la București, a spus Vania, îți voi telefona. Cînd vei răspunde, voi închide. Apoi. îți voi telefona iar și voi lăsa telefonul să sune o dată. Cînd ea va pleca pe litoralul Mării Negre, îl voi lăsa să sune de două ori.

Militaru și Olga trebuiau să-si aranjeze întîlnirile anticipat. Se ridicaseră deja de pe scaune, gata de plecare, cînd se părea că Vania mai are de spus ceva.

— Mi-ai putea face un serviciu ? Ca între vechi prieteni ? M-ai ajuta enorm dacă mi-ai putea împrumuta cartea de telefon a Statului Major. Sînt foarte nou aici și nu cunosc pe nimeni.

Militaru părea că-i studiază cu atenție pantofii.

— Presupun că știi că n-am voie să fac o copie xeroxată. Cartea de telefon a Statului Major includea Direcția de Informații a Armatei (DIA) și era considerată ultrasecretă.

— Îmi trebuie numai pentru două-trei ore, ca să mă familiarizez cu departamentele și cu oamenii cu care voi lucra. Poate că voi face și cîteva însemnări, dar nu o copie xeroxată. Pe cuvînt de onoare.

În cele din urmă s-au înțeles ca luni Vania să ceară oficial să fie primit de către Militaru, care va aranja în așa fel încît să fie singilr în birou timp de cîteva minute și va strecura cartea de telefon în servieta lui Vania.

— Ți-o pot lăsa în cutia poștală în aceeași seară, a sugerat Vania.

— În regulă. Uite cartea mea de vizită cu adresa, a spus Militaru, apoi cei trei au pornit spre ușă. În acest moment, Iosif a oprit aparatul de proiecție.

— Mai e mult din film, a spus, dar nu merită. Generalul Militaru a plecat împreună cu Olga, cu mașina lui. Au petrecut noaptea la un mic motel de pe autostrada spre Brașov. Și am avut baftă. Cînd au comandat apa minerală, le-am trimis-o într-o frapieră, știți una din cele cu microfoane ascunse.

Iosif a pus pe masă trei casele.

— S-au regulat toată noaptea. Poate o s-o intereseze pe tovarășa Elena. Șeful centrului de supraveghere spune că n-a mai avut asemenea casete sexv. Si să știți că are multe d-alea!

Iosif a spus în continuare că, după ce s-a despărțit de Militaru și de Olga, Vania s-a dus la gară și a luat un tren pentru Brașov. La scurt timp după ce a sosit acolo, a sărit într-un alt tren înapoi la București și a coborît la Ploiești. O mașină și un șofer de la ambasada sovietică îl așteptau.

— Băieții mei l-au fotografiat tot timpul, a spus Iosif, punînd pe masă un dosar.

— Nu știm încă totu' despre Vania. Doar că a ajuns acolo. Da' șmecheria cu trenu', ca să înșele vigilența noastră, e tipic sovietică.

Era clar că este vorba de o operațiune de spionaj militar sovietic.

Nicolae Militaru era membru al Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 1969 și comandant al Regiunii Militare București din 1970. Fratele lui, Aldea, era de asemenea membru al Comitetului Central și membru al Marii Adunări Naționale. Nicolae Militaru fusese ales de către Ceausescu însuși să fie comandant al Regiunii Militare București după invadarea sovietică a Cehoslovaciei. Ceausescu a fost atît de satisfăcut de realizările lui Militaru, încît cu numai o săptămînă în urmă se hotărîse să-l promoveze în funcția de ministru adjunct al apărării naționale. Numirea urma să aibă loc înainte de plecarea lui Ceaușescu la Washington.

## CAZUL ȘERB

•— Nu e decît o repetare a cazului Șerb. Aproape pînă la ultimul detaliu, a spus Iosif.

— Care sînt diferențele ?

Cunoșteam cazul generalului Ion Șerb, dar nu știam toate amănuntele, deoarece investigațiile au fost începute de către Direcția a IV-a a Securității, responsabilă cu contrainformațiile în rîndurile militarilor.

— Să vedem. Ca și Militaru, Șerb a urmat cursurile unei școli militare din Uniunea Sovietică. În România fusese promovat în funcție și devenise șeful Garnizoanei Militare București, cînd a fost contactat de fosta lui amantă din Moscova.

— A venit și ea ca turistă ?

— Cam așa ceva. A venit ca ghid turistic. Am „botezat-o” „Nastasia”.

— Unde s-au întâlnit „întîmplător” ?

— Da, într-un restaurant clasa întâi. Țista a fost și ghinionu' lor. Ca și acum totul a fost înregistrat pe viu. Nastasia a spus că se va întoarce în România pe cale legală, în calitate de ghid turistic.

— L-a prezentat pe Musatov ?

Ofițerul sovietic despre care era vorba se numea colonelul F.A. Musatov.

— Da. Exact cum a procedat Olga cu Vania, la sfîrșitul cînei, îl va înștiința pe Șerb, de fiecare dată cînd se va întoarce, prin el. Și el era tot atașat militar sovietic.

— Cînd a început Musatov să facă prima mișcare ?

— Tocmai ca și Vania. Celor de la GRU le place să bată fieru' cît e cald. La prima lui întîlnire cu Șerb, în timp ce Nastasia îi strîngea picioarele lui Șerb între genunchii ei, sub masă, Musatov i-a cerut lui Șerb niște documente secrete aparent inofensive. Voia numai să se uite puțin la ele. Fără să le multiplice.

— Ce le-a dat Șerb sovieticilor ?

— Musatov s-a mișcat foarte repede. A pretins că are nevoie de toate astea pentru o teză de doctorat. Da' el a scris ceva despre apărarea unei capitale est-europene împotriva unui atac NATO în care se folosesc arme convenționale. A folosit ca exemplu Bucureștiul, iar planurile de apărare ale Bucureștiului îi vor fi de mare ajutor.

— Care a fost reacția lui Șerb ? am vrut să știu.

— Doar pentru cîteva ore. Fără să le multiplice.

— Iar apoi ?

— Cînd Musatov a cerut planurile, Direcția a IV-a le-a scos în secret în noaptea aia din seiful personal al lui Șerb și le-a înlocuit cu o versiune falsă, menită să dezinformeze, pe care băieții o au întotdeauna la îndemînă.

Direcția a IV-a pregătește tot felul de materiale militare pentru dezinformare, de la semnele de circulație false, amplasate în jurul unităților militare importante, pînă la însemnele incorecte de pe echipamentul militar, folosite în timpul paradelor militare, pentru inducerea în eroare a atașărilor militare străine, precum și alte materiale, dintre cele mai sofisticate. De fiecare dată cînd ministerul apărării prezintă un plan militar important lui Ceaușescu, Direcția a IV-a trebuie să prezinte, de asemenea, versiunea deformată a acestuia. Trebuie să fie identică cu planul original, astfel încît să nu se observe diferența. Numai datele tactice și strategice de cea mai mare importanță sînt modificate, cu scopul de a înșela vigilența inamicului, care le-ar putea obține clandestin. Această paranoia a disimulării, generată de Kremlin, fusese formulată succint de către șeful KGB-ului, Iuri Andropov, la ultima noastră întîlnire: „Cele mai sfînte secrete ale blocului sovietic sînt militare, iar dezinformarea este cea mai bună modalitate de a le păstra”.

— Deci numai versiunea falsă i-a fost dată de Șerb lui Musatov ? am întrebat.

— Da, tovarășe general. Moscova s-a prins în joc singură. Totuși, de data aceasta cred că cei de la GRU sînt mai deștepți. Sînt sigur că nimeni din cadrul Direcției a IV-a n-a pregătit vreo versiune falsă a cărții de telefon.

— Care a fost reacția Tovarășului în cazul Șerb ?

— Cumplită.

— Adică ?

— A vrut ca Șerb să fie nimicit. Dar abia se anunțase public că România nu mai are deținuți politici, astfel încît Tovarășul a hotărît să fie drastic pedepsit pentru încălcarea legii cu privire la secretul de stat. Documentele false, pregătite de către Direcția a IV-a, au fost ascunse în casa lui în timpul unei descinderi clandestine, iar el a fost arestat imediat cînd au fost găsite.

Din acel moment, cunoșteam cazul Șerb în detaliu. A fost judecat de curtea marțială în spatele ușilor închise pentru nere-spectarea secretului de stat, degradat și condamnat la șapte ani de închisoare. La cîteva zile după proces, Ceaușescu mi-a ordonat să organizez o operațiune de dezinformare în Occident, răspîndind zvonul că Șerb era primul general din blocul sovietic care a fost condamnat ca spion sovietic. Cu greu s-ar putea găsi ceva mai convingător decît chestia asta, pentru a sprijini „Orizontul” în Occident, a spus atunci Ceaușescu. Ca prim rezultat al operațiunii de dezinformare, în februarie 1972, Occidentul a aflat știrea că s-ar putea ca Șerb să nu mai fie general. Peste cîteva zile, Șerb a devenit un caz internațional, iar mass-media occidentală a publicat diverse rapoarte cum că generalul român Ion Șerb fusese arestat și executat pentru că a

furnizat informații militare Uniunii Sovietice. Ca parte a operațiunii de dezinformare, un agent secret DIE, care activa ca purtător de cuvânt al Ambasadei Române din Viena, a afirmat public că aflate doar faptul că Șerb nu mai era general; el a refuzat să facă mai multe comentarii asupra rapoartelor care susțineau că Șerb fusese împușcat pentru că fusese spion al Uniunii Sovietice. Ceaușescu a ordonat ca situația reală a lui Șerb, cunoscută numai de o mână de oameni, să fie păstrată ca unul dintre cele mai mari secrete ale României, în august 1976, la întoarcerea sa din Crimeea după o întâlnire conciliantă cu Leonid Brejnev, Ceaușescu a ordonat ca Șerb să fie silit să semneze un acord secret, iar apoi să fie eliberat din închisoare și trimis la muncă într-o gospodărie agricolă departe de București, în timp ce-mi reaminteam cazul Șerb, încercam să mă gândesc la recomandările pe care trebuia să i le fac lui Ceaușescu atunci când îi voi preda cazul Militaru, deși știam că Ceaușescu n-a cerut niciodată sugestiile cuiva în legătură cu vreo problemă. Am ridicat receptorul telefonului S și am format numărul lui Manea.

— Salut, profesore. Trebuie neapărat să vin pe acolo să-ți vorbesc. Cum e vremea ?

— Roiu' șefule, dacă n-ai altceva mai bun de făcut. Pe aici e un cutremur teribil. De gradul nouă pe scara Richtef, iar lotul se zdruncină în jur. Postelnicu și Luchian sînt înăuntru, îi aud de-aici.

— Trebuie să-l văd pe Tovarășul.

— Tovarășa Elena e și ea acolo, a continuat Manca cu vocea lui inexpressivă, ignorîndu-mi insistența.

— Îți voi urma sfatul, profesore.

— Dacă voi supraviețui, îți voi telefona mai tîrziu, șefule,

#### AUTOBIOGRAFIILE SCRISE DE MÎNĂ ALE TUTUROR LOCUITORILOR

Pe la ora unsprezece, Manea mi-a dat telefon.

— Îmi pare rău pentru tine, șefule. A mai sosit un uragan prin zonă, iar Tovarășul vrea să te vadă imediat. Chiar mi-a dat ordin să trimit un elicopter după line, dacă nu ești aici.

— Vin imediat, profesore. Cu veștile pe care le am, nu pot decît să înrăutățesc vremea.

Înainte de a-mi deschide ușa de la biroul lui Ceaușescu, Manea a reușit să-mi șoptească faptul că Plesilă și Coman se aflau deja înăuntru de cîtva timp și că Elena tocmai sosise. Ei nu i-au plăcut nicicînd echivocurile.

— Nu ți-am spus că toți e niște idioți ? am auzit-o spunînd pe Elena, cînd am deschis ușa. De cîte ori v-am spus, bă, să le dați foc și să chemați armata ?

— C-cum p-poate armata asta a ta să afle cine e autorul unei scrisori anonime, f-femeie ? a țipat Ceaușescu din spatele biroului, roșu de furie.

— Dacă nu pot să afle, atunci să împuște orice suspect. Credc-mă, nimeni n-o să mai scrie vreo scrisoare anonimă după aia.

— A-aruncă p-porcăria a-asta la gunoi, mi-a spus el, împruscînd cu salivă tot ce se afla pe birou.

Ceaușescu a aruncat un dosar pe jos. Bîlbîiala lui era întotdeauna de rău augur. Se anunța furtună la orizont.

Cînd am luat dosarul de pe jos, am văzut că era plin de scrisori anonime, adresate postului de radio Europa Liberă din Miinchen. Scrisorile criticau vehement cultul personalității promovate de Ceaușescu. Am priceput mesajul. Evident, scrisorile intraseră în colimatorul celor care se ocupă de violarea corespondenței și fuseseră prezentate lui Ceaușescu de către Coman și Plesilă ca dovadă a vigilenței lor. Acum Ceaușescu dorea capul celor care le scriseseră.

— Vreau să le aflu numele. Sînt tot atîl de sigur pe cît trăiesc și respir că ăia de la Europa Liberă le știu numele. Toți le știu, cu excepția mea și a Securității.

— Niște idioți, a bombănit Elena.

— Să le afli numele din dosarele ălor de la Europa Liberă, mi-a spus Ceaușescu.

În timp ce ne privea cu furie, Ceaușescu a apăsă violent pe un buton al telefonului.

— Cheamă-l pe Luchian aici. Acum! a strigat, cînd Manca a apărut în pragul ușii.

— Aveți trei luni la dispoziție să faceți rost de autobiografiile tuturor locuitorilor României, începînd cu elevii din clasa întâi. Fără excepții faceți rost de autobiografiile din dosarele tuturor oamenilor muncii.

Autobiografiile scrise de mînă reprezintă o formalitate obligatorie pentru toți angajații din România, ca și pretutindeni, de altfel, în blocul sovietic.

— Inventati noi formulare pentru pensionari, casnice și cei care nu muncesc și să le completeze toți. Folosiți-vă capul. Trebuie să vă învăț eu cum să faceți ?

— Nu, tovarășe. Avem o colecție întreagă, a încercat să spună Plesîță.<sup>1</sup>

— Dacă nu-i puteți identifica pe autorii acestor scrisori anonime, înseamnă că n-aveți autobiografiile care vă trebuie, în trei luni ar trebui să fiți în stare să-i prindeți pe toți autorii de scrisori anonime și să găsiți motive ca să-i băgați în pușcărie.

Ceașescu a apăsă din nou pe bulon. Cînd Manea a intrat, Ceaușescu a spus:

— Scrie: „Coman și Plesîță. Autobiografii scrise de mînă.” Să-mi raportați rezultatele peste trei luni de-acum înainte, a terminat el.

Cînd a intrat Luchian, Ceaușescu se mai calmase întrucîlva.

— Vreau ca toate mașinile de scris aparținînd statului să fie înregistrate, începînd cu cele din biroul meu, și vreau ca formalul lilelor să fie pînă la securitate. De asemenea, vreau să fie încuiate sau sigilate cînd nu sînt folosite.

După o scurtă pauză, a continuat, uitîndu-se la Luchian :

— Să scrii un ordin pentru toate organizațiile de stat și cooperatiste, iar apoi să-l dai primului-ministru ca să-l semneze. Clar ?

— Da, tovarășe, a spus Luchian, cu vocea lui de bas.

— De asemenea, vreau să întocmești un decret al Consiliului de Stat spunînd următoarele: „închirierea sau împrumutul mașinilor de scris este interzis tuturor cetățenilor români. Nimeni n-are voie să posede o mașină de scris fără autorizație de la miliție. Cei care au deja mașini de scris trebuie să ceară imediat o asemenea autorizație; dacă i se refuză, proprietarul trebuie să vîndă mașina de scris altuia care deține autorizație sau s-o predea la miliție. Cînd o autorizație este aprobată, proprietarul trebuie să se prezinte cu mașina de scris la miliție ca să i se ia formatul lilelor. Mașina de scris trebuie să fie dusă la miliție anual, iar după orice reparație, de asemenea, ca să i se ia din nou formatul lilelor”.

Ceașescu a așteptat ca Luchian să termine ceea ce i-a dictat; notițele fuseseră luate cu conștiinciozitate.

— E clar ?

— Da, tovarășe, dar s-ar putea să nu fie legal.

— Ce-e-e ?

— Putem da un asemenea ordin în cazul agențiilor și organizațiilor de stat, deoarece mașinile lor de scris sînt proprietatea noastră. Dar nu și în cazul persoanelor particulare.

— De ce nu ?

— Ar putea fi împotriva Constituției.

— C-constituția n-ne-a f-făcut p-pe noi, sau n-noi a-am f-făcut-o ? a întrebat Ceaușescu retoric, ochii săi de vînzare privind cînd de la Luchian la ceilalți, cînd invers. N-noi a-am f-făcut C-Constituția. N-noi o v-vom s-schimba d-dacă v-va t-trebuie.

Aceasta era una dintre axiomele lui preferate.

*Atitudinea lui Ceaușescu față de lege e tipică pentru conducătorii comuniști. Konstantin Simis, avocat și profesor de drept la Moscova, înainte de a fi silit să emigreze în 1977, a descris o situație similară în cartea sa. În anii '60, cînd Hrușciov a ordonat ca toți speculanții de pe piața neagră sovietică să fie condamnați la moarte, procurorul general al Uniunii Sovietice, Roman Rudenko, i-a explicat că legea nu permite justiției să facă una ca asta. Atunci, Hrușciov a rostit minunata frază care sintetizează atitudinea puterii sovietice față de legalitate: „Cine-i șeful, noi sau legea ? Noi sîntem stăpînii legii și nu invers, deci trebuie să schimbăm legea; trebuie s-o facem astfel încît să-i putem executa pe acești speculanți !” Pe 1 iulie, 1961, Prezidiul Sovietului Suprem al URSS a scos un decret prin care se introducea pedeapsa cu moartea pentru orice caz de speculă.*

— S-să s-scrii d-decretul pe care l-am ordonat, iar eu v-voi a-avea g-grijă de C-constituție, a ordonat nervos Ceaușescu.

Cînd a arătat cu degetul spre ușă, privindu-ne, Coman și Plesîță s-au evaporat de parcă n-ar fi fost aici, urmași de Luchian, al cărui mers apăsă făcea să tremure paharul cu creioane de pe biroul lui Ceaușescu. După cîteva minute a plecat și Elena. Eu am rămas pe loc.

Ceașescu a început să se plimbe prin birou, iar apoi, ca și cum ar fi încercat să pună pe planul al doilea o altă veste proastă, a întrebat:

— Luchian asta e timpit, sau numai se prefacă ? Fără să mai aștepte răspunsul, a continuat:

—, Dacă veștile tale sînt tot atît de proaste ca și cele ale lui Coman, ar fi bine să pleci și tu.

— Îmi pare rău, dar așa e, am replicat fără să mă mișc.

— Atunci, pleacă, a spus, așezîndu-se în fotoliul său special care îl făcea să pară mai înalt.

A început să se joace cu stiloul său negru preferat.

I-am prezentat cazul Militam, scurtându-l cât am putut de mult. Când am ajuns la întâlnirea de la restaurant, Ceaușescu a înghețat, cu mâna dreaptă suspendată în aer. Când am pronunțat numele lui Militaru, stiloul i-a căzut din mână, făcând un zgomot surd în contactul cu masa. Liniștea din cameră era atât de densă, încât o puteai tăia cu un cuțit.

Când am terminat, Ceaușescu rămăsese pur și simplu fără replică. Fața i se transformase într-o mască desfigurată, cu gura strîmbă și ochii mici. Mîinile îi paralizaseră. Corpul i se chircise vizibil. După multe minute lungi, a plecat în grabă din birou, lăsînd ușa deschisă. L-am auzit vomînd.

Cînd Ceaușescu s-a întors, devenise un bătrîn care pui la un costum prea larg pentru el. M-a privit.

— Tocmai m-am întîlnit cu Brejnev. M-a sărutat cînd am plecat.

După o altă pauză lungă, Ceaușescu a apăsă pe buton, iar Manea si-a făcut apariția imediat.

— Un pahar cu apă. Și decretul pe care l-am semnat pentru Militaru.

Ceaușescu a golit paharul dintr-o înghițitură. Apoi a rupt violent în bucăți decretul prezidențial prin care Nico'lae Militaru urma să fie numit ministru adjunct al apărării naționale.

— Curvarul! Ticălosul!

A ieșit din cameră pe ușa laterală, fără să mai spună altceva. Stăteam încă pe scaun cînd Manea, nedumerit, a deschis ușa.

— Ce se întîmplă aici, șefule ? m-a întrebat, cu vocea lui inexpressivă. Tocmai am primit telefon de la poarta principală, în care mi s-a spus că tovarășul a plecat și asta-i tot.

— Hai să luăm de pe jos bucățelele astea de hîrtie. Și să le ardem.

— Păcat de el, a spus Manea fără emoție. Era, grozav cînd comanda parada de 23 August.

#### BÎRFĂ LA DINEU

Era tîrziu după-amiază cînd am telefonat acasă. Mi-a răspuns Dana.

— Lucrez cu Radu, tăticule. Un nou tablou.

— Pot să te rog ceva, Dana ? Ai putea veni cu mine astă-seară ? Dineu la Luchian. Ora opt.

— În regulă, tăticule. Voi fi gata și te voi aștepta la șapte și jumătate.

Zbîrnîitul telefonului S a deranjat liniștea unei după-amieze de sîmbătă din biroul meu.

— Generalul Pacepa la telefon.

— Salut, Mihai, a spus vocea de tenor a lui Oprea. Nu știu dacă voi putea ajunge la timp la Luchian. Vrei tu s-o iei pe Măria ?

— Da, tovarășe prim-ministru. Știți că am iubit-o întotdeauna la nebunie pe Măria.

Lui Oprea îi plăcea enorm să i se spună *prim-ministru*. De fapt, el era cel aflat la conducerea guvernului, primul-ministru Manea Mănescu fiind mai mult o marionetă.

— Îți mulțumesc foarte mult. O să vin cît pot de repede.

Îl cunoșteam pe Gheorghe Oprea din 1949, cînd, pe atunci mecanic, era în primul grup de muncitori trimiși de partid să devină ingineri în urma unui curs comasat de doi ani la Institutul Politehnic, unde învățam eu. Cînd Ceaușescu a venit la putere, l-a ales pe Oprea, muncitorul ajuns inginer, și l-a numit în funcția de ministru adjunct în cadrul Ministerului Industriei Grele. Nimeni nu-l putea recunoaște pe ucenicul din 1949 în bărbatul distins de astăzi, îmbrăcat cu costum cu dungii gri-închis, cu ochelarii cu ramă de aur și privirea de om învățat. Un om calm, pașnic, Oprea le-a fost întotdeauna recunoscător binefăcătorilor săi. În noua sa funcție, era preocupat de muncă, iar personalitatea lui gelatinoasă l-a transformat curînd într-un mare admirațor al lui Ceaușescu. Mai tîrziu, s-a transformat într-un lingușitor asiduu, iar din această cauză Ceaușescu l-a promovat în funcție, în continuare. De curînd, Oprea fusese numit prim-vice-prim-ministru, iar Ceaușescu tocmai îmi spusese în taină: „Vechiul tău prieten va fi în curînd noul prim-ministru”.

Mă gîndeam că va fi o adunătură curioasă de oameni la Luchian în acea seară. Oprea, un om de nimic, care își petrecea și ultimul minut slujindu-l pe Ceaușescu și dorindu-și cu ardoare titluri. Titluri cu orice preț. Și Ion Voicu, un violonist fenomenal de talentat, care refuza cu încăpățîinare toate titlurile.

Prietenia mea pentru Voicu era rezultatul natural al dragostei mele pentru vioară, pe care am început s-o studiez cînd aveam șapte ani. Prima dată cînd am întîlnit numele lui Voicu a fost cînd am auzit un tînăr necunoscut, țigănos, interpretînd *Simfonia spaniolă* de Lalo. Ținea ochii închiși din momentul în care arcușul său atingea prima coardă, pînă la ultima notă. La o tehnică impecabilă, se adăuga o căldură incredibilă, care mie îmi răscolea tot trupul,

revărsîrîdu-se tot asfel-asupra sălii de concert. După cîlva timp, talentul neobișnuit al lui Voicu a fost descoperit de guvernul comunist și ci a fost trimis la Moscova să studieze cu David Oistrach. De cînd s-a întors, n-am lipsit de la nici un concert de-al său. Odată după ce terminase de cîntat superb *La Campanella* de Paganini, iar publicul aplauda frenetic, am văzut o bătrînă grasă, îmbrăcată cu o rochie înflorată și cu o pălărie pe cap, sărînd în picioare în primul rînd" al sălii și strigînd din răputeri: „Liniște! Liniște! Nu-l speriați." După o pauză, izbucnînd în lacrimi, a adăugat: „E unicul meu fiu". Fiul ei l-a impresionat pe fostul conducător român Gheorghiu-Dej, care, în 1959, a dat ordin ca DIE să furnizeze 40000 de dolari ca să i se cumpere un Stradivarius, în cursul executării acestui ordin, am ajuns să-l cunosc bine pe Voicu și ne-am împrietenit repede.

După ce ultimul mare dirijor român a plecat în străinătate, și Sergiu Commissiona, un talent în plină afirmare, a primit în cele din urmă permisiunea de a emigra — mai tîrziu făcînd o carieră plină de succes cu orchestrele simfonice din Baltimore și Houston — Ceausescu a hotărît ca Voicu să devină atît dirijorul cît și directorul Filarmonicii Naționale Române. Voicu a încercat să refuze, spunînd ca vrea să rămînă doar violonist, însă n-a avut de ales. Prima lui apariție pe podium n-a fost încurajatoare. Cînd Voicu mi-a plîns pe umăr, am obținut permisiunea lui Ceausescu de-al invita pe Sergiu Celibidache să viziteze România. Originar din România, dar trăind în Suedia, el a fost matematicianul care a devenit dirijor de faimă internațională. Talentul și farmecul lui Voicu l-au convins pe Celibidache să se înhame la treabă și în mai puțin de un an a creat o minunată orchestră și l-a învățat pe Voicu să dirijeze. Cînd Dana, Măria și cu mine am ajuns la Luchian, Voicu și soția lui, Madeleine, erau deja acolo. Dana, ca de obicei, mai întîi și-a spus părerea în legătură cu un tablou intitulat *Viitorul*. Deși descria un subiect banal — portretul unui lînar, iar în spatele lui, în ceață, o față bătrînă, reprezentîndu-l la capătul vieții — era făcut cu destulă sensibilitate ca s-o impresioneze pe artista din ea. Oprea a sosit exact la timp pentru cină, care trebuia să fie delicioasă. Atît lui Luchian, cît și Silviei, soția lui, le plăcea mult să gătească, în timpul dineului la familia Luchian, oaspeții trebuiau să spună bancuri.

— Vreau să vă spun o întîmplare despre doamna Aslan, s-a făcut auzită în cameră vocea de bas a lui Luchian. Vă interesează ?

Toți românii sînt interesați să afle noutăți despre dr. Ana Aslan. Cu ani în urmă a inventat controversata vitamină H3. A fost scoasă pe piață sub denumirea de „Gerovital", pilule. Acest medicament, pretindea ea, reprezenta o măsură preventivă împotriva îmbătrînirii. Cînd, mai tîrziu, a scos pe piață o loțiune conținînd H3 și a pretins că previne apariția cheliei, și-a cucerit un renume internațional. Vest-germanii, mai ales, au fost foarte încîntați. Pe la începutul anilor '70 ea a creat injecțiile cu Gerovital pentru reîntinerire sexuală și a devenit celebră. Faptul că Gerovitalul nu era acceptat din punct de vedere medical în majoritatea țărilor occidentale l-au făcut mai căutat și mai scump. Pe la mijlocul anilor '70, devenise o comoară națională, deși savanții occidentali rămăseseră la părerea că Gerovitalul nu este altceva decît o farsă, în 1975 l-am însoțit pe Ceausescu într-o vizită oficială lungă în America de Sud. Spre sfîrșitul ei, în timp ce zburam cu avionul din Brazilia în Mexic, mi-a spus că dacă mexicanii vor începe să vorbească numai despre dr. Aslan, va întrerupe toată vizita. După cum s-a văzut, ei au vorbit într-adevăr mai mult despre Aslan decît despre Ceausescu, exact ca toți ceilalți conducători sud-americani pe care i-am întîlnit în acea vizită.

— Păi, și-a început povestea Luchian, tocmai am primit un telefon de la doamna Aslan. Mi-a cerut ajutorul, deoarece a fost arestată la aeroportul din București pentru că a ascuns 800 de dolari sub un turban mare care-i acoperea părul.

— E adevărat ? a chîțait Oprea, privindu-mă.

Era adevărat. Cu toată celebritatea ei, nu avea voie să păstreze sumele de bani pe care le cîștiga în valută-forte. Aceasta este regula generală în tot blocul sovietic, iar Ceausescu este interesat în mod deosebit să o aplice.

— E o poveste adevărată, am răspuns. Și mie mi-a cerut ajutorul.

Cea făcut ca e o rușine, o rușine națională, a spus revoltat

Eu .H;! povestii o întîmplare despre Nadia Cornănesci.

— Mă aflu în Japonia, la scurt timp după Olimpiada de la Montreal, atunci eînd am cunoscut-o pe Nadia în persoană. Era acolo în calitate de vedetă într-un spectacol de

gimnastică pentru strângere de fonduri, în acea zi împlinea paisprezece ani și m-am prezentat în fața ei cu un tort uriaș.

— Ce drăguț din partea ta, a intervenit Silvia Luchian. Ce-a făcut cu toate torturile pe care cred că le-a primit acolo ?

— Al meu a fost singurul. Din păcate nu știam că era silită să nu mănânce și că antrenorii ei devotați, Marta și Bela Károly, făceau eforturi disperate să-o protejeze pe Nadia. Soții Károly au lăsat-o să sufle în luminări, dar nu i-au dat voie nici măcar să guste din tort.

— E adevărat că mama ei nu e altceva decât femeie de serviciu într-o școală oarecare, iar tatăl ei un bețiv? a întrebat Silvia.

— E adevărat.

— Oh, nu, Mihai, a intervenit Oprea. Cum poți spune așa ceva ? Nu știi că Tovarășul vrea să păstreze secretul ? E un om atât de sensibil.

La sfârșitul anului 1977, Ceaușescu s-a hotărât să-i schimbe pe antrenorii Nadiei.

— Nu vreau ca Nadia să-și împartă faima cu doi boangheni murdari, a spus el. (Marta și Bela Károly sînt de origine maghiară.) Trebuie să găsim antrenori români pentru ea. Oameni cu sînge românesc.

Curînd după aceea, Nadia a fost mutată din Oneștiul ei natal, un oraș din Moldova, la București, unde a fost dată pe mîna unei echipe colective de antrenori, special creată și aprobată de către Ceaușescu. Un activist de partid era conducătorul, iar un ofițer de securitate, adjunctul lui.

Mi-am continuat istorisirea.

— Cu cîteva săptămîni în urmă, ministrul sportului și turismului i-a raportat Tovarășului că Nadia lipsește de acasă de cîteva săptămîni și nimeni nu e în stare să o găsească. „Nu-mi poți spune că o asemenea persoană poate dispărea pur și simplu din țara noastră”, i-a spus Tovarășul ministrului de interne, or-donîndu-i să caute și în fundul pămîntului pînă o găsește.

— A murit ? a țipat Silvia, aproape isterică.

— A fost găsită săptămîna trecută, își făcuse un prieten și se ascundea în apartamentul lui.

— O copilă atât de dulce, a intervenit Măria, în cele din urmă am spus:

— Am văzut-o chiar în acea zi. Era obeză, avea cu peste cincisprezece kilograme în plus.

Nu-i mai interzisese nimeni să mănânce.

— Tovarășul știe ? a întrebat Oprea.

— Eram acolo cînd i s-a spus.

— Oh, dragă. Și e atât de sensibil.

*Marta și Bela Károly, cuplul de antrenori care au descoperit-o și au creat-o pe Nadia Comăneci, au ajuns, realmente, să nu mai aibă serviciu în România, iar la începutul anului 1980 au plecat în Statele Unite, unde fac o carieră fabuloasă. Una dintre primele lor descoperiri este Maiy Lou Retton. Zilele trecute o priveam pe Mary Lou, atât de plină de viață, prezentînd o reclamă la televiziune și nu m-am putut abține să n-o compar pe Nadia cu ea. Viitond ei strălucitor și bazat pe propriile-i forțe respiră prin toți porii corpului său. Prin contrast, Nadia s-a ratat înainte de a deveni măcar adult. Acolo, în România, nu i se va mai acorda vreo șansă. Numai numele ei va fi pe buzele tuturor timp de cîteva ani, în timp ce Nadia va fi adăpostită și hrănită ca un animal de la grădina zoologică.*

— îmi pare rău dar nu știu întîmplări despre oameni celebri, a început Voicu. Filarmonica

Națională e programată să înceapă un turneu peste hotare săptămîna viitoare, dar niște neîndemîna-tici au scăpat pe jos singurul nostru corn francez, care acum e spart, s-a plîns el.

Deoarece nu se fabrică în România corni francezi am adresat un memoriu președintelui Consiliului Culturii și Educației Socialiste, solicitînd aprobarea să importăm unul. „N-avem nici un fel de valută foarte disponibilă”, a venit răspunsul. Așa că am trimis memoriul Tovarășului. A sosit înapoi ieri cu ordinul „să fie reparat imediat”. Așa stau lucrurile acum, — Te pot ajuta cu, a intervenit amabil Oprea. Spune-mi unde poate fi reparat și voi da eu ordin să se rezolve.

I-am aruncat Danei o privire serioasă, iar ca s-a abținut cu greu să nu rîdă.

Voicu și-a dus întîmplarea la bun sfîrșit:

— Cînd Celibidache a auzit că s-ar putea să cîntăm în sala de concerte din Berlin cu un corn francez care a fost lipit, aproape că a făcut atac de cord.

Pe cînd ne pregăteam de plecare, Oprea era fericit că dineul se terminase înainte de a-i fi venit rîndul să povestească o întîmplare. Cu paharul de coniac în mînă, m-a tras conspirativ într-un colț.

— Am o veste extraordinară, în seara asta Tovarășul mi-a dat ordin să reduc bugetul destinat armatei cu 50%. A spus că cheltuielile militare trebuie să fie mai mici de 5% din bugetul național, îl știi pe Tovarășul. E atât de iubitor de pace.

Oprea a început să-mi șoptească la ureche discuția pe care o avusese cu Ceaușescu.

— Știi ce-a spus despre tancul Leopard II pe care o să începem să-l construim ? A spus : „Pune costul în bugetul civil, cheltuială pentru tractoare”. Nu e uimitor de simplu ?

Oprea a golit paharul de coniac, stergându-și gura cu dosul palmei.

— Minai, nu-ți poți imagina ce-a spus Tovarășul despre noua industrie incendiară pe care o dezvoltăm cu „Malek”. A spus „Arată-i banii ăștia, ca să cum ar fi pentru noile fabrici de detergent”. Oare eu de ce nu pot avea măcar jumătate din ideile Tovarășului ?

În cadrul Tratatului de la Varșovia, cifrele publicate cu privire la cheltuielile de apărare sînt coordonate de la Kremlin și aprobate formal de către biroul politic al fiecărei țări membre. Aceste cifre, care sînt departe de cele adevărate, au doar valoare propagandistică și de dezinformare.

Intenția lor fundamentală este să asigure hrană politică pentru partidele comuniste din Occident care nu sînt la putere și pentru mișcările internaționale de pace, ca și să ascundă adevăratul efort de apărare de analiza occidentală. Bugetul de apărare adevărat, nepublicat, are cel mai mare coeficient de siguranță și numai cîțiva oameni au dreptul să-l cunoască în totalitate, în România, Oprea și cu mine eram printre aceștia. Iar acum Ceaușescu încerca să ne prostească și pe noi. Probabil că n-ar fi mare diferență totuși, deoarece în țările comuniste sumele de bani transformate în moneda națională au, oricum, prea puțină valoare.

Cînd dineul s-a terminat, Luchian a coborît cu noi pe scări, pînă jos. În holul locuinței sale — un alt elegant vestigiu al capitalismului, acum folosit pentru persoane oficiale, cu funcții înalte — m-a luat de braț.

— În legătură cu decretul pe care l-am scris pentru noul Departament al Securității Statului, pe care vrea să-l înființeze Tovarășul. Aseară, exact la ora opt, așa cum a cerut, Postelnicu avea decretul pe masă.

— Decretele ?

— Da. I-am trimis două. Cel pe care l-am scris cum am vrut eu și cel pe care l-am scris cum a vrut el — știi, cel cu DGTO și toate celelalte unități secrete. Deasupra, am adăugat o notă cu părerile mele personale în privința versiunii lui.

— E bine că ți-ai spus părerile în scris.

— Bine, pe dracu. Azi-dimineață, înainte de nouă, Tovarășul m-a cîmădat la el, cu *Constituția*. Tovarășul stătea în picioare în spatele biroului, cu Doamna alături de el și Postelnicu în mijlocul camerei. „Citește-mi Articolul 33”, a zăbierat Tovarășul, înainte ca eu să închid măcar ușa. La urma urmelor, eu l-am scris. Articolul 33 spune clar că „Secretul corespondenței și al convorbirilor telefonice este garantat”. Asta a fost suficient ca să-l facă pe Tovarășul să explodeze. „Cum ai putut să-mi trimiți un decret referitor la convorbirile telefonice și violarea corespondenței ? Ca să ți-l semnez și să-l trimiți la Europa Liberă ?” Am replicat respectuos că nu este decretul meu, ci acela ordonat de Postelnicu, și că-i dădusem lui Postelnicu și o altă versiune a aceluiași decret, omițînd orice referință la DGTO. „E o minciună sfruntată”, l-am auzit spunînd pe Postelnicu. „Nu mi-a dat altceva, tovarășe Ceaușescu”. Apoi s-a întors spre mine : „De ce încerci să mă compromiți în fața tovarășului comandant suprem și a tovarășei Elena, Luchian ?” Tovarășul s-a holbat la amîndoi, ca și cum ar fi încercat să-și dea seama care dintre noi minte, iar apoi mi-a ordonat să scriu un nou decret luni dimineață, în conformitate cu *Constituția* și să ți-l arăt ție întîi, Mihai.

— Mulțumesc. Asta-mi mai lipsea !

— Înainte ca eu să plec, Doamna a sărit la mine, a continuat Luchian. A spus că toată vina e numai a mea și că trebuie să-l protejez pe Tovarășul, s-o protejez pe ea, să-l protejez pe Postelnicu, că asta trebuie să fac eu și așa mai departe. Dar nici eu nu sînt făcut din piatră. Am mai zis o dată, tare și clar, că îi spusese tot lui Postelnicu, dar că Postelnicu e încăpățînat ca un catîr.

— Chiar ai spus „catîr” ?

— Sigur că da. Doamna s-a înfuriat și a început să zăbiere la \* mine, dar eu am plecat, a adăugat Luchian, cu un tremur nervos în voce.

Mi-l închipuiam pe ursul acesta mare, calm, certîndu-se cu Elena, cu vocea lui profundă, de bas. Dar îmi era teamă pentru el. Elena nu uită niciodată.

## **CAPITOLUL XIII**

— Vino la mine !

Clicul receptorului ce fusese pus în furcă la celălalt capăt al firului a venit la fel de neașteptat ca și



zbîrnîitul soneriei cînd s-a făcut apelul. Atunci cînd sună pe cineva, Ceausescu nu-si spune niciodată numele. Și nu spune nici unde este, la fel ca acum. Așa că trebuie să te descurci singur. Am aflat de la generalul Nicolae Stan, șeful Direcției a V-a (de protecție a lui Ceausescu, familiei sale si a celorlalți demnitari), că era la reședința lui din Snagov.

Paraschiv a acoperit cei peste 32 de kilometri ce despart biroul meu de Snagov în cea mai mare viteză. Drumul de acces de la șoseaua națională la reședința lui Ceausescu, categoric închis pentru public si deci de obicei pustiu, se dovedea a fi neînchipuit de aglomerat în această dimineață, în spatele copacilor, după prima curbă, se aflau două mașini de teren tip GAZ, de construcție sovietică, ce blocau drumul. Un colonel de la trupele de securitate a venit spre mașina mea.

#### TRUPELE DE SECURITATE ÎN SITUAȚIA C

— Să trăiți, tovarășe general, a spus el, atingîndu-și respectuos cascheta cu vîrf de degete, într-un salut regulamentar.

Era înarmat cu un pistol-mitralieră si îmbrăcat în ținută completă de luptă, în care se includea și masca de gaze. La cîțiva metri mai încolo, de fiecare parte a drumului, două mașini blindate aveau țevile mitralierelor din dotare îndreptate spre mașina mea.

— Vă rog să mă iertați, tovarășe general, dar am ordin să nu las pe nimeni să treacă de acest punct fără confirmarea expresă a comandantului.

Apoi a vorbit într-un radiotelefon portabil:

— Aici punctul de verificare zero zero unu cinci. Punctul de verificare zero zero cincisprezece cheamă zero zero zece.

În sistemul Pactului de la Varșovia, un zero în fața codului numeric al unei unități militare însemna că aceasta este secretă. Două zerouri înseamnă că este ultrasecretă.

— Aici este zero zero zece. Aici este zero zero zece, a răspuns o voce pe care o cunoșteam foarte bine. Era a generalului Luigi Martis, comandantul trupelor de securitate, un departament special aparținînd de Ministerul de Interne.

Copiate după modelul sovietic, trupele române de securitate au devenit din anul 1950 o ramură a serviciilor speciale, separată de armata tradițională, de marină si de forțele aeriene, avînd uniforme si regulamente proprii si fiind subordonate numai secretarului general al Partidului Comunist Român, prin ministrul de interne. Aceste trupe constituie o forță militară comunistă de elită, puternic îndoctrinită — numărul pomisarilor politici este de cinci ori mai mare decît cea a Ministerului Apărării — avînd un echipament de luptă si un standard de viață substanțial mai bune, aici existînd însă si o disciplină mult mai severă decît în alte unități militare românești. Principala lor sarcină este aceea de a apăra sediile partidului comunist, atît pe cel central cît si pe cele regionale, precum și clădirea guvernului, si de a preveni căderea stațiilor naționale de radio si televiziune în mîna eventualelor forțe ostile care ar dori să comunice cu populația. Oricum, după invazia sovietică din Cehoslovacia, actuala lor datorie este de protecție fizică a lui Ceaușescu si a familiei lui împotriva vreunei lovituri de stat, fie ea venind din exterior, fie din interiorul țării, inclusiv uneia organizate de forțele militare române. O dată cu trecerea timpului, armele lor ușoare au fost suplimentate cu artilerie si vehicule blindate si cu unități ultrasecrete chimice si bacteriologice, adăugate în anul 1976. Partea cea mai importantă a forțelor trupelor de securitate nu mai erau ținute în jurul sediilor partidului comunist, ci în jurul persoanei lui Ceaușescu. Ele erau staționate la Băneasa pe perioada în care Ceaușescu își avea cartierul general în București ori la Snagov, pe țărmul Mării Negre în timpul lunilor de vară, atunci cînd acesta se muta la Neptun, si în Munții Carpați, pe timp de iarnă, atunci cînd reședința si biroul lui Ceaușescu se aflau în Predeal sau Sinaia.

— Zero zero șaizeci si doi este la zero zero cincisprezece. Cu mașină'si șofer, a'raportat colonelul.

— Aici zero zero zece. Zero zero șaizeci si doi are aprobare tfe la zero zero unu. Permiteți-i trecerea conform procedurii C. Terminat.

— Recepționat, zero zero cincisprezece.

Apoi a continuat adresîndu-mi-se mie:

— Încă o dată, tovarășe general, vă rog să scuzați întîrzierea si această procedură. Sîntem însă în Situația C, si știți că asta înseamnă alarmă de război.

— E-n regulă, colonele. Fă-ți datoria.

Vehiculele blindate de producție sovietică, parcate de-a lungul lizierei pădurii de pe marginea șoselei, din 100 în 100 de metri, îmi țineau mașina sub observație permanentă, cu țevile mitralierelor îndreptate spre mine. Grupuri de militari în uniforme diferite, cu cîini antrenați special, patrolau peste tot. Toate acestea au dispărut complet din cîmpul meu de vedere după ce

am trecut prin poarta principală, intrînd pe teritoriul bine îngădit al reședinței. Impozanta reședință a lui Ceaușescu de la Snagov era folosită în special primăvara și toamna. Este amplasată lângă marele lac Snagov, cel mai întins lac din apropierea Bucureștiului, o suprafață ocupată acum numai de vârful nomenclaturii. Construită în stil modern însă tipic românesc, reședința are nenumărate clădiri și apartamente complementare, rezervate copiilor cuplului prezidențial, mamei lui Ceaușescu și altor rude. Într-o construcție separată de acolo există o imensă pivniță de vinuri, înzestrată cu mese și scaune rustice, în care pot fi primiți peste douăzeci de oameni, alături aflîndu-se o sală de cinema și o popicărie. Terenul de volei, sportul preferat al lui Ceaușescu, este păstrat în permanență într-o condiție perfectă, gata să fie folosit ori de cîte ori Ceaușescu vrea să-și umilească echipa adversă, care de obicei este condusă de primul-ministru. În față, ancorat lângă un lung debarcader, făcut în întregime din marmură, se afla de obicei vasul rapid de croazieră Riva, pe care îl achiziționasem pentru Ceaușescu cu cîteva ani în urmă din Italia, dar care este folosit mai degrabă de fiul lui, Nicu. Întreaga reședință, cu excepția părții ce dă spre lac, este înconjurată de un gard înalt de lemn, pe lângă care patrulează în permanență, în exterior, trupele de securitate în uniformă lor specială și milițieni cu cîirii. Constantin Manea mă aștepta în fața clădirii principale.

— Salut, șefule, îmi pare rău pentru deranj, a răsunat obișnuita lui voce egală și monotonă, pe care nu o puteau tulbura nici focul și nici măcar cutremurul de pămînt. Ni s-a pregătit cîte o ceașcă de cafea pe terasă. Trebuie să aștepti să vină și Ștefan Andrei. Tovarășul a ordonat să intrați la el amîndoi o dată, mi-a explicat, în timp ce traversam curtea îndreptîndu-ne spre foișorul de lemn, acoperit cu trandafiri agățători.

— După ce te-a lăsat ieri în biroul lui, în mod atît de neașteptat, tovarășul a venit direct aici, a spus Manea, care era palid și obosit. După vreo mie șase sute de ore, a continuat el în stilul unui raport de front, Tovarășul mi-a dat telefon. El personal. Asta se întîmplă foarte rar. „Vino încoace și ia cu tine dosarul „M”, mi-a spus el. Abia am reușit să-i recunosc vocea. Am ajuns aici în mai puțin de o oră, aducînd cu mine dosarele de „Mobilizare”, pe care le-am luat din seiful personal al Tovarășului.

Tovarășa Elena a sosit aici după-amiază. La scurtă vreme după ce a ajuns, Tovarășul mi-a ordonat să-l chem pe generalul Luigi Martiș. „Dă-i telefon tu personal și spune-i să vină aici fără. să spună la nimeni, nici măcar ministrului de interne”, a fost ordinul ferm al Tovarășului. Martiș și-a petrecut mai mult de o oră cu Tovarășul și Tovarășa Elena pe această terasă ieri după-amiază. La vreo două ore după plecarea lui Martiș am fost înconjurați de trupele lui. Tovarășul mi-a dat ordin să nu las pe nimeni să vină aici, nici măcar pe primul-ministru, fără aprobarea lui personală. - Manea a făcut o scurtă pauză ca să soarbă din cafea. Apoi a continuat:

— în timpul nopții tovarășa Elena mi-a cerut să chem doctorul. Tovarășul avea probleme cu inima și cu respirația. Cred că nu a închis ochii toată noaptea. Arată îngrozitor de obosit. Manea își agita miinile, neștiind ce să facă cu ele, ceea ce trăda faptul că era îngrijorat și tensionat.

— Toate acestea s-au întîmplat după ce Tovarășul a rupt decretul despre Militari. Colonelul Băjcnaru, șeful gărzii de corp al lui Ceaușescu, și-a făcut apariția pe alee, la cîteva metri de chioșcul în care ne aflam.

— Ștefan Andrei este aici. Ce să fac ?

— Ține-l afară. Venim și noi imediat.

Fiu al unei familii sărace dintr-un mic sătuc de păstori din Oltenia, regiunea în care s-a născut Ceaușescu, Ștefan Andrei s-a arătat încă de mic ager la minte și de o spontaneitate neobișnuită, motiv pentru care a fost încurajat să-și continue studiile. Pe baza inteligenței sale dinamice și a unei memorii fantastice, el și-a croit drum de la cioban la student, apoi la secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, iar din 8 martie 1978, la cel de ministru al afacerilor externe.

Teza de doctorat a lui Andrei despre mișcarea comunistă internațională a devenit lucrare de referință pentru Comitetul Central al Partidului Comunist Român. Observat de Ceaușescu la puțin timp după ce a ajuns la putere, Andrei a fost desemnat șef adjunct al secției internaționale a Comitetului Central, avînd ca sarcină stabilirea relațiilor cu partidele și mișcările comuniste din străinătate, în aprilie 1972 a fost numit secretar pentru relațiile cu străinătatea al Comitetului Central al PCR, iar în noiembrie 1974, membru al Biroului Permanent al Comitetului Politic Executiv. Andrei a considerat întotdeauna că poziția lui din Comitetul Central nu era altceva decît trambulina de lansare pentru a deveni ministru al afacerilor externe, visul lui de o viață, în martie 1978 visul său a devenit realitate.

Andrei ajunsese deja în interiorul chioșcului, ținându-se de aproape, în spatele lui Băjenaru.

— Ce se întâmplă aici, Mihai ? Ce-i toată vînzoleala asta, Manea ? a întrebat înaltul Andrei, gesticulînd ca de obicei.

— Aranjează-ți cravata, Andrei, a spus Manea. Și piaptănă-ți părul.

Atunci cînd nu dormea, Andrei era într-o permanentă agitație, astfel încît avea mereu descheiat nasturele de la guler al cămășii, cravata îi stătea într-o parte, iar părul său rar zbura în toate direcțiile.

— S-a întâmplat ceva rău cu Tovarășu' ? a întrebat Andrei în timp ce se aranja, strîngîndu-și cravata și îndreptîndu-și părul cu palmele, miscîndu-se precipitat.

## UN CEAUȘESCU ÎNGRIJORAT

— Nu ar trebui niciodată să te grăbești să auzi vesti proaste, Andrei, a spus Manea filosofic. Vino și stai cu noi la o cafea.

Uitîndu-se la Băjenaru, a continuat:

— Du-te la Tovarășu' și spune-i că Andrei și Pacepa sînt aici. Dar lasă-ne vreo zece minute sau cam așa, ca să ne terminăm mai întîi cafelele.

Ne aflam chiar în fața reședinței, cincisprezece minute mai tîrziu, cînd Ceaușescu a ajuns la ușă, odată cu noi, ieșind din clădire.

— Sînteți aici, a spus el, neavînd altceva mai bun de spus. Hai să mergem pe terasă. Aerul este mai respirabil afară decît înăuntru.

Ceaușescu era îmbrăcat într-un jersey alb, nou, cu guler pe gît, însă avea încă pe ci pantalonii sifonați de ieri, de culoare cenușiu-închisă, iar papucii pe care îi purta în picioare făceau ca obișnuitul lui mers repezit să pară acum cel al unui bărbat obosit. Fața îi era foarte palidă, ochii fiindu-i subliniați de cearcăne întunecate.

— Adu-mi ceaiul, i-a ordonat lui Băjenaru. Ceaușescu și-a mestecat buza superioară, după care si-a supt zgomotos dinții. Face asta mereu cînd este tensionat sau nervos.

— A-am i-informații d-de n-netăgăduit^c-că Brejnev c-com-pletează î-împotriva mea, a început ci, aruncîndu-mi o privire distrugătoare, care să mă amuțescă. Ce-ce-oi fi făcut o-oare d-de l-a d-deranjat p-pe Brejnev ? a continuat el, uitîndu-se la Andrei. D-doar din c-cauză că nu a-am rupt r-relațiile d-diplo-matice cu Israelul după războiul de sase zile, așa cum a vrut el ?

— Asta-i poveste veche, Tovarășe Ceaușescu, a încercat Andrei să cîștige timp, fiind total dezorientat, uitîndu-se rînd pe rînd la fiecare dintre noi, cu disperare, de parcă ar fi fost căzut din lună.

— V-veche sau n-nouă, Ursu' n-a uitat și nu va u-uita niciodată.

— Tocmai ați făcut un schimb de experiență cu Menahenr Begin. Aproape că nu există nici un om în Partidul Comunist Român sau în guvern care să știe ceva despre ce s-a vorbit acolo, însă Pungan a plecat deja la ora asta către Moscova să facă o dare de seamă asupra evenimentului, a spus Andrei încercînd intuitiv să-i alunge lui Ceaușescu norii negri de neîncredere, cu toate că încă nu înțelegea prea bine care era adevărata problemă.

— Kremlinul nu are decît de cîștigat din relațiile dumneavoastră cu Israelul. Nu este oare adevărat că dumneavoastră, un conducător comunist, faceți totul ca să aduceți pacea în Orientul Mijlociu ? Nu sînteți dumneavoastră cel care încearcă să-i aducă pe sovietici la masa negocierilor Ceaușescu a scuturai din cap, ochii lui mici, ca de bursuc, săgctîndu-ne pe fiecare dintre noi. Pacea în Orientul Mijlociu, care i-ar fi adus Premiul Nobel, era visul lui cel mai drag.

— Pentru că eu am fost primul din Pactul de la Varșovia care a stabilit relații diplomatice cu Germania Federală ?

— Asta a trecut, Tovarășe Ceaușescu. Toți cei din Pactul de la Varșovia au făcut-o pînă acum.

— Pentru că am retras-o pe Nadia de la campionatul mondial de gimnastică de la Moscova în semn de protest împotriva arbitrilor sovietici și est-germani ?

— Astea nu sînt probleme ale comunismului. Asta-i sport. Aceasta nu a fost nimic altceva decît o manifestare publică prin care să cîștigăm popularitate în presa capitalistă. Nu a avut nimeni de suferit.

Acest dialog dintre Andrei și Ceaușescu a continuat îrice mult timp. Ca de obicei, logica superbă și natura optimistă a lui Andrei au început să-i ridice lui Ceaușescu moralul. Nu era nici o îndoială că acesta era motivul pentru care îl chemase pe Andrei acolo. Ceausescu avea nevoie să audă de la noul său ministru de externe că lot ce făcuse fusese corect.

— Știți bine, tovarăși, că eu nu sînt vreun zăpăcit ca Tito, ca să nesocotesc principiile de bază ale comunismului, în afară de Moscova, Bucureștiul este singurul guvern care nu numai că a făcut din

proprietatea privată un tabu, dar a creat și sentimentul de rușine față de aceasta. Nu este așa, Andrei ?

— Bineînțeles, așa este, tovarășe Ceausescu.

— Nu sînt nici vreun idiot ca Dubcek, ca să tolerez haosul și să provoc contrarevoluția. Nicăieri în Pactul de la Varșovia populația nu este mai bine strunită decît în România. Care dintre celelalte țări din pact arc cîte un lucrător de securitate la cincisprezece locuitori ? Ia spune, Pacepa.

— Nici una dintre ele.

— Știți bine, tovarăși, că eu am fost comunist încă de la cincisprezece ani. Comunismul înseamnă totul pentru mine. Nu am făcut și nu voi face niciodată compromisuri ideologice. Atunci cînd este vorba despre marxism, eu nu umblu cu jumătăți de măsură.

Elena a venit lîrsindu-și papucii pe jos. Halatul-ei de casă avea numai jumătate dintre nasturi încheiați, iar fața ei lungă, obosită și trasă afișa o expresie acră.

— Aici erai, tovarășe, a început ea cu iritare, Te-am căutat peste tot. Ce se întîmplă aici ? Este un congres al partidului sau ce?

Nimeni nu a încercat să-i răspundă.

— Da' cine vă credeți tovarăși ? a întreat ea, măsurîndu-ne pe mine și pe Andrei din cap pînă în picioare. Credeți că Tovarășu' nu are nimic mai bun de făcut decît să asculte la balivernele voastre ? Să vă fie rușine !

— Vreau să fac o vizită la Beijing cît de curînd posibil, a intervenit Ceausescu. D-aia v-am chemat încoace pe amîndoi.

— Sînteți un geniu, a strigat Andrei, sărînd în picioare. În aprilie în Washington cu președintele american, în mai la Beijing cu noul secretar general chinez, iar în iunie la Londra, cu regina. Vom satura întreaga presă, din toate colțurile lumii, cu poze făcute cu dumneavoastră alături de Jimmy Carter, de chinez și de regină. Ce n-aș da să-i văd fața lui Brejnev cînd o să audă.

#### O LECȚIE DE COMUNISM

— Dacă-i așa, atunci să ne punem pe treabă. Să începi să faci pregătirile chiar de astăzi, Andrei. Vreau să mă duc la Beijing între vizitele făcute la Washington și Londra.

— Nu ar fi mai bine să așteptăm, pentru ca vizita să fie întîi aprobată de Comitetul Politic Executiv ? a sugerat Andrei birocratic.

Pe vremea aceea respectivul organ ținea ședințe regulate o dată pe săptămînă, prezidate de Ceausescu și urmate de o scurtă prezentare pentru presă.

— Aprobată de cine ? a chițăit Elena.

— De Comitetul Politic Executiv, Tovarășă Elena.

— Zău că-mi placi! Da' cine te crezi tu, tovarășe ? a explodat Elena, trăgîndu-l pe Andrei de revere atît de tare încît am crezut că o să îi scoată pînă la urmă haina peste cap.

'— Auzi la el, Nicule. Co-mi-te-lu' Po-li-tic Ex-e-cu-tiv, a încercat ea să-l imite pe Andrei, gesticulînd larg. Poate că tu crezi că ai fost făcut în eprubetă, nu creat de Tovarășu' și de mine. Nu erai nimic altceva decît un cioban mizerabil pînă cînd te-a trimis partidul să-ți faci studiile. Ai uitat cine este partidul ? Ți-am pus o întrebare. N-ai auzit ?

:— Sigur că am auzit, Tovarășă Elena.

— Dacă te interesează, partidul este Tovarășu' și cu mine. Ieri am făcut din tine un ministru, mîine putem să te facem să nu fii decît un căcat la gard. Crede-mă.

— Vă cred, Tovarășă Elena,

— Nu face mișto de mine, bă, scursură ordinară. O să te fac s-o blestemi și pe mă-ta care te-a adus pe lumea asta, dacă nu poți să înveți care sînt maimarii tăi.

Ceausescu a încercat s-o împace:

— Ajunge, dragă. Lasă-l în pace. Are destule de făcut.

— Nu, tovarășe. Asta a fost prea mult. Dacă nu știe asta și dacă îl interesează, Comitetul Politic Executiv sînlern tu și cu mine, așa că nu trebuie să se ducă nicăieri. Ar trebui să fie dat afară, acum și aici.

— Foarte bine, Elena. O să hotărîm mai tîrziu. Acum lasă-l să plece.

— Îți spun eu cine este Comitetul Politic Executiv, *musiu*, s-a dus Elena din nou la Andrei, smucîndu-l de cravată. Este o adunătură de creaturi mizerabile, care ieri erau niște căcați și acum se plimbă în limuzine. Asta sînt cu toții. Tovarășu' și cu mine i-am spălat și i-am pus acolo. Atunci cînd n-o să mai avem nevoie de ei, or să fie iar niște căcați. Ai înțeles ?

— Am înțeles, tovarășă Elena.

— Ce te-ai face tu, *musiu*, dacă ai fi dat azi afară ? Din nou un căcat ordinar. Casa de care te bucuri împreună cu iubita ta nevestă nu este a voastră. Este a partidului. La fel mașina, și tot ce mat ai. Țsta este comunismul, *musiu*, în caz că n-ai aflat încă. În comunism nu are nimeni nimic pentru el însuși. Ești recompensat numai atîta timp cît ești de folos partidului. Ceausescu a luat-o pe Elena de mîna și a început să o împingă afară din foișor.

— Vîno, dragă. Hai să mîncăm.

Tocmai porniseră spre reședință, cînd Elena si-a < întors capul spre noi ca să tragă o ultimă salvă.

— Uită-te doar la nenorocim' de Maurer. Atîta timp cît a fost credincios Iu' Tovarășu' și mie, a fost prim-ministru. Putea să se plimbe prin toată lumea cît avea chef. Cine s-a întîlnit cu Ciu En Lai ? Maurer. Cine s-a întîlnit cu Papa ? Maurer. Cînd a început să uite pentru cine lucrează, a fost dat afară. A-f-a-r-ă, tovarășe. Doar nu crezi povestea aia cu sănătatea lui șubredă și cu demisia, nu-i așa ?

După ce cei doi Ceausescu au plecat, eu si cu Andrei ne-am așezat, copleșiți de emoții.

— As fi dat zece ani din viața mea să-l văd pe Tovarășul căsătorit cu altcineva, a spus Andrei, stergîndu-și transpirația de pe frunte.

— Puteai să-ți dai si imperiul, Andrei, a spus Manea, care între timp venise în foișor, dacă nu poți să înveți să-ți ții gura.

Ochii lui exprimau clar la ce se referea. Tovarășa Elena vrea să-l facă pe Tovarășul să te dea afară și să-l numească în locul tău cumnatul ei. Manea a scos o cutiuță mică de medicamente, placată cu aur, pe care i-o adusesem cîndva de la Paris. A continuat :

— Ți-ar trebui și ție o cutiuță mică precum asta, Andrei. O umpli cu rahat si mîncînci din el cîte puțin de cîte ori te mîncîncă limba, în special cînd ești cu tovarășa Elena. Este groaznic de aorcsivă.

#### CAPITOLUL XIV

— Am aici două genți cu documente si am nevoie de vreo două mese în sala de conferințe ca să le întind pe ele, i-am spus lui Manea imediat ce am ajuns la Snagov.

— Tovarășul si Elena tocmai s-au întors de la București, încă sînt cu capsă pusă. Tovarășul a întrebat deja de trei ori de tine, șefule.

— Poți să aranjezi astea în locul meu, profesore ? Gentile sînt numerotate, iar dosarele din interior sînt marcate cu litere. Trebuie doar să pui conținutul fiecărei genți în ordine alfabetică.

•— Am eu grijă de asta, șefule. Vezi ce poți să faci pentru Tovarășul. Dacă reușești să-l duci pînă la popicărie, atunci vom apuca toți ziua de mîine cu bine.

Ceausescu se plimba singur, cu Băjenaru în spatele lui la cîțiva pași, mergînd ca un cîine după stăpîn.

— Ce mai e nou, Pacepa ? l-am auzit încă înainte de a mă fi apropiat de el.

De la spate arăta mult mai bătrîn decît de obicei.

#### DEZINFORMARE „BAPTISTĂ" PENTRU CARTER

— Am primit o telegramă de la Washington care tocmai a fost decodată.

— Despre Carter ?

— Cam așa ceva. Baza ne informează că „Arsene", un vechi si devotat agent, care este acum un cleric cu rang înalt în biserica baptistă din Statele Unite, a avut posibilitatea să vorbească cu confesorul lui Carter în diferite ocazii.'

\_\_\_ Religia este slăbiciunea lui Carter. Asta este si locul în care trebuie să-l lovim.

\_\_\_ Baza raportează că, la ultima lor întîlnire, agentul i-a dat

confesorului lui Carter o scrisoare de la „un grup de pastori baptiști", în care se vorbește despre libertatea religioasă si de cult de care s-au bucurat în România, în opoziție cu situația din toate celelalte țări comuniste, accentuînd pe autentică respectare a drepturilor omului pentru poporul român.

— Asla-i scrisoarea mea.

\_\_\_ Da, tovarășe. Aceasta este scrisoarea pe care mi-ați dictat-o dumneavoastră. Serviciul de dezinformare doar a pus semnăturile clericilor pe ea.

— Astea-s vești bune, a exclamat Ceaușescu, uitîndu-se în sfîrșit la mine. Dă-mi telegrama.

A pocnit din degete si Băjenaru i-a adus imediat o pereche de ochelari de citit.

După ca a terminat de citit telegrama, Ceaușescu avea ochii strălucitori, pentru prima dată după trei zile.

— Ar trebui să cultivăm filiera asta, ca să-i băgăm o dată în cap lui Carter că România este cu tot altfel. Că la noi comunismul nu este pe stil sovietic ci occidental. Că noi nu negăm valorile

Vestului — noi le respectăm. Dacă vrea el drepturile omului, hai să-i dăm drepturile omului. Starea de spirit a lui Ceaușescu începuse să se schimbe, pașii îi deveniseră mai sprinteni.

— Că veni vorba despre religie, săptămîna trecută Coman mi-a spus ceva despre niște Biblii pe casete. Nu prea am înțeles. Care-i povestea ?

— Baza noastră DIE din New York ne-a raportat că pe la sfîrșitul anului trecut zece mii de copii după Biblie au fost înregistrate pe casete, pentru că se credea că aceste casete pot fi introduse mai ușor în România decît Bibliile în sine. Baza ne-a furnizat și o copie a planului de contrabandă.

Săptămîna trecută au fost confiscate primele astfel de casete la graniță și la centrul de cenzură.

— Asta-i interesant. Cîte Biblii ai zis ?

— Zece mii.

— Dacă fiecare Biblie ar încăpea numai pe zece casete, ceea ce nici măcar nu este posibil, asta ar însemna o sută de mii. Dă-le pe toate celor de-la securitate, să fie șterse și folosite în munca lor de urmărire, asta o să prindă bine de acum încolo pînă la sfîrșitul acestei acțiuni americane prostești. Asta nu este biserică. Aici este coada lui CIA. Mai este ceva nou ?

— Mai este un caz în Germania Federală...

— Da' n-ai ceva vesti bune din America ? m-a întrerupt Ceaușescu. Sînt pe cale să mă duc acolo, să dau piept cu inamicul numărul unu în propriul lui bîrlog.

— Asta este o poveste americană. Doar că întîmplător a avut loc în Germania Federală.

— Dă-i drumu'.

— Pe la sfîrșitul anilor '50, pe cînd eram șeful bazei de acolo, a fost recrutat ca agent un german născut în România. Numele lui de cod este „Baltazar”. Era portar la o unitate militară americană de lingă Miinchen.

— A ajutat la recrutarea vreunui ofițer american ?

— încă nu. Dar la o vreme după ce a fost recrutat, a început deodată să ne aducă tomuri întregi de documente militare clasate, atîtea cîte putea să bage în mașina lui.

— Documente americane ?

— Da. Primise sarcina să ardă documentele militare clasate destinate distrugerii.

— Asta-i bine. Un zîmbet timid făcea eforturi să răsară pe buzele lui Ceaușescu.

— Documentele au fost trimise imediat la Moscova de consultanții KGB și curînd după aceea doi generali KGB au venit la București. Moscova a spus că, dacă este bine condus, cazul ar putea da rezultate de mare valoare. „Baltazar” a devenit elementul unei acțiuni comune. A fost dus clandestin într-o casă conspirativă din Austria și învățat cum să fotografieze în mod secret documentele militare și cum să se descurce cu rolele de film.

AGENȚI LA RADIO EUROPA LIBERĂ

— A fost docil ?

— Da, Tovarășe. A fost atît de docil încît si-a recrutat nevasta, care era secretară la sediul din Munchen al postului de radio Europa Liberă.

— O cunosc ? m-a întrebat Ceaușescu. A fost întotdeauna interesat de radio Europa Liberă.

— Nu cred. Nu am venit în contact direct cu ea, numai prin soțul ei. Urma ca ea să aducă unele documente, bărbatul ei să le fotografieze, după care să ni le paseze, împreună cu docurnen-tele militare. Și acum vin știrile.

— Vești bune, sper.

— în principiu, da. Dar sînt și unele rele.

— Nu mai am nevoie de vesti proaste, a spus el făcînd cu ochiul, aflîndu-se acum într-o dispoziție mult mai bună.

— Cea bună este că săptămîna trecută a venit la întîlnire la Salzburg și a raportat -că nu există încă nici o suspiciune asupra lui. însă a adus-o cu el și pe nevastă-sa, cu toate că asta era împotriva regulii pe care am stabilit-o împreună, în timpul acestei întîlniri, bietul „Baltazar” nu a reușit nici măcar să deschidă gura. Ea a spus tot ce avea de spus, vorbind și în numele lui.

— Ce scorpie.

— A spus că are două vești importante pe care vrea să ni le aducă la cunoștință, în primul rînd că unitatea militară a soțului ei a primit echipament militar nou și că ar fi putut să fotografieze documentația tehnică cu care a fost trimis, în al doilea, că ea a devenit secretara personală a noului director al Departamentului central de știri, atît pentru radio Europa Liberă cît și pentru radio Libertatea, avînd astfel acces la cele mai confidențiale dosare ale acestora. A spus că acum poate să furnizeze documentele acestora nu numai României, dar și Uniunii Sovietice și celorlalte țări ale blocului sovietic.

— Propune-l pe ofițerul care se ocupă de ei pentru o medalie.

— Avea o geantă mare plină cu casete de filme. „Accust-i este o mostră modestă a ceea ce vă putem aduce acum”, ar fi spus ea, conform rapoartelor DIE.

— Dați-le o primă.

— Acum vin știrile proaste, am continuat eu, începînd să citesc din raportul bazei. Soția lui „Baltazar” a insistat pe faptul că amîndoi si-au petrecut peste douăzeci de ani lucrînd pentru Serviciile Române de Informații, riscîndu-și libertatea la fiecare dintre multele sute de întîlniri pe care soțul ei le-a avut cu noi. A adăugat că, în ciuda tuturor acestor fapte, ei sînt la fel de săraci ca acum douăzeci de ani.

^Am băgat raportul înapoi în geantă.

— Ideea principală, tovarășe Ceaușescu, este că ea a amenințat că va rupe contractul, dacă nu sîntem de acord să le plătim un salariu lunar, prime în bani pentru fiecare document furnizat și o pensie atunci cînd se vor retrage.

— Îi plătim pe cîtiva dintre agenții noștri în felul ăsta, nu-i așa?

— Da. Însă încuictoarea, după cum spun cei de la bază, este că ea vrea un angajament scris din partea noastră.

— În scris ?

— Da, Tovarășe. De aceea v-am adus la cunoștință acest caz.

— Ce arc pe filmele pe care ni le-a dat ?

— Fotografii cu niște americani care se antrenează și manuale cu instrucțiuni de folosire și întreținere a noului echipament militar, pe care tocmai l-au primit. De la radio Europa Liberă ne-a adus diferite fotocopii ale scrisorilor primite din România. Pretinde că ne poate furniza întreaga arhivă, conținînd mai multe mii de scrisori, precum și pe cele care vor mai 'sosi.

— Asta este exact ceea ce vreau, să-i identific pe toți criminalii ăia care scriu la Europa Liberă și să-i bag după gratii.

Ceaușescu a făcut o pauză, studiindu-și cu atenție pantofii.

— Ar putea să pună o bombă de plastic în biroul directorului ei?

— Trebuie să verificăm cît curaj are, tovarășe.

— Nu trebuie neapărat să știe că este un explozibil. Poate foarte bine să creadă că nu este decît un dosar sau o geantă pe care noi vrem s-o plasăm acolo.

iri momentul acela s-a oprit din mers uitîndu-se adînc în ochii mei.

\_\_Dă ordin să fie făcute mai multe bombe de plastic, să nu poată fi descoperite. Explozivi plastici deghizați în dosare groase și cărți, băgate în plicuri. Căci cuiburile de viespi ale CIA au întrecut de mult timp limitele răbdării mele. Și ale lui Elena.

Clar?

— Da, tovarășe.

Radio Europa Liberă a fost întotdeauna o primă prioritate pentru Ceaușescu, datorită criticilor aspre ale acestuia aduse repetatelor încălcări ale drepturilor omului de către guvernul român. Ideea ridicolă de a folosi bombe puternice pentru a-i speria pe cei de la Departamentul de limbă română a devenit însă o obsesie a lui abia după ce postul de "radio a început să facă remarci foarte caustice la adresa cultului personalității lui și a Elenei.

*Radio Libertatea și radio Europa Liberă erau de multă vreme un ghimpe nu numai în talpa lui Ceaușescu ci și a tuturor celorlalți conducători ai țărilor blocului sovietic. Liderul sovietic, Mihail Gorbaciov, nu constituie o excepție, evident, în iunie 1986, de exemplu, într-un articol atribuit lui F. Bobkov, prim-adjunct al președintelui KGB, cetățenii sovietici sînt avertizați că „serviciile secrete ale statelor imperialiste dirijează operațiuni subversive îndreptate împotriva socialismului în toate direcțiile, inclusiv în sfera ideologici... Congresul Statelor Unite a alocat 250 milioane de dolari corporației Radio „Libertatea-Europa Liberă” pe anii 1986-'87... Această corporație Radio, care a lucrat sub directă îndrumare a CIA timp de mai bine de trei decenii, este centrul principal al propagandei subversive împotriva URSS și a țărilor socialiste europene... Radio „Libertatea-Europa Liberă” constituie de asemenea un important centru de spionaj politic împotriva URSS. Activitățile conducerii acestor posturi de radio ținesc organizarea diferitelor acte ostile, dintre care infiltrările ilegale în țară, culegerea de informații răuvoitoare și coordonarea activităților subversive împotriva URSS”.*

— Pacea, cînd pot să arunc o privire pe materialele lui „Bal tazar” ?

— Le-am adus cu mine, sînt în sala de conferințe. Ceausescu s-a răsucit pe călcîie și a pornit apăsător către casă.

• Manea aranjase cu grijă dosarele pe mai multe mese din sala de conferințe. Am început cu secția militară.

— Foarte interesant. Va trebui să înființăm o secție specială, foarte secretă, la Ministerul Apărării, care să se ocupe de ele.

Scrisorile adresate postului de radio Europa Liberă erau în limba română, și Ceausescu le-a citit, întorcînd nervos pagină după pagină.

— Unii dintreăștia care au scris ar trebui executați. Ceilalți pot s-o sfîrșească în ocnele de sare. Spune-i lui Coman să-i iden-tifice pe autori, pînă la unu'. Și vreau să primesc și restul scrisorilor de la Europa Liberă. Pe toate.

După ce am ieșit afară, în grădină, și-a reluat tirada:

— Nu-mi pasă cît va trebui să plătim. Dar vreau să am toate, repet, toate scrisorile pe care le-a primit sau le va primi Europa Liberă, venite din România, toate pînă la una. Vreau numele acelor șobolani care le tot scriu. Am de gînd să fac ordine în țara asta, o dată pentru totdeauna. Ceausescu s-a plimbat în tăcere încă multă vreme. Este convins că emisiunile în limba română ale postului de radio Europa Liberă sînt operațiuni CIA menite să aducă prejudicii credibilității și prestigiului său personal. Acesta este coșmarul său cel mai înspăimîntător.

În cele din urmă a spus :

— Trebuie să ajungem la o înțelegere cu „Baltazar” și ne-vastă-sa. Dacă nu vor să meargă mai departe fără un angajament scris va trebui să găsiți totuși o cale să i-l dați. Pui pe el ștampila cu ultrasecret și le spui că trebuie să păstrăm neapărat la noi documentele ultrascrete. Dacă nu vor să înghită asta, atunci spune-le că îl vei pune într-o casă de\* bani cu chei diferite, una pentru ei, una pentru noi, așa încît nici una dintre părți să nu poată singură să o deschidă. Asigură-te, și fă-ți o copie după cheia lor. Crezi că asta o să meargă ?

— Așa sper, tovarășe.

— Hai să dăm cîteva bile, a încheiat Ceausescu, luînd-o înainte spre terenurile de popice. Am fost o pradă ușoară pentru el în ziua aceea. Dacă vreuna dintre bile se rostogolea, după ce o lansa în jgheabul de pe marginea pistei, el îl acuza pe Băjcnaru sau pe unul dintre membrii gărzii sale de corp că a făcut cine știe ce zgomot imaginar, așa încît „repetă încercarea. Atunci cînd aveam șansa să dau o lovitură în plin, reclama faptul că a văzut nu știu ce neregularități și mă pune să lansez o altă bilă. Victoriosul Ceausescu s-a oprit în cele din urmă numai pentru că a obosit.

— Hai să mergem în pivniță, a propus el.

#### URSUL VREA TEHNOLOGIE AMERICANĂ

Atunci cînd am intrat, pivnița de vinuri a fost total inundată de muzică populară românească, pe care Ceaușescu o preferă, încă înainte să fi reușit să ajungem la o masă, un chelner cu cravată neagră a ieșit ca din pămînt, ținînd în mînă o tavă pe care se afla o sticlă de vin proaspăt desfăcută și un pahar. mare. Cunoscut sub numele de „Galbină de Odobesti”, vinul preferat al lui Ceausescu, foarte aromat, de aceeași culoare și consistență cu uleiul de floarea-soarelui, este făcut în cantități foarte limitate în Odobești, o regiune din Moldova, renumită pentru vinurile pe care le produce. Ceausescu a golit două pahare cît timp era încă în picioare, apoi s-a așezat pe scaunul lui favorit, ușor, în fața mesei rotunde și grele, din stejar. Ospătarul i-a reumplut paharul lui Ceausescu și a așezat sticla într-o frapieră elegantă de lîngă masă, în care însă nu se afla gheață— Ceausescu nu vrea ca băuturile să-i fie servite reci, pentru a-și proteja coardele vocale. La cîteva minute după aceea, ospătarul a venit cu o altă frapieră, care de data aceasta era umplută cu gheață, conținînd o sticlă de vin autohton foarte bun. Acesta era pentru mine.

Cînd are un pahar de vin așezat în fața sa, lui Ceausescu îi place să povestească.

— Luna trecută, cînd m-am întîlnit cu Brejnev, a început el, după ce a golit un nou pahar, a încercat iar să mă convingă, în folu' lui, să dublăm eforturile serviciului de spionaj din America. În afară de cîteva ore, cînd am fost la centrul de electronică al KGB, tot restu' timpului mi l-am petrecut vorbind cu Ursu', la Kremlin. Duminică seara, înainte să plec, a găzduit o cină la lumina luminărilor, în sufrageria lui particulară din Kremlin. Doi ospătați cu



cravate albe, unu' pentru mine, unu' pentru el, au fost aduși ca să ne servească doar pe noi. Al meu vorbea românește. Pentru mine a adus mâncare românească, pentru el rusească. Toate erau suspect de delicioase, iar ospătarii ciudat de supuși. Ursu' s-a lansat în lecțiile lui imediat după supă. Când a vorbit despre capitalismu' american, dușmanul numărul unu al proletariatului, l-a citat pe Lenin. În capu' lui ăla mare crede că el este singuru' care urăște capitalismu' american, îmi stătea pe vîrfu' limbii să-i spun că eu urăsc capitalismu' de zece ori mai tare ca el; că eu am fost exploatat de capitalism și ci nu a fost; că el și-a petrecut toată viața sub comunism și habar nu are ce înseamnă să fii torturat în închisorile capitaliste. Ceausescu a golit încă două pahare de vin, după\* care a pocnit din degete ca să i se aducă o sticlă nouă.

— După felu' doi, a continuat el, Ursu' a început din nou să mă bată la cap. „Știința și tehnologia americană nu sînt proprietatea capitaliștilor americani ci a proletariatului american și a intelectualității, care au realizat-o, iar prin ci aparțin astfel lumii revoluționare și proletariatului”. Ca și cum aș fi avut nevoie de o îndoctrinare ideologică. N-am mai putut să mai suport. I-am spus că dacă vrea să obțină mai multă tehnologie, atunci trebuie să trimită acolo mai mulți ofițeri de spionaj. Că am abandonat principiul Moscovei de a trimite în Occident jumate diplomați, jumate agenți de informații. Că nu-mi mai puteam permite luxul de a trimite în Vest un om în scopuri oficiale — ca diplomat, jurnalist, profesor sau orice — și altul cu misiuni de spionaj. Că pînă și reprezentanții României în străinătate trebuie să fie acum ofițeri ai serviciilor de informații, sub acoperire puternică. Și că în America pînă și ambasadorul nostru era colonel bine camuflat, a cărui identitate adevărată era cunoscută doar de trei oameni din România. Și știi ce mi-a spus Ursu' ?

— Nu, tovarășe.

— „Tot ce pot să facă ambasadorii este influența”, a zis Ursii', dar primul lucru pe care îl vreau cu din America sînt codurile niilitare și noua lor tehnologie militară. Spionajul vine după aceea.” Asta este diferența dintre noi. Pentru mine spionajul este pe primul loc. Cred cu fermitate că acesta poate să deschidă și cele mai încuiate uși, inclusiv cele ale tehnologiei. Dacă Moscova o să primească la Kremlin un om mai tînăr, după ce crapă Ursu', o să facă exact așa cum fac și eu. Pun pariu pe o sută la unu că așa o să fie.

După ce și-a băut paharul, Ceausescu a pocnit nervos din degete ca să i se mai pună unul.

— Abia după ce am ajuns la cafea și la coniac și-a dat Ursu' gîndurile în vileag, „în lupta pe viață și pe moarte împotriva capitalismului”, a spus el, „cel care controlează spațiul cosmic controlează și pămîntul.” În cele din urmă mi-a cerut mai mult ajutor în obținerea de tehnologie spațială nouă. Sistemele anti-balistice, laserele spațiale și radarele, pe astea le vrea el în mod special. „Voi aveți o poziție mult mai bună în Washington decît noi”, a spus Ursu'. Asta mi-a plăcut.

Pocnind din nou din degete, Ceausescu și-a comandat pîine cu brînză telemea, roșii și ceapă.

— Ce mai face Nicolae ? m-a întrebat ci, referindu-se la Ni-colac Nicolae, ambasadorul român la Washington.

— Tatonează acum recrutarea a doi funcționari de la Departamentul de Stat.

— Bu-u-un! Zi-i să se bage și în Congres și la Casa Albă. Ceausescu a început să mîîncc, folosindu-sc de degete.

— Avem în Statele Unite peste 300 000 de emigranți din prima și a doua generație. Ar trebui să recrutăm cît mai mulți dintre ei. Și să le oferim suport financiar ca să-i ajutăm să-si găsească slujbe la Casa Albă, în Congres, la Departamentul de Stat și Pentagon, peste tot. Cel mai mare vis al meu este ca un emigrant de origine română să devină președinte al Americii, și după aia să fac încă o vizită oficială acolo.

Ușa s-a dat de perete cu zgomot, în cadrul ei apărînd Elena.

— Păi e corect, tovarăși ? Unu' să muncească, și în timpu' ăsta ceilalți să bea ? a spus ea cu un zîmbet larg, arătîndu-și dinții galbeni și 'bonți. Ce se întîmplă aici ?

— Pacepa tocmai mi-a arătat niște documente de-ale lui.

— Trebuie să fi fost mai mult decît atît, a spus ea ironic, uitîndu-se cu insistență la paharele noastre. Ce ascundeți, dragă, de mine ? a întrebat, folosindu-si cea mai dulce voce.

Ospătarul a apărut ca din pămînt cu o sticlă de șampanie Cordon Rouge, într-o frapieră cu gheață. Asta este ce bea întotdeauna Elena.

— Povestește-i despre „Baltazar”, Pacepa ! mi-a ordonat Cea-ușescu, încercînd să-i păstreze neașteptata bună-dispoziție. Ex-plică-i cum un simplu portar, fără nici o perspectivă, a primit niște documente militare secrete să le pună pe foc în cuptor și în loc de asta el ni le-a pasat nouă. Am rezumat cazul, fără să spun ceva despre nevasta agentului și despre slujba pe care o avea la radio Europa Liberă. Elena nu a fost impresionată:

— Și ce-i nou în asta, Nicule ? Se știe că yankeii nu au fost niciodată în stare să păstreze un secret.

— Dacă ar fi vorba despre informații politice, atunci probabil că ai avea dreptate. Dar acum este vorba despre date militare.

— Nu-i interesează nici măcar secretele lor militare. Dacă asta nu ar fi fost adevărat, și dacă Rosenbergii n-ar fi reușit să-i înarmeze pe comuniști cu bomba nucleară, poate că nici nu ne-am fi aflat astăzi aici; și nici Brejnev la Moscova. Și nu uita, jumătate din treabă a fost făcută de o femeie. Ar fi trebuit s-o facem pe Ethel Rosenberg eroină internațională.

— Povestește-i despre nevasta lui „Baltazar”, Pacepa. Am făcut ce mi s-a spus, depănînd și restul istorioarei.

— Asta da, femeie! Ce se întîmplă dacă vrea și ea să scoată un ban de la noi ? Putem să-i identificăm pe cei care au scris scrisorile trimise la Europa Liberă, dacă punem mîna pe ele ?

— Bineînțeles că putem. Tocmai despre asta vorbeam acum cu Pacepa.

— Deci îi dăm drumu' mai departe, nu-i așa ? Iar tu, Pacepa, o să-mi dai numele nenorociților care ne-au pus pe mine și pe Tovarășu' pe jeratic. O să vezi, în numai cîteva luni domnia ăia de la Europa Liberă nu or să mai primească nici o scrisoare anonimă din România.

După ce și-a terminat și a doua sticlă de Cordon Rouge, Elena s-a mutat cu afecțiune pe genunchii lui Ceausescu.

— Te vreau, Nicule, a murmurat ea dulce, torcînd ca o pisică și frecîndu-și picioarele de ale lui.

El însă nu terminase cu mine.

— Să fii înapoi aici la nouă, cu Andrei.

Apoi cei doi Ceausescu au plecat ținîndu-se de mînă.

— Ai grijă de „Baltazar”, a mai spus Ceausescu în loc **de la** revedere, îndreptîndu-se spre reședință.

*Cu cîtiva ani în urmă presa americană relatea: „în data de 8 mai 1981 poliția de stat din Bavaria și-a făcut apariția la sediul central al posturilor de radio Europa Liberă și Libertatea din Miin-chen, arestînd o angajată germană sub acuzația de activitate de spionaj pentru serviciile române de informații. Ceea ce este neobișnuit și șocant este că suspecta agentă de spionaj... era secretara personală a directorului Departamentului central de știri al unui post de radio finanțat de guvernul Statelor Unite. Această femeie era angajată la Europa Liberă încă din anul 1952... soțul acesteia a fost de asemenea arestat sub acuzația de spionaj.”*

#### PREGĂTIRI PENTRU PLECAREA ÎN AMERICA

Cînd m-am întors la Snagov, după-amiază, Ștefan Andrei era deja acolo, bînd o cafea cu Manea. La nouă fix, Băjenaru a venit afară după noi.

— Tovarășu' vă așteaptă.

— Este și tovarășa Elena cu el ? a întrebat Andrei prevăzător.

— Nu. Dînsa este cu fotografii.

Ceausescu se afla în camera lui particulară de lucru.

— Mă gîndeam că recunoașterea lui Arafat de către Internaționala Socialistă a lui Willy Brandt ar putea fi un mare pas înainte.

Bupă ce mi-a iacul cu ochiul, Ceausescu l-a privit pe Andrei drept în ochi.

— Vreau să te duci la Bonn împreună cu Pacepa și să-i dai lui Brandt un mesaj personal de la mine.

Ștînd în spatele biroului său, Ceausescu ne-a dezvăluit care sînt gîndurile lui pentru mai departe. Brandt era în bune relații cu Kreisky. În ciuda faptului că era evreu, Kreisky părea să răspundă favorabil încercării României de a-l face și pe el să-l recunoască oficial pe Arafat.

— Știți voi cum să-i cereți lui Brandt o mînă de ajutor prietenească, tovarăși. Și invitați-l să vină să viziteze România ca oaspete personal al meu. Vreau să-l prelucrez și eu. Asta-i tot.

— Pot să plec ? a întrebat Andrei.

Ceausescu a aprobat dînd din cap, însă în același timp a făcut un gest cu mîna, care însemna că eu trebuie să mai rămîn.

— Ești gata pentru America ?

— Cred că da.

- Vreau doar să-ți aduc la cunoștință unele lucruri, în primul rând, nu vreau *nici o demonstrație* a emigranților. Nici una cât stau eu acolo.
  - I-am avertizat pe Nicolae și pe șeful bazei DIE.
  - în al doilea rând, vreau o expoziție de carte.
  - Ambasadorul se îngrijește personal de aceasta.
  - Și de cărțile despre mine ?
  - Vor fi incluse nu numai cărțile despre dumneavoastră, ci și cărțile pe care le-ați scris dumneavoastră.
  - Cu portretul meu și al Elenei ?
  - Da, tovarășe.
  - Le ai pe cele noi, color ?
  - Dumitru Popescu mi le-a dat de ieri. Acesta era secretarul cu propaganda a partidului.
  - Interviuul meu pentru televiziune este aranjat?
  - în principiu da, cu ABC .
- ABC — American Broadcasting Company — Compania Americană de Televiziune (*n.tr.*).
- Fii prevăzător. Acesta ar putea să fie un cuțit cu două tăișuri. Am uitat oare ceva ? Da, ungurii. Fără povești cu Király în congres. Fără articole critice în presă. E un ordin!
  - Baza DIE din New York are în sarcină asta. Cei mai mulți unguri emigranți sînt concentrați acolo.
  - Ambasadorul nostru de acolo nu este ofițer de informații, nu-i așa ?
- Ambasadorul român în New York pe vremea aceea era Ion Datcu.
- Nu, Tovarășe, numai agent. Dar își face treaba.
  - Adu-mi aminte cînd o să fim acolo. O să-l fac colonel. Este un grad destul de mare ca să-l faci să muncească pentru el.
  - Am înțeles, tovarășe.

Ceausescu mi-a întors brusc spatele și a ieșit din cameră.

#### ATHENEE PALACE — FABRICA SERVICIULUI DE INFORMAȚII

Pentru seara aceea Oprea organizase o masă festivă într-unul din saloanele rezervate din Hotelul Athenee Palace, la care și-a invitat cei mai buni prieteni. Totul era plătit de DIE, ca o „recompensă” dată acelor membri ai guvernului care sprijiniseră cel mai activ operațiunile de spionaj și strîngere de informații tehnologice.

Athenee Palace fusese construit cu puțină vreme înainte de începutul celui de al doilea război mondial, devenind unul dintre cele mai luxoase hoteluri din Balcani, în anul 1948 a fost naționalizat, iar la începutul anilor '50 un consilier KGB și-a petrecut în el trei ani, pentru a-l transforma într-un hotel special, destinat vizitatorilor occidentali.

O dată cu trecerea anilor, Athenee Palace a devenit un proiect comun al securității și al DIE, un centru de concentrare al operațiunilor de culegere a informațiilor, în stil sovietic. Fiecare dintre cei peste trei sute de angajați de acolo, de la director general pînă la cea mai de jos femeie de serviciu, era fie ofițer de informații, fie agent recrutat. Directorul general al hotelului. Vintilă, era colonel acoperit în Direcția de contraspionaj a securității. Adjunctul lui, Rebegilă, era colonei DIE, tot cu acoperire, și lucrase anterior în mai multe baze din străinătate. Recepționerii erau ofițeri tehnici, responsabili cu fotografierea pașapoartelor și cu informarea Direcției de contraspionaj ori a DIE, în legătură cu fiecare mișcare importantă pe care o făceau oaspeții. Portarii erau ofițeri de securitate de la filaj. Personalul de întreținere — cameristele — aparțineau de o unitate DIE responsabilă cu fotografierea pe ascuns a fiecărui „petic” de hîrtie din camerele oaspeților și din bagajele acestora. Telefonistele și cei mai mulți dintre angajații restaurantului și ai barului de noapte erau ofițeri ai Direcției de urmărire electronică. Cei mai mulți dintre ospătari, picolite și barmani erau ofițeri de urmărire însărcinați cu fotografierea clandestină a clienților, mai multe zeci de femei, îmbrăcate elegant, care pierdeau timpul prin holurile hotelului, erau o parte a unei armate de semi-prostiuat recrutate și lucrau în legătură strînsă cu Direcția de contraspionaj. Unii dintre „străinii” care locuiau în acest hotel erau de fapt ofițeri secreți ai DIE, cu acte de cetățeni occidentali. Zecile de „scriitori și artiști”, îmbrăcați pitoresc, purtînd cravate ciudate și berete franțuzești, care puteau fi văzuți prin holuri la o ceașcă de cafea turcească sau la un pahar de coniac discutînd cu aviditate despre politică, erau agenți plătiți ai securității.

în fiecare -cameră erau ascunse mijloace electronice de urmărire, la fel în holuri și în foaier, la fiecare masă din cele două restaurante și în barul de noapte, ca și în toate saloanele de rezervă și în sălile de conferință. Toate telefoanele din interior erau supravegheate, convorbirile ascultate și înregistrate, la fel și telefoanele publice de pe o rază de cinci kilometri. Aparată de fotografiat și camere de luat vederi erau fie instalate permanent, fie ascunse prin obiecte ca genți, caselofoane portabile etc., gata de a fi remontate oriunde în altă parte. Camerele de luat vederi normale și pentru filmare pe întuneric erau instalate în afara hotelului și conectate permanent la Direcția de urmărire a Securității, de care aparțineau și peste 30 de taxiuri, ce se găseau în permanență în stațiile de taxi din jurul hotelului. Cu portarii săi în uniforme cu fireturi, cu presonalul îmbrăcat în costume elegante, bine croite și cu ospătarii de lux învărtin-du-se peste tot prin interiorul aranjat cu încântătoare nostalgie, Athdne'e Palace avea tot ce puteai să găsești într-un hotel vienez mare și vestit, în realitate nu era decât o fabrică în care se lucra 24 de ore din 24 pentru a furniza informații mai mult sau mai puțin secrete. Hotelul a avut un succes atât de mare încât modelul său a fost copiat, cu toate că nici unul nu a fost atât de reușit, și de către alte hoteluri turistice de lux de prin toate colțurile României, și în special pe litoralul Mării Negre. Replica lui cea mai apropiată a ajuns să fie Hotelul Intercontinental, o investiție comună română și americană, construit recent, chiar în inima Bucureștilor, în apropierea sediului DIE. Când am ajuns la Athónē Palace, atât Vintilă cât și Rebegilă m-au întâmpinat cu servilism în holul hotelului.

— Noul nostru psiholog e o comoară, generale, a remarcat Rebegilă.

— Noile lui fete nu numai că sînt mai tinere, mai pline de viață și mai bune la pat, dar sînt în stare să vorbească despre orice și cu oricine. Le-am încercat eu însumi, într-în atribuțiile mele, a adăugat Vintilă, vorbind repede, cu sîșitul lui obișnuit.

#### TOVARĂȘUL NICU — O VIAȚĂ ÎNCHINATĂ PARTIDULUI

Petrecerea s-a ținut în principalul salon închis pentru public al hotelului. De cealaltă parte a ușilor de mahon pe care Vintilă le-a deschis larg, se afla un salon mare, luxos, mobilat cu mese joase de mahon, în jurul cărora se aflau sofale și fotolii tapițate, îmbrăcate în catifea de Burgundia. Într-o sală adiacentă se afla masa propriu-zisă, decorată cu șervețele împăturite ca niște evan-, taie și dispuse în buchete abundente, ca niște aranjamente florale.

Generalul Sîrbu, aflat în salon, era înconjurat de cei mai apropiați colaboratori ai săi, cărora le ținea un discurs — Ion Ursu, președintele Consiliului Național al Științei și Tehnologiei, Cornel Mihulecea, președintele Comitetului de Stat Pentru Energie Nucleară și Gheorghe Bokiur, ministru adjunct în Ministerul Construcțiilor de Mașini, responsabil cu industria electronică. Ospătari în sacouri și cu mănuși albe mișunau peste tot, aducînd pahare cu cocteiluri, și sandviciuri cu caviar românesc proaspăt și icre roșii, sărate, de Manciuria, într-unul din colțuri un ansamblu de cameră executa încet o piesă lentă, înainte să fi apucat să dau mîna cu toată lumea, Oprea a dat buzna înăuntru, însoțit de Avram și Luchian, escortați de șeful de protocol al hotelului. Cei trei veniseră împreună cu soțiile, vorbind toți sase în același timp.

— Bună seara la toată lumea! a intonat Oprea, un pic cam pompos, dar străduindu-se să se arate prietenos.

După ce s-a uitat de jur-împrejur, a făcut remarcă:

— Se pare că unii dintre noi nu prea acordăm destul respect tovarășelor noastre de viață, nu-i așa, Mihulecea ?

— A mea s-a autoexilat în casă, propriul ei reactor, împreună cu cei doi copii, Oprea, a aruncat Mihulecea drept răspuns, arătînd astfel cam care sînt cunoștințele lui nucleare.

Faptul că provenea din aceeași regiune cu Elena făcuse din el țarul atomic al României.

— N-am prea găsit timpul necesar ca să o anunț pe jumătatea mea mai bună despre ce se va întîmpla în seara asta, a început Ursu. Știți, nu vreau să vorbesc la telefon despre lucruri atât de gingașe, tovarășe Oprea. Știți cum este ea, însă sper că mîine seară o să ajung acasă mai devreme și am să-i povestesc cum a fost, cu toate că nu sînt sigur că o să fac asta pentru că o să-i pară rău că nu a fost aici astăzi, a turuit el.

Dacă avea de spus un *da* sau un *nu*, Ursu nu putea să o facă în mai puțin de un sfert de oră.

Fizician specializat în tehnica nucleară, însă de o pregătire modestă, era totuși destul de deștept ca să o manevreze pe Elena de la distanță. Aceasta l-a urcat rapid chiar pînă în vîrfurile științei și tehnologiei românești.

Soții Burtică au sosit la o jumătate de oră după aceea. Sosirile lor invariabil întârziate, cu orice ocazie, erau urmarea legăturilor strânse pe care le aveau cu familia Ceausescu, dar și a anilor petrecuți de el în Italia ca ambasador.

— Am fost chemați la locuința Tovarășului. Un pahar de vin și o gustărică, a aruncat Burtică în stilul lui caracteristic.

Așa cum face de obicei, Oprea a ridicat primul pahar de vin, pentru a-l bea „în cinstea tovarășului”.

— Și a celui mai stimat om de știință al României, cea care...a încercat Ursu să adauge, ridicându-se în picioare.

Oprea însă i-o luase înainte:

— ...și a tovarășei Elena.

După cel de al doilea rînd, un grup de dansatori îmbrăcați în costume populare intens colorate a prezentat un scurt spectacol, în acordurile unui taraf destul de mare care se instalase în salon.

Ospătarii turnau șampanie în pahare atunci cînd Vintilă a deschis o ușă prin care și-a făcut apariția Nicu, trăgînd după el o puștoaică drăguță, care părea cam speriată.

— Salve! a zburat el, uilîndu-se de jur-împrejur prin salon. Am venit aici numai ca s-o ciocănesc pe gagicuța asta, și ce găsesc nu este altceva decît o împruțită de contrarevoluție în care este amestecat jumătate din guvern cu cei mai mari spioni, mocirlin-du-se în scursorile capitalismului, a continuat Nicu, abia putînd să vorbească inteligibil și izbucnind într-un rîs de nebun.

— Tu așteaptă-mă afară, fofoloancă tîrfuliță mică. Am aici de rezolvat anumite treburi de stat, a spus el, conducîndu-și amanta pînă la ușă.

— Am eu grijă de domnișoara, tovarășe Nicu, s-a băgat Vintilă, bucuros că găsise un motiv să o șteargă.

— Ce-mi pasă ? Dă-o dracului! Dacă n-o împung pe ea, o s-o reglez pe alta. Avem peste zece milioane de femei în țara asta, s-a răstit Nicu la Vintilă, care ieșea.

— Stați jos, tovarășe Nicu, a spus Oprea ridicîndu-se și oferindu-i propriul lui scaun. O farfurie și un pahar pentru tovarășu' Nicu, i-a ordonat Oprea ospătarului, în timp ce Nicu pendula, instabil pe picioare, mergînd către scaun și așezîndu-se între Mioara Avram și Silvia Luchian.

— Ce-ați zice să mîncăm ceva, tovarășe Nicu ? a întrebat Oprea plin de solitudine.

— Stridii! Vreau stridii! s-a decis Nicu, cu capul atîrnîndu-i pe piept și căzîndu-i dintr-o parte în cealaltă. Cînd o să crape bătrînu', o să mi te fac prim-ministru, Oprea.

— Stridii pentru tovarășul Nicu Ceaușescu, a comandat Oprea ospătarului, lăsînd să se înțeleagă clar, pentru toată lumea, cine își făcuse apariția pentru a-i onora petrecerea.

— Slri-ce ? a întrebat naiv tînrul ospătar.

Adevărații comuniști nu mîncă stridii, iar cuvîntul acesta dispăruse de multă vreme din meniurile restaurantelor din România.

— Puști căcăcios ! Dispari din fața mea. Cheamă-l pe Vintilă. Unde este dobitocu' ăla ? a țipat Nicu.

Oprea și Avram au dat fuga să-l caute pe director. Nicu a urlat după ei:

— Spuneți-i dobitocului că trebuie să stea la datorie aici, cu guvernul. Nu acolo, afară, gudurîndu-se pe lîngă căcații lui de capitaliști.

Vintilă însă se întorsese deja, aflîndu-se acum în salon, împreună cu o armată de ospătari care aduceau cu ei mîncarea favorită a lui Nicu. Pocnind din degete ca să fie stinse luminile, a aprins luminările de sărbătoare, învîrtindu-se de mai multe ori în jurul mesei. Toată lumea a aplaudat. Atunci s-a auzit un țipăt ascuțit de femeie, iar cineva a aprins repede lumina. Am văzut că fața Mioarei Avram era roșie ca focul, iar întregul ei trup era parcă încremenit. Mi-au trebuit cîteva secunde ca să-mi dau seama că mîinile lui Nicu își făceau de lucru pe sub fusta ei. M-am uitat către Avram, care se afla chiar alături de ea. Ochii lui s-au mărit privind în direcția lui Nicu.

— Hai să bem ceva împreună, a spus el, luîndu-l pe Nicu de mîna dreaptă și punîndu-i în ea un pahar.

— Nu beau pișat, dă-mi un whisky, a spus Nicu, golind paharul în poala Mioarei.

— Whisky pentru tovarășu' Nicu Ceausescu, i-a ordonat Oprea lui Vintilă.

Aproape instantaneu a apărut un ospătar cu un pahar pe care-l ducea pe o tavă de argint, încercînd să-l așeze ceremonios în fața lui Nicu, care însă l-a vărsat pe masă, umplîndu-ne de whisky pe mine și pe Măria.

— Ți-am zis că nu beau pișat. Vreau unul cu gheață, Black Labei cu gheață pentru toată lumea.

Atunci cînd a venit băutura, Nicu a înșfăcat două pahare de ne tavă și le-a golit imediat. Oprea a deschis noul rînd cu un toast :

— Vreau să-l rog pe tovarăsu' Nicu să fie mesagerul nostru și să-i transmită tovarășului Ceausescu nemărginitul nostru devotament față de partidul comunist și față de supremul lui conducător, nemuritoarea noastră...

— Ieși afară, șobolane, a țipat Silvia întrerupînd toastul; cu un gest ferm, ea i-a scos mîna lui Nicu de sub propria-i bluză. Ca și soțul ei, Silvia este încăpățînată și puternică.

Nicu a scurs ultima picătură din paharul său, a cerut să i se umple din nou, și s-a întins spre paharul Mioarei, ca să i-l golească. Apoi, repede ca un fulger, s-a întors spre Silvia, a apucat-o de marginile bluzei cu amîndouă mîinile și a tras de ele pentru a le desface, toți nasturii sărind în jur. După un moment de soc, Silvia s-a răzbunat. A început să-l lovească pe Nicu cu pumnii, încercînd să-i dea mîinile la o parte, în timp ce acesta trăgea acum de sutienul ei.

Cu colțul ochilor l-am văzut pe Luchian că se ridică de la masă și începe să-i dea încet ocol, cu o sticlă de sifon în mîna stîngă și cu o privire foarte întunecată. Odată ajuns în spatele lui Nicu, l-a apucat pe acesta cu mîna lui enormă, ca o labă de urs, de gulerul hainei, ridicîndu-l ca pe o pisicuță. Apoi l-a ținut în balans la cîțiva centimetri deasupra podelei și a început să-l stropească în față cu sifonul, spunîndu-i să se potolească. După care, în timp ce Nicu îl lovea cu vîrfurile pantofilor peste fluierile picioarelor, dîndu-i și o lovitură de genunchi, Luchian s-a îndreptat încet către ușă, a deschis-o și l-a depus pe Nicu afară. A închis ușa cu grijă și s-a dus să se așeze pe scaunul său. La cîteva minute după aceea petrecerea s-a încheiat brusc.

## CAPITOLUL XV

Dana a venit cu mine la aeroport. Cu toate că am călătorit foarte mult în afara României în ultimii douăzeci de ani, nu am reușit niciodată să o iau cu mine, ori să mă întîlnesc cu ea în străinătate. Venind cu mine la aeroport, eu și cu Dana ne păcăleam singuri, într-un fel. Imaginîndu-ne măcar că eram pe calc să plecăm împreună într-o excursie în străinătate.

Aeroportul internațional din București este relativ nou. După ce fusese construit pe jumătate, Ceausescu a hotărît că terminalul clădirii 'pentru călători este exagerat.

— Numărul românilor care călătoresc în străinătate ar trebui să scadă permanent, nu să crească, a motivat el:

Din această cauză o treime din clădire a fost transformată în „Pavilion prezidențial”. Finisat în interior cu marmură de un maron deschis, este folosit numai de cîteva ori pe an, atunci cînd Ceausescu călătorește în străinătate, în restul timpului este sigilai și ținut sub pază. În loc să lărgească spațiul, și așa foarte mic, provocînd aglomerații în sezoanele turistice, Ceausescu a hotărît mai tîrziu că încă o secțiune ar trebui luată din clădirea călătorilor cotidiani, și transformată într-un spațiu al VIP, destinat vizitatorilor străini de nivel înalt. Acesta era locul în care ne aflam, eu și Dana, separați de îmbulzeala nenumăraților călători, feriți de neplăcuta atenție pe care grănicerii, vameșii și ofițerii "de securitate o acordă tuturor celor care nu sînt atît de norocoși încît să fie conduși de cineva de la serviciul de protocol, sau nu poartă vreun alt semn al statutului de VIP.

Very Important Persons — persoane foarte importante (*n.l.r.*).

Ștefan Andrei a intrat în sala de așteptare în fugă, ajungînd în uîtmul minut, atunci cînd toți ceilalți pasageri se suiseră deja în avion.

— Te iubesc, Dana, a spus el, părul lui rar zburînd în toate părțile.

— Felicitări, Andrei.

Aceasta era prima oară cînd Dana se întîlnea cu el de cînd fusese numit ministru de externe.

— Mulțumesc, puștoaice. Mai am nevoie de încă un minut, Mihai. Port încă costumul pe care mi l-am pus pentru Tovarășul. Mă întorc imediat, mi-a aruncat el peste umăr, în timp ce se precipita către toaletă.

Mă obișnuisem cu Andrei după nenumăratele călătorii făcute în străinătate, însoțindu-l amîndoi pe Ceausescu. Schimbarea hainelor de cîteva ori pe zi este o parte esențială a preocupărilor lui cotidiene, iar pentru ca să se îmbrace nu are nevoie decît de cîteva minute. Atunci cînd eram în călătorie Andrei ajungea întotdeauna la ședințele de dimineață ale lui Ceausescu încheindu-se încă la nasturii de la pantaloni cu o mîna și bărbierindu-se cu cealaltă. Exact înainte să intre găsea cîte un loc, cum ar fi pervazul unei ferestre, unde să-și arunce mașina de ras de unică folosință, din care avea nenumărate, comandate din străinătate. Nici în această zi nu-și schimbase felul de a fi. Atunci cînd s-a întors, încheindu-se la

pantalonii costumului său nou-nouț, am pornit împreună, îndreptându-ne spre ieșire.

— Îmi pictezi și mic ceva, Dana ? a spus el aranjându-și părul din mers.

În avioanele românești, care nu au o compartimentare pentru clasa întâi și conțin numărul maxim de locuri admis de constructor, primul rând este considerat ca aparținând secției VIP și este întotdeauna rezervat. Ultimul rând din stînga este reținut pentru ofițerii de la antiterorism, îmbrăcați în civil și înarmați cu pistolete speciale, de calibru redus și cu sprayuri puternice cu gaze tranchilizante. O sonerie ascunsă face legătura dintre ei și piloți, care sînt închiși în cabina lor din față și separați de restul avionului printr-o ușă blindată.

— Cafea, te rog. O ceașcă de cafea mare și tare. Și un pahar de coniac, a cerut Andrei uneia dintre stewardese, care îl recunoscuse.

Paharul de coniac a fost întotdeauna medicamentul lui împotriva răului de avion.

#### TACTICA DE SUPRAVIEȚUIRE A UNUI MINISTRU DE EXTERNE

— Cum a fost Elena astă-noapte ? a întrebat Andrei.

— A dormit aproape tot timpul cînt a ținut filmul.

— Vrăjitoarea a încercat să mă lovească duminică, dar habar nu are cînt de solidă este ascunzătoarea mea. La ce oră te întâlnești azi cu Brandt ?

Mintea lui repezită era mereu cu un pas înaintea cuvintelor pe care le rostea.

— La patru după-amiază.

— Bonn ? Cazarma ?

— Da.

Pentru a crea o anumită imagine, după război, sediul Partidului Social-Democrat din Germania Federală a fost amplasat chiar în cîmp, în niște clădiri semănînd cu o cazarmă.

— Ce-ar fi să-mi mai aduci a cafea și un coniac ? Andrei se dădea pe lîngă tînașă lui stewardesă, prinzînd-o pînă la urmă în brațe și punîndu-și-o pe genunchi. Cu ochii aștia frumoși ai tăi ai putea să faci mult mai mult pentru mine astăzi, (îi mîngîia picioarele, rămase goale sub minijupa uniforme.) Ce-ai zice de o masă gustoasă ?

Stewardesa s-a smuls din brațele lui Andrei cu grație feminină.

— Dorințele tovarășului ministru sînt modeste astăzi. Buna dispoziție a-lui Andrei creștea negreșit dacă avea burta

plină. Este un mare gurmănd, mai degrabă din cauza sărăciei din timpul copilăriei. Gustul lui -recent pentru mîncăruri exotice nu era altceva decît de spectacol, un mod de a face paradă de puterea lui.

— Vrăjitoarea este ca rîia buboasă. Toată lumea speră că Tovarășul o să o părăsească. Sper că aici nu sînt microfoane, nu-i așa ?

Andrei a suferit de cînd l-am cunoscut de o frică ucigătoare din cauza microfoanelor, și în special de cele instalate din ordinul Elenei. Vînarea locurilor în care să vorbească și care să nu pară a fi acoperite de urechea sensibilă a microfoanelor devenise pentru el un permanent exercițiu de gimnastică mentală.

— Încă nu, Andrei.

— Știi, sarcina mea a fost să fac din Nicu un conducător politic. Tovarășul l-a lăsat pe mîna mea și a lui Pacoste acum zece ani. Este că am făcut o treabă minunată ? Nicu va fi cel mai patrician conducător comunist al lumii. Asta este ceea ce am reușit noi în zece ani. Și materialul a fost de bună calitate, zău. Ca și Tovarășul. Ne poți aduce două pahare cu cuburi de gheață, Ochi Albaștri ?

— Doar gheață ? a întrebat stewardesa.

— Numai gheață. Am eu sucul.

Cînd călătorește Andrei duce mereu cu el un geamantan imens, ca un acordeon, din piele roșie, plin cu sticle de whisky.

— Are un ochi pus pe tine, mi-a spus el. Ochiul bun. Fără nici o îndoială.

— Cine ?

— Vrăjitoarea. Este așa de bine să fii la mii de kilometri distanță de ea. Poți să-mi dai o ceașcă de cafea, Jeanet ?

— Diana, tovarășe ministru.

— Da, dragă, în statisticile demografice ale Națiunilor Unite, România este consemnată cu cea mai mare rată de sinucideri, peste 66 la 100 000 de locuitori. Următoarea este Ungaria, cu

numai 43, iar a treia, Germania Democrată cu doar 30. Dacă vrăjitoarea rămîne în locul lui Ceaușescu, vom avea 60 de sinucideri la 100 de locuitori. Cîți ani crezi că vor trece pînă cînd o s-o otrăvească careva ? Doi ani ? Trei ? Noi o să supraviețuim, Mihai. Atunci cînd va ajunge Nicu la sceptu am de gînd să mă îmbăt toată săptămîna. Toată luna. Mai dă-ne niște cuburi de gheață, Jeanet.

— Diana, tovarășe ministru.

— Da, dragă. Aceasta este mica mea carte neagră, Minai, mi s-a adresat el confidențial, mîngîind un mic carnețel de notițe, îmbrăcat în piele, cu mîinile lui mari. Conține cîteva dintre nonsensurile scoase de vrăjitoare, perle de înțelepciune. Nu o să pună niciodată mîna pe el. Pînă si cînd dorm îl țin cu mine. Ia ascultă la asta: „19 decembrie 1976. A. i-a adus la cunoștință lui E. despre pregătirile pentru o vizită în Angola. A. i-a sugerat lui E. să-l însoțească pe Tovarășul. De ce nu la primăvară, dragă ? E prea frig acum.” Sau asta: „22 decembrie 1977. A. i-a adus la cunoștință lui E. că, printre obiectele de valoare recuperate de DIE de la un român emigrat, care a murit în Olanda, se aflau mai multe Tizian-uri si Tintoretto-uri. Ce sînt, documente istorice sau cărți ? a întrebat E.”

— Porți în buzunarul tău o adevărată dinamită, Andrei.

— Este echipamentul meu de supraviețuire.

— Care este secretul tău cu Tovarășul ? am întrebat eu, încercînd să schimb subiectul.

— Cu Tovarășul ? Nu este un secret, este o artă. I-am făcut Tovarășului sute de propuneri de primă valoare, dar nu le-am prezentat niciodată ca pe idei venite *de la mine*. De exemplu, pun un dosar pe masa lui de lucru:

„— Iată telegrama, tovarășe Ceausescu.”

„— Ce telegramă, Andrei ?” îmi zice el.

Eu îi răspund :

„— Am crezut că ați sugerat să-i trimitem un salut frățesc tovarășului Hua Guo Feng la sfîrșitul celui de-al unsprezecelea Congres al comuniștilor chinezi.”

El citește telegrama și cerc să i se dea un stilou.

„— Da, îmi aduc aminte. Independența față de Moscova. A fost o idee bună, nu-i așa ?” întreabă el.

„— Inspirată, tovarășe Ceausescu” îi răspund eu.

Aceasta este arta mea, Mihai. Nu mai ai niște cuburi de gheață, Jeanet ? Se evaporă mult mai repede la înălțimea de 10 000 de metri.

Andrei și-a reumplut paharul, după care m-a întrebat:

— Cam pe unde sîntem acum, Mihai ?

— Ar trebui să ne aflăm deasupra Vienei.

--- Privește, ascultă, dar nu pune întrebări. Aceasta este o altă regulă a mea pentru supraviețuire. Tovarășul vrea să fie singurul care să știe totul. Atunci cînd eram secretarul partidului nentru relațiile internaționale, l-am văzut de sute de ori chemînd-o ne adjuncta mea, Ghizella Vass, si dîndu-i ordine fără ca mic să-mi spună ceva despre asta. Pentru mine nu este nici un secret că Ghizella are în sarcină ajutorarea partidelor comuniste occidentale pentru activități subversive, si este în legătură cu DIE si cu membri ai serviciului de spiofaj militar. Mai știu că există în România centre de pregătire unde comuniștii occidentali sînt învățați să participe la operațiuni de sabotaj, diversiune și gherilă, pentru a fi folosiți în viitor în țările lor, și asta în ciuda faptului că Tovarășul încearcă să țină totul în mare secret, în întuneric total. Știu că partidele comuniste la care ține cel mai mult sînt cele din Spania, Grecia și Israel. Și mai știu că DIE al vostru are un sistem de relații diplomatice secrete, -de rezervă, în afară de cel oficial, îl folosiți în secret pentru a trimite partidelor comuniste bani, pașapoarte false si alte lucruri, pentru grunurile lor subversive. Ce mai știu este că Tovarășul are un canal secret de comunicare în Franța și Spania, prin care ia legătura cu Santiago Carrillo, căruia îi trimite acte false de identitate, pentru a se ascunde sub două sau trei nume. Știu toate acestea și multe alte lucruri, dar niciodată nu l-am întrebat pe Tovarășul despre ele. Nici pe Ghizella. Nici măcar pe tine.

Andrei a făcut o pauză în care să-și umple paharul, apoi a continuat:

— Drumul pe care l-am făcut a fost pentru mine lung și greu, ca să ajung din simplu cioban ministru de externe, și nu o să renunț la toate acestea prea devreme și ușor. Știu cum să



supraviețuiesc cu Tovarășul. Hai să terminăm sticla asta^ Mihai. Jeanet! Jeanet!

— Diana, tovarășe ministru. Spuneți, vă rog.

— Poți să-mi mai dai niște cuburi de gheață ?

*Tacticile de supraviețuire ale lui Ștefan Andrei par să-l fi ținut "z bună condiție. El a reușit să rămână ministru de externe pînă în Doamna anului 1985, cînd Ceausescu l-a numit din nou secretar al Comitetului Central al Partidului, de data aceasta responsabil cu salvarea economiei românești de la faliment.*

#### PROTECȚIA UNEI AMBASADE

Cînd avionul Tarom și-a început coborîrea pentru a ateriza la Frankfurt pe Main a trebuit să pierd cîtva timp ca să-l pot trezi pe Andrei. Ambasadorul, Ion Morega și șeful bazei DIE, generalul Ștefan Constantin, sub acoperirea de consilier de ambasadă, ne așteptau pentru a ne duce cu mașina la Koln, acolo unde se afla ambasada României. Andrei a plecat cu ambasadorul, așezîndu-se împreună cu acesta pe bancheta din spate a Mercedesului ambasadei, care arbora un steag mare al României. Eu am plecat de la aeroport împreună cu Constantin, în rapida mașină a bazei, un BMW cu opt cilindri.

— Calc-o la podea, am ordonat eu șoferului, nerăbdător să ajung la ambasadă și să vorbesc cu Constantin despre apropiata întrevvedere cu Willy Brandt.

În cadrul comunității serviciilor de informații ale blocului sovietic există o regulă strictă care interzice cu desăvîrsire agenților să poarte discuții în legătură cu preocupările lor profesionale atunci cînd se află, în Occident, într-o mașină, fie aceasta a ambasadei, a bazei, ca să nu mai vorbim despre taxiuri. Ca să forțeze respectarea acesteia, KGB a tot continuat să istorisească fel de fel de întîmplări despre autoturisme aparținînd ambasadelor lor, în care au descoperit mijloace de urmărire de producție americană, cu toate că niciodată nu au adus vreo dovadă arătînd vreunul dintre acestea. Despre asta însă eu aveam propria mea întîmplare de povestit, și pe care obisnuiam să o spun în timpul lecțiilor pe care le predam la școala DIE. S-a petrecut în Germania Federală, cu șeful anterior al bazei DIE, Domițian Bălței. Ceaușescu îmi ordonase să particip, ca reprezentant, la o întîlnire cu un om de afaceri vest-german pe care Bălței avea misiunea de a-l recruta ca agent secret. Pentru a scăpa de orice urmărire a vest-germanilor, scrupulosul Bălței m-a luat de la aeroport ca să mergem la Koln, dar de acolo am început o cursă lungă și în mare viteză, parcurgînd zonele cele mai aglomerate ale vechiului ras trecînd frecvent prin intersecții pe culoarea galbenă sau chiar roșie a semaforului. După patru ore, șoferul, un ofițer specializat în urmărire, era convins că nu fusesem urmărit, și a oprit mașina pe marginea unei străzi întunecate. La cîteva minute după aceea Bălței a oprit un taxi care se întîmpla să treacă pe acolo.

— Acum, în sfîrșit, pot să vă vorbesc, tovarășe general, a spus

el cînd ne-am urcat în mașină, după care a început să-mi povestească ee intenții are pentru întîlnirea cu presupusul viitor agent, programată să aibă loc în aceeași seară. La sfîrșitul călătoriei noastre, în timp ce Bălței făcea plata, șoferul s-a întors spre mine și mi-a spus într-o limbă română curgătoare:

— Generale, a fost o adevărată plăcere pentru mine să-mi aud din nou limba maternă.

Iată de ce în timpul călătoriei de la Frankfurt la Koln Constantin nu mi-a spus decît vorbe goale despre viața politică vest-germană și, bineînțeles, cîteva bancuri despre ambasadori. Amplasată lîngă rîul Rin, cu fața spre acesta, ambasada e o clădire modernă din beton, oțel și sticlă, proiectată special la București pentru a face față activităților complexe întreprinse într-o țară atît de importantă cum este Germania Federală. Portarul, un ofițer DIE avînd o pregătire specială antiterorism, a descuiat broasca electronică a masivei uși de sticlă de la intrare și s-a ridicat respectuos în picioare. Mai mulți diplomați care se aflau din întîmplare în foaier au luat, aproape imperceptibil pentru un ochi care nu se uită atent, poziție de drepti, în afară de trei diplomați, toți cei repartizați acolo erau ofițeri de informații. Eu și cu Constantin am urcat pe scări pînă la etajul trei, unde se aflau birourile serviciului de cifrare. În străinătate sistemul românesc de cifrare se bazează pe regulile de codificare ale KGB. Două dintre acestea sînt aplicate foarte strict. Prima este aceea că materialele folosite pentru cifrarea și descifrarea telegramelor trebuie păstrate sub supraveghere de funcționarii de cod 24 de ore din 24, în plus față de sistemul de alarmă folosit. A doua este că înșiși funcționarii de cod trebuie supravegheați în permanență și nu au voie să părăsească ambasada fără să fie însoțiți

de un alt oficial.

Cel de al treilea etaj fusese special proiectat pentru a adăposti aceste birouri, făcând posibilă respectarea strictă a regulilor aferente. Este o unitate independentă în care funcționarii de cod trăiesc și muncesc, ținându-se unul pe celălalt sub observație. Intrarea este protejată de o ușă din oțel care poate fi descuiată numai din interior. Accesul în acest loc este interzis tuturor celorlalți membri ai ambasadei, inclusiv ambasadorului. Numai Constantin, în calitate de șef al bazei DIE, avea dreptul să intre. Acesta a apăsător pe butonul soneriei și — după ce funcționarul de cod care era de serviciu ne-a văzut pe ecranul televizorului său — ușa a fost descuiată. Datorită funcției mele de conducător al Centrului Național pentru Transmisiuni Cifrate aveam voie, bineînțeles, să intru în toate secțiile acestuia, chiar dacă se aflau în străinătate, fiind de fapt chiar o parte a serviciului meu, aceea de a le face controale. Odată ajunși înăuntru, Constantin s-a dus direct la o altă ușă de oțel, a descuiat-o, după care a încuiat-o din nou, cu noi înăuntru. Camera era plină de magnetofone, toate în plină activitate, care înregistrau fiecare convorbire telefonică și tot ce transmiteau telefoanele din fiecare cameră a ambasadei. Benzile erau reascultate pe loc, după care erau trimise la București, în pachete diplomatice. Supravegherea electronică a fiecărui oficial român aflat în străinătate, de la ambasador până la cel mai de jos, este una dintre funcțiile exercitate cel mai meticulos de către DIE. Constantin vroia să vadă dacă aflase cineva din ambasadă despre întâlnirea noastră cu Brandt. „Dillinger”, agentul german care o organizase, vroia ca întvederea să rămână secretă, fără să i se facă publicitate la Ambasada Română și fără să fie trecută în agenda de lucru a lui Brandt. Am ascultat benzile ce conțineau conversațiile telefonice ale ambasadorilor și ale ofițerilor din ambasadă, și nu am găsit nici o referire la întâlnire.

De acolo am coborât un etaj, unde se afla complexul DIE de siguranță, având de asemenea accesul interzis tuturor, în afara angajaților DIE, și care ocupa o jumătate din nivelul doi. Protejată cu ajutorul ușilor de oțel, al circuitului închis de televiziune și al gărzii de serviciu în schimburi permanente, complexul DIE cuprinde două camere în care se află câte două sau trei birouri unde membrii bazei vin după îndeplinirea misiunilor, citesc

instrucțiunile de la comandamentele generale sau își scriu rapoartele. Într-o cameră, de asemenea, laboratoare chimice și fotografice, case de bani, fisele cu cheie și camere controlate acustic, singurul loc în care, conform regulamentului, poți purta discul în legătură cu misiunile agenților. Am intrat în biroul lui Constantin abia după ce i-am lăsat destul timp ca să dea drumul unui sistem de bruiaj instalat în interiorul pereților, care producea un neașteptat „zgomot alb” și ca să deschidă o ușă foarte greu vizibilă (alunei când era închisă), aflată în spatele mesei sale de lucru. Aceasta dădea în camera de securitate acustică — „bulă”. Pereții acelei camere fără geamuri nu numai că izolau din punct de vedere acustic, dar erau și ecranate electronic pentru a preveni orice penetrare din afară și emisia din interior a undelor radio.

Odată intrați în „bulă”, Constantin a închis ușa și și-a început raportul. Întâlnirea din acea seară fusese aranjată cu ajutorul unui colaborator apropiat al lui Willy Brandt, un agent secret DIE. Agentul, al cărui nume de cod era „Dillinger”, fusese recompensat cu ceasuri de aur pentru el și familia lui. Povestea spusă de Constantin, întâlnirea noastră cu Brandt ar fi putut și să aducă rezultatele dorite de Ceaușescu.

După ce și-a încheiat raportul despre subiectul „Dillinger” — Brandt Constantin a deschis un cartof de noapte și a început să discute despre „OV” — operațiuni valutare. OV era pe vremea aceea punctul de concentrare permanentă a tuturor operațiunilor DIE, ordinul cel mai înalt al lui Ceaușescu fiind acela de a obține cât mai multe devalute convertibile.

Constantin a raportat că în primul trimestru al anului 1973 baza DIE reușise să obțină doar cu puțin peste 460 000 de dolari bani lichizi și că reușise în plus să introducă ilegal în Germania Federală armament valorând 600 000 de dolari. Pentru mai departe, baza din Germania trimisese la București doi agenți care erau contrabandiști profesioniști, în scopul de a aduce de acolo prin mijloacele lor specifice peste 70 de kilograme de cocaină. Apoi mi-a prezentat care sînt planurile bazei pentru al doilea trimestru al anului. Am stat în „bulă” timp de o oră, până cînd un operator de cod a deschis ușa și ne-a anunțat că Andrei și ambasadorul locului ajunseseră.

ÎNTÎLNIREA CU BRANDT LA UN „CEAI”

Trecuse de ora patru atunci cînd am ajuns la sediul PSD din Bonn, care arăta, cum am mai spus, ca o cazarmă. Cînd am fost anunțați, Willy Brandt nu s-a ridicat de la biroul său. A înălțat Capul foarte puțin și a mormăit ceva care ar fi putut să fie „Gu-ten Tag”. Avînd o paloare cenușie și cercuri întunecate sub ochi, părea foarte obosit și dus cu gîndul în altă parte.

— Am catn răcit. Mă țin cu ceaiuri, a mormăit Brandt, reuiniplîndu-și ceașca de ceai, dintr-un termos pe care îl luase de sub birou. Ce mai face prietenul meu Ceausescu ?

După amabilitățile de rigoare, i-am înmînat plicul care conținea mesajul personal al lui Ceausescu. În timp ce Brandt începuse să citească, nările lui Andrei fremătau. Deodată el i s-a adresat în limba engleză, pe care o vorbește mult mai bine decît germana:

— Scuzați-mă, domnule cancelar. Ne puteți da și nouă cîte o ceașcă de ceai ?

Brandt a ridicat în cele din urmă capul și s-a uitat la vechiul lui prieten, Andrei, cu un amestec de reproș și admirație, după care și-a sunat secretara :

— Două whisky-uri pentru oaspeții mei. Eu mă țin cu ceai, a mîrîit el, aplicîndu-se după termos și umplîndu-și din nou ceașca.

— Duble. Și cu gheață, a adăugat Andrei.

Era vizibil tulburat de aroma familiară emanată de ceașca de ceai a cancelarului.

— Atunci voi avea cu siguranță vesti ceva mai concrete de la Kreisky.

Contrar obișnuitei lui cordialități, Brandt nu s-a mișcat de pe scaun atunci cînd am plecat, cam după două ore de la venire.

— Era evident doar un zvon că Brandt s-ar fi lăsat de băutură, a spus Andrei atunci cînd ne-am întors în mașină.

A scos o foaie de hîrtie și a început să scrie ciorna telegrammei pentru Ceausescu, referitoare la întîlnire, pe care urma să o semneze amîndoi. În esență se spunea că Brandt ar vrea să ne ajute.

*Presa occidentală a adus la cunoștință publicului, pe 8 iulie 1979, că Yasser Arafat a fost primit la Viena de cancelarul austriac Bruno Kreisky, care a fost însoțit de Willy Brandt. Aceasta a fost prima vizită oficială făcută de reprezentantul Organizației pentru Eliberarea Palestinei într-o țară vest-europeană, și implică recunoașterea de către guvernul austriac și de Internaționala Socialistă a acestei organizații.*

Atunci cînd ne-am întors, holul de primire și sala de mese din ambasadă erau puternic luminate. Ospătari îmbrăcați în sa-couri albe și pantaloni negri, purtînd mînuși albe, se vînzoleau peste tot, transportînd tăvi, sticle și farfurii cu mîncare. Aceștia erau cu toții ofițeri DIE care fuseseră pregătiți pentru meseria de ospătari pentru înalta societate, în școala DIE. Morega și Constantin încercau din nou să ne facă, mie și lui Andrei, o impresie cît mai bună. Cina a fost somptuoasă, păstrînd reputația acestei ambasade, despre care se știe că oferă dineurile cele mai elegante și intime, folosite agresiv de DIE pentru a-și crea ori consolida contacte de toate felurile.

## **CAPITOLUL XVI**

### **STABILIREA LA BLAIR HOUSE**

Mi-am petrecut ultimele cîteva zile cu ambasadorul Nicolae Ecobescu, un colaborator al DIE și șef al biroului român de protocol, zburînd între Washington DC și Chattanooga, Dallas și Houston, New Orleans și New York, împreună cu reprezentanții Departamentului de Stat și ai Serviciilor Secrete, punînd la punct ultimele amănunte ale planului și programului vizitei oficiale a lui Ceaușescu. Întors acum înapoi la Washington, mi-am petrecut întreaga dimineață împreună cu ambasadorul Nicolae și cu Ioniță, consilierul ministrului la Departamentul de Stat, unde ne-am ocupat de expoziția de fotografii cerută de Ceaușescu. Înainte de prînz am asistat, împreună cu cei doi, la deschiderea expoziției de carte în limbile grupurilor etnice din România, pe care Ceaușescu a comandat-o pentru a contracara criticile americane în legătură cu abuzurile politice împotriva drepturilor omului. Această manifestare a avut loc la biblioteca Martin Luther King din centrul orașului Washington, fiind etalate toate cărțile tipărite în limbile naționalităților conlocuitoare, care au putut fi găsite în România. Asemeni tuturor manifestărilor organizate de București, expoziția aceasta nu a scăpat nici ea o atît de bună ocazie de a contribui cu ceva la cultul personalității lui Ceaușescu: la un stand special erau arătate publicului toate lucrările scrise vreodată de sau despre Ceaușescu. Cei ce aveau legături cu Ambasada Română precum și agenții secrete ai bazei DIE au fost mobilizați pentru a forma o mică mulțime, așa încît presa română să poată relata după aceea:

„Deja din primele ore de după deschiderea sa, expoziția română de carte s-a bucurat de mult

succes."

Pe 11 aprilie, în jurul orei cinci după-amiază, Ecobescu și cu mine ne-am dus la Baza Forțelor Aeriene Andrews, de lângă Washington. Acolo, împreună cu comandantul bazei, generalul Benjamin F. Starr jr. și cu reprezentanții oficiali ai Departamentului de Stal și ai Serviciilor Secrete, am avut grijă de detaliile de ultim minut. Exact la ora șase, avionul prezidențial Boeing 707 a aterizat pe aeroportul Andrews. După câteva minute șeful protocolului, Evan Dobolle, a urcat la bord și i-a invitat pe oaspeții români pe pământul american. La scara avionului, Ceaușescu și soția lui au fost întâmpinați de secretarul de stat Cyrus Vance și de soția acestuia, Grace, ca și de alți reprezentanți oficiali români și americani. De la aeroport Vance i-a condus pe cei doi Ceaușescu la reședința lor oficială, Blair House, aflată peste drum de casa albă.

Blair House era deja cunoscută din vizitele anterioare pe care soții Ceaușescu le făcuseră la Washington. La fel de familiarizat eram și cu scenele Elenei, datorate faptului că bagajele nu ajunseseră o dată cu ea — acestea nu sînt niciodată transportate în coloana oficială — atunci cînd a sosit la Blair House. Ca să evit vreo altă criză, am rugat-o pe una dintre femeile ce se ocupau de casă să i-o prezinte. Vizitarea clădirii a început cu atelierul de pictură, în care se afla un splendid birou stil *Queen Anne* și un portret magnific al lui Montgomery Blair, pictat de Sully, și 'a continuat cu sala „Abraham Lincoln”.

— Aceasta este chiar camera plină de istorie în care Mr. Lincoln a semnat binecunoscuta *Proclamație pentru Emancipare*, a recitat teatral ghidul, arătînd spre un portret în peniță al președintelui Lincoln, în sufragerie masa era pregătită pentru cina privată a soților Ceaușescu, cu tacîmuri prețioase și față de masă de damasc.

— Aceste splendide farfurii Lowestoft de pe masă au aparținut chiar familiei Blair, a spus tînăra femeie.

La primul etaj Elenei i-a fost arătat mai întîi dormitorul mare destinat lui Ceaușescu, învecinat cu o bibliotecă spațioasă, ambele decorate cu flori proaspete.

— Acesta este dormitorul dumneavoastră, doamnă, a spus ghidul, arătînd spre o cameră cu un pat superb, cu baldachin pe toate părțile. Cu toate că nu a putut fi relustruit în timpul care a trecut d'e la vizita din 1957 a reginei Elisabeta, a continuat ea, acest apartament se numește *Odaia reginei* și în ziua de azi.

Cu aceasta ghidul a terminat, urîndu-i Elenei o ședere plăcută.

— Închide ușa, Pacepa, s-a auzit vocea ei uscată, răstîndu-se deodată. După ce am executat ordinul, a explodat:

— Ia uită-te la șarpele ăsta veninos. Nu m-a văzut pînă acum în viața ei și" uite cum mă comandă pe mine să dorm aici și nu cu Tovarășu'. Asta este camera de luat peste picior!

Imitînd vocea femeii-ghid, a continuat:

— „Avem o Proclamație pentru Emancipare”. Idioții ăștia mai au multă fasole de mîncat pînă să ajungă cu adevărat emancipați.

Apoi, uitîndu-se dezaprobator la niște pete de pe pereți:

— Asta-i a patra oară cînd sînt adusă în casa asta veche și mizerabilă. N-ai putut să găsești una mai nouă, sau să stăm la Sheraton? Sper că măcar n-or să ne mai turmenteze iar cu aerul lor condiționat tîmpit.

Aerul condiționat era una dintre cele mai mari dureri de cap pe care le aveam în timpul vizitelor prezidențiale pe care le pregăteam. La scurt timp după ce a preluat puterea, după moartea predecesorului său, Gheorghiu-Dej, Ceausescu s-a întors dintr-o vizită secretă făcută la Moscova cu o durere stăruitoare de gît. Gheorghiu-Dej a murit din cauza unei forme de cancer care a evoluat deosebit de repede, primele simptome care i-au apărut fiind niște dureri în gît, la puțin timp de la întoarcerea sa dintr-o vacanță petrecută în URSS. Cu toate că nu a spus-o niciodată în public, în cercul său de prieteni intimi Ceausescu pretindea că are dovezi de necontestat că cei de la Kremlin l-au asasinat pe Gheorghiu-Dej prin iradiere, din cauza nesupunerii sale. Acesta este motivul pentru care primele dureri de gît l-au făcut pe Ceausescu să intre în panică, în secret, au fost aduși la București doctori din toate colțurile lumii, pe parcursul unei perioade chinuitoare de câteva săptămîni. În cele din urmă un doctor bătrîn și foarte conservator din Germania Federală l-a pus la punct în mod direct:

— Domnule, vorbești mult prea tare iar coardele dumneavoastră vocale sînt îngrozitor de iritate. Prescripțiile doctorului au fost și ele de modă veche: ceai de mușețel și să evite să stea în curent,

fie el provocat chiar si de instalația de aer condiționat ori de evantai. După aceasta toate avantajele au fost îndepărtate din reședința lui, iar sistemul de aer condiționat instalat în clădirea Comitetului Central al Partidului Comunist Român a fost demontat, în timpul vizitelor pe care le-a făcut în străinătate, în special în America de Nord și de Sud, am întâmpinat greutăți de nedescris în încercările de a opri aerul condiționat în toate clădirile pe care urma să le viziteze. De nenumărate ori s-a întâmplat ca ministrul afacerilor externe, împreună cu alți demnitari care îl însoțeau pe Ceausescu în străinătate, să-și petreacă nopți întregi acoperind cu ziare făcute ghcmotoc gurile de ventilație și orificiile de aerisire, după ce Ceausescu descoperea un curent imaginar în dormitorul său.

În acea zi i-am raportat Elenei că s-a avut grijă de toate, deși eram personal convins că aerul condiționat nu va fi întrerupt în locuri ca Centrul Spațial NASA din Houston sau Texas Instruments din Dallas.

Părăsind-o pe Elena, m-am dus să caut echipa de electricieni care, imediat după sosirea noastră, au început să verifice dacă nu au fost amplasate mijloace tehnice de ascultare și urmărire. Aceștia trebuiau să „mature” toți pereții, podelele, tavanele și mobilele din camerele care urmau să fie folosite de Nicolae și Elena Ceausescu. I-am găsit la al doilea etaj, verificând dormitorul lui Ceausescu și biblioteca alăturată, în care acesta din urmă trebuia să se întâlnească cu ministrul de externe și alți membri ai anturajului său a doua zi de dimineață, foarte devreme. Toate aceste camere fuseseră deja controlate, în căutarea microfoanelor, mai devreme, în aceeași zi, după ce Blair House fusese predată românilor, de către experții tehnici ai DIE, care sosiseră la Washington sub acoperirea de curieri diplomatici, însă Ceausescu vroia întotdeauna ca propriul serviciu de protecție să verifice încă o dată cel puțin dormitorul, camera de lucru și sufrageria.

#### HAINELE SPECIALE ALE TOVARĂȘULUI

Bagajele lui Ceaușescu au sosit după o oră în două camioane escortate ale Serviciilor Secrete, însoțite de croitorul familiei prezidențiale, doi membri români ai gărzii de corp și maiorul Nicolae Popa, care era un fel de valet de înalt rang. Hainele familiei Ceausescu deveniseră de mai mulți ani o problemă majoră de stat a României. Totul a început în 1972. Eram cu Ceausescu în Cuba, alunei când Fidel Castro i-a povestit că a descoperit un complot organizat de CIA. Spionii americani urmau să-i toarne în interiorul pantofilor o otrăvă care ar fi făcut să-i cadă părul — iar un Castro fără barbă ar fi fost de neimaginat! La câteva zile după aceasta Ceausescu a hotărât că nu va mai îmbrăca niciodată nici una dintre haine de două ori. În același an au fost create secții speciale pentru confecționarea hainelor în cadrul Direcției a cincea a Securității, care era serviciul său de securitate pentru paza personală. Ceausescu neprimind nici un salariu, toate cheltuielile sale sînt plătite din două conturi secrete, unul aparținînd Comitetului Central al partidului iar celălalt Securității. În general partidul îi plătește casa iar Securitatea are în sarcină tot ce poate fi produs, confecționat, și are legătură cu protecția sa, inclusiv mîncarea și îmbrăcămintea. Noua secție a Securității concepea și producea tot ceea ce Ceausescu și-ar fi dorit să îmbrace: pălării fine de fetru pentru mers la birou și șepci stil Lenin pentru vizitele în fabrici, pardesic croite din stofă și mantale matlasate pentru iarnă, în stil sovietic; costumele de zi cu zi făcute din materiale englezești și uniforme de vînătoare în stil german; pentru încălțat, ciorapi de mătase, papuci îmblăniți, pantofi negri din piele fină de vițel, tip Oxford și cizme solide de vînătoare avînd în interior încălzitoare electrice, ca să numesc numai cîteva dintre aceste obiecte.

Toate hainele lui Ceausescu sînt împachetate în saci mari și grei de plastic, sigilați cu echipamente electrice de înaltă frecvență. Aceștia sînt depozitați într-o clădire—în care temperatura >ste păstrată la nivel constant, ca și umiditatea— aflată în apropierea reședinței din București, iar regula este că depozitul trebuie să aibă în permanență în stoc marfă pentru un an întreg: 365 de costume, 365 de perechi de pantofi și așa mai departe. Toate lucrurile care au fost îmbrăcate o dată sînt ștampilate cu cerneală colorată, pentru a nu fi refolosite din greșeală, apoi sînt arse într-un cuptor. Atunci cînd călătorește, hainele îi sînt ștampilate, ca. de obicei, la sfîrșitul zilei, apoi depozitate în cuferc speciale, pentru a fi duse înapoi la București și arse. Ceausescu nu este în nici un fel sentimental. Nu are nici un animal favorit, ca să nu mai vorbim de haine sau de oameni pe care să vrea să-i păstreze în preajma sa.

În anul 1974 au fost create și secții speciale de îmbrăcămintă și încălțăminte pentru femei, special pentru Elena, astfel încît în curînd i s-au creat și ei rezerve pentru un an întreg, pe care le avea oricînd la îndemînă. Nu după mult timp însă, Elena s-a săturat de regulile severe de

securitate și a început să trișeze, adăugându-și la garderoba de fabricație românească o cantitate însemnată de haine cumpărate de la Paris și Londra. Trișa de altfel și în privința altei reguli, dînd ordine ca unele dintre hainele ci favorite să nu fie șampilate și arse. Elena era în aceeași măsură Sentimentală și superstițioasă în legătură cu îmbrăcămintea ci. Dacă simte că o anumită rochie i-a purtat ghinion, atunci o sfîșie eu mîna ei, chiar înainte de a fi fost șampilată și arsă; dacă o alta parcă să-i fi adus mai degrabă noroc, atunci o va ține |i o va tot purta, în vara anului 1978 garderoba ei era deja de vreo trei ori mai mare decît cea a lui Ceausescu.

Inginerul chimist Nicolae Popa era cel ce avea misiunea, încă de mai mulți ani, să protejeze hainele și persoana lui Ceausescu împotriva contaminării chimice, radioactive și bacteriologice. Principalele lui sarcini erau de a asigura securitatea bagajelor familiei Ceausescu în timpul transportului, de a dezinfecta toate obiectele cu care ei urmau să intre în contact, de a instala detectoare de radiații peste tot și de a face analizele chimice ale mîncării lor, folosind un laborator portabil. Popa era de asemenea răspunzător de aducerea întregii cantități de mîncare de care aveau nevoie soții Ceausescu în timpul călătoriilor, transportînd-o în niște frigider speciale, sigilate, ce conțineau absolut de toate, de la produsele cele mai simple ca unt, făină, sare, zahăr, ulei și oțet, pînă la crochetele favorite ale lui Ceausescu. După ce a sosit la Blair House, Popa în primul rînd a depozitat containerele frigorifice cu mîncare într-o cameră învecinată cu bucătăria, punînd pe unul dintre subordonații lui să le supravegheze în permanență.

Apoi Popa și un membru al gîrzii de corp au mutat mai multe containere-etuvă, de un gabarit deloc neglijabil, la etajul al doilea. Acestea erau umplute cu perne, garnituri de pat, prosoape și halate de baie, toate sterilizate, ca și rogojini și carpete pentru baie, în aceeași condiție, înainte să se apuce de orice altceva, Popa și mîna lui dreaptă, folosind dezinfectante puternice, au spălat peste tot pe jos, covoarele, fiecare bucată de mobilă din dormitor, din baie și din sufragerie, uscîndu-le apoi cu un aparat electric portabil. Au înlocuit toate garniturile de pat și de la baie' cu cele din containere, din care aduseseră destule, așa încît să ajungă atîta timp cît avea să -dureze vizita. Toate aceste operațiuni trebuiau repetate cu religiozitate în fiecare dimineață, personalul de întreținere de acolo nemaiavînd permisiunea' să pună piciorul în aceste camere ori să schimbe asternuturile. Apoi Popa a instalat în fiecare dintre camerele apartamentului prezidențial detectoare de radiații nucleare. Atunci cînd a fost gata, generalul Nicolae Stan, șeful Direcției de protecție a lui Ceausescu, și ajutorul lui au repartizat cîte un gardian la ușa dormitorului precum și la fiecare dintre intrările din interiorul apartamentului prezidențial. Abia după ce au fost îndeplinite toate acestea, Popa a adus containerele cu haine în Blair House.

*După cîțiva ani mi-a căzut în mînă cartea Blair House în interior, scrisă de Mai Edith Wilroy, care a fost administrator aici din anul 1961 pînă în 1975. Ea a trăit pe viu experiența celor două vizite anterioare ale lui Ceausescu în Statele Unite, care au avut loc în anii 1973 și 1975, ambele fiind pregătite de mine. Iată ce scrie ea:*

*„Oamenii securității române erau puși să stea de pază prin casă. Lîngă prima treaptă a fiecărei scări era cîte unul, iar în fața isii dormitorului președintelui era un gardian de sen-iciu 24 de ore din 24. A fost cea mai solidă proiecție pe care am văzut-o vreodată- Cei doi Ceausescu au luat toate mesele numai în camerele lor serviți de ospătarul lor personal. Cameristelor li s-a spus că nu au voie și nici nu au de ce să intre în apartamentul conducătorului de stat. Atunci cînd s-au dus, după prima noapte a vizitei, să schimbe cearșafurile, H. s-a spus că nu este nevoie, într-una din dimineațe o cameristă a reușit să intre în casă ducînd în mînă o tavă. Toată lumea era intrigată de atmosfera de mister care învăluise acel loc. Ea ne-a adus la cunoștință că cei doi Ceausescu își aduseseră cu ei propriile asternuturi, pe care le puseseră pe pat... Am crezut că rufe pe care le aveau le-au dat la spălat la ambasada lor, căci nu am văzut niciodată vreuna în spălătoria noastră.”*

#### UN SPION CA AMBASADOR

Eram în camera Lincoln, admirînd măreția lui Francis Prcs-ton Blair, atunci cînd am fost informai că Ceausescu m-a invitat la masă. În timpul vizitelor în străinătate nu era ceva neobișnuit pentru mine să mă așez cu el la masă pentru a lua prînzul sau cina, ori pentru a

juca șah. În această seară anume am cinat numai cu soții Ceausescu și mi-a fost cât se poate de clar de la început că de fapt vroiau să afle amănuntele de ultimă oră în ceea ce privea vizita lor în Statele Unite. Imediat după ce ospătarul a ieșit, Ceausescu a dat drumul unui casetofon portabil, care să ne acopere vocile și, ca de obicei, m-a întrebat:

— Ce mai este nou?

— Ambasadorul și șeful bazei au pregătit pentru dumneavoastră un raport confidențial, am replicat, scoțind din geantă o foaie de hârtie.

— Cine altcineva mai știe că Nicolae ține de tine?

Îmi puna aceeași întrebare de câte ori menționam numele ambasadorului Nicolae. Cu toate că ideea ca ambasadorul din Washington să fie ofițer de spionaj foarte bine acoperit, ca și decizia finală îi aparțineau întru totul. Lui Ceausescu i-a fost întotdeauna teamă că o scurgere de informații ar putea supăra Casa Albă și i-ar strica imaginea liberală, de deschidere către Occident, pe care se străduise atât de mult să si-o facă la Washington.

— Numai încă trei oameni, tovarășe: ministrul de interne Teodor Coman, șeful de personal al DIE, generalul Nicolae Ceausescu și cu mine.

— Mi s-a spus că tu și cu Nicolae Nicolae sînteți prieteni cu Ion Voicu și că tu cînti împreună cu el la vioară. Este adevărat?

— Da, tovarășe.

— Este Nicoale destul de integru ca să poată să-și țină în secret gradul militar și misiunea de spionaj pe care o are?

— Eu consider că este.

Elena, care stătea la masă față în față cu Ceaușescu și alături de mine, s-a băgat în discuție:

— Cum poate să fie de încredere unu' care cîntă la vioară? După o pauză a continuat:

— După câte am auzit are o vioară îngrozitor de scumpă. S-a uitat apoi la mine întrebător.

— Are o Guarnieri del Gcsu din secolul al optsprezecelea, pe care a primit-o cadou de, la o firmă vest-germană pe cînd era ministrul comerțului exterior.

— Dacă este o antichitate ar trebui luată în custodie guvernamentală.

— Primul-ministru i-a dat lui Nicolae aprobarea s-o păstreze.

— Și cine se crede primu' ministru că este? Un idiot, asta este. De câte ori ți-am spus, Nicule, că nu mai avem nevoie de prim-ministru?

GATA PENTRU PRESA AMERICANĂ

— Ce se aude cu expoziția de carte pe care am cerut-o? m-a întrebat Ceausescu.

— S-a deschis astăzi la biblioteca Martin Luther King din Washington. Este inclus și un stand special unde sînt expuse cărți scrise de și despre dumneavoastră.

— Auzi la el, Nicule. În toată America asta n-au putut să cosească un loc mai bun decît o bibliotecă pentru negri! <sup>s</sup>

— Directorul bibliotecii a deschis expoziția printr-un discurs în care vă prezenta ca pe un gînditor strălucit și o personalitate politică a cărui dragoste pentru carte a influențat favorabil întregul curs de dezvoltare al publicațiilor din România.

— A zis el „gînditor strălucit și personalitate politică”?

— Exact așa a spus, tovarășe Ceausescu. Am fost acolo.

— Despre mine nimic?

— Ba da, tovarășă Elena, am mințit eu. A vorbit și despre dumneavoastră. Și portretul dumneavoastră este acolo, alături de cel al tovarășului.

— Ceva nou despre internul de la televiziune? a continuat Ceausescu calm.

— Da. ABC insistă să înregistreze interviul mîine după-, amiază, așa încît să poată transmite cîteva părți din el în timpul

știrilor de ultimă oră de mîine seară, fiind prima zi a vizitei oficiale, urmînd ca întregul interviu să fie dat duminică, 16 aprilie, în cadrul emisiunii „întrebări și răspunsuri”.

— Cine ia interviul? Cineva cunoscut?

— Da, tovarășe, Barbara Walters. Este cea mai bună de la ABC.

— O femeie? O femeie care să-ți ia interviu, Nicule? Da' asta-i chiar de tot! Ia mai zi o dată, cum o cheamă?

— Barbara Walters.

— Nu cumva este scorpia aia care i-a luat și lui Fidel Castro interviu și a făcut circ din viața

lui personală, cu nevastă-sa care a fugit în străinătate și cu aventurile lui amoroase? Aia c?

— Nu-mi amintesc, tovarășă Elena.

— Nenorociții. Asta sînt cu toții, nenorociți, nu altceva. Ți-am spus eu. Totu' este un complot împotriva ta, Nicule, nici vorbă să fie altceva. Altfel de ce, din două sute de mii de americani au găsit-o numai pe scorpia aia să-ți ia interviu? E un complot ca să te compromită, tovarășe. Nu-ți dai seama?

După ce a ajuns la această concluzie, Elena, furioasă, s-a ndicat ostentativ de la masă, lăsîndu-și friptura numai pe jumătate mîncată și ieșind din cameră.

Cine se ocupă de interviu? a întrebat Ceaușescu.

— Ioniță. Este un om cu tact și are ani mulți de experiență în Statele Unite.

— Aranjează interviul în programul de mîine. Și nu uita, tu și cu Nicolae o să răspundeți cu capu' dacă aia mă întreabă ceva despre tovarășa Elena sau despre familie.

Discuția 'a continuat timp de aproape două ore, pe Ceaușescu interesîndu-l aproape totul, de la regulile de protocol de la Casa Albă pînă la numele oficialităților americane desemnate să-l întîmpine pe aeroportul din New York în ultima zi a vizitei. Este foarte serios, sistematic și meticulos atunci cînd își pregătește vizitele în străinătate.

#### GAMBITUL REGELUI CONTRA LUI HRUȘCIOV

După cină m-am scuzat și m-am retras, dar curînd a venit la mine un membru al gărzii de corp și mi-a spus:

— Tovarășul Ceaușescu vă invită la o partidă de șah.

De fiecare dată cînd mă cheamă la el să jucăm șah, îmi amintesc descrierea pe care i-a făcut-o conducătorul Partidului Comunist din Spania, Santiago Carillo, la scurt timp, după ce Ceaușescu a venit la putere.

Carillo a venit la București ca oaspete personal al lui Ceaușescu, pentru a inspecta un centru secret de pregătire paramilitară pentru comuniștii spanioli, înființat de Partidul Comunist Român, cu ajutorul profesional al DIE. După o lungă zi de exerciții de tragere. Carillo, un subtil cunoscător al psihologiei comuniste, s-a lansat într-o discuție cu unul dintre tovarășii lui spanioli, evident fără să-si imagineze că tot ce spune se înregistrează pe bandă. L-a calificat pe Ceaușescu drept un incult dar posedînd inteligență nativă și avînd o solidă pregătire marxistă; un om de o moralitate exagerată, așa cum au toți țărani, și aparent modest, dar clocotind de o ambiție personală nelimitată, un conducător care va da o nouă dimensiune internațională cultului personalității.

— în orice caz, a concluzionat Carillo, pînă acum arată ca un jucător de șah care încă nu a învățat să piardă.

Acum, după ce au trecut zece ani, Ceaușescu tot nu a învățat & piardă,' nici în politică, nici în șah. Ceaușescu a cerut să i se aducă vinul preferat, „Galbină de ndobesti", și a dat drumul la casetofonul stereo portabil, punîndul să meargă tare și, încă înainte să-si fi terminat prima sticlă a devenit foarte vorbăreț. Atunci cînd este departe de casă, liosit de filmele lui preferate, îi place să-si încheie ziua cu vin și cu coniac, reminiscență a timpurilor de mult apuse, petrecute l'a tară.

Cunoșteam pe de rost toate poveștile pe care mi le spunea. Singura diferență care apărea era că de fiecare dată cînd le relata, rolul său personal devenea din ce în ce mai important.

În seara aceea Ceaușescu a început, ca de obicei, cu gambitul regelui și cu poveștile despre groaznicele beții ale lui Stalin. Își aducea aminte de cinica plăcere a conducătorului sovietic de a-i obliga pe oaspeți să bea, pînă îi aducea în situații jenante și chiar dizgrațioase. Apoi și-a adus aminte de o vizită la Moscova în care, în timpul dejunului de despărțire, Stalin le-a ordonat ospătarilor în secret ca vinul să le fie servit oaspeților români amestecat cu vodcă în loc de apă minerală. A continuat să povestească, spunînd că același vin cu vodcă a fost servit și membrilor echipajului ce avea să piloteze avionul românesc și că acesta a fost adevăratul motiv pentru care avionul prezidențial s-a lovit de un copac, la întoarcerea de la Moscova, accident în care ministrul Grigore Preoteasa și trei membri ai echipajului si-au pierdut viața, iar președintele Chivu Stoica a fost rănit.

— Eu abia am scăpat cu viață, încheia Ceaușescu dramatic. Povestea în sine era de fapt adevărată, numai că nu el, ci predecesorul său, Gheorghiu-Dej, fusese cel care scăpase ca prin minune cu viață, iar conducătorul de la Kremlin fusese Hrușciiov, nu Stalin.

Schimbînd subiectul, Ceaușescu și-a adus aminte de propaganda occidentală, în special după moartea lui Stalin, proclamînd că guvernele din estul Europei erau susținute la putere numai de trupele sovietice de ocupație.

— Dacă nu aș fi făcut ce-am făcut, a spus Ceaușescu, România putea să fie astăzi o republică



sovietică. Dar nu am ^rut niciodată retragerea rușilor. Nu eu. L-am avut pe „bătrînul bolșevic” care să facă asta. L-am avut pe Bodnăraș.

Emil Bodnăraș a fost un ofițer militar de origine burgheză care s-a pus în serviciul Uniunii Sovietice la începutul anilor '40. Acolo a devenit membru al Partidului Comunist Sovietic și ofițer în Armata Roșie, iar în 1944 a. venit în România cu primele trupe sovietice.

— Bodnăraș era perfect pentru ceea ce aveam eu în cap Ceaușescu și-a mai comandat o sticlă de vin și mîncarea preferată, brînză cu roșii și cu ceapă, după care a continuat:

— în timpul unei vizite secrete pe care a făcut-o Hrușciiov} « România, l-am pus pe Bodnăraș să iasă în față. El a cerut re tragerea trupelor sovietice din România, spunînd că aceasta ar ajuta la neutralizarea propagandei occidentale, care afirma că guvernul României nu ar fi în stare să rămînă la putere fără baionetele rusești. Numai Bodnăraș, ca „bolșevic bătrîn” ar fi putut ridica problema asta, atît de delicată, și mă bucuram că era acolo și a făcut-o. Și Hrușciiov a muscat din momeală. Nu mă interesează ce spun alții despre el, dar Hrușciiov era foarte deștept, și sînl foarte mîndru că am fost în stare să-l păcălesc. Cu toate că abia după o vreme s-a hotărît Hrușciiov cu adevărat să-și retragă Armata Roșie și numai după ce i-am dat niște informații tehnologice militare fantastice. M-am hotărît, în semn de mulțumire, să-i fac lui Bodnăraș cea mai luxoasă reședință care a existat vreodată. I-ai văzut bazinul de înot, din marmură, și sala de cinema?

Și această poveste, în principiu adevărată, conținea cîteva schimbări, în favoarea lui Ceaușescu, evident. Nu Ceaușescu, ci Gheorghiu-Dej a fost cel care a condus discuțiile cu Hrușciiov. Nu Ceaușescu, Gheorghiu-Dej a fost cel care l-a instruit pe Bodnăraș cum să i se adreseze lui Hrușciiov, pe vremea aceea Ceaușescu fiind mai mic în rang decît Bodnăraș. Nu Ceaușescu, ci tot Gheorghiu-Dej i-a construit lui Bodnăraș faimoasa vilă, chiar vizavi de reședința sa. Respectul pentru adevărul istoric nu a fost niciodată printre prioritățile lui Ceaușescu, el manipulînd mereu trecutul pentru a-și construi lui însuși o imagine bună.

Decizia de retragere a trupelor sovietice din România a fost anunțată în noiembrie 1958. la înfîlnirea de la Moscova a Comitetului Politic Consultativ al Pactului de la Varșovia.

— fîi aduci aminte de vizita aia pe care a făcut-o în România:..!

În timpul căreia Hrușciiov începuse să ne dea lecții cum se "însămîntează porumbul hibrid? a continuat Ceaușescu, hohotind de rîs.

Am fost și eu de față la acea întîmplare, cînd lui Hrușciiov ;\*a fost arătată în secret o imensă colecție de material genetic pentru porumb hibrid furat de români de la guvernul Statelor Unite și de la fermele private ale americanilor.

După cei cîțiva ani de secetă dezastruoasă și foamete care au urmat războiului. Bucureștiul și-a legat speranțele de porumbul - hibrid, făcut celebru de fermierii americani, în urma unor înțelegeri bilaterale, zeci de ingineri agronomi români, care erau de fapt ofițeri și agenți de informații, au fost trimiși în Statele Unite, împrăștiați prin institutele statale sau federale de cercetări și pe la organizațiile și fermele particulare, au colectat de-a lungul anilor mii de kilograme de materiale genetice pentru reproducerea porumbului hibrid american în România. Un pachet diplomatic special transporta regulat aceste materiale la București, fără să le producă deteriorări biologice. Mai mulți specialiști americani de valoare au fost recrutați, inclusiv un om de știință care lucra la Centrul de Cercetare al Departamentului pentru Agricultură al Statelor Unite, aflat în Beltsville, Maryland. Numai acesta din urmă nc-a furnizat întreaga colecție națională de hibrizi ai Statelor Unite, conținînd peste 14 000 de soiuri și specii, care au devenit bazele standard pentru munca de cercetare în domeniu, în România.

Aceste materiale genetice i-au fost prezentate lui Hrușciiov în 1962. Acesta a cerut imediat ca respectiva colecție să fie împărțită cu Uniunea Sovietică, ceea ce s-a și întîmplat la cîteva zile după aceea. Dar înainte de plecare Hrușciiov nu s-a putut abține să nu le țină românilor o lecție, în stilul lui binecunoscut, de om de la țară, despre cum credea el că trebuie însămîntat acest porumb hibrid, cum trebuie avut grijă de el, și cum trebuie recoltat.

Nici nu trecuseră zece ani de la această întîmplare pînă cînd România, folosind aceste materiale, a ajuns deja unul dintre cei mai mari producători de porumb din Europa.

Sortimente americane, cum ar fi Pioneer și Wyoming, create în Statele Unite după mulți ani de cercetare și mari eforturi, sînt acum produse în România, chiar și exportate drept hibrizi

românești —" soim RH.

Ceaușescu a câșligat acea partidă de șah, a început alta, și tocmai ceruse o nouă sticlă de vin când Elena a intrat în cameră ținând în mână două figurine chinezești din lemn.

— Ia uite, Nicule. Nu-i așa că-s groaznice ? Le-am cumpărat în timpul haltei de la Shannon. N-au nici măcar vreo strălucire frumoasă, și a trebuit să dau pe ele dolari americani. I-am spus nevestei ambasadorului că porțelanu' nostru românesc este mult mai strălucitor, și că ar trebui să-l exportăm în Marea Britanic, și ghici ce mi-a zis? Că porțelanu' englezesc și irlandez e mult mai faimos! E o babă tîmpită și zăpăcită.

Partida de șah era aproape remiză, dar m-am gândit că ar fi mai înțelept din partea mea dacă aș pierde. Atunci când am plecat, Elena, cu halatul aproape deschis și purtat neglijent, răsfoia prin dosarul cu amănunte despre vizita în curs.

— Ia uite aici, Nicule, a spus ea, arătînd cu degetul o pagină cu date biografice despre Jimmy Carter. Este fermier, cultivator de arahide. Fermier înseamnă țaran, nu-i așa?

## CAPITOLUL XVII

În camera mea din Blair House, ceasul de călătorie de pe noptieră arăta ora cinci fără cîteva minute atunci când am auzit niște ciocănituri în ușă. Eram convins că cel care bătea nu putea să fie decît Aurel Florea, primul consul al Ambasadei Române. De meserie mecanic de tractoare, Florea nu era un tip strălucitor, dar era destul de practic pentru a-și da seama că trebuie să fie mereu punctual și respectuos cu superiorii. Condiția lui de om comun, invidiata abilitate de a simplifica pînă și cea mai întortocheată situație, împreună cu o bună intuiție a psihologici umane au fost cheile succesului carierei sale. După ce fusese căpitan în serviciul de informații din Londra, unde nu numai că a învățat bine limba engleză, dar s-a dovedit și un agent valoros, avînd contacte și legături în ambele partide politice importante din Marea Britanic, Florea s-a ridicat pînă la funcția de șef al DIE în spațiul Americii de Nord. Acum, când Ceaușescu făcuse din Statele Unite prima prioritate, Florea tocmai ajunsese șef de compartiment în Washington.

### . ADINCA PREȚUIRE CONDUCĂTORULUI

Florea mi-a pus pe masă mai multe dosare, ce conțineau materialele pe care trebuia să le prezint lui Ceaușescu și Elenei în dimineața aceea. Primul dosar conținea telegrame primite din București. Cea mai importantă era cea semnată de Manea Mănescu, primul-ministru de atunci, care raporta pe două pagini întregi că totul era bine în România. Telegrama se termina cu un exces de slugărnicie:

„Noi, cei rămași în România, membri' ai Comitetului Politic Executiv, ai Consiliului de Stat și ai Consiliului de Miniștri, aflînd cu vibrantă mîndrie patriotică despre sosirea dumneavoastră la Washington, dorim să vă exprimăm atît dumneavoastră cît și tovarășei Elena Ccaușescu, adîncă noastră admirație pentru modul strălucit în care veți arăta poporului Statelor Unite și lumii întregi principiile de bază, contribuția României, precum și contribuția personală a dumneavoastră la problemele complexe ale lumii contemporane, întregul popor român, aprobînd cu mîndrie. entuziasm și adîncă recunoștință misiunea de pace pe care o întreprindeți în Statele Unite, este nerăbdător să-l vadă pe cel mai iubit și stimat fiu al poporului român și pe mulți iubita tovarășă Elena Ceaușescu întorși înapoi pe pămînt românesc. Vă rugăm respectuos să aveți grijă de sănătatea dumneavoastră și să vă întoarceți la cîrma țării noastre mai viguros ca niciodată."

Elogiile sînt la fel de importante pentru Ceausescu precum aerul pe care îl respiră. Sub această telegramă se mai aflau o grămadă de misive similare, trimise de alte organizații românești, toate lăudîndu-i cu elocvență pe Nicolae și Elena Ceaușescu. Multe dintre ele erau redactate, ca de obicei, de Popescu-Dumnczeu.

În cel de al doilea dosar se afla un raport comun întocmit de ambasador și de șeful local al DIE, descriind preparativele ce au fost făcute pentru vizita lui Ceausescu. Era scris în același stil' bombastic, atît de adorat de Ceausescu :

„Vizita în Statele Unire a Președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceausescu și a mult stimatei sale soții, este așteptată cu legitim interes de largi cercuri politice, diplomatice, industriale, de afaceri, precum și de jurnaliști, de cetățeni ai Statelor Unite, ca expresie a unei profunde stime și a respectului manifestat de opinia publică a Statelor Unite față de puternica personalitate a conducătorului statului român."

Ceausescu nu citește nici un raport în care nu este din abundență ridicat în slăvi. În cel de al treilea dosar se afla un alt raport comun conținând remarci laudative făcute de personalități americane marcante la adresa vizitei lui Ceausescu. Următorul conținea elogiile aduse lui Ceausescu de un număr de emigranți români stabiliți în Statele Unite:

— Sînt toți agenți ai noștri, mi-a șoptit Florea la ureche. Toți vor ține scurte discursuri în timpul întâlnirii de mîine dintre Tovarășu' și emigranții români. O să fie perfect. Sînt scrise de noi cuvînt cu cuvînt.

Restul hîrtilor erau de aceeași natură. Toate erau scrise cu mașini speciale IBM. cu caractere mari, aflate doar în vîzul lui Ceausescu, mașini ce fuseseră trimise din timp din România, spre a fi folosite pe parcursul vizitei. Numai rapoartele speciale DIE, conținînd informații din întreaga lume, erau scrise de mînă, cu cerneală neagră, foarte lizibil. După ce a aflat la Moscova că un text bătut la mașină poate fi reconstituit prin monitorizarea impulsurilor unei mașini electrice de scris, a ordonat ca toate rapoartele ce conțin informații provenite din străinătate să fie scrise de mînă.

— Ce mai este nou ? m-a întrebat Ceaușescu atunci cînd ne-am întîlnit la ora șapte.

Atunci cînd se află în străinătate, regulile de dimineață sînt foarte stricte, începe întotdeauna la ora șapte fix, cu șeful serviciului de informații, urmat de ministrul de externe. Abia după aceea, îi primește pe ceilalți membri ai delegației, indiferent de gradul sau funcția acestora, chiar dacă primul-ministru, de exemplu, se află cu el în călătorie.

Cu ochelarii pe nas, Ceausescu a răsfoit cu obișnuita satisfacție telegramele venite de la primul-ministru și de la diferitele organizații din România, apoi a citit cu atenție raportul despre preparativele americane pentru această vizită, precum și observațiile făcute despre ei de către personalități ale Statelor Unite.

— Aranjează-le într-o formă mai bună și dă-le la publicat în România. Și în Vest dacă se poate. Apoi mi-a mai ordonat:

— Dă-i și tovarășei Elena telegramele venite din România, în ultimii ani diviziunea muncii între cei doi devenise din ce în ce mai evidentă. Ceausescu o lăsa pe Elena să-și exercite autoritatea acasă, în timp ce el însuși se concentra pe problemele internaționale, întîlnirea mea cu Ceausescu din acea dimineață a decurs absolut fără nici un fel de incident, de la început pînă la sfîrșit. În ciuda celor șase ore diferență de fus orar între București și Washington, Ceaușescu era într-o formă cît se poate de bună, atît fizic cît și psihic, cu toate că este un om mic de statură și nu are o construcție athletică.

Pe cînd ieșeam de la Ceausescu, Andrei tocmai ajunsese în fața ușii, ținînd încă în mînă aparatul de ras.

— Cum e înăuntru ?

— Ca și afară.

La Washington era o dimineață splendidă de primăvară, cu mult soare. Andrei și-a pus aparatul d'c ras pe pervazul ferestrei, a bătut la ușa lui Ceausescu și a intrat în camera de lucru fără să mai aștepte răspunsul acestuia.

— Tovarășa Elena a întrebat de dumneavoastră, mi-a spus omul de serviciu din camera de gardă. Este în grădină cu fotografii.

După ce a terminat cu oamenii aceia, care aveau datoria să o pozeze în fiecare zi, pentru colecția ei de fotografii, Elena Ceausescu a pornit spre mine afîșînd un zîmbet dulce peste amănții ei dinți galbeni.

— Ce ai pentru mine astăzi, Pacepa ? a mieunat ea uitîndu-se plină de speranță la dosarul pe care îl țineam sub braț.

— Cîteva telegrame venite din București.

— Cileste-mi-le, dragă.

Îndată ce am terminat treaba aceasta, Elena Ceaușescu s-a îndreptat spre casă ținîndu-mă de mînă și bițîndu-se într-o parte și în alta.

— Ascultă, Nicule, a dat ea buzna la Ceausescu, trîntind ușa în spatele ei. Vreau ca toate telegramele astea să fie publicate.

Toate.

Mi-a smuls dosarul din mînă și l-a aruncat pe biroul soțului ei.

— Dă-i lui Pacepa tot ce vrei să se publice. Se ocupă ei.

— Ai grijă să iasă toate, Pacepa. întorcîndu-se spre Andrei l-a privit de sus în jos:

- Ai de gînd să stai toată ziua pe capu' lu' Tovarășu' ?
- Tocmai terminasem, Tovarășă Elena, a spus Andrei, bucuros că poate să plece.
- Dacă-i așa, hai să mergem afară, Nicule. Restul idioților tăi poate să mai aștepte. Este o dimineață foarte frumoasă.

După ce au plecat am fost anunțat că șeful echipei Serviciilor Secrete ale Statelor Unite, însărcinată să se ocupe de vizita lui Ceausescu, era la intrare cerînd o întrevvedere imediată cu mine. A trecut direct la subiect:

— Se face o demonstrație împotriva președintelui Ceausescu, între Blair House și Casa Albă. Ca să preîntîmpinăm întîlnirea cu ci va trebui să alegem alt traseu. Nu există calamitate mai mare pentru Ceausescu decît aceea de a vedea o demonstrație îndreptată împotriva lui; îl poate aduce într-o stare de nervozitate violentă și de nestăpînit. Se întîmplase de cîteva ori, și numai să mă gîndesc la așa ceva era un coșmar pentru mine. Prima dată cînd l-am însoțit pe Ceausescu în străinătate a fost în 1970, într-o vizită făcută la New York. Tocmai cînd se întorcea de la Misiunea Permanentă Română, venind de la prima întîlnire pe care o avusese la Națiunile Unite, a văzut un individ care purta pe el două pancarte, cerînd lui Ceausescu respectarea drepturilor omului în România. Cînd Ceausescu m-a chemat la raport era complet desfigurat de furie și se plimba prin cameră ca leul în cușcă.

— Fă-l pe porcul ăla mizerabil să dispară de pe fața pămîntu-lui, mi-a ordonat el. Protestatarul s-a dovedit a fi un român emigrant, numit George Boian, care avea o autorizație pentru demonstrație, valabilă pe toată perioada vizitei delegației române, și a continuat cu încăpăținare protestul în ciuda atît a promisiunilor cît și a amenințărilor diplomaților români. Serviciul Secret al Statelor Unite, foarte îndatoritor, a avut grijă să schimbe în fiecare zi rutele, astfel încît Ceausescu să nu-l mai vadă pe demonstrant, însă în fiecare zi președintele trimitea pe cîte unul din membrii corpului de gardă personală să vadă dacă individul mai este în ^stradă. De fiecare dată cînd afla că este tot acolo făcea o scenă înspăimîntătoare. Datorită enervării pe care i-a provocat-o lui Ceausescu, Boian a intrat în istoria contemporană a României. Timp de mulți ani numele codificat folosit de DIE în corespondență pentru demonstrațiile anti-Ceausescu a fost „Boian”.

Una dintre reacțiile cele mai furtunoase ale lui Ceausescu a avut loc cîteva ani după aceea, atunci cînd a aflat dintr-o emisiune a postului de radio Europa Liberă că un român recent emigrat, Sergiu Manoliu, împreună cu mama lui, Carmen Manoliu, au organizat o demonstrație la Paris, în fața sediului UNESCO cerînd respectarea drepturilor omului în România și a dreptului de emigrare și au afișat timp de cîteva zile un portret îndoliat al lui Ceaușescu. Livid de furie, acesta a ordonat ca Sergiu Manoliu să fie „omorît în bătaie”, așa încît „nimeni altcineva să nu mai pîngărească portretul președintelui României”. Ulterior, Sergiu Manoliu abia a reușit să scape cu viață dintr-o operațiune DIE, în care au fost folosiți teroriști francezi profesioniști ce primiseră azil în România, și care erau folosiți cu regularitate de DIE în contrabanda cu droguri și în acte de terorism.

— Hai să mergem acolo împreună, a sugerat șeful echipei Serviciilor Secrete, și am plecat imediat pe teren, să aruncăm o privire demonstranților și să stabilim o rută alternativă. Apoi m-am dus la Casa Albă ca să verific preparativele pentru sosirea oficială a lui Ceaușescu, programată să aibă loc pe pajiștile din fața Casei Albe. Membrii comitetului de primire erau deja acolo: vicepreședintele Walter Mondale, secretarul de stat Cyrus Vance cu soția, adjunctul șefului Marelui Stat Major, amiralul James Holloway cu soția, ambasadorul Statelor Unite la București, Ru-dolph Aggrey și alte oficialități ale Departamentului de Stat, împreună cu decanul corpului diplomatic, doctor Guillermo Se-villa-Sacasa. La ora zece și treizeci de minute a sosit și Ceaușescu, iar zîmbetul lui larg certifica faptul că nu văzuse nici o demonstrație împotriva sa. Din păcate buna lui dispoziție nu a durat prea mult.

#### LA CASA ALBĂ SE CÎNTĂ UN IMN GREȘIT

Președintele Carter i-a făcut cunoștință lui Ceaușescu cu membrii comitetului de primire, garda militară a prezentat armele, iar orchestra a început să intoneze Imnul național al României. Americanii afișau o atenție respectuoasă, în poziție de dreptți. Oricum, eu am rămas prostît, cu gura căs'cată. Se intona vechiul „România, patria”, de pe timpul capitalismului, și nu noul imn, introdus personal de Ceaușescu. Mi-am ridicat ochii către podiumul de onoare. Carter zîmbea larg, ca și cum ar fi vrut să arate că îi place melodicitatea imnului românesc. Degetele lui Ceaușescu se agitău furios, era negru la față, încercînd să mă găsească cu privirea

lui feroce. M-am străduit să-l informez pe secretarul Vance de greșeala făcută, și într-o clipă întregul comitet de primire, informat disc-ret, era pus în încurcătură. Știrea a ajuns la deputatul James Holloway care, transmițând-o mai departe vicepreședintelui Mondale, a făcut un gest din care reieșea că se va ocupa de problema asta, apoi a făcut un pas înainte plin de importanță. Oricum, orchestra a continuat să cânte fără nici cea mai mică ezitare pînă la ultima notă, iar eu am știut că \_nu mai era decît o chestiune de timp pînă cînd Ceaușescu mă va acuza că sîm agent CIA.

Restul ceremoniei, a continuat, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. În cuvîntarea de primire, Carter a spus:

— Este de asemenea un mare cîștig pentru mine, ca președinte, să am șansa de a mă consulta cu un conducător național și internațional, așa cum este oaspetele nostru de astăzi — "și a accentuat faptul că influența lui Nicolae și a Elenei Ceaușescu „în întreaga lume internațională este excepțională”.

Oarecum calmat, Ceaușescu i-a făcut Elenei cu ochiul, în timp ce aceasta îi afișa cel mai dulce zîmbet, peste dinții galbeni și bonți, în replică, Ceaușescu a atins numai cîteva din punctele lui favorite: egalitate între cei mici și cei mari, între țările dezvoltate și cele subdezvoltate, incluzînd egalitatea dintre România și Statele Unite ; că se consideră pe el însuși părintele drepturilor omului și un susținător de bază al acordurilor de la Helsinki, că este creatorul noii ordini economice internaționale.

După prima întîlnire oficială dintre cei doi președinți, Ceaușescu și însoțitorii săi s-au dus la Departamentul de Stat pentru a participa la un dineu oferit în onoarea sa de Vance. Eu am acompaniat-o pe Elena la un dineu oferit în onoarea ei de Mrs. Vance, în istoricul Woodlawn Plantation din Mount Vernon, Virginia. De-a lungul întregii călătorii, Elena nu a făcut altceva decît să se plîngă. În primul rînd pentru că ar fi trebuit cu adevărat să se afle la dineu cu soțul ei, nu să fie mutată pe la cine știe ce petreceri mărginașe, împreună cu nevestele americanilor.

— Sînt un conducător politic și un om de știință recunoscut internațional.

În al doilea rînd i se părea incorect să fie escortată de Departamentul de Stat și nu de Serviciile Secrete, ca bărbatul ei.

— Eu nu sînt nevasta președintelui. Eu sînt a doua pe linie ierarhică după conducătorul României. Este clar, bă, pierde-vară ?

În al treilea rînd era imnul național.

— Numai pentru chestia asta ar trebui să fii dat afară și trimis în România pe jos.

Atunci cînd mașina a ajuns la Woodlawn Plantation s-a umplut paharul:

— Ia uită-te! Ce casă veche, împruțită și înspăimîntătoare. Tocmai aici, la marginea lumii. Și peste tot nisip. Trebuia să-mi spui să-mi iau bocancii, bă, imbecilule.

Ne-am întors la Blair House tocmai la timp pentru înmînarea cheii orașului Washington de către primarul Walter Washington și soția lui. După ceremonia de rutină și după ce a fost fotografiată din toate unghiurile de către reporterii români, Elena m-a împins într-un colț.

— Bă, tîmpitule, de ce nu' ne-ai zis că primarul este neam cu el ?

Pentru Elena toți cei ce se numesc Washington trebuie să fie înrudiți cu George Washington.

În centrul camerei Ceaușescu dicta comunicatul pentru presa română: >

— Cheia de aur a orașului Washington a fost oferită Președintelui Nicolae Ceaușescu... ca un simbol al prețuirii de care se bucură activitatea politică neobosită a Președintelui român, dedicată bunăstării și progresului țării sale, cauzei păcii și înțelegerii în lume...

Elena ținea în mînă cutia cu cheia, pe .care mi-a întins-o:

— Află dacă e chiar de aur. Dacă e, să mi-o aduci înapoi; dacă nu, pune-o la un loc cu celelalte trofee ale noastre.

Barbara Walters tocmai sosise acolo împreună cu echipa ei. Ea era coșmarul Elenei, „harpia”, „vipera”, „vampira”, care vroia să sugă povești murdare pe seama vieții personale a conducătorilor comuniști, în timp ce îl așteptam pe Ceaușescu să reapară, am avut neașteptata plăcere de a purta o lungă discuție cu ea.

A. fost incredibil de umană, de prietenoasă. Am discutat despre orice și despre toate, de la interviurile anterioare cu alți conducători pînă la viața ei particulară, despre fiica ei, pe care o iubea foarte tare, și despre frica ei de întuneric.

Seara, supeul dat la Casa Albă în onoarea lui Ceaușescu a început cu Imnul național al

României.

— Acesta este cel bun, a spus Carter, scuzându-se vag pentru întâmplarea de dimineață. Apoi ambii președinți au luat cuvîntul, iar după-masă oaspeții au fost invitați să participe la un recital dat în sala de recepție.

— Programul nostru se intitulează „în memoria lui Ger-shwin”, a spus Clârter cu subînțeles, conducîndu-i pe cei doi artiști pînă la pian.

#### REZUMATUL PRIMEI ZILE DE SUCCES

întors înapoi la Blair House, Ceausescu i-a invitat pe oficialii săi la un pahar cu vin. Elena m-a prins la ușa și era pe cale să-mi mormăie ceva la ureche, cînd Ceausescu a observat: • — Fermier o fi, dar nu-i țaran. Nu-i așa, Eleno ? Era în mod evident cucerit de elogiile și zîmbetul lui Carter.

— Dar nici „gentlemen” nu e, Nicule. N-a avut nici ansamblu de muzică populară, nici balet și nici muzică simfonică în programul lui. N-a avut decît doi handicapați, unu' negru și unu' orb. După o scurtă pauză a continuat: Ce-au zis despre mine, Nicule ? Era prea multă lume acolo, nu-mi mai aduc aminte.

— Lucruri frumoase, Eleno. Ceva că ești om de știință.

— Da' ce anume, Nicule ?

Ceausescu a cerut să fie adus interpretul său, Sergiu Celac, împreună cu transcrierea stenografiată a cuvîntării lui Carter.

— Citeste-ne ce a zis fermieru' despre tovarășa Elena.

— Da. A zis: „Eram cu totul nerăbdător și hotărît să fac o impresie bună soției Președintelui în seara aceasta, pentru că ea, prin propriile-i forțe, a devenit un distins om de știință, un chimist, și a realizat o mare activitate de cercetare”.

— Ce frumos. Dar despre Palade ce-a spus, dragă ? a miorlăit ea mai departe. Parcă l-am auzit spunîndu-i numele.

— Am aici, a spus Celac. Președintele Carter a continuat după cum urmează: „Și am avut grijă ca în stînga ei să se afle cineva care să poată să i se adreseze în limba proprie a științei și cu care să mă pot lăuda că este un american distins, ca să pot arăta că țara noastră este superioară. De fapt doctorul Palade este laureat al Premiului Nobel, și vroiam să-i aduc la cunoștință doamnei Ceaușescu cît de avansați sîntem în a-i educa pe americani, pentru a cîștiga cele mai apreciate premii ale lumii. Așa că încercam să-i explic toate astea cînd, în mijlocul disertației mele, ci” — adică Palade, a completat traducătorul — „mi-a spus că s-a născut, a crescut și a studiat în România”. Cred că asta-i tot, a încheiat Celac.

— Ce frumos, a zîmbit Elena afectată. Iau și ei pînă la urmă un Premiu Nobel și pînă la urmă iese că ăla care îl luase e român. Este că-i adevărat ce spune mereu Tovarăsu' ? Nu există țară mai tare ca România și nici popor mai deștept ca noi.

— Întotdeauna este mult adevăr în ce spune Tovarăsu', a aprobat Oprea. Este atît de sensibil. Celac, vrei să citești partea în care Carter a vorbit despre Tovarăsu' ?

— Scrie aici: „Mi-am petrecut o zi foarte plăcută cu președintele unei mari țări. Cred că este exactă afirmația mea că în calitatea sa de conducător al unei mari națiuni, nu a adus numai un uriaș, progres României, dar și-a asumat și un rol notabil de conducere în întreaga comunitate internațională”.

— Asta-i nemaipomenit. Nici eu nu aș fi putut să o zic la fel de bine, a mințit Oprea.

— A fost o încîntare felul în care L-ați lovit pe Carter sub centură, a spus Vasile Pungan. Atunci cînd i-ați spus că Abraham Lincoln a fost marxist. Poți să găsești asta, Celac ?

— Lasă că știu ce am zis, nu e nevoie de Celac pentru asta, l-a întrerupt Ceaușescu. L-am citat pe Marx, care l-a numit pe Abraham Lincoln „acest fiu cinstit al clasei muncitoare”.

— În timpul războiului civil din Spania a existat o brigadă de voluntari numită Abraham Lincoln. Aceasta a devenit un simbol pentru comuniștii americani, ceea ce este și astăzi, a completat Andrei, care îi dăduse lui Ceaușescu ideea cu Lincoln pentru acel discurs.

— Și a mai fost o lovitură dată lui Carter, a izbucnit Pungan cu voce tare. Începuse să-si gîdile publicul, comentînd faptul că America are două sute de ani vechime și că populația ei este venită aproape din toate țările Europei. Mare șmecherie! Și atunci i-ați zis-o, tovarășe Ceaușescu. I-ați spus că în 1980 România va aniversa două mii cincizeci de ani de la apariție, și că poporul român a fost dintotdeauna acolo, și acolo va rămîne pentru totdeauna. Asta a

fost pe cinste.

— Celac, vrei te rog să citești ce a spus Carter despre conferința de la Helsinki, a cerut Andrei, care de obicei vorbește foarte puțin atunci când Elena este de față.

— A spus că România este „una dintre acele țări indispensabile în desfășurarea Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa”.

— Aceasta este menirea ambasadei noastre de aici, a spus Andrei. Am tot susținut ideea aceasta aici, repetând-o iar și iar prin tot Washingtonul până i-a intrat și lui Carter în cap.

— Ia uitați-vă la el, tovarăși, a izbucnit Elena în deridere. *El a făcut asta. El face tot.* N-ai nici o lună de când Tovarășul te-a numit ministru de externe și, gata, le-ai făcut tu pe toate, în țara noastră Tovarășu' este ăla care le face pe toate. Tovarășu', nu lu, bă, *mascalzone*.

Andrei se afunda tot mai adânc în scaunul său. Numai câteva zile după aceea, în timpul zborului spre Germania Federală, mi-a povestit cu câtă grijă a ocolit provocările în tot ce a însemnat relațiile lui cu Ceaușescu. Pungan a spart gheața, încercând în tot cursul acelei seri să abată discuția de la o turnură rea, către care părea să se îndrepte, și a sugerat să privim banda video pe care era înregistrată acea parte a interviului Barbarei Walters, care fusese transmisă la știrile de seară.

— Până la urmă n-a mușcat scorpia, a spus Elena atunci când scurta înregistrare a luat sfârșit. Și-a dat seama că dacă zicea ceva, avea de-a face cu mine.

— Interviul a fost mult mai lung, tovarășă Elena, a spus Oprea. Am fost acolo tot timpul. A fost incredibil, nemaipomenit. Vreți să ne citească Celac răspunsul pe care l-a dat Tovarășu' când l-a întrebat Barbara Walters despre relațiile actuale dintre România și Statele Unite ?

— Da, am totul aici, a răspuns Celac, scoțind la vedere un alt carnet de notițe. Tovarășu' a spus: „Bineînțeles, mai sînt probleme care trebuie rezolvate... între care se află clauza națiunii celei mai favorizate și garantarea de către Statele Unite a unei mai mari libertăți a companiilor americane... care înseamnă garantarea celei mai noi tehnologii. Sub legile Statelor Unite companiile americane nu pot livra anumite tehnologii, fără aprobări speciale. Iată de ce le este necesară companiilor și firmelor americane o mai mare libertate de acțiune.” Asta este ce căutai, tovarășe Oprea ?

NU SÎNT BANI PENTRU TELEVIZIUNE COLOR

— Da, Celac. Nu este extraordinar ? Este exact ce l-a rugat Brejnev pe Tovarășu'. Să obțină tehnologia interzisă, la care Moscova nu poate ajunge. Nici nu credeam că Tovarășu' o să atace atât de frontal. Este cât se poate de tăios.

— Hmm-hmm, a tușit Ceaușescu, încercând să-i atragă atenția lui Oprea. Apoi a arătat cu o mână la perete și cu cealaltă la ureche.

— Ah, am înțeles. Zidurile ar putea să aibă urechi, a zis Oprea cu voce tare, în timp ce Ceaușescu se uita la el tot mai acid.

— Este că e timpit, Nicule ? Ce lot spui tu că Oprea ăsta este cel mai bun om al tău ?

— Interviul a fost excepțional, a aruncat Ion Avram, ministrul industriei grele, dîndu-i prietenului său Oprea o mînă de ajutor. Ce bine ar fi dacă v-am putea prezenta color și la Televiziunea Română, într-o zi va trebui să facem și asta, tovarășe Ceaușescu.

— Ți-am mai spus de câteva ori, Avram, există considerente politice, asta ne oprește. Trebuie să ne hotărîm pe care din sistemele de televiziune să-l alegem: sovietic, americano-japonez, francez sau vest-german. Pe oricare l-am lua, se supără ăilalți, și n-am chef să supăr pe nimeni acum. Am nevoie de prieteni, nu de dușmani.

— Tovarășu' are perfectă dreptate, s-a amestecat Oprea în discuție, încercînd să repare reaua impresie pe care tocmai o făcuse.

— Mai este și problema de bani, tovarăși, a continuat Ceaușescu, extinzînd dialogul cu Avram la restul celor prezenți. Acum chiar că nu avem dolarii care ne trebuie pentru televiziune color. Coborîndu-și vocea a adăugat: Industria militară este cea în care trebuie să investim acum, nu industria alimentară sau de pantofi. Poporul nostru este destul de ascultător, știe cum să-și strîngă cureaua de la pantalonii. Poate să trăiască și de acum încolo fără televiziune color, ca și pînă acum.

— Da' la ce să ne mai gîndim acum, Avrame, la televiziune color ? a întrebat Elena. Nu le e de ajuns că le-am dat cîte un televizor în fiecare casă ? Nu-i așa, Opreo ?

— Aproape, tovarășă Elena. Cîte unul la cincizeci de case.

— Oricum, tîmpiții ar trebui să se mulțumească cu ceea ce au. De ce să le băgăm în cap ideea cu televiziunea color, Avrame ? Ce, ai înnebunit ?

În anul 1978 România și Albania erau singurele țări din Europa, care nu aveau televiziune color, în

orice caz, în București a fost instalat de curînd un mic sistem de televiziune color, importat numai pentru uzul familiei Ceaușescu. Atunci cînd a început să se zvonească, plecînd de la niște scurgeri de informații provocate în timpul bețiilor lui Nicu Ceaușescu, că ar exista un pretins sistem de televiziune color numai pentru Ceaușescu, a-cesta din urmă mi-a ordonat să pornesc o acțiune de dezinformare prin care să răspîndesc ideea că a avut loc numai o demonstrație a companiilor străine, nerăbdătoare să-și vîndă României sistemele lor.

La ordinul personal al lui Ceaușescu, DIE a fost adînc implicată în obținerea informațiilor tehnologice complete a două dintre sistemele de televiziune color, care îl interesau pe el, respectiv sistemul francez SECAM, de care se interesau și sovieticii, și sistemul vest-german PAL.

— Atunci cînd o să aveți o tehnologie completă a ambelor sisteme îmi va fi și mie mult mai ușor să iau această decizie politică, a zis el făcînd cu ochiul, la scurlă vreme după vizita noastră la Washington.

„CINE ERAU CUCOANELE ALEA ELEGANTE DE LA MASA TA ?”

— Asta-i tot pentru seara aceasta, a spus Ceaușescu, golin-du-și paharul. Chiar înainte ca ultima persoană să părăsească incinta, Elena a sărit pe mine:

— Toată ziua mi-a stat pe limbă să te întreb : cine erau alea trei cucoane elegante cu care ai stat la masă aseară ? Erau americance ?

— Da, tovarășa.

— Căsătorite ?

— Da, tovarășa.

— Neveste de' americani! Sînt sigură că am recunoscut-o pe aia simpatică cu care ai stat toată seara bot în bot. Nu era ambasadoarea ?

— Ba da, tovarășa, era „Bertha”.

— Fantastic ! *Fan-tas-tic* ! Tîrfa aia la Casa Albă ! Care va să zică nu scornise aiurea toate poveștile alea cum că ar avea ușa deschisă la Casa Albă. Asta-i nemaipomenit. Trebuie să ne ocupăm imediat de ea, să i-l aducem aici pe armăsarul ăla cu măciuca mare, dragă, ca să o întrebe tot ce știe despre Casa Albă în timp ce o călărește. Nevasta ambasadorului trebuie și ea să afle că nimic nu primești în ziua de azi pe gratis.

— Ce armăsar ? Ce tîrfă ? s-a băgat Ceaușescu. Înainte ca ci să fi putut termina, Elena i se și așezase în poală, șoptindu-i la ureche ceva despre soția ambasadorului.

— Nu ar fi ceva nemaipomenit să avem un agent influent chiar în inima societății americane? am auzit-o pe Elena ter-minîndu-și recitalul.

— Va trebui să ne gîndim la asta.

— Trebuie să-l trimitem încoace pe amantul ăla al ci, Nicule. La început doar în vizită și după aia de tot.

— O să luăm o hotărîre în legătură cu asta cum ajungem înapoi la București, a declarat Ceaușescu.

— Asta trebuie să joace cum îi cîntăm noi, Nicule.

>— Da, Eleno, mai devreme sau mai tîrziu. Oricum, dacă vreodată ar încerca să gîndească cumva că nu o să facă cum vrem „oi, atunci nu avem decît să trimitem pe cineva care să-i arate pozele alea și să-i explice că s-ar putea ca vreun reporter de ziar să le găsească prin cine știe ce sertar de hotel.

*în ziua în care am ajuns în Statele Unite, după ce mi-a fost aarantat azilul politic, am făcut un raport 'asupra acestei operațiuni ostile îndreptate împotriva guvernului Statelor Unite. Am aflat ulterior că, în baza raportului meu, a fost deschisă o anchetă care a confirmat legătura amoroasă dintre „Bertha” și șoferul român.*

INVENTAREA UNUI FIU PENTRU UN AMERICAN LAUREAT AL PREMIULUI NOBEL

Brusc, Ceaușescu a schimbat subiectul.

— Astăzi l-am văzut pe Brzezinski la treabă. (Zbigniew Brzezinski era la acea dată consilier al Securității Naționale în administrația președintelui Carter). Polonezii s-au descurcat binișor să pătrundă la Casa Albă.

Ceaușescu îi consideră pe toți emigranții români, indiferent de cetățenia lor actuală, încă români, obligați să se supună ordinelor date de la București. Aceasta este o concepție comună tuturor celor din cercul sovietic.



Ceausescu si-a continuat gîndurile:

— Qți emigranți români avem în America, Pacepa ?

— Ceva peste 300 000, după documentele strînse de DIE.

— Asta-i chiar o mină de aur, am avea de unde scoate un român pe care să-l facem mîna dreaptă a președintelui Americii. Asta ar trebui să fie cel mai important scop al nostru în viitor. Ar trebui să avem și noi un Brzezinski al nostru aici, si nu numai la Casa Albă, da' si în Congres și în Departamentul de Stat.

— Vezi-ți de treabă, Nicule. N-au fost ei în stare să-l recruteze pe Palade, și știi cît de mult i-am bătut la cap. L-ai auzit pe Carter, cînd a ținut toastul, ce frumos a vorbit despre Palade și Premiul lui Nob'el,, si ce apropiat este ăsta de președintele Statelor Unite ?

Dr. George Palade s-a născut în România, a studiat acolo si s-a căsătorit cu fiica lui Nicoale Malaxa, unul dintre cei mîi bogați oameni de afaceri ai României, înainte de era comunistă, în 1944 armata sovietică a ocupat România, iar Palade a plecat în curînd din țară împreună cu soția lui si cu socrul, în direcția Statelor Unite. Cînd mai tîrziu a devenit directorul Institutului de Microbiologic din Statele Unite si a cîștigat Premiul Nobel, Elena a ordonat ca el să fie recrutat „imediat”.

Palade a fost ținta agenților de recrutare DIE timp de mulți ani, dar cînd, în cele din urmă, și-au dat seama că loialitatea lui față de țara adoptivă este de nezdruncinat, Elena a adoptat o nouă tactică. Le-a ordonat celor de la DIE să creeze un imaginar copil nelegitim al lui Palade, presupusul fruct al unei oarecare legături amoroase pe care ar fi avut-o înainte de căsătorie, pe vremea cînd era încă student la Medicină în România. DIE a inventat acest copil, un fiu, cu hîrtii în regulă, înregistrat în toate actele publice necesare, și au transferat această identitate unui ofițer al serviciilor secrete, care avea ca acoperire o bună carieră de inginer. Pe vremea cînd am părăsit Bueureștiul cu destinația Statelor Unite, DIE începuse deja cu succes o complicată operație prin care îl făcea pe Palade să-și „descopere” așa-zisul fiu, care era de fapt un ofițer mascat. DIE era convinsă că povestea romanțioasă a „fiului”, la un loc cu niște vechi fotografii ale „tatălui”, împreună cu farmecul personal și competența profesională ale „inginerului”, îl vor face pe Palade, o dată intrat în contact cu el, să încerce tot ce i-ar fi stat în putință ca să-i obțină „fiului” viza de plecare din România. Ccausescu se pregătise îndelung el însuși pentru întîlnirea cu Palade, căruia avea să-i „cedeze”, aprobînd cu generozitate acest act de clemență.

— Șampanie ! a ordonat deodată Ceașescu. Și aduceți-mi-l încoace pe Celac.

Ospătarul a apărut imediat cu Cordon Rouge și Ceașescu a golit două pahare, apoi și-a întrebat interpretul:

— Ia caută unde vorbea Carter despre mine și Georgia lui.

— Da, Tovarășu'. Celac era întotdeauna pregătii cînd era chemat la Ceașescu. A spus, referindu-se la dumneavoastră: Aceasta este a patra vizită a președintelui în țara noastră, iar după <sup>ce va</sup> <sup>pl</sup><sup>eca</sup> <sup>^m</sup> Washington va călători spre Chattanooga, apoi la Dallas și Huston. Va vizita de asemenea si New York. Din păcaie, nu va ajunge și în Georgia (*rîsete*) pe durata aceslci vizite. Păstrează însă aceasta ca deserl penlru viitoarea dală cînd va veni pe la noi”.

— Exaci. Desert, chiar așa a spus. Deserl. Mulțumesc, Celac, a zis Ceașescu concediindu-l pe inlerprel prinlr-un semn făcui din mîna.

— Păi, hai să luăm deserlul, Pacepa, a soplil el cîl de moale a puiut, după ce a ieșii Celac. Vreau să începî imedial să-l aprovizionezi pe Billy cu bani prin agenlul tău liberian și prin fratele lui din Londra. Operațiunea Billy Irebuie să aibă loc aici, sub ochii americanilor. JTe folosçli de Londra si Liberia, înltre limp irimile pe unul dinire cei mai buni ofițeri ai lai la biroul pe care l-am deschis în Allania. Trebuie să facem roși de maierial logislic penlru viilor. La ora cînd voi face ^următoarea mea vizilă aici, Billy va Irebui să fie un agenl produciv de bază. Și alunei mă voi duce în Georgia pentru desert!

în limp ce părăsea biroul, Ceașescu mi-a ordonat să găsesc un mijloc penlru ca Elena să parlicepe la ceremonia semnării declarației comune, programală să aibă loc a doua zi după-amiază la Casa Albă. Am încercai să-i explic că, după cîle sliam eu, nu mai existase un asemenea precedenl la Casa Albă, și că soția lui era așteptată de Rosalynn Carter, cu care urma să se ducă să viziteze Muzeul Național de Istorie și Tehnologie, unde urma să participe și la un dineu oficial. Ceașescu, dintr-o dală obosii, mi-a tăiat-o scurt:

— Schimbă programul. Fă-o pe Rosalyn să priceapă că asia e cea mai arzătoare dorință a lui tovarășa Ceaușescu.

## CAPITOLUL XVIII

După afacerea Watergate, Ceausescu a început să urască Congresul Statelor Unite, făcându-l responsabil pentru demisia lui Richard Nixon, în care el făcuse investiții pe termen lung. În orice caz, la Ceausescu toate scopurile politice au avut la bază doar sentimentele lui personale. Atunci când pregăteam vizita în curs mi-a cerut să-i pregătesc în program cât mai mulți kongresmeni posibili. Pentru Ceausescu, în general, numărul este ceea ce contează, mai mult decât orice altceva. Și fri special numărul de oameni.

— Republicanii să nu fie prea mulți. Aștia sînt reacționari. Acesta este cuvîntul pe care îl folosește eu precădere Ceausescu pentru anticomuniști.

De asemenea preferă membrii Senatului celor din Cameră :

— Aștilanți au termene de investiție prea mici.

### SENATORUL JACKSON ADOPTĂ O ATITUDINE DURĂ

În acea dimineață Ceausescu a avut ca invitați, la micul dejun din Blair House mai mulți senatori: Alan Cranston, Edward Kennedy, Ted Stevens, Adlai Stevenson, Abraham Ribicoff, Harrison Williams și Jacob Javits. Cu cîteva momente înainte venirii acestora, Ceausescu mi-a ordonat să-l întreb pe senatorul Henry Jackson, programat pentru o întîlnire în dimineața aceea, în cazul în care micul dejun avea să dureze mai mult decât fusese stabilit.

— Încălzesc-l, fă-l să fiarbă. Jackson nu este numai președintele Compartimentului pentru Energie al Senatului și al Comitetului resurselor naturale, dar este și evreu, îți aduci aminte care sînt resursele noastre naționale cele mai valoroase, nu-i așa " m-a întrebă el. Petrolul, evreii și nemții! a adăugat, fără să mă aștepte răspunsul meu. Va trebui să scoatem de la ei cât mai irîlți bani posibil.

În 1975 Statele Unite au acordat României clauza națiunii celei mai favorizate, însă amendamentul adus de Jackson-Vanik la Actul de Schimb din 1974 lega reînnoirea anuală a acestui statut de respectarea drepturilor de emigrare. Am devenit astfel unul dintre puținii oameni direct responsabili cu păstrarea respectivului acord avantajos, iar întîlnirile mele precedente cu senatorul Jackson avuseseră același scop.

În discuțiile cu Ceausescu din acea zi Jackson a fost politicos, însă foarte ferm, concentrîndu-se în special asupra respectării drepturilor omului și a libertății de emigrare. A declarat pe un ton calm, egal, că, bazîndu-se pe propria lui experiență, a observat că Bucureștiul a încercat în mod repetat să trișeze în legătură cu emigrarea; că situația de atunci, în conformitate cu unele dovezi verificabile pe care el le avea, era departe de a fi satisfăcătoare ; că emigrarea și drepturile omului erau încălcate sistematic de București; că emigranții români; sînt forțați prin diferite metode să participe la operațiuni de spionaj întreprinse în Vest; că sînt necesare schimbări substanțiale dacă România vrea să-și păstreze pe mai departe statutul națiunii celei mai favorizate. Eu, personal, i-am admirat întotdeauna fermitatea senatorului Jackson.

După întîlnire, Ceausescu a făcut explozie de furie.

— Ce porc nenorocit, a mormăit el printre dinții înțeleștați, urcînd în grabă scările, spre biroul de lucru, care devenise temporar vizuina lui. Odată ajuns acolo a avut, în orice caz, cu totul alte gînduri, demonstrînd încă o dată că toți conducătorii comuniști au în vedere numai forța. Deschizînd aparatul de radio și lăsîndu-l să meargă tare, Ceausescu mi-a ordonat să trimit la București o telegramă, în care să cer ca DIE să stopeze temporar încercările-ile a recruta evrei care și-au depus actele de emigrare, ca și plecarea acestora. Apoi, plimbîndu-se agitat prin cameră, a dictat textul comunicatului de presă pentru România despre întrevvedere pe care a avut-o cu senatorul Jackson.

— În timpul convorbirilor, care au avut loc într-o atmosferă cordială, cei doi au aprobat problemele legate de dezvoltarea colaborării româno-americane, bazată pe egalitate, respect și avantaj reciproc, în special în domeniul economic, și au fost schimbate unele puncte de vedere asupra anumitor aspecte ale actualei situații internaționale.

La prînz, după o scurtă întrevvedere între Carter și Ceausescu și o întîlnire formală a delegațiilor oficiale română și americană, cei doi președinți au semnat declarația comună. La masa oficială, așezate lîngă soții lor, se aflau Elena Ceausescu și Rosalynn Carter. S-au putut auzi murmure de voci, comentînd faptul că era pentru prima dată cînd se întîmpla așa ceva în

istoria Casei Albe. Ceausescu s-a dovedit a fi încă o dată un judecător inteligent al naturii umane. Dorința Elenei de a participa la ceremonia semnării fusese șoptită la urechea Rosalynnei.

După această festivitate Ceausescu a plecat la un dineu de lucru la Clubul Național al Presei. Eu am însoțit-o pe Elena la un dineu oficial dat în cinstea ei de Rosalynn Carter. Eiind evident convinsă că Elena este un adevărat om de știință, Rosalynn a programat ca dineul să aibă loc la Muzeul Național de Istoric și Tehnologie.

— Uită-te la capu' ăsta de lemn, a explodat Elena pe drum. Crede că cu n-am mai văzut un muzeu până acum. Ce lîmpenic, dragă. Un dineu prezidențial într-un muzeu ! Sper că n-are de gînd să ne dea să mîncăm friptură de dinozaur.

După dineu, însoțiți de oameni de știință renumiți, atent selecționați de Casa Albă, Rosalyn a luat-o pe Elena într-o scurtă vizită prin cîteva săli ale muzeului, temporar închise pentru public. Echipele românești de fotografi și de televiziune s-au agitat mult, luînd o sumedenie de imagini, în timp ce jurnaliștii din Vest au arătat un interes foarte scăzut. Așteptînd la ieșire, un individ e";'uia, în mod evident, i se spusese că Rosalynn .se afla acolo cu imi vizitator străin, a întrebat-o pe Elena Ceausescu din ce țară este.

— DJxi România, dragă ! a răspuns ca, întorcîndu-se spre intervievatorul anonim, apoi a plecat.

Pe drum înapoi către Blair House, Elena mi-a ordonat să includ în comunicatul român de presă despre dineul pe care Rosalynn l-a dat în onoarea ei, următoarele:

„Pe drumul pe care l-au parcurs, numeroși cetățeni i-au adresat cu considerație si respect urări de bun-vcnit. A fost prezent un număr mare de reporteri de radio si televiziune. Doamna Elena Ceausescu a răspuns întrebărilor puse de corespondenții de presă.”

Am ajuns înapoi la numai cîteva minute după ce Ceausescu se întorsese de la Clubul Național al Presei.

— Tovarășu' a întrebat de dumneavoastră, mi-a spus unul dintre oamenii din garda lui de corp. Era foarte nervos.

„RĂUȚĂ TREBUIE SĂ MOARĂ !”

Ceausescu era în biroul lui, plimbîndu-se nervos dintr-un colț în celălalt și strîngînd pumnii.

— Unde ai fost ? m-a întrebat furios. De ce mai trăiește Răuță încă ?

Constantin Răuță fusese un inginer DIE, deconspirat în Statele'Unite în 1973.'

— Cine mi-a încălcat ordinul de a fi executat ? a continuat Ceausescu uitîndu-se fioros la mine. Răuță trebuie să moară în momentul cînd mă întorc la București. Sacrificat de Mafia, așa cum am ordonat de atîtea ori. Continua să se agite nervos prin cameră, fără să se uite în direcția mea. Și mai trebuia să fie compromis în Vest ca traficant de droguri. Pentru orice eventualitate. Vreo minte nebună ar putea încerca să pună în legătură moartea lui cu faptul că a trădat.

Dintr-o dală Ceausescu s-a oprit în fața mea.

— Nevastă-sa trebuie să aibă vreun amant prin București. Mă înțelegi ? Un amant! Acum țipa la mine. Un amant bun la pat. Unu' care s-o țină legată acolo de măciuca lui pentru tot restul vieții ci. Trebuie s-o faci să refuze să plece din România, și cu asta să se termine o dată pentru totdeauna cu capu' Iu' Răuță. Iar Răuță ăsta trebuie omorît! Omorît! Omorît!

Abia mai tîrziu am putut afla ce se înîmplase la Clubul Național al Presei. Lui Ccausescu i-a fost dat să treacă prin momente grele, create de Nestor Rateș de la radio Europa Liberă si de alți jurnaliști americani, care i-au cerut ca familia lui Răuță să fie lăsată să plece din România. Începînd cu 1965 Ceausescu a devenit proprietarul absolut al României. Portretul lui este afișat peste tot, în mai mare măsură decît s-a întîmplat, la vremea lor, cu Stalin sau Hitler. Dorința lui Ceausescu devine îndată lege, la simpla mîzgăleală a stiloului său. Forțele lui armate și de securitate sînt mult mai represive decît au fost vreodată cele ale lui Jdi Amin. Toate mijloacele de comunicare în masă, începînd cu revistele de copii si terminînd cu posturile de televiziune, îi aparțin lui Ceausescu într-o măsură mai mare decît i-au aparținut publicațiile Hearst lui William Randolph Hearst. *Scmteia*, purtătorul de cuvînt al partidului comunist, îi dedică în fiecare zi cele două coloane principale de pe prima pagină, în care se povestește tot ce a făcut Ceausescu cu o zi înainte, cu cine s-a întîlnit și despre ce a vorbit; în rest, marea majoritate a articolelor cotidianului conține articole ce ridică în slăvi conducerea

lui Ceausescu, pusă în legătură cu absolut toate laturile vieții, în fiecare zi programul emisiunilor de radio și televiziune începe și se termină cu elogii aduse „celui mai iubit și stimat fiu al poporului”.

. De-a lungul acestei vizite la Washington, Ceausescu s-a tot fâlit, pe oriunde a mers, cu puterea pe care o are, pentru ca acum să fie umilit în fața a 200 de jurnaliști americani și corespondenți de presă străini. De vină era numai Răuță. Acesta co-• misese o gravă crimă, de neiertat.

Încă de la fuga lui din 1973, Răuță a însemnat pentru Ceausescu un cui în talpă. Mai întâi pentru că a făcut-o dînd în vileag întreaga situație a grupului diplomatic român, deschizînd astfel ochii autorităților americane. Apoi pentru că Răuță a făcut tot felul de intervenții la Capitol Hill, organizînd și mai multe demonstrații în fața Ambasadei României din Washington, cerîndu-și nevasta și fiica. Acum acțiunile lui Răuță începeau să dea roade. Aproape că nu existase o singură săptămînă în ultimii doi ani în care să nu se audă vreun apel, cerere, presiune sau condamnare a cîte unui membru al Congresului Statelor Unite în legătură cu refuzul lui Ceausescu de a permite familiei transfugului să emigreze, în 1976 cînd — sub presiunea exercitată de Congres — Departamentul de Stat a cerut în mod oficial să-i fie permis consulului american din București să vorbească personal cu soția lui Răuță, Ceausescu pur și simplu a explodat.

— Aici eu sînt președinte!

L-a chemat imediat pe ministrul de interne și a dispus să se găsească „dovezi” din care să reiasă că respectivul consul era ofițer activ la CIA.

— Ce taci ca peștele ? Dacă nu ai astăzi dovezile, fă bine și pînă mîine să mi le aduci. Dacă americanii îmi mai cer o dată să-l las pe consul să vorbească cu nevasta lui Răuță, îl expediez ca spion și-i atîrn tinicheaua de coadă, îl încondeciez în presa de peste tot, din toată lumea.

A doua zi, ca de obicei, lui Ceausescu i-au venit alte idei:

— Armata noastră proletară ar trebui să aibă o mînă îndeajuns de lungă pentru ca să-i ajungă pe criminali oriunde s-ar ascunde ei, a spus el, ordonînd ca Răuță să fie în mod secret ucis în Statele Unite, fără a se lăsa vreo urmă care să certifice implcarea Bucurestiului. Folosiți-vă de Mafia americană ca să faceți asta. Astăzi avem noi nevoie de ci} mîine s-ar putea să aibă ei nevoie de noi, și n-o să uităm ajutorul pe care ni l-au dat.

La vremea aceea, în 1976, DIE nu avea încă contacte în America și cu Mafia, în orice caz, nu mult după aceea, un american din New York City a fost arestat la granița "cu Bulgaria pentru deținere de mărfuri nedecarate, incluzînd droguri și devize convertibile, în baza unor înțelegeri bilaterale, îndată ce bulgarii au aflat că nevasta individului era de origine română, cazul lor a fost transferat Securității din România, în timpul interogatoriilor făcute de români, individul a recunoscut că ar fi un membru important al Mafiei americane, iar cazul său a fost predat mai departe la DIE î-a recrutat pe „Leman”, dîndu-i condiții sigure în România, în care erau incluse o casă — un apartament luxos în proprietate personală — și un angajament ferm de azil politic, dacă ar fi fost nevoie. „Leman” s-a mutat împreună cu soția la București, unde și-a transferat și afacerile de trafic cu droguri. Avînd sarcina de a-l localiza și asasina pe Răuță, „Leman” a ajuns în America cu informații verificate, sigure și cii fotografii recente ale lui Răuță, făcute în Statele Unite, avînd un plan operațional de a-l ucide într-un „accident nefericit”, în urma căruia avea să sfîrșească pe fundul unui rîu. Ceaușescu a aprobat personal acest plan de asasinare. Pe la sfîrșitul lui martie 1978, atunci cînd „Leman” se afla în Washington pentru a comite fapta, Ceaușescu avea deja alte gînduri, a amînat asasinarea lui Răuță pînă la terminarea vizitei pe care o avea de făcut în Statele Unite.

#### HÎRTIE IGIENICĂ DIN BIBLI

Pe la ora trei, atunci cînd am informat-o pe Elena Ceaușescu că profesorul Emanuel Merdinger a venit, ea tocmai își repeta discursul pe care avea să-l rostească la primirea diplomei de onoare.

— Nu mă interesează cine mă așteaptă. E diploma mea sau nu?

Elena zîmbea cu gîndul la asta. în orice caz, cîteva secunde mai lîrziu, s-a năpustit asupra mea

— E încă un mister pentru mine cum de te-ai hotărît tu să mă pedepsești cu universitatea asta îngrozitoare și să faci din mine un martir din cauza jidanului ăsta împutit. Noi, în România, pe jidani îi dăm afară imediat, iar aici trebuie să mă dau pe lîngă ăsta, și încă în fața

presei.

— Cu respect vă raportează, tovarășă Elena; că Universitatea din Illinois are o bibliotecă despre care se spune că ar fi a treia ca mărime din Statele Unite, și care conține peste cinci milioane de cărți.

Venisem pregătit pentru orice și eram holărit să evit orice discuție despre profesorul Merdinger.

— Adevărat? Dacă-i așa, de ce nu le dai, dragă, și cartea mea? De ce mă lași pe mine mereu să mă gândesc la chestiile astea? Mentea ta e dusă cu sorcova, bă, pierde-vară ce ești!

— Așteptam doar să fie tradusă și în engleză, așa cum a fost publicată și în germană.

— Mare lucru. Dacă vor să facă știință, trebuie să învețe și românește. Ai chema fotografii?

— Da.

— Tîmpiți cum sînt, ar putea să lipsească de la ceremonie. Pe Elena Ceaușescu o interesează numai fotografiile, niciodată jurnaliștii. Cei din urmă scriu oricum ce li se spune.

Așa cum generalul Aurel Florea tocmai îmi raportase, profesorul Merdinger fusese înștiințat în amănunțime despre gradul de deferentă și de lingușire de care trebuie să dea dovadă față de Elena. Atunci cînd și-a făcut ea apariția, Merdinger s-a aplecat umilitor pînă la pămînt. Cu ochii pironiți pe proprii pantofi, intona un înfloritor imn al prețuirii, înșfăcînd diploma cu ambele mîini, Elena și-a curățat gîtul, a tușit de cîteva ori, s-a uitat neajutorată la Merdinger și la mine și dintr-o dată, cu o voce spartă și vorbind prea tare, a spus:

— Aș dori să exprim caldele mulțumiri pentru distincția cu care am fost laureată.

Aceasta era ultima propoziție din lungul discurs pe care însuși Ceaușescu îl scrisese pentru ea, în vederea decernării diplomei, reslul acestuia constînd într-un elogiu adus contribuției românești la dezvoltarea științei și a tehnologiei de-a lungul și de-a latul întregii lumi. Uitînd însă aproape întregul discurs, s-a grăbit să iasă din cameră și nu s-a mai oprit pînă în camera de lucru. Cînd am ajuns și eu acolo, Ceaușescu, Oprea, Pungan și Andrei admirau cu toții diploma ei.

— Îl cunosc pe Merdinger. A fost drăguț azi? a întrebat-o Pungan pe Elena.

— Foarte drăguț. Ar trebui să-l folosim pentru promovarea intereselor noastre în America, Nicule. Este un atît de bun prieten al României...

— Ce poveste nemaipomenită, s-a băgat și Oprea în vorbă.

*La mijlocul anului 1985, Bucureștiul ajunge din nou sub finirile lui Capitol Hill și ale presei americane, datorită abuzurilor și încălcărilor drepturilor omului, în urma dezvăluirilor făcute de Wall Street Journal, care arate la 14 iunie 1985, la pagina 24, că 20 000 de Biblii, donate de către Alianța Mondială Reformată pentru Biserica Reformată din România, au fost interceptate de conducerea României și transformate în hîrtie igienică. O lună mai tîrziu acest incident a fost subiectul a patni scrisori pe care le-a primit editorul ziarului:*

*„Unde sînt drepturile acelor creștini cărora le fuseseră destinate cele 20 000 de Biblii donate Bisericii Reformate din România de către Alianța Mondială Reformată, interceptate de guvernul României și trimise la fabrica de hîrtie pentru a fi distnise și transformate în hîrtie igienică?” a scris congressmanul Mark D. Siljander, cerînd sistarea pentru România a clauzei națiunii celei mai favorizate.*

*A mai existat o scrisoare în care se exprima, de asemenea, revolta.*

*A Treia scrisoare trimisă de un episcop din România, de la sine înțeles, lua apărarea Bucureștiului.*

*A patra scrisoare, însă, venea de la profesam! Emanuel Merdinger, și suna cam așa:*

*„Nu pot și nici nu vreau să cred că acele Biblii au fost transformate în România în hîrtie igienică. Lászlo Hamos, care este citat în articol, este de origine maghiar, fiind cel care a deschis și dus mai departe această campanie de ură împotriva României timp de mulți ani și cu un singur scop: acela ca Transilvania să fie cedată Ungariei. Aceasta ar fi imposibil fără un război. Și în primul, și în al doilea război mondial românii au ocupat Budapesta, și ar face-o din nou dacă ar mai fi vreun război.”*

*Toate acestea sînt, cuvînt cu cuvînt, ceea ce obișnuia Ceaușescu să spună atunci cînd îl apucau furiile împotriva Budapestei. Este exact ceea ce mi-a spus și mic în martie 1978, atunci cînd a ordonat represalii sîngeroase împotriva lui Károly Király, disident român de origine maghiară. Mai mult, Lászlo Hamos a fost unul dintre organizatorii principali ai unei demonstrații anti-Ceaișescu, care a avut loc pe data de 16 aprilie 1978, în fața hotelului Waldorf Astoria din New York, unde stătea Ceaușescu. În aceeași scară Ceaușescu, peste măsură de furios, ne-a spus să tocim itgigași profesioniști care să-i omoare pe Hamos și pe încă alți doi dintre organizatorii acelei demonstrații, ale*

căror nume îi fuseseră spuse.

#### PROPRIA LUI „COLOANĂ A CINCEA ”

Seara, Ceaușescu s-a dus la Ambasada Română pentru îndelung așteptata întâlnire cu emigranții români din Statele Unite și Canada.

La începutul anilor '70, atunci când Ceaușescu a aflat că România are peste 600 000 de emigranți în străinătate, a devenit foarte interesat în ceea ce s-ar numi „a cincea coloană a lui Adolf Hitler”. Nu era nimic surprinzător în asta, căci Ceaușescu a studiat întotdeauna talentul oratoric al lui Hitler și a analizat mereu filme naziste originale ce prezentau discursurile lui Hitler. Unele dintre aceste filme, cum ar fi cel ce conține cuvântarea la deschiderea Jocurilor Olimpice din 1936, a devenit o parte a colecției permanente aflate la reședința lui Ceaușescu. Stilul lui Hitler a fost asimilat în totalitate de către Ceaușescu. Discursurile celui din urmă sînt încărcate cu același fel de *Wir Miissen*. Noi trebuie să facem așa și pe dincolo, urlînd la ascultători, gesticulînd mult și dînd cu pumnul în masă. În orice caz, cea mai izbitoare asemănare este felul în care Ceaușescu încearcă să atingă coarda naționalistă, sensibilă, a ascultătorilor săi. Aproape în fiecare cuvîntare el readuce aminte că originile poporului român se află în falnicii războinici daci și romani, în continuitatea lor de 2000 de ani-, exact așa cum Hitler insista asupra arienilor și nibelungilor, proclamînd imperiul de o mie de ani. Cuvintele *suveranitate, independență, și libertate* apar cu regularitate în propaganda lui Ceaușescu și se adresează aceluiași gen de mîndrie națională rănită pe care o simțeau germanii după primul război mondial, abilitîndu-l pe Hitler să ajungă la putere în urma strigătelor pentru libertatea patriei. Ceaușescu încearcă mereu să-i convingă pe români că numai prin tot mai multă muncă grea se poate ajunge în cele din urmă la libertatea țării, întocmai cum făcea și Hitler atunci când a proclamat acel „*Arbcit Macht Frei*” — munca te face liber — pe care l-a afișat deasupra porților lagărelor de la Auschwitz și Dachau. Vocabularul propagandistic al lui Ceaușescu este aîl de împietrit încît pînă și la toastul ținut pentru Jimmy Carter la Casa Albă, miercuri, a declarat pompos :

— De aproape 2050 de ani... de cînd a fost întemeiat primul stat dac... românii au luptat pentru libertate și vor fi mereu liberi.

În viziunea lui Ceaușescu, cea de-a cincea coloană a jucat un rol foarte important în portretizarea lui Hitler în lumea întreagă ca un conducător de excepție. Acesta este motivul pentru care Ceaușescu vroia să aibă propria lui Coloană a cincea, o armată de emigranți simpatizanți aflați în țările din Vest. El îi consideră pe toți emigranții români cetățeni ce cad sub incidența legilor României, fiind obligați să promoveze, să apere și să susțină politica Bucureștiului, întocmai cum gîndea și făcea Hitler. În concepția lui Ceaușescu, Biserica Ortodoxă Română trebuia să pătrundă în sufletele și gîndurile emigranților, întocmai cum microfoanele, cenzurarea presei și agenții de securitate făceau cu populația din țară. De aceea a ordonat să fie trimiși în străinătate preoți, care erau de obicei ofițeri DIE sau simpli agenți deosebit de bine acoperiți, să aibă grijă de bisericile emigranților și de congregațiile acestora, să-i îndoctrineze și să le aducă în mod tacit organizațiile sub controlul Bucureștiului. În noua Coloană a cincea românească, ce urma să fie creată la începutul anilor '70, nu întrevedea numai un instrument foarte folositor în comploturile împotriva Vestului, ori răspînditorii unor zvonuri și dezinformări. Pentru el și pentru Elena Ceaușescu, se presupunea că trebuie să fie și un fel de oglindă vie, care să le prezinte fețele radioase în Vest. Atunci când Ceaușescu mi-a dat instrucțiuni pentru întrevvedere cu românii americani, mi-a ordonat să nu precupețesc nici efort, nici bani, ca această ocazie să fie „grandioasă”.

— Să-i aduci acolo pe toți agenții, în special pe preoți! Scribe-le tu însuși cuvîntările, și învață-i cum să le citească. Un congres festiv al Partidului în America, asta trebuie să fie.

Bazele DIE din Washington, New York și Otlawa și-au petrecut săplămîni întregi selecționînd participanți, plătindu-le unora

dintre ei cheltuielile, făcîndu-le instructajul celor ce urmau să ia cuvîntul și pregătindu-le celor mai mulți dintre ei discursurile.

În timpul dimineții îi prezentasem lui Ceaușescu un raport scris de mînă ce dădea date asupra participanților, cu scurte biografii ale tuturor celor ce urmau să spună ceva, inclusiv contribuțiile pe care și le aduseseră în calitate de agenți, avînd atașat un rezumat ce prindea esența discursurilor, în care el nu a făcut decît foarte puține schimbări.

în seara aceea, mai mult de 200 de emigranți români au fost „invitați” să se întâlnească cu Ceaușescu la Ambasada României. Cu puține ore înainte le dădusem celor de la Serviciul Secret al Statelor Unite o listă cu numele lor. Această listă nu era altceva decât o citare unică a agenților DIE din Statele Unite și Canada, puși acum la un loc. Printre ei se aflau membri ai unor diferite biserici și culte, reprezentanți ai unor organizații de emigrare luate sub control de DIE, precum și președintele organizațiilor de emigrare create și finanțate de DIE. Doisprezece oameni au luat cuvântul, lansând discursuri de mărire, de ridicare în slavă, iar patru dintre ei erau fețe bisericești, în conformitate cu cele spuse de Florea, numai unul dintre elogiatori nu era agent DIE.

Întrevederea, care a fost aprovizionată continuu și din abundență cu mâncare și băutură românească tradițională, devenea din c'e'n ce mai fierbinte, pe măsură ce timpul trecea. Lingușeala a fost nota fundamentală a întregii serii, iar participanții, atât de atent selecționați, s-au întrecut pe ei înșiși. Ceaușescu, în al nouălea cer, a ținut un discurs patriotic, ațîțător, cîntînd pentru ascultătorii lui pe toate corzile lor sensibile, în special cea naționalistă. A încheiat cu un apel vibrant făcut celor din sală de a-si ajuta patria-mamă și Partidul Comunist Român.

Ca o neobișnuită abatere de la obicei, Ceaușescu nu a părăsit clădirea ambasadei pînă cînd nu a plecat și ultimul emigrant participant la întrevedere. Apoi el și Elena s-au bucurat de un pahar de șampanie, împreună cu membrii ambasadei, cărora le-a cerut să muncească mai mult și mai bine, pentru a-i face pe toți emigranții români din Statele Unite la fel de loiali patriei lor ca acei ce veniseră la întîlnire.

Pe drumul înapoi la Blair House am stat în mașina lui Ceaușescu. El și Elena, înfierbîntați și euforizați din cauza șampaniei și a nenumăratelor elogii, s-au cuibărit fiecare într-un colț al limuzinei.

— Hai că a fost ca un congres al partidului, mi-a spus Cca-ușescu în extaz. Băieții tăi au făcut treabă bună, Pacepa.

— Mai zi! s-a arătat Elena a nu fi de acord. Vrei să spui că congresele partidului sînt aranjate de Pacepa prin fantele lui care lucrează în spatele scenei ? *Tu ești atracția care îi vrăjește.* Lumea vine de peste tot numai să apuce să dea mîna cu tine. Și cu mine.

#### VENDETA ÎMPOTRIVA ARHIEPISCOPULUI

La Blair House Ceaușescu s-a dus direct în camera de lucru; a deschis radioul și a cerut tabla de șah.

— Sfinția sa arată binișor în costumul ăla de maimuță. Ce treabă face pe aici ? a început Ceaușescu, făcînd prima mutare.

Se referea la arhiepiscopul Bisericii Ortodoxe Române în Statele Unite și Canada, care a fost trimis din România să preia controlul asupra bisericilor emigranților din această parte a lumii, în rapoartele scrise de mîna primite de la bazele noastre din Washington,, pe care i le dădusem lui Ceaușescu în dimineața aceea, exista un capitol substanțial în legătură cu contactele proifice pe care arhiepiscopul le-a avut cu DIE, în calitatea lui de vechi agent, care a lucrat cu succes de-a lungul anilor pe care i-a petrecut la Misiunea Română din Ierusalim și la mînăstirea Sf. Tihon din South Canaan, Pennsylvania.

— Este activ și productiv, conform celor declarate de Florea.

— Trebuie să-l facem ofițerul cu cea mai bună acoperire, așa cum a fost și ăla de mai înainte. Ai înțeles ?

— Da, tovarășe.

Predecesorul lui fusese arhimandritul Bartolomeu Anania, un membru vechi al DIE, care fusese trimis în Statele Unite cu mult timp în urmă, pentru a prelua controlul publicației religioase *Credința*, pe care să o folosească drept instrument de influență. DIE însă l-a rechemat în 1974, din cauza unor rapoarte pe care intenționa să le înainteze Statelor Unite. Dacă s-ar fi întîmplat asta, folosirea înaltelor funcții bisericești, drept acoperire pentru ofițerii DIE, ar fi putut fi total compromisă, ceea ce Ceaușescu nu voia să se întîmple, dorind să rămînă totul în cel mai absolut secret.

— Trebuie să-l facem pe sfinția sa colonel, poate chiar general. Și să pompăm în el cît de mulți bani posibil, în America poți cumpăra orice cu bani, inclusiv bisericile. Cîți emigranți avem aici ?

— Peste 300 000. Lui Ceaușescu îi place enorm să audă această cifră, care este destul de impresionantă după standardele românești.

— Câți dintre ei sînt prinși pe computer ?

— Cam 100 000.

— Și cînd vor fi introduși toți cei 300 000 ? a continuat el, încercînd mai departe să-mi distragă atenția de la partida de șah.

— Între șaisprezece și optsprezece luni. Ne-a luat destul de -mult timp să facem acest proiect să funcționeze, pornind de la

zero. Acum nu mai este vorba decît de a încărca toate aceste date.

În 1975 Ceaușescu a ordonat ca DIE să alcătuiască un inventar complet, computerizat, al tuturor emigranților născuți în România, precum și al celor din a doua generație, aranjat după țara de rezidență, profesiune și locul de muncă. Era un proiect ambițios, ce trebuia să se bazeze pe dosarele consulare, datele luate din cenzura scrisorilor și din sursele secrete de informații. Ceaușescu considera că acesta ar fi cel mai important pas în direcția creării Coloanei a cincea, și a ordonat ca el să fie dus la îndeplinire în decurs de nu mai mult de un cincinal.

— Trei sute de mii, asta-i o adevărată armată, a remarcat Ceaușescu, după ce a împins cît a putut el de discret una din piesele de pe tablă, cu toate că nu era el la mutare.

— Dacă numai zece la sută dintre ei ar lucra în industrie, iar fiecare din aceștia ne-ar rezolva fie și numai o singură problemă tehnologică pe an, asta ar însemna 300 000 de noi tehnologii anual. La 50 000 de dolari pentru fiecare tehnologie, iar acesta este cel mai mic preț ce poate fi imaginat, am putea economisi în fiecare an un miliard și jumătate. Și dacă numai un procent din banii aceștia ar fi investiți în politicienii americani, atunci ne-am atrage 3 000 de activiști în America.

Ceaușescu a comandat vin și mîncarea lui preferată : brînză telemea cu ceapă și roșii.

— Ce se mai aude de preotul acela pe care l-ai trimis aici, via Italia, acum cîtiva ani ?

— „Avram” ?

— Ăla care avea o poveste atît de mișcătoare despre cît a fost de persecutată familia lui în comunism. Crevetele ăla mic și gras, care n-a fost în stare să învețe încă nici limba engleză. A ținut un discurs frumos astăzi.

— „Avram”, tovarășe. Florea mi-a raportat că i s-a dat o biserică în Detroit, și are acum una din cele mai active baze, cu agenții cei mai influenți printre emigranți.

— Ți-am spus că așa o să fie, atunci cînd m-am întîlnit cu el în vizita pe care am făcut-o dala trecută. Are voința țaranului român, și este foarte devotat, n-o să uile niciodată cine cîle sefu' lui. Ai grijă de ei.

— Da, lovarăse.

— Ar puica fi folosii împotriva lui Trifa. Fiecare agenț, pînă la unu', ar trebui să se pună pe lucru ca să-l disrugă pe reacțio-naru' ăla, porcu' ăla murdar, a izbucnit Ceaușescu. N-o să poa să dorm ca lumea pînă nu-l văd dat afară din America, aruncat ca un gunoi ce e.

Alunei cînd a venit un om al gărzii de corp să raporteze că Elena și-a lăminat mesajul și că îl așteaptă pe Ceaușescu, acesta încă îl înjura pe Trifa.

— Trebuie să-l strivim ca pe un vierme, a spus Ceaușescu, frcîndu-și talpa de podea, înainte să plece din camera de lucru. Ca pe un vierme !

Valerian Trifa, cetățean american naturalizat, era arhiepiscop la Episcopatul Român Ortodox din America, cuprinzînd cele mai mari biserici ale emigranților, aflate în Statele Unite și Canada. Pe lîngă el se mai afla unul — mult mai mic — episcopul român în Statele Unite, care a fost racolai de DIE. Bisericile erau însă acum conduse de un agenț de încredere irimis din București, căruia i se dăduse numele pompos de Arhiepiscopul Misiunii Române Ortodoxe pentru Statele Unite și Canada. Ceaușescu vroia ca acesta din urmă să-i ia lui Trifa parohiile și congregațiile<sup>1</sup>, în ciuda tuturor presiunilor exercitate asupra lui de-a lungul anilor, Trifa a refuzat să se subordoneze regulilor politice și canonice ale Bucureștiului.

Trifa a intrat personal în atenția lui Ceaușescu încă din februarie 1972 și chiar din prima zi în care Ceaușescu a preluat controlul asupra DIE. Generalul Gheorghe Bolănuș, pe alunei angajat în operațiile DIE împotriva emigranților, s-a plîns în mod vehement de inabilitatea autorităților românești de a-l subordona pe cale canonică.



— Recrutați-l ca agent! i-a întrerupi Ceausescu raportul lui Bolănu.

— Am încercai. E încăpăținat ca un catâr.

— Nu aveți nimic compromițător împotriva lui ?

— Avem, lovarăse Ceausescu. Alunei când Trifa a emigrat în Statele Unite în 1955, nu a dezvăluit faptul că în timpul slujbiei a fost membru al organizației fasciste Garda de Fier. Avem dovezi de neclintit despre asta.

— Șanlajați-l! Spuneți-i că veți informa autoritățile americane dacă nu va coopera cu noi, a spus Ceausescu.

— Am făcut și așa, dar Trifa refuză cu obstinatie, a replicat Bolănu, care era ci însuși desul de încăpăținat.

— Alunei ce fel de DIE avem ? Dacă nu putem recruta nici măcar un nenorocit de popă, alunei cum să putem noi vreodată să recrutăm un prim-ministru ? a urlat Ceausescu.

A doua zi Ceausescu ne-a chemat la el pe Bolănu și pe mine și ne-a cerut să-i facem încă un raport despre lui ce se știa în legătură cu activitatea lui Trifa ca membru al Gărzii de Fier. Investigările DIE au scos la iveală că Trifa a aderat la Garda de Fier la mijlocul anilor '30, devenind legionar, așa cum se numeau membrii acelei organizații, la o vârstă desul de mică. S-a mai aflat că, fiind membru vechi și de încredere, Garda de Fier l-a sprijinit, inclusiv financiar, pentru a deveni președinte a două organizații studențești, cu intenția de a le transforma în cuiburi legionare, și că în 1940 a devenit, pentru o scurtă vreme, editorul oficiosului Gărzii de Fier. O sursă a securității raportală că, în seara zilei de 20 ianuarie 1940, Trifa a ținut o cuvântare incendiară în fața mii de studenți ce se înghesuiau în fața Universității din București, și că, în dimineața imediat următoare, Garda de Fier a pornit o rebeliune armată pentru a prelua puterea politică în România. Documentele de arhivă, asupra acestei rebeliuni, care a avut puternice accente antisemite, furnizau și alte detalii: programul organizat de „Detașamentele Morții” ale Gărzii de Fier în cartierul evreiesc din București; zdrobirea rebeliunii de către trupele guvernamentale; ajutorul dat guvernului de către conducerea de la Berlin, care considera că Garda de Fier — deși o organizație nazistă — era totuși prea anarhică. Arhivele mai arătau de asemenea că guvernul a arestat și condamnat pe aproape toți membrii Gărzii de Fier; cu toate acestea unii dintre capii organizației au reușit să fugă în Germania, care le-a acordat azil. Acest grup, în care se afla și Trifa, a fost condamnat la București în contumacie. Rapoartele mult mai recente ale DIE arătau că, după cel de-al doilea război mondial, Trifa a rupt contactele cu Garda de Fier și că după 1955, când a ajuns în Statele Unite, și-a dedicat viața preoției. Din ele mai reieșea că aversiunea pe care o avea față de comunism a fost principala cauză care a determinat refuzul lui categoric și încăpăținat de a coopera, sub orice formă, cu Bucureștiul.

— A fost implicat cumva în pogromul Gărzii de Fier împotriva evreilor ? i-a întrerupt Ceaușescu raportul lui Bolănu, evident enervat de această ultimă parte.

— Din ce se înțelege de aici, nu.

— Nu putem să cerem extrădarea lui Trifa din America numai pentru că a fost membru al Gărzii de Fier. Trebuie să-l facem criminal nazist. Continuați să scotociți, a mai spus el, dându-ne liber.

Rezultatul investigațiilor extinse ale DIE a fost fără echivoc, concluzionând că Trifa nu a fost implicat personal în crime, asasinate sau atentate. Refuzând să-l accepte, Ceaușescu a ordonat securității interne să înceapă alte cercetări, însă rezultatul a fost același.

Ajuns în punctul acesta, Ceaușescu s-a implicat personal în evoluția cazului, ordonându-i lui Bolănu să construiască o operațiune care să-l poată aduce pe Trifa în situația de a fi denaturalizat și deportat din Statele Unite drept criminal nazist. Ceaușescu a mai ordonat ca ofițeri de informații și agenți să fie trimiși în Statele Unite și Canada sub acoperirea de preoți și clerici, pentru a se pregăti în mod treptat să preia Episcopatul lui Trifa.

Înscenarea unui proces împotriva lui Trifa sub acuzația că ar fi un criminal nazist a fost o acțiune care a urmat întru totul sfaturile și indicațiile pe care le-am primit într-o scrisoare de la KGB, în care ni se explica în ce fel să ducem la capăt o astfel de operațiune, în primul rând, groaza scenelor acelor crime comise de fapt de altcineva trebuia refăcută, pentru a o readuce cât mai vie în mințile supraviețuitorilor. Apoi urma să fie ales unul dintre adevărații călăi dintr-un anumit loc și o anumită zi — unul care era de pe acum mort, și al cărui stil de a ucide

să fie atât de personal încât supraviețuitorilor să le fie foarte ușor să-și aducă aminte de el — și crimele acestea îi pot fi atribuite omului-țintă.

În cazul lui Trifa, serviciile române au ales un asasin al Gărzii de Fier care de obicei își împușca din mers victimele, așezat pe cel de-al doilea loc al unei motociclete, într-un fotomontaj trucat, capul lui Trifa era pus în locul celui ales, în una din fotografii, destinată a fi publicată în Vest, urmînd să fie una dintre dovezile cele mai sugestive împotriva lui Trifa. Au fost compuse, sub. supravegherea unor psihologi, scrisori și depoziții scrise, atribuite unor oameni ce decedaseră de mult timp — unii dintre ei murind chiar în închisorile comuniste — dar și unor agenți ce trăiau în România, dintre care cîtorva urma să li se permită să „emigreze”. Toate aceste mărturii îl zugrăveau pe Trifa ca pe un monstru vicios, dîndu-se detalii convingătoare asupra felului în care a ordonat să fie incendiate casele evreilor, magazinele și sinagogile lor, să fie torturați și omorîți, și despre modul în care el însuși a fost văzut cum omora oameni. Formulările erau făcute în așa fel încît să-i convingă pe supraviețuitorii ce trăiau în Vest, unii urmînd să recunoască o parte din detaliile acestor scene, petrecute cu 30 de ani în urmă, aducîndu-l pe Trifa în centrul atenției ca autor al faptelor respective.

La sfîrșitul anului 1972, DIE l-a informat indirect pe Trifa că Statele Unite și Israelul au cerut în mod secret României dovezi referitoare la activitatea naziștilor. I se oferea protecție în schimbul cooperării cu Bucureștiul. Noua încercare de recrutare a dat greș, la fel ca și cele anterioare.

La începutul anului 1973, Ceaușescu s-a hotărît să pornească propria lui operațiune de a-l compromite pe Trifa, făcînd ca toată afacerea să pară pusă la cale de organizațiile evreiești și de guvernul Statelor Unite.

— Nu vreau să fiu prins asupra faptului, a spus el, în cazul în care conducerea americană cercetează \_ probele mai în amănunt.

Un agent DIE, evreu american, care era familiarizat cu cazul lui Trifa, fiind anterior supus de către DIE aceluiași tratament, a fost selecționat să deschidă acțiunea pe teritoriul Statelor Unite. I s-a dat un număr substanțial de documente falsificate acuzîndu-l pe Trifa că este criminal nazist, fotografia contrafăcută certificînd totul.

Un alt agent DIE, care trăia în Europa de Vest, și care era de asemenea evreu, a fost introdus imediat în operațiune, pro-curîndu-le cîtorva organizații evreiești internaționale „dovezi” ale rolului personal al lui Trifa în asasinarea evreilor. Acest agent a fost conceput a fi a doua sursă, independentă, de confirmare a informațiilor lansate de primul.

În 1974 Ceaușescu a ordonat să fie folosită și conexiunea „Marcu-Yesahanu” pentru a implica serviciile secrete de informații ale Israelului în această operație. La o întîlnire din București, Marcu a informat pe Yesahanu că DIE a strîns dovezi spectaculoase împotriva unui criminal nazist care se ascundea în Statele Unite sub acoperirea de cleric de rang foarte înalt, în povestea lui Marcu, guvernul român se hotărîse oricum să nu acționeze împotriva acestui individ, pentru ca nu cumva intervenția directă a acestuia împotriva unui episcop ortodox să fie interpretată ca un nou atac comunist împotriva religiei. Yesahanu s-a arătat a fi extrem de interesat de caz, din moment ce descoperirea criminalilor naziști a fost întotdeauna unul din cele mai importante scopuri ale serviciilor secrete de informații ale Israelului. Dînd curs cererilor repetate ale lui Yesahanu și punîndu-l pe acesta să se angajeze ferm că nu va implica partea română, Marcu s-a lăsat în cele din urmă convins să-i ofere copii ale „documentelor”, dar numai ca un gest personal de prietenii..., fără aprobarea guvernului său.

Pe la mijlocul anilor '70, nevasta șefului rabin din România, Moses Rosen, a fost arestată în Londra pentru că a furat dintr-un magazin. Nu era de fapt decît o cleptomană. Ceaușescu a ordonat imediat ca rabinul Rosen să fie folosit împotriva lui Trifa, în schimbul aranjării în bine a problemei soției lui, și a păstrării secretului asupra acestui incident. Apoi șeful DIE, Nicolae Doi-caru, a fost personal însărcinat de Ceaușescu să-l manipuleze pe Rosen. Potrivit lui Doi-caru, Rosen a fost de acord să coopereze, și a fost trimis imediat în Statele Unite să creeze climatul public necesar împotriva lui Trifa, iar mai tîrziu a fost folosit în mod repetat pentru a ajuta Bucureștiul în alte acțiuni de influență și intimidare desfășurate în Vest. Eforturile lui Ceaușescu au început să dea roade în 1975, cînd a fost deschisă o acțiune judiciară de denaturalizare a lui Trifa în Statele Unite, la Curtea Districtuală din Detroit.

Washingtonul i-a cerut Bucureștiului să coopereze în cursul procesului; Ceausescu și-a respectat holărîrea inițială. A aprobat numai ca autorităților americane să li se dea mostre de probe, cele mai importante datînd dinainte de luarea puterii în România de către comuniști, decizînd să evite o implicare mai adîncă și mai directă.

În 1976 Ceausescu a ordonat să fie făcute noi încercări de a-l recruta pe Trifa, de data aceasta însă sub presiunea făcută asupra lui de acțiunea juridică, dar și de o "oficialitate a Statelor Unite, căreia Bucureștiul i-a cerut să coopereze în timpul procesului. Șeful DIE al Brigăzii emigranților, colonelul Constantin Afrim, fostul consul, ca acoperire, în Statele Unite, și adjunctul său, colonelul Nicolae Sporiș, alias Spătaru, au fost implicați direct. Discuțiile lor cu Trifa nu au avut nici un succes, iar Ceausescu s-a decis în cele din urmă să pună în mișcare întreaga operațiune, pentru a obține expulzarea lui Trifa din Statele Unite.

*După ce am obținut azilul în Statele Unite, am raportat autorităților americane tot ce știam despre vendeta lui Ceausescu împotriva lui Valerian Trifa penint refuzul de a se subordona episcopatului său din București, cit și despre falsele dovezi fabricate împotriva lui de către DIE. Fotografia falsificată a fost găsită imediat dovedindu-se că a fost trucată. În orice caz, în 79/9 non-înfințatul Birou pcentni Investigații Speciale al Departamentului Justiției a ajuns la concluzia ca are totuși destule dovezi că Trifa ar fi într-adevăr un criminal nazist, și a pus pe rol cazul un an mai lîrziu. În cele din urmă Trifa și-a predat în mod voluntar documentele de naturalizare, iar în august 1984 a fost expulzat din Statele Unite. A murit în ianuarie 1987 de atac de inimă în Cascais, Portugalia, unde își găsisse refugiul.*

## CAPITOLUL XIX

Vineri dimineața am luat avionul, Air Force One, spre Chattanooga, Tennessee, pentru a vizita Instalațiile Centralei Electro-Nucleare Sequoia, ce urmau să aibă o capacitate de 2,4 milioane KW, programate să înceapă să producă în 1979, și Uzina de Tehnologia Combustiei, care producea cazane de presiune și alte componente pentru instalațiile nucleare. Vizita a fost aranjată la cererea expresă a lui Ceausescu. Visul lui era să facă din România unul dintre cei mai mari producători și exportatori de instalații nucleare de putere, folosindu-se de rezervele interne destul de mari de uraniu, de care însă nu se prea știa în lume.

### SE OBTINE UN CANDU PENTRU ROMÂNIA

1967 a fost anul în care DIE a aflat pentru prima dată că guvernul canadian producea un nou tip de reactor nuclear, care folosea uraniu natural, din care România are din abundență, în loc de uraniu îmbogățit, pe care numai Statele Unite, Uniunea Sovietică, Marea Britanică și Franța îl puteau produce și furniza. Un an mai tîrziu, doi specialiști români în tehnică nucleară s-au „predat” autorităților din Vest, unde au găsit în cele din urmă angajamente în institutele de cercetare nucleară canadiene. Amîndoi erau agenți DIE camuflați, în 1969 alți doi ofițeri DIE, bine acoperiți, care aveau documente de cetățeni din Vest, au fost introduși printre angajații lui Atomic Energy of Canada, Limited-AECL. În unicitatea reactorului canadian, denumit CANDU, Ceausescu a văzut soluția perfectă pentru a face din România un exportator de instalații atomice de putere, de uraniu și de apă grea — folosită de CANDU drept catalizator — mai ales în lumea a treia, care, după părerea lui, avea o mare aversiune pentru dependența dezvoltării lor industriale viitoare de tehnologiile americane și sovietică.

În ianuarie 1970 Ceausescu a creat Comitetul de Stat pentru Energie Nucleară, care să-i ducă planul mai departe, dar acesta s-a dovedit incapabil de a produce altceva decît birocrați și hîrțogărie. În 1972 a trecut programul nuclear sub propria lui supraveghere, eu fiind coordonator național. Apoi m-a făcut și consilier personal, în plus față de funcția pe care o ocupam deja.

De asemenea l-a numit pe directorul adjunct al Brigăzii Secrete a DIE, colonelul Constantin Stanciu, în funcția de ministru adjunct al afacerilor externe, făcîndu-l asistent al meu pentru programul nuclear. Un colectiv de cercetători, oameni de știință și ofițeri ai serviciilor secrete de informații urma să înceapă, undeva în afara Bucureștiului, într-o casă mare și sigură aparținînd de DIE, un program de coordonare a eforturilor celor de la informații de a obține tehnologia pentru reactorul CANDU și pentru producția industrială de apă grea, folosită cu rolul de catalizator. Curînd această echipă și-a extins activitatea la Statele Unite, Franța, Italia și Germania Federală pentru a obține informațiile despre turbinele cu abur de care reactorul CANDU are nevoie pentru a genera energie electrică, ca și despre construcția instalațiilor

nucleare de putere, capabile să reziste cutremurelor, inundațiilor și furtunilor.

Ceausescu a conceput partea principală a acestei întregi operațiuni, al cărei nucleu era să fie format dintr-o nouă generație de ofițeri DIE camuflați, care însă urmau să aibă și o bună pregătire inginerască și științifică. Toți aceștia au fost împrăștiați prin Vest, ca cetățeni vestici, pentru a putea accede în cele din urmă la tehnologiile nucleare necesare. Până la un punct acești agenți secreți erau similari celebrului spion KGB, colonelul Rudolf Ivanovici Abel. Vorbind fluent limba engleză, Abel a fost transformat de către KGB într-un american de baștină, numit Emil Goldfus, născut în New York în 1903, așa cum arătau documente aflate în metropola americană. Infiltrat în mod secret în Statele Unite, Abel (alias Goldfus) și-a petrecut mulți ani în New York cu statutul de american, despre care se presupunea că nici măcar nu auzise despre Uniunea Sovietică sau despre comunism. A fost prins de Biroul Federal de Investigații (FBI) abia atunci când un alt agent secret KGB, ofițerul Reino Hayhanen, care îl cunoștea, a fost deconspirat de Statele Unite.

Noua specie de agenți secreți români a fost recrutată dintre oamenii de știință și inginerii de înaltă calificare. Aceștia erau învățați să vorbească fluent limbile ale țărilor din Vest și li se asigura o instruire individuală intensivă în materie de spionaj, în cele din urmă li se procurau documente de cetățeni ai statelor unde urmau să acționeze, împreună cu acreditări cât se poate de serioase, și erau în mod secret dispersați prin Vest. Printre țintele nucleare cele mai importante ale DIE, în care astfel de agenți secreți au fost angajați, uneori chiar în posturi semnificative, au fost: în Canada la AECL, la General Electric of Canada, la Combustion Engineering of Ottawa și Donlee Manufacturing of Toronto; în Statele Unite la General Electric și la Combustion Engineering; în Germania Federală la Siemens, la AEG, la ITT și la Kraftwerke Union; iar în Italia la Ansaldo Nucleari Im-pianli. Echipa de curieri speciali, agenți secreți angajați numai în această operațiune, făceau transportul dinspre Vest culegând cantități importante de microfilme nedevopale.

Așa cum face de obicei înainte să se întâlnească cu vreo personalitate importantă, ori să ia vreo altfel de decizie importantă, Ceausescu a ordonat ca DIE să pregătească un studiu detaliat despre AECL, despre Canadian Export Development Corporation — EDC — și despre condițiile pe care aceștia le pun pentru a exporta reactorul CANDU-600. Studiul DIE însă a arătat că tehnicienii canadieni aveau serioase probleme cu acesta, în primul rând, vîlva produsă de faptul că India a anunțat în 1974 că posedă bomba atomică a obligat guvernul canadian să adopte o lege care le cerea clienților străini ai reactoarelor CANDU să fie semnatori ai Tratatului pentru neproliferarea armelor nucleare. Ei trebuiau, de asemenea, să-i permită Canadei să inspecteze oricînd echipamentul pe care aceasta l-ar fi furnizat. Astfel erau excluse țările din blocul comunist, precum și numeroase țări ale lumii a treia, care nici măcar nu se mai gîndeau să importe reactoare CANDU. În al doilea rând, un reactor vîndut Argentinei a produs un deficit de 130 milioane de dolari pentru AECL, din cauză că în contract nu fuseseră prevăzute clauze pentru acoperirea inflației, în al treilea rând, Canada ar fi trebuit să vîndă cel puțin încă 20 de reactoare pentru ca să-și acopere imensa investiție pe care a făcut-o pentru a perfecționa instalația CANDU. Iar în al patrulea, guvernul canadian avea o atît de mare, de disperată nevoie să exporte CANDU, încît a dat mită în valoare de cinci milioane de dolari, ungîndu-i pe cei din Coreea de Sud ca să cumpere.

La cîteva zile după ce a primit raportul, Ceaușescu m-a chemat în grădina lui cu trandafiri. — Trebuie să folosim reflexul condiționat al lui Pavlov, a început el. Trebuie să-i facem pe canadieni să le lase gura apă, așa cum a făcut Pavlov cu ciinele lui.

Mi-a ordonat să pornesc o campanie de dezinformare, răspîndind ideea că Bucureștiul nu numai că ar fi de acord să cadă la înțelegere cu Canada în legătură cu inspecțiile, dar ar fi fost chiar interesată să cumpere vreo douăzeci de reactoare CANDU, ia un loc cu uraniul și apa grea, necesare pentru a le pune în funcțiune — cu condiția ca guvernul canadian să transfere României tehnologia CANDU, și să le arate românilor cum se construiesc respectivele instalații, pentru ca mai tîrziu aceștia să le exporte în lumea a treia.

În timpul acelei plimbări prin grădină, Ceausescu a hotărît viitorul programului nuclear al României: Canada trebuie ținută „la fier” pînă cînd România află cum poate să producă reactoare CANDU; împreună cu uraniul natural și cu apa grea, acestea ar deveni o valoroasă sursă de venituri în valută, care să țină în viață comunismul românesc; Bucureștiul ar putea să

le facă tot felul de promisiuni formale canadienilor, însă nu trebuie sub nici o formă să accepte vreo limitare sau vreo preconditionare a exporturilor ulterioare de reactoare CANDU, sub pretextul achiziționării acestor instalații. Bucureștiul ar putea obține un credit canadian de un miliard de dolari, dacă nu mai mult, ca și dreptul de a plăti nu în bani lichizi, ci în mărfuri, care sînt de altfel greu de exportat în Vest; România ar putea cumpăra eventual din Canada numai anumite părți de la unul sau două reactoare nucleare, pe care să la monteze la Cernavodă, și care să constituie modelul de reclamă pentru exportul românesc de instalații nucleare putere în lumea a treia; în rest reactoarele românești CANDU, la fel ca și instalațiile de producere a apei grele, urmau să fie construite pe baza materialelor furnizate de serviciile de spionaj.

În direcția acestei strategii, pe 27 octombrie 1977, România a semnat un tratat de cooperare nucleară cu Ottawa, care chiar a crezut că Bucureștiul vroia să importe 20 de reactoare CANDU. Patru dintre ele urmau să fie construite în întregime de AECL, iar restul în cooperare cu românii. Pe 19 noiembrie, România a mai semnat o înțelegere-brevet, prin care AECL urma să transfere tehnologia CANDU în România. AECL a deschis astfel larg toate porțile, pe care au năvălit specialiștii români, cei mai mulți dintre ei fiind agenți DIE. Rezultatul operațiunii lui Ceaușescu a fost semnificativ. DIE a obținut în scurt timp informații acoperind aproximativ 75 % din tehnologia necesară pentru CANDU-600, un sistem modern de instalații nucleare, tehnologie și echipament pentru producerea apei grele, planurile arhitecturale și de construcție pentru instalații nucleare ale clădirilor din Canada, Germania Federală și Franța. Avînd toate aceste informații, Comitetul de Stat pentru Energie Nucleară era în faza finală, gata de a reproiecta și a produce CANDU-600. Ministerul Chimiei Industriale începuse deja să producă apă grea la ICECHIM-București.

Un efect secundar al acestei operațiuni de spionaj a fost înființarea la Tîrgoviste a unei fabrici care să producă valve speciale pentru industria chimică și nucleară. Această fabrică se baza în totalitate pe informațiile tehnologice obținute prin spionaj de „Visan”, un agent secret al DIE, spion ce acționa în Franța, și care lucra pentru o binecunoscută companie franceză, care aproviziona mai toate instalațiile nucleare de putere din Vest cu cele mai de încredere valve. În afară de 18 volume de documentație tehnică pentru aceste valve nucleare, „Visan” a mai furnizat lui DIE informații și documentație despre tot restul articolelor produse de această companie, ca și despre echipamentele și funcționarea respectivei fabrici. Așa cum făcuse cu partea canadiană, Bucureștiul a inventat un proiect de cooperare comercială prin care să facă și companiile franceze să „fiarbă” proiecte care bineînțeles nu au ajuns niciodată să fie puse în practică, în orice caz, pretextul acesta le-a permis românilor să-și trimită specialiștii în Franța, pentru a afla cum să folosească informațiile furnizate de „Visan”, astfel încît acestea să poată fi reproduse fidel în România.

*În 1981 „Visan” a plecat în Franța. Mai tîrziu a descris într-o carte, pe care a scris-o acolo, toată activitatea pe care a susținut-o ca ofițer secret al DIE, dînd publicității în detaliu cum a decurs toată această elaborată operațiune de spionaj.*

Atunci cînd avionul Air Force One a ajuns la altitudinea de croazieră, Ceaușescu ne-a invitat pe mine, pe Gheorghe Oprea, pe Ștefan Andrei și pe Ion Avram să luăm micul dejun cu el.

— Ce se mai aude cu CANDU al nostru, Pacepa ? s-a aprins Ceaușescu.

— Stanciu tocmai a fost chemat înapoi la Ottawa. Canadienii s-au hotărît în sfîrșit să înceapă cu transferul de tehnologie.

Colonelul Constantin Stanciu, sub acoperirea de ministru adjunct al afacerilor externe, era conducătorul echipei românești de negociere cu AECL.

— Foarte bine. Au căzut în plasa pe care le-am întins-o cu francezii, nu-i așa ? a întrebat Ceaușescu, făcîndu-nc cu ochiul.

În decembrie trecut îmi ordonase să lansez o altă campanie de dezinformare, pentru a-i face pe canadieni să creadă că dacă nu-i vor „agăța” repede pe români, livrîndu-le imediat documentația tehnologică pentru CANDU-600, Bucureștiul s-ar putea să se îndrepte spre Franța pentru a se aproviziona cu reactoare nucleare.

— Bineînțeles, tovarășe Ceaușescu. Vor să se întîlnească acolo cu Stanciu încă înainte de sfîrșitul acestei săptămîni, am răspuns eu.

— Ce idee extraordinară ! a exclamat Oprea, privindu-l pe Ceaușescu în ochi. El nu mînîncă

niciodată în prezența Lui Ceausescu.

— Și lasă-i să saliveze în continuare, dar coboară de la 20 la 16 reactoare, iar mai încolo la patru, și pînă la urjnă luăm numai două CANDU-uri. Toată șmecheria este să dăgănc clopotu' tot tîmpu'.

— Și clinele să saliveze, s-a băgat Andrei, în timp ce lingea farfuria.

— CANDU, uraniul și apa grea, astea trebuie să devină aluu-rile noastre, a spus Ceausescu, să constituie principalele mărfuri de export către lumea a treia. Putere nucleară independentă de la o Românie independentă ! a proclamat el, bătînd darabana în masă.

— Și vom lua și creditul de un miliard de dolari de la canadieni ca să le cumpărăm CANDU-ul, a intervenit Oprea.

— După ce luăm miliardu' de la Ottawa, a concluzionat Ceausescu, atunci le trîntim și ușa-n nas canadienilor, le spunem clar: 'un singur reactor și ăla să fie făcut în cea mai mare parte în România; dar să plătim numai în contrapartidă.

— Luăm CANDU-uri pe pantofi, s-a fudulit Oprea.

— Și pe oțel, a adăugat Avram.

Pantofii și oțelul sînt mărfurile pe care Ceausescu le da cu cea mai mare plăcere ca articole în contrapartidă, România avînd construite întreprinderi industriale enorme pentru producerea încălțămîntei și a oțelului, avînd dificultăți teribile în a exporta aceste produse de largă circulație.

*Jurnalistul canadian Thad Mcllroy, care a pierdut trei ani făcînd cercetări asupra istoriei vînzării reactoarelor CANDU în România, a scris un raport foarte cuprinzător al investigațiilor făcute, în care se arată ce s-a mai întîrplat după iulie 1978 cînd eu am rupt legăturile cu Bucureștiul. În conformitate cu raportul lui Mcllroy, în octombrie 1978, Bucureștiul a reînceput negocierile nucleare cu Ottawa, iar în curînd un semnificativ număr de ingineri români se afla prin toate instalațiile industriale canadiene. În orice caz, numărul reactoarelor CANDU pe care România trebuia să le importe se reducea în fiecare an. „Apoi, în martie 1982 afacerea a căzut” afirmă raportul lui Mcllroy.*

*„În septembrie 1982 Uniunea Sovietică intră și ea în luptă. Aceasta a anunțat că a semnat o înțelegere cu România pentru a construi împreună trei reactoare model VI/ER-1000, proiectate de sovietici.”*

*Mcllroy face apoi și calculul rezultatelor operațiunii financiare CANDU, în sume nete:*

*„România a obținut un pachet de împrumuturi de la Canada, în valoare nominală de un miliard de dolari americani, pentru a finanța această vînzare. Din acești bani 320 de milioane de dolari au fost împrumutați imediat. Acești bani trebuiau să fie folosiți în parte pentru a onora unele plăți ale producătorilor canadieni. Deoarece românii nu au emis ordine de plată în Canada, banii au fost folosiți în alte scopuri decît proiectele nucleare, pentru care fuseseră destinați — cu alte cuvinte, aceste fonduri, obținute fraudulos, au fost însușite în mod ilegal... însă bunurile în contrapartidă ce au fost stabilite în contract au început să ajungă în Canada, în ianuarie 1985 aproape 200 000 de tone de oțel-carbon 96 românesc sub formă de tablă a ajuns în America de Nord... Oțelul românesc s-a vîndut la prețuri declarate de 3,7 dolari pe tonă. La vremea aceea firmele canadiene vindeau același produs la prețuri variînd între 500 și 550 dolari pe tonă.”*

Era 10 fix atunci cînd avionul a aterizat la aeroportul Lovell din Chattanooga, iar guvernatorul statului Tennessee și soția sa i-au înîmpinat pe soții Ceaușescu, urîndu-le bun venit, garda de onoare trăgînd 21 de salve. Treizeci și cinci de minute mai tîrziu eram în Sequoia Atomic Power Plant — Instalațiile industriale de producere a energiei nucleare Sequoia — cea mai modernă unitate pe care autoritățile din Tennessee puteau să ne-o arate. Acesta era un gigant, neterminat încă, ale cărui reactoare urmau să aibă 39000 de tuburi de zirconiu, conținînd aproximativ 110000 tone de dioxid de uraniu. Puțin după prînz Ceaușescii erau felicitați de președintele companiei Combustion Engineering Works, care a strîns astfel bunele relații existente între această întreprindere și România. '

Cînd ne-am întors la avionul nostru era deja trecut de ora două după-amiaza. De cum am decolat, Ceaușescu ne-a și chemat pe mine, pe Oprea și pe Avram în biroul său amenajat aici..

— A-au început cu noi o dată, a bolborosit Ceaușescu. Instalația lor industrială este de două ori mai mare decît vor fi cele pe care le avem noi la Cernavodă, da' ei or să dea în folosință al doilea reactor, la capacitate maximă, deja în 1979. Pe cînd ale noastre sînt numai pe hîrtic.

Cînd a început, Ceaușescu era destul de calm, însă blîndelile lui lăsau să se întrevadă o furtună destul de puternică, așa încît nici unul din noi nu a scos nici un cuvînt și nu a făcut nici o mișcare. Elena s-a aruncat și ea în conversație, cu toate că pînă atunci părea că nu face altceva decît să se uite pierdută pe fereastră.

— Uită-te la ei... o ceată de incompetenți care au venit până aici, în America, numai ca să se plimbe pe gratis.

— Oprea, ai ceva de spus, cumva ? a intervenit Ceaușescu.

— Ce-ar putea, tovarășe, să spună ? a continuat Elena. Trebuie să se facă peste noapte inginer. Și acum mai așteptați de la el să aibă și idei ?

— Da, tovarășe Ceaușescu, într-adevăr! Aveți perfectă dreptate, a replicat Oprea, hotărîndu-se să-i ia pe cei doi pe rînd, adresîndu-se fiecăruia în parte. Am întîrziat îngrozitor de mult cu programul nostru nuclear. Voi schița imediat un nou plan care să dea impulsuri noi activității.

— Aveți bineînțeles dreptate ! Aveți bineînțeles dreptate ! l-a imitat Elena pe Oprea. Da' cine te crezi tu, mă, să hotărâști dacă președintele României are sau nu dreptate ?

Ceaușescu, mai calm, a continuat:

— Nu cred că un plan pur și simplu va fi de ajuns. Avem nevoie de măsuri mult mai radicale. De ce nu v-ați gîndit să mutăm întregul Comitet de Stat pentru Energia Nucleară și toate celelalte organizații implicate în programul nuclear în afara Bucureștiului ? Undeva departe, să stea toți la un loc, pentru ca nimeni și nimic să nu le mai distragă atenția, și să se poată concentra asupra muncii lor.

— Ai auzit, Oprea, a continuat Elena să se ia de el. Tu nu știi altceva decît să mîzgălești alte și alte hîrtii cu planurile tale ? Uită-te și tu la Tovarășu! El are soluții! Ai putea să pricepi că ceea ce tocmai a spus așa blînd nu este nici pe departe o sugestie. Este un ordin prezidențial!

— Făcusem deja un raport către dumneavoastră în care propun să-i mutăm pe toți la Slatina, a mințit Oprea.

— Da, asta nu-i o idee rea. Hai să-i mutăm acolo, a aprobat Ceaușescu.

Șliam de mult timp că dorința lui Ceaușescu ar fi să concentreze dezvoltarea celui mai nou și mai incitant domeniu economic în apropierea locului său de naștere și al Elenei, însă de fiecare dată a manipulat astfel lucrurile încît propunerea să pară că vine de la altcineva. Nu cu mult timp în urmă, Ministerul Industriei Metalurgice, care trebuia să propună locul unde avea să fie instalat imensul și modernul combinat de aluminiă, proiectat cu documentație tehnologică de ultimă oră adusă din Statele Unite și Germania Federală, a ales Oltenia lui Ceaușescu drept amplasament. Toi Gheorghe Oprea a fost cel care i-a cerut, l-a rugat ca noua uzină de automobile făcută în colaborare cu firma franceză Citroen să se numească OLTEȚ și să fie amplasată în apropierea locului lui de baștină. Președintele Comitetului de Stat pentru Energie Nucleară a „sugerat” recent ca Oltenia să fie gazda noii fabrici de apă grea. Iar Oprea, cu același succes, a „insistat” ca prima autostradă din România să fie construită între București și aceeași Oltenie.

— Avrame, cît de departe ai ajuns cu construcția generatoarelor cu aburi ? a întrebat Ceaușescu, calmat deja după luarea deciziei cu Slatina.

— Sîntem aproape gata, tovarășe Ceaușescu. Atunci cînd ne întoarcem o să vă invit să le vedeți!

— Ce să vadă ? Să vadă tot generatorul ăla vechi, făcut din lemn, de ochii lumii, ca să-I vadă ăia de la ziare ? a rîs Elena pe înfundate. Ținea în mînă în mod ostentativ *The Wall Street Journal* din 12 aprilie, conținînd o reclamă plătită în care se aflau mari fotografii ale ei și ale soțului ei.

— Ca să-l vedeți pe cel bun, tovarășe Ceaușescu. Acum avem cu mult mai multe informații, am învățat o sumedenie de lucruri și sîntem gata să mergem mai departe. Turbina noastră va fi terminală deja înainte de sfîrșitul acestui an.

— Va fi vai și amar de tine dacă minți iar, a spus Elena plecînd. Coafeza o chemase sînd în fața ușii.

Ceaușescu a cerut să i se aducă tabla de șah și mi-a făcut semn să stau jos. Ceilalți au plecat în liniște, căci nici unul dintre ei nu a vrut vreodată să stea lîngă Ceaușescu atunci cînd acesta joacă șah.

— Ai auzit ce a spus directorul ? a continuat Ceaușescu. Cam la ce intensitate a vîntului poale rezista reactorul ?

— A spus că este proiectat să reziste uraganelor cu vînturi ce suflă cu 300 de mile pe oră (480 km pe oră).

— Și celor mai devastatoare culmure de pămînt și inundații. Trebuie să facem rost de aceste proiecte. Recrutează pe cineva de acolo și plălește-l frumuseț. Sau strecoară pe cineva

acolo fără să știe nimeni.

Ceausescu a deschis din nou ca de obicei cu gambitul regelui, apoi a întrebat:

— Ce mai e nou ?

Își tragea avioanele ca pe niște adevărate „oaze” de securi, impermeabile aiacurilor microfoanelor, așa încât vorbea neatent și fără ocolișuri în timpul zborurilor. Pulerea obișnuinței îl făcea să se poarte asemănător și în timpul în care s-a aflat în Air Force One.

— Noaptea irecută, mi-am început eu raportul, am primit o telegramă din care am aflat că unul dintre ofițerii noștri de la spionaj, care lucrează într-o întreprindere canadiană de apă grea, a mai trimis peste o sută de casete cu microfilme nedvelopate încă, cu imagini ale instalației.

, — Verifică ! Ești sigur că vom fi în stare să terminăm fabrica de apă grea fără să trebuiască să cumpărăm cine știe ce licență ?

— Bazându-ne pe ce au raportat cei de la bază, se pare că agenții noștri ne-au furnizat informații despre tot ce au canadienii acolo.

AGENTUL „235” DIN PAKISTAN

După o scurtă pauză, Ceausescu m-a întrebat cu voce foarte joasă:

— Ai vreo informație despre „235” ?

— Da, tovarășe, înainte să plecăm din București am primit de la el o carte poștală trimisă de la adresa lui din Austria. Folosind codul deschis, ne-a raportat că interogarea lui a luat sfârșit, și că asupra lui nu mai planează nici o suspiciune. Ca urmare tocmai a fost trimis cu afaceri în vestul Europei. Cere o întrevvedere. Data de pe cartea poștală, care înfățișează catedrala Sacre Coeur din Montmartre, este 5 aprilie 1978. Conform înțelegerilor pe care le-am avut cu ei, întâlnirea ar urma să aibă loc la 30 de zile de la data transmisă, în fața catedralei, seara la ora 9,00, punând în amânare cel mult o zi, dacă intervine ceva.

— Vorbești serios ? a rămas Ceausescu blocat ținând în mână suspendată în aer dama pe care vroia să o mute.

— Comisia tehnică a acestei operațiuni a analizat cu atenție cartea poștală și a confirmat că este scrisă de el. Nu a putut găsi nici o urmă a vreunui stres, care ar fi putut indica faptul că ar fi fost constrâns să o scrie.

— Băiețaru-u-u ! a urlat Ceausescu, chemându-l pe omul lui de încredere din cadrul gărzii de corp. Adu-mi un pahar cu apă.

Numele-cod „235” a fost pus chiar de Ceausescu, poreclindu-l astfel în mod spontan pe unul dintre agenții lui favoriți, un om de știință pakistanez, ofițer de informații, în același timp pe care îl cunoștea personal, și care furnizase anterior o scrie de date despre energia nucleară. În 1975 i-am arătat lui Ceausescu niște informații DIE ce indicau că Pakistanul începuse operații ultrasecrete de dezvoltare a propriilor capacități militare în domeniul nuclear. Acesta era, de asemenea, un vis secret al lui Ceausescu. Atunci când mi-a ordonat să fac „studii în adâncime” asupra lui Zulfikar Ali Bhutto, primul-ministru al Pakistanului, eram absolut convins că Ceausescu urma să-l atace pe acesta în mod direct și frontal. La câteva zile după ce m-am prezentat la Ceausescu cu acest studiu, a ordonat ministrului afacerilor externe să aranjeze o întrevvedere între el și Bhutto. A fost aranjată o scurtă escală în Karachi, în care Bhutto urma să-l primească pe Ceausescu la aeroport. Când avionul românesc a aterizat, Bhutto se afla acolo, acompaniat de numeroși demnitari locali, și l-a invitat pe Ceausescu într-un loc din apropiere pentru dejun.

În comparație cu cazurile pe care le avusese până atunci, Bhutto a fost o pradă relativ ușoară pentru experimentatul Ceausescu, care era de data aceasta și foarte bine pregătit. După • dejun, el a caștat o discuție cât se poate de privată, acompaniat numai de interpret — agent DIE — și de mine, în timpul CUR;;; și-a lansat atacul frontal:

— Noi amîndoi împărtășim același vis, acela de a face un loc în istorie pentru țările noastre, a început Ceausescu, iar drumul cel mai bun este acela de a le întări forțele, în zilele noastre singura putere adevărată este puterea nucleară. Tot ce facem trebuie să rămînă secret. Lucrînd independent, serviciile noastre secrete de informații — și aici a arătat spre mine — au obținut rezultate remarcabile, împreună însă s-ar putea să fim în stare să ne realizăm visul, în acest plic se află mostra rezultatelor la care am ajuns, ceea ce putem noi să producem. Dacă sînteți de acord, dați-mi de știre. Dacă nu, puteți uita toată această poveste.



Bhutto a băgat plicul în buzunar cu foarte multă atenție. Acesta conținea doar un inventar al informațiilor de spionaj nuclear pe care România, în secret, l-ar fi putut furniza Pakistanului. Bhutto a reacționat aproape exact cum se așteptase Ceausescu. Chiar înaintea plecării, el i-a dat lui Ceausescu un plic.

— în interior se află numele codificat al unui om, un număr de telefon și o parolă. Cred că următoarele contacte ar trebui să aibă loc între doi indivizi, nu între două guverne, dragul meu prieten.

Două săptămîni mai tîrziu, omul care avea să se numească „235” a luat masa, în mod cu totul privat, cu Ceausescu, la reședința din Snagov. Radu Andreescu a fost liantul operațional, fiind un strălucit inginer și agent DIE, el devenind omul de legătură. Zece zile după aceea Andreescu a plecat în Pakistan cu un voluminos pachet diplomatic conținînd informații și date obținute toate din Vest, prin spionaj nuclear, care urmăreau să sensibilizeze cealaltă parte. S-a întors apoi cu proiectul complet al reactorului canadian CANDU, conținînd mult mai multe date decît fuseseră în stare să obțină cei de la DIE pînă atunci. Mai departe, vizitînd din nou Pakistanul, Andreescu a luat cu el toate datele tehnice despre securitatea sistemelor nucleare franceze — de care Pakistanul se pare că avea mare nevoie — și a adus înapoi în România date suplimentare despre sistemul centrifugal Degussa de îmbogățire a uraniului, la care Bucureștiul începuse deja să lucreze, precum și informații semnificative despre producția industrială a uraniului 235.'

Cartea poștală era primul semn de viață pe care îl primeam de la „235” din 5 iulie 1977, de la lovitura de stat, cînd generalul Muhammed Zia ul-Haq l-a arestat pe Bhutto și s-a declarat pe sine șeful legii marțiale.

— Șah-mat! Băjenaru ! Un Cordon Rouge ! a comandat Ceaușescu. Trebuie să fii extraordinar de atent. Trebuie să ne agățăm de Rosenberg al nostru.

După al doilea pahar, și aparent fără nici o legătură, Ceaușescu m-a întrebat deodată :

— Cît de mare era presa aia ?

— Cea de la atelierul metalurgic al lui Combustion Engine-ring ?

— A-hă.

— Douăzeci de milioane de tone.

— Atunci cînd am vizitat instalațiile industriale „STAR” mi s-a spus că cu cît este mai mare presiunea, cu atît diamantele ies mai mari și mai pure.

— Da, tovarășe. Am încercat și noi să ajungem la presa aceea, însă s-a dovedit a fi imposibil. Este un echipament controlat foarte de aproape de americani.

— Șeful unui serviciu secret de spionaj dintr-o țară comunistă nu are niciodată voie să spună că ceva este imposibil. Trebuie să o avem !

„ORICE AMERICAN POATE FI CUMPĂRAT”

— Nu acolo l-am văzut, dragă, pe nepotu' lui Traian Vuia ? ne-a întrerupt Elena, care tocmai se întorsese.

Inginerul român Traian Vuia a inventat și a construit în 1906 primul avion monoplan, cu care însă nu a reușit să zboare. Primul aparat operativ de acest gen a fost făcut de francezul Louis Bleriot, care a zburat peste Canalul Mîneicii, în 1907. La cîteva ani după aceea, Vuia a inventat un generator cu aburi sub presiune, care \*-a dovedit alît de eficient încît a devenit curînd cunoscut sub numele de „generatorul Vuia”. Nepotul său, cetățean american, era acum expert în cazane de presiune nucleară, construite pe principiile de bază ale bunicului său.

— Ce știi despre tînărul Vuia, Pacepa ? m-a întrebat Ceaușescu.

— Despre nepotul lui Vuia mi s-a raportat că este un inginer i fidel autorităților americane.

— Fidel a-u-to-ri-tă-ți-lor a-me-ri-ca-ne! Ai văzut vreodată | vreun american loial, *monsieur* ? Orice american poate fi 'cumpărat, dacă știi cum. Nu știi, dragă, ce sînt banii ? Banii,

*M-O-N-E-Y!* a intonat ea, frecîndu-și două degete sub nasul meu.

— Chiar așa, Pacepa. O fi el, Vuia, vreun american, dar nu uita că și dolarii sînt tot americani.

— Ce vrei să spui, dragă, cu „american” ? Vuia e român toată ziua. Cine s-a născut român, român rămîne pentru totdeauna. El, copiii lui, nepoții și strănepoții.

- — Pacepa știe asta, Elena, a spus Ceaușescu, încercînd să facă liniște în jur.

— Și dacă este așa, de ce nu-ți aduci aminte, *monsieur*, că una dintre cele mai mari fabrici comuniste poartă, dat de noi, numele lui Traian Vuia ? a țipat Elena la mine. Ai încercat să-l aduci pe nepotu' ăsta al lui la București ca să i-o bagi pe gît ? Ai încercat să-i arăți în ce fel i-a onorat tovarășu' numele bunicului ? L-ai întrebat ce face el pentru onoarea lu' tovarășu' ?

— E clar că ar trebui să ne folosim de nepotu' lui Vuia, Pacepa. Nu numai din cauza numelui lui...

— Mi s-a spus că numele lui Traian Vuia se află scris în orice enciclopedie, l-a întrerupt Elena, supărată. Mai mult chiar decît al tău, Nicule.

— ...Dar mai ales din cauză că este specialist în fizica nucleară. Adu-l la mine în București, îl recrutez chiar eu.

— Spune-i lu' picrde-vară ăsta că recrutarea agenților este treaba lui, nu a ta. Asta trebuie să facă el și serviciu' lui împluțit. Și mai spune-i că e treaba lui să facă un agent din fiecare român care trăiește în America și care a învățat să meargă în două picioare. Nu numai din Vuia.

Elena s-a întors la poza ci din *The Wall Street Journal* exact la fel de brusc cum se și băgase în discuția mea cu Ceausescu. Tăcerea partidei de șah era acum întreruptă numai de zgomotul lui Air Force One, pînă cînd a fost deodată ruptă de Ceausescu:

— Cine urmează să mă întîmpine la Texas Instruments ?

— Vicepreședintele lor, Grant Dove. A fost cel mai înalt grad pe care l-am putut găsi.

— Din moment ce trebuie să mă deplasez pînă la Dallas, ar fi putut cel puțin atîta să facă, să-l pună pe președinte să deschidă ușa acelui imperiu al microelectronicii pentru mine.

#### PRIMUL CONDUCĂTOR COMUNIST LA TEXAS INSTRUMENTS

Pentru Ceausescu ideea de a merge pe picioarele lui prin Dallas era groaznic de greu de acceptat, căci acest oraș „barbar” nu însemna pentru el nimic altceva decît locul în care fusese asasinat președintele Kennedy. Numai ambiția lui nemărginită de a face ceea ce Brejnev nu a fost în stare l-a ajutat să-și învingă frica aceea acută, animalică pentru propria lui viață, și să se lase dus pînă la Dallas.

Atunci cînd căpitanul de zbor ne-a anunțat că avionul prezidențial va ateriza în scurt timp pe aeroportul din Dallas, i-am cedat partida care tocmai începuse și am cerut permisiunea să mă duc la locul meu.

— Da, ai grijă la piloți și la Serviciile Secrete. Nu uita că sîntem la Dallas.

La aeroport, atunci cînd a fost întîmpinat de Robert Folsom, primarul orașului Dallas, Ceausescu era alb ca foaia de hîrtie. De acolo coloana motorizată nc-a dus direct la Texas Instruments, prima oprire în Dallas. Atunci cînd a intrat în clădirea companiei, fața și ochii lui Ceausescu s-au luminat, își împlinise visul de a fi primul președinte comunist care pune piciorul în interiorul lui Texas Instruments. Ceausescu vroia să fie întotdeauna primul.. A fost într-adevăr în stare, în cele din urmă, să pășească în acel imperiu interzis, dar nu a putut să dea mîna cu vreun muncitor; a avut voie să privească echipamentul și pe oameni la lucru producînd componentele electronice, însă numai printr-un perete protector din sticlă. În acea după-amiază, primarul orașului Dallas a dat o recepție pentru Ceausescu în noua și moderna primărie a metropolei, subliniind că Ceausescu era primul șef de stat străin care vizita această clădire. La mai puțin de o oră după ce am ajuns, șeful echipei de la Serviciul Secret m-a luat de-o parte ca să-mi spună că s-a primit un telefon anonim de la un individ care susținea că a plantat o bombă în clădirea primăriei. M-a rugat să-l iau imediat pe Ceausescu, să-l urmez pe o rută stabilită înainte pentru cazuri de forță majoră, și să părăsim cît mai repede incinta. Ceausescu tocmai toasta cu gazdele atunci cînd l-am luat de mîna și i-am povestit, că, din motive de securitate, am fost rugați să părăsim imediat clădirea. S-a albit ca o stafie, a înșfăcat-o pe Elena, și i-a spus bîlbîindu-se:

— P-pune j-jos p-paharu', f-femeie !

Apoi a tras-o după el, urmîndu-mă spre o scară rulantă. La un moment dat și-a pierdut echilibrul și a început să se împleticească, și nu știam sigur dacă asta se petrecea din cauza repezelii provocate de emoție, sau pentru că se afla pentru prima dată în viața lui pe o scară rulantă. Abia a doua zi, după ce a părăsit Texasul și eram deja în zbor spre New York, m-a întrebat de ce a fost evacuat atît de brusc din primăria din Dallas.

După recepția dată de primarul metropolei, Ceausescu a participat la o masă de lucru organizată de Camera de Comerț a Texasului. Acolo, îmi discursul de răspuns, Ceausescu s-a

referit în mod cu totul neașteptat și la Texas Instruments, adresându-se în mod vizibil vicepreședintelui companiei:

— Unele din produsele lui Texas Instruments s-ar părea că au și caracter strategic. Noi nu sîntem interesați în a produce astfel de articole, pentru că noi ne pronunțăm pentru dezarmare, pentru distrugerea armelor atomice și a armamentelor în general. Noi sîntem pentru o lume fără nici un fel de forță, o lume a cooperării pașnice. Iată de ce vrem să ajungem la cooperare, nu pentru a folosi electronica în scopuri militare, ci pentru o electronică folosită în scopuri industriale, economice.

Întorși înapoi în apartamentul de la hotel, Ceaușescu m-a chemat la ei și mi-a spus:

— Dă-le orice alte asigurări mai vor că nu ne interesează electronica militară. Folosește-ti imaginația.

## CAPITOLUL XX

De-a lungul numeroșilor ani petrecuți alături de Ceaușescu am putut observa cum frica lui primitivă, teama animalică pentru propria-i viață, a crescut, în proporție geometrică, o dată cu puterea. Știam sigur că atîta timp cît avea să rămînă în Dallas nu va putea să închidă ochii, și că spectrul asasinării președintelui Kennedy îl va ține treaz toată noaptea. Iar atunci cînd nu poate să doarmă, Ceaușescu nu poate nici singur să stea. M-a chemat la el la ora unu și jumătate și mi-a cerut să-i aduc dosarul cu datele despre Centrul Spațial din Huston, precum și ultimele comentarii ale postului de radio Europa Liberă asupra acestei călătorii. Pe la ora trei m-a chemat în birou, ca să-mi înapoieze materialele pe care i le dădusem.

### Operațiune împotriva postului de radio Europa Liberă

— Trebuie să compromitem Europa Liberă o dată pentru totdeauna, a explodat Ceaușescu încă înainte de a fi apucat să închidă ușa, cînd am intrat în camera de lucru. Așa cum a făcut Gierek, a continuat el, ridicîndu-se de la birou pentru a da televizorul mai tare.

Primul secretar al Poloniei, Edvard Gierek i-a povestit lui Ceaușescu despre o operațiune de succes împotriva postului de radio Europa Liberă, iar Ceaușescu m-a rugat în mod repetat să pornesc o acțiune care să urmeze cam același program. Potrivit celor spuse de ci, Gierek a declarat că agenturile poloneze de spionaj au avut în redacția postului de radio un ofițer bine camuflat timp de opt ani, care a fotografiat tot ce a văzut și tot ce i-a căzut în mînă, trimițînd filmele la Varșovia. Atunci cînd Gierek a avut destule dovezi că radio Europa Liberă nu era altceva decît un „cuib de viespi al CIA”, omul a fost rechemat.

— De cîte ori trebuie să-ți tot spun povestea asta ca să reușesc să obțin și eu o operațiune românească asemănătoare ? a continuat Ceaușescu. Ce se aude cu „Ionescu” al tău ?

În anul 1977 Ceaușescu a ordonat pentru prima dată celor de la DIE să organizeze o operațiune în stilul Gierek, pentru ca apoi să se facă o campanie de presă explozivă, ce ar fi urmărit să zguduie din temelii departamentul românesc al postului de radio Europa Liberă. DIE l-a ales pe „Ionescu”, unul dintre agenții pe care îi avea în interiorul redacției. Acesta fusese colonel în armata română, trecut în rezervă și trimis în Franța în 1952, unde a devenit angajat la radio Europa Liberă. Ceaușescu a aprobat operațiunea și a semnat un decret secret care îi dădea lui „Ionescu” gradul de general în retragere și pensia ce i s-ar fi cuvenit, în caz că s-ar fi repatriat în România. „Ionescu”, care pe vremea aceea era în vîrstă de 66 de ani, a fost contactat în mod repetat în Franța și în Austria. El s-a arătat flatat de atenția care i se acorda, însă a lăsat clar să se înțeleagă că decizia lui finală depindea de reușita în a o convinge pe iubita lui, care era o franțuzoaică, să-și petreacă împreună ultimele lor zile de viață în România. Evident, aceasta nu s-a dovedit a fi o misiune tocmai ușoară.

— Nu ne-a dat încă un răspuns definitiv, tovarășe Ceaușescu.

— Prcsați-l. Forțați-l. Santațați-l. Sau faceți-l să vină la o întîlnire în Austria și răpiți-l, a spus Ceaușescu, arătînd cît se poate de clar că acestea erau noile ordine pentru rezolvarea cazului respectiv. Vreau să văd că bomba pe care am pregătit-o pentru cuibu' ăla de viespi explodează o dată în presa din Vest! — și a început să se plimbe prin cameră ca leul în cușcă.

— Ca să putem să-i distrugem pe acești dușmani, a continuat Ceaușescu, trebuie mai întîi să-i discredităm. Asta vreau eu să se întîmple cu Europa Liberă. Vreau să fie discreditati, să se afle că este o operațiune pusă la cale de CIA, care și-a trimis spionii în România, urmărind știrbirea suveranității și independenței noastre. Da' nu vreau ca toate astea să fie auzite din gura mea. Nu vreau și nu pot să spun că Congresul American minte despre

Europa Liberă,' pentru că am nevoie de Congres pentru clau/n națiunii celei mai favorizate. Nu vreau și nu pot să spun că Vance, Carter și Brzezinski mint, pentru că am nevoie de ajutorul lor politic și de banii lor. Așadar, cine ar trebui să vorbească, Paccpa ? și-a terminat ci retorica, oprindu-se în fața mea.

— Însăși Europa Liberă.

— „Ionescu”. El este cel care trebuie să spună tot, iar eu deja am aprobat tot ceea ce trebuie să zică, nu-i așa ?

— Da, tovarășe. Toate declarațiile lui viitoare au fost pregătite. Serviciul D a pus deja semnătura lui „Ionescu” pe toate,

— Trebuie să arătăm prin gura lui „Ionescu” că această Europă Liberă nu este decât un cuib de spionaj CIA. O dată făcută treaba asta, nu mai este decât o problemă de timp și tehnică pentru a demonstra că Vocea Americii, radio Libertatea și BBC sînt același lucru. Moscova și celelalte membre ale Pactului de la Varșovia vor face restul.

Ceaușescu s-a întors și s-a așezat la biroul lui.

— D-aia îl vreau pe „Ionescu”, viu sau mort. S-a înțeles ?

— Da, tovarășe.

— Altceva, ce mai e nou ?

— Peste o sută de membri ai Camerei Reprezentanților Statelor Unite au de gînd să ridice problema clauzei națiunii celei mai favorizate dată României, dacă să i se mai acorde sau nu, am început eu. Situația aceasta a fost generată de ultima scrisoare venită de la Károly Király pe căi ciudate.

— Asta nu trebuie să se întîmple, a replicat Ceaușescu. Fără statutu' ăsta nu mai putem să facem exporturi în Statele Unite. Nu mai putem avea asigurate credite și uși deschise pentru informațiile tehnologice.

— Emigranții plănuiesc să organizeze duminică o demonstrație ostilă la New York, am continuat eu, și s-ar putea să se ducă o grămadă de lume acolo.

— F-fasciștii! Ar trebui demascați cu toții de fasciști ce sînt toți! a urlat Ceaușescu.

Demascați că ci au trimis mii de evrei în lagăre de concentrare... două sute de mii au trimis. Ar trebui să le spunem tuturor că după înfrîngerea fascismului toți indivizii ăștia au fugit din țară și s-au stabilit în diferite părți ale lumii, de unde încearcă să reînvie fascismul. Ceaușescu se ambala singur, încălzit fiind de subiectul lui favorit de propagandă. Iar Ni-coloc — se referea la ambasadorul român — ar trebui să ia i-! mediat legătura cu Casa Albă și să ceară ca această demonstrație să fie oprită.

Cînd am plecai de la Ceausescu era aproape patru dimineața, însă la numai jumătate de oră după aceea unul din membrii gărzii de corp m-a anunțat că trebuia să mă duc iar la el. Atunci cînd a observat tabla de șah sub brațul meu, fața arsă a lui Ceausescu s-a luminat de un zîmbet abia schițat. Ca de obicei, a deschis cu gambitul regelui.

Zece minute mai tîrziu, atunci cînd nu se aștepta deloc, i-am dat sah-mat.

— Joci mai bine noaptea decât în timpul zilei, a declarat el în replică.

Folosind același gambit al regelui, Ceausescu a deschis o nouă partidă, hotărît ca de data aceasta să cîştige. Cu toate că are o enormă putere de concentrare, de obicei nu este în stare să facă două sau mai multe lucruri în același timp, excepție făcînd jocul de șah. După ce și-a construit în cap tactica și strategia jocului și mișcările următoare, Ceausescu se poate folosi de cele mai înșelătoare și mai perfide metode penlru a distra atenția adversarului. Una dinlre acestea era să-i tot pună adversarului întrebări dinlre cele mai dificile.

**O COMOARĂ TEHNICĂ PENTRU HRUȘCIOV**

— Cine ne-a dat tehnologia americană a aliajelor tari, care ne-a salvat independența ? a întreat Ceausescu mutînd discret un nebun din fața turnului.

— „Herbert”.

— Spune-mi povestea lui, mi-a ordonat el.

I-am relatai, cît de scurl am putut, despre ce este vorba. La începutul anilor '60, „Herberl”, reprezentantul-șef al unui consorțiu vest-german compus din Schlomann, AEG și cîteva alte companii, care avea o reprezentanță la București, a fost surprins avînd relații amoroase cu o femeie măritată. Nu a fost șantajat.

În schimb, o tînără femeie, educată, înleligenă, atrăgătoare, o romîncă ce lucra penlru o linie aeriană din străinătate, cu numele conspirativ „Rodica”, i-a devenii amanlă. Aceasia era, bi-

neînțeleș, agent de securitate. La începutul anului 1963 însuși „Herbert” a devenit agent. În schimbul unei vieți mai bune cu Rodica în România, unde și-a petrecut un număr de ani, și pentru un tratament preferențial în afacerile pe care le încheia, el ne-a furnizat documente tehnice de mare valoare. Unul dintr-acestea a încredințat toate arhivările noastre. După ce s-a înțeles dintr-o călătorie de ruină în Germania Federală, „Herbert” le-a înmânat celinde la DIE un proiect complet, cuprinzând mai multe mii de planuri, soluții tehnice și alte documente, ce ne puteau permite să ridicăm din temelie o fabrică nou-nouă, celinde tip și foarte sofisticată, care pe vremea aceea se afla încă în construcție în Statele Unite, și în care se puteau produce aliaje ultradure, folosite pentru o nouă generație de rachete militare și spațiale.

— Cât ai dat pentru proiectul ăsta, Pacepa ?

— Că a costat: 64 000 de dolari.

— Și Moscova cât ne-a plătit pentru el ?

— Peste milioane.

— Și ăsta nu a fost decât un mizic. Îți aduci aminte cum am luat proiectul, mi-am făcut un plan, și i-am pus totul pe masă lui Hrușciov ? A doua zi, după ce experții i-au spus că comora incredibil de mare i-am dat, m-a îmbrățișat și m-a sărutat pe amândoi obraji. „Nu cred că mai avem nevoie să ținem trupe sovietice în România, tovarășe Ceaușescu. Ne esle de ajuns că vă avem pe dumneavoastră acolo”, mi-a spus Hrușciov.

Proiectul acela a desăvârșit miracolul. Și pe deasupra Bodnăraș. Fără proiect și fără Bodnăraș probabil că am mai avea și acum trupe sovietice în țară.

— Este chiar adevărat, tovarășe Ceaușescu, că proiectul acela a jucat un rol alit de important în retragerea trupelor Armatei Roșii din România ? am întrebat, irecând timid la ofensivă.

— Sigur că da, a replicat el, împingând regina ușor peste un careu, cu o mișcare ce s-a vrut ascunsă. La doi ani după ăia Hrușciov a declarat că Uniunea Sovietică este pe cale să producă o nouă generație de rachete militare și spațiale, înaintea Americii.

Instalația pentru aliaje dure nu a început să fie operațională atunci când prevăzuse Hrușciov, însă este și acum de departe cel mai modern și mai eficient laminor de felul ăsta din Uniunea Sovietică.

Povestea lui Ceaușescu era în principiu corectă. Există însă undeva un neadevăr minor. Nu Ceaușescu, ci Gheorghiu-Dej a fost cel care a dus proiectul la Moscova și a tratat cu Hrușciov condițiile retragerii Armatei Roșii din România. Soarele începuse să se ridice deasupra Dallasului atunci când Ceaușescu în sfârșit a întrerupt meciul de șah.

— Astăzi o să-mi pun și al doilea picior pe NASA! a izbucnit el cu bucurie, în timp ce se ducea să-și trezească nevasta.

Atunci când Air Force One a aterizat pe Hobby Airport din Houston, Ceaușescu, nu a dat nici o atenție faptului că a fost întâmpinat doar de secretarul de stat al Texasului, Steven Oaks și de primarul executiv, Judson Robinson. Elena a observat asta imediat.

— Unde le este nenorocitu' de guvernator ? s-a plîns ea. Pun pariu că n-a văzut în viața lui un șef de stat, da' nu catadicsește să vină să ne vadă.

#### CLĂDIREA NR. 30 DE LA NASA

De la aeroport coloana oficială de mașini ne-a dus direct la centrul spațial NASA. Atunci când s-a dat jos din limuzina sa, Ceaușescu, cu silueta lui și așa foarte mică, părea încă mai mic și mai de ncluat în seamă -ca niciodată, sfînd la poalele enormelor clădiri de oțel și beton. Dr. Sigurd Sjöberg, directorul-adjunct al acestei gigantice întreprinderi, i-a întâmpinat pe oaspeți, urîndu-le bun-venit, și ne-a făcut cunoștință cu cel care urma să ne fie ghid, astronautul John Young, spunîndu-ne că acesta participase la patru zboruri extraterestre cu navele spațiale Gemini și Apollo, și că aselenizase de două ori pe satelitul natural al pămîntului.

Young era politicos, de parcă avea de încheiat cu noi ceva afaceri. Atunci când ne-a explicat că centrul respectiv avea angajați mai mult de 3 600 de ingineri specialiști cu cea mai înaltă calificare, de oameni de știință, matematicieni, instructori de zbor și, bineînțeleș, astronauți, Ceaușescu mi-a șoptit la ureche, cu o oarecare nuanță de satisfacție :

— La noi, în industria de pantofi, avem și mai mulți d-ăștia, nu-i așa ?

S-a arătat deosebit de interesat în special de proiectarea și testarea vehiculelor spațiale, ținîndu-mă mereu aproape pentru a lua notițe. Elena a făcut mari eforturi ca să pară interesată de clădirile și de laboratoarele destinate recrutării și pregătirii echipajelor zborurilor spațiale precum și de experiențe științifice efectuate în spațiu.

Toți vizitatorii proeminenți sînt conduși în clădirea nr. 30, centrul de control al zborurilor spațiale,

fiind de mare spectaculozitate, cu multele sale computere ce supraveghează nu numai zborurile spațiale, ci și întregul centru. Jurnaliștii și fotoreporterii români, entuziasmați de tot ce vedeau în jurul lor, s-au împrăștiat, băgându-și nasul peste tot. Atunci când Ceaușescu a fost invitat să se așeze la biroul directorului de zbor, Elena m-a înghiontit:

— Cheamă-i pe fotografi. Am impresia că timpotii ăia scapă chiar momentul în care Tovarăsu' conduce tot sistemul de zbor spațial.

În afara Elenei Ceaușescu, toți cei din delegația României păreau să fie puternic impresionați de această vizită.

— Potrivit celor spuse de de Gaulle, a spus Andrei în timp ce ieșeam afară, încercând să spună ce simte fără să pară că laudă capitalismul american, Statele Unite nu par să aibă o politică externă. Judecând însă după toate cele pe care le-am văzut aici, as putea spune că au o politică spațială nemaipomenită!

— Dacă sînt așa de nemaipomeniți, cum zici, a răspuns Elena cu severitate, atunci de ce, dragă tovarășe, primul om din spațiu a fost totuși Gagarin ? S-a uitat apoi fix la fiecare din noi, luîndu-ne pe rînd, pînă cînd fețele noastre, pînă atunci radioase, au ajuns la o vinovăție solemnă.

La prînz, în timpul recepției date de primarul orașului Houston, acesta din urmă i-a oferit lui Ceaușescu cheia orașului, în toastul său, Ceaușescu a spus:

— Vedeți dumneavoastră, noi avem în România o poveste despre o cheie fermecată, o cheie care te ajută la îndeplinirea dorințelor... Iar dacă tot printr-o minune, cheia aceasta ar fi fermecată, trebuie să fiți siguri că nu o voi folosi decît în scopul prieteniei, al păcii și al colaborării.

Pe cînd plecam de la River Oaks Country Club, unde avusese loc dineul, Ceaușescu m-a împins în limuzina lui.

— Trebuie să faci în așa fel încît să recrutezi niște agenți pe aici cu ajutorul cheii de la primar, în timpul dineului am auzit că dispun de o tehnologie care le permite să foreze pînă la adîncimi de 6000 de metri și chiar mai mult. Este exact ce ne trebuie pentru rezervele noastre de petrol de adîncime care tocmai au fost descoperite.

În timp ce Ceaușescu începuse să picotească ușor, Elena și-a adăugat și ea părerea, referitoare, evident, la valoare:

— Da' dacă nu e de aur, dă-o-ncolo !

Următoarea noastră oprire a fost la New Orleans, unde am aterizat în aceeași după-amiază, plecînd aproape imediat de la aeroport în direcția lui Royal Orleans Hotel, situat în vechiul cartier francezesc. De cîteva săptămîni, încă de cînd fusesem în New Orleans ca să fac preparativele pentru această vizită, am fost îngrijorat că Elena Ceaușescu nu va fi prea încîntată de acest hotel foarte respectabil însă oarecum de modă veche. Așa cum mă așteptam, nu a trecut mult pînă m-a chemat la ea:

— Mă, idiotule, de ce nu m-ai dus la Sheraton ? Că doar nu dai din buzunarul tău.

. Simțind nevoia de a schimba ceva, a chemat la ea toată delegația română, punîndu-i pe toți, de la miniștri la oamenii corpului de gardă, să acopere toate gurile de ventilație ale instalației de aer condiționat, înfundîndu-le cu ziare, în tot apartamentul prezidențial.

— Lasă-i să muncească. Tu hai cu mine să-mi arăți orașul, mi-a spus, luîndu-mă de braț. Am încercat să-i arăt Elenei farmecul unic al lui Bourbon Street. După nu mai mult de o jumătate de oră își făcuse o părere personală:

— E murdar, zgomotos și mizerabil. Hai să ne întoarcem la hotelu' nostru.

După recepția și dineul oferite de primar, Elena era în toane bune. Comandîndu-și șampania favorită, Cordon Rouge, a spus:

— Știi, Nicule, am avut o conversație foarte interesantă cu „primărcasa”. A zis că vrea ca oamenii de aici să aibă o grămadă de copii.

Dîndu-și paharul peste cap, Elena Ceaușescu l-a chemat la ea pe translator, Sergiu Celac.

— Ce zicea individ' ăla despre Tovarăsu' ? a întrebat ea.

— Care individ ?

— ăla care zicea despre Tovarăsu' și despre nu știu ce secole, a explicat Elena, în stilul ei inimitabil.

— A, Mr. Basil Rusovich junior, președintele Centrului In-, ernațional de Schimb, a spus Celac, scoțîndu-și din buzunar un

carte de notițe. A zis: „Am curajul să-l compar cu marile personalități care au trăit de-a lungul veacurilor”. Asta este ce a spus.

— Vezi, Nicule ? Un om ca tine se naște numai o dată la cinci sute de ani. Elena și-a mai pus un pahar cu șampanie. Cum te simți să fii atât de mare, atât de important și totuși conducătorul unei țări atât de mici ? Singura care e mai mică e Albania. Da' da' da'. semnezi decretul' ăla, în mai puțin de zece ani vom avea patruzeci de milioane de locuitori.

— Ei, femeie, fii serioasă. Taci din gură, a rîs Ceaușescu, fără doar și poate foarte flatat.

Nu era prima dată cînd o auzeam pe Elena făcîndu-și planuri despre obligarea fiecărei familii din România de a avea minimum patru copii. Visul ei cel mai intim și cel mai plăcut era de a deveni ea însăși președinta României, iar numele să îi rămînă în istorie ca singura femeie-presedinte care a dublat populația țării sale în timpul în care a fost la putere.

*Cîțiva ani mai tîrziu mijloacele de comunicare m masă americane anunțau cu surprindere și consternare că președintele Ceaușescu a semnat un decret care obliga fiecare familie din România să aibă cel puțin patru copii.*

Atunci cînd Elena a plecat să-si facă masajul de seară, Ceaușescu a comandat vin, împreună 'cu brînză telemea, roșii și ceapă, cerînd să i se aducă și casetofonul stereo portabil.

— Și o casetă bună, a adăugat el, referindu-se la ceva anume. Cîteva minute mai tîrziu, Ceaușescu golea, dîndu-le peste cap,

două pahare de vin alb, în timp ce Băjenaru pune casetofonul, dînd drumul unei casete pe care erau înregistrate vocile noastre, pentru a înscena o altă conversație, ce avea să acopere adevărata noastră discuție, în cazul în care ar fi fost ascunse pe undeva microfoane.

— Dă-l mai tare, i-a ordonat el lui Băjenaru, în timp ce începuse deja să-și devoreze mîncarea preferată.

Trăgîndu-si scaunul mai aproape de al meu, Ceaușescu a con- , tinuat cu voce scăzută :

— Trebuie să avem proprii noștri agenți de informații și cu influență peste tot în Washington, a zis el, băgînd în gură o roșie întreagă. Agenți veritabili de influență, nu spionii tăi de capă și spadă care se furișează în timpul nopții pe la întîlniri, cu gulerul ridicat și cu cozorocul de la pălării trase pînă pe nas. A continuat să plescăie zgomotos, continuînd să-si îndese în gură cu degetele tot mai multă mîncare. Trebuie să fim în stare să le dăm agenților noștri ordinele de atac în plină zi, așa încît să nu trezim nici o suspiciune. Agentu' tău este la Casa Albă sau la Departamentul de Stat, nu ? Atunci te duci la el în mod vizibil, . deschis, în legătură cu vizita mea aici, ori cu invitația pe care i-o fac lui Carter să vină la București, sau cu vreun mesaj confidențial adresat președintelui american, pe care pot să ți-l dau oricînd vrei tu. Este agentu' tău la Comerț ? Ccre-i vreun echipament ori vreo tehnologie la care nu avem acces, și zi-i că numai așa ne putem păstra independența față de Uniunea Sovietică. Poate nu o să obții ce ceri, da' o să ai o acoperire bună ca să menții legătura cu un agent cu posibilități de influență și ca să te întîlnești cu el chiar în biroul lui. Chiar dacă agentu' este jurnalist, nu trebuie să te mai întîlnești cu el în secret, ci la vedere, cu vreun pretext oficial. Dacă nu te poți gîndi la altceva, dacă altceva nu-ți dă prin cap, atunci o să fii de acord să-i ' dau un interviu și o să te poți folosi de asta ca să-i acoperi zece de alte întîlniri, nu una. Dacă o să faci așa, o să te poți apăra de ochii indiscreți ai agenților de la FBI și nu trebuie să mai ai vreo grijă pentru securitate atunci cînd o să ajungi la treaba pe care o ai de fapt: obținerea de informații și influența în interesul tău. Ceaușescu a făcut o scurtă pauză, curățîndu-si atent farfuria cu o bucată de pîine. După ce a terminat treaba asta, si-a golit paharul de vin, făcîndu-mi semn să i-l umplu la loc și a mai comandat o sticlă.

— În felul ăsta vreau eu să ne folosim de agenții americani, inclusiv Billy Carter... oficial, fără suspiciuni.

Ceaușescu a început apoi să înșire un potop de ordine despre cum ar trebui recrutat Billy Carter, cum trebuie făcute plățile pentru acesta în Elveția și nu direct din România, ci prin cei doi agenți libieni, și cum să fie el manipulat și folosit, pînă cînd ușa se dă de perete și informațiile încep să curgă.

Elena a intrat în clipa aceea în cameră ca o furtună, avînd nasturii de la îmbrăcăminte în totalitate descheiați.

— Ce dracu' e zgomotul ăsta tîmpit aici, Nicule ? a întrebat ea uitîndu-se cu răutate la casetofonul portabil.

- Vorbeam cu Paccpa despre familia Iu' Carter.
- Americanii n-au familie. Lor nu le pasă decât de bani.
- Carter are un frate interesant, draga mea. Foarte interesant. Am de gînd să pun mîna pe el.
- Las-o baltă, Nicule. Pe americani nu-i interesează de neamurile lor. Mă, pierde-vară, află-mi tu un singur preşedinte american care şi-a făcut fratele prim-ministru, şi cu îl mănînc. Cu nasturi cu tot, a adăugat ea, uitîndu-se stăruitor la mine.
- Ăştia n-au prim-ministru, Elena.
- Orice ar fi. Arată-mi unul care si-a făcut nevasta vicepreşedinte. Măcar unu! Nu-i interesează, Niculc. Ei respectă banu', nu familia.
- Carter e altfel, Elena.
- . — Nici un american nu e altfel. Ce face frate-su Iu' Carter ?
- Lucrează la ferma Iu' Carter, o întreţine.
- E ăran ! Ți-am zis că preşedinţii americani nu au grijă de familiile lor, a spus Elena cu dezgust.

Ceauşescu, bineînţeles, găsisese posturi frumoase în guvern pentru toate rudele sale.

— Nu-li mai pierde timpul'. Măi, Nicule, am nevoie de tine. Ultimele cuvinte le-a rostit încet, murmurînd ca o pisică ce toarce, în timp ce-l mîngîia pe Ceausescu pe sub haină.

## CAPITOLUL XXI

Agenţiile române de ştiri au anunţat după aceea că duminică dimineaţă preşedintele Nicolae Ceausescu şi tovarăşa Elena Ceausescu urmau să fie „oaspeţii muncitorilor petrolişti” de la o schelă petrolieră de foraj marin aflată în largul coastei statului Louisiana, în Golful Mexic.

Petrolul, evreii şi nemţii sînt, după spusele lui Ceausescu, cele mai valoroase resurse naturale ale României, astfel că a încercat să obţină din fiecare dintre acestea profitul maxim.

Studiile geologice sovietice făcute în anii '50 dăduseră la iveală noi cîmpuri petroliere pe ambele părţi ale lanţului munţilor Carpaţi, însă cele mai multe dintre aceste depozite se aflau la adîncimi variînd între şase şi opt kilometri. Acest fapt făcea forarea de-a dreptul imposibilă pentru România, atît de sărăcăcios echipata cu instalaţii de foraj, dar care nu dorea să permită străinilor să se atingă de aceste resurse nici măcar cu un deget. Cercetări geologice făcute în secret au indicat existenţa unor rezerve de petrol în subsolul Mării Negre. Sub supravegherea personală a lui Ceausescu, D1E a început să se implice din ce în ce mai adînc în operaţiile de spionaj îndreptate în direcţia procurării de date tehnice despre platformele petroliere de foraj marin. La începutul anului 1978 era gata deja o astfel de platformă de foraj marin, construită pe baza tehnologiilor obţinute prin spionaj, iar acum Ceausescu vroia să vadă una americană originală cu proprii lui ochi.

Atunci cînd elicopterul a aterizat pe platforma *Ocean Queen*, Ceausescu era vizibil impresionat de acea măreată construcţie. Era numai ochi şi urechi cînd unul dintre ingineri i-a explicat că acea schelă era echipată cu un sistem nou, patentat, proiectat să reziste unor valuri de peste cinci metri.

— Trebuie să facem rost de el, mi-a şoptit Ceauşescu discret, şi am priceput că vroia să facă asta tot prin intermediul spionajului industrial, ca de obicei. Prefera întotdeauna să fure decât să cumpere de la capitalişti. La sfîrşitul acestei vizite, în ciuda condiţiilor atmosferice nu prea bune şi a zgomotului specific pro-duc- de platformele de foraj marin, Ceausescu a reuşit să înghesuie în jurul lui vreo zece oameni, dacă nu mai mulţi, pentru a le adresa cîteva cuvinte memorabile, exprimîndu-şi speranţa că „vor fi întreprinşi paşi specifici pentru a duce mai departe acţiunile noastre de cooperare reciproc avantajoase.”

## MAI DEPARTE, SPRE NEW YORK

Întorşi înapoi în New Orleans, aflîndu-ne încă pe aeroport, un ofiţer român de securitate, aflat în garda lui Air Force One, mi-a raportat că a sosit în mod neaşteptat cu un avion de linie comercială de transport consulul Ambasadei Române din Washington şi vroia să mă vadă de urgenţă. Era Aurel Florca, care, de cum a aterizat avionul Air Force One, a venit imediat la mine cu un raport scris care prezenta în detaliu relaţii despre demonstraţia anti-Ceausescu programată să aibă loc în aceea zi, în faţa hotelului în care urma să fie cazat Ceausescu în New York, Waldorf Astoria. Conform raportului lui Florea, emigranţii români aveau să se alăture celor de origine maghiară în ceea ce ei intenţionau să fie cea mai mare acţiune de protest a emigranţilor desfăşurată vreodată în Statele Unite.

Avînd în vedere că Air Force One avea să plece în cel mai scurt timp spre New York, m-am prezentat imediat cu raportul la Ceausescu.



— N-am chef să citesc nimic acum, a spus el plictisit. Zi-mi doar despre ce e vorba. ,  
— Vă rog să-l citiți, am insistat eu.

Pe măsură ce citea raportul, Ceausescu, la început alb la față, cu fiecare pagină devenea tot mai roșu. Atunci când a isprăvit lectura era în culmea enervării.

— Andre-e-ci, a zbierat ci.

Trezit brusc dintr-un pui de somn, Andrei a intrat bălăbănin-du-se, avînd o licărire de îngrijorare în ochii cîrpiți de somn.

— Dormi, Andrei, dormi. Că numai la asta ești bun. De tx n-ai spus nimic despre adunătura asta împuțită ? a întrebat el, încercînd să se ridice pe vîrfuri ca să-l lovească pe Andrei, care este înalt, cu raportul peste față. Ce ești tu, ministru de externe sau căcat ?

— Cretini, tovarășe, pur și simplu cretini, s-a băgat si Elena care tocmai se trezise si ea din somn, așa că nu avea habar de ce se întîmplase.

După ce s-a mai liniștit puțin, Ceausescu i-a ordonat lui Va-sile Pungan să sune la Casa Albă din avionul Air Force One si să-i informeze pe cei de acolo despre plănuita demonstrație, să califice acțiunea drept un act ostil și să ceară în mod ferm să fie interzisă.

Avionul a aterizat la ora cinci după-amiază pe aeroportul John F. Kennedy din New York. în timp ce rula încă pe pistă, l-am informat pe Ceausescu cine vor fi cei care îl vor întîmpina, adică reprezentanții primarului orașului New York si ai guvernatorului statului New York.

— Aștia sînt tot ca guvernatoru' și primaru' din Texas, dragă ? Mă gîndeam că numai în Texas s-a întîmpinat ca guvernatoru' si primaru' Hustonului să creadă că le cad galoanele dacă vin ei personal să ne întîmpine.

După ce fanfara militară a intonat *Imnul României* — cel corect — Elena l-a împins pe Ceausescu spre un grup mic de tineri și copii care fluturau steaguri românești si americane. S-au amestecat amîndoi în mulțimea prietenoasă, dînd mîna cu unii si strîngînd copiii în brațe. De cum am coborît din avion, șeful unității DIE din New York, generalul Aurel Gheorghe, confirmat sub acoperirea de consilier la Misiunea Permanentă Română de la Națiunile Unite, a încercat să-mi atragă atenția, în timp ce Ceausescu încă dădea mîna cu cei care îl întîmpinau, am trecut de locul unde se afla corpul diplomatic, l-am prins pe Gheorghe și l-am împins dincolo de frînghia de securitate.

— Vești proaste, șefule, a început Gheorghe în stilul lui molcom, caracteristic, care te făcea mereu să te întrebi dacă nu cumva era beat, nu doar sobru, în drum spre aeroport am trecut pe linia Waldorf si m-am îngrozit. Trebuie că s-au strîns acolo cinci sau sase mii de oameni care demonstrează împotriva șefului. Unguri si români laolaltă. N-am văzut în viața mea așa ceva. Șefu' cel mare, si în special *Madame*, sînt capabili să facă atac de inimă!

Șeful echipei Serviciului Secret al Statelor Unite, însărcinat cu securitatea lui Ceaușescu, care era într-un alt colț, vorbind cu cîțiva șefi ai FBI si ai birourilor Serviciilor Secrete din New York, mi-a semnalat si el că ar vrea să stăm de vorbă. Avea si el aceleași informații pe care mi le dăduse Gheorghe, și mi-a spus că cel mai bine ar fi ca oaspeții să fie introduși în hotelul Waldorf printr-o intrare din spate, aflată la subsol, în garaje. M-a rugat să merg cu el înainte într-o mașină din față, pentru a putea lua împreună o decizie de moment dacă ar fi fost nevoie. Ceausescu si Elena se aflau deja în limuzinele blindate atunci cînd m-am dus la ei. Șeful gărzii de corp le turna încetișor alcool în palme, un ritual repetat cu religiozitate fanatică ori de cîte ori .Ceausescu strîngea mîna cuiva, indiferent dacă era vorba despre mulțimile de pe stradă sau de șefi ai altor state. L-am informat în cîteva cuvinte despre demonstrație, aducîndu-i la cunoștință și care a fost sugestia celor de la Serviciile Secrete. Avînd în vedere că nu aveam nimic în programul oficial pentru acea seară de duminică, i-am propus să lăsăm baltă hotelul Waldorf Astoria în ziua aceea și să mergem direct la Misiunea Română, unde să rămînem peste noapte, pentru a relua programul a doua zi dimineată, mergînd dis-de-dimineată la Waldorf.

— Avem la Misiune un apartament special pentru dumneavoastră, am concluzionat eu.

— Cum poți măcar să te gîndești să-l duci pe Tovarăsu' să doarmă la Misiunea ta murdară, după ce am stat la Blair House? a fost reacția furioasă a Elenei. Nu este sănătos, dragă. A dat careva. drumu' la trei emigranți pe undeva pe acolo și el inventează cine știe ce povesti de groază despre asta.

Apoi s-a întors către mine:

— De ce ar vrea cineva să demonstreze împotriva lui Tovarăsu, mă, papă-lapte ? Ai cataractă la ochi ? N-ai văzut cum a fost primit Tovarăsu' cu brațele deschise la Casa Albă și peste tot în alte părți ?

#### O PLOAIE DE OUA

Șeful departamentului Serviciului Secret a apărut lângă portiera mașinii.

— Cît este de periculos ? a întrebat Ceaușescu.

— S-ar putea să fie neplăcut, însă nu este o situație în care să fie periclitată viața cuiva, a fost răspunsul lui.

— Hai să mergem. N-am de gînd să las o găsculiță de emigranți să mă facă să-mi schimb planurile.

Coloana motorizată a mers pe o rută ocolită, cu intenția de a se apropia de hotel din direcția garajului de la subsol, dar, pentru a ajunge acolo, trebuia totuși să treacă printre masele de demonstrați care dădeau cu „Huo”, urlau în delir și ridicau pancarte uriașe pe care se putea citi: „Ceaușescu-teroarea roșie!” „Ceaușescu-criminal” și „Ceaușescu-Dracula”. O ploaie de ouă a lovit mașina celor de la Serviciul Secret, în care mă aflam și eu, parbrizul devenind din această cauză opac, motiv pentru care, neputînd să mai vadă pe unde merge, șoferul nostru s-a izbit de o margine a intrării în garaj. Nu i-au trebuit decît cîteva clipe ca să îndrepte roțile și să-i dea drumul mai departe, dar asta a fost de ajuns pentru ca mașina lui Ceaușescu, un Cadillac negru, să-și micșoreze viteza. Culoarea limuzinei era acum roșu cu galben, în urma puternicei grindine de ouă și roșii. Atunci cînd mașina prezidențială s-a oprit, Ceaușescu și Elena au fost imediat înconjuțați de un zid gros de ofițeri de poliție, de agenți FBI și ai Serviciului Secret, care se mișcau ca un singur trup de-a lungul coridorului. Grupuri mici de emigranți, care se strecura-seră înăuntru mai devreme, au desfăcut niște steaguri, scandînd lozinci ca „Jos Ceaușescu” și „Ceaușescu-Josulescu”.

Atunci cînd a ajuns, în sfîrșit, în apartamentul prezidențial, Ceaușescu era livid ca o stafie.

Deodată a fugit în baie și, fără să se sinchisească să închidă ușa, a început să vomite convulsiv. A fost exact aceeași reacție pe care a avut-o atunci cînd i-am raportat că Moscova a încercat să-l recruteze pe generalul Militam — aceeași frică fizică pentru propria-i piele.

Elena a sosit la cîteva minute după aceea, însoțită de garda ei personală de corp, formată din personal de sex femeiesc, și înconjuată de un escadron de protecție, în înghesuiala aceea și-a pierdut geanta, care i-a fost adusă de un ofițer de poliție.

De cînd începuse să urce treptele puterii comuniste, Ceaușescu nu a fost niciodată confruntat cu vreo reacție publică *ad hominem* îndreptată împotriva lui însuși, între anii 1944 și 1946 avuseseră loc demonstrații anticomuniste, însă acestea erau îndreptate împotriva noului partid comunist, și nu a conducătorilor acestuia. Data de 8 noiembrie 1945 a fost prima zi de Mihail și Gavril sărbătorită în libertate după dominația fascistă și sute de mii de români s-au strîns în fața Palatului Regal ca să-și exprime simpatia și sprijinul față de Regele Mihai. Printre ei mă aflam și eu, fiind pe vremea aceea elev de liceu, mînat acolo de sentimentele mele antifasciste și de setea mea de libertate. Prin mulțime se aflau o sumedenie de tineri ca mine, dar mai erau și profesori, avocați, doctori, oameni de afaceri și chiar muncitori și țărani, care încercau să arate că regele era un simbol a ceea ce mai rămăsese din democrație.

Peste drum de Palatul Regal din București se afla o clădire masivă, impunătoare, încă neterminată în parte, care fusese construită de guvernul pronazist pentru a folosi drept Comandament General al Ministerului de Interne și al Poliției politice a acestuia, incluzînd o secțiune a Gestapo-ului și un centru de interogare cu sute de celule, aflat la trei nivele sub nivelul solului. Aceasta a fost prima instituție pe care armata sovietică și forțele comuniste au pus mîna după război. De acolo au venit primele rafale de gloanțe îndreptate direct asupra populației care scanda „Trăiască regele”. Pe vremea aceea încă nu știam că forțele comuniștilor sovietici și români nu-și pierd timpul cu focurile de avertisment, trase în aer. Abia mai tîrziu am aflat că gloanțele, la fel ca orice bunuri materiale, sînt mult mai importante pentru ei decît viețile oamenilor. Atunci cînd s-a auzit răpăitul celei de a doua rafale, am văzut oameni căzînd pe jos, am auzit țipete de durere și am înțeles. Ca la comandă, masele de oameni, șocate și îngrozite, s-au întors spre Ministerul de Interne, observînd cu toții mitralierele grele instalate pe balcoane, din gurile cărora fîșniseră plumbii ucigași. După cea de-a doua salvă de gloanțe au apărut sute de camioane, pînă atunci ascunse pe străzile lăturalnice din apropiere. Acestea erau pline cu cîteva sute de muncitori îmbibați bine cu alcool și înarmați cu bîte, lanțuri și drugi de fier. S-au îndreptat direct către noi,

făcându-se foc în jurul lor. „Asasinii” „Criminalii”, s-a auzit din piepturile a peste o sută de mii de oameni.

„Asasinul, criminalul” au fost aceleași cuvinte scandate de cei ce se aflau în fața hotelului Waldorf Astoria — alți oameni re-luînd însă strigătele din noiembrie 1945. Aceste cuvinte pare că m-au urmărit cu insistență întreaga mea viață.

„Asasinul! Criminalul î Jos Ceaușescu î”. Strigătele puteau fi auzite foarte clar din apartamentul situat la etajul 29, venind de afară, amplificate de megafoane și difuzoare puternice. Alb ca hîrtia, Ceaușescu se plimba dintr-o cameră în alta, fără să spună nimic.

Peste tot prin apartamentul prezidențial mișunau oameni ai gărzii de corp, ocupați cu spălatul pereților, covoarelor, mobilei, clanțelor, ușilor și întrerupătoarelor, folosind antiseptice speciale, în dormitor valetul și coafeza scoteau așternuturile de pe pat, înlocuindu-le cu altele, aduse de la București în pachete sigilate. Interiorul a fost transformat într-o încăpere sterilizată, căci fiecare piesă de mobilier și chiar obiectele sterilizate anterior și aduse în pachete sigilate din plastic erau trecute din nou prin aceeași operație de omorîre a eventualelor microbi sau așa ceva.

Am aranjat ca familia Ceaușescu să ia masa de seară în apartamentul prezidențial, numai ci doi. Ca de obicei, un laborator chimic portabil a fost adus și pus în funcțiune, iar maiorul Popa a început să verifice mîncarea, cu trinuțiozitate, pentru a se asigura că nu conține otravă, bacterii sau substanțe radioactive. Apoi a asistat el personal la pregătirea acesteia de către personalul românesc, în bucătăria hotelului. Pentru transportul alimentelor destinate lui Ceaușescu în timpul vizitelor în străinătate este folosită întotdeauna o instalație specială, construită anume în acest sens. Aceasta este depozitată în bucătăria hotelului, iar Popa are misiunea să o încuie, folosind un sistem cu cifru, care se schimbă zilnic. Instalația, în fapt un frigider complicat și indestructibil, este însoțită în permanență de Popa și de un membru al gărzii de corp, amîndoi înarmați, și este deschisă numai atunci cînd este adusă foarte aproape de locul unde va fi pusă masa și numai în prezența servitorului personal al lui Ceaușescu, singurul, de fapt, care poate să fie de față.

Atunci cînd nvam întors, ceva mai tîrziu, în apartamentul prezidențial, mîncarea se afla încă pe masă, neatinsă. Urletul demonstrației de afară se intensifica tot mai tare, „Ceausescu-ucigașul” răzbătea prin geamurile sufrageriei ca un ecou, „Cea-ușescu-criminalul” se auzea dinspre salon și dinspre dormitor. După o scurtă pauză s-a auzit din nou, din toate părțile „Jos Ceausescu”. Acest refren a fost repetat de-a lungul mai multor ore, cu o precizie matematică.

#### RETRAGEREA LA MISIUNEA ROMÂNĂ

— Tovarășul vrea să viziteze noua clădire a Misiunii Române, a spus Elena în cele din urmă venind din dormitor, dovedind că a capitulat.

— De îndată ce cei de la Serviciu' Secret o să poată să curețe ieșirea și o să fim în siguranță, și o să stabilească traseul prin oraș, a croncănit Ceausescu din baie cu o voce sugrumată.

Ceausescu și Elena au părăsit hotelul într-un Cadillac blindat fără să arboreze vreun steag, cu toate că asta nu a fost în măsură să păcălească mulțimea de manifestanți. O altă grindină de ouă și roșii s-a abătut asupra limuzinei, însoțită de neîntreruptele huiduieli venind din mii de piepturi și punctate cu strigăte de genul „Dracula !”, venite din megafoane.

Cartierul general din New York al Misiunii Permanente Române de pe lângă Națiunile Unite este amplasat într-o clădire cu 17 etaje, la întretăierea lui Third Avenue cu strada 38. Această construcție, care cîndva fusese hotel, a fost achiziționată de guvernul român pentru a servi drept cartier general al tuturor organizațiilor românești reprezentate în New York, o parte a clădirii fiind destinată cazării angajaților români. Ca toți conducătorii blocului sovietic, Ceausescu este adeptul ideii că dacă totul este concentrat într-o singură clădire, oamenii pot fi controlați, supravegheați cu mai multă ușurință.

Scriptic, conducerea clădirii este asigurată de Ministerul Afacerilor Externe, în fapt aflîndu-se însă sub supravegherea și direcția nemijlocită a DIE, încă de la achiziționare. Aceasta este o altă regulă generală a blocului sovietic. Primele zece etaje au fost transformate în birouri, iar restul în apartamente și camere destinate angajaților. Un etaj întreg era ocupat de apartamentul impresionant, amenajat special pentru Ceausescu, și care nu fusese folosit niciodată pînă atunci. Un apartament prezidențial asemănător se afla aproape în toate ambasadele mai importante ale României.

Singura intrare a acestei clădiri ce seamănă cu o fortăreață este asigurată cu încuietori și cu bare de oțel, cu sisteme de alarmă și televiziune cu circuit închis, păzită de un portar înarmat,

care are sub birou o pușcă mitralieră, și un ofițer de serviciu care poartă la el în permanență pistol, întreaga clădire este echipată cu un elaborat sistem electronic de monitorizare care acoperă fiecare colț și fiecare fundătură. Numărul microfoanelor ascunse dintr-o cameră oarecare depinde de folosința acesteia, însă nici una nu a scăpat de aceste accesorii, cu excepția apartamentului lui Ceausescu. Un sistem telefonic de interceptare aflat în apropiere supraveghea toate firele telefonice ale clădirii, astfel încât nu putea nimeni să vorbească neascultat cu exteriorul. Prin simpla apăsare a unui buton, dacă te afli în camera de monitorizare, poți vedea la televizor tot ce se întâmplă într-o altă încăpere, ascultând și tot ceea ce se vorbește acolo, inclusiv, de exemplu, pe interlocutorul celui care vorbește la telefon. Baza DIE din New York este a doua ca mărime din lume, după cea de la Koln; în 1978 peste 90 la sută din angajații români la Misiune erau ofițeri de informații și spionaj. Trei etaje ale clădirii sunt ocupate de această bază DIE, cu sistemele ei de securitate, serviciile de cifrare, centre de monitorizare, laboratoare chimice și foto, stație de interceptare radio și alte locuri de muncă. Ușile de acces și cele mai multe dintre camere sunt controlate prin sisteme de alarmă separate și circuite închise de televiziune independente. O cameră specială de securitate acustică a fost construită între birourile ambasadorului și al șefului bazei DIE. Proiectat în colaborare de FCGB și DIE, se presupunea că este ultimul strigăt în această materie. Atunci când a sosit limuzina, ambasadorul și șeful DIE al bazei au sărit amândoi, înghesuindu-se unul în celălalt, certându-se care să fie cel ce deschide portiera. Ceausescu și Elena s-au dus direct la lift, fără să răspundă adulațiilor femeilor și copiilor îmbrăcați în costume populare și fără să se oprească pentru a fi primiți, în mod tradițional, cu pâine și sare — un vechi obicei românesc de a întâmpina oaspeții veniți într-o casă nouă. Abia când a ajuns în salonul cel mare, unde portretele celor doi erau afișate pe pereți, Ceausescu a fost în stare să pronunțe primele lui cuvinte articulate:

— Băjenaru, spirtu'!

Ceausescu și-a spălat îndelung mâinile, trăgând de timp, cu toate că de când plecase din apartamentul de la hotel nu dăduse mâna cu nimeni, nici nu atinsese măcar pe cineva. Era probabil o reacție la roșiile și la ouăle ce fuseseră aruncate asupra lui. Ambasadorul Datcu a încercat, fără însă să reușească, să strecoare câteva cuvinte despre munca lui la această Misiune.

— Cere-l pe Carter la telefon în secunda asta ! i-a ordonat Ceausescu lui Pungan, și zi-i să-i aresteze pe acești criminali.

— Da' de ce pe capu' ăla de lemn ? ăsta-i New York, nu fermă agricolă, a șuiert Elena. Scrișnetul ei din dinți se auzea clar în toată acea imensă cameră.

— Sunt președinte. Un președinte exact ca el. El este cel care trebuie să aibă grijă de mine, nu primaru'! a strigat Ceausescu, stînd în fața lui Pungan. Stînd față în față cu consilierul său șef, care era mățăhălos, președintele român de un metru și jumătate, cu mâinile sale mai lungi decît normal și lăsate în jos, bălăbănin-du-sc neputincios, părea o adevărată epavă. Atunci când, un minut mai lîrziu, se afla în fața lui Andrei, măsurîndu-se cu acel bărbat--înnalt, frumos și bine făcut, Ceausescu arăta chiar și mai penibil.

— Ce-a zis Vance ? a zăngănit vocea lui metalică.

— Nu l-am putut găsi pe Vance, însă am vorbit cu Nimetz.

Mathew Nimetz era consilier al Departamentului de Stat, iar numele lui îi era cunoscut lui Ceausescu.

— Da' da ce n-ai vorbit cu portaru' ? ăla ar fi fost mai de nivelu' tău, s-a băgat Elena cu aciditate. Ascultă la ciobanu' ăsta de oi! Fasciștii sînt gata să ne asasineze, iar tu, bă, vierme scîrbos, tu ce faci ? Nimic !

— Ieși afară ! Afară ! Și tu ! Și tu ! a urlat Ceausescu la Andrei și la ambasadorii Nicolae și Datcu. Și să nu vă întoarceți fără Vance. Ce se întâmplă aici c ceva mai rău și mai infam decît la Sarajevo, a mormăit el, referindu-se la asasinarea în 1914 a arhiducelui Francis Ferdinand de Austria la Sarajevo, ceea ce a declanșat primul război mondial.

— Iar tu ? Tu ce-ai de spus ? s-a adresat Ceausescu cu voce scăzută șefului bazei DIE din New York.

— Că îi lăsați pe javrele astea de emigranți nenorociți să vă strice singura zi pe care o aveți de petrecut în New York.

Generalul Aurel Gheorghe, fiul unui activist care avea în partidul comunist o vechime tot atât de mare cât vârsta lui Ceausescu, era întotdeauna impertinent.

— Și tac'tu era la fel de rău de gură, a zis Ceausescu.

— Dar a trăit pînă la nouăzeci de ani. Hai să terminăm cu înjurăturile și să facem ceva care să merite mai mult. Vreau să vă arăt biblioteca. Este singura bibliotecă românească pe care o avem în străinătate, și am făcut în așa fel încît ea să joace un rol important pe scena culturii americane, dar și în operațiunile noastre de influență.

— Ai grijă cum vorbești, a aruncat Ceausescu țifnos. Însă a acceptat invitația.

#### UN FOLOSITOR INSTRUMENT DE SPIONAJ

Biblioteca română fusese creată cu șase ani în urmă, conform unei înțelegeri bilaterale care permitea și deschiderea unei Biblioteci americane la București, amplasată nu departe de sediul DIE, deoarece prin Biblioteca americană se făceau contacte cu românii disidenți și cu scriitorii care erau împotriva regimului.

Ceaușescu a considerat că aceasta este în subordinea CIA și a ordonat ca DIE să preia controlul asupra Bibliotecii române, în schimb.

Se afla amplasată la etajul al doilea, și acolo Ceaușescu și Elena au fost întâmpinați de directoarea Emilia Gheorghe. Fost procuror public, devenită mai apoi colonel DIE, Emilia era soția șefului bazei DIE din New York. Ea se ocupa de conducerea bibliotecii cu o mîna de fier, rezolvînd toate afacerile încurcate care apăreau, pentru că lucrînd nu numai ofițerii de spionaj, ci și soțul și fiica sa — o lînră devenită tot ofițer de informații și trimisă la studii la Universitatea Columbia, dar și ca să se căsătorească cu un american și să devină cetățean al Statelor Unite. Emilia era bine cunoscută printre emigranți și era un membru de terroare al marii comunități române ce locuia în clădirea Misiunii.

În cîteva cuvinte bine alese, Emilia a descris Biblioteca română ca pe un folositor instrument de susținere a politicii lui Ceaușescu de influență în Statele Unite. Conducîndu-i pe oaspeți prin sălile bibliotecii, ea le-a vorbit despre conferințele, galele de film și expozițiile organizate în numeroase centre din diferite state americane, unele chiar îndepărtate, cum ar fi Ohio, Oregon, Texas și California; le-a adus la cunoștință amănunte despre desfășurarea „Festivalului de poezie românească și de poezie a altor naționalități ce trăiesc în România”, despre care ea a spus că ar fi fost îndreptat împotriva propagandei iredentiste, sioniste și maghiare; i-a informat despre Simpozionul din New York, intitulat „Tradiția latină a culturii și civilizației românești” și concluziile acestuia, care erau că limba română este mai apropiată de limba latină clasică decît cele din Galia antică, din Iberia și chiar decît dialectele din unele regiuni ale Italiei; le-a vorbit despre seminarul științific cu numele „Istoria României — independență și modernism”, organizat la Universitatea din Wisconsin, despre cursurile de limbă română organizate în 20 de centre americane și despre garantarea întreținerii studenților și candidaților doctoranzi care au de pregătit lucrări despre istoria și cultura României, acestea din urmă fiind metodele cele mai eficace ale bazei DIE din America de a face noi recrutări; le-a descris succesul conferințelor ținute de „fratele dumneavoastră, general doctor Ilie Ceaușescu” în centrele universitare din New York și Boston; i-a anunțat că în curînd avea să se deschidă o expoziție de carte conținînd lucrări scrise în limba română, dar și în engleză, dedicate vieții și activității președintelui român, „o personalitate de renume a vieții politice internaționale, bine cunoscută și larg apreciată în Statele Unite ale Americii și în întreaga lume.”

— Cărți de știință nu aveți pe aici ? a întrebat Elena, trecînd în revistă cu priviri metalice rafturile de cărți.

— Bineînțeles. Avem o sumedenie de cărți de știință care tratează istoria României și a limbii române, a continuității poporului român — care a devenit stăpîn pe pămînturile sale cu mult înainte ca acestea să fie cotoprite de unguri, de germani și de evrei — care vorbesc despre societatea noastră comunistă, despre...

— Vreau să zic știință-știință, a spus Elena încercînd să se facă mai bine înțeleasă.

— Avem cărțile scrise de Tovarășul.

— Da' de chimie nu ai nimic ? a întrebat Elena privind-o cu suspiciune pe bibliotecară.

— Haideți să ne uităm, a răspuns Emilia cu naivitate, luînd-o pe Elena de braț pentru a o conduce printre rafturi.

— Nu pune mîna pe mine ! a țipat Elena.

— Tovarășa Elena are dreptate, Pacepa, s-a băgat Ceaușescu în discuție. Avem nevoie aici de o nouă secție, despre contribuția adusă de România la știința lumii.

— Asta ar fi minunat! a exclamă Emilia încîntată.

— Ce are dragă, c isterică ? m-a întreat Elena, punîndu-i bibliotecarei un diagnostic clinic.

— Cum ar fi de exemplu, contribuția românească în chimie, a continuat Ceaușescu.

Elena i-a aruncat Emiliei încă o privire răuvoitoare, apoi a apucă brațul soțului ei împingîndu-l pînă lîngă singurul perele al bibliotecii care nu era acoperit cu rafluri, dar pe care Iona porlărea lui Ceaușescu.

— Asta-i loial necorespunzătoare, dragă, și mai dă si cu bătut' în baliă. Dacă poți să-ți închipui că pînă acum n-a auzii de femeile de știință din România și rolul lor în știința lumii.

Gheorghic, care a înțeles deodată gafa făcută de soția sa, s-a așezat între Elena și Emilia încercînd să schimbe subiectul.

— Am deschis și o expoziție despre operațiunile noastre de influență în interiorul Statelor Unite. Pe aici, vă rog!

A deschis drumul către o ușă mai lăturalnică și a rupt sfoara cu plumb-cu care aceasta era sigilată.

— Este ultrasecretă. Am organizat-o numai pentru Tovarășul, dar în mod special și pentru dumneavoastră, Tovarășă Elena, a spus ei, încercînd să destindă atmosfera.

— Nu este decît o mică mostră, o exemplificare a celor întreprinse de noi, a ceea ce am publicat în Statele Unite prin intermediul agenților noștri de influență, și-a început Gheorghe prezentarea.

Dispuse la vedere pe- cîteva mese, erau expuse cărți și broșuri publicate din fondurile DIE, ziare și reviste americane<sup>1</sup> conținînd articole favorabile României și lui Ceaușescu, precum și ziare și reviste ale emigranților în care își făcuseră locul articole scrise de cei de la București. Pe o masă separată se aflau expuse mai multe publicații pentru emigranți, finanțate în întregime de DIE, precum și un casetofon care, atunci cînd Gheorghe a apăsă pe buton, a început să „emită” în limbile română și engleză.

— Acesta este postul nostru de radio „Doina”. Se știe despre el că este înființat și condus de emigranții români, însă noi sîntem cei care l-au fondat, a atras Gheorghe atenția.

Captivat de expoziție, Ceaușescu mergea de la o masă la alta, ascultînd explicațiile, făcînd sugestii și dînd ordinele de rigoare.

— Hai să vedem ce-a reușit cap de lemn să facă, a spus Elena, scurtînd astfel acea vizită.

„ORGANIZATORII TREBUIE OMORÎȚI !”

Pungan și Andrei așteptau în salon, împreună cu cei doi ambasadori. Toți patru încercau să ne explice că cei de la Casa Albă și de la Departamentul de Stat făceau tot ce le stătea în putință, însă cel care ținea cu adevărat cheia rezolvării acestei probleme era primarul orașului New York.

— Primăria este cea care a autorizat această demonstrație, a conchis Pungan. Așa că acum tot primarul este cel care trebuie să ridice autorizația.

— Cine dracu' este și primarul ăsta? a izbucnit Ceaușescu.

— Un jidan recrutat de Budapesta, a raportat Gheorghe. Am dovezi de necontestat că este susținut de emigranții unguri.

Noul primar ales al orașului New York era negrul Edward Koch.

— Am lă să încerci să dai de primarul Koch, a spus Dalcu, dar nu am reușii să intru în coniacul cu el încă.

— Da' de ce să dai de el ?

— Ca să-i cer să întrerupă această demonstrație, tovarășe Ceaușescu.

— Credeam că ai înțeles că este jidan și că este agent ungar.

— E timpii, Nicule, loial lîmpil, a dai Elena verdictul. Apoi, întorcîndu-se către Dalcu, a spus cu cea mai dulce voce a ei:

— Da' iu știi să cînti la vioară, nu-i așa, ambasadorule ?... Ceaușescu a decis că primarul Koch irebuc ignorai, și le-a

-ordonat lui Pungan și lui Andrei să-și concentreze presiunile doar asupra Casei Albe și a Parlamentului de Stat.

— Spune-le că scurilalea mea se află în mare pericol. Că, dacă nu vor întreprinde ceva să-i oprească, mă duc direct la aeroport și iau avionul spre București.

În conformitate cu cele spuse de ambasadorul Nicolac, De-parlamentul de Slal a luat foarte în serios amenințarea lui Ceausescu și i-a cerut comisarului Poliției din New York, Robert McGuire, să-l asigure pe președintele României că nu există nici un pericol. Pe la miezul nopții, însuși McGuire a apărut personal la Misiunea Română și i-a spus că poate să se înloarcă la hotelul Waldorf fără nici o teamă.

În cele din urmă Ceausescu a fost de acord, însă numai dacă comisarul îi dădea garanții ferme de securitate și dacă avea să silească cu el în aceeași mașină pe tot parcursul. După miezul nopții, sub o escortă întărită a Poliției, Ceausescu a plecat către Waldorf, luând cu el în mașină nu numai pe Elena și pe McGuire, dar și pe generalul Slan, pe șeful gărzii Serviciilor Secrete Americane și pe mine. Coloana de mașini și motocicletele a ajuns fără nici un incident până pe East 49 Th Street, unde un ou s-a spart pe parbrizul mașinii lui Ceausescu.

— Unde îți sînt garanțiile pentru securitatea mea personală, comisar ? a întrebat Ceausescu amenințător. Putea foarte bine să fi fost o grenadă de mîna.

— Dar nu a fost, a replicat McGuire cu o logică deprimantă.

La intrarea în hotelul Waldorf încă se mai aflau cîțiva protestatari care așteptau. Atunci cînd l-au văzut pe Ceausescu, au scos imediat la vedere cîteva pancarte pe care se putea citi „Jos Ceausescu” și „Ceausescu-Dracula”. Ceausescu a urcat pînă sus și a izbucnit din nou, încă înainte să ajungă înapoi în salonul apartamentului prezidențial, iar cînd a intrat a început să se plimbe furios prin cameră, ca Iul în cușcă. A ordonat să fie chemați îndată cei doi șefi ai bazei DIE și ambasadorul Nicolac.

— Se cunosc numele organizatorilor ? a întrebat el privindu-l pe Gheorghe.

Gheorghe i-a dat atunci două nume ungurești — Laszlo Kaiman și Laszlo Hamos, care reprezentau o organizație de emigranți unguri care lupta pentru apărarea drepturilor omului în Transilvania — și unul românesc: arhiepiscopul Valcrian Trifă.

— Trebuie omorîți toți trei, chiar în noaptea asta, ea să fie un avertisment pentru oricine altcineva care ar mai vrea să încerce să atenteze la securitatea mea. Trebuie omorîți de criminali profesioniști, a ordonat Ceausescu. Iar pe leșul lui Trifă să fie lăsată o scrisoare în care să se spună că așa vor păți toți criminalii de război. Să fie semnată : „Evreii care au suferit în lagărele de concentrare naziste”, sau ceva de felul ăsta. Asta este treaba ta, Gheorghe. Îmi rezolvi tot tu în noaptea asta., că dacă nu. mîine ai zburat din New York, a mîrșit Ceausescu printre dinții înțeleștați.

— Acum tu, Florea. Tu și cu Nicolac trebuie să organizați mîine de dimineață o demonstrație a emigranților români aici, în fața hotelului Waldorf Astoria. Dacă nu găsești pe cineva, chemă-ți măcar agenții. Mîine dimineață vreau să primesc o delegație românească de patrioți care să protesteze împotriva demonstrațiilor unguri și a românilor fasciști. Ceausescu a făcut o scurtă pauză. Asta-i pentru mîine dimineață. Dacă nu, atunci tu, și cu line — a spus arătînd pe rînd spre Horea și spre Ni-colae — 'plecați mîine la București cu avionul meu !

Ceausescu s-a răsucit pe călcîie și a ieșit din cameră fără să rostească vreun alt cuvînt. Patru dintre oamenii gărzii de corp și-au rămas de pază toată noaptea în dormitorul lui.

## **CAPITOLUL XXII**

Mi-am petrecut restul nopții la Misiunea Română. Cînd am ajuns la Waldorf Astoria era ora opt dimineața, iar hotelul era deja înconjurat de baricade de mașini de poliție și de polițiști călare și agenți de poliție. Cam pe la 100 de metri distanță în afara baricadelor se afla un grup de aproximativ 20 de oameni fluturînd steaguri românești și ridicînd portrete ale lui Ceausescu. Potrivit celor spuse de Florea, acești emigranți români erau cu toții agenți DIE, care fuseseră luați pe nepregătite, direct din patriile lor, pentru a fi aduși la demonstrația ordonată de Ceausescu.

Am aflat de la generalul Stan că Ceausescu și-a petrecut întreaga noapte fițîindu-se de colo-colo, și că toți oamenii gărzii de corp erau deja înarmați cu puști-mitraliere și cu grenade de mîna, ținute ascunse, pe care le luaseră pe timpul nopții din avionul prezidențial, în momentul acela președintele adormise într-un fotoliu.

**PRIMARUL KOCH SARE ÎN AJUTOR**

Era ora nouă cînd Ceaușescu m-a chemat la ci. Numai cîteva minute după aceea, Andrei și Pungan au cerut să fie primiți. Ei au raportat că Departamentul de Stat l-a contactat pe primarul Koch și i-a cerut să-și contramandeze toate celelalte întâlniri pentru a merge la Waldorf Astoria, unde să discute cu președintele României.

— N-am ce discuta cu jidanu' ăla împuțit, a explodat Ceaușescu.

Era însă prea lîrziu. Generalul Stan a venit să anunțe că ambasadorul Statelor Unite acreditat la București, primarul

Koch, comisarul de poliție McGuire și alți cuiva oameni siăieau afară, asieplînd să se întâlnească cu Ceaușescu.

— Dă-i drumu' porcului să intre, s-a hotărît Ceaușescu, după un moment de ezitare.

Urmat de toți ceilalți, primarul proaspăt ales a intrat zgomotos și jovial în apartamentul prezidențial, hotărît, în mod evident, să-l calmeze pe vizitatorul de o zi.

— Fiecare nor are și o geană de lumină, a început Koch zgomotos, vulcanic, oprindu-se în mijlocul camerei și încercînd să-și închipuie care dintre noi era de fapt președintele. Poate că ați trecut și prin unele momente mai puțin plăcute, dar iată că mi s-a acordat șansa de a spune „bine ați venit” unui atît de celebru și distins oaspete al acestui oraș.

— Asta este o adevărată insultă. Nu ar fi trebuit să permiteți această demonstrație, a început Ceaușescu, fără să se sinchisească să răspundă salutarilor lui Koch, și fără măcar să privească în direcția acestuia.

— Domnule președinte, ar trebui să fiți cît se poate de satisfăcut, a spus primarul. Lumea nu se leagă decît de oamenii foarte importanți. Și împotriva mea demonstrează mai lot timp. Nu-mi pasă. Umblu exact printre pichetele lor de demonstrați. Tot ce denotă de aici este că dumneavoastră sînteți un om important.

— S-sînt p-președintele u-unei ț-țări s-străine. A-asa ceva n-nu ar fi trebuit să fie permis.

— Se fac demonstrații și împotriva președintelui Carter, atunci cînd vine pe aici.

— Dacă președintele Carter ar veni în România, nu as permite nici o demonstrație împotriva lui.

— Protestele sînt la fel de americane cum este primul amendament, a răspuns primarul zîmbind, dovedindu-și astfel calitățile indiscutabile de diplomat. Ele sînt garantate de Constituția noastră.

— D-de ce v-voi, a-americanii v-vă amestecați în treburile i-interne ale ț-țării noastre ? Întelgerile i-internaționale i-incl-zic asemenea a-amestecuri. A-aceste t-tratate s-sînt d-deasupra C-Constituției, a replicat Ceaușescu cu un ton amenințător.

— Nu lăsați aceste probleme să vă copleșească, domnule președinte. Dumneavoastră trebuie să fiți cel care se ridică deasupra lor și le rezolvă, a întors-o Koch cu o siguranță de sine exuberantă.

— D-dacă s-securitatea v-voastră nu poate s-să vadă de a-aceste h-haite, a-atunci lăsați s-securitatea mea s-să se ocupe de ele, a replicat Ceaușescu nervos, uitîndu-se la mine.

— Mulțumesc pentru această ofertă, domnule președinte, dar asta nu va fi necesar. Spune-i președintelui ce măsuri am luat, McGuire.

Comisarul McGuire a raportat că mai multe sute de polițiști vegheau acum asupra ordinii, și că oricum nu mai exista nici un demonstrant în jurul hotelului.

— Este luni dimineața, domnule președinte. Acum toată lumea s-a dus la lucru. Nu au cu ce să-și hrănească copiii dacă își petrec întreaga zi strigînd cine știe ce sloganuri în fața hotelului Waldorf, a dat Koch o explicație.

— Nu erau nici un fel de sloganuri. Indivizii ăia l-au insultat grav pe un președinte străin și i-au amenințat viața pe teritoriul vostru și va trebui să dați socoteală pentru asta, s-a răstit Ceaușescu furios.

Koch a încercat să-l domolească:

— Pentru două-trei roșii și cîteva ouă ?

— Da' dacă erau grenade de mînă ?

— Însă n-au fost. Nu pe dumneavoastră vor să vă omoare. Nu au nimic cu dumneavoastră, domnule președinte. Nu despre dumneavoastră este vorba, ci despre politica dumneavoastră, a adăugat Koch cu dulceață în glas.

— Țștia sînt criminali de război! Sînt fasciști! Am dovezi solide împotriva acelor indivizi de



afară care vor să mă omoare. Ei i-au trimis pe evrei în lagărele de concentrare naziste. Ei i-au omorât cu mâinile lor.

— Eu am grijă de naziștii aceia, domnule președinte, iar dumneavoastră să vă mai gândiți puțin la politica pe care o faceți.

Bîlbîndu-se jalnic din nou, Ceausescu s-a lansat într-o disertație lungă, străduindu-se să explice că în România poporul se bucură de infinit mai multe drepturi ale omului decît americanii.

Koch s-a ținut tare :

— Hai să fim prieteni, domnule președinte, și poate că îți va fi o bună zi o să luăm masa împreună într-un restaurant românesc de pe aici.

Mormăind ceva despre o întîlnire pe care urma să o aibă în cabinetul său și pe care a amînat-o pentru a se deplasa pînă la hotelul Waldorf Astoria, primarul și-a pregătit plecarea, dar nu înainte de a da mîna cu Ceausescu în semn de bun rămas, bătîndu-l în cele din urmă pe spate, prietenește.

— Spiirt! a exclamat Ceausescu în surdina în clipa în care americanii au ieșit. Și deschideți geamurile ! i-a ordonat lui Stan. Miroase a cochină de porci. Porc jidănesc, caraliu de New York și negru împutit! a continuat el, în timp ce-și dezinfecta mîinile.

— Scrie un comunicat de presă despre vizita asta, Pungan, pentru cazul în care porcu' vrea să-și facă publicitate. Scrie doar că „s-au discutat probleme de interes comun”, a ordonat Ceausescu.

Eram tocmai pe punctul de a pleca, atunci cînd a intrat generalul Stan spunînd:

— Consilierul Aurel Gheorghe roagă să fie primit. Ceausescu mi-a făcut semn să rămîn. Gheorghe a intrat îmbrăcat în uniformă militară, așa cum nu-l mai văzusem niciodată pînă atunci, și a raportat dintr-o singură răsuflare:

— Tovarășe președinte al Republicii Socialiste România, ordinul dumneavoastră a fost executat.

A scos din geantă o tăietură de ziar și o traducere scrisă de mîna a acesteia, înmîinîndu-le lui Ceausescu.

— Citește !

— Nu ar trebui, tovarășe Ceausescu, a spus Gheorghe, gesti-culînd în sensul că pereții au urechi.

Ceausescu a cerut să i se aducă ochelarii. După ce a citit de două ori foaia cu traducerea, mi-a dat-o și mie să mă uit peste ea. Era vorba despre un articol scurt în care se afirma că Lâszlo Kálman, unul dintre organizatorii demonstrației de la Waldorf Astoria împotriva, președintelui României, a avut un accident de mașină în timp ce se îndrepta spre casă, venind de la manifestație.

— Storcit? a întrebato Ceausescu într-o doară, uitîndu-se cu subînțeleas la pereți.

— Nu se știe încă, nu se spune nimic despre asta. Trebuie să-l trimit acolo pe omul meu.

— Nu mai miști nici un deget. Nici o altă implicare. Presa lor ne va spune ce s-a mai întîmplat. Ce se mai aude cu celălalt ?

— Ne ocupăm încă de rezolvarea problemei. Voi pleca din New York cu avionul dumneavoastră ?

Cunoscîndu-l pe Gheorghe de peste 20 de ani, mi-a fost foarte ușor să-mi dau seama de ironia din vocea lui. Ceausescu însă nu a sesizat absolut nimic.

— Ba stai aici. Și ai grijă și de celălalt.

Deodată a părut că se destinde oarecum, în timp ce îi scutura mîna lui Gheorghe într-un mod foarte prietenesc.

— Mă, Pacepa, s-a întors el către mine, tu astăzi să ai grijă de tovarășa Elena. Și vezi să fie gata avionu'. Spre seară vreau să plecăm spre București.

După ce am ieșit din salon l-am încolțit pe Gheorghe și i-am cerut unele explicații.

— Articolașul ăla micuț a venit ca o mană cerească. Un tranchilizant foarte bun pentru Marele Șef, a spus Gheorghe, făcîndu-mi cu ochiul.

L-am lăsat în pace și m-am dus să o caut pe Elena.

ELENA CAUTĂ BIJUTERII NOI

— Nu ai cumva niște bijuterii noi pentru mine, dragă ? a început Elena atunci cînd am ajuns

în buduoarul ei, unde coafeza personală tocmai o aranja.

— Totul este gata.

Mai multe magazine de bijuterii, care făcuseră bani buni de la Elena și în trecut, își trimiseseră noile lor colecții la Waldorf Astoria. Cutiile fuseseră acum deschise și pregătite într-o cameră aflată în apropierea apartamentului prezidențial, păzită strașnic afară.

— Hai să vedem de ce ai făcut rost pentru mine. Deschide-le pe toate, a comandat Elena nerăbdătoare, în-timp ce se ase/a confortabil pe un fotoliu.

Din punctul acesta de vedere nu se aseamănă deloc cu Ceausescu, care este tot timpul în mișcare, se plimbă mereu de jur-împrejur. Ea se așază oriunde vede un scaun, și rămîne lipită acolo. Și nu este nici ca un jucător de poker, care nu privește în jur, ci numai în propriile cărți, pe care le filează foarte încet. Nu, Elena vrea să vadă totul deodată și să aibă totul deodată. După ce am deschis cutiile, Elena m-a pus să le așez peste tot în jurul ei, apoi a început să le măsoare greutatea în mână. Criteriile de bază sînt greutatea aurului și mărimea diamantelor. Atunci cînd nu se poate hotărî între două articole care îi plac, prețul este cel care stabilește alegerea : ei îi place cu siguranță cel ce costă mai mult. Tocmai mă uitam la Elena cum se distra cu jucăriile ei, cînd l-am auzit pe generalul Stan spunîndu-mi prin ușa închisă că tovarășul vrea să mă vadă.

— Înregistrează discuția mea cu Klutznik, mi-a șoptit Ceausescu cînd m-a văzut.

Ca de obicei, el considera întîlnirea pe care avea să o aibă cu președintele Congresului Mondial al Evreilor, Philip Klutznik, ca fiind cea mai importantă după cele avute cu președintele Statelor Unite.

— România are ca formă de guvernămînt dictatura proletariului. America are ca formă de guvernămînt dictatura jidanilor, obișnuia Ceausescu să spună.

Atunci cînd se afla în cercul restrîns și închis al prietenilor intimi, obișnuia să se laude în mod deosebit povestind cum a reușit să-l recruteze pe fostul președinte al Congresului Mondial al Evreilor, Nahum Goldman și pe secretarul acestei prestigioase organizații internaționale, făcîndu-i agenți de influență ai<sup>1</sup> României. Lui Ceausescu îi plăcea, de asemenea, să-si impresioneze prietenii cei mai buni spunîndu-le că îl arc pe noul președinte, Klutznik, în buzunarul lui.

De obicei la aceste întîlniri ale lui Ceausescu cu respectivii conducători evrei nu mai participa și o a treia parte, un al treilea conlocutor, eu însă aveam înregistrările pe bandă. Exista întotdeauna o diferență semnificativă între ceea ce spunea Ceausescu despre acești „agenți personali” și ce se putea auzi pe bandă, înregistrările revelau, de cele mai multe ori, încercările lui de a cîștiga unciile avantaje din postura de mediator al conflictului din Orientul Mijlociu, așa încît să atragă fonduri evreiești spre România și să obțină credite de mic interes, eforturile partenerilor lui de conversație fiind făcute în sensul obținerii a cît mai mulți evrei din România.

După ce a plecat Klutznik m-am întors la Elena, care între timp pusese deoparte peste douăsprezece seturi de bijuterii, con-tinuînd încă să se uite și să aleagă.

— Prețurile sînt ridicole, dragă. Ar trebui să ne mai tocim ca să le scadă, a izbucnit ea, bucuroasă că are iar pe cineva cu care să vorbească. Din cauză că nu mai făcuse cu adevărat cumpărături încă din anul 1965, atunci cînd Ceausescu a devenit conducătorul României, Elena nu mai avea nici măcar o vagă idee asupra prețurilor mărfurilor, oricare ar fi fost acestea. Avea însă, în orice situație, două reguli de bază: toate prețurile din România erau prea mici, și toate prețurile din străinătate erau prea mari. De cîte ori cumpăra din străinătate ceva bijuterii sau blănuri trebuia să mă jur că am obținut mari reduceri ale prețurilor acestora, căci, așa cum spunea ea:

— Nu trebuie să-i îngrășăm pe capitaliști cu bani comuniști. Cîteodată aveau loc scene de-a dreptul dramatice atunci cînd se ducea ea la cumpărături. Ultima dată cînd s-a întîmplat așa ceva a fost în Buenos Aires. Am fost împreună la un magazin de bijuterii unde s-a îndrăgostit de-a dreptul de un set compus din cercei, broșa și inel, fiecare dintre acestea în formă de floare, cu petalele deplasabile astfel încît se puteau strînge, acoperind un diamnat central. Elena era fascinată de ideea că ar fi putut să le poarte de fiecare dată altfel, cu floarea fie larg deschisă, fie închisă de tot, ca un boboc. Atunci cînd a cerut o reducere de cincizeci la sută, proprietarul magazinului i-a rîs în nas, iar Elena a plecat imediat fîrnoasă. Odată ajunsă înapoi la București, mi-a ordonat oricum să telefonez la magazin și să cer măcar o reducere de douăzeci și cinci la sută. Răspunsul a fost: „Marfa s-a vîndut deja”, iar Elena a fost de-a dreptul bolnavă timp de două săptămîni. Atunci cînd, în cele din urmă, a' cerut un set comandă specială pentru ea, prețul a fost dublu. De atunci nu

a mai vrut să vadă la față alți vânzători, cerînd întotdeauna cu bijuteriile să-i fie trimise ori la reședință, atunci cînd se afla în străinătate, ori chiar la București. Dar si-a păstrat mereu felul ei de a fi mîndră:

— Nu i-am dat niciodată unui capitalist prețul pe care mi l-a cerut.

Elena se poate juca cu bijuteriile zile întregi. Din această cauză, atunci cînd generalul Stan a strigat prin ușa închisă că doamna Frieda Rosenthal, soția unui oficial de la Consiliul Economic Statele Unite-România, venise să o ia într-o vizită la Muzeul Metropolitan, m-a întrebat cu o mină plină de neîncredere:

— E ceva ce merită văzut acolo ?

Elena a hotărît că o oră va fi absolut de ajuns pentru vizitarea Muzeului Metropolitan. De obicei nu prea îi plac muzeele, iar dacă se întîmplă cîteodată să viziteze cîte unul, o face numai pentru presă. Atunci cînd am plecat spre Metropolitan singurul lucru care o interesa și de care a întrebat a fost presa.

— Spune-le idioților să facă un comunicat de presă lung, în care să menționeze cele mai renumite tablouri care se află în muzeu.

Atunci cînd, ceva mai tîrziu, Elena a aprobat comunicatul, acesta arăta ca un catalog al muzeului, „Lucrările unor mari artiști, cum ar fi Botticelli, Giotto, Velasquez, Goya, Cranach, Van Eyck, David, Utrillo, Matisse erau de asemenea expuse”, aceasta era doar o propoziție din comunicatul de presă de două sute de cuvinte.

Ne-am întors tocmai la timp pentru a participa la recepția dată la Waldorf pentru Ceaușescu de Consiliul Economic Statele Unite-România și de Asociația pentru Politică Externă. După ce a fost ridicat în slăvi cu generozitate — toată lumea aflase care este slăbiciunea lui Ceaușescu — acesta a ținut un discurs lung și demagogic. A introdus în această cuvîntare tot ce i-a trecut prin minte, de la discuțiile avute cu Jimmy Carter pînă la rata (falsă) de creștere a industriei românești de 12,5 la sută, de la cooperările economice cu peste 140 de state din lume pînă la independența și suveranitatea națională, fără să uite de istoria de peste 2000 de ani a României!

În timp ce ne deplasam din foaierul hotelului, unde s-a linul recepția, spre apartamentul prezidențial, Ceaușescu m-a apucat de cot și m-a întrebat:

— Cum ți-a plăcut cuvîntarea mea ?

— Totul conform planului „Orizont”.

— Le-am dat o lecție. Totul depinde de tine ca după tot ceea ce le-am spus să le iei banii. Și tehnologiile!

După dînele Elena s-a întors la bijuteriile ei. Eu l-am însoțit pe Ceaușescu la întîlnirea pe care a avut-o cu William Norris, președintele firmei Control Data Corporation. Ceaușescu a considerat că aceasta este o ocazie importantă și mi-a dat instrucțiuni, între care aceea de a-i strînge acolo pe toți membrii oficiali ai delegației. Compania Romconrol Data, înființată împreună cu Control Data Corporation, nu era numai prima investiție româno-americană; creată pentru producerea de echipament electronic american și computere în România, era considerată de Ceaușescu a fi una dintre cele mai importante porți prin care să putem fura tehnologia microelectronicii americane.

#### OFITERI DE SPIONAJ PENTRU FIRME MIXTE

Investițiile comune și cooperările cu firme din Occident ajunseseră să fie la modă în blocul sovietic, după ce s-au dovedit a fi foarte folositoare în obținerea de tehnologie nouă atît pe căi legale cît și pe baza spionajului industrial. Regula generală era aceea că toți cei care erau implicați în astfel de investiții comune trebuiau să fie agenți de spionaj. Ceaușescu a ordonat lui DIE să se folosească intens de fiecare nouă investiție comună și cooperare pentru a infiltra în Occident mici armate de agenți de spionaj și informații, iar el personal superviza aceste operațiuni. O investiție bilaterală cu o firmă vest-germană i-a înlesnit României accesul la informațiile tehnologice asupra mai multor sisteme turbo pentru mașini blindate și tancuri, printre care și Leopard, favoritul lui Ceaușescu. O cooperare româno-franceză pentru producerea lui Renault 12 — cunoscut în România sub numele de Dacia 1300 — a fost foarte folositoare pentru obținerea unor importante tehnologii militare, pe care agenții români de spionaj le-au găsit la uzinele Renault. Au fost de asemenea furnizate, tot prin spionaj industrial, mai mult de 13 000 de variante adiționale ale mașinii de bază, care nu fuseseră incluse în contract, România făcînd astfel economii de mai multe miliarde de dolari. După contractul de investiție comună, care a fost semnat cu Citroen cu doar cîteva luni mai devreme, a fost trimisă în Franța o echipă de peste 150 de ingineri și tehnicieni români, pentru a afla cum se construiesc mașinile Citroen. Mulți dintre cei trimiși erau agenți de spionaj și informație, înarmați cu cele mai noi aparate de fotografiat miniaturale și cu hîrtie

fotografică de contact de ultimă tehnologie. Atunci când materialele fotosensibile trimise înapoi în România erau dezvoltate, cei rămași în țară descopereau multe noi secrete tehnologice pe care Citroen a încercat cu toată ardoarea să nu le includă în noul contract de cooperare. Unii dintre ofițerii de spionaj trimiși în Franța au reușit să recruteze angajați ai uzinelor Citroen, prin care au ajuns la informații tehnologice și mai secrete.

Romcontrol Data a fost rezultatul unei operațiuni DIE, această firmă fiind folosită mai apoi în mod intensiv pentru spionajul industrial. Doi ofițeri de informații, unul sub acoperirea de inginer român, celălalt agent secret având identitate de cetățean din Vest, au pus bazele unei rețele având surse extrem de valoroase în Occident și care au furnizat informații foarte importante, cum ar fi cele despre stocarea dalelor pe discheie de stocare de informațională, pentru uz militar. Dorința lui Ceausescu de a face întâlnirea de la Control Data Corporation publică și cât mai festivă posibil nu era altceva decât o acoperire în plus a operațiunilor subterane pe care el le demarase chiar în sânul corporației americane.

După această întrevvedere am găsit câteva minule pentru a o forța pe Elena să se hotărască ce alegere are de gând să facă; cu lozice acesiea, nici pînă în ulla clipă, cînd bijuteriile urmau să se întoarcă la magazine, ea nu luase încă o decizie „finală”.

— Pe asiea hai să le luăm cu noi. în Bucuresii o să am mai mult timp la dispoziție ca să mă uit la ele cu atenție și să mi le aleg pe cele mai frumoase, a spus Elena, arătînd spre un grup de peste douăzeci și cinci de cutii ce conțineau fiecare mai multe seturi de bijuterii, doar cîteva dintre ele prezentînd cîte un singur set. Dintr-o privire mi-am dat seama că cea mai ieftină dintre aceste cutii cu bijuterii nu ar fi putut să coste mai puțin de 20 000 de dolari.

Atunci cînd ne-am întors în apartamentul prezidențial, aflat alături, împreună cu nenumăratele cutii pe care Elena și le alesese, Ceausescu tocmai își terminase ultima întîlnire de afaceri și începuse să mă caute.

— Dacă emigranții tăi sînt gata, bagă-i înăuntru, mi-a ordonat el.

Cei trei emigranți aleși de baza DIE să se întîlnească cu Ceausescu așteptau deja într-o cameră din apropiere. Unul dintre ei își adusese și nevasta cu el. După cum spunea Florea, care se afla împreună cu ei, toți cei trei erau agenți DIE dintre cei mai supuși. Atunci cînd i-am introdus în salonul lui Ceausescu, acesta stătea în picioare împreună cu Elena, de față fiind numai un fotoreporter, care nu a reușit să facă decît o singură poză, după care a fost dat afară de Ceausescu. Unul după celălalt, emigranții și-au recitat discursurile pe care le promisera de la Florea. Toate cele trei texte îl ridicau în slăvi pe președintele României, con-damnînd vehement demonstrațiile „calomnioase și iredentiste” împotriva României, dînd asigurări că toți conducătorii organizațiilor românilor emigranți vor trimite telegrame președintelui Carter în numele tuturor emigranților români, în care vor cere „să pună capăt activității cercurilor fasciste” din Statele Unite.

Odată terminată această treabă, Ceausescu l-a chemat înăuntru pe Celac, ca să ia notițe. Această întrevvedere urma să fie scheletul unui discurs propagandistic pe care voia să-l dea publicității. Principalul element al acestuia consta în acuzarea demonștranților ca fiind criminali de război naziști, care „au trimis în .lagărele de concentrare peste 200 000 de evrei”.

— Popa al tău și-a făcut datoria exact așa cum trebuie, Pa-cepa, mi-a spus Ceausescu imediat după ce au plecat emigranții. Se referea la „Avram”, cel despre care Florea îmi spusese că era preot — agent trimis din România ca să ia conducerea asupra bisericilor ortodoxe din Detroit.

— Țla înalt cine era ? m-a întrebat Ceausescu.

— Editorul ziarului *Dreptatea*. *Dreptatea* era o publicație a emigranților.

— înființat cu fondurile noastre ?

— Așa zice Florea.

Ceausescu a ordonat să nu apară nimic în presa românească despre demonstrație, însă discursul său să apară în totalitate, împreună cu un rezumat al cuvîntărilor ținute de emigranții cei înblînziți.

— E bine ca ăștia să nu-și păstreze textele. Poate o să avem nevoie să le mai îmbunătățim puțin pentru presă, a spus Ceausescu, trimițîndu-mă să iau de la cei trei foile cu textele discursurilor. *Textul cuvîntării lui Ceaușescu a fost publicat pe 19 aprilie într-un articol dintr-un cotidian oficial românesc, „Scînteia”, împreună cu o fotografie a întrevederii, în care era arătat Ceausescu, în timp ce primea vizita unui givp de cetățeni americani de origine română. Eu mă aflam în centru, avîndu-i pe soții Ceausescu în stingă mea, iar grupul de emigranți la dreapta. Aceeași fotografie a” fost folosită și în cartea despre vizita lui Ceausescu în America, cuprinzînd 260 de pagini, publicată în limba engleză, carte care în iulie 1978 — chiar cu puțin înainte ca Statele Unite să-mi acorde azil politic și să-mi*

*asigure protecția — a fost trimisă și răspândită în toate statele Americii de Nord în scopuri propagandistice. Deoarece imaginea mea apărea alături de cea a soților Ceausescu în aproape toate fotografiile, toate cele 30 000 de exemplare ale cărții au fost distmse, iar cartea retipărită, după ce chipul meu a fost îndepărtat din toate imaginile prezentate, în poza care îl arăta pe Ceausescu întâlnindu-se cu emigranții români, orice ochi versat poate desoperi locul din care imaginea mea a fost ștearsă, locul gol fiind acoperit cu un fundal desenat. Tehnica aceasta a fost opusă celei folosite în cazul lui Trifa, a cărei imagine nu a fost scoasă, ci din contră, adăugată unei fotografii.*

## ÎNAPOI ÎN BUCUREȘTI

Nu am reușit să-i ajung din urmă pe cei trei emigranți decât abia în foaierul hotelului, unde am recuperat, în sfârșit, hîrțile cu textele discursurilor. Cînd am încercat să urc înapoi la etaj, la apartamentul prezidențial, mi-am dat seama că toate lifturile erau blocate din cauză că Ceausescu se pregătea de plecare. Am urcat pe scări pînă la etajul 29, dar cînd am ajuns ușa liftului tocmai se închidea în nasul meu și în spatele ultimului grup din suita lui Ceausescu. Am pornit-o în goana înapoi pe scări, de data asta în jos, iar cînd am ajuns în fața ușii de la intrarea hotelului am putut vedea coloana oficială de mașini escortată de motociclete, punîndu-se chiar în clipa aceea în mișcare, încă o dată, Ceausescu a făcut o mișcare pe care eu nu o prevăzusem, și nimeni, de alfel. Directorul hotelului Waldorf Astoria, care a înțeles imediat situația grea în care mă aflu, s-a apropiat de doi ofițeri de poliție și i-a rugat să mă conducă pînă la aeroport. A fost una dintre cele mai precipitate și mai pline de peripeții plimbări pe care am făcut-o vreodată. Timp de o jumătate de oră am făcut o adevărată cursă printre obstacole prin orașul New York, la ora cu traficul cel mai intens, urcîndu-ne uneori pe trotuare sau mergînd pe sens invers, pe străzi cu sens unic. În aeroportul Kennedy am intrat nu pe poarta principală, ci pe una laterală, mașina de poliție avîntîndu-se de-a lungul unor drumuri înguste, pe care le-aș numi mai degrabă alei, cu o viteză de peste 130 de kilometri pe oră, traversînd de mai multe ori pistele de aterizare și decolare, pentru a ajunge în cele din urmă chiar la ușa avionului prezidențial românesc.

— Am ajuns, a rostit șoferul, ud learcă de transpirație, însă foarte mîndru de performanța sa.

— Mai repede chiar decât cei de la Serviciile Secrete, a remarcat celălalt ofițer de poliție, arătînd cu degetul spre luminile intermitente ale coloanei oficiale motorizate, care chiar în momentul acela își făcea intrarea în aeroport.

— Sper că soarta care m-a lăsat pe mîinile voastre astăzi ne va acorda șansa să ne revedem, am spus eu, îmbrățișîndu-i pe cei doi polițiști atît de binevoitori, dorindu-mi în sinea mea ca aceasta să fie o profeție care să se adeverească într-un viitor oarecare.

Atunci cînd Ceausescu s-a dat jos din limuzina care-l adusese, cu mă aflu deja printre oficialii de la Departamentul de Stat. Urmat de Elena, a mers de-a lungul rîndului, dînd mîna cu fiecare.

Atunci cînd a dat de mine și-a amintit imediat:

— Erai încă la hotel cînd am plecat, nu-i așa ? Făcîndu-i Elenei cu ochiul a adăugat umflîndu-se în pene:

— Acum ești de acord că Securitarea mea este mai tare decât armata ta ?

La ora șase și patruzeci de minute în acea după-amiază de luni, avionul prezidențial românesc Boeing 707 a decolat, a mai făcut un tur larg survolînd orașul, apoi a luat direcția București, lăsînd în urmă statuia Libertății, în București era deja marți.

Avionul încă nici nu prinsese bine altitudinea de croazieră, cînd Ceausescu ne-a chemat la el pe mine, pe Oprea, pe Andrei, împreună cu Pungan și cu Avram.

— Ce mai e nou ? a întrebă el, ca de obicei.

— Sîntem bucuroși că ne aflăm iar pe pămînt românesc, a chițăit Oprea, lovind de cîteva ori cu piciorul în podeaua avionului prezidențial Boeing 707.

— Prea te crezi deștept, Oprea. Ce, nu știi că ăsta este avion american ? i-a atras atenția Elena, cu aciditate în voce, punîndu-l la punct.

Elena continua să privească admirativ o fotografie care o reprezenta pe ea în vizită la Centrul Spațial NASA, și care era reprodușă pe prima pagină a ziarului *Sdntea*.

— Pînă cînd Pacepa și Avram vor începe să producă propriile noastre avioane, va trebui să zburăm cu d-astea americane. Da' ai dreptate, Oprea, de fapt sîntem pe pămînt românesc.

— Mai i-ai tu o dată partea lu' Oprea, Nicule, dacă vrei să dormi cu el la noapte, a mîrîit Elena.

— Cuvîntarea lui Rosenthal nc-a întrecut toate așteptările, s-a aventurat Andrei, referindu-se la Milton Rosenthal, președintele american al Consiliului Economic Statele Unite-România, care a ținut un discurs la dîneul de lucru ce avusese loc în acea zi.

— A fost atît de delicat, a sărit și Oprea, nerăbdător să-și facă și el numărul de adulație, atunci

cînd a început să explice cum Tovarășul a început să-si slujească poporul și țara încă de la vîrsta adolescenței.

— Mie chiar că mi s-au umezit ochii. Mai ales cînd a spus că poporul român, care este atît de cunoscut pentru inteligența și priceperea lui, a reușit să realizeze prin propriile forțe produse de înaltă tehnicitate, și-a adus și Avram contribuția sa neinspirată.

— Nu-i așa că-i deștept ? s-a băgat Elena cu limba ei cea ascuțită. Poporul român, ai ? Păi fără Tovarășu', „lalentatu” popor român ar fi umblat și acum în picioarele goale, ca ciobanii... nu-i așa, Andrei ? Tu trebuie să știi mai bine decît mine.

— Am de gînd să scriu cu litere mari și să pun la loc de cinste în holul ministerului meu aceste memorabile cuvinte, a schimbat Andrei subiectul, citind dintr-un carnet de notițe: „în calitate de conducător al marelui nostru națiune, Președintele Ceausescu nu numai că a adus România către nemaipomenite realizări de progres, dar a jucat de asemenea un rol de conducere în întreaga comunitate internațională”. Asta este ce a spus Carter cu gura lui. O să pun asta la vedere, ca să ia aminte toată lumea ce a spus președintele american.

— Am făcut și eu o colecție cu tot ce a spus Carter, și-a adus și Pungan contribuția, scotînd și el un carnetel de notițe după care a început să citească : „Ceausescu are capacitatea unică de a se pune cu ușurință în relație cu conducătorii altor națiuni, fără să țină cont de convingerile sau orientările lor politice”. Sau încă una: „Ceausescu a reușit să construiască o punte pentru aplanarea tensiunilor și pentru o mai bună înțelegere între popoare pe baze universal valabile”. Sau: „Influența sa în arena internațională are o valoare excepțională”. Sau...

— Ia nu mai face din Cap-de-Lemn un mare erou, l-a întrerupt Elena. Nu-ți mai aduci aminte ce idioată e nevastă-sa și ce dînea a putut să-mi dea, într-un muzeu, în rochia aia a ei roz-bombon ?

— Vizita a ieșit excelent, a declarat Ceausescu, după care a început imediat să împartă ordine în stînga și în dreapta, ridicînd vocea cu brutalitate pe deasupra corului care îl acompania frenetic cu „Am înțeles” și „Desigur”.

— Trebuie să convocăm Consiliul de Miniștri într-o sesiune extraordinară, Oprea. Dedicată numai acestei vizite. Trebuie să-si exprime deplina și unanima aprobare a rezultatelor acesteia.

— Minunat, a exclamat Oprea.

— Primul-ministru trebuie să țină o alocuțiune, iar toți ungurii, germanii și evreii, cîți or mai fi rămas, trebuie și ei să țină acolo niște discursuri.

— Mă voi ocupa de discursurile lor îndată ce vom ajunge înapoi la București, înainte chiar de a trece pe acasă, l-a asigurat Oprea.

Datorită funcției de primviceprim-ministru, această treabă cădea asupra lui.

— Va trebui să primesc o telegramă de la Consiliul de Miniștri în legătură cu vizita.

— O scriu chiar acum, în avion.

— Sper că n-ai. de gînd să mă uiți, nu-i așa, Oprea ? a miorlăit dulce Elena.

— Dați-i o mîna de ajutor, tovarăși. Puncți-vă stilourile la lucru. Ar trebui să primesc telegrame, de asemenea, de peste tot din România. Folosiți-vă imaginația, tovarăși. Ar trebui ca toată populația țării să-si exprime deplina aprobare pentru această vizită. Ceausescu și-a întrerupt puțin tirada entuziastă, uitîndu-se la mine și clipind din ochi. Ca și din Vest, bineînțeles, a continuat el.

— Și de la Nicu, din partea Uniunii Tineretului Comunist, a adăugat Elena. Și de la comitetele de femei, Nicule.

— Tovarăși, știu că sînteți obosiți, dar faceți un ultim efort. Duceți-vă și scrieți toate aceste telegrame acum, astfel încît să fie publicate și citite la radio și televiziune imediat după sosirea mea la București.

Cînd generalul Stan a raportat că „tovarășii s-au culcat”, Andrei a scos o sticlă de whisky din geamantanul său care, deși era imens, era totuși supraîncărcat, fiind burdușit cu tot ce i-a căzut în mîna prin toate hotelurile prin care a trecut, începînd cu Blair

House, avînd acolo de toate, de la sticlute de lavandă și săpunuri pînă la periute de dinți și capsule de șampon.

Pungan a pregătit o telegramă cifrată pentru Dumitru Popes-cu, secretarul de partid cu probleme de propagandă, în care îi transmitea că „La aeroport Tovarășul trebuie întîmpinat de cea mai mare și mai entuziastă mulțime care a fost vreodată la o asemenea ocazie”, și că „toate stațiile de radio și de televiziune trebuie să transmită programe patriotice în legătură cu vizita tocmai încheiată și să se pregătească pentru punerea în undă a materialelor speciale cu care ne întoarcem noi”.

Oprea, Pungan, Andrei și cu mine ne-am petrecut tot restul zborului pînă la București

compunând sute de telegrame de ridicare în slăvi a lui Ceausescu, care urmau să aibă cele mai variate semnături, căci aveau să fie trimise de comitetele regionale de-partid, de unele ministere și alte agenții guvernamentale, de câteva universități și instituții de cultură și artă și de mai multe ambasade din străinătate. Există o regulă fermă că, după fiecare vizită pe care o făcea în străinătate, *Sdnteia* trebuia să umple două pagini de telegrame de adulare o oarecare perioadă. După ultima vizită făcută în Statele Unite, telegramele de „adîncă prețuire” au umplut paginile acestui ziar mai mult de trei săptămîni.

La sosirea noastră în București peste 100 000 de oameni așteptau la aeroport. Se aflau acolo copii de școală, purtînd uniforme nou-nouțe de pionieri, țărani îmbrăcați în costumele lor naționale, din diferite zone ale țării, preoți cu sutanele lor negre, funcționari în costume gri, dar mai ales muncitori în salopete, scoși ca din cutie. Ca de obicei, fuseseră îmbarcați în autobuze și aduși acolo de la școli și de la locurile lor de muncă, ca să umple aeroportul. Acum erau aliniați cu grijă de către responsabili fiecărui grup, care purtau banderole roșii pe braț, și care dirijau primirea „entuziastă și spontană” a soților Ceausescu. Sute de portrete ale cuplului „regal” erau ridicate la înălțime, mulțimile fiind înzestrate cu nenumărate pancarte pe care erau scrise sloganuri de soiul „Ceausescu și poporul!” sau „Stima noastră și mîndria, Ceausescu — România!”. Camerele de televiziune transmiteau această festivitate în direct. Cînd Ceausescu și Elena au coborît din avion, mulțimile se aflau de o parte, aliniate și ascultătoare, iar de cealaltă parte era înșirat corpul diplomatic. Pionierii scandau „Trăiască Președintele!” iar grupurile de țărani dansau în mijlocul pistei de aterizare. Din difuzoare și megafoane s-a auzit o voce solemnă care explica faptul că „Uraiele și ovațiile celor prezenți dau expresie simțămintelor de satisfacție și recunoștință ale întregului nostru popor pentru remarcabilele rezultate ale vizitei pe care marele conducător de partid și de stat a întreprins-o în Statele Unite ale Americii, pentru noua și valoroasa sa contribuție...” Departe, în spate, i-am văzut pe Popescu-Dumnezeu, împreună cu Ion Dincă, primarul Bucureștiului, organizînd și alte activități „spontane”, în orice caz munca lor a fost mult ușurată în ultimul timp, nemaifrîntă de complicată. Fiecare dintre cele opt sectoare administrative în care este divizat Bucureștiul are propriile directive și sarcini. Dintre acestea făcînd parte și mobilizarea oamenilor la aeroport, cu ocazia plecărilor și venirilor lui Ceausescu, dar și în alte situații, cum ar fi primirea de către Ceausescu a vreunui șef de stat important. Popescu și Dincă nu mai trebuie decît să spună care este numărul de oameni pe care fiecare sector trebuie să-l asigure, textele pe care trebuie să le scandeze și pancartele pe care trebuie să le țină pe sus, precum și ordinea în care trebuie strigate sloganurile.

### CAPITOLUL XXIII

De îndată ce șeful executivului organizației pe care o conduc mi-a raportat că sosise în țară Silvo Gorenc, care deja aterizase la București, venind cu un avion special iugoslav, am plecat să mă întîlnesc cu el. Venirea lui, atît de precipitată, trebuia să aibă un motiv cît se poate de serios. — La kilometrul 12, i-am ordonat șoferului. Gorenc fusese pus acolo pentru că era o casă conspirativă pe care el deja o știa și, de asemenea, deoarece se afla în imediata apropiere a aeroportului pe care a aterizat.

#### O VIZITĂ LA TITO

Pe Silvo Gorenc îl întîlnisem cu cîțiva ani mai înainte, pe insula Brioni, unde l-am însoțit pe Ceausescu în una din nenumăratele vizite pe care acesta le-a făcut lui Iosip Broz Tito. După ruperea legăturilor dintre Belgrad și Moscova, Iugoslavia a devenit o țintă permanentă a tatonărilor DIE. Imediat după invazia sovietică în Cehoslovacia din anul 1968, Ceaușescu a ordonat și supervizat o operațiune DIE, prin care aceasta făcea Iugoslaviei o propunere secretă de colaborare, iar la începutul anilor '70 a fost semnat un acord de cooperare între cele două servicii de spionaj. Acesta a fost unul dintre motivele pentru care Ceaușescu m-a luat cu el la Brioni. Un alt temei pentru care îl însoțeam era acela că mă numise de curînd în funcția adițională de secretar de stat în Ministerul de Interne, cu sarcina de a pregăti toate vizitele pe care avea să le facă în viitor în străinătate.

Pe timpul dineului oferit luni, de Tito, la reședința sa din Brioni, eu am stat între doi oficiali iugoslavi, în dreapta mea se afla Luca Banovici, secretarul federal al Afacerilor Interne, care spunea mereu despre sine că ar fi cel mai vechi și mai apropiat prieten al lui Tito. În partea stîngă îl aveam pe Silvo Gorenc.

— După ce luăm masa, a spus Banovici, tovarășul Tito îl va aivita pe tovarășul Ceaușescu pe iahtul său personal la o cafea și un coniac. Dumnealui, a spus arătînd către Gorenc, și cu mine ne vom afla acolo. Tovarășul Tito ar dori să fiți prezent și dumneavoastră. Vom fi numai noi. Nu va mai participa nimeni altcineva. Tovarășul Tito dorește să pună bazele unei cooperări la nivel de servicii de spionaj. Așa că fiți pregătit.

După ce am ajuns la bordul iahtului, Tito l-a condus pe Ceaușescu într-un imens salon de oaspeți, confortabil și răcoros, înțesat cu flori exotice și cu coșufi cu fructe.

— Simțiți-vă aici ca la dumneavoastră acasă. Vom merge împreună pe punte oricînd sînteți gata pentru asta, a spus Tito plecînd.

. Luîndu-mă de braț, Banovici ne-a împins pe mine și pe Gorenc spre o măsuță de răchită împletită de pe puntea centrală și a comandat coniac, în jurul nostru se vînzoleau zeci de oameni, toți îmbrăcați în uniforme specifice, cu cravată albă. Erau ocupați să monteze pe puntea superioară o masă mare, rotundă, pe care o amplasaseră pe mijloc, alții curățau pete imaginare de pe podea, lustruind de zor balustradele, iar unii stăteau pur și simplu, fără să facă ceva.

— Nu vă temeți. Sînt toți ofițeri de securitate, mi-a spus Banovici prin intermediul interpretului său.

— Iar eu de asemenea, a adăugat interpretul din proprie inițiativă.

În foarte scurt timp Ceaușescu a urcat din salonul aflat la un nivel inferior pe puntea pe care ne aflam noi, unde a început să se plimbe nervos de jur-împrejur. În timp ce trecea pe lîngă masa noastră l-am auzit mormăind ceva în direcția mea, în legătură cu „nenorocitu' lor de aer condiționat”.

Atunci cînd și-a făcut din nou apariția, Tito era îmbrăcat în alb din cap pînă în picioare, cu excepția unui batic negru pe care-l avea la gît, și ținea în mînă un pahar în care avea o băutură cu cubufi de gheață, ca și cum ar fi vrut să pozeze într-o revistă mondenă, pentru un articol despre viața aristocrației. Ceaușescu, cu costumul său cenușiu-închis și ajustat pe corp, cu pantofii lui de un negru lucios, și cu șireturile negre din piele groasă, arăta ca o rudă săracă invitată doar să viziteze iahtul luxos. Pe timpul acela, Ceaușescu, ce nu căpătase puterea decît de opt ani, se uita la Tito ca la un idol al său, ca la conducătorul comunist strălucii și scilpitor care timp de 24 de ani, fără să împartă puterea cu nimeni, a reușit să-și facă un nume și un renume internațional. La acea dată, relațiile dintre ei erau excelente. Abia mai tîrziu, cînd au început să se cunoască mai bine și cînd Elena a fost evident surclasată de eleganța festivă a Iovankăi, soția lui Tito, relațiile lor personale au început oarecum să se deterioreze.

— Pot să vă iau haina, tovarășe Ceaușescu ? a spart Tito gheața. Și cravata. Vreau să vă simțiți aici exact ca acasă. Ce doriți să beți ?

Lui Ceaușescu îi plăcea să bea, avea un soi de vin preferat, alb-gălbui, precum și un soi de coniac foarte aromat, fără să se dea în lături de la șampania Cordon Rouge, pe care o prefera Elena, dar aproape niciodată nu bea în public, unde se străduia din răputeri să-și facă un portret de ascet, băutor numai de ceai. Din această cauză, dar mai ales deoarece știa deja foarte bine că Tito are obiceiul să le cam bea, a luat o hotărîre fermă:

— Un pahar cu apă minerală. Nu prea rece, a răspuns Ceaușescu.

— Asta nu este prea încurajator, a încercat Tito să glumească.

L-a luat pe Ceaușescu de braț și l-a așezat la marea masă rotundă din mijlocul punții principale, apoi a făcut semn cu mîna, chemîndu-ne și pe noi acolo, adică, în afară de mine, pe Banovici, pe Gorenc și pe interpret. Pe unul dintre degetele sale sclipea un inel cu un diamant imens, pe care nu îl avusese la mînă în timpul mesei. După ce servitorii-agenți au așezat pe masă cafelele, coniacul, apa minerală, țigările și trabucele, Tito a început să vorbească.

A pornit prin a lăuda inițiativa lui Ceaușescu de a stabili relații de cooperare între cele două servicii de informații și spionaj.

— Ar trebui, dragă tovarășe Ceaușescu, să împingem lucrurile ceva mai departe, astfel încît colaborarea serviciilor noastre să nu se reducă numai la un schimb de informații. Va trebui să-i conducem și pe o cale care să ducă, de asemenea, la derularea unor operațiuni comune...

Cooperarea dintre agenturile noastre de spionaj din străinătate este de cu totul altă natură față de conlucrarea serviciilor noastre de securitate din interior — și nu poate fi vorba aici de amestecul în treburile interne ale fiecăruia dintre noi.

Tito nu numai că a deschis discuția, dar a și păstrat inițiativa de-a lungul întregii întrevederi.

Vorbea coerent, folosind propoziții scurte.

' — Amîndoi vrem să construim o industrie militară în țările noastre. Noi spunem că facem asta



pentru a ne proteja independența, iar acesta este un motiv destul de temeinic pentru o declarație oficială. Dar știm amândoi și între noi putem să o spunem fără ascunzișuri, că a construi comunismul este foarte costisitor și că avem nevoie de multă valută forte. Noi, a spus Tito, incluzându-i cu un gest și pe ceilalți doi oficiali, am ajuns la concluzia că singura care ne-ar putea asigura un venit sigur de valută forte este o industrie de armament foarte modernă.

S-a oprit pentru un moment, luând o sorbitură zgomotoasă de cafea.

— Am hotărât să devenim exportatori de avioane militare în țările lumii a treia.

Tito a început să explice că noua lui industrie aeronautică se baza în întregime pe informații tehnologice obținute prin spionaj industrial și pe importurile mai mult sau mai puțin ilegale de echipament occidental, la care țările comuniste aveau interzis accesul oficial.

— Nu bucurăm amândoi de o poziție internațională privilegiată, datorată atitudinii noastre publice față de Moscova. Este de cel puțin zece ori mai ușor pentru fiecare dintre noi să punem mîna pe secretele militare ale Occidentului decît pentru sovietici.

Tito a propus apoi ca serviciile române de informații din străinătate să i se alăture în efortul său de a pune bazele construcției de Avioane militare de luptă, asta pentru început.

O oră mai târziu Ceaușescu a acceptat un pahar de coniac.

— Pentru eterna noastră prietenie. Pentru avioanele de luptă ROM-YU, a toastat el.

— Pentru prietenia noastră. Totuși, n-ar suna mai bine YU-ROM ? a spus Tito, plusînd pentru încă un punct pe care avea să-l cîștige în ziua aceea.

După aceea, compania YUROM a devenit o parte vitală a relațiilor de colaborare dintre cele două servicii de informații. După un an, înțelegerea a fost extinsă, incluzînd și ministerele apărării din cele două țări, acord prin care s-a hotărât înființarea unei organizații militare comune de cercetare, avînd ca scop construirea a șase prototipuri. Cînd primul avion de luptă YUROM s-a prăbușit în timpul zborurilor de încercare, în martie 1978, cooperarea dintre cele două agenții de informații s-a intensificat, în loc să slăbească.

Discuția a continuat după o pauză, în timpul căreia Tito l-a condus pe Ceausescu peste tot ca să-i arate iahtul. Cei doi președinți s-au întors vizibil înfierbîntați și încîntați de proiectul noii lor cooperări.

— Acum, că sîntem parteneri, a început Tito cu voce joasă, aș vrea să mai ridic o problemă, deloc de neglijat. Am informații de netăgăduit că se pune la cale asasinarea mea, pregătită de niște emigranți de origine iugoslavă. Astăzi sînt eu la rînd, dar mîine vine și rîndul dumneavoastră, tovarășe Ceausescu.

Cu toate că privirea mea era ațintită asupra lui Tito, l-am putut simți pe Ceausescu foindu-se îngrijorat în scaunul său. Tito a continuat:

— Cred că dumneata, tovarășe Gorenc, ești cel care ar trebui să povestești totul.

Potrivit celor spuse de Gorenc, cîțiva emigranți iugoslavi puneau la calc înființarea unui grup național separatist îndreptat împotriva lui Tito. El a mai declarat că presupusul conducător al noii operațiuni împotriva lui Tito era emigrantul iugoslav Vla-dimir (Vlado) Dapcevici, care fusese unul dintre colaboratorii lui Tito în timpul celui de-al doilea război mondial și imediat după terminarea acestuia, în anul 1948 fusese condamnat în Iugoslavia, pentru a fi mai apoi eliberat, în 1956, după care a- emigrat, sta-bilindu-se la Bruxelles și devenind cetățean belgian.

— Luca, vrei să îl aduci aici pe șeful serviciului de securitate personală, te rog, i-a spus Tito lui Banovici, pîrînd că vrea să accentueze poziția oficială a acestuia.

După cîteva minute și-a făcut apariția la masa noastră un ofițer cu părul alb. Acesta purta o uniformă de general bine cro'ită, cu rînduri de fireturi aranjate pe pieptul vestonului.

— La ordinele dumneavoastră, tovarășe președinte, s-a adresat el lui Tito.

— Salut! Spune-i tovarășei Iovanka să fie gata pentru cină la ora nouă.

După ce generalul a plecat, Tito a spus:

— Știți care este numele lui ?

Văzînd expresia perplexă a lui Ceausescu, președintele iugoslav a continuat:

— Dapcevici este numele lui. Este fratele lui Vlado Dapcevici. Trebuie să-l neutralizez pe fratele lui. Am nevoie de fratele lui aici ca să-l fac să destăinuiască numele tuturor celor care s-au dat de partea cealaltă, pînă la unul.

Tito a continuat să explice că Vlado Dapcevici nu va mai încerca niciodată să pună piciorul

pe pământul Iugoslaviei, iar că răpirea lui din Belgia s-ar putea dovedi dificilă, căci în jurul lui se află întotdeauna o gardă de corp. Asta ar putea, pe deasupra, să genereze tensiuni politice îndreptate spre personalitatea lui Tito.

— Vroiam să vă rog, tovarășe Ceausescu, să-l ademeniți în România, să-l arestați în mod secret și după aceea să ni-l trimiteți nouă. Asta mă va face să mă simt dator față de dumneavoastră întreaga mea viață. Banovici și Gorenc pot și sînt gata oricînd să răpească din Occident orice persoană sau persoane pe care le veți indica dumneavoastră, sau chiar să le asasineze acolo. Nu trebuie să ridicați nici măcar un deget.

L-am văzut pe Ceaușescu făcîndu-se în scaunul său. Întotdeauna a vrut să existe mîini străine cu care să scoată castanele din foc, mai ales cînd era vorba de oponenți politici din Occident.

— A vă ajuta pe dumneavoastră, tovarășe Tito, înseamnă să mă ajut pe mine însumi, a început Ceausescu. Serviciile dumneavoastră secrete ar trebui să-l ademenească pe Dapčevići în România și apoi să-l luați în secret la Belgrad. Nu voi vedea și nu voi auzi nimic, însă nu vreau să pun eu însumi mîna pe acest individ, Dapčevići.

#### TOASTURI PENTRU NOUA PRIETENIE

— As vrea să vă mulțumesc din adîncul inimii mele, tovarășe Ceaușescu. Eram convins că mă veți înțelege, a spus Tito ridicîndu-se și îmbrățișîndu-l pe Ceausescu. Nu trebuie să ne batem acum capul cu amănuntele operațiunii. Oamenii noștri vor trebui să pună totul cap la cap, a încheiat Tito, arătînd spre Banovici, Gorenc și spre mine. Apoi a cerut coniac pentru toată lumea, rugîndu-l pe Ceausescu să bea cu el „pentru noua noastră prietenie”.

Tito a dat coniacul peste cap și a făcut semn chelnerului să reumple paharele tuturor.

— Pentru cooperarea noastră secretă și munca noastră comună, a toastat Ceausescu ca răspuns, golind paharul dintr-o sorbitură și cerînd apoi încă unul. Hai să bem în cinstea serviciilor noastre secrete!

Lui Tito i-a plăcut acest joc:

— Și încă un pahar pentru fiecare dintre băieții noștri, a toastat el, arătînd cu degetul spre Banovici, Gorenc și spre mine.

Cînd acest ritual a luat sfîrșit, ochii lui Ceausescu scînteiau. A început apoi cu o voce foarte joasă, după ce a tras zgomotos aer în piept:

— D-dorogoi t-tovarisci losip Broz!

Rusa este singura limbă străină pe care Ceausescu o știe cît de cît, și se folosește de ea în cadrul cercurilor celor mai intime sat în semn de cel mai mare respect. După ce a ajuns în acest punct a pocnit din degete în direcția interpretului și a continuat în limba română:

— Observ că serviciile de informații din străinătate sînt tot atît de importante pentru dumneavoastră cît sînt și pentru mine.

Apoi Ceausescu a început să explice, cu voce scăzută, că începînd cu anul 1972 el a preluat personal controlul asupra DIE, făcînd unele schimbări nu numai în componența acestuia, dar și în misiunile pe care el avea, schimbîndu-le oarecum orientarea. A mai povestit că DIE, pe care a început s-o conducă în 1972, avea mai puțin de 1 000 de ofițeri și era organizat după sistemul KGB. Nu asta a fost ceea ce a schimbat, a mai spus el, ci pur și simplu a mai adăugat 2000 de ofițeri care să îndeplinească ceea ce el considera a fi cea mai importantă misiune a agenților comuniste de informații în lumea de astăzi: „construirea comunismului cu ajutor, bani și tehnologie capitaliste, prin intermediul operațiunilor de influență.”

— Influența este ceea ce facem noi cel mai bine, l-a întrerupt Tito, uitîndu-se fix la cei doi oficiali ai săi.

— Trebuie să admit că sînteți mai buni din punctul acesta de vedere. Admir felul în care serviciile dumneavoastră au atras bunăvoința politică a Occidentului, banii și tehnologia acestuia, îmi place portretul pe care vi l-ați făcut în Occident.

Era cît se poate de clar că Ceausescu atinsese unul din punctele cele mai sensibile ale lui Tito. Cu mișcări încete, Tito a luat un trabuc cubanez din cutia care zăcea pe masă și, ostentativ, l-a aprins folosind o brichetă Dunhill de aur. Apoi și-a golit ceremonios paharul de coniac, ținîndu-l delicat cu degetele sale lungi și roze și lăsînd la vedere inelul cu diamant, după care s-a întors spre Ceausescu :

— Aveți dreptate, dragă tovarășe. Asta este partea la care ne pricepem cel mai bine.

— Asta așa este, cu siguranță, a spus Ceausescu împui-sionîndu-l.

— Nu am fi putut obține nimic din Occident rămânând mereu în trena Moscovei, a continuat Tito, iar fără banii și tehnologia Occidentului nu ar mai putea fi făurită societatea comunistă în țările noastre. De aceea noi trebuie să negociem cu capitalismul în felul nostru propriu.

— Lăsând Occidentul să înțeleagă că noi sîntem diferiți și nu vrem să-i luăm scalpul, a adăugat Ceaușescu.

— Se numește „Triunghiul lui Tito”. Am statuat trei principii de bază: să zîmbesti prietenește către Occident, să ieși de la a-ccsta maxilnum și să ai grijă să nu te contaminezi de capitalism. Iar oamenii aceștia — Tito a arătat spre colegii lui iugoslavi — au construit și consolidat o întreagă tactică și strategie, bazîndu-se pe aceste precepte. Tito a făcut o pauză în care a mai golit un pahar. Dar asta nu este ceva despre care să vrem să vorbim cu voce tare, cel puțin nu aici, pe acest iaht, și nu trebuie spus nimănui, nici încet, nici măcar în somnul cel mai adînc. Hai să-i lăsăm pe oamenii noștri să lucreze împreună. Ei știu tot ce trebuie să facă și știu și să rămînă cu gura închisă.

Tito a mai cerut apoi iar „coniac pentru toată lumea” și a ținut un nou toast „pentru noua noastră cooperare.”

Ne-am întors pe țarm tocmai la timp pentru cina oficială, iar Ceaușescu a avut pe drum mersul cam împleticit. Rolls Royce-urile lui Tito ne așteptau. Unul pentru el și unul pentru Ceaușescu.

După cină, Ceaușescu a spus:

— Fiecare președinte are cîte un iaht. Nixon are. Tito are și el. Așa că vreau și eu unul. Și un Rolls Royce.

După aceea, un iaht personal și o limuzină Rolls Royce au devenit pentru Ceaușescu o importantă problemă de prestigiu. DIE a reușit să-i facă rost de Rolls — care au fost pînă la urmă două, o limuzină și unul decapotabil — dar dintr-un fel de reținere neobișnuită pentru Ceaușescu, le-a folosit în general în interiorul granițelor reședinței sale. Nu-mi aduc aminte decît de o singură ieșire pe care să o fi făcut cu aceste mașini. Iahtul a intrat, bineînțeles, tot în sarcina DIE. În 1976 s-a primit ordinul să înceapă în România construirea unui iaht prezidențial, bazat pe planurile obținute de DIE prin spionaj; proiect care ajunsese într-un stadiu destul de înaintat la vremea cînd eu am rupt relațiile cu Bucureștiul.

*La începutul anului 1985 mass-media din Grecia a anunțat ca românii erau în negocieri secrete cu guvernul grec pentru cumpărarea iahtului „Christina”, care urma să devină iahtul personal al președintelui Ceaușescu. Vasul velier de 325 de picioare fusese iahtul privat al multimiliardarului Aristotel Onassis. După moartea acestuia, vasul a fost donat guvernului grec de către fiica magiwtuliii, Christina, și folosit de stat pentru plimbări de agrement. Fiind probabil iahtul cu cea mai mare publicitate din lume, de pe vremea cînd Onassis o chema la bord pe Jackie Kennedy ca să-i facă curte, avînd și o bogată istorie, în care figurau nume de personalități marcante care fuseseră invitate să-! viziteze, de la Winston Churchill Măria Callas „Christina” reprezenta pentru Ceaușescu, în mod 'ident, un fînjloc de a-și spori gloria personală, de a intra, pe ceasta cale, r' fîndul numelor care erau legate de istoria vasului. Linia sa elegantă, semineurilc lapis-lazuli, saloanele luxoase, precum si prezența la bord, pe puntea superioară, a unui hidroavion de culoarea canarului, balustradele acoperite cu piele de balenă j-au produs fîndntare Elenei, fără îndoială.*

#### O RĂPIRE LA CEREREA LUI TITO

Pe 30 iulie 1975 Drasko Jurisici, un alt secretar federal ad-“unct din Iugoslavia, împreună cu Gorenc și cu un mic grup de persoane oficiale au sosit pe neaunuate în București, în patru limuzine Mercedes. Aceștia aduceau de la Tito un mesaj verbal pentru Ceaușescu, în care se spunea că iugoslavii reușiseră să-l ademenească pe Dapcevici în România, unde va ajunge, împreună cu Stoianovici, garda sa de corp, de asemenea de cetățenie belgian, pe data de întii august, pentru a-i vizita pe Svetislav și pe Djordje Markusev. Cel din urmă era un iugoslav emigrat, acum cetățean român. Amîndoi locuiau în București, și erau, chipurile, membri activi în mișcarea împotriva lui Tito. Cererea președintelui iugoslav ca Dapcevici să fie arestat de Securitatea română și să fie predat autorităților din țara vecină, transferul urmînd să aibă loc la graniță, l-a înfuriat pe Ceaușescu. Pentru el Iugoslavia era „prea liberală” ca să fie în stare să păstreze un secret.

— Mi știu și nu vreau să știu de nici un Dapcevici, a insistat el. Iugoslavii sînt bineveniți și nu au decît să si-l ia, dar trebuie s'ă facă asta cu propriile lor mîini. Tot ce pot eu să fac este să închid ochii.

Informat asupra acestei decizii de către Drasko Jurisici, prin intermediul unei linii telefonice speciale, Tito, care nu vroia să-l lase pe Ceaușescu să capete astfel un ascendent asupra sa, a

refuzat să autorizeze o operațiune iugoslavă pe pământ românesc, adresându-i-se personal președintelui român. În cele din urmă Ceaușescu și-a dat aprobarea, bazându-se pe promisiunea solemnă a lui Tito că iugoslavii vor păstra tăcere absolută în ceea ce privește implicarea României. Pentru a putea păstra și mai bine secretul, pentru orice eventualitate, Ceaușescu a ordonat ca răpirea să fie organizată de o unitate anti-teroristă aparținând de DIE, și nu de Securitatea internă. Numai șase au fost românii, între care se număra și Ceaușescu, care aveau informații complete asupra acestei operațiuni și care îi cunoșteau identitatea lui Dapcevici. Conform ordinelor lui Ceaușescu, echipa operațională avea să acționeze „orb” asupra „celor doi teroriști sârbi” și nu trebuiau să scoată nici un cuvânt în limba română de față cu cei doi, astfel încât să se poată permite dezinformarea că operațiunea a aparținut în întregime iugoslavilor.

Răpirea a fost programată să aibă loc pe 7 august, cu o noapte înainte ca Dapcevici și Stoianovici să plece din București, conform planurilor lor. Trebuia înfăptuită în timpul plimbării pe care cei doi urmau să o facă între casa lui Markusev, unde fuseseră invitați la masă, și hotelul în care fuseseră cazați. Pe la ora zece seara Dapcevici și Stoianovici, însoțiți de Markusev, au ieșit din casă, însă din pricina unei ploii abundente au trebuit să ia un taxi. Aceasta a schimbat planurile noastre, răpirea urmînd să aibă loc la Hotelul Dorobanți, în camera lui Dapcevici, unde staționau deja cîțiva băieți din echipa DIE. Încercînd să se opună arestării, Markusev a primit o lovitură în cap care i-a fost fatală, iar Stoianovici a fost și el lovit destul de serios. Dapcevici și Stoianovici, împreună cu leșul lui Markusev au fost duși în casa conspirativă a DIE de la „km 12” din Băneasa, unde aștepta echipa iugoslavă.

Ceaușescu, care a coordonat personal întreaga operațiune de-a lungul nopții, a convenit că iugoslavii îi puteau lua pe Dapcevici și pe Stoianovici numai împreună cu trupul neînsuflețit al lui Markusev, care „suferise un atac de cord” și numai dacă aveau să-i ducă pe toți trei mai departe cu propriile lor mașini. Atunci cînd Jurisici a obiectat, Ceaușescu a intrat în legătură directă cu Tito. La scurt timp după aceea, captivii au fost duși spre Belgrad în mașinile lui Jurisici și Gorenc, însoțiți numai de doi români: colonelul Marcel Popescu, medicul-șef al DIE, și de Ion Sablici, un interpret. După ce s-a întors din Belgrad, Popescu a raportat că i-a făcut pe drum lui Stoianovici o transfuzie de sînge, dar că acesta a fost aruncat imediat după aceea într-o închisoare iugoslavă, unde a murit la puțin timp, în urma unei hemoragii datorată lipsei de asistență medicală. Mai tîrziu, în aceeași noapte, Ceaușescu a ordonat ca doi agenți secreți DIE să părăsească Bucureștiul, urmînd să plece în dimineața următoare spre Bruxelles, folosind biletele de avion cumpărate de Dapcevici și Stoianovici, precum și pașapoartele acestora, și să se întoarcă cu două pașapoarte false vest-germane, sub nume diferite.

Atunci cînd au venit primele solicitări pentru lămuririi dispariției lui Dapcevici, primite din partea familiei acestuia și a Crucii Roșii Internaționale, Ceaușescu i-a ordonat să se facă o „investigație completă”. La cîteva zile după aceea, Ministerul de Interne a răspuns că, în conformitate cu actele oficiale pe care le deține, Dapcevici și Stoianovici au intrat în România pe 11 august, părăsind Bucureștiul pe data de opt, aceeași lună, la bordul unui avion de pasageri, dînd și numărul zborului respectiv. Bazîndu-se pe mărturia depusă de unul dintre portarii hotelului Dorobanți, prin care acesta declara că, întîmplător, un grup de canoiști iugoslavi a părăsit hotelul îndreptîndu-se spre Iugoslavia chiar în noaptea dispariției lui Dapcevici, Ceaușescu a ordonat ca DIE să deschidă o acțiune de dezinformare „protectoare”, în cazul în care complicii sârbi nu erau în stare să păstreze secretul. Trebuia răspîndit zvonul că s-ar fi putut ca Dapcevici și Stoianovici să fi fost răpiți de canoiștii iugoslavi, în timp ce doi alți iugoslavi au părăsit oficial România folosindu-se de pașapoartele și biletele de avion care aparțineau celor doi.

Presa occidentală a acordat foarte multă atenție misterioasei dispariții a cetățenilor belgieni Dapcevici și Stoianovici, fiind formulate multe și variate ipoteze, inclusiv răpirea lor de către iugoslavi, însă nu a reușit nimeni să ajungă la informații ceva mai precise, în București, soția lui Markusev a anunțat dispariția soțului ei la Ministerul de Interne român. Singurul răspuns pe care l-a primit a fost acela că s-au făcut investigații serioase asupra dispariției lui Markusev, însă acestea nu au dus la nici un rezultat.

Bagajele aparținînd lui Dapcevici și Stoianovici găsite în camerele hotelului Dorobanți au fost cercetate cu mare atenție de către DIE. Ascuns în interiorul unui perete dublu al unuia dintre

geamantane se afla un carnetel de notițe, care conținea mai multe sute de nume. La câteva zile după aceea i-a fost înmînat personal lui Gorenc. Ccausescu era informat cu regularitate de către Tito că, în baza materialelor furnizate de români și a interogatoriilor ulterioare, iugoslavii au reușit să aresteze ori să lichideze în mod secret pe mulți dintre „dușmanii țării lor”, în conformitate cu acordul comun la care cele două țări au ajuns, pe data de 26 decembrie 1975, agenția iugoslavă de presă Taniug a făcut cunoscut în mod oficial că Vlado Dapcevici a fost arestat pe teritoriul iugoslav, în timp ce desfășura anumite activități cu caracter ostil. Era prezentat ca un cetățean iugoslav ce urma să fie trimis în judecată la Belgrad de îndată ce cercetările deschise pentru cazul său aveau să fie terminate. Nu s-a amintit nici un cuvînt despre cei doi oameni care au murit în timpul operațiunilor de arestare, în iulie 1976, Dapcevici a fost condamnat pentru înaltă trădare și activități de spionaj și trimis în închisoare pentru 20 de ani. Într-un mesaj verbal, Tito l-a asigurat pe Ceaușescu că Dapcevici nu va părăsi închisoarea viu. Operațiunea comună Dapcevici, asemenea tuturor acțiunilor bilaterale de influență comunistă, diversiune și spionaj, a rămas unul dintre secretele cel mai bine ascunse atît în România cît și în Iugoslavia.

La începutul anului 1978 Ceaușescu a cerut să fie răsplătit pentru operațiunea Dapcevici prin ademenirea lui Faust Brădescu la Belgrad. Brădescu este un oponent politic al regimului de la București, cetățean francez care trăiește la Paris și care a început o „acțiune subversivă de propagandă ostilă”, introducînd în România în mod ilegal diferite materiale. Ceaușescu, care nu dorea să fie prins de francezi asupra faptului, plănuise să-i pună pe iugoslavi să-l răpească pe Brădescu. Un comunicat de presă, pregătit din ordinul lui Ceaușescu, în care se declara că Brădescu „a fost arestat pe teritoriul României în timp ce îndeplinea anumite activități ostile”, era gata pentru a fi publicat, aceasta urmînd să se întîmple la câteva luni după răpirea lui. Mai fuseseră pregătite, de asemenea, declarații contrafăcute, pe care era pusă semnătura falsificată a lui Brădescu, și pe care românii urmau să pretindă că le-au obținut în timpul, interogatoriilor din București, în care acesta acuza CIA și Serviciul Secret Francez de Informații, SDECE, că ar complota împotriva guvernului de la București, plănuind asasinarea lui Ceaușescu. Toate aceste documente erau gata și nu așteptau decît sosirea lui Brădescu, puteau fi apoi date și date publicității ori folosite pentru șantaj politic, după cum ar fi fost nevoie. Oricum, Brădescu a rezistat tuturor încercărilor care s-au făcut pentru a-l ademeni în Iugoslavia.

#### LA CASA CONSPIRATIVĂ DE LA KM.12

Cînd mașina a oprit în fața casei conspirative i-am auzit vocea entuziastă și zgomotoasă a lui Gorenc, care a venit să mă întîmpine la ușa de îndată ce mașina a intrat în curte.

— Este atît de bine să te întîlnești cu vechi prieteni și să revezi locuri cunoscute, a spus el îmbrățișîndu-mă și lovindu-mă cu palmele pe spate, după un vechi obicei sîrbesc.

Bineînțeles că era familiarizat cu casa. Aici fusese cartierul său general în timpul răpirii lui Dapcevici.

Mesajul lui Tito, pe care Gorenc i-l aducea lui Ceaușescu, era de fapt un răspuns la o cerere anterioară a președintelui român, care îi ruga pe iugoslavi să ajute la eliberarea lui Aldo Moro. În acest mesaj se spunea fără ocolișuri că sîrbii n-au fost în stare să-i influențeze pe conducătorii Brigăzilor Roșii ca să-l elibereze pe Moro, și că fusese deja luată o decizie în sensul „pedepsirii exemplare” a acestuia.

— Știți, a spus Gorenc, noi sîntem în relații excelente cu conducerea Brigăzilor Roșii. Eu am vorbit personal cu unul din membrii acestei conduceri, în numele tovarășilor Tito și Ceaușescu, iar azi-noapte am primit de la ei, în sfîrșit, un răspuns final. Iată de ce sînt aici, gata să răspund tuturor întrebărilor pe care tovarășul Ceaușescu ar dori să mi le pună.

Sprijinul militar și financiar secret acordat Brigăzilor Roșii era una dintre misiunile de bază pe care Serviciul Secret iugoslav le avea de îndeplinit, pentru subminarea stabilității politice a Italiei, vecina Iugoslaviei, aparținînd de NATO. Potrivit celor spuse de Banovici și Gorenc, implicarea iugoslavă în Brigăzile Roșii își are originea într-o acțiune începută la mijlocul anilor '60, atunci cînd serviciile secrete au infiltrat un grup marxist în rîndurile studenților de la Universitatea din Trento orientînd în mod secret îndoctrinarea politică a acestora, în anul 1970 grupul a luat numele de *Brigate Rosse* și a organizat atentate cu bombe la diferite fabrici și antrepozite din nordul Italiei. Gorenc a subliniat în mod repetat și cu mîndrie „legătura iugoslavă” cu noul val terorist din Italia. Aceasta putea fi văzută și pe stema Brigăzilor Roșii — care avea ca simbol o stea roșie cu cinci colturi, identică cu cel ce apare pe steagul iugoslav, la care se adăuga o pușcă-mitralieră — precum și în țelul pe care singure și-l

proclamau, subminarea statului italian si deschiderea, netezirea drumului pentru revoluția proletară.

l-am telefonat lui Ccaulescu chiar de la casa conspirativă, iar acesta s-a hotărît să-l primească pe Gorenc imediat.

— Foarte rău, a spus Ceausescu după ce Gorenc a terminat de relatat mesajul. Ajutându-l pe Moro să fie eliberat, am fi dat o lovitură de maestru, exemplară pentru influența comunismului în lume.

în orice caz, Ceausescu nu s-a arătat șocat, nici măcar impresionat de ceea ce a auzit. Pentru el, ca și pentru Tito, Moro era mai degrabă un conducător capitalist împuțit, care însă ar fi putut să-i ajute atât pe ei cât și Partidul Comunist Italian să facă pași spectaculos! în direcția Occidentului.

' — Tovarășul Tito v-ar sugera să trimiteți o telegramă de condoleanțe Partidului Comunist Italian atunci când moartea lui Moro va deveni publică. Din considerente de ordin politic, a adăugat Gorenc.

— Nu-i rău, a spus Ceausescu căzînd pe gînduri. Apoi l-a sunat imediat pe Andrei:

— Să aveți pregătită o telegramă de condoleanțe, pentru cazul în care Moro moare.

Inclusiv una pentru Longo.

— Foarte inspirat, l-am putut auzi pe Andrei remarcînd cu admirație la celălalt capăt al firului.

La cîteva minute după aceea, Ceausescu s-a ridicat de pe scaun spunînd:

— Gata cu jelitu' si hai la muncă.

Apoi a zîmbit, adresîndu-i-se lui Manea, în timp ce- ieșea din birou:

— Mă duc să joc popice la Snagov.

M-am întors împreună cu Gorenc la casa conspirativă, unde Pop ne pregătise un dejun care să pară cît mai oficial, avînd în vedere că am fost serviți de ospătari cu cravată" neagră. Aceștia erau de fapt ofițeri DIE antrenați special pentru a deveni chelneri, urmînd să fie trimiși în străinătate într-un viitor apropiat.

Atunci cînd bea, Gorenc este departe de a fi un taciturn. A trîncănit aproape tot timpul și, ca întotdeauna cînd se întîlnesc doi ofițeri de informații, subiectul principal au fost afacerile de spionaj.

— Vă mai aduceți aminte de restaurantul Dubrovnik pe care serviciul meu l-a deschis în Viena ? Cel în care agenții noștri secreți lucrează ca ospătari și unde am plantat cîte un microfon la fiecare masă ? Locul unde am dat încă din fașă de complotul prin care vroiau să invadeze litoralul nostru cu materiale subversive, localul în care am reușit să identificăm o grămadă de emigranți nenorociți care au fost recrutați de serviciile occidentale ?

Fără să mai aștepte răspunsul meu, Gorenc a continuat să se laude:

— Restaurantul acesta s-a dovedit a fi unul dintre cele mai fantastice experimente! Acum deținem controlul asupra unei întregi rețele de restaurante din Austria și Germania Federală. Vrem să ne extindem acum și în Franța si Italia, si avem în plan să ajungem și în Statele Unite.

Gorenc a făcut aici o pauză ceva mai lungă, cît să-și termine supa, după care a lăsat să-i scape un rîgîit zgomotos. Apoi a continuat:

— Occidentul este pe calc să fie năpădii de o sumedenie de restaurante Dubrovnik și de fete balcanice; vor apărea peste tot. Ar trebui să încercați și dumneavoastră cu cîteva restaurante românești. Este pur și simplu senzational.

Gorenc a tot bătut cîmpii în continuare cu realizările lui. La desert a ajuns să-mi povestească despre centrele de antrenament pe care serviciile lui le-au înființat în Iugoslavia pentru OEP. Potrivit celor spuse de Gorenc, aceste centre erau plătite de beneficiari. Acestea nu numai că asigurau protecția împotriva terorismului pe teritoriul iugoslav, dar furnizau în același timp si unealta străină cu care să fie rezolvate „afacerile murdare" din Vest ale Iugoslaviei, ca si legături neașteptate dar extrem de folositoare cu

fracțiunea Armata Roșie, cu grupul Baader Mein-hof și cu alte organizații similare din Occident. — Îmi aduc aminte parcă a fost ieri, a spus el. Dapcevică se afla într-o cameră, legat la ochi, cu mâinile în cătușe și plin de sânge, zăcînd pe jos. Niciodată nu și-a dat seama ce i s-a întîmplat atunci, cum de a putut fi capturat într-o cameră de hotel din străinătate; pentru el acesta este încă un mister.

Arătînd cu degetul către camera de alături, care era un birou, Gorenc a continuat:

— Stoianovici zăcea dincolo, lipsit de cunoștință, cu gaura aia mare în cap. Cînd am ajuns la Belgrad a fost aruncat într-o celulă și „uitat” acolo. Dacă l-am fi ținut în viață nu ne-ar fi dat altceva decît bătaie de cap. A fost incinerat chiar în aceeași zi. Nimeni nu știe și nu va afla vreodată ceva despre el. Gorenc s-a dus la fereastră, spunînd:

— Vă aduceți aminte cum a reacționat tovarășul. Ceaușescu în noaptea aceea, cînd a aflat că Markusev a fost omorît? A spus: „Nu cunosc nici un Markusev și nici un Dapcevică.” Cînd am amintit că Markusev, ca cetățean român, nu era sub autoritatea noastră, a explodat. „Singurul lucru pe care îl știu”, a spus el, „este că dacă nu faceți curățenie acolo în minutul ăsta, dacă nu-i luați pe cei doi vii și pe cel mort cu voi la Belgrad, îi dau imediat telefon tovarășului Tito.” Vorbea serios și chiar așa a și făcut.

Arătînd cu mîna spre fereastră, Gorenc a adăugat:

— Ploua îngrozitor în noaptea aceea. După ce am vorbit cu tovarășul Tito la telefon, am dat ordin ca leșul lui Markusev să fie lăsat afară, să se ducă sângele pe care îl avea pe haine, ca să-l pot pune în portbagajul Mercedesului meu. Era nou-nouț.

După plecarea lui Gorenc am ieșit la o plimbare în păduricea din spatele casei. Dapcevică a fost începutul unei noi ere politice pentru Ceaușescu. „Influența” comunistă devenise acum în măsură din ce în ce mai mare „totul sau nimic”, „totul” însemnînd de obicei sânge. După cele întîmplate cu Dapcevică, crima politică a devenit la Ceaușescu o practică aproape zilnică. A fost ca și cum ar fi așteptat doar un precedent pentru a pune tot restul la cale.

Am auzit deodată pași în spatele meu, care m-au făcut să-mi întrerup brusc gîndurile. Era Iosza, administratorul casei conspirative, care alerga după mine, încercînd să mă ajungă din urmă.

— De multă vreme am tot încercat să vă prind singur ca să vă vorbesc, tovarășe general, a reușit el să îngaime, cu respirația tăiată. Am o problemă personală foarte delicată și as vrea să vă rog să mă ajutați.

A început să trîncăne în felul său, de om necultivat, povestindu-mi cum a fost el în serviciul DIE ca grădinar și ca administrator al casei conspirative încă din anul 1948, și cum că nevastă-sa era acum bătrînă și bolnavă.

— S-a îmbolnăvit foarte rău în iarna anilor '56-'57. În anul acela, pe la sfîrșitul lui noiembrie, ni l-au adus aici pe Imre Nagy — fie-i țarina ușoară — împreună cu o grămadă de agenți sovietici. L-au interogat zi și noapte timp de mai mult de un an. Dumneavoastră erați tînăr pe atunci — a spus el, încercînd să-mi găsească o scuză. Mi-au ordonat să păstrez casa neîncălzită, iar aici, în mijlocul pădurilor, în timpul iernii clădirea se transforma într-un adevărat frigider. Cînd le plăceau răspunsurile pe care le dădea Nagy, atunci se întîmpla să-i mai dea vreo haină sau vreo pătură. Dacă nu le plăceau, atunci i le lua înapoi. Și cam la fel făceau și cu mîncarea, a continuat Iosza. Iarna aia a fost distrugătoare. Sovieticii aveau haine groase de blană, dar noi nu aveam nimic. Iarna aia ne-a omorît și pe mine și pe nevastă-mea. Ne-am pricopsit amîndoi cu un reumatism groaznic, iar acum abia mai putem să ne mișcăm.

Ideea de bază, în orice caz, era că el și nevastă-sa s-au îmbolnăvit „la datorie, slujind patria”, iar acum cereau să fie lăsați amîndoi să iasă la pensie ceva mai devreme, „cu pensie întregă și o căsuță, cu grădină”, unde „să ne petrecem și noi zilele, cîte om mai avea”.

#### AJUTÎNDU-I PE SOVIETICI SĂ PUNĂ MÎNA PE IMRE NAGY

Am fost întotdeauna interesat de povestea lui Imre Nagy, mai ales în legătură cu Ceaușescu, un om cu totul diferit, pe atunci, față de cel ce se pretinde a fi în zilele noastre. Acel Ceaușescu era cel care studiasă la Moscova, care a dat expresie ideilor Moscovei mai bine decît însuși Kremlinul, care și-a făcut numele politic într-o perioadă de indiscutabilă și totală subordonare a României față de Moscova, parcurgînd toate etapele, de la ucenic în timpul războiului pînă la secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, începînd cu anul 1955. În 1956, ca tînăr căpitan în serviciile secrete de spionaj extern, cu eram șeful Biroului German — care se ocupa de Germania Federală și Austria — atunci cînd Nikita Hrușciov și Ghicorghe Malenkov au venit la București într-o vizită secretă pentru „consultări” asupra insubordonării Ungariei și a unei posibile intervenții militare împotriva guvernului lui

Imre Nagy. Participanții români la aceste conversații ultrasecrete au fost: Gheorghe Gheorghiu-Dej, fostul conducător al partidului, „bătrânul bolșevic” Emil Bodnăraș și cel mai tânăr membru de atunci al Biroului Politic, Nicolae Ceaușescu, care avea în sarcină Forțele Armate și de Securitate.

Între Ceaușescu și Bodnăraș existau legături vechi, durabile și foarte strânse. În calitatea sa de azilant politic în Uniunea Sovietică pe timpul celui de-al doilea război mondial, unde a devenit și membru al Partidului Comunist Sovietic, Bodnăraș fusese făcut general și ministru al apărării, după ce comuniștii au luat puterea în România. Una dintre măsurile prioritare pe care le-a avut în vedere de îndată ce a fost numit ministru al apărării a fost aceea de a expedia o mică echipă de comuniști români fanatici la o școală militară specială din „Moscova, spre a fi pregătiți cât mai repede pentru a deveni ajutoarele lui cele mai apropiate. Printre aceștia se afla tânărul Nicolae Ceaușescu. După ce mica echipă și-a terminat studiile, Moscova a indicat că Ceaușescu a fost cel mai dotat dintre cei ajunși acolo și a cerut să fie avansat la gradul de general și să fie numit în cea mai importantă funcție de atunci, „comisar politic al Forțelor Armate”. (Pe vremea aceea numele românesc pentru această funcție era de șef al Direcției Generale Politice a Armatei. Numele acesteia a fost mai târziu schimbat în Direcția Superioară Politică a Armatei, așa cum se cheamă și astăzi, în anul 1985, această funcție era ocupată de fratele lui Ceaușescu, general-locotenent Ilie Ceaușescu.)

În felul acesta Ceaușescu a devenit unul dintre cei mai apropiați colaboratori ai lui Bodnăraș și cel mai zelos general în transformarea forțelor militare române tradiționale într-o armată roșie de tip sovietic, în aprilie 1954, în timpul zilelor de tensiune ce au urmat după moartea lui Stalin, și al eforturilor pentru ștergerea tuturor urmelor publice pe care le-a lăsat odiosul său cult al personalității, Kremlinul a propus Bucureștiului să desființeze funcția de secretar general al partidului și să o înlocuiască cu un Secretariat format din patru membri. La sugestia lui Bodnăraș, Kremlinul a insistat că generalul Ceaușescu, cel instruit de Moscova, să fie unul dintre cei patru și să supervizeze activitatea forțelor militare și de securitate.

Trioul românesc care a participat la discuțiile secrete din 1956 cu Nikita Hrușciov și Gheorghe Malenkov a fost în unanimitate pentru o intervenție militară rapidă și fermă împotriva guvernului lui Imre Nagy. Am aflat mai târziu chiar de la Gheorghiu-Dej că Ceaușescu a susținut cu vehemență intervenția militară, subliniind că România începuse deja, în secret, să furnizeze arme și informații despre forțele de securitate ungare în unele regiuni de graniță, în vederea autoapărării împotriva „virusului contrarevoluționar”. Hrușciov și Malenkov au considerat că nu e nevoie să se internaționalizeze criza ungară prin implicarea altor trupe decât cele ale forțelor sovietice care erau deja staționate în Ungaria, în concordanță cu înțelegerea de la Potsdam.

În orice caz, Hrușciov a cerut guvernului român să se folosească de minoritatea maghiară din România, care pe atunci număra peste două milioane de oameni, cea mai mare minoritate din Europa, pentru a iniția niște operațiuni secrete dar intense de spionaj prin infiltrarea lor în cercurile de intelectuali și studenți din Budapesta, și mai ales de la granița Ungariei cu Austria și, bineînțeles, de la granița cu România. Ceaușescu a devenit astfel responsabilul politic al acestor operațiuni, ajutat de un ofițer KGB, venit la București în calitate de consilier, pentru organizarea și coordonarea operațiunilor DIE în Ungaria. Mai multe sute de agenți de securitate de origine maghiară au fost trimiși în Ungaria în calitate de turiști sau în vizită, ca să identifice cât mai mulți „contrarevoluționari” posibil, în jur de o sută de membri DIE, ofițeri precum și agenți secreți, au fost trimiși în Occident, pentru a intra de acolo în Ungaria cu pașapoarte vestice false, cei mai mulți trecând prin Austria, Germania Federală, Franța și Italia, aceștia fiind folosiți ca un cal troian împotriva revoluției maghiare. Ei au strâns informații foarte valoroase despre nucleul rezistenței ungare, despre conducătorii acesteia, despre grupurile secrete și legăturile din interiorul partidului comunist, atât în cadrul guvernului cât și al forțelor armate. Ceaușescu a ordonat ca Wilhelm Einhorn, un director adjunct al DIE, să fie trimis în cea mai mare grabă la Budapesta, sub acoperirea de consilier al Ambasadei Române, devenind șeful unei baze DIE nou-create la Budapesta și om de legătură cu Iuri Andropov, ambasadorul sovietic, precum și cu șeful KGB de acolo. Einhorn era maghiar de origine și a luptat ca voluntar în Armata Roșie spaniolă în timpul războiului civil din Spania. Era cetățean sovietic și ofițer camuflat al Securității statului sovietic, fost membru al Rezistenței franceze în timpul celui de-al doilea război mondial, în 1948 a devenit



ofițer în cadrul forțelor române de Securitate, păstrându-și însă în secret gradul din serviciile sovietice.

Cea mai importantă misiune pe care o avea DIE pe vremea aceea era de a organiza contactul radio cu forțele sale dislocate în Ungaria, timp de 24 de ore din 24. În fiecare zi venea un mare volum de informații, care erau imediat remise consilierului sovietic special, care avea de asemenea un contact radio permanent cu Moscova. Materialele primite conțineau în special nume: numele principalilor organizatori ai revoltei din septembrie; ale celor mai rebeli studenți, inclusiv ale celor care au propus desființarea Uniunii Tineretului Comunist din Ungaria ori transformarea acesteia într-o organizație proprie și au pregătit demonstrațiile de stradă din 23 octombrie; nume ale ofițerilor anticomuniști din cadrul forțelor armate; ale oamenilor ce se strânseseră în jurul cardinalului Jozsef Mindszenty, care tocmai fusese eliberat.

Pe 4 noiembrie trupele sovietice au atacat în mod deschis Budapesta, iar pe 13 noiembrie Imre Nagy a căutat să se refugieze în Ambasada Iugoslaviei. Gheorghiu-Dej a acceptat cererea confidențială a lui Hrușciiov de a coopera în ademenirea lui Nagy, pentru a-l face să părăsească ambasada, promițând că îl va ține arestat în România, în cel mai mare secret, pînă cînd în Ungaria se va putea consolida un nou guvern. La rîndul său, Gheorghiu-Dej l-a pus pe Ceausescu să se ocupe de această operațiune. După ce Ambasada Română din Budapesta a dat asigurări oficiale că nu vor fi aduse niciodată acuzații penale împotriva lui Nagy, acesta a acceptat să fie adus în România. Nagy a fost trimis în casa conspirativă care era administrată de Iosza, amplasată la aproximativ 12 kilometri spre nord de București (de unde îi vine și numele de „Km. 12”), pe șoseaua spre Ploiești, unde, după puțin timp, i s-a spus că se află în stare de arest. Gheorghiu-Dej și Ceausescu erau singurii la curent cu intențiile Moscovei în cazul Nagy.

În martie 1957 Kádár și-a făcut obișnuita vizită la Moscova, iar la întoarcere l-a denunțat pe Nagy ca fiind dușman. Pe 27 mai, printr-un acord semnat la Budapesta, a fost legalizată prezența trupelor sovietice în Ungaria. Baza DIE precum și cele mai multe dintre grupurile de agenți secreți infiltrați acolo erau încă în activitate. Dîndu-se drept cetățeni occidentali ori etnici maghiari stabiliți în Vest, ei au continuat să ne furnizeze lungi liste ale oamenilor care acționau, vorbeau sau măcar gîndeau împotriva invaziei sovietice. Potrivit celor spuse de consilierul special sovietic, doar o mică parte a celor de pe aceste liste au fost deportați, în secret, în URSS. Mai tîrziu am aflat că Imre Nagy a fost trimis la Budapesta cu un avion unguresc, iar acolo a fost judecat și condamnat, iar în iunie 1959 executat. Pe vremea aceea eram șeful bazei DIE din Germania Federală. După ce m-am întors, nici unul dintre conducătorii români, inclusiv Ceausescu, nu mai era dispus să vorbească despre rolul pe care l-a jucat România în invazia sovietică din Ungaria, ori despre cazul

Imre Nagy. În ultima vreme Ceaușescu a început să se declare în cercul său de prieteni intimi ca singurul dintre conducătorii români din acea vreme care s-a opus invadării Ungariei de către sovietici, susținînd că poziția lui a fost determinantă pentru păstrarea României „în afara ocupației sovietice”.

— Știm că tovarășul Einhorn și toți ceilalți care au participat la cazul lui Nagy nu mai sînt membri ai serviciului nostru, a continuat Iosza. Și mai știm că în ziua de azi nimeni nu mai vrea să-și amintească faptul că Nagy a fost cîndva ținut în casa asta. Dar noi sîntem niște oameni amăriți. Tot ce am făcut noi în zilele alea a fost să ne distrugem sănătatea, s-a lamentat Iosza. M-am uitat îndelung la acest om, care era probabil singura persoană în viață din România care fusese martorul calvarului lui Imre Nagy. I-am promis că voi vedea ce pot să fac pentru el, iar după cîteva săptămîni i-am semnat dosarul de pensionare, îndeplinindu-i dorința.

Mă îndreptam spre București atunci cînd radiotelefonul a început să sune.

— Șaizeci și doi să ia legătura cu cincizeci și opt. Ordine de la zero unu. Problemă urgentă. Era vorba despre Pop, care mă anunța că Oprea vroia să mă vadă,, avînd să-mi transmită ordine de la Ceaușescu.

— Hai să ne oprim acolo, i-am ordonat lui Paraschiv cînd ne-am apropiat de clădirea Comitetului Central al Partidului, unde își avea sediul și Oprea.

În biroul lui se mai aflau în acel moment Pungan, Andrei și Luchian.

— Tovarășu' mi-a ordonat să vă adun aici la un loc pe toți. Trebuie să scriem un proiect de mesaj pentru Brejnev, în legătură cu vizita pe care Tovarășu' a făcut-o în Statele Unite. Luchian este singurul de față care nu a făcut parte din echipă, însă Tovarășu' vrea ca acesta să fie un adevărat document politic și consideră că stilul lui Luchian este cel mai potrivit pentru așa ceva.

— Amintim totul ? am întrebat eu.

— Bineînțeles. Inclusiv procesele-verbale ale discuțiilor particulare cu Carter și ale lui Andrei cu Vance.

Se făcuse seara târziu când am plecat de acolo, totuși m-am oprit puțin în fața clădirii, ca să sporovăiesc cu Luchian. Acesta era nerăbdător, ca de obicei, să-mi povestească ce s-a mai întâmplat în București în timpul absenței mele. Luchian are un simț al umorului foarte dezvoltat și poate să povestească întâmplările într-un mod foarte plăcut. Toată lumea a fost în București foarte relaxată atâta timp cât Ceaușescu a fost în străinătate. Ministrul Apărării și toți adjuncții săi au jucat tenis în fiecare zi. Primarul Bucureștiului se ducea după-amiaza la pescuit. El însuși își luase o pauză de trei zile, timp în care a fost la vânătoare în munți cu Maurer.

— Când ne-am întors mi s-a oferit ocazia să mai arunc o privire în jurnalul lui. Tovarășului s-ar putea să nu-i placă prea tare, iar *Madamei* cu siguranță deloc. Dar tot ce scrie acolo este adevărat, Mihai. Îl cunosc pe Maurer. N-ar fi pus acolo nici măcar o virgulă în plus, dacă asta ar fi denaturat adevărul.

Apoi Luchian a început să vorbească despre noul favorit al Ceaușestilor, Postelnicu :

— Știi ce mi-a spus Marcu ieri ? Nici n-o să crezi. Cât timp ai stat în America, Marcu^ ca de obicei, ți-a ținut locul. Așa că s-a dus să-i facă o vizită lui Postelnicu și au stat la povesti despre spionaj, ca să se dea bine pe lângă el. După ce au terminat ce au avut de discutat, Postelnicu a fost sublim. A zis că nu este prea sigur dacă a înțeles cum trebuie ce înseamnă picătura chinezească. Așa că l-a luat pe Marcu de mână, l-a dus în baie, de fapt în toaleta de serviciu. Acolo i-a arătat bazinul cu apă de deasupra și l-a întrebat dacă aceasta poate fi folosită ca picătură chinezească. „De ce nu ?” a spus Marcu, fericit că a reușit să-l facă pe idiot să înțeleagă cîl de cîl, când ce crezi că a spus Postelnicu ? Cică : „Dacă mai ai cumva nevoie, poți oricînd să vii aici cu o sticlă-două de whisky, ca să nu te tot vadă șeful meu de cabinet că intri în clădire cu pachete. Uite cheia.”

Marcu a zis că a rămas cu gura căscată. Nu putea să creadă.

Luchian s-a oprit pentru o clipă, s-a uitat temător în jur, apoi a continuat cu o voce foarte joasă, spunîndu-mi că în urmă cu cîteva zile, cineva i-a intrat în casă, lăsînd urme vag vizibile, pentru el însă certe.

— Mi-or fi pus microfoane, Mihai ?

— Și ce dacă ? Ce, ești spion ?

— Știi că nu sînt. Dar, nu știi de ce, de data asta mi-e teamă. Mi-e teamă de Postelnicu.

Luchian a plecat mai departe pe jos pînă la mașină, pe care si-o lăsase de cealaltă parte a clădirii Comitetului Central, la cîteva sute de metri distanță. Două umbre au apărut din întuneric și au început să-l urmărească de la o distanță prudentă. De data aceasta a fost rîndul meu să-mi fie frică pentru Luchian.

## CAPITOLUL XXIV

Trecuse bine de ora șapte dimineața când am ajuns la Comandamentul General al trupelor de securitate, unde urma să aibă loc o expoziție militară. Această manifestare era în concepția lui Ceaușescu un pas major în direcția dezvoltării tehnicii militare de spionaj a României, întreaga industrie de armament a blocului sovietic se baza din ce în ce mai mult pe spionaj, ea rezultînd din dezechilibrul tot mai accentuat din punct de vedere tehnologic, dintre Est și Vest. Nucleul fiecărui sistem militar modern aparținînd blocului sovietic era acum dezvoltat în centrele tehnologice ale KGB, unde informațiile furate din Occident de toate cele șapte țări ale blocului erau transformate în „forță a comunismului”. Rolul României în acest proces a crescut din ce în ce mai mult, prea trîmbițata ei independență față de Moscova deschizînd mult mai multe uși ale secretelor Vestului decît le erau accesibile tuturor celorlalte țări semnatare ale Pactului de la Varșovia la un loc. În orice caz, Ceaușescu vroia să ridice România chiar mai sus, pe un indiscutabil loc doi în această alianță. Dorea, de asemenea, să creeze o nouă industrie de armament care să producă noi tipuri de echipamente militare, independent de Moscova și de Pactul de la Varșovia, pe care ar fi putut astfel să le exporte după bunul său plac.

## CELE DOUĂ COMPONENTE ALE INDUSTRIEI ROMÂNEȘTI DE ARMAMENT

În viziunea lui Ceaușescu industria românească trebuia să fie compusă din două părți principale. Prima ar fi fost industria militară deja existentă, care trebuia să continue să producă echipament pentru Pactul de la Varșovia și pentru propria forță armată a României, în concordanță cu obligațiile pe care ca le avea în interiorul blocului sovietic. A doua parte trebuia să fie o industrie nouă în întregime, care să producă echipament militar occidental pentru a fi exportat în țările lumii a treia, văzute de Ceaușescu ca fiind cea mai importantă piață de desfacere a armamentului în viitor. Componentele cele mai importante ale acesteia ar fi trebuit să fie un avion militar

multifuncțional — de bombardament, transport, parasutare și recunoaștere — bazat pe modelul Fokker-614, un tanc bazat pe Leopard II și un avion de vânătoare de tip occidental, produs în cooperare de România și Iugoslavia.

*Șapte ani mai târziu, în ziarul Washington Post apăreau următoarele: „Rapoartele făcute de Agenția Pentru Dezarmare și Control al Armamentelor a Statelor Unite asupra principalilor exportatori de arme ai lumii au fost publicate luna trecută, octombrie, în săptămânalul Business Week. România figura pe listă pe locul cinci în rândul celor mai mari exportatori ai lumii pe anul 1982.”*

Expoziția militară a fost deschisă atât în cele două săli de sport ale trupelor de securitate cât și într-un număr de corturi militare, fiind împărțită în două părți, în prima, și cea mai mare, erau arătate armele și echipamentele ce fuseseră proiectate, realizate în prototipuri ori produse pe scară largă de România pe baza informațiilor furnizate de serviciul de spionaj, în cea de a doua parte erau expuse cele mai recente informații, probe și mostre aduse ilegal din Occident și care nu fuseseră nici copiate încă. Comandînd această expoziție, Ceaușescu nu a vrut numai să stimuleze cooperarea dintre DIE și DIA cu ministerele producătoare de echipament militar, dar intenționa și să stabilească ordinele și direcțiile de dezvoltare ulterioară.

Miniștrii și ceilalți oficiali de vîrf implicați se aflau deja acolo gata să dea ordinele de ultim moment, căci înainte de ora opt trebuiau să participe la deschiderea Conferinței Naționale a Femeilor. Generalul Dumitru Dumitru, șeful DIA, s-a uitat la mine în trecere și și-a văzut mai departe de treabă. Avînd doi metri înălțime, avea farmecul masculin al lui Clark Gable și eleganța afectată a unui general de operetă, îmbrăcat pentru această ocazie într-o uniformă nou-nouță și ținînd în mîna stîngă, înmănușată, mînușa mîinii drepte, din piele maronie. Dumitru putea fi luat drept orice altceva în afară de șeful militar al unui serviciu de spionaj, poate cu excepția momentelor cînd avea ceva de spus și cînd devenea misterios, vorbind mai de grabă în șoaptă. Elena fusese cea care îl pusese în această funcție cu doi ani în urmă din cauză că orașul său natal era apropiat de locul ei de naștere, dar și datorită aspectului său.

Dumitru s-a oprit apoi cîțiva metri în fața mea, m-a salutat ceremonios, s-a uitat în jur cu suspiciune, apoi a venit la mine și a început să-mi vorbească cu voce foarte scăzută, în timpul nopții, DIE primise un motor complet pentru tancul Leopard II, care tocmai fusese montat într-un cort separat. Nu era unul nou, însă funcționa încă, luat de la un tanc vest-german ce fusese scos din uz. Dumitru s-a apropiat și mai mult de mine, soptindu-mi cuvintele în ureche. Agentul DIA care procurase motorul era unul din reprezentanții firmei Kirschfeld în București, această firmă fiind o organizație comercială vest-germană cu sediul la Diisseldorf. Fiind de origine română, reprezentantul respectiv fusese recrutat cu cîțiva ani în urmă" mulțumită faptului că se încurcase cu o româncă ce era colaboratoare a DIA. Prețul pe care el l-a cerut pentru motorul respectiv era o viză de ieșire pentru iubita lui, iar acum Dumitru voia să-l ajut să o obțină, întorcîndu-se apoi spre cealaltă ureche a mea, considerînd că aceasta este și mai sigură, Dumitru a murmurat două nume, cel al agentului și cel al prietenei sale. Mi-a dat apoi un plic, de-clarînd că nu conține altceva decît cele două nume și nimic mai mult, apoi a reluat povestea cu cei doi, ca să fie sigur că am înțeles. Deoarece atunci cînd își dădea drumul Dumitru nu mai putea fi oprit, cu am preferat întodeauna să mă întîlnesc cu el în biroul său, nu la mine, așa încît să pot să plec de acolo îndată ce mi-am făcut cunoscut punctul de vedere ori l-am înțeles pe al lui. De data aceasta a venit în ajutorul meu Oprea. Purlînd un balonzaid cenușiu-închis, cu nasturii ca de obicei descheiați, iar pe dedesubt un costum negru cam decolorat, fiuturînd în mînă în mod ostentativ un exemplar al ziarului *Scînteifi*, a venit către noi cu pasul cel mai rapid.

— „Recenta dumneavoastră vizită în Statele Unite, tovarășe comandant suprem", a început Oprea să citească din ziar cu voce tare în timp ce se apropia, „ne aduce încă o dovadă a clarviziunii și fermității dumneavoastră, tovarășe Nicolae Ceausescu, conducător iubit al țării noastre socialiste, eminentă personalitate a vieții politice contemporane..." Nu este mișcător ? a întreat Oprea, îndesîndu-și ziarul într-unul din buzunarele balonzaidului. *Sdnteia* publica încă, zilnic, două pagini întregi despre vizita lui Ceausescu în Statele Unite.

— Sper că putem să-i oferim o zi foarte bună Tovarășului astăzi. Este atât de mîndru de echipamentele acestea militare! a mai spus Oprea, propunîndu-mi să facem împreună un tur rapid prin expoziție.

#### LA CONFERINȚA NAȚIONALĂ A FEMEILOR

Cu cîteva minute înainte de ora opt am ajuns cu toții la Sala de concerte a Radioteleviziunii, unde urma să aibă loc conferința, încîntătoarea sală de concerte, căptușită cu lemn de esență ușoară, fusese umplută încă înainte de ora șapte cu 790 de femei cu funcția de delegat, aduse

din toată țara, cazate în căminele studențești și transportate pînă aici cu autobuzele. Numai primele rînduri erau goale, așteptîndu-i pe reprezentanții cei mai înalți ai partidului și guvernului. Scena fusese amenajată ca un fel de prezidiu, eu scaune pentru soții Ceausescu și pentru cei mai importanți dintre membrii Comitetului Politic Executiv. Cortina din spatele scenei era acoperită cu un portret imens al lui Ceausescu, flancat de o parte și de alta de drapelul românesc și de steagul roșu al partidului comunist, cu binecunoscuta stemă, secera și ciocanul. Ceausescu a reușit să schimbe treptat obiceiul întîlnit la toate celelalte țări ale blocului comunist de a afișa cele trei portrete ale lui Karl Marx, Friederich Engels și Vladimir Ilici Lenin la demonstrațiile publice majore. La cîțiva ani de la venirea la putere, l-a dat jos pe Engels, mai tîrziu s-a dus și Lenin, rămînînd numai Marx și Ceausescu. În ultimii doi ani însă . a păstrat numai propriul său portret.

Cînd Nicolae și Elena Ceausescu au intrat pe ușă, fiecare participant se afla deja la locul său, în picioare, toată lumea aliniată. Delegatele, îmbrăcate în costume naționale, în salopete proletare cenușii sau în rochii cumpărate de-a gata, de duzină, stăteau în poziție de drepti, scandînd „Ceausescu și poporul”, în timp ce aplaudau frenetic. Fotografii i-au înconjurat pe cei doi Ceaușești, blitz-urile se aprindeau în fiecare clipă, în timp ce camerele de televiziune transmiteau totul în direct.

Conferința a fost deschisă de Lina Ciobanu:

— Cu adîncă stimă și înalt respect, cu dragoste și fericire urăm bun-venit în mijlocul nostru conducătorilor de partid și de stat, conduși de multiubitul fiu al poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceausescu (aplauze puternice)... înflăcăratul patriot și revoluționar, care a făcut și face totul pentru poporul său, pentru cauza socialismului și a păcii (urale și ovații)...

Dumneavoastră, personalitate strălucită a lumii moderne, militant neabătut, vă datorăm independența și suveranitatea patriei noastre iubite.

Lina Ciobanu a spus ultimele cuvinte într-o explozie de urale, ovații și aplauze, care au devenit imediat ritmice, participanții, acum în picioare, scandînd „Ceausescu și poporul!”. A durat mai mult de zece minute pînă cînd Ceausescu a ridicat mîinile, cerînd să se facă liniște. După ce și-a supt dintre dinți de cîteva ori, Ceausescu și-a început cuvîntarea cu voce joasă, înșirînd o serie de statistici, accentuînd importanța contribuției pe care și-au adus-o femeile la economia României: ele reprezintă 40 la sută din întreaga forță de muncă industrială, cu o pondere mult mai mare în unele ramuri, cum ar fi: 80 la sută în industria ușoară; 58 la sută din forța de muncă din agricultură; 64 la sută în comerț și servicii publice, însă fără nici un nume, fără nici o personalitate. Apoi s-a avîntat într-o enumerare de angajamente de genul: „va trebui să facem...” pentru „înflorirea pe mai departe a patriei noastre”, arătînd care ar fi mijloacele de a face viața femeilor mai ușoară.

— Industria noastră alimentară ar trebui să dezvolte o producție mai diversificată de preparate și semipreparate pentru a economisi timpul femeilor și a le permite astfel să se dedice activităților multiple.

Apoi Ceausescu a început să dea indicații celor ce activau în sfera creației artistice și literare.

— Bineînțeles, este frumos să ascuți un poem de dragoste bun. Dar asta nu este de ajuns...

Clasa muncitoare are nevoie ca arta și literatura noastră, prin lucrările sale, să promoveze conceptele noi, revoluționare, opoziția acestora față de conceptele vechii societăți capitaliste și moșierești.

Participanții, la îndemnul primului-ministru, Manea Mănescu, au început să scandeze „Ceausescu și poporul!” timp de mai multe minute, pînă cînd Ceausescu a ridicat din nou mîinile cerînd liniște. A trecut mai departe la problemele internaționale, elogiînd relațiile în care se afla România cu celelalte state comuniste, cerînd ca Israelul să se retragă din teritoriile ocupate în timpul războiului din 1967, și afirmînd acordul României față de un stat palestinian.

Cînd a terminat, Ceausescu s-a așezat cu o modestie ostentativă pe scaunul său, în timp ce participanții, din nou ridicați în picioare, au izbucnit în aplauze sălbătice, scandînd „Ceausescu și poporul”, intercalînd intermitent și „Ceausescu — PCR!”.

După mai mult de zece minute, timp în care Ceausescu s-a prefăcut că studiază niște foi aflate pe măsuta din fața lui, a ridicat mîiniile fluturîndu-le în aer ca să facă liniște. A luat cuvîntul din nou Lina Ciobanu, care s-a lansat într-o nouă avalanșă de lingușiri. A fost întreruptă

numai de un cor de trompete sunînd tare si urmat de o invazie de copii îmbrăcați în uniforme de pionieri si cu cravate roșii la gît. După ce i-au acoperit pe Nicolae si Elena Ceausescu cu flori, cei mici au rostit în cor o odă dedicată celor doi:

*Tovarășe Nicolae Ceausescu, copiii vă aduc în coi;*

*Din sufletele lor, o dragoste fierbinte*

*Căci dumneavoastră, al nostru măreț conducător*

*Ne învățați să mergem înainte.*

*Cînd spunem Ceausescu noi toți știm*

*Că spunem libertate, neclintire, adevăr,*

*De-aceea cu ardoare vă iubim*

*Din inima fierbinte a-ntregului popor.*

Soții Ceausescu si-au făcut ieșirea în mijlocul demonstrației „spontane” si în sunete de trompete, printr-un coridor format din copii ce țineau în mîini flori. Oprea si cu mine ne-am întors la expoziția militară, cu Ceausescu în mașină.

— Cum a fost ? a întrebat, ca de obicei Ceausescu, asteptînd cu ardoare să fie lăudat, nevoie pe care o simte după fiecare cuvîntare pe care o ține în public.

#### PLĂNUIND VÎNZĂRILE DE ARME ÎN 'LUMEA A TREIA

Mașina a încetinit doar puțin cînd am intrat la Comandamentul trupelor de securitate, trecînd mai departe pe lîngă o coloană de soldați ce prezentau armele. Fiecare dintre ei ținea în mînă cîte un pistol automat, pe țeava fiecăruia fiind legat cîte un steag roșu, care flutura în vînt.

După ce generalul Luigi Martiș, comandantul trupelor de securitate, i-a dat raportul comandantului suprem, Ceausescu, însoțit de Elena, a trecut în revistă garda de onoare.

Tovarășa se agitase o grămadă de vreme cu cîteva zile în urmă ca să reușească în final să-si cîștige și acest drept. De îndată ce au. terminat, soldații au strigat de trei ori „Ura”, după care au izbucnit tare si prelung, scandînd „Ceausescu și poporul” și „Ceausescu — PCR”, sloganuri strigate simultan nu numai de toți cei prezenți, ci și de multe alte mii de voci, înregistrate pe bandă și redade prin niște difuzoare ascunse prin clădirile si corturile . înconjurătoare. Aceasta era surpriza pe care o pregătise Martiș pentru acest spectacol.

Membrii Consiliului de Miniștri care erau de față, aliniați în formațiune militară, băteau și ei din palme în același ritm.

Nicolae și Elena Ceausescu, însoțiți de Oprea și de ministrul Apărării Naționale, Ion Coman, si-au început vizita intrînd în cortul lui Avram. Partea centrală era ocupată de un prototip al tancului Leopard II, la scară naturală. Deși nu era înzestrat încă nici cu motor, nici cu transmisie turbo, ca să nu mai vorbim de vreun fel 'de arme, Avram l-a prezentat ca pe un imens succes românesc. Ceaușescu s-a plimbat în jurul lui, l-a admirat, l-a atins. Impresionat în mod evident, a început să dea indicații. Linia de asamblare a tancurilor nu trebuia să fie construită în București, ci într-un loc ascuns, undeva în munți, chiar dacă din pricina asta ar fi fost să coste de două ori mai mult. Păstrarea secretului era, după părerea lui, ceea ce conta cel mai mult în afacerile cu arme. Producția ar fi trebuit să demareze imediat. Tancurile destinate Libiei trebuiau să poarte numele de „Cega”, iar cele ce plecau în lumea a treia, „Independența”, întreaga producție urma să meargă la export, jumătate pentru Libia, ce lălăită jumătate pentru lumea a treia. Aceste produse trebuiau să joace un rol important în reducerea datoriei externe a României si în echilibrarea bugetului în devize convertibile.

— Avem o surpriză pentru dumneavoastră, a spus Ion Co-man, în momentul în care Ceausescu a terminat de dat indicații. Noaptea trecută am reușit să facem rost de un motor complet pentru Leopard II. Nou-nouț, a adăugat el, umflîndu-și știrea cu o minciună. în spatele tancului se afla un avion de vînătoare YUROM, produs în colaborare cu Iugoslavia. Ceausescu s-a înfierbîntat din nou, a botezat avionul „Libertatea” si a dublat dintr-un foc producția fabricii de avioane de la Craiova, cu toate că aceasta încă nu fusese nici terminată.

— Pe întregul pămînt există mai puțin de zece țări care să aibă propria lor industrie aeronautică. În cincinalul care urmează, România va trebui să se numere printre acestea. Puterea nucleară, produsele microelectronice si industria aerospațială vor încorona cei 2050 de ani de existență a României! a declarat el, într-o încheiere patetică.

Cu entuziasmul său afectat, Florescu a făcut prezentarea contribuției în domeniul chimiei la industria militară. A prezentat o nouă mască de gaze, tip NATO, ca fiind intrată în producție

de serie într-o fabrică ce tocmai fusese terminată la Buzău, iar la sfârșit a dat unele explicații despre un propulsor experimental masiv, ce urma să fie folosit în viitor pentru rachete. Ieșind afară din cort, el a prezentat o spectaculoasă ploaie incendiară, subliniind rolul important pe care l-a avut institutul de cercetări condus de Elena Ceaușescu în producerea acestui „Ropalm”, care era de fapt un nou supernapalm românesc, în cortul lui Ursu, expoziția a culminat cu un laser de înaltă putere pe bază de dioxid de carbon, care, spunea el, ar fi putut deveni o armă puternică. La standul Ministerului Apărării, expunerea generalului Nicolescu a culminat cu simularea unui atac antiaerian la care s-au folosit ghidaje cu laser, țintele fiind niște baloane ancorate în afara perimetrului expoziției, ce se aflau la o înălțime de peste o sută de metri.

În cele din urmă mi-a venit și mie rândul să fiu ghid. A trebuit să dau relații în legătură cu a doua parte a expoziției DIE, conținând informațiile tehnologice și mostrele primite recent și nefolosite încă, cele mai multe dintre ele fiind expuse în sala de sport a trupelor de securitate, sub pază severă. Pe rândurile de mese erau așezate mostre de echipament militar. Erau așezate la vedere zeci de arme, pistolete, puști, pistoale-mitralieră și mitraliere, sisteme antitanc autoghidate, toate cu munițiile aferente, toate fiind furate de pe întreaga suprafață a Occidentului. Acestea erau urmate de mostre de echipamente militare de comunicații radio și câteva mașini portabile de codificare. Mergând mai departe se aflau alte mese pe care puteau fi văzute computere militare și un centru de comandă automat, computerizat, pentru artilerie. Neobosit, Ceaușescu s-a plimbat de la o masă la alta ascultând explicațiile, dând apoi indicații și trăsând linii directoare.

Atenția i-a fost atrasă în mod deosebit și în măsură chiar mai mare decât exponatele anterioare de un stand ce conținea echipamente militare americane și vest-germane de urmărire în infraroșu și amplificare a luminii, pentru uzul nocturn.

— Ții minte ce te-am rugat eu odată ? a spus el, întorcându-se brusc spre mine.

— Da, tovarășe ! am răspuns.

Știam exact la ce se referă întrebarea lui, atât de vag formulată, așa că i-am înmănat o pușcă de precizie dotată cu echipament de urmărire pe timp de noapte.

— Asta este, a exclamat el, punând nerăbdător mâna pe arma pe care i-o întindeam.

Vânătoarea de urși este distracția lui favorită, iar trofee de blană de urs sînt mîndria lui cea mai mare. Adevărate mici armate, organizate pe lângă fermele de prin păduri, răspîndite peste tot prin țară, nu fac altceva decât să-i pregătească lui Ceaușescu vînătorile de urși. Aceștia asază o jumătate de cal sacrificat în locuri în care se știe că vin urșii în zori sau după apusul soarelui să se adape, apoi urmăresc momeala. Atunci cînd vreun urs mai mare își face obiceiul să vină să se hrănească acolo, Ceaușescu este anunțat. Ajunge în locul respectiv cu elicopterul înainte de ora trei noaptea și pleacă de obicei după ora cinci cu blana ursului la el. Din cauza întunericului de la acea oră a scăpat cîteva trofee, și de aceea a ordonat să i se aducă o armă specială, care să poată fi folosită pe timpul nopții.

— Cum pot să o încerc ? a întrebant.

— Este totul pregătit, am răspuns cu prompt.

La sediul trupelor de securitate exista un poligon de tragere proiectat special pentru exercițiile în condiții de luminozitate redusă.

— Hai acolo ! a țipant el, părăsind clădirea în cea mai mare viteză, urmat de aproape de Elena.

Nu s-a întors să-si continue vizita prin expoziție pînă cînd nu a reușit să tragă cîteva focuri cu noua armă și a ordonat să i se „pregătească” un urs pentru duminică dimineața.

Am mers mai departe de la mostre la documentele tehnice. Proiectele diferitelor variante ale avioanelor Fokker, incluzînd modelul VTOL, i-au redeșteptat pofta lui Ceaușescu de a da indicații și de a trasa linii directoare. După ce a terminat, mi-a șoptit la ureche:

— Trebuie să iei toate teancurile astea de proiecte și să te duci înapoi cu ele la „beduini”. Chiar săptămîna viitoare, nu mai tîrziu, a ordonat el, pregătindu-mă pentru o nouă călătorie la Tripoli.

După ce i-am prezentat și ultimele proiecte și documente tehnice, l-am condus pe Ceaușescu la un tanc Centurion, de construcție britanică, care tocmai ajunsese la București. Fusese trimis de Yitzhak Yesahanu la cererea lui Marcu, iar în schimb Marcu i-a promis că acest gest va fi urmat de o creștere a emigranților români în Israel. Tancul Centurion avea deja motorul pornit, iar Ceaușescu a vrut să se plimbe cu el. Cînd s-a întors era în extaz.

— Coman, nu-i așa că-i mai bun decât Leopard ?

— Este aceeași clasă de tancuri, tovarășe Ceaușescu. Centurionul este mai masiv și construit să nu mai aibă moarte — tipic britanic. Leopardul este mai rapid și mai manevrabil — tipic nemțesc.

— Poate că ar trebui să le facem pe amândouă.

— Nu cred că în momentul de față am reuși să producem două modele de tancuri grele.

— Ai uitat că mai sînt și banii lui Gadhafi ? l-a certat Ceaușescu pe Coman, căutînd în jur cu ochii lui de bursuc, pînă l-a găsit pe Marcu.

— Hai să-l întrebăm pe prietenul tău despre proiecte și despre documentația tehnică. Dacă nu facem rost de ele, hîrsst! a spus mai departe, trăgînd cu degetul arătător o linie prin aer, în dreptul propriul său gît. Numai Marcu și cu mine am înțeles că aceasta însemna, de fapt, întreruperea emigrării evreilor din România.

După ce a terminat cu Centurionul, Ceaușescu personal a condus un blindat ușor care fusese capturat de OEP în Liban și trimis în România de „Annette”. L-a considerat ideal pentru a fi folosit împotriva tulburărilor, a rebeliunilor și a altor revolte și manifestații potrivnice și a ordonat să fie de îndată copiat și produs în serie, atît pentru export cît și pentru uzul trupelor de securitate. Avram și cei doi Coman au luat conștiincios notițe.

Cei doi Ceaușescu s-au mutat în cortul DIA. Acolo au găsit motorul de tanc Leopard funcționînd într-adevăr, din care cauză Avram și cu mine am fost din nou copleșiți cu noi indicații, sugestii și linii directe, pentru a urgenta investiția comună cu firma vest-germană, astfel încît acest motor de tanc să înceapă să fie produs în România. Un sistem de control holografic al gurilor de foc l-a făcut să țină îndată o predică asupra avantajelor producției în domeniul microelectronicii și a opticii în loc de hîrtie igienică, mașini de spălat și uscătoare de păr. La sfîrșit, o demonstrație pe viu pentru învelișurile camuflante, absorbante de unde radar, i-a dat noi perspective de cercetare institutului lui Florescu.

## UN CADOU DE LA SERVICIILE SECRETE CHINEZE

După încă vreo cîteva standuri, vizita a luat sfîrșit într-un cort a cărui podea era acoperită cu covoare persane, pereții fiind decorați cu zeci de steaguri roșii cu secera și ciocanul, în mijloc aflîndu-se o masă pregătită pentru a sărbători evenimentul în stil militar. Două panouri mari, pe care erau așezate portretele celor doi Ceausescu, color și în mărime naturală, făcute în timpul vizitei în expoziție, erau amplasate tot în mijlocul cortului.

— Primul film color și prima hîrtie fotografică, tot color, produse vreodată în România, și folosite pentru primul fiu și prima fiică a poporului român, a spus Florescu, prezentînd cele două fotografii, adăugîndu-și încă un punct cîștigător la zestrea pe care o avea pînă atunci. Kodak original, a adăugat el.

— Credeam că n-am cumpărat încă licența de la Kodak, Florescu, a glumit Ceausescu, făcînd cu ochiul.

— N-am cumpărat-o și nici nu o vom cumpăra. Kodak este strigător la cer — este de două ori mai scump decît oferta făcută de Fuji care era. oricum sub orice critică: peste douăsprezece milioane de dolari. Acum avem totul fără să plătim nici un ban. Am cheltuit ceva, însă numai în lei.

— Ai de gînd să divulgi secretul ?

— Este un cadou de la tovarășul Hua Go-Feng. Agenturile chineze de spionaj au luat totul de la Kodak, iar acum devine o industrie a României, a continuat Florescu să trîncăne.

— Pozele color ar putea să le deschidă idioților pofta pentru televiziunea color, a mîrșit Elena.

— Este numai pentru export, *dragă*, și pentru turiști. Numai pe dolari.

Ceausescu încerca doar să o potolească. El aprobaseră deja totul.

— Dar nu sîntem consecvenți, Nicule. În loc să băgăm banii în industria grea,ăștia vor să prăpădim banii pe prostii de-astea de lux.

— Ba sîntem foarte consecvenți, a intervenit Ion Coman, des-chizînd un pliant pe care tocmai îl primise de la generalul Nicolescu și arătînd celor de față o fotografie color foarte complicată, pe care o ținea cu ambele mîini.

— Ce dracu' mai este și asta ? a întrebă Elena.

— O fotografie luată din aer a acestei expoziții, făcută în timpul vizitei dumneavoastră aici.

— Arată la fel ca fotografia din satelit pe care mi-a dat-o Carter, a exclamat Ceausescu.

Coman a explicat apoi că procesul de producție al acelor filme folosite în aer pentru recunoaștere fusese primit tot din China, de la serviciile lor de spionaj, și era reconstituit în aceeași fabrică în care se făceau filmele color obișnuite. Fabrica respectivă nu era decît în

parte civilă. Mai multe secții de aplicații militare urmau să fie create pornind de la procesul tehnologic de bază.

— Doi iepuri dintr-o lovitură, a spus Ceausescu zîmbitor, întorcîndu-se spre Elena.

— Și în același timp consecvent, tovarășă Elena, a adăugat Ion Coman.

— Nu face pe desteptu' î

îmbrăcați în costume negre perfect croite, cîțiva soldați-ospătari, cîte unul pentru fiecare dintre oaspeții aflați în cort, au intrat ca la paradă, purtînd în mîini tăvi de argint pline cu șuncă tăiată, friptă pe cărbuni, și pahare cu țuică, acestea fiind felurile de mîncare și băutură favorite ale lui Ceausescu în timpul anilor pe care și i-a petrecut în armată, după cum a aflat generalul Martiș, după cercetări atente. Acest gest, menit să-l impresioneze pe Ceausescu, a trecut neobservat, totuși, în paranoia lui, la scurt timp după ce a devenit conducător al României, Ceausescu și-a făcut o regulă din a nu mîncă niciodată ceva care să nu fie preparat de propriul său bucătar, gustat de unul dintre oamenii din serviciul lui de protecție și servit de ospătarul lui permanent. După cîțiva ani a început să simuleze că mănîncă la dineurile oficiale, în timpul vizitelor pe care le făcea în străinătate, devenind un maestru în a arunca mîncarea sub masă, pentru ca apoi să o împingă cu piciorul cît mai departe cu putință. Din cînd în cînd, așa cum tocmai se întîmplase la dejunul pe care l-a oferit în onoarea lui președintele Carter la Casa Albă, Ceaușescu ajungea chiar să-și laude gazdele pentru deliciosul lor meniu, în orice caz, aici se afla în afara cercurilor diplomatice. Băjenaru rJTur și simplu a înlocuit farfuriile și paharele, servindu-i pe cei doi Ccaușescu cu felul lor de mîncare preferat, salată de roșii, ceapă, brînză telemea și cu propriul lui vin alb. Băjenaru era mereu pregătit.

Într-o dispoziție deosebit de bună, Ccaușescu a continuat cu subiectul său de discuție binecunoscut, viitorul luminos al țării sale. În acel cort împopoțonat, România nu mai era țara în care în fața magazinelor se formau cozi imense- unde mîncarea încă era raționalizată, și unde populația trebuia să-și tot strîngă cureaua de la pantaloni. Acea era o latură a României despre care Ceaușescu nici nu voia să audă. Ceea ce descria el acum era o țară cu zeci de centrale nucleare producînd energie electrică din care să se aprovizioneze întreaga Europă, o țară care abia reușește să facă față cererilor mondiale de avioane comerciale de transport proprii, o țară ale cărei produse din domeniul microelectronicii erau exportate atît în Occident cît și în Orient, ale cărei medicamente erau folosite în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii, o țară ale cărei tancuri „Independența” și avioane „Libertatea” înarmau pînă și cele mai mici țări ale lumii a treia.

#### DISTRUGÎND INIMA BUCUREȘTIULUI

După aceea Ceaușescu a început să vorbească cu dezinvoltură despre noul centru administrativ pe care vroia cu disperare să-l construiască în București, ca un monument al propriei sale domnii. S-a hotărît să-l amplaseze chiar în centrul geografic 'al orașului, fără să-i pese cîtuși de puțin că aceasta însemna de fapt distrugerea celei mai valoroase părți a inimii istorice a orașului. Ba chiar dimpotrivă, s-a declarat peste măsură de mulțumit la propunerea de a fi dărîmate toate acele biserici și sinagogi bătrîne, igrasioase și mucegăite.

— Cine mai are nevoie de vestigiile acestea burgheze ale trecutului ? a fost de acord Coman, ministrul de interne.

— Bisericile și sinagogile sînt o adevărată otravă, a adăugat Florescu, despre care se știa că este ateu convins. Ar trebui rase toate de pe fața pămîntului.

— Toate la timpul lor, tovarăși, a declarat Ceaușescu profetic, ridicînd ambele mîini.

Cu fervoarea unui vizionar, a început să descrie viitorul sediu al Partidului Comunist Român, cu secera și ciocanul sculptate în granit, cu fațada placată cu marmură roșie, realizînd astfel ceea ce Ceaușescu a numit „un ornament comunist”. - Clădire după clădire au prins formă chiar în fața ochilor noștri, pînă la ultima dintre ele, un Pantheon de marmură roșie, unde trupul său îmbălsămat urma să fie dăruit eternității, așa cum a făcut Lenin în mausoleul din Kremlin. Ceaușescu a numit viitorul său centru administrativ „acest Acropole al nostru”, care reprezintă o adevărată cucerire a urbanisticii.

Florescu, care și-a petrecut tinerețea în Franța, a comparat asta cu reproiectarea centrului orașului Paris, făcută de baronul Haussman cu un secol în urmă.

— Simbolul propriei noastre ere a lui Pericle! a izbucnit Avram entuziasmat, cu vocea lui de



tenor.

— Acest om, cel mai român dintre români face patria noastră să se înalțe pînă la a se alătura acelei mari familii a celor mai civilizate și stimate țări ale lumii, a spus Ion Coman, ridicîndu-se deasupra tuturor, fiind discipolul lui Ceaușescu și mîna lui dreaptă în calitatea de comisar politic militar pe care o avea.

Cînd a plecat, Ceaușescu ne-a luat pe mine și pe Oprea cu el în mașină.

*Demolarea centrului Bucureștiului a început la scară mare în anul 1984. Spitalul Brîncovenesc, complexul Văcărești, Mănăstirea Cotroceni, bisericile noi și vechi din Dealul Spirii, comori arhitecturale neprețuite, sînt numai cîteva din monumentele istorice unice care au căzut victime ambițiilor lui Ceaușescu. Cam prin iunie 1986 aproximativ 15 -000 de locuințe și monumente publice au fost rase de pe fața pămîntului, pentm a face loc noului complex, dominat de un nou palat prezidențial. Arhitecți proeminenți și istorici de artă au semnat scrisori de, protest în care deplîngeau aceste distrugerii. Puține sînt aspectele vieții românești care să fi ajuns cu alîta rcepeziciuhe în articolele și comentariile mijloacelor de informare occidentale, așa cum s-a întîmplat cu distrugerea vechiului București. The New York Times, The Wall Street Journal, The Washington Post, The Washington Times, The Los Angeles Times, precum și alte publicații din Marea Britanie, Franța, Germania Federală și din alte țări ale Europei occidentale, cotidiene și săptămînale au calificat demolarea nu numai ca pe o expresie a lipsei de respect a comuniștilor români față de patrimoniul cultural al propriei țări, dar și ca o acțiune incompatibilă cu o țară europeană a secolului XX. Reacția vehementă a Vestului a luat Bucu-reștiul prin surprindere la început, însă în curmă acesta a pornit un contraatac, acuzînd presa occidentală că minte cu nentșinare. Lui Didier Fauqueux, de exemplu, corespondentul Agenției France Presse în Viena, care a făcut unele relatări din București, i s-a interzis de a mai intra în România timp de cinci ani.*

Cînd Ceausescu a ajuns la biroul său, Manea i-a raportat că ambasadorul sovietic la București, V.I. Drozdenko, aștepta să fie primit.

— Lasă-mă zece minute și după aia zi-i să intre, a ordonat Ceausescu.

Apoi mi-a ordonat să organizez imediat o firmă în Occident, care să pară cît mai inofensivă, și prin care să putem face afaceri cu echipament militar. Ar fi trebuit să fie „proprietatea” unui agent secret care avea deja cetățenia unei țări din Vest, angajații urmînd să fie de asemenea ofițeri de spionaj cu acte occidentale în regulă. Noua companie urma să se specializeze în vînzarea armelor de tip occidental produse în România, orientîndu-le către lumea a treia. După plecarea lui Oprea și după ce ospătarul a adus o ceașcă de ceai medicinal, Ceausescu i-a ordonat generalului Marcu să ceară cît se poate de repede o întrevvedere cu omul său de legătură pentru Israel, Yitzhak Yesahanu.

— Tancul Centurion este dovada incontestabilă că Yesahanu dorește să adauge secretele NATO dolarilor pe care îi are pentru a obține cît mai mulți evrei. Trebuie să îi băgăm în cap lui Yesahanu că nu va mai reuși să obțină „lumina verde” pentru nici un evreu pînă cînd nu vom obține proiectele și tehnologia pentru Centurion. Și apoi Marcu trebuie să aplice exact aceeași tactică cu „Eduard” la Bonn.

Părăsind biroul lui Ceausescu, pentru a mă duce în cel al Elenei, l-am văzut pe Drozdenko, flecărind împreună cu Manea, așteptînd să fie primit. Se afla acolo, ca de obicei, după vizitele pe care Ceausescu le făcea în străinătate, pentru a primi un raport detaliat asupra rezultatelor călătoriei, destinat lui Brejnev. Numai în cazuri foarte rare se duce Ceausescu personal la ambasadorul sovietic ori trimite un mesager special direct la Moscova.

## O ȘEDINȚĂ LA ELENA

Cînd am intrat în biroul Elenei, ea se afla la fereastră.

— Ia uite cine a venit! a spus ea cu cea mai dulce voce, nerăbdătoare să afle ceva vesti incitante. Ia zi, ce-au mai făcut iubiții mei prieteni în perioada în care am fost plecați în America ? Presupun că primul-ministru și-a petrecut toate aceste zile la Snagov, așa este ?

— Da, tovarășa.

— Si Coman a jucat tenis cu generalii lui ? Era vorba despre Ion Coman.

— Da, tovarășa.

— Iar Pană s-a dus la pescuit.

— Exact.

— Auzi, porcii! a răcnit Elena cu venin. Ia să vedem noi ce au făcut *domnii* aceștia. Dă-mi-l pe Mănescu. Ăsta-i cel mai aerian.

- A început să asculte casetele cu înregistrările făcute pe microfoanele puse în biroul primului-ministru.

în ziarul *Scîntia* din 22 aprilie 1979 a apărut în josul primei pagini următoarea informație, pe care am transcris-o aici în întregime: „Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, l-a primit vineri la prînz pe V.I. Drozdenko, la cererea acestuia. Cu această ocazie a avut loc o conversație cordială, tovarășească”.

— Al dracului! Ia dă-mi casetele de la vila din Snagov. Vreau să știu ce a mai zis parașuta aia a lui.

„Parașuta” fusese pînă cu zece ani în urmă secretara lui Mănescu, după care s-au căsătorit. După ce Mănescu a devenit prim-ministru, cu trei ani în urmă, nevastă-sa a pus pe ea multe kilograme în plus.

În ziua aceea Elena a afișat o neobișnuită răbdare. A pus nenumărate întrebări, a ascultat cu privirea pierdută povestea ultimei aventuri amoroase trăită de Violeta Andrei, a blestemat-o pe soția lui Pană pentru castitatea ci, l-a luat în derîdere pe Ursu pentru comportamentul lui de țaran și a făcut toate obișnuitele ci remarci despre „idiotii ăia”.

— Cînd o să plecăm la Londra ? a întrebat ea în cele din urmă, ducîndu-se spre casa de bani unde a încuiat toată grămada de casete pe care le luase de la mine. Cu siguranță că în zilele ce aveau să vină urma să-si petreacă marea majoritate a timpului

. ascultînd aventurile sexuale, discuțiile porno, bancurile politice și alte asemenea lucruri înregistrate pe acele casete, stînd încuiată în camera din spatele biroului său.

— Pe treisprezece iunie începe.

— Ești chiar așa de idiot ?

— Britanicii au stabilit data, am spus eu în apărare.

— Și ce mi-ai pregătit pentru acolo, dragă ? a întrebat ea cu prefăcută modestie, folosind cel mai mînos ton al glasului ei.

— Palatul Buckingham. Acolo veți locui.

— Lasă-mă, cu pupăza aia de regină ?!

— Galeria de artă Talc.

— Ce-mi pasă mie de așa ceva ?

— Profesor *honoris causa* la Institutul Politehnic Central din Londra.

— Mă, da' papă-lapte mai ești! Să știi că nici nu mă gîndesc să plec din Londra fără să fiu membră în Academia Britanică.

— Am încercat, tovarășă Elena. Nu există nici o posibilitate să-i facem să-si schimbe regulile.

— Ia dă-i drumu' și spune-mi cît de vechi și de întortocheate sînt toate pe acolo. Vreau să mă facă membru al Academiei lor, a insistat Elena, aruncîndu-mi săgeți din priviri.

— Încerc să obțin un titlu de „Membru de Onoare al Institutului Regal de Chimie”, am spus cu jucîndu-mi ultima carte. (*În cele din urmă Elena avea să primească și acest titlu.*) Cuvîntul „regal” pe care îl conținea acest nume a părut că-mi va rezolva problema.

— Este destul de prestigios ? a întrebat ea, aproape convinsă.

Apoi Elena a început să se gîndească cu voce tare la cadourile pe care spera să le primească de la companiile britanice în timpul acestei vizite, cînumerînd și variatele feluri de bijuterii, la care ar fi vrut „să arunce o privire în intimitatea palatului Buckingham”.

Am plecat de la biroul Elenei mergînd pe jos. Probabil din cauza neclintitei nopți de aprilie și a parfumului copacilor înmuguriți, mi-au venit în minte versurile lui Shelley, învățate de mult, în timpul copilăriei.

*„Numele meu e Ozymandias, regele regilor! Priviți lucrarea mea, voi, cei puternici și disperați! Nimic nu mai rămîne în urmă. În jurul decăderii Acelei epave colosale, nemărginită și goală, Singurătatea și pustiul stau drepti în fața ta.”*

Înălțimea amețitoare a imensului templu funerar din Egipt, construit de Ramses, faraonul pe care Shelley l-a numit Ozymandias, părea să reprezinte o previziune perfectă a viitorului acestei prime dinastii comuniste din istoria lumii: faraonul Ceaușescu, Elena, numărul doi, iar fiul lor Nicu, al treilea pe listă.

## CAPITOLUL XXV

La ora trei după-amiază am plecat de la birou, ducîndu-mă la CNTC (*Ceninel Național de Transmisiuni Cifrate*), pentru a mai arunca o ultimă privire înainte de vizita inaugurală pe care urmau să o facă acolo Nicolae și Elena Ceaușescu, programată să aibă loc la ora patru. CNTC a fost cel mai înspăimîntător secret al vieții mele: un sistem național de cifrare pe care eu însumi l-am pus la punct de-a lungul mai multor ani, fiind permanent conștient că mai

devreme sau mai târziu va fi totuși descifrat de Statele Unite, cu ajutorul Germaniei Federale. Numai gândul că cea mai mică indiscreție din partea Washingtonului sau a Bonnului ar putea determina execuția mea în România mi-a cauzat multe nopți de nesomn.

Totul a început în noiembrie 1962, la puțină vreme după retragerea consilierilor sovietici din DIE. Ca proaspăt director adjunct "al DIE, i-am supus atenției conducătorului român de atunci, Gheorghe Gheorghiu-Dej, un raport confidențial în care îi aduceam la cunoștință faptul că sistemul de cifrare românesc era descifrat de Moscova cu multă ușurință. Această opinie se baza pe faptul că tot mai mulți dintre agenții DIE de valoare din Occident raportau că fuseseră recent contactați de ofițeri KGB acoperiți, încercând să-i ademenească să coopereze cu Moscova în loc de București, oferindu-le garanții substanțiale, mult mai mari decât cele pe care le primeau de la DIE. Gheorghe Gheorghiu-Dej mi-a ordonat să deschid o anchetă, să fac investigații cât mai adânci. Rezultatul, pe care am reușit să-l aduc după câteva luni, confirma faptul că Moscova controla într-adevăr traficul cifrat de mesaje românești. Raportul meu final către Gheorghiu-Dej arăta că KGB-ul sovieticilor își băgase nasul în sistemul românesc de cifrare încă din anul 1949, când experții sovietici cu probleme de comunicații fuseseră trimiși în fiecare țară a blocului comunist european, pentru a crea servicii de cifrare pe model sovietic, în România, noua organizație, numită „Serviciul. H”, a fost înființată ca o componentă ultrasecretă puțind da socoteală numai unui trimis sovietic, care o păstra în cel mai deplin secret, pe baza unor reguli draconice. Misterul în jurul acestui serviciu H era atât de profund încât existau numai câțiva oameni, foarte atent selecționați, cărora le fusese permis să afle care este nucleul acestui sistem — teancurile de dosare de unică folosință conținând numere alese la întâmplare pentru codificare și decodificare — venind periodic de la Moscova. Iar numărul celor care știau că în afară de broșurile cu perechi de cifre trimise la București, mai rămânea întotdeauna o a treia copie la Moscova, pentru cazuri „urgente”, era și mai mic. Restul raportului meu era plin de cazuri în care erau implicate acțiuni românești de spionaj pentru culegerea datelor și tehnologiilor, atât militare cât și civile, care demonstau indubitabil că KGB-ul folosea în mod curent a treia copie a cheii cifrului pentru a controla traficul românesc de mesaje.

#### CREAREA UNUI CIFRU PE CARE AMERICANII SĂ-L POATĂ AFLA

Atunci când Gheorghiu-Dej a terminat de citit raportul meu a rămas într-o tăcere nervoasă, dându-și seama că prietenii lui sovietici l-au înșelat. Mi-a ordonat atunci, pe loc, să creez un nou serviciu central de cifrare, care să nu aibă nici o legătură cu Moscova, și care să producă propriile serii de perechi de numere în România, în locul celor pe care în mod obișnuit le primeam de la KGB. Specialiștii, oamenii de știință pe care i-am consultat au declarat că, în orice caz, România nu dispunea încă la ora aceea de cunoștințele necesare pentru a produce propriile ei serii de numere pe sistemul modern. Fără doar și poate, au mai spus ei, se poate folosi metoda preistorică de codificare, prin care șirurile de cifre duble erau obținute prin aruncarea zarurilor, în absența unei idei mai bune, Gheorghiu-Dej a ordonat ca un grup de ofițeri de securitate, strâns la repezeală, să înceapă să dea cu zaruri cu zece fețe cât este ziua de lungă, în schimburi, pentru a produce seriile românești de unică folosință. Mai târziu el a introdus, în loc de zaruri, mașini de tip loterie, dar sistemul de bază a rămas esențialmente același, vreme îndelungată, până la mijlocul anilor '60.

În noiembrie 1964, i-am raportat lui Gheorghiu-Dej că l-am contactat pe „Reinert” personal, proprietarul unei companii vest-germane numită EMI, și care, după unele rapoarte, producea mașini de codificare pentru forțele militare NATO, iar acest „Reinert” a fost de acord să ne aprovizioneze și pe noi. Gheorghiu-Dej a aprobat propunerea mea de a cumpăra un generator de serii EMI, pentru a produce cupluri de cifre de unică folosință pentru toate instituțiile românești care se ocupau cu manipularea informațiilor. El a semnat de asemenea și un alt raport al meu, în care propuneam achiziționarea unui număr de mașini electronice de codificare tip EMI pentru DIE, cu scopul de a le studia, transforma și apoi a le reproduce în secret în România, sub noul nume, patriotic, de „Romcif”. În această propunere prevedeam ca mașinile Romcif să devină nucleul unui viitor sistem electronic de codificare înlocuindu-le pe cel manual, folosit de DIE dar și de Ministerul Afacerilor Externe, al Comerțului și al Apărării Naționale, atunci când aveau de făcut comunicații cifrate peste hotare. Gheorghiu-Dej, în mod evident, a dat prea puțină atenție faptului că viitoarele cifruri ale României ar

putea fi vulnerabile în fața Occidentului, din moment ce nici unul dintre conducătorii țărilor blocului sovietic nu au manifestat nici un interes în acest domeniu. Cel mai important motiv de îngrijorare al său era acela că Moscova obișnuia să-i asasineze pe conducătorii comuniști care nu corespundeau. Pe vremea aceea Gheorghiu-Dej era în conflict public cu Moscova și se temea că cei de la Kremlin ar putea folosi vreuna din telegramele românești „descifrate”, ca pe o „dovadă incriminantă” împotriva lui, să fie calificat drept an-tisovietic și condamnat în secret la moarte. Chiar în ziua aceea Gheorghiu-Dej mi-a dat sarcina oficială de a crea un nou serviciu central de cifrare, cu scopul de a produce electronic seriile de numere pentru toate serviciile de cifrare ale diferitelor ministere românești și ale altor instituții.

Luni, 19 martie 1965, Gheorghiu-Dej a murit de cancer galopant. Noul conducător, Nicolae Ceaușescu, mi-a confirmat sarcina de a construi acel nou Serviciu Central de Cifrare iar în februarie 1972 mi-a extins atribuțiile. Ceaușescu vroia să strângă la un loc, într-un singur component — CNTC-ul — toate serviciile de codificare care aveau contacte cu străinătatea, referin-du-se în primul rând la Ministerul Afacerilor Externe și al Comerțului Exterior, Ministerul Apărării Naționale, Direcția pentru Informații Militare, precum și Comitetul Central al Partidului Comunist Român, subordonându-le pe toate serviciului DIE. Ceaușescu a mărit de curînd de zece ori capacitatea DGTO de urmărire a corespondenței internaționale, a convorbirilor telefonice și a comunicațiilor telex; acum hotărîrea lui a fost ca DIE să preia controlul asupra traficului de informații cifrate.

În 1973 Ceaușescu a aprobat formal proiectul pentru crearea noului centru românesc de codificare, bazat în întregime pe mașinile Romcif, produse și îmbunătățite în România, precum și subordonarea secretă a acestui serviciu lui DIE. În anul 1977 noul Centru Național de Transmisii Cifrate creat de mine a început să funcționeze în mod oficial. După standardele românești, aceasta era o instituție modernă, avînd ca angajați peste o mie de ingineri și tehnicieni.

În sistemul nou existau numai două impedimente. Primul era un secret al lui Ceaușescu. Printr-o manevră vicleană, CNTC a fost conectat la un centru ultrasecret de urmărire, astfel încît imprimantele telexurilor și mașinilor electrice de scris transmiteau în mod automat și instantaneu copiile tuturor telegramelor trimise sau primite din străinătate de orice organizație românească, inclusiv Comitetul Central. Monitori specializați analizau traficul de informații și pregăteau rapoarte săptămînale pentru Ceaușescu, telegramele cît de cît mai suspecte fiindu-i trimise imediat. Nu a avut niciodată încredere nici în miniștrii săi și nici în restul nomenclaturii.

A doua hîbă era un secret care îmi aparținea numai mie. Cu toate că mașinile Romcif erau aparent total diferite, în interior erau copii aproape exacte ale celor de la EMI, pe care DIE nu a fost în stare să le modifice într-o măsură mai semnificativă. Pentru a îndepărta și ultima dovadă că originea lui Romcif este de fapt occidentală, am aranjat ca tot echipamentul original primit de la EMI să intre în dotarea Algeriei sub formă de ajutor mutual, frățesc, acordat de România.

În scopul de a-mi asigura o cît mai bună protecție personală, am strîns o impresionantă colecție de documente de acoperire. Mașinile Romcif erau certificate ca fiind de o siguranță absolută de către Institutul Român Central pentru Științe Matematice și de către Institutul Central de Fizică, iar exploatarea lor a fost aprobată și de Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, cu semnătura Elenei Ceaușescu, și de un decret prezidențial semnat de însuși Ceaușescu. Am obținut de asemenea aprobarea lui Ceaușescu pentru ca DIE să trimită periodic mostre ale unor înregistrări făcute pe baza seriilor de folosință unică ale generațiilor românești, precum și mostre de texte cifrate, unuia dintre agenții noștri secreți de încredere din Germania Federală pentru a fi analizate în mod secret de un computer al NATO, într-unul din centrele specializate în criptologie, la care agenții erau afiliați din motive profesionale. Agentul nostru fusese instruit să prezinte mostrele românești ca fiind materiale cifrate vest-germane. De fiecare dată cînd le-a adus înapoi la DIE, ni le-a dat însoțite de certificate scrise de la centrul NATO în care se declara că înregistrările respective erau într-adevăr scrii de numere pentru cifrare, iar textele cifrate nu puteau fi decodificate. I-am arătat lui Ceaușescu multe dintre aceste documente NATO, însă nu i-am adus niciodată la cunoștință că agentul DIE în cauză era de fapt același „Reinert” care furnizase României

mașinile EMI cu zece ani în urmă.

Așadar, în această zi a anului 1978, am aruncat o ultimă privire prin CNTC, înainte de vizita lui Ceausescu. Clădirea, oarecare dacă te uital la ea de afară, era strălucitoare în interior. Cu toate că totul era acolo nou-nouț, camerele în care era programată vizita lui Ceausescu fuseseră zugrăvite din nou în timpul nopții. Ofițerii arătau și ei strălucitor, cu costumele lor negre și cravate roșii, purtate pe sub halatele de culoare cenușiu-închis, și centrul avea ca acoperire o instalație civilă.

Portretele în mărime naturală ale soților Ceausescu fuseseră așezate în holul de marmură, între două steaguri roșii cu secera și ciocanul. Deasupra lor era întins un stindard lung, având sloganul: „ARHITECTII AI TIMPURILOR NOASTRE GLORIOASE”, scris cu majuscule aurite de o mărime exagerată.

După ce am terminat de verificat totul, m-am dus să-i iau pe Nicolae și Elena Ceausescu pentru a mă reîntoarce împreună cu ei la numai câteva minute după ora patru după-amiază. Un grup de ofițeri de transmisiuni, înghesuiți în norul de la intrare și în casa scărilor, scandau la unison: „Ceausescu și poporul!” Stînd în fața lor, aliniați după gradul militar, se aflau Ștefan Andrei, Cornel Burtică, general-colonel Ion Coman, ministrul Apărării Naționale și ministrul de interne, Teodor Coman, toți aceștia reprezentînd ministerele și organizațiile care urmau să se folosească de serviciile CNTC. Băteau cu toții ritmic din palme urmînd un ritual care nu era altceva decît o regulă nescrisă, dar 'fermă, pentru primirea celor doi Ceausescu în orice vizită ar fi făcut aceștia, de la grădinițele de copii, pînă în congresul partidului.

După ce generalul Vasile Goga, ofițerul DIE însărcinat cu supravegherea din interior a întregii activități a CNTC, le-a dat un raport formal „comandantului suprem” și „cele mai stimate și mai iubite fiice a poporului român”, i-am luat pe cei doi Ceausescu într-un tur al centrului. Numai clădirea era ceva nou pentru Ceausescu, fiind mai mult decît familiarizat cu tot ce privea sistemul românesc de codificare, înainte să-mi dea aprobarea pentru realizarea acestei noi instalații, Ceausescu mi-a cerut să-i aduc un prototip la scară redusă al centrului, în blocul sovietic există o regulă generală și anume aceea că orice investiție economică majoră, de la reproiectarea unui cartier rezidențial și pînă la construirea unei noi centrale atomo-electrice, poate fi aprobată numai pe baza unui prototip la scară redusă. Modelele prototipurilor la scară și fațadele sînt considerate, după criteriile comuniste, cele mai importante pentru proiectele economice, mai ales că problema profitului a fost întotdeauna considerată ca fiind o caracteristică degradantă a capitalismului.

O dată cu modelul la scară al noului sediu al CNTC, i-am făcut lui Ceausescu și câteva demonstrații pe viu ale noului sistem de codificare. În două dintre camerele aflate lângă biroul său, am montat un generator de serii cifrate Romcif, împreună cu un presupus departament al unui cartier general și o cameră de codificare aparținînd unei ambasade, înzestrate amîndouă cu echipamente de comunicație reale, funcționînd între ele. Cea-șescu și-a petrecut acolo multe dimineți și după-amieze, învățînd noul sistem.

— Hai să aruncăm o privire asupra unui departament, a ordonat Ceausescu. Asta o să clarifice lucrurile pentru oricine.

— Pentru că tocmai v-ați întors din America, vă invit să vizitați departamentul pentru Statele Unite, a spus Goga, însoțindu-l pe Ceausescu în sus pe scări.

„Departamentul pentru Statele Unite” se afla la etajul patru, fiind condus de colonelul Jcleru.

După primirea protocolară și salutarile de rigoare, el a început să explice în ce constă misiunea de a menține comunicațiile cifrate atît cu ambasada din Washington cît și cu Misiunea Permanentă la Națiunile Unite din New York.

— Departamentul meu este un pic diferit, din, cauză că Statele Unite nu ne permit să avem o legătură radio directă cu cei din New York. De aceea am atît o linie radio cu Washington cît și o linie telex cu New York, a spus colonelul în concluzie.

— Asta-i altă chestie la care nu te pricepi, nu-i așa, *monsieur* \ Sau nu o fi treaba ministerului de externe să facă guvernele străine să respecte România ? a cîrîit Elena în direcția lui Andrei.

— Știu că aceasta este o problemă, Tovarășă Elena, nu este vina guvernului american. Primarul orașului New York este cel care nu ne permite să facem transmisiuni radio din New York, ca să nu deranjăm recepția emisiunilor de televiziune din jurul clădirii Misiunii.

— Jdanu' ? Spionu' ? a scrisnit Elena din dinți.

— Dar nici nu ne interesează această interdicție, s-a băgat Goga în discuție, pentru a schimba

subiectul, pentru că transmisiunile internaționale prin telex sînt foarte scumpe. Pentru a economisi banii, transmitem totul către New York prin radio. Nu au cum să ne descopere și, mai ales dacă o fac, nu au cum să o și demonstreze. De la New York folosim într-adevăr telexul, însă numai pînă la Washington, care transmite totul mai departe prin radio.

— Inspirat, a declarat Andrei, recunoscător că a fost salvat.

— Mai bine ți-ai vedea de treabă, *șir*, a lătrat Elena veninos, căci nu terminase cu el încă, și l-ai face pe jidanu' ăla împutit să ne respecte.

A se adresa cuiva altfel decît cu „tovarășe” a fost considerat întotdeauna de Elena o insultă. Astfel, *șir* și *monsieur* erau cele mai grave forme de insultă.

MESAJ DE VERIFICARE TRIMIS LA WASHINGTON

— Vreau să trimit o telegramă la Washington, a spus Cea-• ușescu, ignorînd perorațiile Elenei, ca să văd cum se desfășoară

întregul proces, pînă la momentul în care este descifrată. Hai să presupunem că Andrei se află în America și eu îi trimit o telegramă.

— Sînt gata să o preiau, a spus Goga.

— Tovarășe Ștefan Andrei, cere Departamentului de Stat să fii primit imediat împreună cu ambasadorul nostru. Acolo va trebui să exprimi, în numele soției mele, Elena, și în numele meu personal, cele mai calde urări de bine, de sănătate și de fericire personală președintelui Carter și mult slimatei Mrs. Carter, împreună cu mulțumirile noastre pentru ducerea la capăt cu succes a șederii noastre la Washington. Ne exprimăm, de asemenea, mulțumirile noastre Departamentului de Stat, Serviciilor Secrete și FBI pentru contribuția pe care și-au adus-o la desfășurarea în bune condiții a istoricei noastre vizite în Statele Unite. Mai informează-i pe această cale că în iunie-voi face o vizită oficială în Marea Britanic.

— Semnat de dumneavoastră, tovarășe Ceaușescu ?

— Da, și vreau să văd textul așa cum va arăta el cînd va ajunge la Washington.

— p să dureze numai cîteva minute, între timp tovarășul colonel ar vrea să vă arate sistemul și fluxul traficului de informații, a spus Goga, dînd mai departe telegrama pentru codificare, urmînd a fi mai apoi primită înapoi în departamentul său pentru descifrare.

Jcleru nici nu a avut timpul necesar să-și termine prezentarea, altfel scurtă și bine pregătită, căci o sonerie a început să bîzîc și s-a aprins un beculeț roșu, care a început să pîlpîic.

— A venit telegrama, a spus el după cîteva momente.

— Dă-i-o lui Andrei să o citească, a ordonat el.

— „*Tovarășe profesor, cere departamentului magazinelor să te primească imediat, împreună cu decanul tău. Acolo va trebui să exprimi, în numele soției mele, Athena, și în numele meu personal, cele mai calde urări de bine, de sănătate și fericire personală crocodilului și mult stimatei mrs. iepure, împreună cu mulțumirile noastre pentru ducerea la capăt cu succes a șederii noastre în nuc. Ne exprimăm, de asemenea mulțumirile magazinului universal, cumnatului și soacrei pentru contribuția pe care și-au adus-o la desfășurarea în bune condițiuni a istoricei noastre vizite în marele polonic. Mai informează-l pe această calc că în jaguar voi face o vizită oficială în micul polonic.*” Semnat „călăuza'supremă”. Inspirat! a încheiat Andrei.

— Ce-i cu toate prostiile astea ? a explodat Elena tulburată.

— Nu-s prostii, Elena.

— E o farsă.

— Este numai o măsură de securitate suplimentară, dragii mei tovarăși. Poți să le spui care este șmecheria, Goga. Spunc-le și pe urmă schimb-o. Secretul trebuie să fie cuvîntul nostru de ordine cînd este vorba de mesaje cifrate, a încheiat Ceaușescu, făcînd valuri prin aer cu mîna dreaptă.

Goga a explicat că noul sistem național de cifrare se baza pe materialele de unică folosință furnizate de generatorul Romcif; cheia era folosită o singură dată, după care era imediat distrusă, făcînd astfel ca sistemul să fie teoretic invulnerabil. Dacă, contrar tuturor aparențelor, dușmanul ar reuși totuși să descifreze o telegramă, asta nu îi va ajuta însă să descifreze și o a doua. Chiar și într-o astfel de situație de neînchipuit, dușmanul nu va reuși să înțeleagă întregul conținut al telegramei pe care a descifrat-o, cele mai importante cuvinte ale acesteia fiind superprotejate, în concordanță cu un sistem codificat de schimbare a memoriei.

— în cazul acestei încercări pe care am făcut-o, am folosit *profesor* în loc de ministru de

externe, *decan* pentru ambasador, *magazinul universal* pentru Departamentul de Stat, *Crocodilul* pentru președintele Carter, *Mrs. Iepure* pentru Mrs. Carter, *cumnatul* pentru Serviciile Secrete, *soacra* pentru FBI, *Marele Polonic* în loc de Statele Unite, *Micul Polonic* pentru Marea Britanic și *Jaguar* în loc de iunie, și-a terminat Goga explicațiile.

— Numele de cod pentru tovarășul este foarte inspirat, a remarcat Andrei. Nu ar trebui schimbat niciodată.

— Da' de ce sînt eu *din Atena*, dragă, s-a întors Elena către mine.

— Nu era din Atena. Era numai *Athena*, care este zeița înțelepciunii. Nu-i așa, Pacepa ? a spus Burtică, venind în ajutorul meu. Mă întreb care este oare numele meu de cod ?

' — *Pipotă*, în cel mai bun caz, a trîntit-o Elena, referindu-se probabil la numele lui.

Era în mod evident tare nefericită că numele ei de cod nu a fost *Zeița supremă*, sau ceva semănător, mult mai aproape de cel al soțului său.

Ceaușescu a ridicat o mîină, făcîndu-se imediat liniște. A început să vorbească cu vocea joasă, rostind rar cuvintele, așa cum obișnuiește să-și înceapă toate cuvîntările, exprimîndu-si' admirația față de noul sistem de codificare.

— Iată că sîntem aici, tovarăși, șase membri ai Comitetului Politic Executiv și cel puțin un candidat care va fi cît de curînd ales. Cred că sîntem destul de mulți ca să putem lua o decizie. Eu consider că și Comitetul Executiv trebuie să aprobe în unanimitate noul sistem de codificare, tovarăși. Este cineva împotriva ?

Toată lumea aplaudă.

-- }n cazul acesta, hai să părăsim acest templu al secretului Și-să închidem bine ușa în urma noastră. Aceasta este prima și ultima oară cînd cineva care nu este angajat aici are voie să pună piciorul în această clădire. Aceasta trebuie să rămînă o lege, tovarăși, care va trebui să considerați că a fost de asemenea aprobată de Comitetul Politic Executiv. De fapt, chiar mîine, voi semna un decret care să statueze aceste reguli, precum și altele.

Părăsind departamentul, Ceaușescu mi-a șoptit la ureche:

— S-schimbă *Athena* cu *Academiciana*.

Foaierul era plin cu ofițeri de transmisiuni. La semnalul discret al lui Goga au început cu toții să scandeze cu toată forța plămînilor lor: „Ceaușescu și poporul”, bătînd ritmic din palme. Ceaușescu s-a oprit puțin în mijlocul foaierei, ca și cum ar fi fost surprins, acordînd timp de cîteva minute priviri de mulțumire oamenilor, ale căror fervoare și entuziasm deveneau din ce în ce mai zgomotoase. Cu siguranță, nici unul din cei de acolo nu stătuse vreodată așa aproape de Ceaușescu. Atunci cînd a ridicat mîna, cei ce se înghesuiau în fața lui au tăcut, cu respirația tăiată.

— Dragi tovarăși, a început el, continuînd să țină mîna dreaptă ridicată, semn neîndoiește că voia să i se dea cea mai mare atenție. Am vizitat astăzi unul dintre cele mai importante bastioane ale independenței și suveranității noastre.

Ofițerii au început din nou să scandeze frenetic: „Ceaușescu și poporul”, bătînd din palme în ritmul cuvintelor.

După cîteva minute, Ceaușescu a ridicat din nou mîna.

— Voi, tovarăși, sînteți simbolul noii noastre politici împotriva capitalismului. Ați fost trimiși aici de partidul comunist ca să-l slujiți ca bravi soldați. Niște soldați de un fel mai special, care nu luptă cu arma în mîna. Armele voastre principale vor fi pașaportul diplomatic, benzile perforate și un zîmbet larg pe care trebuie să-l aveți pe față atunci cînd înaintea voastră se află chiar dușmanul. Hai să-l lăsăm să creadă că nouă ne place de el! Zîmbiți-i cu toată gura, dar loviți-l cu creierul vostru, cu inteligența voastră. Aceasta este datoria voastră istorică la momentul actual.

Mulțimea de ofițeri a explodat din nou, în timp ce Ceaușescu dădea mîna cu unul dintre ei. Cei patru miniștri, împreună cu mine și cu Goga, continuînd și noi să batem ritmic din palme, i-am acompaniat pe Nicolae și pe Elena Ceaușescu pînă la mașina lor, în timp ce din foaier continua să se audă, răsunînd ca un tunet, sloganul „Ceaușescu și poporul!”

Eu am plecat împreună cu Ceaușescu.

ÎNCĂ O PARADĂ FĂRĂ ROST

— Hai să-i dăm lui Goga Steaua Republicii, Pacepa.

— Da' de ce să nu-mi dați și mie o medalie, Nicule ? a miorlăit Elena. Că doar eu am semnat certificam' Iu' Romcif.

— Vezi-ti de treabă, Elena. Nu putem să facem așa cunoscut public.

— Pot să fac o sugestie ? m-am băgat eu.

— Dă-i drumu', Pacepa.

— Ce-ar fi să punem în holul de la dreapta CNTC-ului o placă de marmură pe care să scrie că această instituție a fost concepută, proiectată și inaugurată de tovarășii Elena și TVicolae Ceașescu ?

— Cine a zis, Nicule, că Pacepa nu-i decît un pierde-vară ? în tot restul timpului cît a durat această călătorie, cei doi soți Ceașescu nu s-au putut opri să nu-și admire propriile realizări. Cînd a ajuns înapoi la biroul său, Ceașescu i-a cerut lui Manea să-i pregătească un decret prezidențial prin care DIE să fie autorizat să instaleze placa de marmură și de asemenea să acopere toată fațada clădirii CNTC cu marmură de prima calitate.

— Este a opta minune a lumii, nu-i așa ? a exclamat el semnînd decretul.

Cu binecuvîntarea lui Ceașescu, CNTC-ul urma să devină încă o întreprindere comunistă strălucitoare, placată cu marmură, ceea ce nu aducea nici cel mai mic cîștig, așa cum era și eleganta fabrică românească de tractoare din Brașov, de dimensiuni colosale, care era arătată fiecărei delegații mai importante venite din străinătate, dar care nu reușea să-și găsească beneficiari pe piața liberă pentru produsele sale; ori, cum era monstruoasa Casa Scînteii, care își întindea tentaculele pe multe hectare, dar care nu publica altceva decît cărți și periodice în care este vorba numai de Ceașescu, și pe care nimeni nu vrea să le cumpere ori să le citească.

Cînd am ajuns în cele din urmă acasă era trecut de ora zece, iar telefonul S tocmai suna.

— Generalul Pacepa la aparat.

— Salut șefu'. La telefon preaumilul sclav, Constantin Manea, lartă-mă că te sun așa de tîrziu. Am fost ocupat cu To-varășu', m-a ținut la reședință.

Vocea lui a coborît puțin, pe un ton conspirativ, ca și cum i-ar fi fost frică să nu fie ascultat telefonul.

— Știi ce m-a întebat astă-seară ? Cînd este ziua ta și citi ani o să împlinești. Cînd a auzit că o să faci cincizeci de ani, știi ce mi-a spus ? N-o să-ți vină să crezi, șefule. (Vocea lui a coborît și mai mult.) Tovarășu' a spus că vrea să te facă Erou al Republicii, și să îți dea a treia stea de general. După ce Manea a închis m-am dus direct la Fedot Lily. Ochii lui reflectau o spaimă pe care nu o mai văzusem niciodată în ei pînă atunci.

„Da, Fedot, știu care este pericolul,” am spus eu, fără să-mi mise buzele.

## CAPITOLUL XXVI

— Generalul Pacepa la telefon.

Abia trecuse de ora unu la amiază cînd am răspuns la telefonul S. Eram aproape sigur că de partea cealaltă trebuie să fie Elena. Spre deosebire de Ceașescu, ea trecea peste puiul de somn da la amiază.

— De ce nu mi-ai spus că astăzi o să ne ocupăm de TS-urile voastre în Comitetul Politic Executiv ? s-a răstit vocea aspră a Elenei la mine, venind din receptor.

TS era un termen introdus la noi de sovietici, venind de la spionajul *tehnologic și științific*.

— N-o să fiu în stare să spun nimic acolo, s-a plîns ea.

— Pot să vi-l trimit pe generalul Sîrbu chiar acum. O să vă explice el tot ceea ce e nevoie să știți,

— Cine dracu mai e și Sîrbu ăsta ?

— Este șeful TS. L-ați văzut la IPRS.

— Ai înnebunit ? Vino tu aici, în persoană, și chiar în clipa asta!

Zgomotul puternic care a venit din receptor a lăsat să se înțeleagă că mi-a trîntit telefonul, și cu multă violență.

BIJUTERIILE DIN CONTUL TA-78

M-am dus la biroul Elenei cît am putut de repede și am intrat direct la ea, fără să-l mai las pe ofițerul de serviciu de la intrare să mă anunțe. Știam că cu cît va sta mai mult singură, cu atît enervarea ei va crește mai tare, ca să ajungă curînd pînă la isterie. Atunci cînd am deschis ușa biroului, Elena se afla la masa ei de lucru, frunzărind un număr din *Scînteia*.

— De ce nu mi-ai adus raportu', mă, pierde-vară ? a izbucnit ea din nou, în timp ce eu stăteam în față biroului ei în poziție de drepti.

— Acesta este, tovarășă Elena, scris de mîna într-un singur exemplar, așa cum a fost aprobat de Tovarășul.

— Cîte pagini are ?

— Numai douăsprezece. Tovarășul a mai tăiat din el.

— Cum îți închipui tu că o să citesc douăsprezece pagini într-o singură zi ? mi-a aruncat Elena o privire veninoasă, înainte să înceapă să citească raportul.



După cîteva minute am aruncat o privire discretă în direcția ei și am observat că ochii îi erau ațintiți într-un punct aflat în spatele meu, avînd unul dintre degetele ei roze vîrîte în nas. Am așteptat.

— M-am mai uitat o dată la seturile pe care le-am adus cu noi de la New York, și pur și simplu nu pot să mă hotărăsc, dragă, a trecut Elena brusc la cea mai dulce voce a ei.

— Bijuteriile ?

— Ă-hă. Zău că nu reușesc să aleg măcar o parte din ele. Acesta era adevăratul motiv pentru care Elena mă chemase

la ea. Nu țin minte să se fi întîmplat vreodată ca ea să fi trimis vreo bijuterie înapoi, o dată ce punea mîna pe ele. Făcusem deja nota de plată pentru toate giuvaerurile acelea și o aveam la mine, în servietă, pregătită pentru Ceaușescu. Ca de obicei avea să rupă el însuși hîrțile cu socoteli ca și factura originală, în multe bucăți, cerîndu-mi să nu păstrez nici o copie, urmînd să fac plățile din contul TA-78.

— S-ar putea să mai am nevoie de cîteva zile ca să mă uit bine la ele, a continuat Elena, între timp tu ar trebui să încerci să le mai scazi din preț.

Cunoșteam și această tactică. După încă doua sau trei săptămîni, Elena avea să se plîngă din nou, mormăind ceva despre faptul că nu poate încă să se hotărască, urmînd apoi să nu mai amintească vreodată ceva despre acele bijuterii. Am fost întotdeauna înclinat să cred că în adîncul minții sale era din ce în ce mai convinsă că din moment ce ea a uitat despre existența giuvaerurilor, urma ca și plata lor să fie de asemenea uitată.

Elena m-a ținut acolo pînă ce trecuse deja cu cîteva minute de ora două și jumătate, cînd s-a dus să-l trezească pe Ceaușescu. La vremea aceea aveam o listă destul de măricică, cuprinzînd haine și alte lucruri pe care dorea să i le cumpăr, nu numai din New York, dar și de la Londra și Paris.-

— Ia-ți raportul de pe biroul meu, Pacepa, a spus Elena în timp ce ieșea. Cred că sîntem pe drumul cel bun. Ar trebui totuși să ne concentrăm pe Texas Instruments. Nu-i așa că ăștia sînt porcii cei mai scîrboși de care ai auzit pînă acum ?

Elenei îi veniseră dracii pe Texas Instruments în timpul vizitei pe care a făcut-o acolo, cînd și-a dat seama că nu va primi de la ei hainele de blană pe care le ceruse.

#### BRIGADA SD PENTRU SPIONAJ TEHNOLOGIC

În România ca și în celelalte țări est-europene, spionajul tehnologic a fost creat la cererea Uniunii Sovietice, la începutul anilor '50. În 1959 eu am devenit șeful componentei române a informațiilor tehnologice și am rămas în acel post pînă în anul 1962, după care am fost numit director adjunct al DIE, responsabil cu coordonarea în acel domeniu, printre altele, în anii aceia spionajul tehnologic al blocului sovietic ajunsese să fie o rotiță dintr-o mașinărie sofisticată, ținută permanent în funcțiune, din cauza incapacității regimurilor comuniste de a obține propriile lor tehnologii prin alte mijloace. Neavînd proprietate privată, concurență și inițiativă personală, blocul sovietic nu a fost în stare să facă vreun progres tehnologic autentic, în orice caz, și-a dovedit abilitatea de a fura și a reproduce tehnologia occidentală.

Spionajul tehnologic din România a fost organizat și a funcționat identic cu cel al KGB-ului, punîndu-se cel mai tare accentul pe tehnologia militară, în anul 1972, cînd Ceaușescu a preluat controlul asupra DIE, l-a reorganizat ca pe un serviciu independent pe care l-a numit „Brigada SD”, sigla SD neavînd nici o semnificație, mărind de peste două ori numărul agenților acesteia, dintre care aproape 300 aveau misiuni în străinătate – tot atîția cîți trimisese și KGB-ul în Occident pentru a obține informații tehnologice. Ceaușescu a lăsat neschimbată misiunea stabilită de Moscova, producția militară, însă a adăugat sarcini noi, intenționînd să transforme România comunistă într-o țară puternic industrializată, posesoare de energie nucleară, ca și importantă exportatoare independentă de arme. Brigada SD era organizată geografic, după țara care era vizată, iar în interiorul fiecărei țări, după teritoriile industriale. Cele mai importante servicii SD erau cele pentru Statele Unite, Japonia, Germania Federală, Marea Britanică, Canada, Franța, Italia și Țările Benelux, însă mai existau servicii individuale sau de grup în toate celelalte țări ale NATO, ca și pentru unele dintre cele mai reprezentative teritorii ale țărilor nealinate. Mai multe servicii specializate, aflate la conducerea celor create pe spații geografice, coordonau întregul potențial de spionaj al DIE care putea să aducă materiale folosite de industria de armament. Activitatea lor se baza atît pe cercetările României cît și pe cele speciale ale sovieticilor. Cererile sovietice, făcute de Comisia Industrială Militară, cunoscută sub numele de VPK, venit din rusește (*Voenna-Promîslennaia Kommissia*), erau trimise la București de KGB. Ca și în Uniunea Sovietică, cererile românești pentru tehnologie

militară erau făcute nu numai de Ministerul Apărării Naționale, ci și de toate celelalte ministere civile implicate în producerea de arme, dintre care cele mai importante erau ministerele Industriei Construcțiilor de Mașini, al Industriei Metalurgice și al Industriei Chimice.

Rezultatul furtului de tehnologie occidentală a fost pentru România dramatic, deoarece prin anul 1978 acesta devenise aproape singura componentă de importanță majoră în economia țării. În rîndul țărilor Pactului de la Varșovia, spionajul tehnologic românesc s-a ridicat de la obscurul loc pe care îl ocupa în anii '60 pînă în primele trei din vîrf în anii '70. În 1978 efortul cel mai mare din punctul de vedere al spionajului tehnologic era depus de Germania Democrată bazîndu-se pe numărul său record de ofițeri și agenți secreți care aveau acte de cetățeni\* vest-germani și care lucrau peste tot în lumea occidentală. Potrivit celor spuse de Brejnev și Andropov, locul doi era disputat la acea dată la Moscova de către polonezi și români, considerați a fi cei mai eficienți în obținerea de tehnologie militară de înaltă tehnicitate. Acestea erau rezultatele pe care Ceausescu vroia să le prezinte Corniței ului Politic Executiv, împreună cu dorința lui de a transforma spionajul tehnologic românesc într-o operațiune de masă, pentru ca mai apoi experiența României să fie împărtășită și celorlalte țări ale blocului sovietic.

Noul mod mai pragmatic al lui Ceausescu de a aborda această problemă venea să accentueze faptul că spionajul tehnologic era unul dintre factorii cei mai importanți ai României în cîstigarea de valută forte, dar și de economisire a unor importante sume de bani în ultimii ani, și că ar trebui dezvoltat în continuare pînă la punctul în care comerțul exterior să îi fie subordonat. Aceasta era în deplină concordanță cu principiile larg proclamate în interiorul blocului sovietic, și anume acela că nu numai că este moral admisibil pentru un guvern proletar de a fura de la dușrna-nii săi de moarte, dar era de asemenea și mult mai ieftin-decît să cumperi de la capitaliști. El considera că rezultatele operațiunilor TS ale DIE nu erau nici mai mult nici mai puțin decît glorioasa încoronare a acestor principii.

Cu puțin înainte de ora trei, Gheorghe Oprea împreună cu mine am fost chemați în biroul lui Ceausescu unde se afla și Elena.

— După ce Pacepa își prezintă raportul, a decretat Ceausescu, ar trebui să existe cîteva întrebări, iar tu ar trebui să dai tonul, Oprea. De exemplu, întreabă-l pe Burtică despre numărul total al reprezentanților comerciali pe care îi are el în Vest și cam cîți dintre aceștia au strîns informații tehnologice sau i-au ajutat pe agenții DIE să recruteze cetățeni occidentali. El o să ne clarifice totul. Sau întreabă-l pe ministrul industriei alimentare cît a plătit pentru a putea produce brînză franțuzească Ca-membert, după care turiștii străini sînt afit de înnebuniți. Cînd o să spună că asta se datorează operațiunilor TS, poți să te întorci și să-l întrebi pe ministrul comerțului interior de ce importă încă parfum franțuzesc pentru turiști. Dar fă în așa fel încît să se înțeleagă foarte clar ce vrei să spui — că este un *boanghen* idiot. S-a înțeles, Oprea ?

' — Da, tovarășe.

— L-am pregătit pe primul-ministru pentru această discuție. Tu cu cine ai mai vorbit ? a întrebat Ceausescu.

— Îi am pe Avram și pe Agachi ca principali vorbitori, a răspuns Oprea.

— Eu am vorbit cu Florescu și cu Lina Cibanu, a adăugat Elena.

— Aștia vor fi de-ajuns, a decis Ceausescu. Restul or să trebuiască să se descurce și singuri.

#### O ȘEDINȚĂ A COMITETULUI POLITIC EXECUTIV

Sala de ședințe a Comitetul Politic Executiv, decorată numai cu steagul partidului comunist și cu un tablou al lui Ceausescu, era amplasată doar la cîțivă pași distanță de biroul prezidențial. Cu toate că întrunirea fusese fixată la ora trei, toți erau deja la locurile lor cu mult înainte de ora două, încercînd să afle un cît de mic indiciu asupra motivului acestei întruniri. Membrii plini și cei supleanți erau așezați în jurul unei lungi mese dreptunghiulare. Adjunctul primului-ministru și ceilalți miniștri care nu erau membri ai Comitetul Politic Executiv erau aliniați lîngă perete. Ca de obicei, toată lumea era nerăbdătoare și neliniștită înainte de începerea ședinței. Nu de puține ori, un cuvînt rostit fără să fi fost îndeajuns calculat a provocat furia lui Ceausescu ori istericalele Eleați, aducîndu-i autorului eliberarea din funcția pe care o ocupa.

Ceausescu a venit la întrunire împreună cu Elena la ora trei și un minut și toată lumea a sărit în picioare, în deschidere el a spus:

— Ne-am adunat aici ca să analizăm excelențele și impresionantele rezultate ale serviciilor noastre de informații tehnologice și ca să stabilim noi căi de a extinde rolul lor, pe cât de secret, pe atât de important în societatea noastră.

Nici nu a terminat bine de rostit toate acestea, «că un sentiment de ușurare, de evidentă eliberare i-a cuprins pe cei ce se aflau în acea încăpere. Expresii ca „excelențele și impresionantele rezultate” și „un rol atât de important” erau semne clare că cei prezenți nu trebuiau să critice ci mai degrabă să aducă elogii.

Primul punct al ședinței l-a constituit raportul citit de mine, care se referea la ultimii cinci ani ai serviciilor de informații tehnologice și pe care le-am prezentat exact așa cum mi-l modificase și mi-l aprobase Ceausescu. Începea printr-o declarație în care afirmam că, din momentul în care Ceausescu a preluat controlul asupra DIE, serviciile de informații tehnologice intraseră într-o nouă eră, extinguându-se într-atât încât să includă aproape tot ce ar fi putut înlocui importurile și economisi astfel valuta forte. Partea cea mai apreciată a fost cea referitoare la industria chimică; „datorită contribuției personale și nemărginite a tovarășei Elena Ceausescu”, au fost construite fabrici întregi pe baza informațiilor tehnologice obținute prin spionaj, fără a cumpăra licențe străine sau a plăti pe mai-marii Occidentului. Printre exemplele pe care le-am dat acolo se aflau: o mare instalație automată pentru producerea polistirenului, în cadrul imensului complex petrochimic de la Borzesti, o fabrică de poliuretan și piele sintetică la Iași, una pentru melamină la Brașov, alta pentru filme și hârtie fotografică la Tîrgu Mureș, o întreprindere de producere a explozibililor plastici în orașul Victoria, fabrica de anvelope radiale din București, precum și unele secții noi pentru coloranți în Codlea. Industria medico-farmaceutică, aflată de asemenea sub oblăduirea Elenei și binecuvîntată de ea personal, a fost complet modernizată, folosindu-se tehnologii furate din America, Germania Federală, Franța și Italia. Noi întreprinderi de antibiotice au fost construite la Iași și la București, incluzînd instalațiile industriale de producere a cefalosporinului și a unei game de aureomicine. Venea apoi industria metalurgică, cu un număr de-a dreptul impresionant de tehnologii occidentale pentru oțelurile înalt-aliate, melalo-carbide și aliaje neferoase, ca și pentru oțelăriile și laminările modernizate, la care se adăuga o nouă industrie a aluminiului. Circuitele integrate americane și particulele electronice specializate erau acum produse de o industrie a electronicii bazată numai pe informații tehnologice furate și pe echipamente aflate sub embargo pentru blocul sovietic, dar care au ajuns în România fiind strecurate în mod secret peste graniță. Noi mașini și utilaje cu comandă digitală, motoare Diesel și o mare varietate de pompe de injecție de tip Bosch aveau de asemenea la bază spionajul industrial.

Lista mea era mult mai mare. Avînd ca fundamentare graficele de producție ale ministerelor industriale românești — excepție făcînd agricultura și industria militară — se estima că economiile nete anuale, care erau de la 600 la 800 de milioane, fuseseră realizate prin înlocuirea importurilor legale, dar foarte scumpe, cu informațiile obținute prin spionaj, ilegale, dar mult mai ieftine. Toate graficele fuseseră exagerate, mai întîi de ministerele care le făcuseră, după care la retușul final de însuși Ceausescu.

— Păcepa, ai făcut vreodată aprecierea, mi-a întrerupt Ceausescu lectura raportului, cam care este suma, în valută forte, pe care a adus-o fiecare ofițer TS trimis în Occident, și cât economisim astfel în medie ?

— Da, tovarășe. Trei milioane de dolari pe an pentru fiecare ofițer TS aflat în străinătate, aceasta a fost media ultimilor doi ani. Acest lucru este explicat în detaliu chiar aici, am replicat eu, arătînd spre o anumită planșă.

Ceausescu în persoană făcuse aceste estimări cu cîteva zile în urmă, exagerînd adevăratele raporturi pînă la a le mări de cîteva ori, ordonîndu-mi să prezint această situație pe o planșă separată de grafice.

— Dacă luăm în considerare rata oficială de schimb valutar, care este de cincisprezece la unu, ajungem la extraordinara sumă netă de 45 milioane de lei, produsă anual de fiecare dintre ofițerii TS. Dacă vom considera că salariul lor este de 45 000 de lei pe an de fiecare persoană, atunci vom obține un raport între salariu și beneficiu de unu la o mic, care este de departe cel mai înalt din lume.

Pentru cîteva momente Ceausescu s-a uitat rînd pe rînd la fiecare dintre noi, ca pentru a se asigura că am înțeles cu toții.

— Dacă facem acum același calcul, lu nd în considerare rata reală de schimb, pe care o folosim în calculele noastre interne, si care este — dar asta trebuie să r m n  numai între — de 40 de lei pentru un dolar, rezultatele la care ajungem sînt de-a dreptul uimitoare, nu-i a a ? Vă puteți imagina, tovar  i, ce se va  nt mpla c nd patria noastră va avea 3 000 de of teri TS trimi i în străinătate în loc de cei 300 c  i avem acum ?

Camera a început dintr-o dată să zumz ie din pricina mu  murelor de aprobare, unii dintre cei prezenți ridic ndu-se chi3' pentru a vedea mai bine plan ele si statisticile afi ate pe mă multe stative.

—  i acesta nu este dec t începutul unei noi ere, tovar  i, # adăugat Ceausescu.

 n partea a doua a raportului meu se găsea o declarație car  spunea că, în orice "caz, acestea sînt doar rezultatele minime-Numai 35 la sută din inventica si dezvoltarea industriei *civile* românești, nu mai mult de 50 la sută din industria militară  i doar aproximativ 60 la sută din producția agricolă se datorau — fie în parte, fie în totalitate — operațiunilor de spionaj, o imensă rezervă fiind lăsată pentru realizările ce aveau să urmeze. A treia parte a raportului avea ca subiect măsurile ce, trebuiau luate pentru extinderea substanțială a folosirii noilor tehnologii ob t nute prin spionaj industrial.

O atenție specială i-a fost acordată unei noi decizii guvernamentale secrete, HCM-272, ini iat  chiar de Ceausescu,  i care cerea tuturor ministerelor economiei să ob tin  rapoarte detaliate de la fiecare dintre angajații lor care c l tore te în Occident, descriînd toate companiile, instituțiile  i fabricile pe care le vizitează  i observ nd fiecare specialist sau tehnician din Vest pe care îl  nt lne te, iar aceste rapoarte să fie trimise la DIE. M-am aventurat să promit solemn că „of terii de informații r sp ndi i pe toată suprafa a p m ntului vor munci mai mult  i mai bine pentru a îndeplini importante sarcini care le-au fost date de cel mai stimat fiu al poporului român, conducătorul strălucit  i clarvăzător, tovarășul Nicolae Ceausescu".

—  ntreb ri, tovar  i ? a spus Ceausescu interrogativ. Numai Oprea a ridicat m na. Exista în interiorul Comitetul Politic Executiv o regulă veche, nescrisă, că nimeni nu trebuie să pună prima întrebare, în afară de cel desemnat special de Ceausescu să o facă. Fiecare membru  tia că înainte de a deschide gura trebuie să se uite atent în jur, să vadă din ce parte bate v ntul.

— Cu permisiunea dumneavoastră, tovarășe Nicolae Ceausescu, as vrea să pun c teva întrebări.

— Dă-i drumul, Oprea, pune-le. De asta sîntem cu toții aici. Nu vom pleca din această încăpere p n  c nd lucrurile nu vor fi clare pentru toată lumea.

— As vrea să-l întreb pe ministrul comerțului exterior dacă  tie c  i dintre reprezentanții săi în Occident sînt acum ceva mai mult dec t simpli cumpărători ai mărfurilor capitaliste. Nu  tiu dacă m-am făcut bine înțeles, tovarășe Burtică. S nte i foarte nou în această funcție.

Ministrul comerțului exterior, Cornel Burtică, a răspuns a a cum se aștepta Ceaușescu.  i-a făcut autocritica, at t a sa personală cât si a ministerului său, din cauză că mul i dintre reprezentanții pe care  i avea în Occident nu dădeau destulă atenție spionajului tehnologic, rug nd celălalte ministere să nu repete aceeași gre eal .

După ce Oprea  i-a lansat întrebările de asalt în legătură cu br nza Camembert si cu parfumul fransuzesc, ministrul comerțului interior, János Fazekas, s-a bătut cu pumnii în cap de fa a cu toată lumea datorită inabilității si a viziunii sale politice înguste, angaj ndu-se să colaboreze pe viitor cu DIE pentru a produce în România nu numai parfum fran uzesc, dar orice alte lucruri care ar fi fost pe placul turi tilor occidentali, de la whisky sco ian la  ig ri americane. I s-au mai alăturat apoi, în mod voluntar, alți trei miniștri, f c ndu- i autocritici dintre cele mai aspre si promi  nd să rezolve înlocuirea tuturor importurilor din Vest.

Înainte de a deschide discuția, Ceaușescu a subliniat că această întrunire nu inten iona să analizeze spionajul industrial teh-nico-militar,  i le-a cerut participanților să ocolească cu stricte e orice referire la astfel de secrete. Primul care trebuia să vorbească era primul-ministru, Manea Mănescu. Cuv ntarca lui nu a fost altceva dec t o lec ie despre lupta de clasă. Baz ndu-se pe principiile lui Marx si ale lui Lenin, conform cărora „orice este corect din punct de vedere etic dacă este făcut în beneficiul dictaturii proletariatului", a spus că Serviciul de Informații Tehnologice ca instituție nu ar trebui să aibă nici un scrupul ; că ar trebui să culegem sau să smulgem tot ce putem de la capitali ti, că metodele practice de înfăptuire a acestui transfer de informații ar trebui să fie limitat numai de limitele imagina iei : Mănescu

a mers mai departe, transportându-si ascultătorii într-o lume foarte secretă, invizibilă, lumea spionajului industrial, producând știință și tehnologie într-un ritm incredibil de rapid, mult superior chiar celor mai prestigioase și mai eficiente organizații și institute de cercetări de oriunde în lume. A prezentat cu mult patos lupta eroilor anonimi ai DIE pentru a smulge nu numai tehnologia prohibită nouă din cele mai bine apărate fortărețe ale Americii, ci chiar produse finite, echipamente și mașinării pe care americanii ni le interzic cu strictețe. Discursul lui Mănescu s-a încheiat cu un apel arzător pentru schimbarea drastică a mentalității noastre.

— Va trebui să stopăm o dată obiceiul de a-i plăti pe capitaliști pentru tehnologiile și echipamentele realizate de proletarii occidentali. Ele ne aparțin nouă, proletarii lumii revoluționare.

Apoi i-a rugat pe participanți să-si exprime încă o dată adîncă lor recunoștința „celui mai strălucit fiu al poporului român, care deschide astăzi noi orizonturi preaiubitei sale patrii”. Cu vocea lui puternică de tenor, Ion Avram ne-a oferit o lecție despre cum ar trebui folosite investițiile comune făcute cu Occidentul pentru a recolta bucatele capitalismului. A început prin a descrie o societate mixtă făcută cu o firmă vest-germană pentru producerea de transmisii turbo în România, motiv pentru care un număr relativ mare de specialiști din Germania Federală au fost aduși la Craiova. Aceștia au adus cu ei diferite documente tehnice, „pentru orice eventualitate”. Avram a evocat plin de compasiune lungile nopți petrecute acolo de ofițerii DIE, și de cei ai securității locale, pentru a fotografia aceste dosare.

— Știți ce am găsit acolo ? Miezul unei comori incalculabile, îngropate printre sute de mii de documente pe care le-am fotografiat, le-am găsit pe cele ce conțineau transmisii turbo pentru tancurile occidentale, de exemplu. Pentru tancurile occidentale, tovarăși ! Vă puteți imagina ce mare a fost surpriza noastră ? Fie și numai pentru asta și tot a meritat să băgăm banii în această investiție comună.

Un murmur de apreciere a străbătut întreaga încăpere. Ceaușescu a ridicat ambele brațe pentru a cere liniște.

— De cîte ori trebuie să vă spun, tovarăși, că ceea ce discutăm noi aici implică secrete de stat, pe care nu trebuie numai să le păstrăm, dar ar trebui de asemenea să le apărăm cu prețul vieții noastre ?

Avram a continuat descriind de data aceasta investiția făcută în cooperare cu compania franceză Renault, pentru a produce în România autoturismul Renault 12, cu numele românesc de Dacia, în trecut România nu reușise să exporte autoturisme Dacia în Occident, cu tot prețul foarte scăzut pe care îl aveau, de 1 000 de dolari bucata, căci, pentru a face economie de valută forte, licența franceză a fost achiziționată numai pentru modelul de bază, prototip, aproape fără nici un echipament opțional, fără accesorii. Avram a relatat atunci că tot ceea ce România nu a cumpărat de la Renault a obținut mai târziu prin canalele serviciilor de spionaj. Avram a mai spus că Ministerul Industriei Constructoare de Mașini vroia să-și exprime mulțumirile celor de la DIE pentru procurarea clandestină a tuturor acelor documente franțuzești, care a făcut posibilă eliminarea importului din Franța a peste 13 000 de variante și îmbunătățiri ale autoturismului de bază, care nu" fuseseră incluse în contractul de cooperare, re-prezentînd economii de peste trei milioane de dolari. El a subliniat, de asemenea, că unele dintre documentele conținînd îmbunătățiri ce puteau fi aplicate oricărei mărci similare de autoturisme ar trebui trimise în Uniunea Sovietică precum și în celelalte țări socialiste, pentru a fi folosite la propriile lor mașini.

— Această operațiune ne va aduce în situația de a putea exporta Dacia noastră în vestul Europei, tovarăși. Poate că într-o bună zi vom reuși să o exportăm chiar și în America ! *în emisiunea CBS Evening News din 7 mai 1986, Dan Rather a avut o emisiune specială intitulată „Dada, am pus mîna pe tine !”. Era de fapt o evaluare a autoturismului românesc Dacia, care tocmai începuse să fie pus în vînzare pe piața americană. Cu toate că Dacia părea să fie un chilipir, performanțele sale au fost găsite atît de slabe Incit Rather a găsit cu cale că este mai bine să-și bată joc de această mașină, arătînd că totul se sti'ică sau merge prost atunci cînd cineva încearcă să o conducă. Picătura care a umplut paharul a fost aceea că omul de pe ecran nu a mai putut să-i oprească motorul, nici chiar după ce a scos cheile din contact, dovedind asta prin luminile care refuzau să se aprindă”.*

î mult decît atît, a continuat Avram, avem acum o - vestitie nou-nouță făcută în cooperare cu

Citroen, pentru a produce în România unul dintre cele mai noi și mai solide autoturisme ale lor. Deja am trimis în Franța peste o sută de ingineri și tehnicieni pentru a afla totul despre acest autoturism Citroen. Cu toate acestea numai o mică parte dintre ei sînt oamenii mei, restul fiind de la DIE, înarmați cu cele mai noi aparate de fotografiat în miniatură și hîrtii fotografice de contact. Asta nu înseamnă că am făcut un sacrificiu. Din contră, tovarăși, a fost o mișcare calculată. Atunci cînd se vor întoarce, vom obține de zece ori mai multe informații decît dacă mi-as fi trimis numai proprii mei oameni la Citroen.

#### TRANSFORMAREA PROIECTELOR AMERICANE ÎN PRODUSE ROMÂNEȘTI

— Hai să mai ascultăm și pe altcineva, s-a adresat Ceaușescu celor de față.

Ministrul industriei metalurgice, Neculai Agachi, este un foarte bun povestitor, care vorbește o limbă română pitorească, colorată de accentul său moldovenesc puternic. El a început, nici mai mult nici mai puțin, decît cu debutul anilor '70, cînd, din ordinul lui Ceaușescu, România a început să-și exploateze marile sale depozite de bauxită pentru a deveni un producător de aluminiu. Din cauza restricțiilor politice și mai ales din cauza prețurilor prohibitive fixate la acea vreme de monopolurile aluminiului, ministrul lui nu a fost în stare să importe laminoare din Occident pentru prelucrarea aluminiului. De aceea România exporta aluminiul atît în țările estice, cît și în țările vestice sub formă de lingouri, într-o bună zi, printr-un raport confidențial l-a fost, atrasă atenția asupra faptului că o firmă vest-germană era în negocieri pentru achiziționarea a trei proiecte de laminoare pentru aluminiu din Statele Unite pentru folii tablă și alte structuri din aluminiu. L-a contactat chiar în aceeași zi pe Cea-"Șescu și a trimis un raport despre asta la DIE.

— Nu vreau să intru mai departe în detalii. Vreau numai să spun că în ziua de astăzi am un institut de proiectare cu totul special, unic și cum nu se mai poate mai secret, instalat în diferite case conspirative ale DIE, care se străduiește să transforme proiectele și planurile americane în produse românești, între anii 1983 și 1984, România va trebui să aibă cele trei laminoare de aluminiu date deja în folosință. „Nu cheltuiți banii poporului pentru a-i îngrașa pe capitaliști”, este ceea ce primul fiu al țării noastre continuă să ne spună în fiecare zi. Ar trebui să scriem aceste cuvinte cu litere de aur și să la agățăm peste tot în birourile noastre, tovarăși, și-a încheiat Agachi cuvîntarea.

Atmosfera a devenit mult mai relaxată atunci cînd ministrul industriei chimice, Mihai Florescu, ridicîndu-se în picioare, a luat cuvîntul, axîndu-se mai mult pe personalitatea Elenei, decît pe cea a lui Ceaușescu. Fost voluntar în Brigăziile Roșii în timpul războiului civil din Spania și membru al guvernului României de peste 25 de ani, Florescu uitase cu mult timp în urmă tot ceea ce știusese despre chimie, cu toate că era inginer din acest domeniu. A putut însă să se descurce datorită faptului că era un orator talentat. Subiectul pe care-l atacase acum se referea la arta de a ademîni companiile occidentale în București cu cît mai multă documentație tehnologică cu putință. A povestit că Ceaușescu i-a ordonat să elimine din planul cincinal importul din Vest a primei instalații românești de polistiren, iar în locul acesteia să construiască una cu propriile lui resurse, bazîndu-se pe cercetarea și proiectarea în domeniu din România.

— A fost ca și cum am fi inventat radioul încă o dată, după ce .Popov mai făcuse deja asta, dacă pot să zic așa, s-a lamentat Florescu, uitîndu-se cu vinovăție la Ceaușescu. (În blocul comunist european există politica de a înlocui inventatorii occidentali cu cei sovietici, în toate cărțile de isterie numele lui Marconi a fost șters, proclamîndu-se acum că radioul a fost inventat de un rus pe care îl chema A. Popov.) Numai simpla concepere și proiectare a unei mari fabrici de polistiren care să fie construită în România ar fi durat cel puțin patru sau cinci ani de eforturi intense și foarte costisitoare, a spus Florescu. Tovarășul însă, cu înțelepciunea sa, a găsit pentru noi o soluție incredibilă. M-a instruit cum să scriu niște adrese telefonice, pe care să ie trimit celor mai importante firme din domeniul chimiei din Germania Federală, Marea Britanic, Franța și Italia, în care să exprim interesul ferm al României de a achiziționa licențele de producție precum și cele mai mari instalații automate de polistiren.

Florescu a mai explicat că au venit la București șase companii occidentale pentru a face oferte și că negocierile au fost trăgănite timp de mai mult de un an, perioadă în care fiecare dintre acestea s-a vînturat încolo și înapoi, aducînd de fiecare dată noi proiecte și documentații tehnologice, din ce în ce mai multe, pe care negociatorii români le cereau. Totul era

fotografiat în mod secret și cu minuțiozitate de DIE, dar rezultatele erau considerate încă insuficiente pentru a permite conceperea completă a unei instalații în România. Asta pînă cînd o companie franceză, dorind să facă o ultimă demonstrație a superiorității sale, a adus întregul proiect al unei fabrici de polistiren la București, pe care tocmai i-l vînduse unei alte țări occidentale. Cu o precauțiune ușor de înțeles, francezii au cerut ca documentele-cheie să fie închise în fiecare noapte în seifurile hotelului Ath6nee Palace, unde locuiau ei. Aceste documente au fost mai mult decît de ajuns pentru o „soluție românească” a acestei probleme.

— Fără să achiziționăm vreun proiect din străinătate, vreo licență sau ceva asemănător, a trîmbițat Florescu, țara noastră a fost în stare să construiască o imensă instalație de polistiren în cadrul Combinatului Petrochimic Borzești. Și tot el a adăugat un final înflorit: Nu pot să termin aici fără să-mi exprim nemărginita grațitudine celui mai strălucit fiu al poporului nostru, tovarășului Ceausescu si marelui nostru om de știință și academician, tovarășa Elena Ceausescu. Ei deschid, ca întotdeauna, noi si originale drumuri pentru a conduce România pe drumul spre glorie si comunism.

— în anii '60, s-a adresat Ceausescu adunării, Bucureștiul era plin de oameni de afaceri occidentali, care semnav contracte pentru exportul de echipamente industriale către România, în perioada actuală companiile occidentale ne vizitează încă, venind cu oferte pe care și le susțin cu o impresionantă documentație tehnică, dar sînt semnate din ce în ce mai puține contracte. Exemplul dat de Florescu trebuie luat de către toată lumea ca model viu pentru viitor.

— Ai început să îmbătrînești, a spus Elena cu glas dulce, uitîndu-se spre Florescu cu afecțiune, acesta fiind principalul ci favorit. Nu ți-am spus să povestești aici întîmplarca pe care mi-ai povestit-o si mie, despre compania aia mare, nazistă, care a uitat de tot despre faptul că noi le-am naționalizat fabricile de aici din România ?

— I.G. Farben Industry, tovarășa Elena. Aveți dreptate, am început să îmbătrînesc, a recunoscut el cu slugărnicie.

Ne-a povestit apoi cum întreprinderea Colorom-Codlea, care produce coloranți, fusese în trecut o filială a lui I.G. Farben, care după cel de-al doilea război mondial a căpătat numele de Höchst.

— în timpul vizitei pe care am făcut-o la Höchst cu cîțiva ani în urmă am întîlnit un german care s-a născut în România si care mi se adresa cu „Herr Genosse”, adică „Domnule tovarăș”. Era foarte interesat de Colorom, unde a lucrat înainte să emigreze...

— Ai grijă ce vorbești, l-a întrerupt Ceaușescu.

— Nu voi spune nimic în plus despre acel om. Numai că de cîțiva ani buni încoace, am tot primit în fiecare lună dale exacte despre ceea ce face Höchst în producția sa de agenți coloranți. Zilele trecute am încercat să fac o glumă pe seama acestuia cu tovarășa Elena. Am spus că, după cîte se pare, la Höchst încă nu a ajuns vestea că întreprinderea Colorom a fost naționalizată: trimit încă la Colorom fiecare nouă formulă pe care o pun la punct, ca si cum ar fi încă una dintre filialele lor.

Ministrul industriei ușoare, Lina Ciobanu, a fost cea care a urmat. Elena a selectat-o personal pe Lina Ciobanu dintr-un grup de activiști de partid, pentru a fi singura femeie, în afară de ea însăși, care să facă parte din Comitetul Politic Executiv. Alegînd-o pe ea, principala satisfacție a Elenei nu a fost numai aceea că „cealaltă femeie” nu va încerca să intre în competiție cu ea, dar în special că respectiva o va face pe Elena să arate mai bine, prin comparație. Lina Ciobanu arăta ca un activist politic sovietic de demult, cu părul strîns energic la spate într-o coadă, cu pieptul enorm, ieșit mult în afară și chinuind nasturii ce aproape stăteau să sară de pe jacheta sa cu aspect cazon, închisă pînă sus, chiar sub bărbie, cu fusta ei dreaptă si lungă

pînă la gambe si cu pantofii ci solizi. Mai mult decît atît, ca își citea discursurile asemenea unui comisar.

— La începutul anilor '70, a început ca, un cetățean american, care era președintele unei companii americane din California și agent DIE, a raportat că inginerul-șef al unei fabrici de geamuri aparținînd de uzinele Ford se pregătea să vîndă un proiect tehnic complet al sticlei plate de Pittsburgh, încercînd să obțină pe sub mînă suma de 200000 de dolari...

— Hai să trecem peste astfel de detalii, Ciobanu, a admones-tat-o Ceausescu pe vorbitoare.

Numele și funcțiile fac mai mult rău decât bine dacă sînt date aici, a sfătuit-o el calm, căci este foarte curtenitor cînd vorbește cu o femeie.

Oricum, Lina Ciobanu a continuat să turuie ca o mitralieră, citind mai departe discursul pe care i-l pregătise pentru această întrunire unul dintre consilierii ei.

— România, un producător și exportator tradițional de sticlă, era foarte interesată. A fost aranjată o întîlnire la un hotel din America pentru a face schimbul: proiectul contra sumei de 200 000 de dolari, dar înainte ca înțelegerea să fie dusă pînă la capăt, toți participanții au fost arestați și...

— Tovarășă Ciobanu, pe noi nu ne interesează povești de propagandă americană. Ne-am adunat aici ca să decidem ce avem de făcut în viitor. Este clar ?

— Da, tovarășe Ceaușescu. Inginerul respectiv a fost dat afară din serviciu. La doi ani după aceea a venit la București un american care a cerut să mă vadă și mi-a propus să proiectez o fabrică de sticlă ca cea de la Pittsburgh care să fie construită în România, contra sumei de 300 000 de dolari. Era același inginer, numai că prețul lui era de data aceasta mult mai mare ! Am raportat imediat acest caz celor de la DIE, iar inginerul a fost contactat de același agent DIE care luase legătura cu el și în trecut, cel care fusese declarat de către americani *persana non grata*...

— Sss! Aruncă hîrțile alea tîmpite jos, în clipa asta! Aruncă-le jos ! Aruncă-le jos ! a țipat Elena cuprinsă de isterie, pînă cînd Lina Ciobanu a aruncat într-adevăr hîrțile cu discursul pe jos.

— Acum spune-ne, dragă, povestea asta cu cuvintele tale. Poți să faci asta, nu-i așa ?

Lina Ciobanu s-a clătinat nervos, trecînd de pe un picior pe celălalt, după care a dat din nou drumul la mitralieră.

— Era vorba de Hohn Akfîrat, tovarășă Elena, turcul acela care era de cetățenie americană și avea funcția de inginer-sef la Fabrica de sticlă Ford, și îl știți și dumneavoastră, că v-am vorbit de atîtea ori despre el...

— Dar mai bine citește-ne de pe hîrțile alea, tovarășă Ciobanu. Citește doar! i-a tăiat-o Ceaușescu, spre satisfacția Linei, care s-a aplecat imediat și a cules discursul de pe jos încercînd să găsească unde rămăsese atunci cînd a fost întreruptă de Elena.

— O mare echipă de ingineri, traducători și desenatori tehnici a fost instalată în diferite case conspirative ale DIE, fiind pusă la dispoziția inginerului american. Ei au reușit să proiecteze o imensă fabrică de sticlă, ca cea de la Pittsburgh. Cu cîteva zile în urmă ca a fost dată în folosință pentru producția experimentală, în interiorul unei instalații tehnice deja existente, Fabrica de sticlă de la Scăeni. Inginerul american și-a primit suma de 300 000 de dolari, neimpozabili. Această sumă reprezintă întreaga valută forte pe care am cheltuit-o pentru această întreprindere. Dacă ar fi fost importată în mod legal, ar fi costat 14 milioane de dolari, plus 15 ani de plată a drepturilor de folosință. Americanul a început acum încă un proiect „consultativ” pentru noi, constînd într-un nou tip de sticlă americană, numită „sticlă lansată”, pe care vom începe s-o producem în trei mari fabrici în mai puțin de doi ani. În curînd veți putea găsi articole românești de sticlărie în orice magazin universal din vestul Europei și din Statele Unite, scoțînd astfel din competiție multe corporații vechi, atît europene cît și americane. Acesta este drumul comunist al tovarășului Ceaușescu, prin care vom crea industria noastră de sticlă fără să cumpărăm licențe capitaliste și fără să plătim drepturi de folosință. De aceea vreau să adaug glasul meu celorlalte, peste zece milioane, ale femeilor din România! Vă mulțumim, tovarășe Nicolae Ceaușescu! Vă mulțumim dumneavoastră care ne sînteți mai mult decât tată, frate, soț și fiu în același timp !

#### SPIONAJUL ECONOMIC TOTAL

Era aproximativ ora șase cînd Ceaușescu a început să prezinte „noua lui ordine economică” și directivele sale ferme pentru viitoarele relații tehnologice și economice ale României cu Occidentul. Așa cum face de obicei cînd are de ținut o cuvîntare importantă, începe cu o voce foarte scăzută, aproape în șoaptă. — Ceea ce am discutat astăzi aici s-ar putea să fie ceva nou pentru unii dintre voi, tovarăși, dar nu pentru noi toți. Ca și în multe alte domenii în care România deține supremația, partidul nostru comunist și-a format și dezvoltat propriul său concept, original, asupra serviciilor de informații tehnologice, cu cîțiva ani în urmă. Ele s-au dovedit a fi substanțial superioare celor pe care le-am moștenit de la Moscova.

Apoi Ceaușescu a scos în evidență care sînt principiile lui despre un spionaj total, tehnic și științific, îndreptat împotriva Occidentului; importurile din lumea capitalistă ar trebui să devină



acum o excepție, nu o regulă.

— în timpul vizitei pe care am întreprins-o în 1975 la Tokyo, mi s-a spus o poveste foarte interesantă. Era vorba despre cum au reușit japonezii să-si construiască o industrie foto. Nu vă voi spune dacă a fost Canon, Nikon, Minolta sau altă firmă, pentru că am promis că voi păstra secretul; dar hai s-o botezăm „To-kon”. Când au început, nu aveau nici măcar cele două strunguri montate într-un garaj abandonat cu care si-a început Sony activitatea. „Tokon” a început prin a angaja 160 de ingineri din domeniul opticii și al mecanicii, fiecare dintre aceștia primind câte un plic sigilat, în interiorul acestora se aflau nume ale unor companii, occidentale unde inginerii trebuiau să reușească să se angajeze timp de trei ani si numele echipamentului fotografic sau al unei părți a acestuia pe care fiecare trebuia să învețe să-l producă. Unii, de exemplu, s-au dus la Leica sau la Rolliflex pentru a învăța cu ce se face sașiul, partea mecanică, electronică sau fotoelectrică a aparatului de fotografiat. Alții s-au dus la Zeiss-Ikon să învețe totul despre lentile. Pe toată această perioadă ei au fost plătiți și de „Tokon”, în plus față de salariile pe care le luau de la Leica, Rolliflex sau Zeiss. Când s-au întors în Japonia au proiectat diferite modele de aparate de fotografiat, bazându-se pe ceea ce au furat de la firmele din vestul Europei, apoi au construit o fabrică modernă si bang! dintr-o dală „To-kon” a început să inunde piețele lumii cu aparate de fotografiat foarte bune, dar care erau mult mai ieftine decât cele europene. Nu a fost pierdut nici timpul cu cercetarea, nu a fost cumpărată nici o licență ori ceva asemănător si nu au fost plătite drepturi de folosință. Acesta este drumul pe care trebuie să-l urmăm și noi în viitor. Cu o singură diferență: noi nu îi vom plăti pe inginerii noștri de două ori. Noi sîntem comuniști, nu capitaliști. Noi sîntem chemați să ne îmbogățim patria și nu propriile buzunare, tovarăși, si-a dus Ceausescu povestea pînă la slîrșit.

După aceasta el a început să împartă ordine cu abilitatea unui agent de spionaj profesionist, care făcuse toată viața numai asta. Comerțul exterior trebuia reorganizat astfel încît importurile să fie subordonate total principiului spionajului economic total. Fiecare reprezentant comercial din Occident trebuie să aibă un rol dublu. Fiecare contact cu firmele din Vest trebuie analizat în scopul obținerii de informații tehnico-științifice. Fiecare specialist occidental înfîlnit în timpul negocierilor comerciale trebuie raportat celor de la DIE. Toate investițiile comune sau în cooperare cu companiile din Vest trebuie să fie subordonate unicului scop de a obține noi mijloace tehnologice si informaționale. Ministerele industriale românești trebuie să atragă un cît mai mare număr de occidentali la București și să-i facă să aducă cu ei documente semnificative. Securitatea internă si cu DIE trebuie să vegheze tot timpul pentru ca efectiv fiecare vizitator vestic, venit cu probleme tehnice, comerciale sau financiare, să nu scape cu bagajele necontrolate, astfel încît toate documentele secrete de valoare să fie fotografiate.

— Florescu nc-a spus o poveste interesantă despre un emigrant român care a devenit un agent foarte folositor, a spus Ceausescu. Vreau să vă spun acum o altă istorioară. Nu cu mult timp în urmă, l-am trimis pe Pățan la Beijing să-i propună tovarășului Hua Guo-Feng ca serviciile noastre de spionaj din străinătate să lucreze împreună.

Ion Pățan era vicepreședinte al Consiliului de Miniștrii, însă pînă în martie 1978 fusese si ministru al comerțului exterior.

— Și știți ce a spus tovarășul Hua ? „Noi nu avem spioni în Vest”. Puteți să credeți așa ceva ? Când Pățan a insistat, tovarășul Hua a replicat: „Spune-i prietenului meu Ceausescu că noi nu avem spioni în Vest, însă avem acolo o sumedenie de patrioți”. Asta este ceea ce ar trebui să facem și noi, tovarăși. Avem peste 600 000 de români care trăiesc în Occident, cei mai mulți dintre aceștia în America. Detroit și Cleveland sînt cele mai mari orașe românești, în afară de București. Și mai avem o grămadă de germani care trăiesc în Germania Federală, care sînt fie născuți în România, fie de origine română. Nu mă bazez pe evreii români care sînt răspîndiți peste tot în lume. Trebuie să-i transformăm pe toți, unul câte unul, în patrioți care luptă pentru țara lor în străinătate, în soldați aflați în serviciul Partidului Comunist! Ceausescu a culminat ridicînd vocea foarte tare și lovind cu pumnul în masă. Pentru încă o jumătate de oră, sau cam așa ceva, a continuat pe același ton, descriind viitoarea Românie comunistă în viziunea lui, care ar trebui să devină una dintre primele zece puteri ale lumii, bazîndu-se pe spionajul economic. Ceausescu a încheiat apoi cu un mesaj: — Cu geniul său inegalabil, Lenin a definit viitorul revoluției sale proletare printr-o formulă matematică simplă: „Comunismul, egal putere politică plus electrificare”. Astăzi, după șaizeci de ani, aș vrea să mai adaug o nouă piatră de temelie marxism-le-ninismului: comunismul modern, egal comunism național plus informații tehnologice și bani de la capitalism. Aceasta, tovarăși, este contribuția românească la marxism! a terminat Ceausescu.

Fața lui devenise de un roșu aprins, iar fruntea îi era îmbro-bonată de transpirație. Participanții s-au ridicat în picioare și au început să bată ritmic din palme. Ceausescu a dat din mâini, iar asistența a încremenit.

— Am auzit unele voci ridicându-se în câteva dintre celelalte țări ale Pactului de la Varșovia, cerînd anumite liberalizări pentru un grad mai mare de autonomie industrială.

— Asta este anarho-socialism, a strigat Mănescu, încercînd să-l anticipeze pe Ceausescu.

— Acesta este adevărul, tovarăși. Ar trebui să cerem astăzi, încă o dată, o mai mare disciplină de partid, la toate nivelurile. Aici, astăzi, am dat rapoarte, am pus întrebări, am criticat, am discutat. Acum însă trebuie să luăm o decizie, tovarăși. O decizie unanimă, ca întotdeauna, care va trebui să devină literă de lege pentru fiecare român care trăiește în interiorul și exteriorul granițelor noastre. Cine este pentru aprobarea noului concept despre serviciile de informații tehnologice, tovarăși ?

Toată lumea a izbucnit în aplauze, care s-au transformat în bătăi ritmice din palme, rituale. Pentru un timp destul de îndelungat, Ceausescu s-a prefăcut că este ocupat cu hîrțile care erau întinse pe masă, în fața lui, căutînd cîte una, rearanjîndu-le la locul lor, punîndu-și dosarul în ordine. Apoi a ridicat din nou mîinile și a continuat, fără să se uite la noi, vorbind foarte repede, ca un agent de licitație american!

— Este cineva împotriva ? Se abține cineva ? În deplină u-nanimitate Comitetul Politic Executiv al Partidului Comunist Român aprobă noul concept despre serviciile de informații tehnologice așa cum a fost descris în raportul prezentat aici și în concluziile întrunirii noastre. La numai cîteva minute după ce a părăsit sala, Ceausescu m-a chemat în biroul lui. Stătea în picioare în mijlocul camerei, alături de Elena.

— Cîți dintre directorii întreprinderilor de comerț exterior sînt ofițeri ?

— Unsprezece ofițeri DIE și unul DIA, din patruzeci și unu. Douăzeci și șase sînt colaboratori.

— Pînă la sfîrșitul anului trebuie să fie toți ofițeri bine acoperiți. Adu-mi-i aici unul cîte unul. O să le dau gradele militare cuvenite. S-a înțeles ?

— Da, tovarășe.

— La fel cu Ministerul Afacerilor Externe, a adăugat Ceausescu. Însă asta trebuie să rămînă secret pentru Andrei și Burtică. Miniștrii sînt oricum roțiți din doi în doi ani aproximativ, nu-i așa ? a spus el făcîndu-mi cu ochiul.

## **CAPITOLUL XXVII**

— Generalul Pacepa la telefon.

— Să trăiești, șefule. Cred că mai bine mîncai c.... cu ceapă decît să răspunzi la telefonul ăsta. Tovarășu' vrea să vii aici i-mediat. Habar n-ai ce furtună groaznică te așteaptă cînd o să apari, șefule.

— Vin imediat acolo, profesore.

### **ÎNCĂ UN SPION SOVIETIC ?**

Abia trecuse cu cîteva minute de ora zece dimineața atunci cînd am părăsit biroul pentru a pleca spre Ceausescu. Așteptîndu-mă, ca de obicei, la capătul scărilor, Manea mi-a dat un raport sumar, cu tonul său obișnuit, monoton și lipsit de implicare, ce nu trăda niciodată nici frica și nici satisfacția.

— Postelnicu era deja aici și îl aștepta, atunci cînd Tovarășul a sosit azi-dimineață. Tovarășa Elena se afla împreună cu el, — ea nu vine niciodată atît de devreme — și au intrat în birou toți trei o dată, ca și cum ar fi știut și ea ce avea să urmeze. Postelnicu a spus că este vorba de ceva urgent. Tovarășul parcă era un morman de zbîrcituri. Arăta aproape la fel ca în ziua în care a rupt decretul ce îl făcea pe Miliatru șeful Statului Major.

Atunci cînd am intrat în biroul lui Ceausescu, acesta încă zbiera violent, lovind puternic cu pumnul în masă. Fața îi era roșie de mînie. Elena și Postelnicu erau așezați la o masă amplasată în fața biroului său. În mijlocul acestei mese se afla un casetofon.

— D-de ce n-nu m-mi-ai r-raportat c-că L-Luchian e-este ofițer K-KGB ? a urlat Ceausescu la mine.

După aceea seară de la Ath6nee Palace, cînd Luchian l-a luat pe Nicu de gulerul hainei și l-a aruncat afară pe ușă, am tot așteptat să se întîmple ceva. În orice caz, asta era cu mult peste ce mă așteptam cu.

— S-spune-i, P-Postelnicu ! A-arată-i ce-ai a-aflat, a tunat Ccausescu.  
— L-am prins pe generalul Luchian că vorbește fluent rusește! a spus Postelnicu aruncându-mi bomba în brațe.

— Dă drumul la casetofon î a lătrat Elena.

Postelnicu, care niciodată nu așteaptă să i se spună un lucru de două ori, mai ales de către Elena, s-a îndreptat supus spre casetofon, apăsând pe buton. Se auzeau două voci, una de bărbat, alta de femeie, care discutau despre niște oaspeți care tocmai pleaseră. Cu toate că pe casetofon exista un puternic zgomot de fond, am putut recunoaște vocea lui Luchian și a soției sale, Silvia. Apoi vocile lor s-au auzit din ce în ce mai încet, stingându-se complet. M-am mirat că înregistrarea era de o calitate atât de proastă, pentru că Luchian avea microfoane ascunse în toate camerele.

— Aici este! a tipat Elena.

Am putut auzi cât de cât niște cuvinte în limba rusă, dar, de vreme ce nu cunoșteam această limbă aproape deloc, ca și Elena de altfel, nu am putut să înțeleg nimic. Și nu am putut nici să-mi dau seama dacă cele două voci sînt tot ale soților Luchian.

— D-doi a-agenți s-secreți a-ai K-KGB ! Și unul dintre ei chiar aici, în clădirea asta chiar, si tocmai d-deasupra b-biroului meu!

Furia lui Ceaușescu a crescut tot timpul, iar Elena pune mereu paie pe foc, dînd banda înapoi și punînd-o din nou de mai multe ori.

— Luchian și nevastă-sa nu sînt altceva decît doi agenți secreți sovietici, infiltrați în Românig în timpul tulburărilor din perioada 1944-45, a declarat Ceaușescu la o oră după aceea, dispariția bîlbîielii fiind un semn sigur că începuse să fie stăpîn pe sine. A mai spus că cei doi erau români basarabeni și de acolo veneau și greșelile de limba română pe care ei le făceau. KGB-ul le dăduse acte de cetățeni români născuți la Tighina, i-a înarmat cu certificate de naștere false care nu puteau să fie verificate, pentru că Tighina se afla acum în Uniunea Sovietică, si au inventat chiar și morminte false la București pentru părinții lor. Nu era nici o îndoială despre asta. Conversația în limba rusă era cea mai bună dovadă. Soții Luchian nu trebuiau însă arestați; ei trebuiau neutralizați într-un mod diferit. Pînă în ziua în care se va ajunge la o decizie finală, vor trebui ținuti sub supravegherea cea mai atentă.

Atunci cînd am plecat, împreună cu Postelnicu, Elena era încă așezată pe același scaun, strîngînd cu ambele mîini caseto-fonul. La masa lui de lucru, Manca se ocupa cu răsfoitul unor hîrtii, 'indiferent față de tot ce se întîmpla în jurul lui. A remarcat numai, în treacăt, pe tonul său monoton, fără inflexiuni:

— Arc de gînd tovarășul să rupă încă un decret ?

#### NEUTRALIZAREA POSTULUI DE RADIO EUROPA LIBERĂ

Eram în mașină întorcîndu-mă de la birou atunci cînd a sunat radiotelefonul de la bord, auzindu-se în difuzor:

— Șaizeci si doi să se prezinte imediat la raport la zero unu. Repet, șaizeci și doi să se prezinte imediat ta raport la zero , unu.

— Șaizeci și doi este în drum către zero unu, am răspuns eu. Cînd am ajuns la cancelaria lui Ceaușescu, Manea era afară si mă aștepta.

— Iar a început un ciclon distrugător, cu Coman si Postelnicu, iar în mijlocul furtunii este acum Plesîță, în timp ce tovarășa Elena trage puternic la foaie. Este vorba despre radio Europa Liberă ; au găsit ceva în buletinul pe care l-ai adus. Sper să n-o mai țină prea mult așa, că am bilete la Operă pentru diseară. *Manon* de Massenet. Nu am chef să-mi stric seara asta așa cum și-a distrus Manon Lescaut viața.

*Manon* era opera care îi plăcea lui Manea cel mai tare. Se gîndea la el însuși ca la un fel de Manon, care își risipește viața alături de un curtezan pe care îl chema Ceaușescu.

Mă așteptam la o izbucnire în legătură cu acel buletin zilnic, în care se vorbea despre noi si cuprindea extraordinar de violente atacuri făcute de radio Europa Liberă la adresa cultului personalității lui Ceaușescu. Atunci cînd am intrat, Ceaușescu era așezat la masa lui de lucru aruncînd priviri îngrozitoare, iar în spatele lui stătea țeapănă Elena. Ajunsese la mijlocul ordinelor pe care le avea de dat, acesta fiind un semn că atmosfera începuse deja să se calmeze. Coman, Postelnicu si Plesîță mîzgăleau ceva de zor în carnetele lor de notițe.

Ceaușescu a continuat să vorbească, fără să catadicsească să-mi arunce măcar o privire. A spus că

nu mai vroia ca numele de radio Europa Liberă să mai fie pronunțat vreodată în biroul lui. Că ar trebui înlocuit cu un nume de cod, ceva de genul „lahi-chi-iac”. Sau chiar mai bine „Cutia cu trăncăneli”. Că ar trebui creată o unitate specială de securitate care să nu se ocupe de altceva decât de „Cutia cu trăncăneli”, pînă la anul. Că informatorii confidențiali ai miliției și securității de pe întreg teritoriul țării ar trebui să se implice în această operațiune. Să fie aplicată cenzura totală asupra corespondenței spre și dinspre Occident, cu confiscarea sau reținerea tuturor materialelor adresate „Cutiei cu trăncăneli” sau în legătură cu aceasta. DGTO ar trebui să raporteze imediat tot ce descoperă prin microfoanele sale ascunse, prin interceptarea telefoanelor sau prin cenzurarea corespondenței despre 5ci ce ascultă emisiunile „Cutiei cu trăncăneli”. Astăzi, „Cutia cu trăncăneli” si-a aruncat veninul. Dar în ziua în care emisiunile ei nu vor mai fi un simplu atac la adresa partidului și a activiștilor guvernamentali ci de-a dreptul va apela la ei, încercînd să-i învîrtească pe micile ei degete și să-i ademenească pentru a-i face să treacă de cealaltă parte, ei bine, atunci ea va deveni cu adevărat o otravă ucigătoare. Iar noi trebuie să fim pregătiți pentru ziua aceea.

— Trebuie să reconstruim centrul de bruiaj, a spus Ceaușescu în final, adresîndu-mi-se mie. Centrul românesc de bruiaj fusese demontat cu ani în urmă, iar clădirile în care funcționase fuseseră transformate în săli de clasă pentru școala DIE. Echipamentul de bruiaj demontat, furnizat în cea mai mare parte de Uniunea Sovietică în anii '50, fusese pus la păstrare, gata de a fi pus oricînd în stare de funcționare. Era păstrat la un loc cu alte transmisoare sovietice de bruiaj, mai noi și mai puternice, primite de la Moscova de-a lungul anilor. Ceaușescu a ordonat ca centrul de bruiaj să devină operațional în mai puțin de șase luni. Bucureștiul și teritoriile locuite de etnici unguri și germani urmau să fie bruiaate la intensitatea maximă. Dacă era nevoie de mai mult echipament, acesta trebuia să fie cumpărat imediat din import. După cîteva minute, în care «a mai dat niște ordine, Ceaușescu a ridicat mîini-le, semnalînd astfel că a terminat.

— Tu rămîi aici, Pacepa, a adăugat ci. Ceaușescu s-a ridicat de pe scaun, a ieșit din spatele mesei de lucru și a început să se plimbe în jurul camerei, cu ochii în pămînt, privindu-și picioarele, cu brațele lui lungi atîrnînd rigid pe lîngă trup și cu mîinile făcute căuș, cu dosul palmelor la vedere. Elena s-a luat după ci, clătînîndu-se ca să țină ritmul. Ceaușescu mi-a făcut semn cu mîna să mă așez la rînd. Dădeam ocoluri prin cameră într-o procesiune tăcută, făcînd-u-mă să mă gîndesc la marșul spre eșafod din *Simfonia fantastică* a lui Berlioz.

Ceaușescu a spart în cele din urmă tăcerea, vorbind însă extraordinar de încet.

— Mai bine as neutraliza „Cutia cu trăncăneli” din interiorul ei, decât să o bruiez tocmai de aici. Bruiajul nu va face decât să ațîțe interesul pentru ea. Vreau să scap de Bernard, a continuat el, vocea coborîndu-i încă și mai jos.

Noel Bernard era directorul Departamentului de limba română al postului de radio Europa Liberă. Lui Ceaușescu îi era teamă că Bernard va schimba politica postului de radio pe care îl conducea, de discreditare a vîrfurilor conducerii României, promovînd una prin care folosindu-se de vulnerabilitatea unor funcționari importanți să-i facă să colaboreze cu Occidentul. Pe Ceaușescu îl înspăimînta să se gîndească la orice fel de trădători, dar ideea de a-i descoperi pe unii la cel mai înalt nivel era pentru el un adevărat coșmar.

— Și de Georgescu, Nicule! a adăugat Elena cu glas tare. Bernard era fiara neagră a lui Ceaușescu, iar Georgescu spaima Elenei.

I-am amintit lui Ceaușescu că el personal l-a însărcinat pe Luchian să se ocupe de problema lui Georgescu, și că Luchian părea optimist, căci spera că va obține în curînd unele rezultate.

— L-Luchian c-este u-un o-om m-mort. D-DIE ar f-face b-bine s-să se ocupe d-de Georgescu s-si să termine c-cu e-el, a spus Ceaușescu abia auzit.

Atunci cînd plecat, Ceaușescu era încă într-o foarte proastă dispoziție, însă se calmase oarecum, pînă la punctul în care să știe exact ceea ce vrea.

#### PREGĂTIREA VIZITEI LA LONDRA

Întors în biroul meu, am încercat să-mi intru în ritmul normal, în rutina conducerii unui serviciu de informații în străinătate, care își lărgea într-un ritm constant sfera de activități de la un timp încoace, ajungînd să fie implicat în aproape toate domeniile specifice, de la spionaj, influență, dezinformare, trafic de arme și oameni, contrabandă cu droguri, pînă la urmărirea cu ajutorul microfoanelor ascunse, montate prin casele și birourile tuturor conducătorilor României.

Instituțiile guvernamentale civile s-au dovedit incapabile de a salva țara de la dezastrul economic, și chiar Ceaușescu, în mintea lui, credea că întreaga țară ar trebui într-adevăr condusă în stilul operației „Orizont”.

Se întunecase deja atunci când a sunat din nou telefonul S, în București zilele de aprilie fiind încă scurte:

- Generalul Pacepa la aparat.
- Aici e sclavul tău, șefule. Cum e vremea pe acolo ?
- Liniștea de după furtună, profesore.
- Pe aici la fel. Tovarășa Elena tocmai a plecat, dar atunci când a deschis ușa am putut simți cât de încărcată era atmosfera înăuntru. Avea la subraț un casetofon, cu toate că nu părea să se ducă la dans. Acum și Tovarășul este pe calc să plece. Ia ghici ce se va întâmpla după aceea ?
- Constantin Manea se duce să vadă *Manon*. Are bilete la Operă pentru diseară.
- Iar dumneata, șefule, te vei duce să te întâlnești cu Tovarășul, la reședința lui.
- O, nu î
- O, da î Prognostica lui Manea prevede vreme cețoasă și înăbușitoare, însă fără alte furtuni cu trăsnete și fulgere.

Ceaușescu se plimba cu pași repezi prin enorma lui grădină, luminată numai de „pitici”.

- Ce mai e nou ? mi-a pus el întrebarea convențională, după ce am intrat în pas cu el. Fără să mai aștepte să-i spun ceva, a continuat: S-a primit cumva vreun răspuns de la Rolls-Royce ?

- Da, tovarășe. Am primit unul afirmativ, venit direct de la Keith, am răspuns cu.

Șir Kenneth Keith era președintele companiei Rolls-Royce. Tocmai îi aprobase lui Ceaușescu să viziteze uzinele de motoare de avioane Rolls-Royce în timpul călătoriei pe care urma să o facă în mod oficial în iunie, și pe care tocmai o pregăteam.

- Asta-i excelent. Excelent. Yuromul nostru s-a prăbușit tocmai din cauza motoarelor. Și de la BAC ? a continuat ci, rcfe-rindu-se acum la British Aerospace, o companie creată în anul 1976, după naționalizarea și fuziunea lui British Aircraft Corporation cu Hawker Siddeley și Scottish Aviation.

- Da, tovarășe.

- Foarte bine. În timpul vizitei vreau să semnez contractul atât pentru producția de avioane cât și pentru cea de motoare.

Ceaușescu se hotărâse să importe licența și echipamentul necesar pentru producerea avionului comercial de pasageri BAC 111 de la British Aerospace, și să construiască motoarele turbo ale lui Rolls-Royce, cu care sînt echipate, pentru a putea deschide porțile informaționale către ele.

- Nu va fi ușor.

- Vreau să am deja semnate ambele investiții comune în perioada în care mă aflu în Anglia.

Vreau ca ofițerii noștri să se afle în fabricile lor imediat după ce ne întoarcem, a ordonat Ceaușescu, continuînd să se deplaseze cu pași rapizi dar și într-un ritm constant. Vreau să obținem de la Rolls-Royce informații complete despre motoarele lor cu reacție, militare. De la BAC vreau proiectele avioanelor lor de vînătoare.

A luat-o pe o potecă neiluminată.

- Și-vreau și Harrierul. Sînt sigur că Brejnev o să plătească un preț foarte bun pentru el.

Harrier era primul avion militar al Forțelor Aeriene ale Marii Britanii (British Royal Air Force) care a devenit operațional, capabil să decoleze și să aterizeze vertical.

- Încearcă să aranjezi o demonstrație pe viu cu aceste aparate în timpul vizitei mele acolo.

Ceaușescu a contîinuat să mă potopească cu o avalanșă de ordine cu privire la pregătirea călătoriei la Londra. Ultimul a fost să aranjez, în afara programului oficial al vizitei; o întîlnire cu Cordon McLennan, secretarul general al Partidului Comunist din Marea Britanic, la Ambasada Română, departe de indiscreția microfoanelor britanice.

- După ce o să stau o săptămînă întreagă la Buckingham Palace ar putea să se creadă că am căzut pradă influenței capitaliste.

Ceaușescu a schimbat brusc subiectul:

- Ai ceva vesti de la Dobreanu ?

Mihail Dobreanu era ginerele lui Ion Marcu, colonel DIE cu cea mai bună acoperire fiind angajat ca șef al unei agenții comerciale românești din Teheran. Marcu a jucat rolul cel mai important în recrutarea fratelui șahului Iranului, devenind locotenentul consultant al acestuia în Teheran, responsabil cu tot ce avea legătură cu personalitatea princiară și primind pentru aceasta 10% din veniturile arabilui, în bani lichizi. După un an, Marcu s-a deconspirat, împreună cu soția, cu fiica și cu ginerele, ultimilor doi dîndu-li-se permisiunea de a-sj petrece o scurtă vacanță în Teheran, această trădare provocîndu-i lui Ceaușescu cea mai îngrozitoare explozie de nervi la care am asistat eu vreodată. După cîteva luni, DIE a descoperit domiciliul lor din Canada, unde Marcu

primise azil politic, și unde se afla cu întreaga familie. Potrivit celor spuse de „Popovici”, agentul DIE care a dat de urma lor, ginerelui lui Marcu i se făcuse dor de părinții lui, aflați în România, îndată ce a aflat, Ceausescu a ordonat ca acesta să fie ademenit în afara Canadei, prins și adus la București, ceea ce DIE tocmai reușise de curând.

— Da, tovarășe. Dobreanu este acum în București.

— A vorbit ?

— A fost interogat despre Marcu.

— Ce escroc nenorocit! Roagă-l pe fratele șahului să ordone să-mi fie scos din drum de Savak.

Spune-i că este o dorință personală a mea. S-a înțeles ?

Savak erau ticăloasele servicii de spionaj ale șahului.

— Da, tovarășe.

— Când urmează să fac vizita la Beijing ?

— La începutul lui mai.

— Dacă-i așa, pot eu să i-o cer. Aranjează să facem o escală la Teheran pe drumul către Beijing.

Spune-i șahului și lui frate-su să vină să ne întâlnim la aeroport. Vreau să-i dau scalpu' lui Marcu. S-a înțeles ?

— Da, tovarășe.

— Strânge-l pe Dobreanu cu ușa ca să-l convingi să-și aducă aici nevasta și copilul. Trebuie să putrezească toți la pușcărie.

Atunci când am trecut pe lângă banca aflată în fața casei cu două etaje pe care a construit-o pentru mama lui, Ceausescu a spus în mod automat :

— Bună ziua.

Încă nu putea să creadă că femeia aceea octogenară, care purta mereu un șal negru, legat strâns în jurul umerilor și un batic, tot negru, pe care și-l lega sub bărbie, nu va mai fi niciodată acolo, așteptându-l pe bancă.

După încă câțiva pași, Ceausescu s-a oprit, a întins mîna spre unul dintre nasturii mei și a început să-l învîrtă. Cu o voce foarte, foarte înceată, mi-a spus :

— Vreau să-l infiltrăm pe „Radu” în biroul lui Bernard.

— Nu am avut niciodată vreun „Radu” la dispoziție, tovarășe.

— Hai să facem unul.

Atunci când am ajuns în fața intrării, Elena stătea pe treptele de marmură, uitîndu-se după Ceausescu. Tîrsindu-și picioarele încălțate în papuci, a încercat să ne'ajungă din urmă.

— Trebuie să scăpăm de Georgescu, Nicule, a pufnit ea. Te rog. Ce e prea mult, e prea mult.

— A-ha.

— Și de Goma și Tănase! Țștia nu suportă curaiu' nostru Nicule.

— Hai acum să mîncăm și după aia să ne uităm la *Kojcik*. La ora zece, s-a întors el către mine, în timp ce se îndepărta mîna în mîna cu Elena.

#### CICLUL ÎNCEPE SĂ SE ÎNNOIASCĂ

Ceausescu, purtînd jerseyul lui preferat, de culoare albă, fără guler, a sosit în sala de cinema la ora zece punct și a început să se plimbe prin cameră de jur-împrejur, așteptînd-o pe Elena. Atunci când a venit, aceasta era drapată într-un lung halat de casă din catifea cenușie, încheiat numai la jumătate de nasturi. Ospătarul a dat buzna înăuntru cu vinul alb-gălbui moldovenesc păstrat la temperatura camerei și a deschis apoi o sticlă rece de șampanie Cordon Rouge pentru Elena.

La sfîrșitul filmului lumina cea crudă a dat la iveală imaginea Elenei care dormea buștean cu capul cuibărit ușor pe catifeaua cenușie a fotoliului în care se afla, cu gura deschisă larg, din ea ieșind un sforăit ușor și constant.

Ceausescu și-a golit paharul cu vin, i-a aruncat o privire Elenei, care continua să doarmă, apoi s-a ridicat și a plecat cu pas rapid, făcîndu-mi semn cu mîna să-l urmez. Odată ajunși în camera lui de lucru a apăsător pe butonul unui casetofon, punîndu-l să meargă tare.

— Va trebui să mergi în Germania și să-l strîngi pe Beitz cu ușa, ca să ne dea odată Fokkerul.

Urșii noștri nu se dau așa, pe gratis.

Berthold Beitz, directorul general al renumitului concern Krupp și membru în consiliul de conducere al Fokkerului, era un vîntător pătimaș și o cunoștință apropiată a fostului prim-mi-nistru, Maurer, și al lui Luchian. După nenumăratele călătorii pe care le-a făcut în România ca să meargă la vînătoare, Beitz s-a întors acasă cu niște blănuri de urs extraordinare, obținute ca trofee. Și dacă blănurile acelea au ajuns în Germania Federală, Beitz nu a uitat să lase în România o sumedenie de arme de vînătoare de cea mai bună calitate, făcute special de concernul Krupp, atît pentru

Ceausescu cît si pentru Maurer.

— Va trebui să-l strîngi si pe Wischnewski cu ușa. Hans Jiirgen Wischnewski avea titlu de ministru al cancelariei si era numărul doi al cabinetului lui Helmut Schmidt. În ultimii cîțiva ani mă întîlnisem cu el de mai multe ori pentru a-i înmîna personal mesaje de la Ceausescu pentru Helmut Schmidt, în care se cerea tehnologie interzisă țărilor socialiste, motivînd că astfel România ar fi ajutată să-si păstreze situația de independență față de Moscova. Deosebit de înțelept și cu un caracter de neclintit, Wischnewski a luptat cu încăpățîinare pentru a nu i se da lui Ceausescu acces la tehnologia aeronautică militară vest-germană. Așa s-a întîmplat și cu Beitz care, în ciuda vagilor promisiuni pe care i le făcuse lui Luchian, dar si mie, în timpul unor dejunuri si supeuri prietenești care au avut loc în vilele executivului lui Krupp, nu avea de gînd să-și pună în joc prestigiul de dragul lui Ceausescu.

— Nu-l uita nici pe prinde-muște (se referea la Willy Brandt). Fă-l să vină încoace înainte să plec la Londra. Pe asta îl strîng *eu* cu ușa.

În timp ce Ceausescu vorbea, ușa camerei de lucru s-a deschis cu putere, lovindu-se de perete. Elena a intrat împleticindu-se, cu ochii cîrpiți de somn, cu părul ciufulit, cu halatul de pe ea sifonat si lăliu, venind cu siguranță din sala de proiecție.

— Încearcă să pleci la Bonn chiar mîine. Asta este ce trebuie să facem prima dată, mi-a spus Ceausescu peste urnăr, în timp ce Elena îl trăgea după ea.

#### O ULTIMĂ PETRECERE

Atunci cînd am reușit în sfîrșit să plec era trecut de miezul nopții.

— La Casa de oaspeți, i-am ordonat șoferului.

Îi promisesem lui Burtică să nu lipsesc de la cina pe care o dădea. Celebra cu această ocazie numirea în funcția de ministru al comerțului exterior. Cînd am ajuns acolo toată lumea era în al noulea cer.

— Poate să-mi spună cineva cîte feluri de mîncare ne-au fost servite în seara aceasta ? I-am auzit pe Cornel Burtică întrebînd, în timp ce eu mă așezam pe scaunul care îmi fusese păstrat.

— Cel puțin zece, a bolborosit Ștefan Andrei cu gura plină.

— Este o mare abundență ! a continuat Burtică.

— De ce ? Păi am văzut că la bucătărie mai sînt încă zece feluri care ne așteaptă.

— Eu vorbesc despre altceva. Puteți să credeți așa ceva, tovarăși ? Avem încă restaurante de primă clasă pentru turiști care oferă numai patru sau cinci feluri de mîncare în meniu. D-aia ziceam că este o mare abundență.

— Ce dezastru pentru relațiile noastre cu străinătatea, a contribuit Andrei.

— I-am pus pe cîțiva dintre oamenii mei să strîngă meniurile restaurantelor turistice pe care la avem în București. Iar atunci cînd Tovarășul a venit din Statele Unite, i-am raportat despre toată încercătura pe care am găsit-o. Cu *dovezi*. Și știți ce a făcut ?

— I-a arestat pe toți responsabili de restaurante ? a încercat să ghicească ministrul apărării naționale, Ion Coman.

— Dar de ce să-i aresteze ? Sînt cu toții fie numiți de noi, fie chiar ofițeri de-ai noștri, a spus ministrul de la interne, Teodor Coman, luîndu-le apărarea.

— Tovarășul a dovedit din nou că este fără egal! Chiar atunci, pe loc, a ordonat să fie conceput un decret prezidențial prin care fiecare restaurant turistic să aibă un număr minim de aperitive de bază în meniul său. Am propus să fie treizeci și cinci pentru un restaurant de categoria lux si douăzeci și cinci pentru celelalte.

— Extraordinar! Dar cum reușesc să se descurce ? a întreat Ion Coman.

— A fost ideea lui Tovarășu': conserve, hrană conservată. Fiecare restaurant va trebui să aibă în stoc mai multe mii de conserve, cu felurile de mîncare afișate în meniu. Dacă cineva vrea să mînnince gulaș, deschizi o cutie de gulaș și i-o servești. Dacă vrea fasole cu cîrnați, îi deschizi altă conservă. Carne de porc sau șuncă ? Imediat. Iar calitatea este mereu aceeași. Tovarășul ar putea foarte ușor să facă milioane în Vest cu ideile pe care le are.

— Nu este cam scump să se servească mîncare conservată într-un restaurant ? a îndrăznit să întrebe Coman.

— Este o problemă de prestigiu național, nu de bani, s-a băgat Andrei.

— Toate restaurantele merg în deficit, tovarăși. Tot ce trebuie să facem este să dublăm subvenția și vom putea avea treizeci și cinci de aperitive de bază în meniu. Nu banii sînt problema, ci turiștii. Nimeni și nimic nu poate să facă o propagandă mai bună României comuniste decît un turist care s-a simțit bine aici.

Discuția a continuat într-un stil dezordonat. Oamenii, de la această înălțime, nu sînt obișnuiți să-i asculte pe cei din jur. Tot ce vor ei este să-si aducă propriile lor contribuții la adularea lui Ceaușescu. întotdeauna se află cineva prin preajmă, care să-i raporteze mîine lui Ceaușescu tot ce ai spus tu azi. Și asta fără măcar să mai punem la socoteală microfoanele.

— Tovarășul, bietul de el. Ca și cura nu i-ar fi fost de ajuns cu Washington si Casa Albă. Acum trebuie să se mai ducă și la Londra și să se culce în palatul regal, s-o vadă pe regina aia cu nasul pe sus, care se uită la el ca la un văr venit de la țară, a comentat compătimitor dar neinspirat Ion Coman.

Burtică a rămas blocat.

— Dar ce crezi că sîntem noi, Comane, niște troglodiți ? Poporul român a fost în stare să-i dea Tovarășului în douăzeci de ani mai mult decît i-a dat imperiul britanic întregii dinastii într-un mileniu întreg. Cîte cabinete de lucru are regina ? Unu' Comane. Tovarășul nostru are trei, iar unul dintre ele este în fostul palat regal. Oare cîte reședințe oficiale are regina ? Trei, Comane și numai atît. Tovarășul are cinci. Cinci, Comane. Cinci. Și asta fără să punem la socoteală cele treizeci și nouă de case de oaspeți speciale pe care le-am construit pentru dînsul în fiecare județ, și pe care le ținem numai pentru cazul cînd face vizite sau merge la vreo partidă de vînătoare. \*

— Și douăzeci și unu de apartamente prezidențiale în ambasadere-noastre, s-a amestecat Andrei în discuție, plescîind zgomotos. Nimeni altcineva nu pune piciorul în ele. Sînt păstrate numai pentru Tovarășu'.

— Cîte avioane personale crezi tu că are regina ? a continuat Burtică. Două, Comane, asta-i tot ce are. Tovarășul are nouă, *plus* trei elicoptere. Și nu uita că unul este un Boeing 707 iar două dintre ele sînt acele gigantice Iliusin-62. Toate sînt dotate cu apartamente prezidențiale, saloane si birouri. Cîte trenuri personale crezi că are regina ? Unu', Comane, numai unu', si chiar si ăla este foarte vechi. Tovarășu' are trei. Nu trei compartimente, ci trei trenuri întregi si toate ultramoderne. Cîte ambulanțe crezi că poate regina să aibă ? Două, Comane, numai două — si asta știu sigur. Tovarășu' are patru, toate comandă specială, aduse din America si Germania Federală. Dar cîte spitale personale crezi că are regina, Comane? Nici unu', uite cîte are. Tovarășu' are unul numai pentru el singur. Și medici care îl tratează numai pe el și familia lui.

— Și asta fără să punem la socoteală noul centru administrativ, a adăugat cu mîndrie ministrul de interne, în timp ce își umplea un pahar pentru apă cu whisky, pe care l-a golit dintr-o sorbitură.

— Ai dreptate, Comane, a fost de acord Burtică. Crezi tu că regina ar putea demola centrul Londrei, ca să construiască palate pentru ea însăși și pentru guvernul ei ? Dar noi putem, tovarăși. Și așa vom face. Și îi vom da numele de Centrul administrativ „Ni-co-la-e Cea-u-șe-scu”.

r— Mă voi duce cu Tovarășul la Londra, a spus Andrei. Tocmai mi s-a comunicat. Am aflat că o să stăm cu toții la Buckin-gham Palace. Este adevărat, Pacea ?

— Adevărat.

— Mor de curiozitate să văd cu ochii mei locul în care regina Victoria a domnit timp de peste șazececi si cinci de ani. în calitatea mea de ministru de externe, s-ar cuveni să mi se ofere unul dintre cele mai bune apartamente din palat. Abia aștept să mă piș pe pereții ei imperiali și pe mobila regelui George al patrulea. O să fie o distracție mai mare decît la Blair House! ne-a luat ochii Andrei cu cunoștințele lui învălmășite despre istorie.

Conversația a fost din ce în ce mai animată, direct proporțional cu numărul sticlelor golite, luînd turnuri nebănuite și atingînd cele mai neașteptate subiecte. Petrecerea a ajuns în cele din urmă la obișnuitul ei sfîrșit, cu cei doi Coman afumați bine, Andrei abia ținîmlu-sc pe picioare, iar Burtică beat, însă con-trolîndu-se deplin.

Ca de obicei, în apartamentul meu era întuneric. Numai Fedoi Lily, cu fața lui plină de zbîrcituri, ca a unui țăran bătrîn, blîndă si senină, mă aștepta. M-a privit în față cu ochii lui mari, calzi și prietenoși, întotdeauna scrutători.

Am găsit o invitație tipărită, lăsată pe masa cea mare, pentru oaspeți, de lîngă Fedot, în care eram chemat la închiderea expoziției Danei. Pe rîndul pe care trebuia scris numele, Dana scrisese din nou, cu mîna ei fermă si totuși feminină: „Tăticului meu iubit”.

## EPILOG

Pe 23 iulie, duminică, Dana a venit cu mine la aeroport. Ceausescu mi-a ordonat să mă întorc în Germania Federală pentru a încerca încă o dată să obțin aprobarea Bonnului pentru o firmă mixtă, astfel încît să poată să înceapă construirea avioanelor Fokker în România si în plus să aibă o deschidere pentru a fura tehnologia de la VTOL. Aveam la mine mesajele lui personale adresate cancelarului Helmut Schmidt si prințului Bernhard al Olandei, cel mai proeminent



membru al consiliului director al Fokkerului, în care aceștia erau asigurați ferm că nici unul din secretele tehnologiei occidentale derivând din această investiție nu va fi împărtășii Moscovei. Ceausescu mi-a ordonat să mă întorc în câteva zile pentru a începe să lucrez la planurile pe care el și nevastă-sa le aveau pentru asasinarea a trei disidenți emigrați în vestul Europei.

Atunci când am luat-o în brațe pe Dana și am sărutat-o de la revedere știam că nu o să mă mai întorc.' Nici peste câteva zile și niciodată. Deodată mi s-a părut că îmi ajunge. Destulă publicitate, destule comploturi, destul cu viața în vârful unei societăți pe care o detestam din ce în ce mai tare, destul cu amîna-rea visurilor mele de a fugi spre libertate.

— Iartă-mă, Dana, i-am spus sărutînd-o. Iartă-mă pentru tot răul pe care poate ți l-am făcut și pentru tot ceea ce ar fi trebuit să fac și nu am apucat.

— Hai, tăticule, termină, a replicat Dana, ochii ei căutîndu-i pe ai mei și încercînd să înțeleagă la ce mă gîndesc. Cu tatăl meu la bord, nu există nici un avion pe lumea asta care să se poată prăbuși.

Atunci când avionul ajunsese deja departe pe pistă, ea stătea încă în fața balustradei, făcîndu-mi cu mîna. Dana nu putea să știe și, pentru a o proteja, nu am putut atunci să-i spun că în urmă cu o noapte îmi luasem adio de la viața mea în România.

Era trecut puțin de miezul nopții când m-am întors acasă în acea ultimă seară. Totul era la fel ca de obicei. Milițianul de la Ambasada Poloniei a ieșit afară din ghereta lui din fața porții ca să-mi adreseze un salut formal, iar doamna Groza privea afară, pîndind din spatele perdelelor de la fereastră. Singura lumină care ardea în apartamentul meu era cea de la Fedot Lily, și am împins un scaun acolo ca să vorbesc cu el. Nici pînă în ziua de azi nu am cea mai mică idee cît am stat acolo, poate un minut, poate o oră, dar știu că în ochii lui negri simțeam întrebări mai grele decît cele pe care le avusese pînă atunci. Hotărîrea luată fiind definitivă, m-am dus în camera mea de lucru și am scos o anumită bucată de pe podeaua parchetată, sub care se afla un mic plic. Conținea carnetul de membru al Asociației Tinerilor Prieteni ai Statelor Unite, care mi-a fost dat în 1945, atunci când m-am înscris în ea, această organizație fiind sponsorizată de Ambasada Statelor Unite din București, fiind declarată mai tîrziu de comuniști drept trădătoare. Am ars încet plicul cu bricheta, după care am plecat de acasă, suindu-mă la volanul mașinii de serviciu, care era parcată mereu în fața casei, pentru cazuri de urgență.

Luna plină strălucea ca ziua atunci când am ajuns în cimitir și am îngenucheat în fața mormîntului tatălui meu. El a fost cel care mi-a insuflat dragostea pentru America. Cea mai mare parte a vieții și-a petrecut-o muncind la filiala din București a lui General Motors, unde entuziasmul său pentru America a crescut continuu. Ferm hotărît să emigreze cu familia lui la Detroit, așa cum făcuse un unchi al lui, a avut ghinionul să fie prins în România într-o capcană, mai întîi din cauza celui de-al doilea război mondial, după aceea din cauza ocupației sovietice. Tot ce a mai putut să facă a fost să-mi transmită mie toată dragostea lui pentru America, continuînd să mi-o adîncească atîta timp cît a mai avut o scînteie de viață rămasă în el.

Cînd am ajuns înapoi acasă, mi-am scos vioara și am stat în fața portretului mamei mele.

Acordurile piesei sale favorite, *Humoresque* de Dvorjak, păreau să mă lovească cu puterea unei ploii de primăvară. Cînd am terminat de cîntat, i-am sărutat fruntea și părul. I-a luat câteva clipe pînă să înțeleagă, după care ochii ei mari și negri mi-au părut înfricoșați.

— Ai de gînd să mă părăsești ? mi s-a părut că citesc pe buzele ei. M-am uitat repede de jur-împrejur. Nu era nimeni acolo, în afară de microfoanele despărțite de pereți.

Mi-am petrecut restul nopții luîndu-mi la revedere, rînd pe rînd, de la toate picturile Danei, atingîndu-le pe unele, mîngîin-du-le pe altele numai cu privirea. Cînd am ajuns la cărțile mele, aproape se crăpa de ziuă. Adînc îngropat în paginile lor, se aflau alți ani de speranțe deșarte și visuri neîmplinite.

Aflîndu-mă în avion a doua zi, abia după ce am trecut prin stratul de nori cumulus, o lacrimă mi s-a rostogolit pe obraz. O iubesc pe Dana cu mult mai mult decît îmi iubesc propria viață. De-a lungul anilor am făcut tot ce am putut pentru a o lua cu mine în Vest. Numai acolo, departe de microfoanele comuniste și de omniprezenta securitate românească, aș fi fost în stare să-i explic cu calm ce intenționeam să fac, unde vroiam să mă duc. O cunosc pe Dana la fel de bine cum mă

cunosc pe mine însumi, și nu aveam nici cea mai mică îndoială că si ea ar fi ales drumul către libertate. Nu numai că este fiica mea, dar ea este pe deasupra si un artist care întotdeauna si-a dorit să exprime ceea ce simte ea însăși, nu ce i se spune să simtă. Eram convins că o dată ajunși amîndoi în Vest, fie măcar și pentru o singură zi, nu ne-am mai fi întors niciodată în România. Ceaușescu a refuzat cu insistență să ne lase.

Pentru a-i proteja Danei viitoarele zile si nopți, viața și libertatea ei, nu i-am spus si nu-i spun nici chiar acum despre planurile mele. De aceea nu i-am putut spune că întreaga mea nouă viață de aici, din „America noastră”, așa cum obișnuia tatăl meu să-i spună, va fi dedicată eliberării ei si logodnicului ei din sclavie și făcînd tot ce voi putea pentru a-i aduce si pe ei aici, să devină si ei americani. Atunci cînd avionul era departe, pe cer, trecînd peste granița României, ani închis ochii, în minte mi-a apărut astfel imaginea lui Iisus Christos crucificat, căruia m-am rugat, cerîndu-i iertare pentru trecutul meu, libertate pentru fiica mea si putere pentru viața pe care o avem înaintea noastră.

Cînd am ajuns la aeroportul din Frankfurt pe Main, am fost întîmpinat de ambasadorul Ion Morega si de șeful bazei DIE, generalul Ștefan Constantin. Ei mi-au raportat că au fixat pentru următoarea după-amiază o întîlnire cu ministrul cancelariei vest-germane, Hans Jurgen Wischnewski, așa încît puteam să-i înmînez acestuia mesajul lui Ceaușescu, adresat cancelarului Schimdt. Cei care m-au întîmpinat m-au dus la un vechi castel din afara orașului Frankfurt, pentru a dejuna, si acolo ne-am depănat amintiri despre zilele petrecute la reședința ambasadorului, aflată în Bad Godesberg, lîngă Bonn. Atunci cînd, în cele din urmă, Constantin m-a condus la hotelul Intercontinental din Koln, i-am spus că vroiam să-mi petrec dimineața zilei următoare lenevind în sala de sănătate a hotelului. Eram cunoscut ca un iubitor fanatic al jocului de tenis, al înotului și saunei.

A doua zi dimineață, foarte devreme, am părăsit hotelul singur, am luat un tren spre Bonn, apoi un taxi pînă la Ambasada Statelor Unite, unde am cerut azil politic. La cîteva zile după aceea mi-a fost acordat cu mîrinimie, în ciuda celor 27 de ani în care am slujit comunismul de pe poziții din ce în ce mai înalte, Statele Unite ale Americii mi-au acordat cu generozitate privilegiul de a deveni o parte a acestei minunate națiuni. Din punctul meu de vedere, eram hotărît să fac tot ce îmi stătea în putință pentru a răsplăti această generozitate.

În noaptea de joi, 27 iulie, am părăsit în secret Germania Federală la bordul unui avion Hercules, aparținînd Forțelor Aeriene ale Statelor Unite, trimis de Washington să mă ia. Pentru această călătorie specială, în cala imensului avion a fost amenajată la repezeală o cabină de lemn cu un spațiu pentru servirea mesei si un loc de dormit. Tocmai ajunsesem la Oceanul Atlantic atunci cînd comandatul de zbor a venit în camera mea de lemn.

— Bun venit în libertate, domnule.

Era pentru prima dată după foarte mulți ani cînd cineva mi se adresa cu *domnule* în loc de *tovarășe*. Atunci cînd l-am strîns în brațe, am simțit deodată că voi izbucni în lacrimi, dar încă nu învățasem să plîng de bucurie.

După ce a plecat comandantul, gîndurile mele s-au întors în mod reflex înapoi la București. Avea să-i ia ceva timp lui Ceaușescu, săptămîni întregi, ca să poată să adune la un loc „probe de necontestat” care să arate că fusesem recrutat de CIA încă de pe vremea cînd eram un adolescent credul, incapabil să înțeleg care sînt avantajele comunismului asupra capitalismului. Pe urmă Ceaușescu urma să mă judece și să mă condamne la moarte ca fiind agent CIA, si să facă tot ce avea să-i stea în putință ca să șteargă si cea mai mică urmă care să ateste că generalul Ion Mihai Pacepa a existat vreodată. Blocul sovietic are propriile sale reguli de a scrie si a rescrie istoria. Și într-adevăr generalul Ion Pacepa a încetat să existe, exceptînd prezența sa în memoria cîtorva oameni. El rămîne pentru totdeauna în avionul acela imens, izolat în interiorul unei cabine din lemn, construită pentru el în cala aparatului de zbor. Mai avea exact trei luni pînă să ajungă la rotunda vîrstă de 50 de ani.

Omul care a coborît din avionul Hercules pe baza aeriană Andrews (Andrews Force Base) de lîngă Washington DC, pe data de 28 iulie 1978, avea o identitate nou-nouță, atestată de noile lui acte americane. Fălcile sale încleștate, cu fermitate, trădau hotărîrea lui de nestrămutat de a începe o viață nouă, liberă, așa cum au făcut atîția alți emigranți înaintea lui.

La cîteva zile după dispariția generalului Pacepa, Ambasada Statelor Unite si alți diplomați occidentali din România au descris Bucureștiul ca pe un oraș în stare de asediu. Sediul Comitetului Central al Partidului Comunist Român si rezidența conducătorului acestuia erau puse sub pază grea, în timp ce trupele de securitate patrolau prin capitală zi si noapte. Nicolae Ceaușescu, despre care s-a spus că este bolnav si obligat să rămînă acasă, si-a încetat orice activitate si a

dispărut din ochii publicului.

În septembrie 1978 presa occidentală și sursele diplomatice din București au raportat că dispariția generalului Pacepa a fost urmată de cea mai mare epurare politică din România de după cel de-al doilea război mondial. O treime din conducerea Consiliului de Miniștri a fost demisă. Douăzeci și doi de ambasadori au fost înlocuiți și peste doisprezece ofițeri de securitate de cel mai înalt grad au fost arestați, împreună cu alte câteva zeci de cadre cu grad ceva mai mic, care pur și simplu s-au spulberat, au dispărut din vedere, luați de furtuna tulburărilor. Generalul Eugen Luchian se afla printre cei din urmă.

În octombrie 1978, din cauză că ofițerii și agenții DIE de pe tot întinsul Occidentului erau cercetați de serviciile de contrainformații, Bucureștiul era angajat cu totul într-o furioasă operațiune care urmărea retragerea celor mai mulți ofițeri DIE aflați în Vest mai mult sau mai puțin legal, cu scopul evident de a evita creșterea disensiunilor politice internaționale. Unii dintre ei au ales libertatea, atunci și acolo, alții mai târziu, însă toți au raportat că la numai câteva ore după dispariția generalului Pacepa DIE a intrat într-o stare de confuzie disperată și curând a început să se dezintegreze. Numeroase comisii de investigație, toate conduse de Elena, au început să disece DIE și personalul său. Pe la sfârșitul anului, Elena a declarat dizolvarea DIE și a început să-și construiască propria ei organizație, pe ruinele celei vechi. Toate serviciile occidentale de informații au fost de acord, mai târziu, că DIE s-a dovedit a fi primul serviciu de spionaj din istorie distrus în întregime datorită deconspirării unui singur om.

Fiica lui Pacepa, Dana, s-a căsătorit cu logodnicul ei, sculptorul Dan Dămăceanu, pe 4 iulie 1979. Complet izolați de Securitatea română, ei nu au reușit să primească nici o știre directă din Statele Unite. Abia la începutul anului 1985 Dana și Radu au aflat pentru prima dată, dintr-o scrisoare deschisă pe care le-a trimis-o tatăl tinerei, publicând-o în Franța, că nu a fost găsit mort într-o stație de metrou din New York, așa cum fuseseră lansate unele zvonuri la București, și că, dimpotrivă, era cât se poate de viu, luptându-se pentru a le obține și lor libertatea, în pofida ordinelor pe care<sup>1</sup> le-au primit de la trupele de securitate, în ziua de 5 iulie 1985 Dana și Radu, în mod curajos, au completat o cerere oficială de a părăsi România, înregistrată cu numărul 2668. Mulți dintre membrii Congresului Statelor Unite i-au scris președintelui Ceaușescu cerînd libertatea lor, dar toate scrisorile au rămas fără răspuns.

Periodic, serviciile secrete române au încercat să-l localizeze pe Pacepa în cele mai neașteptate moduri. De-a lungul anilor am reușit să observ o paradă permanentă a celor mai ciudate personaje — occidentali, palestinieni și români emigrați — care lăsau să se înțeleagă că ar fi putut face avere cu Pacepa, dacă s-ar fi băgat împreună în afaceri, dacă l-ar angaja în funcția de consilier economic sau dacă ar scrie împreună o carte. Au mai existat, de asemenea, încercări ale unor oameni reprezentînd diferite grupuri internaționale de a recruta ofițeri CIA în rezervă, cu oferte tentante de răsplătă financiară, pentru a le da pînă și cea mai vagă informație asupra noii identități a lui Pacepa, ori a locului în care s-ar putea afla. O privire mai atentă asupra tuturor acestor încercări a dat întotdeauna la iveală fie pumnul înmănușat al lui Ceaușescu în persoană, fie al celor doi buni prieteni ai lui, OEP a lui Yasser Arafat și Libia lui Moammar el Gadhafi.

De la deconspirarea generalului Ion Minai Pacepa din anul 1978, Nicolae Ceaușescu nu a mai primit nici o invitație de a pune piciorul în Statele Unite. Oricum, statutul comercial de „națiunea cea mai favorizată” acordat României a continuat să fie reînnoit de guvernul Statelor Unite, oferind astfel Bucureștiului beneficii semnificative, atât politice cît și financiare. Cu ajutorul operațiunii „Orizont” și al altor operațiuni similare de influență, Ceaușescu continuă să transforme metodic România într-un remarcabil monument dedicat marxismului și lui însuși, un element semnificativ fiind arcul de triumf pe care l-a ridicat în anul 1986 la intrarea în București și pe frontispiciul căruia stă scris: „Epoca de aur — Epoca Nicolae Ceaușescu”.

